నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

ఖుద్దకనికాయే

జాతకపాళి

(పఠమో భాగో)

౧. ఏకకనిపాతో

౧. అపణ్ణకవగ్గో

౧. అపణ్ణకజాతకం

౧. అపణ్ణకం ఠానమేకే, దుతియం ఆహు తక్కికా;

ఏతదఞ్ఞాయ మేధావీ, తం గణ్హే యదపణ్ణకన్తి [తం గణ్హేయ్య అపణ్ణకం (క.)].

అపణ్ణకజాతకం పఠమం.

౨. వణ్ణుపథజాతకం

౨. అకిలాసునో వణ్ణుపథే [వణ్ణపథే (క.)] ఖణన్తా, ఉదఙ్గణే తత్థ పపం అవిన్దుం;

ఏవం మునీ వీరియ [ముని విరియ (పీ.), ముని వీరియ (స్యా. క.)] బలూపపన్నో, అకిలాసు విన్దే హదయస్స సన్తిన్తి.

వణ్ణుపథజాతకం దుతియం.

౩. సేరివవాణిజజాతకం

౩. ఇధ చే నం [ఇధ చే హి నం (సీ. పీ.)] విరాధేసి, సద్ధమ్మస్స నియామతం [నియామకం (స్యా. క.)];

చిరం త్వం అనుతప్పేసి [అనుతపేస్ససి (సీ. పీ.), అనుతప్పిస్ససి (?)], సేరివాయంవ వాణిజోతి.

సేరివవాణిజజాతకం తతియం.

౪. చూళసేట్ఠిజాతకం

౪. అప్పకేనపి మేధావీ, పాభతేన విచక్ఖణో;
సముట్ఠాపేతి అత్తానం, అణుం అగ్గింవ సన్ధమన్తి.

చూళ [చుల్ల (సీ.), చుల్లక (స్యా. పీ.)] సేట్ఠిజాతకం చతుత్థం.

౫. తణ్డులనాళిజాతకం

౫. [కిమగ్ఘతీ తణ్డులనాళికా చ, బారాణసీ అన్తరబాహిరాని; అస్సపఞ్చసతే తాని, ఏకా తణ్డులనాళికాతి; (స్యా.)]
కిమగ్ఘతి తణ్డులనాళికాయ, అస్సాన మూలాయ వదేహి రాజ [నాళికా చ (సీ.), నాళికాయ (క. సీ. అట్ఠ.)];
బారాణసిం సన్తరబాహిరతో [బాహిరన్తం (సీ.)], అయమగ్ఘతి తణ్డులనాళికాతి [కిమగ్ఘతీ వణ్డులనాళికా చ,
బారాణసీ అన్తరబాహిరాని; అస్సపఞ్చసతే తాని, ఏకా తణ్డులనాళికాతి; (స్యా.)].

తణ్డులనాళిజాతకం పఞ్చమం.

౬. దేవధమ్మజాతకం

౬. హిరిఓత్తప్పసమ్పన్నా , సుక్కధమ్మసమాహితా;
సన్తో సప్పురిసా లోకే, దేవధమ్మాతి వుచ్చరేతి.

దేవధమ్మజాతకం ఛట్ఠం.

౭. కట్ఠహారిజాతకం

౭. పుత్తో త్యాహం మహారాజ, త్వం మం పోస జనాధిప;
అఞ్ఞేపి దేవో పోసేతి, కిఞ్చ [కిఞ్చి (క.)] దేవో సకం పజన్తి.

కట్ఠహారి [కట్ఠవాహన (క.)] జాతకం సత్తమం.

౮. గామణిజాతకం

౮. అపి అతరమానానం, ఫలాసావ సమిజ్ఝతి;
విపక్కబ్రహ్మచరియోస్మి, ఏవం జానాహి గామణీతి.

గామణిజాతకం అట్ఠమం.

౯. మఘదేవజాతకం

౯. ఉత్తమఙ్గరుహా మయ్హం, ఇమే జాతా వయోహరా;

పాతుభూతా దేవదూతా, పబ్బజ్జాసమయో మమాతి.

మఘదేవ [మఖాదేవ (సీ. పీ.), దేవదూత (క.)] జాతకం నవమం.

౧౦. సుఖవిహారిజాతకం

౧౦. యఞ్చ అఞ్ఞే న రక్ఖన్తి, యో చ అఞ్ఞే న రక్ఖతి;
స వే రాజ సుఖం సేతి, కామేసు అనపేక్ఖవాతి.

సుఖవిహారిజాతకం దసమం.

అపణ్ణకవగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

వరాపణ్ణక వణ్ణుపథ సేరివరో, సువిచక్ఖణ తణ్డులనాళికస్సా;
హిరి పుత్తవరుత్తగామణినా, యో చ న రక్ఖతి తేన దసాతి.

౨. సీలవగ్గో

౧౧. లక్ఖణమిగజాతకం

౧౧. హోతి సీలవతం అత్థో, పటిసన్థార [పటిసన్దార (క.)] వుత్తినం;
లక్ఖణం పస్స ఆయన్తం, ఞాతిసఙ్ఘపురక్ఖతం [పురక్ఖితం (స్యా.), పురేక్ఖితం (క.)];
అథ పస్ససిమం కాళం, సువిహీనంవ ఞాతిభీతి.

లక్ఖణమిగజాతకం పఠమం.

౧౨. నిగ్రోధమిగజాతకం

౧౨. నిగ్రోధమేవ సేవేయ్య, న సాఖముపసంవసే;
నిగ్రోధస్మిం మతం సేయ్యో, యఞ్చే సాఖస్మి [సాఖస్మిం (సీ. పీ.)] జీవితన్తి.

నిగ్రోధమిగజాతకం దుతియం.

౧౩. కణ్డిజాతకం

౧౩. ధిరత్థు కణ్డినం సల్లం, పురిసం గాళ్హవేధినం;
ధిరత్థు తం జనపదం, యత్థిత్థీ పరిణాయికా;

తే చాపి ధిక్కితా [ధిక్కతా (?)] సత్తా, యే ఇత్థీనం వసంగతాతి.

కణ్డిజాతకం తతియం.

౧౪. వాతమిగజాతకం

౧౪. న కిరత్థి రసేహి పాపియో, ఆవాసేహి వ [వా (సబ్బత్థ)] సన్థవేహి వా;

వాతమిగం గహననిస్సితం [గేహనిస్సితం (సీ. పీ.)], వసమానేసి రసేహి సఞ్జయోతి.

వాతమిగజాతకం చతుత్థం.

౧౫. ఖరాదియజాతకం

౧౫. అట్ఠక్ఖురం ఖరాదియే, మిగం వఙ్కాతివఙ్కినం;

సత్తహి కాలాతిక్కన్తం [సత్తహి కలాహ’తిక్కన్తం (సీ.), సత్తకాలేహ’తిక్కన్తం (స్యా.), సత్తహి కాలాహ’తిక్కన్తం (పీ.)], న నం ఓవదితుస్సహేతి.

ఖరాదియజాతకం పఞ్చమం.

౧౬. తిపల్లత్థమిగజాతకం

౧౬. మిగం తిపల్లత్థ [తిపల్లత్త (క.)] మనేకమాయం, అట్ఠక్ఖురం అడ్ఢరత్తాపపాయిం [అడ్ఢరత్తావపాయిం (సీ. పీ.)];

ఏకేన సోతేన ఛమాస్ససన్తో, ఛహి కలాహితిభోతి [కలాహతిభోతి (సీ. స్యా. పీ.)] భాగినేయ్యోతి.

తిపల్లత్థమిగజాతకం ఛట్ఠం.

౧౭. మాలుతజాతకం

౧౭. కాళే వా యది వా జుణ్హే, యదా వాయతి మాలుతో;

వాతజాని హి సీతాని, ఉభోత్థమపరాజితాతి.

మాలుతజాతకం సత్తమం.

౧౮. మతకభత్తజాతకం

౧౮. ఏవం చే సత్తా జానేయ్యుం, దుక్ఖాయం జాతిసమ్భవో;

న పాణో పాణినం హఞ్ఞే, పాణఘాతీ హి సోచతీతి.

మతకభత్తజాతకం అట్ఠమం.

౧౯. ఆయాచితభత్తజాతకం

౧౯. సచే ముచ్చే [ముఞ్చే (సీ. స్యా. పీ.)] పేచ్చ ముచ్చే [ముఞ్చే (సీ. స్యా. పీ.)], ముచ్చమానో హి బజ్ఝతి;
న హేవం ధీరా ముచ్చన్తి, ముత్తి బాలస్స బన్ధనన్తి.

ఆయాచితభత్తజాతకం నవమం.

౨౦. నళపానజాతకం

౨౦. దిస్వా పదమనుత్తిణ్ణం, దిస్వానోతరితం పదం;
నళేన వారిం పిస్సామ [పివిస్సామ (సీ. స్యా. పీ.)], నేవ [న చ (క.)] మం త్వం వధిస్ససీతి.

నళపానజాతకం దసమం.

సీలవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

అథ లక్ఖణ సాఖ ధిరత్థు పున, న కిరత్థి రసేహి ఖరాదియా;
అతిభోతి వర [రస (సబ్బత్థ)] మాలుత పాణ, ముచ్చేన నళఅవ్హయనేన భవన్తి దసాతి.

౩. కురుఙ్గవగ్గో

౨౧. కురుఙ్గమిగజాతకం

౨౧. ఞాతమేతం కురుఙ్గస్స, యం త్వం సేపణ్ణి సియ్యసి [సేయ్యసి (సీ. స్యా. పీ.)];
అఞ్ఞం సేపణ్ణి గచ్ఛామి, న మే తే రుచ్చతే ఫలన్తి.

కురుఙ్గమిగజాతకం పఠమం.

౨౨. కుక్కురజాతకం

౨౨. యే కుక్కురా రాజకులమ్హి వద్ధా, కోలేయ్యకా వణ్ణబలూపపన్నా;
తేమే న వజ్ఝా మయమస్మ వజ్ఝా, నాయం సఘచ్చా దుబ్బలఘాతికాయన్తి.

కుక్కురజాతకం దుతియం.

౨౩. గోజానీయజాతకం

౨౩. అపి పస్సేన సేమానో, సల్లేభి సల్లలీకతో;

సేయ్యోవ వళవా గోజో [భోజ్జో (సీ.), భోజ్ఝో (స్యా. పీ.)], యుఞ్జ మఞ్ఞేవ సారథీతి.

గోజానీయ [భోజాజానీయ (సీ. స్యా. పీ.)] జాతకం తతియం.

౨౪. ఆజఞ్ఞజాతకం

౨౪. యదా యదా యత్థ యదా, యత్థ యత్థ యదా యదా;

ఆజఞ్ఞో కురుతే వేగం, హాయన్తి తత్థ వాళవాతి.

ఆజఞ్ఞజాతకం చతుత్థం.

౨౫. తిత్థజాతకం

౨౫. అఞ్ఞమఞ్ఞేహి తిత్థేహి, అస్సం పాయేహి సారథి;

అచ్చాసనస్స పురిసో, పాయాసస్సపి తప్పతీతి.

తిత్థజాతకం పఞ్చమం.

౨౬. మహిళాముఖజాతకం

౨౬. పురాణచోరాన వచో నిసమ్మ, మహిళాముఖో పోథయమన్వచారీ;

సుసఞ్ఞతానఞ్హి వచో నిసమ్మ, గజుత్తమో సబ్బగుణేసు అట్ఠాతి.

మహిళాముఖజాతకం ఛట్ఠం.

౨౭. అభిణ్హజాతకం

౨౭. నాలం కబళం పదాతవే, న చ పిణ్డం న కుసే న ఘంసితుం;

మఞ్ఞామి అభిణ్హదస్సనా, నాగో స్నేహమకాసి [సినేహమకాసి (సీ. స్యా. పీ.)] కుక్కురేతి.

అభిణ్హజాతకం సత్తమం.

౨౮. నన్దివిసాలజాతకం

౨౮. మనుఞ్ఞమేవ భాసేయ్య, నామనుఞ్ఞం కుదాచనం;

మనుఞ్ఞం భాసమానస్స, గరుం భారం ఉదద్ధరి;

ధనఞ్చ నం అలాభేసి, తేన చత్తమనో అహూతి.

నన్దివిసాలజాతకం అట్ఠమం.

౨౯. కణ్హజాతకం

౨౯. యతో యతో గరు ధురం, యతో గమ్భీరవత్తనీ;
తదాస్సు కణ్హం యుఞ్జన్తి, స్వాస్సు తం వహతే ధురన్తి.

కణ్హజాతకం నవమం.

౩౦. మునికజాతకం

౩౦. మా మునికస్స పిహయి, ఆతురన్నాని భుఞ్జతి;
అప్పోస్సుక్కో భుసం ఖాద, ఏతం దీఘాయులక్ఖణన్తి.

మునికజాతకం దసమం.

కురుఙ్గవగ్గో తతియో.

తస్సుద్దానం –

కురుఙ్గస్స కుక్కురగోజవరో, పున వాళవస్సిరివ్హయనో [సిరివయనో (సబ్బత్థ)];
మహిళాముఖనామనుఞ్ఞవరో, వహతే ధుర మునికేన దసాతి.

౪. కులావకవగ్గో

౩౧. కులావకజాతకం

౩౧. కులావకా మాతలి సిమ్బలిస్మిం, ఈసాముఖేన పరివజ్జయస్సు;
కామం చజామ అసురేసు పాణం, మా మే దిజా విక్కులవా [మాయిమే దిజా వికులావా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] అహేసున్తి.

కులావకజాతకం పఠమం.

౩౨. నచ్చజాతకం

౩౨. రుదం మనుఞ్ఞం రుచిరా చ పిట్ఠి, వేళురియవణ్ణూపనిభా [వణ్ణూపటిభా (స్యా॰), వణ్ణసన్నిభా (క॰)] చ గీవా;
బ్యామమత్తాని చ పేఖుణాని, నచ్చేన తే ధీతరం నో దదామీతి.

నచ్చజాతకం దుతియం.

౩౩. సమ్మోదమానజాతకం

౩౩. సమ్మోదమానా గచ్ఛన్తి, జాలమాదాయ పక్ఖినో;
యదా తే వివదిస్సన్తి, తదా ఏహిన్తి మే వసన్తి.

సమ్మోదమానజాతకం తతియం.

౩౪. మచ్ఛజాతకం

౩౪. న మం సీతం న మం ఉణ్హం, న మం జాలస్మి బాధనం;
యఞ్చ మం మఞ్ఞతే మచ్ఛీ, అఞ్ఞం సో రతియా గతోతి.

మచ్ఛజాతకం చతుత్థం.

౩౫. వట్టకజాతకం

౩౫. సన్తి పక్ఖా అపతనా, సన్తి పాదా అవఞ్చనా;
మాతాపితా చ నిక్ఖన్తా, జాతవేద పటిక్కమాతి.

వట్టకజాతకం పఞ్చమం.

౩౬. సకుణజాతకం

౩౬. యం నిస్సితా జగతిరుహం విహఙ్గమా, స్వాయం అగ్గిం పముఞ్చతి;
దిసా భజథ వక్కఙ్గా [వజ్జఙ్గా (స్యా॰)], జాతం సరణతో భయన్తి.

సకుణజాతకం ఛట్ఠం.

౩౭. తిత్తిరజాతకం

౩౭. యే వుడ్ఢ [వద్ధ (సీ॰ పీ॰)] మపచాయన్తి, నరా ధమ్మస్స కోవిదా;
దిట్ఠేవ ధమ్మే పాసంసా, సమ్పరాయే చ సుగ్గతీతి.

తిత్తిరజాతకం సత్తమం.

౩౮. బకజాతకం

౩౮. నాచ్చన్తం నికతిప్పఞ్ఞో, నికత్యా సుఖమేధతి;

ఆరాధేతి నికతిప్పఞ్ఞో [ఆరాధే నికతిప్పఞ్ఞో (పీ.)], బకో కక్కటకామివాతి.

బకజాతకం అట్ఠమం.

౩౯. నన్దజాతకం

౩౯. మఞ్ఞే సోవణ్ణయో రాసి, సోణ్ణమాలా చ నన్దకో;

యత్థ దాసో ఆమజాతో, ఠితో థుల్లాని [థూలాని (క.)] గజ్జతీతి.

నన్దజాతకం నవమం.

౪౦. ఖదిరఙ్గారజాతకం

౪౦. కామం పతామి నిరయం, ఉద్ధంపాదో అవంసిరో;

నానరియం కరిస్సామి, హన్ద పిణ్డం పటిగ్గహాతి.

ఖదిరఙ్గారజాతకం దసమం.

కులావకవగ్గో చతుత్థో.

తస్సుద్దానం –

సిరిమాతలి ధీతర పక్ఖివరో, రతియాగతో మాతాపితా చ పున;

జగతీరుహ వుడ్ఢ సుకక్కటకో, తథా నన్దకపిణ్డవరేన దసాతి.

౫. అత్థకామవగ్గో

౪౧. లోసకజాతకం

౪౧. యో అత్థకామస్స హితానుకమ్పినో, ఓవజ్జమానో న కరోతి సాసనం;

అజియా పాదమోలమ్బ [పాదమోలుమ్బ (సీ. స్యా. పీ.)], మిత్తకో వియ సోచతీతి.

లోసకజాతకం పఠమం.

౪౨. కపోతజాతకం

౪౨. యో అత్థకామస్స హితానుకమ్పినో, ఓవజ్జమానో న కరోతి సాసనం;

కపోతకస్స వచనం అకత్వా, అమిత్తహత్థత్థగతోవ సేతీతి.

కపోతజాతకం దుతియం.

౪౩. వేళుకజాతకం

౪౩. యో అత్థకామస్స హితానుకమ్పినో, ఓవజ్జమానో న కరోతి సాసనం;
ఏవం సో నిహతో సేతి, వేళుకస్స యథా పితాతి.

వేళుకజాతకం తతియం.

౪౪. మకసజాతకం

౪౪. సేయ్యో అమిత్తో మతియా ఉపేతో, న త్వేవ మిత్తో మతివిప్పహీనో;
మకసం వధిస్సన్తి హి ఏళమూగో, పుత్తో పితు అబ్భిదా ఉత్తమఙ్గన్తి.

మకసజాతకం చతుత్థం.

౪౫. రోహిణిజాతకం

౪౫. సేయ్యో అమిత్తో మేధావీ, యఞ్చే బాలానుకమ్పకో;
పస్స రోహిణికం జమ్మిం, మాతరం హన్త్వాన సోచతీతి.

రోహిణిజాతకం పఞ్చమం.

౪౬. ఆరామదూసకజాతకం

౪౬. న వే అనత్థకుసలేన, అత్థచరియా సుఖావహా;
హాపేతి అత్థం దుమ్మేధో, కపి ఆరామికో యథాతి.

ఆరామదూసకజాతకం ఛట్ఠం.

౪౭. వారుణిదూసకజాతకం

౪౭. న వే అనత్థకుసలేన, అత్థచరియా సుఖావహా;
హాపేతి అత్థం దుమ్మేధో, కోణ్డఞ్ఞో వారుణిం యథాతి.

వారుణిదూసకజాతకం సత్తమం.

౪౮. వేదబ్బజాతకం

౪౮. అనుపాయేన యో అత్థం, ఇచ్ఛతి సో విహఞ్ఞతి;
చేతా హనింసు వేదబ్బం [వేదబ్భం (సీ. పీ.)], సబ్బే తే బ్యసనమజ్ఝగూతి.

వేదబ్బ [వేదబ్భ (సీ. పీ.)] జాతకం అట్ఠమం.

౪౯. నక్ఖత్తజాతకం

౪౯. నక్ఖత్తం పటిమానేన్తం, అత్థో బాలం ఉపచ్చగా;
అత్థో అత్థస్స నక్ఖత్తం, కిం కరిస్సన్తి తారకాతి.

నక్ఖత్తజాతకం నవమం.

౫౦. దుమ్మేధజాతకం

౫౦. దుమ్మేధానం సహస్సేన, యఞ్ఞో మే ఉపయాచితో;
ఇదాని ఖోహం యజిస్సామి, బహు [బహూ (సీ. పీ.), బహుం (క.)] అధమ్మికో జనోతి.

దుమ్మేధజాతకం దసమం.

అత్థకామవగ్గో పఞ్చమో.

తస్సుద్దానం –

అథ మిత్తక మాతు కపోతవరో, తథా వేళుక ఏళమూగో రోహిణీ;
కపి వారుణి చేతచరా చ పున, తథా తారక యఞ్ఞవరేన దసాతి.

పఠమో పణ్ణాసకో.

౬. ఆసీసవగ్గో

౫౧.మహాసీలవజాతకం

౫౧. ఆసీసేథేవ [ఆసింసేథేవ (సీ. స్యా. పీ.)] పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;
పస్సామి వోహం అత్తానం, యథా ఇచ్ఛిం తథా అహూతి.

మహాసీలవజాతకం పఠమం.

౫౨. చూళజనకజాతకం

౨౨. వాయమేథేవ పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;
పస్సామి వోహం అత్తానం, ఉదకా థలముబ్భతన్తి.

చూళజనకజాతకం దుతియం.

౩. పుణ్ణపాతిజాతకం

౨౩. తథేవ పుణ్ణా పాతియో, అఞ్ఞాయం వత్తతే కథా;
ఆకారణేన [ఆకారకేన (సీ. స్యా. పీ.)] జానామి, న చాయం భద్దికా సురాతి.

పుణ్ణపాతిజాతకం తతియం.

౪. కింఫలజాతకం

౨౪. నాయం రుక్ఖో దురారుహో, నపి గామతో ఆరకా;
ఆకారణేన జానామి, నాయం సాదుఫలో దుమోతి.

కింఫలజాతకం చతుత్థం.

౫. పఞ్చావుధజాతకం

౨౫. యో అలీనేన చిత్తేన, అలీనమనసో నరో;
భావేతి కుసలం ధమ్మం, యోగక్ఖేమస్స పత్తియా;
పాపుణే అనుపుబ్బేన, సబ్బసంయోజనక్ఖయన్తి.

పఞ్చావుధజాతకం పఞ్చమం.

౬. కఞ్చనక్ఖన్ధజాతకం

౨౬. యో పహట్ఠేన చిత్తేన, పహట్ఠమనసో నరో;
భావేతి కుసలం ధమ్మం, యోగక్ఖేమస్స పత్తియా;
పాపుణే అనుపుబ్బేన, సబ్బసంయోజనక్ఖయన్తి.

కఞ్చనక్ఖన్ధజాతకం ఛట్ఠం.

౭. వానరిన్దజాతకం

౨౭. యస్సేతే చతురో ధమ్మా, వానరిన్ద యథా తవ;

సచ్చం ధమ్మో ధితి [ధితీ (సీ. పీ.)] చాగో, దిట్ఠం సో అతివత్తతీతి.

వానరిన్దజాతకం సత్తమం.

౫౮. తయోధమ్మజాతకం

౫౮. యస్సేతే చ [యస్స ఏతే (సీ. పీ.)] తయో ధమ్మా, వానరిన్ద యథా తవ;
దక్ఖియం సూరియం పఞ్ఞా, దిట్ఠం సో అతివత్తతీతి.

తయోధమ్మజాతకం అట్ఠమం.

౫౯. భేరివాదకజాతకం

౫౯. ధమే ధమే నాతిధమే, అతిధన్తఞ్హి పాపకం;
ధన్తేన హి సతం లద్ధం, అతిధన్తేన నాసితన్తి.

భేరివాదకజాతకం నవమం.

౬౦. సఙ్ఖధమజాతకం

౬౦. ధమే ధమే నాతిధమే, అతిధన్తఞ్హి పాపకం;
ధన్తేనాధిగతా భోగా, తే తాతో విధమీ ధమన్తి.

సఙ్ఖధమజాతకం దసమం.

ఆసీసవగ్గో ఛట్ఠో.

తస్సుద్దానం –

యథా ఇచ్ఛం తథాహుదకా థలా, సుర సాదుఫలో చ అలీనమనో;
సమ్పహట్ఠమనో చతురో చ తయో, సతలద్ధక భోగధనేన దసాతి.

౭. ఇత్థివగ్గో

౬౧. అసాతమన్తజాతకం

౬౧. అసా లోకిత్థియో నామ, వేలా తాసం న విజ్జతి;
సారత్తా చ పగబ్భా చ, సిఖీ సబ్బఘసో యథా;
తా హిత్వా పబ్బజిస్సామి, వివేకమనుబ్రూహయన్తి.

అసాతమన్తజాతకం పఠమం.

౬౨. అణ్డభూతజాతకం

౬౨. యం బ్రాహ్మణో అవాదేసి, వీణం సముఖవేఠితో;
అణ్డభూతా భతా భరియా, తాసు కో జాతు విస్ససేతి.

అణ్డభూతజాతకం దుతియం.

౬౩. తక్కపణ్డితజాతకం

౬౩. కోధనా అకతఞ్ఞూ చ, పిసుణా మిత్తభేదికా [పిసుణా చ విభేదికా (సీ. స్యా. పీ.)];
బ్రహ్మచరియం చర భిక్ఖు, సో సుఖం న విహాహసీతి [పిహాహిసీతి (సీ. స్యా. పీ.), విహాయసి (క.)].

తక్కపణ్డితజాతకం [తక్కజాతకం (సీ. స్యా. పీ. అట్ఠ.)] తతియం.

౬౪. దురాజానజాతకం

౬౪. మా సు నన్ది ఇచ్ఛతి మం, మా సు సోచి న మిచ్ఛతి [న ఇచ్ఛతి (సీ. స్యా. పీ.)];
థీనం భావో దురాజానో, మచ్ఛస్సేవోదకే గతన్తి.

దురాజానజాతకం చతుత్థం.

౬౫. అనభిరతిజాతకం

౬౫. యథా నదీ చ పన్థో చ, పానాగారం సభా పపా;
ఏవం లోకిత్థియో నామ, నాసం కుజ్ఝన్తి పణ్డితాతి.

అనభిరతిజాతకం పఞ్చమం.

౬౬. ముదులక్ఖణజాతకం

౬౬. ఏకా ఇచ్ఛా పురే ఆసి, అలద్ధా ముదులక్ఖణం;
యతో లద్ధా అళారక్ఖీ, ఇచ్ఛా ఇచ్ఛం విజాయథాతి.

ముదులక్ఖణజాతకం ఛట్ఠం.

౬౭. ఉచ్ఛఙ్గజాతకం

౬౭. ఉచ్ఛఙ్గే దేవ మే పుత్తో, పథే ధావన్తియా పతి;
తఞ్చ దేసం న పస్సామి, యతో సోదరియమానయేతి [సోదరియం నయే (క.)].

ఉచ్ఛఙ్గజాతకం సత్తమం.

౬౮. సాకేతజాతకం

౬౮. యస్మిం మనో నివిసతి, చిత్తఞ్చాపి [చిత్తం వాపి (కత్థచి)] పసీదతి;
అదిట్ఠపుబ్బకే పోసే, కామం తస్మిమ్పి విస్ససేతి.

సాకేతజాతకం అట్ఠమం.

౬౯. విసవన్తజాతకం

౬౯. ధిరత్థు తం విసం వన్తం, యమహం జీవితకారణా;
వన్తం పచ్చావమిస్సామి [పచ్చాహరిస్సామి (క.)], మతం మే జీవితా వరన్తి.

విసవన్తజాతకం నవమం.

౭౦. కుద్దాలజాతకం

౭౦. న తం జితం సాధు జితం, యం జితం అవజీయతి;
తం ఖో జితం సాధు జితం, యం జితం నావజీయతీతి.

కుద్దాలజాతకం దసమం.

ఇత్థివగ్గో సత్తమో.

తస్సుద్దానం –

సిఖీసబ్బఘసోపి చ వీణవరో, పిసుణా మిత్తభేదికా నన్ది నదీ;
ముదులక్ఖణ సోదరియా చ మనో, విస సాధుజితేన భవన్తి దసాతి.

౮. వరుణవగ్గో

౭౧. వరుణజాతకం

౭౧. యో పుబ్బే కరణీయాని, పచ్ఛా సో కాతుమిచ్ఛతి;
వరుణకట్ఠ [వరణకట్ఠ (సీ. పీ.)] భఞ్జోవ, స పచ్ఛా మనుతప్పతీతి.

వరుణజాతకం పఠమం.

౨౨. సీలవహాత్థిజాతకం

౨౨. అకతఞ్ఞుస్స పోసస్స, నిచ్చం వివరదస్సినో;
సబ్బం చే పథవిం [పఠవిం (సీ. స్యా. పీ.)] దజ్జా, నేవ నం అభిరాధయేతి.

సీలవహాత్థిజాతకం దుతియం.

౨౩. సచ్చంకిరజాతకం

౨౩. సచ్చం కిరేవమాహంసు, నరా ఏకచ్చియా ఇధ;
కట్ఠం నిప్లవితం [విప్లావితం (సీ. పీ.)] సేయ్యో, న త్వేవేకచ్చియో నరోతి.

సచ్చంకిరజాతకం తతియం.

౨౪. రుక్ఖధమ్మజాతకం

౨౪. సాధూ సమ్బహులా ఞాతీ, అపి రుక్ఖా అరఞ్ఞజా;
వాతో వహతి ఏకట్ఠం, బ్రహన్తమ్పి వనప్పతిన్తి.

రుక్ఖధమ్మజాతకం చతుత్థం.

౨౫. మచ్ఛజాతకం

౨౫. అభిత్థనయ పజ్జున్న, నిధిం కాకస్స నాసయ;
కాకం సోకాయ రన్ధేహి, మఞ్చ సోకా పమోచయాతి.

మచ్ఛజాతకం పఞ్చమం.

౨౬. అసఙ్కియజాతకం

౨౬. అసఙ్కియోమ్హి గామమ్హి, అరఞ్ఞే నత్థి మే భయం;
ఉజుం మగ్గం సమారూళ్హో, మేత్తాయ కరుణాయ చాతి.

అసఙ్కియజాతకం ఛట్ఠం.

౨౭. మహాసుపినజాతకం

౭౭. ఉసభా రుక్ఖా గావియో గవా చ, అస్సో కంసో సిఙ్గాలీ [సిగాసీ (సీ. స్యా. పీ.)] చ కుమ్భో;
పోక్ఖరణీ చ అపాకచన్దనం, లాబూని సీదన్తి సిలా ప్లవన్తి.

మణ్డూకియో కణ్హసప్పే గిలన్తి, కాకం సుపణ్ణా పరివారయన్తి;
తసా వకా ఏళకానం భయాహి, విపరియాసో [విపరియాయో (స్యా. క.)] వత్తతి నయిధ మత్థీతి.

మహాసుపినజాతకం సత్తమం.

౭౮. ఇల్లిసజాతకం

౭౮. ఉభో ఖఞ్జా ఉభో కుణీ, ఉభో విసమచక్ఖుకా [చక్ఖులా (సీ. పీ.)];
ఉభిన్నం పిళకా [పీళకా (స్యా.)] జాతా, నాహం పస్సామి ఇల్లిసన్తి.

ఇల్లిసజాతకం అట్ఠమం.

౭౯. ఖరస్సరజాతకం

౭౯. యతో విలుత్తా చ హతా చ గావో, దడ్ఢాని గేహాని జనో చ నీతో;
అథాగమా పుత్తహతాయ పుత్తో, ఖరస్సరం డిణ్డిమం [దేణ్డిమం (సీ. స్యా. పీ.), డిన్దిమం (క.)] వాదయన్తోతి.

ఖరస్సరజాతకం నవమం.

౮౦. భీమసేనజాతకం

౮౦. యం తే పవికత్థితం పురే, అథ తే పూతిసరా సజన్తి పచ్ఛా;
ఉభయం న సమేతి భీమసేన, యుద్ధకథా చ ఇదఞ్చ తే విహఞ్ఞన్తి.

భీమసేనజాతకం దసమం.

వరుణవగ్గో [వరణవగ్గో (సీ. పీ.)] అట్ఠమో.

తస్సుద్దానం –

వరుణా అకతఞ్ఞువరే తు సచ్చవరం, సవనప్పతినా చ అభిత్థనయ;
కరుణాయ సిలాప్లవ ఇల్లిసతో, పున డిణ్డిమపూతిసరేన దసాతి.

౯. అపాయిమ్హవగ్గో

౮౧. సురాపానజాతకం

౮౧. అపాయిమ్హ అనచ్చిమ్హ, అగాయిమ్హ రుదిమ్హ చ;
విసఞ్ఞీకరణిం పిత్వా [పీత్వా (సీ. స్యా. పీ.)], దిట్ఠా నాహువమ్హ వానరాతి.

సురాపానజాతకం పఠమం.

౮౨. మిత్తవిన్దకజాతకం

౮౨. అతిక్కమ్మ రమణకం, సదామత్తఞ్చ దూభకం;
స్వాసి పాసాణమాసీనో, యస్మా జీవం న మోక్ఖసీతి.

మిత్తవిన్దకజాతకం దుతియం.

౮౩. కాలకణ్ణిజాతకం

౮౩. మిత్తో హవే సత్తపదేన హోతి, సహాయో పన ద్వాదసకేన హోతి;
మాసడ్ఢమాసేన చ ఞాతి హోతి, తతుత్తరిం అత్తసమోపి హోతి;
సోహం కథం అత్తసుఖస్స హేతు, చిరసన్థుతం [చిరసన్ధవం (క.), చిరసత్థునం (పీ.)] కాళకణ్ణిం జహేయ్యన్తి.

కాలకణ్ణిజాతకం తతియం.

౮౪. అత్థస్సద్వారజాతకం

౮౪. ఆరోగ్యమిచ్ఛే పరమఞ్చ లాభం, సీలఞ్చ వుద్ధానుమతం సుతఞ్చ;
ధమ్మానువత్తీ చ అలీనతా చ, అత్థస్స ద్వారా పముఖా ఛళేతేతి.

అత్థస్సద్వారజాతకం చతుత్థం.

౮౫. కింపక్కజాతకం

౮౫. ఆయతిం దోసం నాఞ్ఞాయ, యో కామే పటిసేవతి;
విపాకన్తే హనన్తి నం, కింపక్కమివ భక్ఖితన్తి.

కింపక్కజాతకం పఞ్చమం.

౮౬. సీలవీమంసకజాతకం

౮౬. సీలం కిరేవ కల్యాణం, సీలం లోకే అనుత్తరం;

పస్స ఘోరవిసో నాగో, సీలవాతి న హఞ్ఞతీతి.

సీలవీమంసకజాతకం ఛట్ఠం.

౮౭. మఙ్గలజాతకం

౮౭. యస్స మఙ్గలా సమూహతాసే [సమూహతా (సీ. స్యా. పీ. సు. ని. ౩౬౨)], ఉప్పాతా [ఉప్పాదా (పీ.)] సుపినా చ లక్ఖణా చ;

సో [స (సీ. పీ. క.)] మఙ్గలదోసవీతివత్తో, యుగయోగాధిగతో న జాతుమేతీతి.

మఙ్గలజాతకం సత్తమం.

౮౮. సారమ్భజాతకం

౮౮. కల్యాణిమేవ ముఞ్చేయ్య, న హి ముఞ్చేయ్య పాపికం;

మోక్ఖో కల్యాణియా సాధు, ముత్వా తప్పతి పాపికన్తి.

సారమ్భజాతకం అట్ఠమం.

౮౯. కుహకజాతకం

౮౯. వాచావ కిర తే ఆసి, సణ్హా సఖిలభాణినో;

తిణమత్తే అసజ్జిత్థో, నో చ నిక్ఖసతం హరన్తి.

కుహకజాతకం నవమం.

౯౦. అకతఞ్ఞుజాతకం

౯౦. యో పుబ్బే కతకల్యాణో, కతత్థో నావబుజ్ఝతి;

పచ్ఛా కిచ్చే సముప్పన్నే, కత్తారం నాధిగచ్ఛతీతి.

అకతఞ్ఞుజాతకం దసమం.

అపాయిమ్హవగ్గో నవమో.

తస్సుద్దానం –

అపాయిమ్హ చ దూభకం సత్తపదం, ఛళద్వర చ ఆయతినా చ పున;

అహిసీలవ మఙ్గలి పాపికస్సా, సతంనిక్ఖ కతత్థవరేన దసాతి.

౧౦. లిత్తవగ్గో

౯౧. లిత్తజాతకం

౯౧. లిత్తం పరమేన తేజసా, గిలమక్ఖం పురిసో న బుజ్ఝతి;
గిల రే గిల పాపధుత్తక, పచ్ఛా తే కటుకం భవిస్సతీతి.

లిత్తజాతకం పఠమం.

౯౨. మహాసారజాతకం

౯౨. ఉక్కట్ఠే సూరమిచ్ఛన్తి, మన్తీసు అకుతూహలం;
పియఞ్చ అన్నపానమ్హి, అత్థే జాతే చ పణ్డితన్తి.

మహాసారజాతకం దుతియం.

౯౩. విసాసభోజనజాతకం

౯౩. న విస్ససే అవిస్సత్థే, విస్సత్థేపి న విస్ససే;
విస్సాసా భయమన్వేతి, సీహంవ మిగమాతుకాతి [మిగమాతుయా (క.)].

విసాసభోజనజాతకం తతియం.

౯౪. లోమహంసజాతకం

౯౪. సోతత్తో సోసిన్దో [సోసీతో (సీ. స్యా. పీ.), సోసినో (క.)] చేవ, ఏకో భింసనకే వనే;
నగ్గో న చగ్గిమాసీనో, ఏసనాపసుతో మునీతి.

లోమహంసజాతకం చతుత్థం.

౯౫. మహాసుదస్సనజాతకం

౯౫. అనిచ్చా వత సఙ్ఖారా, ఉప్పాదవయధమ్మినో;
ఉప్పజ్జిత్వా నిరుజ్ఝన్తి, తేసం వూపసమో సుఖోతి.

మహాసుదస్సనజాతకం పఞ్చమం.

౯౬. తేలపత్తజాతకం

౯౬. సమతిత్తికం అనవసేకం, తేలపత్తం యథా పరిహరేయ్య;
ఏవం సచిత్తమనురక్ఖే, పత్థయానో దిసం అగతపుబ్బన్తి.

తేలపత్తజాతకం ఛట్ఠం.

౯౭. నామసిద్ధిజాతకం

౯౭. జీవకఞ్చ మతం దిస్వా, ధనపాలిఞ్చ దుగ్గతం;
పన్థకఞ్చ వనే మూళ్హం, పాపకో పునరాగతోతి.

నామసిద్ధిజాతకం సత్తమం.

౯౮. కూటవాణిజజాతకం

౯౮. సాధు ఖో పణ్డితో నామ, న త్వేవ అతిపణ్డితో;
అతిపణ్డితేన పుత్తేన, మనమ్హి ఉపకూళితోతి [ఉపకూలితోతి (సీ॰), ఉపకుట్ఠితోతి (స్యా॰), ఉపకుటితో (క॰)].

కూటవాణిజజాతకం అట్ఠమం.

౯౯. పరోసహస్సజాతకం

౯౯. పరోసహస్సమ్పి సమాగతానం, కన్దేయ్యుం తే వస్ససతం అపఞ్ఞా;
ఏకోవ సేయ్యో పురిసో సపఞ్ఞో, యో భాసితస్స విజానాతి అత్థన్తి.

పరోసహస్సజాతకం నవమం.

౧౦౦. అసాతరూపజాతకం

౧౦౦. అసాతం సాతరూపేన, పియరూపేన అప్పియం;
దుక్ఖం సుఖస్స రూపేన, పమత్తమతివత్తతీతి.

అసాతరూపజాతకం దసమం.

లిత్తవగ్గో దసమో.

తస్సుద్దానం –

గిలమక్ఖకుతూహల మాతుకస్సా, మునినా చ అనిచ్చత పత్తవరం;
ధనపాలివరో అతిపణ్డితకో, సపరోసహస్సఅసాతదసాతి.

౧౧. పరోసతవగ్గో

౧౦౧. పరోసతజాతకం

౧౦౧.పరోసతం చేపి సమాగతానం, ఝాయేయ్యుం తే వస్ససతం అపఞ్ఞా;
ఏకోవ సేయ్యో పురిసో సపఞ్ఞో, యో భాసితస్స విజానాతి అత్థన్తి.

పరోసతజాతకం పఠమం.

౧౦౨. పణ్ణికజాతకం

౧౦౨.యో దుక్ఖపుట్ఠాయ భవేయ్య తాణం, సో మే పితా దుబ్భి [దూభి (సీ. పీ.)] వనే కరోతి;
సా కస్స కన్దామి వనస్స మజ్ఝే, యో తాయితా సో సహసం [సహసా (సీ. స్యా. పీ.)] కరోతీతి.

పణ్ణికజాతకం దుతియం.

౧౦౩. వేరిజాతకం

౧౦౩. యత్థ వేరీ నివిసతి [నివసతి (సీ. క.)], న వసే తత్థ పణ్డితో;
ఏకరత్తం దిరత్తం వా, దుక్ఖం వసతి వేరిసూతి.

వేరిజాతకం తతియం.

౧౦౪. మిత్తవిన్దకజాతకం

౧౦౪.చతుబ్భి అట్ఠజ్ఝగమా, అట్ఠాహిపి చ సోళస;
సోళసాహి చ బాత్తింస [బత్తింస (సీ. స్యా. పీ.)], అత్రిచ్ఛం చక్కమాసదో;
ఇచ్ఛాహతస్స పోసస్స, చక్కం భమతి మత్థకేతి.

మిత్తవిన్దకజాతకం చతుత్థం.

౧౦౫. దుబ్బలకట్ఠజాతకం

౧౦౫.బహుమ్పేతం వనే కట్ఠం, వాతో భఞ్జతి దుబ్బలం;
తస్స చే భాయసీ నాగ, కిసో నూన భవిస్ససీతి.

దుబ్బలకట్ఠజాతకం పఞ్చమం.

౧౦౬. ఉదఞ్చనీజాతకం

౧౦౬. సుఖం వత మం జీవన్తం [సుఖకం వత జీవం (క.)], పచమానా ఉదఞ్చనీ;
చోరీ జాయప్పవాదేన, తేలం లోణఞ్చ యాచతీతి.

ఉదఞ్చనీజాతకం ఛట్ఠం.

౧౦౭. సాలిత్తకజాతకం

౧౦౭. సాధు ఖో సిప్పకం నామ, అపి యాదిస కీదిసం;
పస్స ఖఞ్జప్పహారేన, లద్ధా గామా చతుద్దిసాతి.

సాలిత్తకజాతకం సత్తమం.

౧౦౮. బాహియజాతకం

౧౦౮. సిక్ఖేయ్య సిక్ఖితబ్బాని, సన్తి తచ్ఛన్దినో [సచ్ఛన్దినో (సీ. పీ.)] జనా;
బాహియా హి [పి (సీ. స్యా. పీ.)] సుహన్నేన, రాజానమభిరాధయీతి.

బాహియజాతకం అట్ఠమం.

౧౦౯. కుణ్డపూవజాతకం

౧౦౯. యథన్నో పురిసో హోతి, తథన్నా తస్స దేవతా;
ఆహరేతం కుణ్డపూవం [కణం పూవం (సీ. పీ.)], మా మే భాగం వినాసయాతి.

కుణ్డపూవజాతకం నవమం.

౧౧౦. సబ్బసంహారకపఞ్హజాతకం

౧౧౦. సబ్బసంహారకో [సబ్బసాహారకో (క.)] నత్థి, సుద్ధం కఙ్గు పవాయతి;
అలికం భాయతియం ధుత్తీ, సచ్చమాహ మహల్లికాతి.

సబ్బసంహారకపఞ్హజాతకం దసమం.

పరోసతవగ్గో ఏకాదసమో.

తస్సుద్దానం –

సపరోసత తాయిత వేరీ పున, భమచక్కథ నాగసిరివ్హయనో;
సుఖకఞ్చ వత సిప్పక బాహియా, కుణ్డపూవ మహాల్లికకా చ దసాతి.

౧౨. హంచివగ్గో

౧౧౧. గద్రభపఞ్హజాతకం

౧౧౧.హంచి [హంసి (సీ. స్యా.), హఞ్చి (?)] తువం ఏవమఞ్ఞసి సేయ్యో, పుత్తేన పితాతి రాజసేట్ఠ;
హన్దస్సతరస్స తే అయం, అస్సతరస్స హి గద్రభో పితాతి.

గద్రభపఞ్హజాతకం పఠమం.

౧౧౨. అమరాదేవీపఞ్హజాతకం

౧౧౨.యేన సత్తుబిలఙ్గా చ, దిగుణపలాసో చ పుప్ఫితో;
యేన దదామి [యేనా'దామి (సీ. స్యా.)] తేన వదామి, యేన న దదామి [యేన నా'దామి (సీ. స్యా.)] న తేన వదామి;
ఏస మగ్గో యవమజ్ఝకస్స, ఏతం ఛన్నపథం విజానాహీతి.

అమరాదేవీపఞ్హజాతకం దుతియం.

౧౧౩. సిఙ్గాలజాతకం

౧౧౩.సద్దహాసి సిఙ్గాలస్స [సిగాలస్స (సీ. స్యా. పీ.)], సురాపీతస్స బ్రాహ్మణ;
సిప్పికానం సతం నత్థి, కుతో కంససతా దువేతి.

సిఙ్గాలజాతకం తతియం.

౧౧౪. మితచిన్తిజాతకం

౧౧౪.బహుచిన్తీ అప్పచిన్తీ, ఉభో జాలే అబజ్ఝరే;
మితచిన్తీ పమోచేసి, ఉభో తత్థ సమాగతాతి.

మితచిన్తిజాతకం చతుత్థం.

౧౧౫. అనుసాసికజాతకం

౧౧౫.యాయఞ్ఞ [యాయఞ్ఞే (క.)] మనుసాసతి, సయం లోలుప్పచారినీ;

సాయం విపక్ఖికా సేతి, హతా చక్కేన సాసికాతి [సాలికాతి (సీ. స్యా. పీ.)].

అనుసాసికజాతకం పఞ్చమం.

౧౧౬. దుబ్బచజాతకం

౧౧౬.అతికరమకరాచరియ , మయ్హమ్పేతం న రుచ్చతి;

చతుత్థే లఙ్ఘయిత్వాన, పఞ్చమాయసి ఆవుతోతి.

దుబ్బచజాతకం ఛట్ఠం.

౧౧౭. తిత్తిరజాతకం

౧౧౭.అచ్చుగ్గతాతిబలతా [అతిబలతా (సీ. స్యా. పీ.), అతిలపకా (కత్థచి)], అతివేలం పభాసితా;

వాచా హనతి దుమ్మేధం, తిత్తిరంవాతివస్సితన్తి.

తిత్తిరజాతకం సత్తమం.

౧౧౮. వట్టకజాతకం

౧౧౮.నాచిన్తయన్తో పురిసో, విసేసమధిగచ్ఛతి;

చిన్తితస్స ఫలం పస్స, ముత్తోస్మి వధబన్ధనాతి.

వట్టకజాతకం అట్ఠమం.

౧౧౯. అకాలరావిజాతకం

౧౧౯.అమాతాపితరసంవద్ధో [పితరి (సీ. పీ.), పితు (స్యా.)], అనాచేరకులే వసం;

నాయం కాలం అకాలం వా, అభిజానాతి కుక్కుటోతి.

అకాలరావిజాతకం నవమం.

౧౨౦. బన్ధనమోక్ఖజాతకం

౧౨౦.అబద్ధా తత్థ బజ్ఝన్తి, యత్థ బాలా పభాసరే;

బద్ధాపి తత్థ ముచ్చన్తి, యత్థ ధీరా పభాసరేతి.

బన్ధనమోక్ఖజాతకం దసమం.

హంచివగ్గో [హంసివగ్గో (సీ. స్యా.)] ద్వాదసమో.

తస్సుద్దానం –

అథ గద్రభ సత్తువ కంససతం, బహుచిన్తి సాసికాయాతికర;

అతివేల విసేసమనాచరియోవ, ధీరాపభాసరతేన దసాతి.

౧౩. కుసనాళివగ్గో

౧౨౧. కుసనాళిజాతకం

౧౨౧. కరే సరిక్ఖో అథ వాపి సేట్ఠో, నిహీనకో వాపి కరేయ్య ఏకో;

కరేయ్యుమేతే [కరేయ్యుం తే (సీ. పీ.)] బ్యసనే ఉత్తమత్థం, యథా అహం కుసనాళి రుచాయన్తి.

కుసనాళిజాతకం పఠమం.

౧౨౨. దుమ్మేధజాతకం

౧౨౨. యసం లద్ధాన దుమ్మేధో, అనత్థం చరతి అత్తనో;

అత్తనో చ పరేసఞ్చ, హింసాయ పటిపజ్జతీతి.

దుమ్మేధజాతకం దుతియం.

౧౨౩. నఙ్గలీసజాతకం

౧౨౩. అసబ్బత్థగామిం వాచం, బాలో సబ్బత్థ భాసతి;

నాయం దధిం వేది న [న వేది (క.)] నఙ్గలీసం, దధిప్పయం [దధిమ్పయం (సీ. పీ.)] మఞ్ఞతి నఙ్గలీసన్తి.

నఙ్గలీసజాతకం తతియం.

౧౨౪. అమ్బజాతకం

౧౨౪. వాయమేథేవ పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;

వాయామస్స ఫలం పస్స, భుత్తా అమ్బా అనీతిహన్తి.

అమ్బజాతకం చతుత్థం.

౧౨౫. కటాహకజాతకం

౧౨౫.బహుమ్పి సో వికత్థేయ్య, అఞ్ఞం జనపదం గతో;
అన్వాగన్త్వాన దూసేయ్య, భుఞ్జ భోగే కటాహకాతి.

కటాహకజాతకం పఞ్చమం.

౧౨౬. అసిలక్ఖణజాతకం

౧౨౬.తదేవేకస్స [తథేవేకస్స (సీ. స్యా. పీ. అట్ఠ. మూలపాఠో)] కల్యాణం, తదేవేకస్స పాపకం;
తస్మా సబ్బం న కల్యాణం, సబ్బం వాపి న పాపకన్తి.

అసిలక్ఖణజాతకం ఛట్ఠం.

౧౨౭. కలణ్డుకజాతకం

౧౨౭.తే దేసా తాని వత్థూని, అహఞ్చ వనగోచరో;
అనువిచ్చ ఖో తం గణ్హేయ్యుం, పివ [పిప (సీ. పీ.)] ఖీరం కలణ్డుకాతి.

కలణ్డుకజాతకం సత్తమం.

౧౨౮. బిళారవతజాతకం

౧౨౮.యో వే ధమ్మం ధజం [ధమ్మధజం (స్యా. పీ. క.)] కత్వా, నిగూళ్హో పాపమాచరే;
విస్సాసయిత్వా భూతాని, బిళారం నామ తం వతన్తి.

బిళారవతజాతకం అట్ఠమం.

౧౨౯. అగ్గికభారద్వాజజాతకం

౧౨౯.నాయం సిఖా పుఞ్ఞహేతు, ఘాసహేతు అయం సిఖా;
నాఙ్గుట్ఠగణనం యాతి, అలం తే హోతు అగ్గికాతి.

అగ్గికభారద్వాజజాతకం నవమం.

౧౩౦. కోసియజాతకం

౧౩౦. యథా వాచా చ భుఞ్జస్సు, యథా భుత్తఞ్చ బ్యాహర;
ఉభయం తే న సమేతి, వాచా భుత్తఞ్చ కోసియేతి.

కోసియజాతకం దసమం.

కుసనాళివగ్గో [సరిక్ఖవగ్గో (క.)] తేరసమో.

తస్సుద్దానం –

కుసనాళిసిరివ్హయనో చ యసం, దధి మమ్బ కటాహకపఞ్చమకో;
అథ పాపక ఖీర బిళారవతం, సిఖి కోసియసవ్హయనేన దసాతి.

౧౪. అసమ్పదానవగ్గో

౧౩౧. అసమ్పదానజాతకం

౧౩౧. అసమ్పదానేనితరీతరస్స, బాలస్స మిత్తాని కలీ భవన్తి;
తస్మా హరామి భుసం అడ్ఢమానం, మా మే మిత్తి జీయిత్థ సస్సతాయన్తి.

అసమ్పదానజాతకం పఠమం.

౧౩౨. భీరుకజాతకం

౧౩౨. కుసలూపదేసే ధితియా దళ్హాయ చ, అనివత్తితత్తాభయభీరుతాయ [అవత్థితత్తాభయభీరుతాయ (సీ. స్యా. పీ.)] చ;
న రక్ఖసీనం వసమాగమిమ్హసే, స సోత్థిభావో మహతా భయేన మేతి.

భీరుక [పఞ్చగరుక (సీ. పీ.), పఞ్చభీరుక (స్యా.), అభయభీరుత§(?)] జాతకం దుతియం.

౧౩౩. ఘతాసనజాతకం

౧౩౩. ఖేమం యహిం తత్థ అరీ ఉదీరితో [అరి ఉద్ధరితో (క.)], దకస్స మజ్ఝే జలతే ఘతాసనో;
న అజ్జ వాసో మహియా మహీరుహే, దిసా భజవ్హో సరణాజ్జ నో భయన్తి.

ఘతాసనజాతకం తతియం.

౧౩౪. ఝానసోధనజాతకం

౧౩౪. యే సఞ్ఞినో తేపి దుగ్గతా, యేపి అసఞ్ఞినో తేపి దుగ్గతా;
ఏతం ఉభయం వివజ్జయ, తం సమాపత్తిసుఖం అనఙ్గణన్తి.

ఝానసోధనజాతకం చతుత్థం.

౧౩౫. చన్దాభజాతకం

౧౩౫.చన్దాభం సూరియాభఞ్చ, యోధ పఞ్ఞాయ గాధతి.

అవితక్కేన ఝానేన, హోతి ఆభస్సరూపగోతి.

చన్దాభజాతకం పఞ్చమం.

౧౩౬. సువణ్ణహంసజాతకం

౧౩౬. యం లద్ధం తేన తుట్ఠబ్బం, అతిలోభో హి పాపకో;

హంసరాజం గహేత్వాన, సువణ్ణా పరిహాయథాతి.

సువణ్ణహంసజాతకం ఛట్ఠం.

౧౩౭. బబ్బుజాతకం

౧౩౭. యత్థేకో లభతే బబ్బు, దుతియో తత్థ జాయతి;

తతియో చ చతుత్థో చ, ఇదం తే బబ్బుకా బిలన్తి.

బబ్బుజాతకం సత్తమం.

౧౩౮. గోధజాతకం

౧౩౮.కిం తే జటాహి దుమ్మేధ, కిం తే అజినసాటియా;

అబ్భన్తరం తే గహనం, బాహిరం పరిమజ్జసీతి.

గోధజాతకం అట్ఠమం.

౧౩౯. ఉభతోభట్ఠజాతకం

౧౩౯. అక్ఖీ భిన్నా పటో నట్ఠో, సఖిగేహే చ భణ్డనం;

ఉభతో పదుట్ఠా కమ్మన్తా [పదుట్ఠకమ్మన్తో (సీ॰), పదుట్ఠో కమ్మన్తో (పీ॰)], ఉదకమ్హి థలమ్హి చాతి.

ఉభతోభట్ఠజాతకం నవమం.

౧౪౦. కాకజాతకం

౧౪౦.నిచ్చం ఉబ్బిగ్గహదయా, సబ్బలోకవిహేసకా;

తస్మా నేసం వసా నత్థి, కాకానమ్హాక [కాకానస్మాక (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] ఞాతినన్తి.

కాకజాతకం దసమం.

అసమ్పదానవగ్గో చుద్దసమో.

తస్సుద్దానం –

ఇతరీతర రక్ఖసి ఖేమియో చ, పరోసతపఞ్హేన ఆభస్సరో పున;
అథ హంసవరుత్తమబబ్బుజటం, పటనట్ఠక కాకవరేన దసాతి.

౧౫. కకణ్టకవగ్గో

౧౪౧. గోధజాతకం

౧౪౧. న పాపజనసంసేవీ, అచ్చన్తసుఖమేధతి;
గోధాకులం [గోధక్కులం (క.)] కకణ్టావ [కకణ్టకా (క.)], కలిం పాపేతి అత్తనన్తి.

గోధజాతకం పఠమం.

౧౪౨. సిఙ్గాలజాతకం

౧౪౨. ఏతఞ్హి తే దురాజానం, యం సేసి మతసాయికం;
యస్స తే కడ్ఢమానస్స, హత్థా దణ్డో న ముచ్చతీతి.

సిఙ్గాలజాతకం దుతియం.

౧౪౩. విరోచజాతకం

౧౪౩. లసీ చ తే నిప్ఫలితా, మత్థకో చ పదాలితో [విదాలితో (సీ. పీ.)];
సబ్బా తే ఫాసుకా భగ్గా, అజ్జ ఖో త్వం విరోచసీతి.

విరోచజాతకం తతియం.

౧౪౪. నఙ్గుట్ఠజాతకం

౧౪౪. బహుమ్పేతం అసబ్భి [బహుంపేతమసబ్భి (క.)] జాతవేద, యం తం వాలధినాభిపూజయామ;
మంసారహస్స నత్థజ్జ మంసం, నఙ్గుట్ఠమ్పి భవం పటిగ్గహాతూతి.

నఙ్గుట్ఠజాతకం చతుత్థం.

౧౪౫. రాధజాతకం

౧౪౫.న త్వం రాధ విజానాసి, అడ్ఢరత్తే అనాగతే;

అబ్యయతం [అబ్యాయతం (సీ. స్యా. పీ.), అబ్యత్తతం (?)] విలపసి, విరత్తా కోసియాయనేతి.

రాధజాతకం పఞ్చమం.

౧౪౬. సముద్దకాకజాతకం

౧౪౬.అపి ను హనుకా సన్తా, ముఖఞ్చ పరిసుస్సతి;

ఓరమామ న పారేమ, పూరతేవ మహోదధీతి.

సముద్దకాకజాతకం ఛట్ఠం.

౧౪౭. పుప్ఫరత్తజాతకం

౧౪౭.నయిదం దుక్ఖం అదుం దుక్ఖం, యం మం తుదతి వాయసో;

యం సామా పుప్ఫరత్తేన, కత్తికం నానుభోస్సతీతి.

పుప్ఫరత్తజాతకం సత్తమం.

౧౪౮. సిఙ్గాలజాతకం

౧౪౮.నాహం పునం న చ పునం, న చాపి అపునప్పునం;

హత్థిబోన్దిం పవేక్ఖామి, తథా హి భయతజ్జితోతి.

సిఙ్గాలజాతకం అట్ఠమం.

౧౪౯. ఏకపణ్ణజాతకం

౧౪౯.ఏకపణ్ణో అయం రుక్ఖో, న భూమ్యా చతురఙ్గులో;

ఫలేన విసకప్పేన, మహాయం కిం భవిస్సతీతి.

ఏకపణ్ణజాతకం నవమం.

౧౫౦. సఞ్జీవజాతకం

౧౫౦.అసన్తం యో పగ్గణ్హాతి, అసన్తం చూపసేవతి;

తమేవ ఘాసం కురుతే, బ్యగ్ఘో సఞ్జీవకో యథాతి.

సఞ్జీవజాతకం దసమం.

కకణ్టక [పాపసేవన (క.)] వగ్గో పన్నరసమో.

తస్సుద్దానం –

సుఖమేధతి దణ్డవరో చ పున, లసి వాలధి పఞ్చమరాధవరో;
సమహోదధి కత్తిక బోన్ది పున, చతురఙ్గులబ్యగ్ఘవరేన దసాతి.

(ఉపరిమో పణ్ణాసకో.) [( ) సీహాళపోత్థకేయేవ దిస్సతి]

అథ వగ్గుద్దానం –

అపణ్ణకం సీలవగ్గకురుఙ్గ, కులావకం అత్థకామేన పఞ్చమం;
ఆసీసో ఇత్థివరుణం అపాయి, లిత్తవగ్గేన తే దస;
పరోసతం హంచి కుసనాళి [హంసి సరిక్ఖం (సబ్బత్థ)], అసమ్పదం కకణ్టకవగ్గో.

ఏకనిపాతమ్హిలఙ్కతన్తి.

ఏకకనిపాతం నిట్ఠితం.

౨. దుకనిపాతో

౧. దళ్హవగ్గో

౧౩౧. రాజోవాదజాతకం (౨-౧-౧)

౧. దళ్హం దళ్హస్స ఖిపతి, బల్లికో [మల్లికో (సీ. పీ.)] ముదునా ముదుం;
సాధుమ్పి సాధునా జేతి, అసాధుమ్పి అసాధునా;
ఏతాదిసో అయం రాజా, మగ్గా ఉయ్యాహి సారథి.

౨. అక్కోధేన జినే కోధం, అసాధుం సాధునా జినే;
జినే కదరియం దానేన, సచ్చేనాలికవాదినం;
ఏతాదిసో అయం రాజా, మగ్గా ఉయ్యాహి సారథీతి.

రాజోవాదజాతకం పఠమం.

౧౩౨. అసమేక్ఖితకమ్మన్తం, తురితాభినిపాతినం.

సాని కమ్మాని తప్పన్తి, ఉణ్హంవజ్ఝోహితం ముఖే.

౪. సీహో చ సీహనాదేన, దద్దరం అభినాదయి;
సుత్వా సీహస్స నిగ్ఘోసం, సిఙ్గాలో [సిగాలో (సీ. స్యా. పీ.)] దద్దరే వసం;
భీతో సన్తాసమాపాది, హదయఞ్చస్స అప్ఫలీతి.

సిఙ్గాలజాతకం [సిగాలజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] దుతియం.

౧౩౩. సూకరజాతకం (౨-౧-౩)

౫. చతుప్పదో అహం సమ్మ, త్వమ్పి సమ్మ చతుప్పదో;
ఏహి సమ్మ [సీహ (సీ. పీ.)] నివత్తస్సు, కిం ను భీతో పలాయసి.

౬. అసుచి పూతిలోమోసి, దుగ్గన్ధో వాసి సూకర;
సచే యుజ్ఝితుకామోసి, జయం సమ్మ దదామి తేతి.

సూకరజాతకం తతియం.

౧౩౪. ఉరగజాతక (౨-౧-౪)

౭. ఇధూరగానం పవరో పవిట్ఠో, సేలస్స వణ్ణేన పమోక్ఖమిచ్ఛం;
బ్రహ్మఞ్చ వణ్ణం [వక్కం (క.)] అపచాయమానో, బుభుక్ఖితో నో వితరామి [విసహామి (క. సి. స్యా. పీ.)] భోత్తుం.

౮. సో బ్రహ్మగుత్తో చిరమేవ జీవ, దిబ్యా చ తే పాతుభవన్తు భక్ఖా;
యో బ్రహ్మవణ్ణం అపచాయమానో, బుభుక్ఖితో నో వితరాసి [సబ్బత్థపి సమానం] భోత్తున్తి.

ఉరగజాతకం చతుత్థం.

౧౩౫. భగ్గజాతకం (౨-౧-౫)

౯. జీవ వస్ససతం భగ్గ [గగ్గ (సీ. పీ.)], అపరాని చ వీసతిం [వీసతి (స్యా. క.)];
మా మం పిసాచా ఖాదన్తు, జీవ త్వం సరదో సతం.

౧౦. త్వమ్పి వస్ససతం జీవ, అపరాని చ వీసతిం;
విసం పిసాచా ఖాదన్తు, జీవ త్వం సరదో సతన్తి.

భగ్గజాతకం పఞ్చమం.

౧౫౬. అలీనచిత్తజాతకం (౨-౧-౬)

౧౧. అలీనచిత్తం నిస్సాయ, పహట్ఠా మహతీ చమూ;
కోసలం సేనాసన్తుట్ఠం, జీవగ్గాహం అగాహయి.

౧౨. ఏవం నిస్సయసమ్పన్నో, భిక్ఖు ఆరద్ధవీరియో;
భావయం కుసలం ధమ్మం, యోగక్ఖేమస్స పత్తియా;
పాపుణే అనుపుబ్బేన, సబ్బసంయోజనక్ఖయన్తి.

అలీనచిత్తజాతకం ఛట్ఠం.

౧౫౭. గుణజాతకం (౨-౧-౭)

౧౩. యేన కామం పణామేతి, ధమ్మో బలవతం మిగీ;
ఉన్నదన్తీ విజానాహి, జాతం సరణతో భయం.

౧౪. అపి చేపి దుబ్బలో మిత్తో, మిత్తధమ్మేసు తిట్ఠతి;
సో ఞాతకో చ బన్ధు చ, సో మిత్తో సో చ మే సఖా;
దాఠిని మాతిమఞ్ఞిత్థో [మఞ్ఞివో (స్యా.), మఞ్ఞవ్హో (క.)], సిఙ్గాలో మమ పాణదోతి.

గుణజాతకం సత్తమం.

౧౫౮. సుహనుజాతకం (౨-౧-౮)

౧౫. నయిదం విసమసీలేన, సోణేన సుహనూ సహ;
సుహనూపి తాదిసోయేవ, యో సోణస్స సగోచరో.

౧౬. పక్ఖన్దినా పగబ్భేన, నిచ్చం సన్దానఖాదినా;
సమేతి పాపం పాపేన, సమేతి అసతా అసన్తి.

సుహనుజాతకం అట్ఠమం.

౧౫౯. మోరజాతకం (౨-౧-౯)

౧౭. ఉదేతయం చక్ఖుమా ఏకరాజా, హరిస్సవణ్ణో పథవిప్పభాసో [పఠవిప్పభాసో (సీ. స్యా. పీ.)];
తం తం నమస్సామి హరిస్సవణ్ణం పథవిప్పభాసం, తయాజ్జ గుత్తా విహరేము దివసం.

యే బ్రాహ్మణా వేదగూ సబ్బధమ్మే, తే మే నమో తే చ మం పాలయన్తు;
నమత్థు బుద్ధానం [బుద్ధాన (?)] నమత్థు బోధియా, నమో విముత్తానం [విముత్తాన (?)] నమో విముత్తియా;
ఇమం సో పరిత్తం కత్వా, మోరో చరతి ఏసనా.

౧౮. అపేతయం చక్ఖుమా ఏకరాజా, హరిస్సవణ్ణో పథవిప్పభాసో;
తం తం నమస్సామి హరిస్సవణ్ణం పథవిప్పభాసం, తయాజ్జ గుత్తా విహరేము రత్తిం.

యే బ్రాహ్మణా వేదగూ సబ్బధమ్మే, తే మే నమో తే చ మం పాలయన్తు;
నమత్థు బుద్ధానం నమత్థు బోధియా, నమో విముత్తానం నమో విముత్తియా;
ఇమం సో పరిత్తం కత్వా, మోరో వాసమకప్పయీతి.

మోరజాతకం నవమం.

౧౬౦. వినీలజాతకం (౨-౧-౧౦)

౧౯. ఏవమేవ నూన [ను (క.)] రాజానం, వేదేహం మిథిలగ్గహం;
అస్సా వహన్తి ఆజఞ్ఞా, యథా హంసా వినీలకం.

౨౦. వినీల దుగ్గం భజసి, అభూమిం తాత సేవసి;
గామన్తకాని [గామన్తికాని (సీ.), గామన్తరాని (క.)] సేవస్సు, ఏతం మాతాలయం తవాతి.

వినీలజాతకం దసమం.

దళ్హవగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

వరబల్లిక దద్దర సూకరకో, ఉరగూత్తమ పఞ్చమభగ్గవరో;
మహతీచము యావ సిఙ్గాలవరో, సుహనుత్తమ మోర వినీలం దసాతి.

౨. సన్థవవగ్గో

౧౬౧. ఇన్దసమానగోత్తజాతకం (౨-౨-౧)

౨౧. న సన్థవం [సన్దవం (క.)] కాపురిసేన కయిరా, అరియో అనరియేన పజానమత్థం;
చిరానువుత్థోపి కరోతి పాపం, గజో యథా ఇన్దసమానగోత్తం.

౨౨. యం త్వేవ జఞ్ఞా సదిసో మమన్తి, సీలేన పఞ్ఞాయ సుతేన చాపి;
తేనేవ మేత్తిం కయిరాథ సద్ధిం, సుఖో హవే సప్పురిసేన సఙ్గమోతి.

ఇన్దసమానగోత్తజాతకం పఠమం.

౧౬౨. సన్థవజాతకం (౨-౨-౨)

౨౩. న సన్థవస్మా పరమత్థి పాపియో, యో సన్థవో [సన్దవో (క.)] కాపురిసేన హోతి;
సన్తప్పితో సప్పినా పాయసేన [పాయాసేన (క.)], కిచ్ఛాకతం పణ్ణకుటిం అదయ్హి [అదడ్ఢహి (సీ. స్యా.), అదట్ఠహి (పీ.), అదద్దహి (?)].

౨౪. న సన్థవస్మా పరమత్థి సేయ్యో, యో సన్థవో సప్పురిసేన హోతి;
సీహస్స బ్యగ్ఘస్స చ దీపినో చ, సామా ముఖం లేహతి సన్థవేనాతి.

సన్థవజాతకం దుతియం.

౧౬౩. సుసీమజాతకం (౨-౨-౩)

౨౫. కాళా మిగా సేతదన్తా తవీమే [తవ ఇమే (సీ. స్యా. పీ.)], పరోసతం హేమజాలాభిఛన్నా
[హేమజాలాభిసఞ్ఛన్నా (సీ.)];
తే తే దదామీతి సుసీమ బ్రూసి, అనుస్సరం పేత్తిపితామహానం.

౨౬. కాళా మిగా సేతదన్తా మమీమే [మమ ఇమే (సీ. పీ.)], పరోసతం హేమజాలాభిచ్ఛన్నా;
తే తే దదామీతి వదామి మాణవ, అనుస్సరం పేత్తిపితామహానన్తి.

సుసీమజాతకం తతియం.

౧౬౪. గిజ్ఝజాతకం (౨-౨-౪)

౨౭. యం ను గిజ్ఝో యోజనసతం, కుణపాని అవేక్ఖతి;
కస్మా జాలఞ్చ పాసఞ్చ, ఆసజ్జాపి న బుజ్ఝసి.

౨౮. యదా పరాభవో హోతి, పోసో జీవితసఙ్ఖయే;
అథ జాలఞ్చ పాసఞ్చ, ఆసజ్జాపి న బుజ్ఝతీతి.

గిజ్ఝజాతకం చతుత్థం.

౧౬౫. నకులజాతకం (౨-౨-౫)

౨౯. సన్ధిం కత్వా అమిత్తేన, అణ్డజేన జలాబుజ;
వివరియ దాఠం సేసి [సయసి (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], కుతో తే భయమాగతం.

౩౦. సఙ్కేథేవ [సఙ్కతేవ (క॰)] అమిత్తస్మిం, మిత్తస్మిమ్పి న విస్ససే;
అభయా భయముప్పన్నం, అపి మూలాని కన్తతీతి [మూలం నికన్తతీతి (సీ॰)].

నకులజాతకం పఞ్చమం.

౧౬౬. ఉపసాళకజాతకం (౨-౨-౬)

౩౧. ఉపసాళకనామాని [ఉపసాళ్హకనామానం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], సహస్సాని చతుద్దస;
అస్మిం పదేసే దడ్ఢాని, నత్థి లోకే అనామతం.

౩౨. యమ్హి సచ్చఞ్చ ధమ్మో చ, అహింసా సంయమో దమో;
ఏతం అరియా సేవన్తి, ఏతం లోకే అనామతన్తి.

ఉపసాళకజాతకం ఛట్ఠం.

౧౬౭. సమిద్ధిజాతకం (౨-౨-౭)

౩౩. అభుత్వా భిక్ఖసి భిక్ఖు, న హి భుత్వాన భిక్ఖసి;
భుత్వాన భిక్ఖు భిక్ఖస్సు, మా తం కాలో ఉపచ్చగా.

౩౪. కాలం వోహం న జానామి, ఛన్నో కాలో న దిస్సతి;
తస్మా అభుత్వా భిక్ఖామి, మా మం కాలో ఉపచ్చగాతి.

సమిద్ధిజాతకం సత్తమం.

౧౬౮. సకుణగ్ఘిజాతకం (౨-౨-౮)

౩౫. సేనో బలసా పతమానో, లాపం గోచరఠాయినం;
సహసా అజ్ఝప్పత్తోవ, మరణం తేనుపాగమి.

౩౬. సోహం నయేన సమ్పన్నో, పేత్తికే గోచరే రతో;
అపేతసత్తు మోదామి, సమ్పస్సం అత్థమత్తనోతి.

సకుణగ్ఘిజాతకం అట్ఠమం.

౧౬౯. అరకజాతకం (౨-౨-౯)

౩౭. యో వే మేత్తేన చిత్తేన, సబ్బలోకానుకమ్పతి;

ఉద్ధం అధో చ తిరియం, అప్పమాణేన సబ్బసో.

౩౮. అప్పమాణం హితం చిత్తం, పరిపుణ్ణం సుభావితం;

యం పమాణకతం కమ్మం, న తం తత్రావసిస్సతీతి.

అరకజాతకం నవమం.

౧౭౦. కకణ్టకజాతకం (౨-౨-౧౦)

౩౯. నాయం పురే ఉణ్ణమతి [ఉన్నమతి (స్యా.)], తోరణగ్గే కకణ్టకో;

మహోసధ విజానాహి, కేన థద్ధో కకణ్టకో.

౪౦. అలద్ధపుబ్బం లద్ధాన, అడ్ఢమాసం కకణ్టకో;

అతిమఞ్ఞతి రాజానం, వేదేహం మిథిలగ్గహన్తి.

కకణ్టకజాతకం దసమం.

సన్థవవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

అథ ఇన్దసమాన సపణ్ణకుటి, సుసిముత్తమ గిజ్ఝ జలాబుజకో;

ఉపసాళక భిక్ఖు సలాపవరో, అథ మేత్తవరో దసపుణ్ణమతీతి.

౩. కల్యాణవగ్గో

౧౭౧. కల్యాణధమ్మజాతకం (౨-౩-౧)

౪౧. కల్యాణధమ్మోతి యదా జనిన్ద, లోకే సమఞ్ఞం అనుపాపుణాతి;

తస్మా న హియ్యేథ [హీయేథ (సీ.)] నరో సపఞ్ఞో, హిరియాపి సన్తో ధురమాదియన్తి.

౪౨. సాయం సమఞ్ఞా ఇధ మజ్జ పత్తా, కల్యాణధమ్మోతి జనిన్ద లోకే;

తాహం సమేక్ఖం ఇధ పబ్బజిస్సం, న హి మత్థి ఛన్దో ఇధ కామభోగేతి.

కల్యాణధమ్మజాతకం పఠమం.

౧౭౨. దద్దరజాతకం (౨-౩-౨)

౪౩. కో ను సద్దేన మహతా, అభినాదేతి దద్దరం;

తం సీహా నప్పటినదన్తి [కిం సీహా నప్పటినదన్తి (సీ. పీ.), న సీహా పటినదన్తి (క.)], కో నామేసో మిగాధిభూ.

౪౪. అధమో మిగజాతానం, సిఙ్గాలో తాత వస్సతి;

జాతిమస్స జిగుచ్ఛన్తా, తుణ్హీ సీహా సముచ్ఛరేతి.

దద్దరజాతకం దుతియం.

౧౭౩. మక్కటజాతకం (౨-౩-౩)

౪౫. తాత మాణవకో ఏసో, తాలమూలం అపస్సితో;

అగారకఞ్చిదం అత్థి, హన్ద దేమస్సగారకం.

౪౬. మా ఖో త్వం తాత పక్కోసి, దూసేయ్య నో అగారకం;

నేతాదిసం ముఖం హోతి, బ్రాహ్మణస్స సుసీలినోతి.

మక్కటజాతకం తతియం.

౧౭౪. దుబ్భియమక్కటజాతకం (౨-౩-౪)

౪౭. అదమ్హ తే వారి పహూతరూపం, ఘమ్మాభితత్తస్స పిపాసితస్స;

సో దాని పిత్వాన [పీత్వాన (సీ. పీ.)] కిరిక్కరోసి [కికింకరోసి (సీ. స్యా. పీ.)], అసఙ్గమో పాపజనేన సేయ్యో.

౪౮. కో తే సుతో వా దిట్ఠో వా, సీలవా నామ మక్కటో;

ఇదాని ఖో తం ఓహచ్ఛం [ఊహచ్ఛ (సీ. పీ.), ఓహచ్ఛం (స్యా.), ఉహాజ్జం (క.)], ఏసా అస్మాక ధమ్మతాతి.

దుబ్భియమక్కటజాతకం చతుత్థం.

౧౭౫. ఆదిచ్చుపట్ఠానజాతకం (౨-౩-౫)

౪౯. సబ్బేసు కిర భూతేసు, సన్తి సీలసమాహితా;

పస్స సాఖామిగం జమ్మం, ఆదిచ్చముపతిట్ఠతి.

౫౦. నాస్స సీలం విజానాథ, అనఞ్ఞాయ పసంసథ;

అగ్గిహుత్తఞ్చ ఉహన్నం [ఊహన్తం (సీ.), ఊహనం (స్యా.), ఊహన్తి (పీ.), ఉహాదం (క.)], ద్వే చ భిన్నా కమణ్డలూతి.

ఆదిచ్చుపట్ఠానజాతకం పఞ్చమం.

౧౭౬. కళాయముట్ఠిజాతకం (౨-౩-౬)

౫౧. బాలో వతాయం దుమసాఖగోచరో, పఞ్ఞా జనిన్ద నయిమస్స విజ్జతి;

కళాయముట్ఠిం [కలాయముట్ఠిం (సీ. పీ.)] అవకిరియ కేవలం, ఏకం కళాయం పతితం గవేసతి.

౫౨. ఏవమేవ మయం రాజ, యే చఞ్ఞే అతిలోభినో;

అప్పేన బహుం జియ్యామ, కళాయేనేవ వానరోతి.

కళాయముట్ఠిజాతకం ఛట్ఠం.

౧౭౭. తిన్దుకజాతకం (౨-౩-౭)

౨౧౩. ధనుహత్థకలాపేహి, నేత్తింసవరధారిభి;

సమన్తా పరికిణ్ణమ్హా, కథం మోక్ఖో భవిస్సతి.

౨౧౪. అప్పేవ బహుకిచ్చానం, అత్థో జాయేథ కోచి నం;

అత్థి రుక్ఖస్స అచ్ఛిన్నం, ఖజ్జథఞ్ఞేవ తిన్దుకన్తి.

తిన్దుకజాతకం సత్తమం.

౧౭౮. కచ్ఛపజాతకం (౨-౩-౮)

౨౧౫. జనిత్తం మే భవిత్తం మే, ఇతి పఙ్కే అవస్సయిం;

తం మం పఙ్కో అజ్ఝభవి, యథా దుబ్బలకం తథా;

తం తం వదామి భగ్గవ, సుణోహి వచనం మమ.

౨౧౬. గామే వా యది వా రఞ్ఞే, సుఖం యత్రాధిగచ్ఛతి;

తం జనిత్తం భవిత్తఞ్చ, పురిసస్స పజానతో;

యమ్హి జీవే తమ్హి గచ్ఛే, న నికేతహతో సియాతి.

కచ్ఛపజాతకం అట్ఠమం.

౧౭౯. సతధమ్మజాతకం (౨-౩-౯)

౨౧౭. తఞ్చ అప్పఞ్చ ఉచ్ఛిట్ఠం, తఞ్చ కిచ్ఛేన నో అదా;

సోహం బ్రాహ్మణజాతికో, యం భుత్తం తమ్పి ఉగ్గతం.

౨౧౮. ఏవం ధమ్మం నిరంకత్వా [నిరాకత్వా (?) ని + ఆ + కర + త్వా], యో అధమ్మేన జీవతి;

సతధమ్మోవ లాభేన, లద్ధేనపి న నన్దతీతి.

సతధమ్మజాతకం నవమం.

౧౮౦. దుద్దదజాతకం (౨-౩-౧౦)

౨౧౯. దుద్దదం దదమానానం, దుక్కరం కమ్మ కుబ్బతం;

అసన్తో నానుకుబ్బన్తి, సతం ధమ్మో దురన్నయో.

౬౦. తస్మా సతఞ్చ అసతం, నానా హోతి ఇతో గతి;

అసన్తో నిరయం యన్తి, సన్తో సగ్గపరాయణాతి [పరాయనా (స్యా. క.)].

దుద్దదజాతకం దసమం.

కల్యాణవగ్గో తతియో.

తస్సుద్దానం –

సుసమఙ్ఖమిగాధిభూ మాణవకో, వారిపహూతరూపాదిచ్చుపట్ఠానా;

సకళాయసతిన్దుకపఙ్క పున, సతధమ్మ సుదుద్దదకేన దసాతి.

౪. అసదిసవగ్గో

౧౮౧. అసదిసజాతకం (౨-౪-౧)

౬౧. ధనుగ్గహో అసదిసో, రాజపుత్తో మహబ్బలో;

దూరేపాతీ అక్ఖణవేధీ, మహాకాయప్పదాలనో.

౬౨. సబ్బామిత్తే రణం కత్వా, న చ కఞ్చి విహేఠయి;

భాతరం సోత్థిం కత్వాన, సంయమం అజ్ఝుపాగమీతి.

అసదిసజాతకం పఠమం.

౧౮౨. సఙ్గామావచరజాతకం (౨-౪-౨)

౬౩. సఙ్గామావచరో సూరో, బలవా ఇతి విస్సుతో;

కిం ను తోరణమాసజ్జ, పటిక్కమసి కుఞ్జర.

౬౪. ఓమద్ద ఖిప్పం పలిఘం, ఏసికాని చ అబ్బహ [ఉబ్బహ (స్యా.), అబ్బుహ (క.)];

తోరణాని చ మద్దిత్వా, ఖిప్పం పవిస కుఞ్జరాతి.

సఙ్గామావచరజాతకం దుతియం.

౧౮౩. వాలోదకజాతకం (౨-౪-౩)

౬౫. వాలోదకం అప్పరసం నిహీనం, పిత్వా [పీత్వా (సీ. పీ.)] మదో జాయతి గద్రభానం;

ఇమఞ్చ పిత్వాన రసం పణీతం, మదో న సఞ్జాయతి సిన్ధవానం.

౬౬. అప్పం పివిత్వాన నిహీనజచ్చో, సో మజ్జతీ తేన జనిన్ద పుట్ఠో [ఫుట్ఠో (సీ. స్యా.), ముట్ఠో (క.)];

ధోరయ్హసీలీ చ కులమ్హి జాతో, న మజ్జతీ అగ్గరసం పివిత్వాతి.

వాలోదకజాతకం తతియం.

౧౮౪. గిరిదత్తజాతకం (౨-౪-౪)

౬౭. దూసితో గిరిదత్తేన [గిరిదన్తేన (పీ.)], హయో సామస్స పణ్డవో;
పోరాణం పకతిం హిత్వా, తస్సేవానువిధియ్యతి [నువిధీయతి (సీ. పీ.)].

౬౮. సచే చ తనుజో పోసో, సిఖరాకార [సిఙ్గారాకార (స్యా.)] కప్పితో;
ఆననే నం [తం (సీ. స్యా. పీ.)] గహేత్వాన, మణ్డలే పరివత్తయే;

ఖిప్పమేవ పహన్త్వాన, తస్సేవానువిధియ్యతీతి.

గిరిదత్తజాతకం చతుత్థం.

౧౮౫. అనభిరతిజాతకం (౨-౪-౫)

౬౯. యథోదకే ఆవిలే అప్పసన్నే, న పస్సతి సిప్పికసమ్బుకఞ్చ;
సక్ఖరం వాలుకం మచ్ఛగుమ్బం, ఏవం ఆవిలమ్హి [ఆవిలే హి (సీ.)] చిత్తే;

న పస్సతి అత్తదత్థం పరత్థం.

౭౦. యథోదకే అచ్ఛే విప్పసన్నే, సో పస్సతి సిప్పికసమ్బుకఞ్చ;
సక్ఖరం వాలుకం మచ్ఛగుమ్బం, ఏవం అనావిలమ్హి చిత్తే;

సో పస్సతి అత్తదత్థం పరత్థన్తి.

అనభిరతిజాతకం పఞ్చమం.

౧౮౬. దధివాహనజాతకం (౨-౪-౬)

౭౧. వణ్ణగన్ధరసూపేతో , అమ్బోయం అహువా పురే;
తమేవ పూజం లభమానో, కేనమ్బో కటుకప్ఫలో.

౭౨. పుచిమన్దపరివారో, అమ్బో తే దధివాహన;
మూలం మూలేన సంసట్ఠం, సాఖా సాఖా [సాఖం (స్యా. క.)] నిసేవరే [నివీసరే (క.)];

అసాతసన్నివాసేన, తేనమ్బో కటుకప్ఫలోతి.

దధివాహనజాతకం ఛట్ఠం.

౧౮౭. చతుమట్ఠజాతకం (౨-౪-౭)

౭౩. ఉచ్చే విటభిమారుయ్హ, మన్తయవ్హో రహోగతా;

నీచే ఓరుయ్హు మన్తవ్హో, మిగరాజాపి నోస్సతి.

౨౪. యం సువణ్ణో సువణ్ణేన [యం సుపణ్ణో సుపణ్ణేన (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], దేవో దేవేన మన్తయే;
కిం తేత్థ చతుమట్ఠస్స, బిలం పవిస జమ్బుకాతి.

చతుమట్ఠజాతకం సత్తమం.

౧౮౮. సీహకోత్థుజాతకం (౨-౪-౮)

౨౫. సీహఙ్గులీ సీహనఖో, సీహపాదపతిట్ఠితో;
సో సీహో సీహసఙ్ఘమ్హి, ఏకో నదతి అఞ్ఞథా.

౨౬. మా త్వం నది రాజపుత్త, అప్పసద్దో వసే వస;
సరేన ఖో [మా (క॰)] తం జానేయ్యుం, న హి తే పేత్తికో సరోతి.

సీహకోత్థుజాతకం అట్ఠమం.

౧౮౯. సీహచమ్మజాతకం (౨-౪-౯)

౨౭. నేతం సీహస్స నదితం, న బ్యగ్ఘస్స న [బ్యగ్ఘస్స న చ (క॰)] దీపినో;
పారుతో సీహచమ్మేన, జమ్మో నదతి గద్రభో.

౨౮. చిరమ్పి ఖో తం ఖాదేయ్య, గద్రభో హరితం యవం;
పారుతో సీహచమ్మేన, రవమానోవ దూసయీతి.

సీహచమ్మజాతకం నవమం.

౧౯౦. సీలానిసంసజాతకం (౨-౪-౧౦)

౨౯. పస్స సద్ధాయ సీలస్స, చాగస్స చ అయం ఫలం;
నాగో నావాయ వణ్ణేన, సద్ధం వహతుపాసకం.

౩౦. సబ్భిరేవ సమాసేథ, సబ్భి కుబ్బేథ సన్థవం;
సతఞ్హి సన్నివాసేన, సోత్థిం గచ్ఛతి న్హాపితోతి.

సీలానిసంసజాతకం దసమం.

అసదిసవగ్గో చతుత్థో.

తస్సుద్దానం –

ధనుగ్గహ కుఞ్జర అప్పరసో, గిరిదత్తమనావిలచిత్తవరం;

దధివాహన జమ్బూక సీహనఖో, హరితయవ నాగవరేన దసాతి.

౨. రుహకవగ్గో

౧౯౧. రుహకజాతకం (౨-౨-౧)

౮౧. అపి [అమ్భో (స్యా. క. సీ.)] రుహక ఛిన్నాపి, జియా సన్ధీయతే పున;
సన్ధీయస్సు పురాణియా, మా కోధస్స వసం గమి.

౮౨. విజ్జమానేసు వాకేసు [విజ్జమానాసు మరువాసు (సీ.), విజ్జమానాసు మరూద్వాసు (పీ.)], విజ్జమానేసు కారిసు;
అఞ్ఞం జియం కరిస్సామి, అలఞ్ఞేవ పురాణియాతి.

రుహకజాతకం పఠమం.

౧౯౨. సిరికాళకణ్ణిజాతకం (౨-౨-౨)

౮౩. ఇత్థీ సియా రూపవతీ, సా చ సీలవతీ సియా;
పురిసో తం న ఇచ్ఛేయ్య, సద్దహాసి మహోసధ.

౮౪. సద్దహామి మహారాజ, పురిసో దుబ్భగో సియా;
సిరీ చ కాళకణ్ణీ చ, న సమేన్తి కుదాచనన్తి.

సిరికాళకణ్ణిజాతకం దుతియం.

౧౯౩. చూళపదుమజాతకం (౨-౨-౩)

౮౫. అయమేవ సా అహమపి [అహమ్పి (సీ. స్యా. పీ.), అహమ్పి (క.)] సో అనఞ్ఞో, అయమేవ సో హత్థచ్ఛిన్నో అనఞ్ఞో;
యమాహ "కోమారపతీ మమ"న్తి, వజ్ఝిత్థియో నత్థి ఇత్థీసు సచ్చం.

౮౬. ఇమఞ్చ జమ్మం ముసలేన హన్త్వా, లుద్దం ఛవం పరదారూపసేవిం;
ఇమిస్సా చ నం పాపపతిబ్బతాయ, జీవన్తియా ఛిన్దథ కణ్ణనాసన్తి.

చూళపదుమజాతకం తతియం.

౧౯౪. మణిచోరజాతకం (౨-౨-౪)

౮౭. న సన్తి దేవా పవసన్తి నూన, న హి నూన సన్తి ఇధ లోకపాలా;
సహసా కరోన్తానమసఞ్ఞతానం, న హి నూన సన్తీ పటిసేధితారో.

౮౮. అకాలే వస్సతీ తస్స, కాలే తస్స న వస్సతి;

సగ్గా చ చవతి రానా, నను నో తావతా హతోతి.

మణిచోరజాతకం చతుత్థం.

౧౯౫. పబ్బతూపత్థరజాతకం (౨-౫-౫)

౮౯. పబ్బతూపత్థరే [పబ్బతపత్థరే (సీ. స్యా. పీ.)] రమ్మే, జాతా పోక్ఖరణీ సివా;
తం సిఙ్గాలో అపాపాయి [అపాపాసి (సీ. స్యా. పీ.)], జానం సీహేన రక్ఖితం.

౯౦. పివన్తి చే [పివన్తి వే (సీ.), పివన్తివ (పీ.), పివన్త్వేవ (?)] మహారాజ, సాపదాని మహానదిం;
న తేన అనదీ హోతి, ఖమస్సు యది తే పియాతి.

పబ్బతూపత్థర [పబ్బతపత్థర (సీ. స్యా. పీ.)] జాతకం పఞ్చమం.

౧౯౬. వలాహకస్సజాతకం (౨-౫-౬)

౯౧. యే న కాహన్తి ఓవాదం, నరా బుద్ధేన దేసితం;
బ్యసనం తే గమిస్సన్తి, రక్ఖసీహివ వాణిజా.

౯౨. యే చ కాహన్తి ఓవాదం, నరా బుద్ధేన దేసితం;
సోత్థిం పారం గమిస్సన్తి, వలాహేనేవ [వాలాహేనేవ (సీ. పీ.)] వాణిజాతి.

వలాహకస్స [వాలాహస్స (సీ. పీ.)] జాతకం ఛట్ఠం.

౧౯౭. మిత్తామిత్తజాతకం (౨-౫-౭)

౯౩. న నం ఉమ్హయతే దిస్వా, న చ నం పటినన్దతి;
చక్ఖూని చస్స న దదాతి, పటిలోమఞ్చ వత్తతి.

౯౪. ఏతే భవన్తి ఆకారా, అమిత్తస్మిం పతిట్ఠితా;
యేహి అమిత్తం జానేయ్య, దిస్వా సుత్వా చ పణ్డితోతి.

మిత్తామిత్తజాతకం సత్తమం.

౧౯౮. రాధజాతకం (౨-౫-౮)

౯౫. పవాసా ఆగతో తాత, ఇదాని నచిరాగతో;
కచ్చిన్ను తాత తే మాతా, న అఞ్ఞముపసేవతి.

౯౬. న ఖో పనేతం సుభణం, గిరం సచ్చుపసంహితం;

సయేథ పోట్ఠపాదోవ, ముమ్మురే [ముమ్మురే (స్యా॰), మం పురే (క॰) ముమ్మురసద్దో ధుసగ్గిమ్హి కుక్కుళే చ వత్తతీతి సక్కతాభిధానేసు] ఉపకూథితోతి [ఉపకూసితోతి (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), ఉపకూలితో (క॰)].

రాధజాతకం అట్ఠమం.

౧౯౯. గహపతిజాతకం (౨-౫-౯)

౯౭. ఉభయం మే న ఖమతి, ఉభయం మే న రుచ్చతి;
యాచాయం కోట్ఠమోతిణ్ణా, నాద్దసం ఇతి భాసతి.

౯౮. తం తం గామపతి బ్రూమి, కదరే అప్పస్మి జీవితే;
ద్వే మాసే సఙ్గరం కత్వా [కారం కత్వాన (సీ॰ పీ॰), సంకరం కత్వా (క॰)], మంసం జరగ్గవం కిసం;
అప్పత్తకాలే చోదేసి, తమ్పి మయ్హం న రుచ్చతీతి.

గహపతిజాతకం నవమం.

౨౦౦. సాధుసీలజాతకం (౨-౫-౧౦)

౯౯. సరీరదబ్యం వుడ్ఢబ్యం [వద్ధబ్యం (సీ॰ పీ॰)], సోజచ్చం సాధుసీలియం;
బ్రాహ్మణం తేవ పుచ్ఛామ, కన్ను తేసం వనిమ్హసే [వణిమ్హసే (సీ॰ పీ॰)].

౧౦౦. అత్థో అత్థి సరీరస్మిం, వుడ్ఢబ్యస్స నమో కరే;
అత్థో అత్థి సుజాతస్మిం, సీలం అస్మాక రుచ్చతీతి.

సాధుసీలజాతకం దసమం.

రుహకవగ్గో పఞ్చమో.

తస్సుద్దానం –

అపిరుహక రూపవతీ ముసలో, పవసన్తి సపఞ్చమపోక్ఖరణీ;
అథ ముత్తిమవాణిజ ఉమ్హయతే, చిరఆగత కోట్ఠ సరీర దసాతి.

౬. నతందళ్హవగ్గో

౨౦౧. బన్ధనాగారజాతకం (౨-౬-౧)

౧౦౧. న తం దళ్హం బన్ధనమాహు ధీరా, యదాయసం దారుజపబ్బజఞ్చ [బబ్బజఞ్చ (సీ॰)];
సారత్తరత్తా మణికుణ్డలేసు, పుత్తేసు దారేసు చ యా అపేక్ఖా.

౧౦౨.ఏతం దళ్హం బన్ధనమాహు ధీరా, ఓహారినం సిథిలం దుప్పముఞ్చం;
ఏతమ్పి ఛేత్వాన వజన్తి ధీరా, అనపేక్ఖినో కామసుఖం పహాయాతి.

బన్ధనాగారజాతకం పఠమం.

౨౦౨. కేళిసీలజాతకం (౨-౬-౨)

౧౦౩. హంసా కోఞ్చా మయూరా చ, హత్థయో [హత్థినో (సీ.), హత్థియో (స్యా. పీ.)] పసదా మిగా;
సబ్బే సీహస్స భాయన్తి, నత్థి కాయస్మి తుల్యతా.

౧౦౪.ఏవమేవ మనుస్సేసు, దహరో చేపి పఞ్ఞవా;
సో హి తత్థ మహా హోతి, నేవ బాలో సరీరవాతి.

కేళిసీలజాతకం దుతియం.

౨౦౩. ఖణ్డజాతకం (౨-౬-౩)

౧౦౫.విరూపక్ఖేహి మే మేత్తం, మేత్తం ఏరాపథేహి మే;
ఛబ్యాపుత్తేహి మే మేత్తం, మేత్తం కణ్హాగోతమకేహి చ.

అపాదకేహి మే మేత్తం, మేత్తం ద్విపాదకేహి మే;
చతుప్పదేహి మే మేత్తం, మేత్తం బహుప్పదేహి మే.

మా మం అపాదకో హింసి, మా మం హింసి ద్విపాదకో;
మా మం చతుప్పదో హింసి, మా మం హింసి బహుప్పదో.

సబ్బే సత్తా సబ్బే పాణా, సబ్బే భూతా చ కేవలా;
సబ్బే భద్రాని పస్సన్తు, మా కఞ్చి [కిఞ్చి (స్యా. క.)] పాపమాగమా.

౧౦౬.అప్పమాణో బుద్ధో, అప్పమాణో ధమ్మో;
అప్పమాణో సఙ్ఘో, పమాణవన్తాని సరీసపాని [సిరిసపాని (సీ. స్యా. పీ.)];
అహివిచ్ఛికసతపదీ, ఉణ్ణనాభి [ఉణ్ణానాభి (సీ. స్యా. పీ.)] సరబూమూసికా.

కతా మే రక్ఖా కతా మే పరిత్తా, పటిక్కమన్తు భూతాని;
సోహం నమో భగవతో, నమో సత్తన్నం సమ్మాసమ్బుద్ధానన్తి.

ఖణ్డజాతకం తతియం.

౨౦౪. వీరకజాతకం (౨-౬-౪)

౧౦౭. అపి వీరక పస్సేసి, సకుణం మఞ్జుభాణకం;

మయూరగీవసఙ్కాసం, పతిం మయ్హం సవిట్ఠకం.

౧౦౮.ఉదకథలచరస్స పక్ఖినో, నిచ్చం ఆమకమచ్ఛభోజినో;

తస్సానుకరం సవిట్ఠకో, సేవాలే పలిగుణ్ఠితో మతోతి.

వీరకజాతకం చతుత్థం.

౨౦౫. గఙ్గేయ్యజాతకం (౨-౬-౫)

౧౦౯.సోభతి మచ్ఛో గఙ్గేయ్యో, అథో సోభతి యామునో [సోభన్తి మచ్ఛా గఙ్గేయ్యా, అథో సోభన్తి యామునా (స్యా. పీ.)];

చతుప్పదోయం పురిసో, నిగ్రోధపరిమణ్డలో;

ఈసకాయత [ఈసమాయత (క.)] గీవో చ, సబ్బేవ అతిరోచతి.

౧౧౦.యం పుచ్ఛితో న తం అక్ఖాసి [అక్ఖా (సీ. స్యా. పీ.)], అఞ్ఞం అక్ఖాసి [అక్ఖాతి (స్యా. పీ.)] పుచ్ఛితో;

అత్తప్పసంసకో పోసో, నాయం అస్మాక రుచ్చతీతి.

గఙ్గేయ్యజాతకం పఞ్చమం.

౨౦౬. కురుఙ్గమిగజాతకం (౨-౬-౬)

౧౧౧.ఇఙ్ఘ వద్ధమయం [వద్ధమయం (సీ. స్యా. పీ.)] పాసం, ఛిన్ద దన్తేహి కచ్ఛప;

అహం తథా కరిస్సామి, యథా నేహితి లుద్దకో.

౧౧౨.కచ్ఛపో పావిసీ వారిం, కురుఙ్గో పావిసీ వనం;

సతపత్తో దుమగ్గమ్హా, దూరే పుత్తే అపానయీతి.

కురుఙ్గమిగజాతకం ఛట్ఠం.

౨౦౭. అస్సకజాతకం (౨-౬-౭)

౧౧౩.అయమస్సకరాజేన, దేసో విచరితో మయా;

అనుకామయ కామేన [అనుకామయవనుకామేన (సీ. పీ.)], పియేన పతినా సహ.

౧౧౪.నవేన సుఖదుక్ఖేన, పోరాణం అపిధీయతి [అపిధీయతి (సీ. పీ.), అపిధియ్యతి (స్యా.)];

తస్మా అస్సకరఞ్ఞావ, కీటో పియతరో మమాతి.

అస్సకజాతకం సత్తమం.

౨౦౮. సుసుమారజాతకం (౨-౬-౮)

౧౧౫.అలం మేతేహి అమ్బేహి, జమ్బూహి పనసేహి చ;

యాని పారం సముద్దస్స, వరం మయ్హం ఉదుమ్బరో.

౧౧౬.మహతీ వత తే బోన్ది, న చ పఞ్ఞా తదూపికా;

సుసుమార [సుంసుమార (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] వఞ్చితో మేసి, గచ్ఛ దాని యథాసుఖన్తి.

సుసుమారజాతకం అట్ఠమం.

౨౦౯. కుక్కుటజాతకం (౨-౬-౯)

౧౧౭.దిట్ఠా మయా వనే రుక్ఖా, అస్సకణ్ణా విభీటకా [విభేదకా (స్యా॰ క॰)];

న తాని ఏవం సక్కన్తి, యథా త్వం రుక్ఖ సక్కసి.

౧౧౮.పురాణకుక్కుటో [కక్కరో (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] అయం, భేత్వా పఞ్జరమాగతో;

కుసలో వాళపాసానం, అపక్కమతి భాసతీతి.

కుక్కుట [కక్కర (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] జాతకం నవమం.

౨౧౦. కన్దగలకజాతకం (౨-౬-౧౦)

౧౧౯.అమ్భో కో నామ యం రుక్ఖో, సిన్నపత్తో [సీనపత్తో (సీ॰ పీ॰)] సకణ్టకో;

యత్థ ఏకప్పహారేన, ఉత్తమఙ్గం విభిజ్జితం [విసాటికం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), విఘాటితం (సీ॰ నియ్య)].

౧౨౦.అచారి వతాయం వితుదం వనాని, కట్ఠఙ్గరుక్ఖేసు అసారకేసు;

అథాసదా ఖదిరం జాతసారం [జాతిసారం (క॰)], యత్థబ్భిదా గరుళో ఉత్తమఙ్గన్తి.

కన్దగలక [కన్దలక (క॰)] జాతకం దసమం.

నతందళ్హవగ్గో ఛట్ఠో.

తస్సుద్దానం –

దళ్హబన్ధన హంసవరో చ పున, విరూపక్ఖ సవిట్ఠక మచ్ఛవరో;

సకురుఙ్గ సఅస్సక అమ్బవరో, పున కుక్కుటకో గరుళేన దసాతి.

౭. బీరణథమ్భవగ్గో

౨౧౧. సోమదత్తజాతకం (౨-౭-౧)

౧౨౧.అకాసి యోగ్గం ధువమప్పమత్తో, సంవచ్ఛరం బీరణథమ్భకస్మిం;

బ్యాకాసి సఞ్ఞం పరిసం విగయ్హ, న నియ్యమో తాయతి అప్పపఞ్ఞం.

౧౨౨ ద్వయం యాచనకో తాత, సోమదత్త నిగచ్ఛతి;

అలాభం ధనలాభం వా, ఏవం ధమ్మా హి యాచనాతి.

సోమదత్తజాతకం పఠమం.

౨౧౨. ఉచ్చిట్ఠభత్తజాతకం (౨-౭-౨)

౧౨౩. అఞ్ఞో ఉపరిమో వణ్ణో, అఞ్ఞో వణ్ణో చ హేట్ఠిమో;

బ్రాహ్మణీ త్వేవ పుచ్ఛామి, కిం హేట్ఠా కిఞ్చ ఉప్పరి.

౧౨౪ అహం నటోస్మి భద్దన్తే, భిక్ఖకోస్మి ఇధాగతో;

అయఞ్హి కోట్ఠమోతిణ్ణో, అయం సో యం [త్వం (క.)] గవేససీతి.

ఉచ్చిట్ఠభత్తజాతకం దుతియం.

౨౧౩. భరుజాతకం (౨-౭-౩)

౧౨౫ ఇసీనమన్తరం కత్వా, భరురాజాతి [కురురాజాతి (క.)] మే సుతం;

ఉచ్ఛిన్నో సహ రట్ఠేహి [రట్ఠేన (సీ. పీ.)], సరాజా విభవఙ్గతో.

౧౨౬. తస్మా హి ఛన్దాగమనం, నప్పసంసన్తి పణ్డితా;

అదుట్ఠచిత్తో భాసేయ్య, గిరం సచ్చుపసంహితన్తి.

భరుజాతకం [కురురాతకం (క.)] తతియం.

౨౧౪. పుణ్ణనదీజాతకం (౨-౭-౪)

౧౨౭. పుణ్ణం నదిం యేన చ పేయ్యమాహు, జాతం యవం యేన చ గుయ్హమాహు;

దూరం గతం యేన చ అవ్హయన్తి, సో త్యాగతో [త్యాభతో (స్యా. క.) పహేళిగాథాభావో మనసి కాతబ్బో] హన్ద చ

భుఞ్జ బ్రాహ్మణ.

౧౨౮ యతో మం సరతీ రాజా, వాయసమ్పి పహేతవే;

హంసా కోఞ్చా మయూరా చ [హంసకోఞ్చమయూరానం (క. అట్ఠ. పాఠన్తరం)], అసతీయేవ పాపియాతి.

పుణ్ణనదీజాతకం చతుత్థం.

౨౧౫. కచ్ఛపజాతకం (౨-౭-౫)

౧౨౯. అవధీ వత అత్తానం, కచ్ఛపో బ్యాహరం గిరం [కచ్ఛపోవ పబ్యాహరం (స్యా.), కచ్ఛపో సో పబ్యాహరం (క.)];

సుగ్గహీతస్మిం కట్ఠస్మిం, వాచాయ సకియావధి.

౧౩౦.

ఏతమ్పి దిస్వా నరవీరియసేట్ఠ, వాచం పముఞ్చే కుసలం నాతివేలం;

పస్ససి బహుభాణేన, కచ్ఛపం బ్యసనం గతన్తి.

కచ్ఛపజాతకం పఞ్చమం.

౨౧౬. మచ్ఛజాతకం (౨-౭-౬)

౧౩౧. న మాయమగ్గి తపతి, న సూలో సాధుతచ్ఛితో;

యఞ్చ మం మఞ్ఞతే మచ్ఛీ, అఞ్ఞం సో రతియా గతో.

౧౩౨. సో మం దహతి రాగగ్గి, చిత్తం చూపతపేతి మం;

జాలినో ముఞ్చథాయిరా మం, న కామే హఞ్ఞతే క్వచీతి.

మచ్ఛజాతకం ఛట్ఠం.

౨౧౭. సేగ్గుజాతకం (౨-౭-౭)

౧౩౩. సబ్బో లోకో అత్తమనో అహోసి, అకోవిదా గామధమ్మస్స సేగ్గు;

కోమారి కో నామ [కోమారికా నామ (క.), కోమారికో నామ (స్యా. పీ.)] తవజ్జ ధమ్మో, యం త్వం గహితా పవనే పరోదసి.

౧౩౪. యో దుక్ఖఫుట్ఠాయ భవేయ్య తాణం, సో మే పితా దుబ్భి వనే కరోతి;

సా కస్స కన్దామి వనస్స మజ్ఝే, యో తాయితా సో సహసం కరోతీతి.

సేగ్గుజాతకం సత్తమం.

౨౧౮. కూటవాణిజజాతకం (౨-౭-౮)

౧౩౫. సఠస్స సాఠేయ్యమిదం సుచిన్తితం, పచ్చోడ్డితం పటికూటస్స కూటం;

ఫాలఞ్చే ఖాదేయ్యుం [అదేయ్యుం (సీ. పీ.)] మూసికా, కస్మా కుమారం కులలా న [నో (సీ. స్యా. పీ.)] హరేయ్యుం.

౧౩౬. కూటస్స హి సన్తి [సన్తీధ (క.)] కూటకూటా, భవతి [భవన్తి (క.)] చాపి నికతినో నికత్యా;

దేహి పుత్తనట్ఠ ఫాలనట్ఠస్స ఫాలం, మా తే పుత్తమహాసి ఫాలనట్ఠోతి.

కూటవాణిజజాతకం అట్ఠమం.

౨౧౯. గరహితజాతకం (౨-౭-౯)

౧౩౭. హిరఞ్ఞం మే సువణ్ణం మే, ఏసా రత్తిం దివా కథా;

దుమ్మేధానం మనుస్సానం, అరియధమ్మం అపస్సతం.

౧౩౮. ద్వే ద్వే గహపతయో గేహే, ఏకో తత్థ అమస్సుకో;

లమ్బత్థనో వేణికతో, అథో అఙ్కితకణ్ణకో;

కీతో ధనేన బహునా, సో తం వితుదతే జనన్తి.

గరహితజాతకం నవమం.

౨౨౦. ధమ్మధజజాతకం (౨-౭-౧౦)

౧౩౯. సుఖం జీవితరూపోసి, రట్ఠా వివనమాగతో;

సో ఏకకో రుక్ఖమూలే [అరఞ్ఞస్మిం (సీ. స్యా. పీ.)], కపణో వియ ఝాయసి.

౧౪౦. సుఖం జీవితరూపోస్మి, రట్ఠా వివనమాగతో;

సో ఏకకో రుక్ఖమూలే, కపణో వియ ఝాయామి;

సతం ధమ్మం అనుస్సరంతి.

ధమ్మధజజాతకం దసమం.

బీరణథమ్భవగ్గో సత్తమో.

తస్సుద్దానం –

అథ బీరణథమ్భవరో చ నటో, భరురాజవరుత్తమపుణ్ణనదీ;

బహుభాణి అగ్గిపవనే మూసికా, సహలమ్బత్థనో కపణేన దసాతి.

౮. కాసావవగ్గో

౨౨౧. కాసావజాతకం (౨-౮-౧)

౧౪౧. అనిక్కసావో కాసావం, యో వత్థం పరిదహిస్సతి [పరిదహేస్సతి (సీ. పీ.)];

అపేతో దమసచ్చేన, న సో కాసావమరహతి.

౧౪౨. యో చ వన్తకసావస్స, సీలేసు సుసమాహితో;

ఉపేతో దమసచ్చేన, స వే కాసావమరహతీతి.

కాసావజాతకం పఠమం.

౨౨౨. చూళనన్దియజాతకం (౨-౮-౨)

౧౪౩. ఇదం తదాచరియవచో, పారాసరియో యదబ్రవి [పోరాణాచరియోబ్రవి (క.)];

మాసు త్వం అకరి [అకరా (సీ. పీ.)] పాపం, యం త్వం పచ్ఛా కతం తపే.

౧౪౪.యాని కరోతి పురిసో, తాని అత్తని పస్సతి;
కల్యాణకారీ కల్యాణం, పాపకారీ చ పాపకం;

యాదిసం వపతే బీజం, తాదిసం హరతే ఫలన్తి.

చూళనన్దియజాతకం దుతియం.

౨౨౩. పుటభత్తజాతకం (౨-౮-౩)

౧౪౫.నమే నమన్తస్స భజే భజన్తం, కిచ్చానుకుబ్బస్స కరేయ్య కిచ్చం;
నానత్థకామస్స కరేయ్య అత్థం, అసమ్భజన్తమ్పి న సమ్భజేయ్య.

౧౪౬.చజే చజన్తం వనథం న కయిరా, అపేతచిత్తేన న సమ్భజేయ్య;
దిజో దుమం ఖీణఫలన్తి ఞత్వా, అఞ్ఞం సమేక్ఖేయ్య మహా హి లోకోతి.

పుటభత్తజాతకం తతియం.

౨౨౪. కుమ్భిలజాతకం (౨-౮-౪)

౧౪౭.యస్సేతే చతురో ధమ్మా, వానరిన్ద యథా తవ;
సచ్చం ధమ్మో ధితి చాగో, దిట్ఠం సో అతివత్తతి.

౧౪౮.యస్స చేతే న విజ్జన్తి, గుణా పరమభద్దకా;
సచ్చం ధమ్మో ధితి చాగో, దిట్ఠం సో నాతివత్తతీతి.

కుమ్భిలజాతకం చతుత్థం.

౨౨౫. ఖన్తివణ్ణజాతకం (౨-౮-౫)

౧౪౯.అత్థి మే పురిసో దేవ, సబ్బకిచ్చేసు బ్యావటో [వావటో (క.)];
తస్స చేకోపరాధత్థి, తత్థ త్వం కిన్తి మఞ్ఞసి.

౧౫౦.అమ్హాకమ్పత్థి పురిసో, ఏదిసో ఇధ విజ్జతి;
దుల్లభో అఙ్గసమ్పన్నో, ఖన్తిరస్మాక రుచ్చతీతి.

ఖన్తివణ్ణజాతకం పఞ్చమం.

౨౨౬. కోసియజాతకం (౨-౮-౬)

౧౫౧.కాలే నిక్ఖమనా సాధు, నాకాలే సాధు నిక్ఖమో;
అకాలేన హి నిక్ఖమ్మ, ఏకకమ్పి బహుజ్జనో;

న కిఞ్చి అత్థం జోతేతి, ధఙ్కసేనావ కోసియం.

౧౩౨ ధీరో చ విధివిధానఞ్ఞూ, పరేసం వివరానుగూ;

సబ్బామిత్తే వసీకత్వా, కోసియోవ సుఖీ సియాతి.

కోసియజాతకం ఛట్ఠం.

౨౨౭. గూథపాణజాతకం (౨-౮-౭)

౧౩౩. సూరో సూరేన సఙ్గమ్మ, విక్కన్తేన పహారినా;

ఏహి నాగ నివత్తస్సు, కిం ను భీతో పలాయసి;

పస్సన్తు అఙ్గమగధా, మమ తుయ్హఞ్చ విక్కమం.

౧౩౪ న తం పాదా వధిస్సామి, న దన్తేహి న సోణ్డియా;

మీళ్హేన తం వధిస్సామి, పూతి హఞ్ఞతు పూతినాతి.

గూథపాణజాతకం సత్తమం.

౨౨౮. కామనీతజాతకం (౨-౮-౮)

౧౩౫ తయో గిరిం అన్తరం కామయామి, పఞ్చాలా కురుయో కేకకే చ [కురయో కేకయే చ (సీ.)];

తతుత్తరిం [తదుత్తరిం (క.)] బ్రాహ్మణ కామయామి, తికిచ్ఛ మం బ్రాహ్మణ కామనీతం.

౧౩౬. కణ్హాహిదట్ఠస్స కరోన్తి హేకే, అమనుస్సపవిట్ఠస్స [అమనుస్సవద్ధస్స (సీ. పీ.), అమనుస్సవిట్ఠస్స (స్యా.)] కరోన్తి పణ్డితా;

న కామనీతస్స కరోతి కోచి, ఓక్కన్తసుక్కస్స హి కా తికిచ్ఛాతి.

కామనీతజాతకం అట్ఠమం.

౨౨౯. పలాయితజాతకం (౨-౮-౯)

౧౩౭. గజగ్గమేఘేహి హయగ్గమాలిభి, రథూమిజాతేహి సరాభివస్సేభి [సరాభివస్సభి (స్యా. సీ. అట్ఠ.), సరాభివస్సిభి (?)];

థరుగ్గహావట్ట [ధనుగ్గహావట్ట (క.)] దళ్హప్పహారిభి, పరివారితా తక్కసిలా సమన్తతో.

౧౩౮. [అభిధావథా చ పతథా చ, వివిధవినదితా చ దన్తిభి; వత్తతజ్జ తుములో ఘోసో, యథా విజ్జుతా జలధరస్స గజ్జతోతి; (సీ. పీ. క.)] అభిధావథ చూపధావథ చ [అభిధావథా చుప్పతథా చ (స్యా.)], వివిధా వినాదితా [వినాదితత్థ (క.)] వదన్తిభి;

వత్తతజ్జ తుములో ఘోసో యథా, విజ్జులతా జలధరస్స గజ్జతోతి [అభిధావథా చ పతథా చ, వివిధవినదితా చ దన్తిభి; వత్తతజ్జ తుములో ఘోసో, యథా విజ్జుతా జలధరస్స గజ్జతోతి; (సీ. పీ. క.)].

పలాయితజాతకం నవమం.

౨౩౦. దుతియపలాయితజాతకం (౨-౮-౧౦)

౧౫౯. ధజమపరిమితం అనన్తపారం, దుప్పసహంధఙ్కేహి సాగరంవ [సాగరమివ (సీ. స్యా. పీ.)];

గిరిమివఅనిలేన దుప్పసయ్హో [దుప్పసహో (సీ. పీ. క.)], దుప్పసహో అహమజ్జతాదిసేన.

౧౬౦. మా బాలియం విలపి [విప్పలపి (బహూసు)] న హిస్స తాదిసం, విడయ్హసే [విళయ్హసే (సీ. పీ.)] న హి లభసే నిసేధకం;

ఆసజ్జసి గజమివ ఏకచారినం, యో తం పదా నళమివ పోథయిస్సతీతి.

దుతియపలాయితజాతకం దసమం.

కాసావవగ్గో అట్ఠమో.

తస్సుద్దానం –

వరవత్థవచో దుమఖీణఫలం, చతురోధమ్మవరం పురిసుత్తమ;

ధఙ్కమగధా చ తయోగిరినామ, గజగ్గవరో ధజవరేన దసాతి.

౯. ఉపాహనవగ్గో

౨౩౧. ఉపాహనజాతకం (౨-౯-౧)

౧౬౧. యథాపి కీతా పురిసస్సుపాహనా, సుఖస్స అత్థాయ దుఖం ఉదబ్బహే;

ఘమ్మాభితత్తా థలసా పపీళితా, తస్సేవ పాదే పురిసస్స ఖాదరే.

౧౬౨. ఏవమేవ యో దుక్కులీనో అనరియో, తమ్మాక [తమ్హాక (సీ.), తుమ్హాక (స్యా. పీ.)] విజ్జఞ్చ సుతఞ్చ ఆదియ;

తమేవ సో తత్థ సుతేన ఖాదతి, అనరియో వుచ్చతి దుపాహనూపమోతి [పానదూపమోతి (సీ. పీ.)].

ఉపాహనజాతకం పఠమం.

౨౩౨. వీణాథూణజాతకం (౨-౯-౨)

౧౬౩. ఏకచిన్తితో యమత్థో, బాలో అపరిణాయకో;

న హి ఖుజ్జేన వామేన, భోతి సఙ్గన్తుమరహసి.

౧౬౪. పురిసూసభం మఞ్ఞమానా, అహం ఖుజ్జమకామయిం;

సోయం సంకుటితో సేతి, ఛిన్నతన్తి యథా విణాతి [థుణాతి (సీ.)].

వీణాగుణజాతకం దుతియం.

౨౩౩. వికణ్ణజాతకం (౨-౯-౩)

౧౬౫.కామం యహిం ఇచ్ఛసి తేన గచ్ఛ, విద్ధోసి మమ్మమ్హి [మమస్మి (క.)] వికణ్ణకేన;

హతోసి భత్తేన సువాదితేన [సవాదితేన (సీ. స్యా. పీ.)], లోలో చ మచ్ఛే అనుబన్ధమానో.

౧౬౬.ఏవమ్పి లోకామిసం ఓపతన్తో, విహఞ్ఞతీ చిత్తవసానువత్తీ;

సో హఞ్ఞతి ఞాతిసఖాన మజ్ఝే, మచ్ఛానుగో సోరివ సుంసుమారోతి [సుసుమారో (క.)].

వికణ్ణజాతకం తతియం.

౨౩౪. అసితాభూజాతకం (౨-౯-౪)

౧౬౭.త్వమేవ దానిమకర [మకరి (స్యా.), మకరా (క. సీ.)], యం కామో బ్యగమా తయి;

సోయం అప్పటిసన్ధికో, ఖరఛిన్నంవ రేనుకం [రేరుకం (సీ. పీ.)].

౧౬౮.అత్రిచ్ఛం [అత్రిచ్ఛా (సీ. స్యా. పీ.)] అతిలోభేన, అతిలోభమదేన చ;

ఏవం హాయతి అత్థమ్హా, అహంవ అసితాభుయాతి.

అసితాభూజాతకం చతుత్థం.

౨౩౫. వచ్ఛనఖజాతకం (౨-౯-౫)

౧౬౯.సుఖా ఘరా వచ్ఛనఖ, సహిరఞ్ఞా సభోజనా;

యత్థ భుత్వా పివిత్వా చ, సయేయ్యాథ అనుస్సుకో.

౧౭౦.ఘరా నానీహమానస్స, ఘరా నాభణతో ముసా;

ఘరా నాదిన్నదణ్డస్స, పరేసం అనికుబ్బతో [అనిక్రుబ్బతో (క.)];

ఏవం ఛిద్దం దురభిసమ్భవం [దురభిభవం (సీ. పీ.)], కో ఘరం పటిపజ్జతీతి.

వచ్ఛనఖజాతకం పఞ్చమం.

౨౩౬. బకజాతకం (౨-౯-౬)

౧౭౧.భద్దకో వతయం పక్ఖీ, దిజో కుముదసన్నిభో;

వూపసన్తేహి పక్ఖేహి, మన్దమన్దోవ ఝాయతి.

౧౭౨.నాస్స సీలం విజానాథ, అనఞ్ఞాయ పసంసథ;

అమ్హే దిజో న పాలేతి, తేన పక్ఖీ న ఫన్దతీతి.

బకజాతకం ఛట్ఠం.

౨౩౭. సాకేతజాతకం (౨-౯-౭)

౧౭౩. కో ను ఖో భగవా హేతు, ఏకచ్చే ఇధ పుగ్గలే;
అతీవ హదయం నిబ్బాతి, చిత్తఞ్చాపి పసీదతి.

౧౭౪.పుబ్బేవ సన్నివాసేన, పచ్చుప్పన్నహితేన వా;
ఏవం తం జాయతే పేమం, ఉప్పలంవ యథోదకేతి.

సాకేతజాతకం సత్తమం.

౨౩౮. ఏకపదజాతకం (౨-౯-౮)

౧౭౫.ఇఙ్ఘ ఏకపదం తాత, అనేకత్థపదస్సితం [పదనిస్సితం (సీ. పీ.)];
కిఞ్చి సఙ్గాహికం బ్రూసి, యేనత్థే సాధయేమసే.

౧౭౬.దక్ఖేయ్యేకపదం తాత, అనేకత్థపదస్సితం;
తఞ్చ సీలేన సఞ్ఞుత్తం, ఖన్తియా ఉపపాదితం;

అలం మిత్తే సుఖాపేతుం, అమిత్తానం దుఖాయ చాతి.

ఏకపదజాతకం అట్ఠమం.

౨౩౯. హరితమణ్డూకజాతకం (౨-౯-౯)

౧౭౭. ఆసీవిసమ్పి మం [ఆసీవిసం మమం (సీ. పీ.)] సన్తం, పవిట్ఠం కుమినాముఖం;
రుచ్చతే హరితామాతా, యం మం ఖాదన్తి మచ్ఛకా.

౧౭౮.విలుమ్పతేవ పురిసో, యావస్స ఉపకప్పతి;
యదా చఞ్ఞే విలుమ్పన్తి, సో విలుత్తో విలుమ్పతీతి [విలుప్పతీతి (?)].

హరితమణ్డూకజాతకం నవమం.

౨౪౦. మహాపిఙ్గలజాతకం (౨-౯-౧౦)

౧౭౯.సబ్బో జనో హింసితో పిఙ్గలేన, తస్మిం మతే పచ్చయా [పచ్చయం (సీ. స్యా. పీ.)] వేదయన్తి;
పియో ను తే ఆసి అకణ్హనేత్తో, కస్మా ను త్వం రోదసి ద్వారపాల.

౧౮౦.న మే పియో ఆసి అకణ్హనేత్తో, భాయామి పచ్చాగమనాయ తస్స;
ఇతో గతో హింసేయ్య మచ్చురాజం, సో హింసితో ఆనేయ్య పున ఇధ.

౧౮౧.దడ్ఢో వాహసహస్సేహి, సిత్తో ఘటసతేహి సో;

పరిక్ఖతా చ సా భూమి, మా భాయి నాగమిస్సతీతి.

మహాపిఙ్గలజాతకం దసమం.

ఉపాహనవగ్గో నవమో.

తస్సుద్దానం –

వరుపాహన ఖుజ్జ వికణ్ణకకో, అసితాభుయ పఞ్చమవచ్ఛనఖో;

దిజ పేమవరుత్తమఏకపదం, కుమినాముఖ పిఙ్గలకేన దసాతి.

౧౦. సిఙ్గాలవగ్గో

౨౪౧. సబ్బదాఠిజాతకం (౨-౧౦-౧)

౧౮౨.సిఙ్గాలో మానథద్ధో చ, పరివారేన అత్థికో;

పాపుణి మహతిం భూమిం, రాజాసి సబ్బదాఠినం.

౧౮౩.ఏవమేవ మనుస్సేసు, యో హోతి పరివారవా;

సో హి తత్థ మహా హోతి, సిఙ్గాలో వియ దాఠినన్తి.

సబ్బదాఠిజాతకం పఠమం.

౨౪౨. సునఖజాతకం (౨-౧౦-౨)

౧౮౪.బాలో వతాయం సునఖో, యో వరత్తం [యో చ యోత్తం (క.)] న ఖాదతి;

బన్ధనా చ పముఞ్చేయ్య, అసితో చ ఘరం వజే.

౧౮౫.అట్ఠితం మే మనస్మిం మే, అథో మే హదయే కతం;

కాలఞ్చ పటికఙ్ఖామి, యావ పస్సుపతూ జనో [పసుపతుజ్జనో (స్యా. క.)].

సునఖజాతకం దుతియం.

౨౪౩. గుత్తిలజాతకం (౨-౧౦-౩)

౧౮౬.సత్తతన్తిం సుమధురం, రామణేయ్యం అవాచయిం;

సో మం రఙ్గమ్హి అవ్హేతి, సరణం మే హోహి కోసియ.

౧౮౭.అహం తం సరణం సమ్మ [అహం తే సరణం హోమి (వి. వ. ౩౨౮)], అహమాచరియపూజకో;

న తం జయిస్సతి సిస్సో, సిస్సమాచరియ జేస్ససీతి.

గుత్తిలజాతకం తతియం.

౨౪౪. విగతిచ్ఛజాతకం (౨-౧౦-౪)

౧౮౮.యం పస్సతి న తం ఇచ్ఛతి, యఞ్చ న పస్సతి తం కిరిచ్ఛతి;
మఞ్ఞామి చిరం చరిస్సతి, న హి తం లచ్ఛతి యం స ఇచ్ఛతి.

౧౮౯.యం లభతి న తేన తుస్సతి, యఞ్చ పత్థేతి లద్ధం హీళేతి;
ఇచ్ఛా హి అనన్తగోచరా, విగతిచ్ఛాన [వీతిచ్ఛానం (సీ. పీ.)] నమో కరోమసేతి.

విగతిచ్ఛ [వీతిచ్ఛ (సీ. పీ.)] జాతకం చతుత్థం.

౨౪౫. మూలపరియాయజాతకం (౨-౧౦-౫)

౧౯౦.కాలో ఘసతి భూతాని, సబ్బానేవ సహత్తనా;
యో చ కాలఘసో భూతో, స భూతపచనిం పచి.

౧౯౧.బహూని నరసీసాని, లోమసాని బ్రహాని చ;
గీవాసు పటిముక్కాని, కోచిదేవేత్థ కణ్ణవాతి.

మూలపరియాయజాతకం పఞ్చమం.

౨౪౬. బాలోవాదజాతకం (౨-౧౦-౬)

౧౯౨.హన్త్వా ఛేత్వా [ఝత్వా (సీ. పీ.), ఘత్వా (స్యా.)] వధిత్వా చ, దేతి దానం అసఞ్ఞతో;
ఏదిసం భత్తం భుఞ్జమానో, స పాపముపలిమ్పతి [స పాపేన ఉపలిప్పతి (సీ. పీ.)].

౧౯౩.పుత్తదారమ్పి చే హన్త్వా, దేతి దానం అసఞ్ఞతో;
భుఞ్జమానోపి సప్పఞ్ఞో, న పాపముపలిమ్పతీతి.

బాలోవాదజాతకం ఛట్ఠం.

౨౪౭. పాదఞ్జలీజాతకం (౨-౧౦-౭)

౧౯౪.అద్ధా పాదఞ్జలీ సబ్బే, పఞ్ఞాయ అతిరోచతి;
తథా హి ఓట్ఠం భఞ్జతి, ఉత్తరిం నూన పస్సతి.

౧౯౫.నాయం ధమ్మం అధమ్మం వా, అత్థానత్థఞ్చ బుజ్ఝతి;
అఞ్ఞత్ర ఓట్ఠనిబ్భోగా, నాయం జానాతి కిఞ్చనన్తి.

పాదఞ్జలీజాతకం సత్తమం.

౨౪౮. కింసుకోపమజాతకం (౨-౧౦-౮)

౧౯౬.సబ్బేహి కింసుకో దిట్ఠో, కింన్వేత్థ విచికిచ్ఛథ;
న హి సబ్బేసు ఠానేసు, సారథీ పరిపుచ్ఛితో.

౧౯౭.ఏవం సబ్బేహి ఞాణేహి, యేసం ధమ్మా అజానితా;
తే వే ధమ్మేసు కఙ్ఖన్తి, కింసుకస్మింవ భాతరోతి.

కింసుకోపమజాతకం అట్ఠమం.

౨౪౯. సాలకజాతకం (౨-౧౦-౯)

౧౯౮.ఏకపుత్తకో భవిస్ససి, త్వఞ్చ నో హేస్ససి ఇస్సరో కులే;
ఓరోహ దుమస్మా సాలక, ఏహి దాని ఘరకం వజేమసే.

౧౯౯.నను మం సుహదయోతి [నను మం హదయేతి (సీ. పీ.)] మఞ్ఞసి, యఞ్చ మం హనసి వేళుయట్ఠియా;
పక్కమ్బవనే రమామసే, గచ్ఛ త్వం ఘరకం యథాసుఖన్తి.

సాలకజాతకం నవమం.

౨౫౦. కపిజాతకం (౨-౧౦-౧౦)

౨౦౦.అయం ఇసీ ఉపసమసంయమే రతో, స తిట్ఠతి [సన్తిట్ఠతి (సీ. పీ.)] సిసిరభయేన అట్టితో;
హన్ద అయం పవిసతుమం అగారకం, వినేతు సీతం దరథఞ్చ కేవలం.

౨౦౧.నాయం ఇసీ ఉపసమసంయమే రతో, కపీ అయం దుమవరసాఖగోచరో;
సో దూసకో రోసకో చాపి జమ్మో, సచేవజేమమ్పి [సచే + ఆవజే + ఇమమ్పి] దూసేయ్యగారన్తి [దూసయే ఘరన్తి (సీ. స్యా. పీ.)].

కపిజాతకం దసమం.

సిఙ్గాలవగ్గో దసమో.

తస్సుద్దానం –

అథ రాజా సిఙ్గాలవరో సునఖో, తథా కోసియ ఇచ్ఛతి కాలఘునో;
అథ దానవరోట్ఠపి సారథినా, పునమ్బవనఞ్చ సిసిరకపి దసాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

దళ్హఞ్చ వగ్గం అపరేన సన్థవం, కల్యాణవగ్గాసదిసో చ రూహకం;
నతందళ్హ బీరణథమ్భకం పున, కాసావుపాహన సిఙ్గాలకేన దసాతి.

దుకనిపాతం నిట్ఠితం.

౩. తికనిపాతో

౧. సఙ్కప్పవగ్గో

౨౫౧. సఙ్కప్పరాగజాతకం (౩-౧-౧)

౧. సఙ్కప్పరాగధోతేన , వితక్కనిసితేన చ;

నాలఙ్కతేన భద్రేన [నేవాలఙ్కతభద్రేన (స్యా.)], ఉసుకారాకతేన చ [న ఉసుకారకతేన చ (సీ. స్యా. పీ.)].

౨. న కణ్ణాయతముత్తేన, నాపి మోరూపసేవినా;

తేనమ్హి హదయే విద్ధో, సబ్బఙ్గపరిదాహినా.

౩. ఆవేధఞ్చ న పస్సామి, యతో రుహిరమస్సవే;

యావ అయోనిసో చిత్తం, సయం మే దుక్ఖమాభతన్తి.

సఙ్కప్పరాగజాతకం పఠమం.

౨౫౨. తిలముట్ఠిజాతకం (౩-౧-౨)

౪. అజ్జాపి మే తం మనసి [సరసి (క.)], యం మం త్వం తిలముట్ఠియా;

బాహాయ మం గహేత్వాన, లట్ఠియా అనుతాళయి.

౫. నను జీవితే న రమసి, యేనాసి బ్రాహ్మణాగతో;

యం మం బాహా గహేత్వాన, తిక్ఖత్తుం అనుతాళయి.

౬. అరియో అనరియం కుబ్బన్తం [కుబ్బానం (సీ. పీ.), కుబ్బం (స్యా.)], యో దణ్డేన నిసేధతి;

సాసనం తం న తం వేరం, ఇతి నం పణ్డితా విదూతి.

తిలముట్ఠిజాతకం దుతియం.

౨౫౩. మణికణ్ఠజాతకం (౩-౧-౩)

౭. మమన్నపానం విపులం ఉళారం, ఉప్పజ్జతీమస్స మణిస్స హేతు;

తం తే న దస్సం అతియాచకోసి, న చాపి తే అస్సమమాగమిస్సం.

౮. సుసూ యథా సక్ఖరధోతపాణీ, తాసేసి మం సేలం యాచమానో;

తం తే న దస్సం అతియాచకోసి, న చాపి తే అస్సమమాగమిస్సం.

౯. న తం యాచే యస్స పియం జిగీసే [జిగింసే (సీ. స్యా. పీ.)], దేస్సో హోతి అతియాచనాయ;

నాగో మణిం యాచితో బ్రాహ్మణేన, అదస్సనంయేవ తదజ్ఝగమాతి.

మణికణ్ఠజాతకం తతియం.

౨౫౪. కుణ్డకకుచ్ఛిసిన్ధవజాతకం (౩-౧-౪)

౧౦. భుత్వా తిణపరిఘాసం, భుత్వా ఆచామకుణ్డకం;

ఏతం తే భోజనం ఆసి, కస్మా దాని న భుఞ్జసి.

౧౧. యత్థ పోసం న జానన్తి, జాతియా వినయేన వా;

బహుం [పహూ (సీ. పీ.), పహుం (స్యా. క.)] తత్థ మహాబ్రహ్మే, అపి ఆచామకుణ్డకం.

౧౨. త్వఞ్చ ఖో మం పజానాసి, యాదిసాయం హయుత్తమో;

జానన్తో జానమాగమ్మ, న తే భక్ఖామి కుణ్డకన్తి.

కుణ్డకకుచ్ఛిసిన్ధవజాతకం చతుత్థం.

౨౫౫. సుకజాతకం (౩-౧-౫)

౧౩. యావ సో మత్తమఞ్ఞాసి, భోజనస్మిం విహఙ్గమో;

తావ అద్ధానమాపాది, మాతరఞ్చ అపోసయి.

౧౪. యతో చ ఖో బహుతరం, భోజనం అజ్ఝవాహరి [అజ్ఝుపాహరి (సీ. పీ.)];

తతో తత్థేవ సంసీది, అమత్తఞ్ఞూ హి సో అహు.

౧౫. తస్మా మత్తఞ్ఞుతా సాధు, భోజనస్మిం అగిద్ధతా [అగిద్ధితా (స్యా. క.)];

అమత్తఞ్ఞూ హి సీదన్తి, మత్తఞ్ఞూ చ న సీదరేతి.

సుకజాతకం పఞ్చమం.

౨౫౬. జరూదపానజాతకం (౩-౧-౬)

౧౬. జరూదపానం ఖణమానా, వాణిజా ఉదకత్థికా;

అజ్ఝగముం అయసం లోహం [అజ్ఝగంసు అయోలోహం (సీ. స్యా. పీ.)], తిపుసీసఞ్చ వాణిజా;

రజతం జాతరూపఞ్చ, ముత్తా వేళురియా బహూ.

౧౭. తే చ తేన అసన్తుట్ఠా, భియ్యో భియ్యో అఖాణిసుం;

తే తత్థాసీవిసో [తత్థ ఆసీవిసో (క.), తత్థపాసీవిసో (స్యా.)] ఘోరో, తేజస్సీ తేజసా హని.

౧౮. తస్మా ఖణే నాతిఖణే, అతిఖాతం [అతిఖణం (క.)] హి పాపకం;

ఖాతేన చ [ఖణేన చ (క.), ఖణనేన (స్యా.)] ధనం లద్ధం, అతిఖాతేన [అతిఖణేన (క.)] నాసితన్తి.

జరూదపానజాతకం ఛట్ఠం.

౨౫౭. గామణిచన్దజాతకం (౩-౧-౭)

౧౯. నాయం ఘరానం కుసలో, లోలో అయం వలీముఖో;
కతం కతం ఖో దూసేయ్య, ఏవంధమ్మమిదం కులం.

౨౦. నయిదం చిత్తవతో లోమం, నాయం అస్సాసికో మిగో;
సిట్ఠం [సత్థం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] మే జనసన్ధేన, నాయం కిఞ్చి విజానతి.

౨౧. న మాతరం పితరం వా, భాతరం భగినిం సకం;
భరేయ్య తాదిసో పోసో, సిట్ఠం దసరథేన మేతి.

గామణిచన్ద [గామణిచణ్డ (సీ॰ పీ॰)] జాతకం సత్తమం.

౨౫౮. మన్ధాతుజాతకం (౩-౧-౮)

౨౨. యావతా చన్దిమసూరియా, పరిహరన్తి దిసా భన్తి విరోచనా [విరోచమానా (క॰)];
సబ్బేవ దాసా మన్ధాతు, యే పాణా పథవిస్సితా [పఠవినిస్సితా (సీ॰ పీ॰), పఠవిస్సితా (స్యా॰)].

౨౩. న కహాపణవస్సేన, తిత్తి కామేసు విజ్జతి;
అప్పస్సాదా దుఖా కామా, ఇతి విఞ్ఞాయ పణ్డితో.

౨౪. అపి దిబ్బేసు కామేసు, రతిం సో నాధిగచ్ఛతి;
తణ్హక్ఖయరతో హోతి, సమ్మాసమ్బుద్ధసావకోతి.

మన్ధాతుజాతకం అట్ఠమం.

౨౫౯. తిరీటవచ్ఛజాతకం (౩-౧-౯)

౨౫. నయిమస్స విజ్జామయమత్థి కిఞ్చి, న బన్ధవో నో పన తే సహాయో;
అథ కేన వణ్ణేన తిరీటవచ్ఛో [తిరీటివచ్ఛో (స్యా॰ క॰)], తేదణ్డికో భుఞ్జతి అగ్గపిణ్డం.

౨౬. ఆపాసు [ఆవాసు (క॰)] మే యుద్ధపరాజితస్స, ఏకస్స కత్వా వివనస్మి ఘోరే;
పసారయీ కిచ్ఛగతస్స పాణిం, తేనూదతారిం దుఖసంపరేతో.

౨౭. ఏతస్స కిచ్చేన ఇధానుపత్తో, వేసాయినో విసయా జీవలోకే;
లాభారహో తాత తిరీటవచ్ఛో, దేథస్స భోగం యజథఞ్చ [యజతఞ్చ (సీ॰ పీ॰), యజితఞ్చ (స్యా॰)] యఞ్ఞన్తి.

తిరీటవచ్ఛజాతకం నవమం.

౨౬౦. దూతజాతకం (౩-౧-౧౦)

౨౮. యస్సత్థా దూరమాయన్తి, అమిత్తమపి యాచితుం;
తస్సూదరస్సహం దూతో, మా మే కుజ్ఝ [కుజ్ఝి (సీ. పీ.)] రథేసభ.

౨౯. యస్స దివా చ రత్తో చ, వసమాయన్తి మాణవా;
తస్సూదరస్సహం దూతో, మా మే కుజ్ఝ [కుజ్ఝి (సీ. పీ.)] రథేసభ.

౩౦. దదామి తే బ్రాహ్మణ రోహిణీనం, గవం సహస్సం సహ పుఙ్గవేన;
దూతో హి దూతస్స కథం న దజ్జం, మయమ్పి తస్సేవ భవామ దూతాతి.

దూతజాతకం దసమం.

సఙ్కప్పవగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

ఉసుకారవరో తిలముట్ఠి మణి, హయరాజ విహఙ్గమ ఆసివిసో;
జనసన్ధ కహాపణవస్స పున, తిరిటం పున దూతవరేన దసాతి.

౨. పదుమవగ్గో

౨౬౧. పదుమజాతకం (౩-౨-౧)

౩౧. యథా కేసా చ మస్సూ చ, ఛిన్నం ఛిన్నం విరూహతి;
ఏవం రూహతు తే నాసా, పదుమం దేహి యాచితో.

౩౨. యథా సారదికం బీజం, ఖేత్తే వుత్తం విరూహతి;
ఏవం రూహతు తే నాసా, పదుమం దేహి యాచితో.

౩౩. ఉభోపి పలపన్తేతే [విలపన్తేతే (స్యా. క.)], అపి పద్మాని దస్సతి;
వజ్జుం వా తే న వా వజ్జుం, నత్థి నాసాయ రూహనా;
దేహి సమ్మ పదుమాని, అహం యాచామి యాచితోతి.

పదుమజాతకం పఠమం.

౨౬౨. ముదుపాణిజాతకం (౩-౨-౨)

౩౪. పాణి చే ముదుకో చస్స, నాగో చస్స సుకారితో;
అన్ధకారో చ వస్సేయ్య, అథ నూన తదా సియా.

౩౫. అనలా ముదుసమ్భాసా, దుప్పూరా తా [దుప్పూరత్తా (క.)] నదీసమా;
సీదన్తి నం విదిత్వాన, ఆరకా పరివజ్జయే.

౩౬. యం ఏతా ఉపసేవన్తి, ఛన్దసా వా ధనేన వా;
జాతవేదోవ సం ఠానం, ఖిప్పం అనుదహన్తి నన్తి.

ముదుపాణిజాతకం దుతియం.

౨౬౩. చూళపలోభనజాతకం (౩-౨-౩)

౩౭. అభిజ్జమానే వారిస్మిం, సయం [అయం (క.)] ఆగమ్మ ఇద్ధియా;
మిస్సీభావిత్థియా గన్త్వా, సంసీదసి [సంసీదతి (క.)] మహణ్ణవే.

౩౮. ఆవట్టనీ మహామాయా, బ్రహ్మచరియవికోపనా;
సీదన్తి నం విదిత్వాన, ఆరకా పరివజ్జయే.

౩౯. యం ఏతా ఉపసేవన్తి, ఛన్దసా వా ధనేన వా;
జాతవేదోవ సం ఠానం, ఖిప్పం అనుదహన్తి నన్తి.

చూళపలోభన [చుల్లపలోభన (సీ. స్యా. పీ.)] జాతకం తతియం.

౨౬౪. మహాపనాదజాతకం (౩-౨-౪)

౪౦. పనాదో నామ సో రాజా, యస్స యూపో సువణ్ణయో;
తిరియం సోళసుబ్బేధో [సోళసపబ్బేధో (సీ. పీ.)], ఉద్ధమాహు [ఉచ్చమాహు (సీ. స్యా. పీ.)] సహస్సధా.

౪౧. సహస్సకణ్డో సతగేణ్డు [సతభేదో (సీ. పీ.), సతభేణ్డు (సీ. నిస్సయ)], ధజాలు హరితామయో;
అనచ్చుం తత్థ గన్ధబ్బా, ఛ సహస్సాని సత్తధా.

౪౨. ఏవమేతం [ఏవమేవ (క.)] తదా ఆసి, యథా భాససి భద్దజి;
సక్కో అహం తదా ఆసిం, వేయ్యావచ్చకరో తవాతి.

మహాపనాదజాతకం చతుత్థం.

౨౬౫. ఖురప్పజాతకం (౩-౨-౫)

౪౩. దిస్వా ఖురప్పే ధనువేగనున్నే, ఖగ్గే గహీతే తిఖిణే తేలధోతే;
తస్మిం భయస్మిం మరణే వియూళ్హే, కస్మా ను తే నాహు ఛమ్భితత్తం.

౪౪. దిస్వా ఖురప్పే ధనువేగనున్నే, ఖగ్గే గహీతే తిఖిణే తేలధోతే;

తస్మిం భయస్మిం మరణే వియూళ్హే, వేదం అలత్థం విపులం ఉళారం.

౪౫. సో వేదజాతో అజ్ఝభవిం అమిత్తే, పుబ్బేవ మే జీవితమాసి చత్తం;

న హి జీవితే ఆలయం కుబ్బమానో, సూరో కయిరా సూరకిచ్చం కదాచీతి.

ఖురప్పజాతకం పఞ్చమం.

౨౬౬. వాతగ్గసిన్ధవజాతకం (౩-౨-౬)

౪౬. యేనాసి కిసియా పణ్డు, యేన భత్తం న రుచ్చతి;

అయం సో ఆగతో భత్తా [తాతో (సీ. స్యా. పీ.)], కస్మా దాని పలాయసి.

౪౭. సచే [న ఖో (స్యా. క.)] పనాదికేనేవ, సన్థవో నామ జాయతి;

యసో హాయతి ఇత్థీనం, తస్మా తాత పలాయహం [పలాయిహం (స్యా.), పలాయితం (క.)].

౪౮. యస్సస్సినం కులే జాతం, ఆగతం యా న ఇచ్ఛతి;

సోచతి చిరరత్తాయ, వాతగ్గమివ భద్దలీతి [కున్దలీతి (సీ. పీ.), గద్రభీతి (స్యా.)].

వాతగ్గసిన్ధవజాతకం ఛట్ఠం.

౨౬౭. కక్కటకజాతకం (౩-౨-౭)

౪౯. సిఙ్గీమిగో ఆయతచక్ఖునేత్తో, అట్ఠిత్తచో వారిసయో అలోమో;

తేనాభిభూతో కపణం రుదామి, మా హేవ మం పాణసమం జహేయ్య [జహేయ్యా (పీ.) జహా'య్యే (?)].

౫౦. అయ్య న తం జహిస్సామి, కుఞ్జరం సట్ఠిహాయనం [కుఞ్జర సట్ఠిహాయన (సీ. పీ.)];

పథబ్యా చాతురన్తాయ, సుప్పియో హోసి మే తువం.

౫౧. యే కుళీరా సముద్దస్మిం, గఙ్గాయ యమునాయ [నమ్మదాయ (సీ. పీ.)] చ;

తేసం త్వం వారిజో సేట్ఠో, ముఞ్చ రోదన్తియా పతిన్తి.

కక్కటక [కుళీర (క.)] జాతకం సత్తమం.

౨౬౮. ఆరామదూసకజాతకం (౩-౨-౮)

౫౨. యో వే సబ్బసమేతానం, అహువా సేట్ఠసమ్మతో;

తస్సాయం ఏదిసీ పఞ్ఞా, కిమేవ ఇతరా పజా.

౫౩. ఏవమేవ తువం బ్రహ్మే, అనఞ్ఞాయ వినిన్దసి;

కథం మూలం అదిస్వాన [కథంహి మూలం అదిత్వా (స్యా. పీ.)], రుక్ఖం జఞ్ఞా పతిట్ఠితం.

౫౪. నాహం తుమ్హే వినిన్దామి, యే చఞ్ఞే వానరా వనే;
విస్ససేనోవ గారయ్హో, యస్సత్థా రుక్ఖరోపకాతి.

ఆరామదూసకజాతకం అట్ఠమం.

౨౧౯. సుజాతజాతకం (౩-౨-౯)

౫౫. న హి వణ్ణేన సమ్పన్నా, మఞ్జుకా పియదస్సనా;
ఖరవాచా పియా హోతి, అస్మిం లోకే పరమ్హి చ.

౫౬. నను పస్ససిమం కాళిం, దుబ్బణ్ణం తిలకాహతం;
కోకిలం సణ్హవాచేన, బహూనం పాణినం పియం.

౫౭. తస్మా సఖిలవాచస్స, మన్తభాణీ అనుద్ధతో;
అత్థం ధమ్మఞ్చ దీపేతి, మధురం తస్స భాసితన్తి.

సుజాతజాతకం నవమం.

౨౨౦. ఉలూకజాతకం (౩-౨-౧౦)

౫౮. సబ్బేహి కిర ఞాతీహి, కోసియో ఇస్సరో కతో;
సచే ఞాతీహి అనుఞ్ఞాతో [ఞాతీహనుఞ్ఞాతో (సీ. పీ.)], భణేయ్యాహం ఏకవాచికం.

౫౯. భణ సమ్మ అనుఞ్ఞాతో, అత్థం ధమ్మఞ్చ కేవలం;
సన్తి హి దహరా పక్ఖీ, పఞ్ఞవన్తో జుతిన్ధరా.

౬౦. న మే రుచ్చతి భద్దం వో [భదన్తే (క.)], ఉలూకస్సాభిసేచనం;
అక్కుద్ధస్స ముఖం పస్స, కథం కుద్ధో కరిస్సతీతి.

ఉలూకజాతకం దసమం.

పదుమవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

పదుముత్తమ నాగసిరివ్హయనో, స-మహణ్ణవ యూప ఖురప్పవరో;
అథ భద్దలీ కుఞ్జర రుక్ఖ పున, ఖరవాచ ఉలూకవరేన దసాతి.

౩. ఉదపానవగ్గో

౨౨౧. ఉదపానదూసకజాతకం (౩-౩-౧)

౬౧. ఆరఞ్ఞికస్స ఇసినో, చిరరత్తం తపస్సినో;
కిచ్ఛాకతం ఉదపానం, కథం సమ్మ అవాహసి [అవాహయి (సీ. పీ.), అపాహసి (స్యా.)].

౬౨. ఏస ధమ్మో సిఙ్గాలానం, యం పిత్వా ఓహదామసే;
పితుపితామహం ధమ్మో, న తం [న నం (సీ. పీ.)] ఉజ్ఝాతుమరహసి.

౬౩. యేసం వో ఏదిసో ధమ్మో, అధమ్మో పన కీదిసో;
మా వో ధమ్మం అధమ్మం వా, అద్దసామ కుదాచనన్తి.

ఉదపానదూసకజాతకం పఠమం.

౨౭౨. బ్యగ్ఘజాతకం (౩-౩-౨)

౬౪. యేన మిత్తేన సంసగ్గా, యోగక్ఖేమో విహియ్యతి;
పుబ్బేవజ్ఝాభవం తస్స, రుక్ఖే అక్ఖీవ పణ్డితో.

౬౫. యేన మిత్తేన సంసగ్గా, యోగక్ఖేమో పవడ్ఢతి;
కరేయ్యత్తసమం వుత్తిం, సబ్బకిచ్చేసు పణ్డితో.

౬౬. ఏథ బ్యగ్ఘా నివత్తవ్హో, పచ్చుపేథ [పచ్చమేథ (సీ. పీ.)] మహావనం;
మా వనం ఛిన్ది నిబ్యగ్ఘం, బ్యగ్ఘా మాహేసు నిబ్బనాతి.

బ్యగ్ఘజాతకం దుతియం.

౨౭౩. కచ్ఛపజాతకం (౩-౩-౩)

౬౭. కో ను ఉద్ధితభత్తోవ [ఉద్దితభత్తోవ (సీ.), వడ్ఢితభత్తోవ (స్యా.)], పూరహత్థోవ బ్రాహ్మణో;
కహం ను భిక్ఖం అచరి, కం సద్ధం ఉపసఙ్కమి.

౬౮. అహం కపిస్మి దుమ్మేధో, అనామాసాని ఆమసిం;
త్వం మం మోచయ భద్దన్తే, ముత్తో గచ్ఛేయ్య పబ్బతం.

౬౯. కచ్ఛపా కస్సపా హోన్తి, కోణ్డఞ్ఞా హోన్తి మక్కటా;
ముఞ్చ కస్సప కోణ్డఞ్ఞం, కతం మేథునకం తయాతి.

కచ్ఛపజాతకం తతియం.

౨౭౪. లోలజాతకం (౩-౩-౪)

౭౦. కాయం బలాకా సిఖినీ, చోరీ లఙ్ఘిపితామహా;

ఓరం బలాకే ఆగచ్ఛ, చణ్డో మే వాయసో సఖా.

౭౧. నాహం బలాకా సిఖినీ, అహం లోలోస్మి వాయసో;
అకత్వా వచనం తుయ్హం, పస్స లూనోస్మి ఆగతో.

౭౨. పునపాపజ్జసీ సమ్మ, సీలఞ్హి తవ తాదిసం;
న హి మానుసకా భోగా, సుభుఞ్జా హోన్తి పక్ఖినాతి.

లోలజాతకం చతుత్థం.

౨౭౫. రుచిరజాతకం (౩-౩-౫)

౭౩. కాయం బలాకా రుచిరా, కాకనీళస్మిమచ్ఛతి;
చణ్డో కాకో సఖా మయ్హం, యస్స [తస్స (సీ. పీ.)] చేతం కులావకం.

౭౪. నను మం సమ్మ జానాసి, దిజ సామాకభోజన;
అకత్వా వచనం తుయ్హం, పస్స లూనోస్మి ఆగతో.

౭౫. పునపాపజ్జసీ సమ్మ, సీలఞ్హి తవ తాదిసం;
న హి మానుసకా భోగా, సుభుఞ్జా హోన్తి పక్ఖినాతి.

రుచిరజాతకం పఞ్చమం.

౨౭౬. కురుధమ్మజాతకం (౩-౩-౬)

౭౬. తవ సద్ధఞ్చ సీలఞ్చ, విదిత్వాన జనాధిప;
వణ్ణం అఞ్జనవణ్ణేన, కాలిఙ్గస్మిం నిమిమ్హసే [వినిమ్హసే (స్యా.), వనిమ్హసే (క.)].

౭౭. అన్నభచ్చా చభచ్చా చ, యోధ ఉద్దిస్స గచ్ఛతి;
సబ్బే తే అప్పటిక్ఖిప్పా, పుబ్బాచరియవచో ఇదం.

౭౮. దదామి వో బ్రాహ్మణా నాగమేతం, రాజారహం రాజభోగ్గం యసస్సినం;
అలఙ్కతం హేమజాలాభిఛన్నం, ససారథిం గచ్ఛథ యేన కామన్తి.

కురుధమ్మజాతకం [కురుధమ్మజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] ఛట్ఠం.

౨౭౭. రోమకజాతకం (౩-౩-౭)

౭౯. వస్సాని పఞ్ఞాస సమాధికాని, వసిమ్హ సేలస్స గుహాయ రోమక;
అసఙ్కమానా అభినిబ్బుతత్తా [అభినిబ్బుతచిత్తా (స్యా. క.)], హత్థత్త [హత్థత్థ (స్యా.)] మాయన్తి మమణ్డజా పురే.

౮౦. తే దాని వక్కఙ్గ కిమత్థముస్సుకా, భజన్తి అఞ్ఞం గిరికన్దరం దిజా;

న నూన మఞ్ఞన్తి మమం యథా పురే, చిరప్పవుత్థా అథ వా న తే ఇమే.

౮౧. జానామ తం న మయం సమ్పమూళ్హా [న మయ'మస్మ మూళ్హా (సీ. పీ.)], సోయేవ త్వం తే మయమస్మ నాఞ్ఞే;

చిత్తఞ్చ తే అస్మిం జనే పదుట్ఠం, ఆజీవికా [ఆజీవక (సీ. స్యా.), ఆజీవిక (పీ.)] తేన తముత్తసామాతి.

రోమకజాతకం సత్తమం.

౨౭౮. మహింసరాజజాతకం (౩-౩-౮)

౮౨. కిమత్థ [కమత్థ (సీ. పీ.)] మభిసన్ధాయ, లహుచిత్తస్స దుబ్భినో [దూభినో (సీ. పీ.)];

సబ్బకామదదస్సేవ [దుహస్సేవ (సీ. స్యా. పీ.), రహస్సేవ (క.)], ఇమం దుక్ఖం తితిక్ఖసి.

౮౩. సిఙ్గేన నిహనాహేతం, పదసా చ అధిట్ఠహ;

భియ్యో [భీయో (సీ.)] బాలా పకుజ్ఝేయ్యుం, నో చస్స పటిసేధకో.

౮౪. మమేవాయం మఞ్ఞమానో, అఞ్ఞోపేవం [అఞ్ఞమ్పేవం (సీ. స్యా. పీ.)] కరిస్సతి;

తే నం తత్థ వధిస్సన్తి, సా మే ముత్తి భవిస్సతీతి.

మహింసరాజజాతకం [మహిసజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] అట్ఠమం.

౨౭౯. సతపత్తజాతకం (౩-౩-౯)

౮౫. యథా మాణవకో పన్థే, సిఙ్గాలిం వనగోచరిం;

అత్థకామం పవేదేన్తిం [పవదన్తిం (పీ.)], అనత్థకామాతి మఞ్ఞతి;

అనత్థకామం సతపత్తం, అత్థకామోతి మఞ్ఞతి.

౮౬. ఏవమేవ ఇధేకచ్చో, పుగ్గలో హోతి తాదిసో;

హితేహి వచనం వుత్తో, పటిగణ్హాతి వామతో.

౮౭. యే చ ఖో నం పసంసన్తి, భయా ఉక్కంసయన్తి వా [చ (సీ. పీ.)];

తఞ్హి సో మఞ్ఞతే మిత్తం, సతపత్తంవ మాణవోతి.

సతపత్తజాతకం నవమం.

౨౮౦. పుటదూసకజాతకం (౩-౩-౧౦)

౮౮. అద్ధా హి నూన మిగరాజా, పుటకమ్మస్స కోవిదో;

తథా హి పుటం దూసేతి, అఞ్ఞం నూన కరిస్సతి.

౮౯. న మే మాతా వా పితా వా, పుటకమ్మస్స కోవిదో;

కతం కతం ఖో దూసేమ, ఏవం ధమ్మమిదం కులం.

౯౦. యేసం వో ఏదిసో ధమ్మో, అధమ్మో పన కీదిసో;

మా వో ధమ్మం అధమ్మం వా, అద్దసామ కుదాచనన్తి.

పుటదూసకజాతకం దసమం.

ఉదపానవగ్గో [అరఞ్ఞవగ్గో (సీ. పీ. క.)] తతియో.

తస్సుద్దానం –

ఉదపానవరం వనబ్యగ్ఘ కపి, సిఖినీ చ బలాక రుచిరవరో;

సుజనాధిపరోమకదూస పున, సతపత్తవరో పుటకమ్మ దసాతి.

౪. అబ్భన్తరవగ్గో

౨౮౧. అబ్భన్తరజాతకం (౩-౪-౧)

౯౧. అబ్భన్తరో నామ దుమో, యస్స దిబ్యమిదం ఫలం;

భుత్వా దోహళినీ నారీ, చక్కవత్తిం విజాయతి.

౯౨. త్వమ్పి [త్వఞ్చ (సీ. పీ.), త్వం హి (క.)] భద్దే మహేసీసి, సా చాపి [చాసి (సీ. పీ.)] పతినో పియా;

ఆహరిస్సతి తే రాజా, ఇదం అబ్భన్తరం ఫలం.

౯౩. భత్తురత్థే పరక్కన్తో, యం ఠానమధిగచ్ఛతి;

సూరో అత్తపరిచ్చాగీ, లభమానో భవామహన్తి.

అబ్భన్తరజాతకం పఠమం.

౨౮౨. సేయ్యజాతకం (౩-౪-౨)

౯౪. సేయ్యంసో సేయ్యసో హోతి, యో సేయ్యముపసేవతి;

ఏకేన సన్ధిం కత్వాన, సతం వజ్ఝే [మచ్చే (క.), బజ్ఝే (క. అట్ఠ.)] అమోచయిం.

౯౫. [కస్మా…పే.… సగ్గం న గచ్ఛేయ్య (కత్థచి)] తస్మా సబ్బేన లోకేన, సన్ధిం కత్వాన ఏకతో [ఏకకో (సీ. స్యా. పీ.)];

పేచ్చ సగ్గం నిగచ్ఛేయ్య [కస్మా…పే.… సగ్గం న గచ్ఛేయ్య (కత్థచి)], ఇదం సుణాథ కాసియా [కాసయో (సీ. పీ.)].

౯౬.

ఇదం వత్వా మహారాజా, కంసో బారాణసిగ్గహో;

ధనుం కణ్డఞ్చ [తూణిఞ్చ (సీ. పీ.)] నిక్ఖిప్ప, సంయమం అజ్ఝుపాగమీతి.

సేయ్యజాతకం దుతియం.

౨౮౩. వడ్ఢకీసూకరజాతకం (౩-౪-౩)

౯౭. వరం వరం త్వం నిహనం పురే చరి, అస్మిం పదేసే అభిభుయ్య సూకరే;

సో దాని ఏకో బ్యపగమ్మ ఝాయసి, బలం ను తే బ్యగ్ఘ న చజ్జ విజ్జతి.

౯౮. ఇమే సుదం [ఇమస్సు తా (స్యా. క.)] యన్తి దిసోదిసం పురే, భయట్టితా లేణగవేసినో పుథు;

తే దాని సఙ్గమ్మ వసన్తి ఏకతో, యత్థట్ఠితా దుప్పసహజ్జమే [దుప్పసహజ్జిమే (స్యా.)] మయా.

౯౯. నమత్థు సఙ్ఘాన సమాగతానం, దిస్వా సయం సఖ్య వదామి అబ్భుతం;

బ్యగ్ఘం మిగా యత్థ జినింసు దాఠినో, సామగ్గియా దాఠబలేసు ముచ్చరేతి.

వడ్ఢకీసూకరజాతకం తతియం.

౨౮౪. సిరిజాతకం (౩-౪-౪)

౧౦౦. యం ఉస్సుకా సఙ్ఘరన్తి, అలక్ఖికా బహుం ధనం;

సిప్పవన్తో అసిప్పా చ, లక్ఖివా తాని భుఞ్జతి.

౧౦౧. సబ్బత్థ కతపుఞ్ఞస్స, అతిచ్చఞ్ఞేవ పాణినో;

ఉప్పజ్జన్తి బహూ భోగా, అప్పనాయతనేసుపి.

౧౦౨. కుక్కుటో [కుక్కుట (సీ. పీ.), కుక్కుటా (సీ. నిస్సయ, సద్దనీతి)] మణయో దణ్డో, థియో చ పుఞ్ఞలక్ఖణా;

ఉప్పజ్జన్తి అపాపస్స, కతపుఞ్ఞస్స జన్తునోతి.

సిరిజాతకం చతుత్థం.

౨౮౫. మణిసూకరజాతకం (౩-౪-౫)

౧౦౩. దరియా సత్త వస్సాని, తింసమత్తా వసామసే;

హఞ్ఞామ [హఞ్ఛేమ (సీ. పీ.), హఞ్చామ (?)] మణినో ఆభం, ఇతి నో మన్తనం అహు.

౧౦౪. యావతా మణిం ఘంసామ [యావ యావ నిఘంసామ (సీ. పీ.)], భియ్యో వోదాయతే మణి;

ఇదఞ్చ దాని పుచ్ఛామ, కిం కిచ్చం ఇధ మఞ్ఞసి.

౧౦౫. అయం మణి వేళురియో, అకాచో విమలో [విపులో (క.)] సుభో;

నాస్స సక్కా సిరిం హన్తుం, అపక్కమథ సూకరాతి.

మణిసూకర [మణిఘంస (క.)] జాతకం పఞ్చమం.

౨౮౬. సాలూకజాతకం (౩-౪-౬)

౧౦౬.మా సాలూకస్స పిహయి, ఆతురన్నాని భుఞ్జతి;

అప్పోస్సుక్కో భుసం ఖాద, ఏతం దీఘాయులక్ఖణం.

౧౦౭.ఇదాని సో ఇధాగన్త్వా, అతిథీ యుత్తసేవకో;

అథ దక్ఖసి సాలూకం, సయన్తం ముసలుత్తరం.

౧౦౮.వికన్తం [వికత్తం (సీ.), వికన్తియమానం ఛిన్దియమానంతి అత్థో] సూకరం దిస్వా, సయన్తం ముసలుత్తరం;

జరగ్గవా విచిన్తేసుం, వరమ్హాకం భుసామివాతి.

సాలూకజాతకం ఛట్ఠం.

౨౮౭. లాభగరహజాతకం (౩-౪-౭)

౧౦౯.నానుమ్మత్తో నాపిసుణో, నానటో నాకుతూహలో;

మూళ్హేసు లభతే లాభం, ఏసా తే అనుసాసనీ.

౧౧౦.ధిరత్థు తం యసలాభం, ధనలాభఞ్చ బ్రాహ్మణ;

యా వుత్తి వినిపాతేన, అధమ్మచరణేన [అధమ్మచరియాయ (సీ. స్యా.)] వా.

౧౧౧.అపి చే పత్తమాదాయ, అనగారో పరిబ్బజే;

ఏసావ జీవికా సేయ్యో [సేయ్యా (సీ. స్యా. పీ.)], యా చాధమ్మేన ఏసనాతి.

లాభగరహజాతకం సత్తమం.

౨౮౮. మచ్ఛుద్దానజాతకం (౩-౪-౮)

౧౧౨.అగ్ఘన్తి మచ్ఛా అధికం సహస్సం, న సో అత్థి యో ఇమం సద్దహేయ్య;

మయ్హఞ్చ అస్సు ఇధ సత్త మాసా, అహమ్పి తం మచ్ఛుద్దానం కిణేయ్యం.

౧౧౩.మచ్ఛానం భోజనం దత్వా, మమ దక్ఖిణమాదిసి;

తం దక్ఖిణం సరన్తియా, కతం అపచితిం తయా.

౧౧౪.పదుట్ఠచిత్తస్స న ఫాతి హోతి, న చాపి తం [నం (సీ. స్యా.)] దేవతా పూజయన్తి;

యో భాతరం పేత్తికం సాపతేయ్యం, అవఞ్చయీ దుక్కటకమ్మకారీతి.

మచ్ఛుద్దానజాతకం అట్ఠమం.

౨౮౯. నానాఛన్దజాతకం (౩-౪-౯)

౧౧౫.నానాఛన్దా మహారాజ, ఏకాగారే వసామసే;
అహం గామవరం ఇచ్ఛే, బ్రాహ్మణీ చ గవం సతం.

౧౧౬.పుత్తో చ ఆజఞ్ఞరథం, కఞ్ఞా చ మణికుణ్డలం;
యా చేసా పుణ్ణికా జమ్మీ, ఉదుక్ఖలంభికఙ్ఖతి.

౧౧౭.బ్రాహ్మణస్స గామవరం, బ్రాహ్మణియా గవం సతం;
పుత్తస్స ఆజఞ్ఞరథం, కఞ్ఞాయ మణికుణ్డలం;
యఞ్చేతం పుణ్ణికం జమ్మిం, పటిపాదేథుదుక్ఖలన్తి.

నానాఛన్దజాతకం నవమం.

౨౯౦. సీలవీమంసకజాతకం (౩-౪-౧౦)

౧౧౮.సీలం కిరేవ కల్యాణం, సీలం లోకే అనుత్తరం;
పస్స ఘోరవిసో నాగో, సీలవాతి న హఞ్ఞతి.

౧౧౯.సోహం సీలం సమాదిస్సం, లోకే అనుమతం సివం;
అరియవుత్తిసమాచారో , యేన వుచ్చతి సీలవా.

౧౨౦.ఞాతీనఞ్చ పియో హోతి, మిత్తేసు చ విరోచతి;
కాయస్స భేదా సుగతిం, ఉపపజ్జతి సీలవాతి.

సీలవీమంసకజాతకం దసమం.

అబ్భన్తరవగ్గో చతుత్థో.

తస్సుద్దానం –

దుమ కంసవరుత్తమబ్యగ్ఘమిగా, మణయో మణి సాలుకమవ్హయనో;
అనుసాసనియోపి చ మచ్ఛవరో, మణికుణ్డలకేన కిరేన దసాతి.

౫. కుమ్భవగ్గో

౨౯౧. సురాఘటజాతకం (౩-౫-౧)

౧౨౧.సబ్బకామదదం కుమ్భం, కుటం లద్ధాన ధుత్తకో;
యావ నం అనుపాలేతి, తావ సో సుఖమేధతి.

౧౨౨.యదా మత్తో చ దిత్తో చ, పమాదా కుమ్భమబ్భిదా;
తదా నగ్గో చ పోత్థో చ, పచ్ఛా బాలో విహఞ్ఞతి.

౧౨౩.ఏవమేవ యో ధనం లద్ధా, పమత్తో [అమత్తా (సీ.), అమత్తో (పీ.)] పరిభుఞ్జతి;
పచ్ఛా తప్పతి దుమ్మేధో, కుటం భిత్వావ [కుటం భిన్నోవ (సీ. పీ.), కుటభిన్నోవ (?)] ధుత్తకోతి.

సురాఘట [భద్రఘట (సీ. పీ.), భద్రఘటభేదక (స్యా.)] జాతకం పఠమం.

౨౯౨. సుపత్తజాతకం (౩-౫-౨)

౧౨౪.బారాణస్యం [బారాణస్సం (సీ. పీ.)] మహారాజ, కాకరాజా నివాసకో [నివాసికో (సీ. పీ.)];
అసీతియా సహస్సేహి, సుపత్తో పరివారితో.

౧౨౫.తస్స దోహళినీ భరియా, సుఫస్సా భక్ఖితుమిచ్ఛతి [మచ్ఛమిచ్ఛతి (సీ. పీ.)];
రఞ్ఞో మహానసే పక్కం, పచ్చగ్ఘం రాజభోజనం.

౧౨౬.తేసాహం పహితో దూతో, రఞ్ఞో చమ్హి ఇధాగతో;
భత్తు అపచితిం కుమ్మి, నాసాయమకరం [మకరిం (సీ. నిస్సయ)] వణన్తి.

సుపత్తజాతకం దుతియం.

౨౯౩. కాయనిబ్బిన్దజాతకం (౩-౫-౩)

౧౨౭.ఫుట్ఠస్స మే అఞ్ఞతరేన బ్యాధినా, రోగేన బాళ్హం దుఖితస్స రుప్పతో;
పరిసుస్సతి ఖిప్పమిదం కళేవరం, పుప్ఫం యథా పంసుని ఆతపే కతం.

౧౨౮.అజఞ్ఞం జఞ్ఞసఙ్ఖాతం, అసుచిం సుచిసమ్మతం;
నానాకుణపపరిపూరం, జఞ్ఞరూపం అపస్సతో.

౧౨౯.ధిరత్థుమం ఆతురం పూతికాయం, జేగుచ్ఛియం అస్సుచిం బ్యాధిధమ్మం;
యత్థప్పమత్తా అధిముచ్ఛితా పజా, హాపేన్తి మగ్గం సుగతూపపత్తియాతి.

కాయనిబ్బిన్ద [కాయవిచ్ఛన్ద (సీ.), కాయవిచ్ఛిన్ద (పీ.)] జాతకం తతియం.

౨౯౪. జమ్బుఖాదకజాతకం (౩-౫-౪)

౧౩౦.కోయం బిన్దుస్సరో వగ్గు, సరవన్తాన [పవదన్తాన (సీ. పీ.)] ముత్తమో;
అచ్చుతో జమ్బుసాఖాయ, మోరచ్ఛాపోవ కూజతి.

౧౩౧.కులపుత్తోవ జానాతి [కులపుత్తో పజానాతి (స్యా. క.)], కులపుత్తం [కులపుత్తే (సీ. పీ.)] పసంసితుం;

బ్యగ్ఘచ్ఛాపసరీవణ్ణ, భుఞ్జ సమ్మ దదామి తే.

౧౩౨.చిరస్సం వత పస్సామి, ముసావాదీ సమాగతే;

వన్తాదం కుణపాదఞ్చ, అఞ్ఞమఞ్ఞం పసంసకేతి.

జమ్బుఖాదకజాతకం చతుత్థం.

౨౯౫. అన్తజాతకం (౩-౫-౫)

౧౩౩. ఉసభస్సేవ తే ఖన్ధో, సీహస్సేవ విజమ్భితం;

మిగరాజ నమో త్యత్థు, అపి కిఞ్చి లభామసే.

౧౩౪.కులపుత్తోవ జానాతి, కులపుత్తం పసంసితుం;

మయూరగీవసఙ్కాస, ఇతో పరియాహి వాయస.

౧౩౫.మిగానం సిఙ్గాలో [కోత్థుకో (సీ. పీ.), కోట్ఠుకో (స్యా.)] అన్తో, పక్ఖీనం పన వాయసో;

ఏరణ్డో అన్తో రుక్ఖానం, తయో అన్తా సమాగతాతి.

అన్తజాతకం పఞ్చమం.

౨౯౬. సముద్దజాతకం (౩-౫-౬)

౧౩౬. కో నాయం [కో న్వాయం (స్యా.)] లోణతోయస్మిం, సమన్తా పరిధావతి;

మచ్ఛే మకరే చ వారేతి, ఊమీసు చ విహఞ్ఞతి.

౧౩౭. అనన్తపాయీ సకుణో, అతిత్తోతి దిసాసుతో;

సముద్దం పాతుమిచ్ఛామి, సాగరం సరితం పతిం.

౧౩౮.సో అయం హాయతి చేవ, పూరతే చ మహోదధి;

నాస్స నాయతి పీతన్తో, అపేయ్యో కిర సాగరోతి.

సముద్దజాతకం ఛట్ఠం.

౨౯౭. కామవిలాపజాతకం (౩-౫-౭)

౧౩౯.ఉచ్చే సకుణ డేమాన, పత్తయాన విహఙ్గమ;

వజ్జాసి ఖో త్వం వామూరుం, చిరం ఖో సా కరిస్సతి [సరిస్సతి (క.)].

౧౪౦.ఇదం ఖో సా న జానాతి, అసిం సత్తిఞ్చ ఓడ్డితం;

సా చణ్డీ కాహతి కోధం, తం మే తపతి నో ఇదం [నో ఇధ (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౪౧.ఏస ఉప్పలసన్నాహో, నిక్ఖఞ్చస్సీసకోహితం [నిక్ఖముస్సీసకే కతం (సీ. పీ.), నిక్ఖఞ్చస్సీసకే కతం (స్యా.)];

కాసికఞ్చ ముదుం వత్థం, తప్పేతు ధనికా పియాతి [ధనకామియాతి (స్యా. పీ.), ధనకామికాతి (సీ.)].

కామవిలాపజాతకం సత్తమం.

౨౯౮. ఉదుమ్బరజాతకం (౩-౨-౮)

౧౪౨.ఉదుమ్బరా చిమే పక్కా, నిగ్రోధా చ కపిత్థనా;

ఏహి నిక్ఖమ భుఞ్జస్సు, కిం జిఘచ్ఛాయ మియ్యసి.

౧౪౩.ఏవం సో సుహితో హోతి, యో వుడ్ఢమపచాయతి;

యథాహమజ్జ సుహితో, దుమపక్కాని మాసితో.

౧౪౪.యం వనేజో వనేజస్స, వఞ్చేయ్య కపినో కపి;

దహరో కపి [దహరోపి తం న (సీ. పీ.), దహరోపి న (స్యా.)] సద్ధేయ్య, న హి జిణ్ణో జరాకపీతి.

ఉదుమ్బరజాతకం అట్ఠమం.

౨౯౯. కోమారపుత్తజాతకం (౩-౨-౯)

౧౪౫.పురే తువం సీలవతం సకాసే, ఓక్కన్తికం [ఓక్కన్దికం (సీ. స్యా. పీ.)] కీళసి అస్సమమ్హి;

కరోహరే [కరోహి రే (క.)] మక్కటియాని మక్కట, న తం మయం సీలవతం రమామ.

౧౪౬.సుతా హి మయ్హం పరమా విసుద్ధి, కోమారపుత్తస్స బహుస్సుతస్స;

మా దాని మం మఞ్ఞి తువం యథా పురే, ఝానానుయుత్తో విహరామి [ఝానానుయుత్తా విహరామ (సీ. పీ.)] ఆవుసో.

౧౪౭.సచేపి సేలస్మి వపేయ్య బీజం, దేవో చ వస్సే న హి తం విరూళ్హే [నేవ హి తం రుహేయ్య (సీ. పీ.), న హి తం విరూహే (?)];

సుతా హి తే సా పరమా విసుద్ధి, ఆరా తువం మక్కట ఝానభూమియాతి.

కోమారపుత్తజాతకం నవమం.

౩౦౦. వకజాతకం (౩-౨-౧౦)

౧౪౮.పరపాణరోధా [పరపాణఘాతే (స్యా.), పరపాణరోచం (క.)] జీవన్తో, మంసలోహితభోజనో;

వకో వతం సమాదాయ, ఉపపజ్జి ఉపోసథం.

౧౪౯.తస్స సక్కో వతఞ్ఞాయ, అజరూపేనుపాగమి;

వీతతపో అజ్ఝప్పత్తో, భఞ్జి లోహితపో తపం.

౧౩౦. ఏవమేవ ఇధేకచ్చే, సమాదానమ్హి దుబ్బలా;
లహుం కరోన్తి అత్తానం, వకోవ అజకారణాతి.

వకజాతకం దసమం.

కుమ్భవగ్గో పఞ్చమో.

తస్సుద్దానం –

వరకుమ్భ సుపత్తసిరివ్హయనో, సుచిసమ్మత బిన్దుసరో చుసభో;
సరితంపతి చణ్డి జరాకపినా, అథ మక్కటియా వకకేన దసాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

సఙ్కప్పో పదుమో చేవ, ఉదపానేన తతియం;
అబ్భన్తరం ఘటభేదం, తికనిపాతమ్హిలఙ్కతన్తి.

తికనిపాతం నిట్ఠితం.

౪. చతుక్కనిపాతో

౧. కాలిఙ్గవగ్గో

౩౦౧. చూళకాలిఙ్గజాతకం (౪-౧-౧)

౧. వివరథిమాసం [వివరథ ఇమాసం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] ద్వారం, నగరం పవిసన్తు [పవిసితుం మయా; (క॰)] అరుణరాజస్స;

సీహేన సుసిట్ఠేన, సురక్ఖితం [సుసత్థేన, సురక్ఖితం (సీ॰ పీ॰), సుసిట్ఠేన (క॰)] నన్దిసేనేన.

౨. జయో కలిఙ్గానమసయ్హసాహినం, పరాజయో అనయో [అజయో (స్యా॰), అన్వితో (క॰)] అస్సకానం;

ఇచ్చేవ తే భాసితం బ్రహ్మచారి, న ఉజ్జుభూతా వితథం భణన్తి.

౩. దేవా ముసావాదముపాతివత్తా, సచ్చం ధనం పరమం తేసు [తథం పేమకరం ను (క॰), తథం పరమం కరం ను (స్యా॰)] సక్క;

తం తే ముసా భాసితం దేవరాజ, కిం వా పటిచ్చ మఘవా మహిన్ద.

౪. నను తే సుతం బ్రాహ్మణ భఞ్ఞమానే, దేవా న ఇస్సన్తి పురిసపరక్కమస్స;

దమో సమాధి మనసో అభేజ్జో [అదేజ్జో (సీ॰ పీ॰), అభిజ్జో (క॰)], అబ్యగ్గతా నిక్కమనఞ్చ [నిక్ఖమనఞ్చ (సీ॰)] కాలే;

దళ్హఞ్చ విరియం పురిసపరక్కమో చ, తేనేవ ఆసి విజయో అస్సకానన్తి.

చూళకాలిఙ్గజాతకం పఠమం.

౩౦౨. మహాఅస్సారోహజాతకం (౪-౧-౨)

౫. అదేయ్యేసు దదం దానం, దేయ్యేసు నప్పవేచ్ఛతి;

ఆపాసు బ్యసనం పత్తో, సహాయం నాధిగచ్ఛతి.

౬. నాదేయ్యేసు దదం దానం, దేయ్యేసు యో పవేచ్ఛతి;

ఆపాసు బ్యసనం పత్తో, సహాయమధిగచ్ఛతి.

౭. సఞ్ఞోగసమ్భోగవిసేసదస్సనం, అనరియధమ్మేసు సఠేసు నస్సతి;

కతఞ్చ అరియేసు చ అజ్జవేసు, మహప్ఫలం హోతి అణుమ్పి తాదిసు.

౮. యో పుబ్బే కతకల్యాణో, అకా లోకే సుదుక్కరం;

పచ్ఛా కయిరా న వా కయిరా, అచ్చన్తం పూజనారహోతి.

మహాఅస్సారోహజాతకం దుతియం.

303. ఏకరాజజాతకం (౪-౧-౩)

౯. అనుత్తరే కామగుణే సమిద్ధే, భుత్వాన పుబ్బే వసీ ఏకరాజ;
సో దాని దుగ్గే నరకమ్హి ఖిత్తో, నప్పజ్జహే వణ్ణబలం పురాణం.

౧౦. పుబ్బేవ ఖన్తీ చ తపో చ మయ్హం, సమ్పత్థితా దుబ్భిసేన [దబ్బసేనా (సీ. పీ.)] అహోసి;
తం దాని లద్ధాన కథం ను రాజ, జహే అహం వణ్ణబలం పురాణం.

౧౧. సబ్బా కిరేవం పరినిట్ఠితాని, యసస్సినం పఞ్ఞవన్తం విసయ్హ;
యసో చ లద్ధా పురిమం ఉళారం, నప్పజ్జహే వణ్ణబలం పురాణం.

౧౨. పనుజ్జ దుక్ఖేన సుఖం జనిన్ద, సుఖేన వా దుక్ఖమసయ్హసాహి;
ఉభయత్థ సన్తో అభినిబ్బుతత్తా, సుఖే చ దుక్ఖే చ భవన్తి తుల్యాతి.

ఏకరాజజాతకం తతియం.

30౪. దద్దరజాతకం (౪-౧-౪)

౧౩. ఇమాని మం దద్దర తాపయన్తి, వాచాదురుత్తాని మనుస్సలోకే;
మణ్డూకభక్ఖా ఉదకన్తసేవీ, ఆసీవిసం మం అవిసా సపన్తి.

౧౪. సకా రట్ఠా పబ్బాజితో, అఞ్ఞం జనపదం గతో;
మహన్తం కోట్ఠం కయిరాథ, దురుత్తానం [దురుత్తాని (క.)] నిధేతవే.

౧౫. యత్థ పోసం న జానన్తి, జాతియా వినయేన వా;
న తత్థ మానం కయిరాథ, వసమఞ్ఞాతకే జనే.

౧౬. విదేసవాసం వసతో, జాతవేదసమేనపి [జాతవేదభయేనపి (క.)];
ఖమితబ్బం సపఞ్ఞేన, అపి దాసస్స తజ్జితన్తి.

దద్దరజాతకం చతుత్థం.

30౫. సీలవీమంసనజాతకం (౪-౧-౫)

౧౭. నత్థి లోకే రహో నామ, పాపకమ్మం పకుబ్బతో;
పస్సన్తి వనభూతాని, తం బాలో మఞ్ఞతీ రహో.

౧౮. అహం రహో న పస్సామి, సుఞ్ఞం వాపి న విజ్జతి;

యత్థ అఞ్ఞం [సుఞ్ఞం (స్యా. క.)] న పస్సామి, అసుఞ్ఞం హోతి తం మయా.

౧౯. దుజ్జచ్చో చ సుజచ్చో [అజచ్చో (పీ.)] చ, నన్దో చ సుఖవడ్ఢితో [సుఖవచ్ఛకో (సీ.), సుఖవచ్ఛనో (స్యా. పీ.)];

వేజ్జో చ అద్ధువసీలో [అథ సీలో (క.)] చ, తే ధమ్మం జహు మత్థికా.

౨౦. బ్రాహ్మణో చ కథం జహే, సబ్బధమ్మాన పారగూ;

యో ధమ్మమనుపాలేతి, ధితిమా సచ్చనిక్కమోతి.

సీలవీమంసనజాతకం పఞ్చమం.

౩౦౬. సుజాతజాతకం (౪-౧-౬)

౨౧. కిమణ్డకా ఇమే దేవ, నిక్ఖిత్తా కంసమల్లకే;

ఉపలోహితకా వగ్గూ, తం [తే (పీ.)] మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౨౨. యాని పురే తువం దేవి, భణ్డు నన్తకవాసినీ;

ఉచ్ఛఙ్గహత్థా పచినాసి, తస్సా తే కోలియం ఫలం.

౨౩. ఉడ్డయ్హతే న రమతి, భోగా విప్పజహన్తి తం [విప్పజహన్తి'మం (?)];

తత్థేవిమం పటినేథ, యత్థ కోలం పచిస్సతి.

౨౪. హోన్తి హేతే మహారాజ, ఇద్ధిప్పత్తాయ [ఇద్ధిమత్తాయ (క.)] నారియా;

ఖమ దేవ సుజాతాయ, మాస్సా [మాసు (క.)] కుజ్ఝ రథేసభాతి.

సుజాతజాతకం ఛట్ఠం.

౩౦౭. పలాసజాతకం (౪-౧-౭)

౨౫. అచేతనం బ్రాహ్మణ అస్సుణన్తం, జానో అజానన్తమిమం పలాసం;

ఆరద్ధవిరియో ధువం అప్పమత్తో, సుఖసేయ్యం పుచ్ఛసి కిస్స హేతు.

౨౬. దూరే సుతో చేవ బ్రహా చ రుక్ఖో, దేసే ఠితో భూతనివాసరూపో;

తస్మా నమస్సామి ఇమం పలాసం, యే చేత్థ భూతా తే [తే చ (సీ. పీ.)] ధనస్స హేతు.

౨౭. సో తే కరిస్సామి యథానుభావం, కతఞ్ఞుతం బ్రాహ్మణ పేక్ఖమానో;

కథఞ్హి ఆగమ్మ సతం సకాసే, మోఘాని తే అస్సు పరిఫన్దితాని.

౨౮. యో తిన్దుకరుక్ఖస్స పరో [పురో (క.)] పిలక్ఖో [పిలక్ఖు (సీ. పీ.), మిలక్ఖు (క.)], పరివారితో పుబ్బయఞ్ఞో ఉళారో;

తస్సేస మూలస్మిం నిధి నిఖాతో, అదాయాదో గచ్ఛ తం ఉద్ధరాహీతి.

పలాసజాతకం సత్తమం.

౩౦౮. సకుణజాతకం (౪-౧-౮)

౨౯. అకరమ్హస తే కిచ్చం, యం బలం అహువమ్హసే;
మిగరాజ నమో త్యత్థు, అపి కిఞ్చి లభామసే.

౩౦. మమ లోహితభక్ఖస్స, నిచ్చం లుద్దాని కుబ్బతో;
దన్తన్తరగతో సన్తో, తం బహుం యమ్పి జీవసి.

౩౧. అకతఞ్ఞుమకత్తారం , కతస్స అప్పటికారకం;
యస్మిం కతఞ్ఞుతా నత్థి, నిరత్థా తస్స సేవనా.

౩౨. యస్స సమ్ముఖచిణ్ణేన, మిత్తధమ్మో న లబ్భతి;
అనుసూయ [అనుసుయ్య (సీ॰ పీ॰)] మనక్కోసం, సణికం తమ్హా అపక్కమేతి.

సకుణజాతకం అట్ఠమం.

౩౦౯. ఛవకజాతకం (౪-౧-౯)

౩౩. సబ్బమిదం చరిమం కతం [చరిమవతం (సీ॰ పీ॰)], ఉభో ధమ్మం న పస్సరే;
ఉభో పకతియా చుతా, యో చాయం మన్తేజ్ఝాపేతి [మన్తజ్ఝాయతి (సీ॰), సజ్ఝాపయతి (పీ॰)];
యో చ మన్తం అధీయతి.

౩౪. సాలీనం ఓదనం భుఞ్జే, సుచిం మంసూపసేచనం;
తస్మా ఏతం న సేవామి, ధమ్మం ఇసీహి సేవితం.

౩౫. పరిబ్బజ మహా లోకో [మహాబ్రహ్మే (క॰)], పచన్తఞ్ఞేపి పాణినో;
మా తం అధమ్మో ఆచరితో, అస్మా కుమ్భమివాభిదా.

౩౬. ధిరత్థు తం యసలాభం, ధనలాభఞ్చ బ్రాహ్మణ;
యా వుత్తి వినిపాతేన, అధమ్మచరణేన వా.

ఛవకజాతకం నవమం.

౩౧౦. సేయ్యజాతకం (౪-౧-౧౦)

౩౭. ససముద్దపరియాయం , మహిం సాగరకుణ్డలం;

న ఇచ్ఛే సహా నిన్దాయ, ఏవం సేయ్య [సయ్హు (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] విజానహి.

౩౮. ధిరత్థు తం యసలాభం, ధనలాభఞ్చ బ్రాహ్మణ;
యా వుత్తి వినిపాతేన, అధమ్మచరణేన వా.

౩౯. అపి చే పత్తమాదాయ, అనగారో పరిబ్బజే;
సాయేవ జీవికా సేయ్యో, యా చాధమ్మేన ఏసనా.

౪౦. అపి చే పత్తమాదాయ, అనగారో పరిబ్బజే;
అఞ్ఞం అహింసయం లోకే, అపి రజ్జేన తం వరన్తి.

సేయ్యజాతకం [సయ్హుజాతకం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] దసమం.

కాళిఙ్గవగ్గో [వివరవగ్గో (సీ॰ పీ॰)] పఠమో.

తస్సుద్దానం –

వివరఞ్చ అదేయ్య సమిద్ధవరం, అథ దద్దర పాపమహాతిరహో;
అథ కోలి పలాసవరఞ్చ కర, చరిమం ససముద్దవరేన దసాతి.

౨. పుచిమన్దవగ్గో

౩౧౧. పుచిమన్దజాతకం (౪-౨-౧)

౪౧. ఉట్ఠేహి చోర కిం సేసి, కో అత్థో సుపనేన [సుపితేన (సీ॰), సుపినేన (పీ॰ క॰)] తే;
మా తం గహేసుం [గణ్హేయ్యుం (క॰)] రాజానో, గామే కిబ్బిసకారకం.

౪౨. యం ను [నూన (స్యా॰)] చోరం గహేస్సన్తి, గామే కిబ్బిసకారకం;
కిం తత్థ పుచిమన్దస్స, వనే జాతస్స తిట్ఠతో.

౪౩. న త్వం అస్సత్థ జానాసి, మమ చోరస్స చన్తరం;
చోరం గహేత్వా రాజానో, గామే కిబ్బిసకారకం;
అప్పేన్తి [అచ్చేన్తి (స్యా॰)] నిమ్బసూలస్మిం, తస్మిం మే సఙ్కతే మనో.

౪౪. సఙ్కేయ్య సఙ్కితబ్బాని, రక్ఖేయ్యానాగతం భయం;
అనాగతభయా ధీరో, ఉభో లోకే అవేక్ఖతీతి.

పుచిమన్దజాతకం పఠమం.

౩౧౨. కస్సపమన్దియజాతకం (౪-౨-౨)

౪౫. అపి కస్సప మన్దియా, యువా సపతి హన్తి [సమ్పటిహన్తి (క.)] వా;
సబ్బం తం ఖమతే ధీరో, పణ్డితో తం తితిక్ఖతి.

౪౬. సచేపి సన్తో వివదన్తి, ఖిప్పం సన్ధీయరే పున;
బాలా పత్తావ భిజ్జన్తి, న తే సమథమజ్ఝగూ.

౪౭. ఏతే భియ్యో సమాయన్తి, సన్ధి తేసం న జీరతి;
యో చాధిపన్నం జానాతి, యో చ జానాతి దేసనం.

౪౮. ఏసో హి ఉత్తరితరో, భారవహో ధురద్ధరో;
యో పరేసాధిపన్నానం , సయం సన్ధాతుమరహతీతి.

కస్సపమన్దియజాతకం దుతియం.

౩౧౩. ఖన్తీవాదీజాతకం (౪-౨-౩)

౪౯. యో తే హత్థే చ పాదే చ, కణ్ణనాసఞ్చ ఛేదయి;
తస్స కుజ్ఝ మహావీర, మా రట్ఠం వినసా [వినస్స (క. సీ. స్యా. క.)] ఇదం.

౫౦. యో మే హత్థే చ పాదే చ, కణ్ణనాసఞ్చ ఛేదయి;
చిరం జీవతు సో రాజా, న హి కుజ్ఝన్తి మాదిసా.

౫౧. అహూ అతీతమద్ధానం [అహు అతీతమద్ధానే (స్యా. పీ. క.)], సమణో ఖన్తిదీపనో;
తం ఖన్తియాయేవ ఠితం, కాసిరాజా అఛేదయి.

౫౨. తస్స కమ్మ [కమ్మస్స (సీ. పీ.)] ఫరుసస్స, విపాకో కటుకో అహు;
యం కాసిరాజా వేదేసి, నిరయమ్హి సమప్పితోతి.

ఖన్తీవాదీజాతకం తతియం.

౩౧౪. లోహకుమ్భిజాతకం (౪-౨-౪)

౫౩. దుజ్జీవితమజీవిమ్హ, యే సన్తే [యేసం నో (స్యా. క.)] న దదమ్హసే;
విజ్జమానేసు భోగేసు, దీపం నాకమ్హ అత్తనో.

౫౪. సట్ఠి [సట్ఠిం (స్యా.)] వస్ససహస్సాని, పరిపుణ్ణాని సబ్బసో;
నిరయే పచ్చమానానం, కదా అన్తో భవిస్సతి.

౫౫. నత్థి అఞ్ఞో కుతో అఞ్ఞో, న అఞ్ఞో పటిదిస్సతి;

తదా హి పకతం పాపం, మమ తుయ్హఞ్చ మారిసా [మారిస (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)].

౫౬. సోహం నూన ఇతో గన్త్వా, యోనిం లద్ధాన మానుసిం;

వదఞ్ఞూ సీలసమ్పన్నో, కాహామి కుసలం బహున్తి.

లోహకుమ్భిజాతకం చతుత్థం.

౩౧౫. సబ్బమంసలాభజాతకం (౪-౨-౫)

౫౭. ఫరుసా వత తే వాచా, మంసం [సమ్మ (పీ॰ క॰)] యాచనకో అసి [చసి (పీ॰)];

కిలోమసదిసీ [కిలోమస్స సదిసా (పీ॰)] వాచా, కిలోమం సమ్మ దమ్మి తే.

౫౮. అఙ్గమేతం మనుస్సానం, భాతా లోకే పవుచ్చతి;

అఙ్గస్స సదిసీ వాచా [అఙ్గస్సదిసీ తే వాచా (క॰)], అఙ్గం సమ్మ దదామి తే.

౫౯. తాతాతి పుత్తో వదమానో, కమ్పేతి [సమ్మేతి (క॰)] హదయం పితు;

హదయస్స సదిసీ [హదయస్సదిసీ (క॰)] వాచా, హదయం సమ్మ దమ్మి తే.

౬౦. యస్స గామే సఖా నత్థి, యథారఞ్ఞం తథేవ తం;

సబ్బస్స సదిసీ వాచా, సబ్బం సమ్మ దదామి తేతి.

సబ్బమంసలాభజాతకం [మంసజాతకం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] పఞ్చమం.

౩౧౬. ససపణ్డితజాతకం (౪-౨-౬)

౬౧. సత్త మే రోహితా మచ్ఛా, ఉదకా థలముబ్భతా;

ఇదం బ్రాహ్మణ మే అత్థి, ఏతం భుత్వా వనే వస.

౬౨. దుస్స మే ఖేత్తపాలస్స, రత్తిభత్తం అపాభతం;

మంససూలా చ ద్వే గోధా, ఏకఞ్చ దధివారకం;

ఇదం బ్రాహ్మణ మే అత్థి, ఏతం భుత్వా వనే వస.

౬౩. అమ్బపక్కం దకం [అమ్బపక్కోదకం (సీ॰ పీ॰)] సీతం, సీతచ్ఛాయా మనోరమా [సీతచ్ఛాయం మనోరమం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)];

ఇదం బ్రాహ్మణ మే అత్థి, ఏతం భుత్వా వనే వస.

౬౪. న ససస్స తిలా అత్థి, న ముగ్గా నపి తణ్డులా;

ఇమినా అగ్గినా పక్కం, మమం [మంసం (క.)] భుత్వా వనే వసాతి.

ససపణ్డితజాతకం ఛట్ఠం.

౩౧౭. మతరోదనజాతకం (౪-౨-౭)

౬౫. మతం మతం ఏవ [మతమతమేవ (సీ. స్యా. పీ.)] రోదథ, న హి తం రోదథ యో మరిస్సతి;
సబ్బేపి [సబ్బేవ (సీ. స్యా. పీ.)] సరీరధారినో, అనుపుబ్బేన జహన్తి జీవితం.

౬౬. దేవమనుస్సా చతుప్పదా, పక్ఖిగణా ఉరగా చ భోగినో;
సమ్హి [యమ్హి (స్యా.), అస్మిం (పీ. క.)] సరీరే అనిస్సరా, రమమానావ జహన్తి జీవితం.

౬౭. ఏవం చలితం అసణ్ఠితం, సుఖదుక్ఖం మనుజేస్వపేక్ఖియ;
కన్దితరుదితం నిరత్థకం, కిం వో సోకగణాభికీరరే.

౬౮. ధుత్తా చ సోణ్డా [ధుత్తా సోణ్డా (సీ.), ధుత్తా సోణ్డా చ (స్యా.)] అకతా, బాలా సూరా అయోగినో [బాలా సూరా వీరా అయోగినో (పీ.)];
ధీరం మఞ్ఞన్తి బాలోతి, యే ధమ్మస్స అకోవిదాతి.

మతరోదనజాతకం సత్తమం.

౩౧౮. కణవేరజాతకం (౪-౨-౮)

౬౯. యం తం వసన్తసమయే, కణవేరేసు భాణుసు;
సామం బాహాయ పీళేసి, సా తం ఆరోగ్యమబ్రవి.

౭౦. అమ్భో న కిర సద్ధేయ్యం, యం వాతో పబ్బతం వహే;
పబ్బతఞ్చే వహే వాతో, సబ్బమ్పి పథవిం వహే;
యత్థ సామా కాలకతా [కాలఙ్కతా (క.)], సా మం ఆరోగ్యమబ్రవి.

౭౧. న చేవ సా కాలకతా, న చ సా అఞ్ఞమిచ్ఛతి;
ఏకభత్తికినీ [ఏకభత్తా కిర (సీ. స్యా.), ఏకభత్తకినీ (పీ.)] సామా, తమేవ అభికఙ్ఖతి.

౭౨. అసన్థుతం మం చిరసన్థుతేన [అసన్ధతం మం చిరసన్ధతేన (క.)], నిమీని సామా అధువం ధువేన;
మయాపి సామా నిమిసేయ్య అఞ్ఞం, ఇతో అహం దూరతరం గమిస్సన్తి.

కణవేరజాతకం అట్ఠమం.

౩౧౯. తిత్తిరజాతకం (౪-౨-౯)

౭౩. సుసుఖం వత జీవామి, లభామి చేవ భుఞ్జితుం;
పరిపన్థేవ తిట్ఠామి, కా ను భన్తే గతీ మమ.

౭౪. మనో చే తే నప్పణమతి, పక్ఖి పాపస్స కమ్మునో;
అబ్యావటస్స భద్రస్స, న పాపముపలిమ్పతి.

౭౫. ఞాతకో నో నిసిన్నోతి, బహు ఆగచ్ఛతే జనో;
పటిచ్చ కమ్మం ఫుసతి, తస్మిం మే సఙ్కతే మనో.

౭౬. న పటిచ్చ కమ్మం ఫుసతి, మనో చే నప్పదుస్సతి;
అప్పోస్సుక్కస్స భద్రస్స, న పాపముపలిమ్పతీతి.

తిత్తిరజాతకం నవమం.

౩౨౦. సుచ్చజజాతకం (౪-౨-౧౦)

౭౭. సుచ్చజం వత నచ్చజి, వాచాయ అదదం గిరిం;
కిం హితస్స చజన్తస్స, వాచాయ అదద పబ్బతం.

౭౮. యఞ్హి కయిరా తఞ్హి వదే, యం న కయిరా న తం వదే;
అకరోన్తం భాసమానం, పరిజానన్తి పణ్డితా.

౭౯. రాజపుత్త నమో త్యత్థు, సచ్చే ధమ్మే ఠితో చసి;
యస్స తే బ్యసనం పత్తో, సచ్చస్మిం రమతే మనో.

౮౦. యా దలిద్దీ దలిద్దస్స, అడ్ఢా అడ్ఢస్స కిత్తిమ [కిత్తిమా (సీ. స్యా. పీ.)];
సా హిస్స పరమా భరియా, సహిరఞ్ఞస్స ఇత్థియోతి.

సుచ్చజజాతకం దసమం.

పుచిమన్దవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

అథ చోర సకస్సప ఖన్తీవరో, దుజ్జీవితతా చ వరా ఫరుసా;
అథ సస మతఞ్చ వసన్త సుఖం, సుచ్చజంవతనచ్చజినా చ దసాతి.

౩. కుటిదూసకవగ్గో

౩౨౧. కుటిదూసకజాతకం (౪-౩-౧)

౮౧. మనుస్సస్సేవ తే సీసం, హత్థపాదా చ వానర;
అథ కేన ను వణ్ణేన, అగారం తే న విజ్జతి.

౮౨. మనుస్సస్సేవ మే సీసం, హత్థపాదా చ సిఙ్గిల [సిఙ్గాల (క.), పిఙ్గల (టీకా)];
యాహు సేట్ఠా మనుస్సేసు, సా మే పఞ్ఞా న విజ్జతి.

౮౩. అనవట్ఠితచిత్తస్స , లహుచిత్తస్స దుబ్భినో [దూభినో (పీ.)];
నిచ్చం అద్ధువసీలస్స, సుఖభావో [సుచిభావో (సీ.), సుఖభాగో (?)] న విజ్జతి.

౮౪. సో కరస్సు ఆనుభావం, వీతివత్తస్సు సీలియం;
సీతవాతపరిత్తాణం, కరస్సు కుటవం [కుటికం (సీ. స్యా.)] కపీతి.

కుటిదూసక [సిఙ్గాలసకుణ (క.)] జాతకం పఠమం.

౩౨౨. దుద్దుభజాతకం (౪-౩-౨)

౮౫. దుద్దుభాయతి [దద్దభాయతి (సీ. పీ.)] భద్దన్తే, యస్మిం దేసే వసామహం;
అహమ్పేతం న జానామి, కిమేతం దుద్దుభాయతి.

౮౬. బేలువం పతితం సుత్వా, దుద్దుభన్తి [దద్దభన్తి (సీ.)] ససో జవి;
ససస్స వచనం సుత్వా, సన్తత్తా మిగవాహినీ.

౮౭. అప్పత్వా పదవిఞ్ఞాణం, పరఘోసానుసారినో;
పనాదపరమా బాలా, తే హోన్తి పరపత్తియా.

౮౮. యే చ సీలేన సమ్పన్నా, పఞ్ఞాయూపసమే రతా;
ఆరకా విరతా ధీరా, న హోన్తి పరపత్తియాతి.

దుద్దుభజాతకం [దద్దభజాతకం (సీ. పీ.)] దుతియం.

౩౨౩. బ్రహ్మదత్తజాతకం (౪-౩-౩)

౮౯. ద్వయం యాచనకో రాజ, బ్రహ్మదత్త నిగచ్ఛతి;
అలాభం ధనలాభం వా, ఏవం ధమ్మా హి యాచనా.

౯౦. యాచనం రోదనం ఆహు, పఞ్చాలానం రథేసభ;
యో యాచనం పచ్చక్ఖాతి, తమాహు పటిరోదనం.

౯౧. మా మద్దసంసు రోదన్తం, పఞ్చాలా సుసమాగతా;

తువం వా పటిరోదన్తం, తస్మా ఇచ్ఛామహం రహో.

౯౨. దదామి తే బ్రాహ్మణ రోహిణీనం, గవం సహస్సం సహ పుఙ్గవేన;

అరియో హి అరియస్స కథం న దజ్జా [దజ్జే (సీ.), దజ్జం (?)], సుత్వాన గాథా తవ ధమ్మయుత్తాతి.

బ్రహ్మదత్తజాతకం తతియం.

౩౨౪. చమ్మసాటకజాతకం (౪-౩-౪)

౯౩. కల్యాణరూపో వతయం చతుప్పదో, సుభద్దకో చేవ సుపేసలో చ;

యో బ్రాహ్మణం జాతిమన్తూపపన్నం, అపచాయతి మేణ్డవరో యసస్సీ.

౯౪. మా బ్రాహ్మణ ఇత్తరదస్సనేన, విస్సాసమాపజ్జి చతుప్పదస్స;

దళ్హప్పహారం అభికఙ్ఖమానో [అభికత్తుకామో (స్యా.)], అవసక్కతీ దస్సతి సుప్పహారం.

౯౫. ఊరుట్ఠి [ఊరట్ఠి (సీ.)] భగ్గం పవట్టితో [పతితో (సీ. స్యా.)] ఖారిభారో, సబ్బఞ్చ భణ్డం బ్రాహ్మణస్స [బ్రాహ్మణస్సీధ (క. సీ. పీ.), బ్రాహ్మణస్సేవ (క. సీ. స్యా. క.)] భిన్నం;

ఉభోపి బాహా పగ్గయ్హ [పగ్గయ్హేవ (స్యా.), పగ్గహీయ (?)] కన్దతి [బాహా పగ్గయ్హ కన్దతి (పీ. క.)], అభిధావథ హఞ్ఞతే బ్రహ్మచారీ.

౯౬. ఏవం సో నిహతో సేతి, యో అపూజం పసంసతి [నమస్సతి (పీ.)];

యథాహమజ్జ పహతో, హతో మేణ్డేన దుమ్మతీతి.

చమ్మసాటకజాతకం చతుత్థం.

౩౨౫. గోధరాజజాతకం (౪-౩-౫)

౯౭. సమణం తం మఞ్ఞమానో, ఉపగచ్ఛిమసఞ్ఞతం;

సో మం దణ్డేన పాహాసి, యథా అస్సమణో తథా.

౯౮. కిం తే జటాహి దుమ్మేధ, కిం తే అజినసాటియా;

అబ్భన్తరం తే గహనం, బాహిరం పరిమజ్జసి.

౯౯. ఏహి గోధ నివత్తస్సు, భుఞ్జ సాలీనమోదనం;

తేలం లోణఞ్చ మే అత్థి, పహూతం మయ్హ పిప్ఫలి.

౧౦౦. ఏస భియ్యో పవేక్ఖామి, వమ్మికం సతపోరిసం;

తేలం లోణఞ్చ కిత్తేసి [కిన్తేసి (స్యా. పీ.)], అహితం మయ్హ పిప్ఫలీతి.

గోధరాజజాతకం పఞ్చమం.

౩౨౬. కక్కారుజాతకం (౪-౩-౬)

౧౦౧.కాయేన యో నావహరే, వాచాయ న ముసా భణే;

యసో లద్ధా న మజ్జేయ్య, స వే కక్కారుమరహతి.

౧౦౨.ధమ్మేన విత్తమేసేయ్య, న నికత్యా ధనం హరే;

భోగే లద్ధా న మజ్జేయ్య, స వే కక్కారుమరహతి.

౧౦౩. యస్స చిత్తం అహాలిద్దం, సద్ధా చ అవిరాగినీ;

ఏకో సాదుం న భుఞ్జేయ్య, స వే కక్కారుమరహతి.

౧౦౪.సమ్ముఖా వా తిరోక్ఖా వా [పరోక్ఖా వా (పీ.), పరమ్ముఖా (క.)], యో సన్తే న పరిభాసతి;

యథావాదీ తథాకారీ, స వే కక్కారుమరహతీతి.

కక్కారుజాతకం ఛట్ఠం.

౩౨౭. కాకవతీజాతకం (౪-౩-౭)

౧౦౫.వాతి చాయం [వాయం (క.)] తతో గన్ధో, యత్థ మే వసతీ పియా;

దూరే ఇతో హి కాకవతీ [కాకాతీ (సీ.), కాకాతి (స్యా. పీ.)], యత్థ మే నిరతో మనో.

౧౦౬.కథం సముద్దమతరీ, కథం అతరి కేపుకం [కేబుకం (సీ. పీ.)];

కథం సత్త సముద్దాని, కథం సిమ్బలిమారుహి.

౧౦౭. తయా సముద్దమతరిం, తయా అతరి కేపుకం [కేబుకం (సీ. పీ.)];

తయా సత్త సముద్దాని, తయా సిమ్బలిమారుహిం.

౧౦౮.ధిరత్థుమం మహాకాయం, ధిరత్థుమం అచేతనం;

యత్థ జాయాయహం జారం, ఆవహామి వహామి చాతి.

కాకవతీజాతకం సత్తమం.

౩౨౮. అననుసోచియజాతకం (౪-౩-౮)

౧౦౯.బహూనం విజ్జతీ భోతీ, తేహి మే కిం భవిస్సతి;

తస్మా ఏతం న సోచామి, పియం సమ్మిల్లహాసినిం.

౧౧౦.తం తం చే అనుసోచేయ్య, యం యం తస్స న విజ్జతి;

అత్తానమనుసోచేయ్య, సదా మచ్చువసం పతం.

౧౧౧.న హేవ ఠితం నాసీనం, న సయానం న పద్ధగుం [పత్థగుం (స్యా.)];

యావ బ్యాతి నిమిసతి, తత్రాపి రసతీ [సరతీ (సీ. స్యా. పీ.)] వయో.

౧౧౨.తత్థత్తని వతప్పద్ధే [వత పన్ధే (స్యా.), వత బన్ధే (క.) వత + ప-అద్ధే = వతప్పద్ధే], వినాభావే అసంసయే;

భూతం సేసం దయితబ్బం, వీతం అననుసోచియన్తి [చవితం నానుసోచియన్తి (స్యా.), మతన్తం నానుసోచియం (క.)].

అననుసోచియజాతకం అట్ఠమం.

౩౨౯. కాళబాహుజాతకం (౪-౩-౯)

౧౧౩.యం అన్నపానస్స పురే లభామ, తం దాని సాఖమిగమేవ గచ్ఛతి;

గచ్ఛామ దాని వనమేవ రాధ, అసక్కతా చస్మ ధనఞ్జయాయ [ధనఞ్చయాయ (క.)].

౧౧౪.లాభో అలాభో యసో అయసో చ, నిన్దా పసంసా చ సుఖఞ్చ దుక్ఖం;

ఏతే అనిచ్చా మనుజేసు ధమ్మా, మా సోచి కిం సోచసి పోట్ఠపాద.

౧౧౫.అద్ధా తువం పణ్డితకోసి రాధ, జానాసి అత్థాని అనాగతాని;

కథం ను సాఖామిగం దక్ఖిసామ [దక్ఖియామ (క.), దక్ఖామ (స్యా.)], నిద్ధావితం [నిద్ధాపితం (సీ. స్యా.), నిబ్బాపితం (పీ.), నిచ్ఛుదం (క.)] రాజకులతోవ జమ్మం.

౧౧౬.చాలేతి కణ్ణం భకుటిం కరోతి, ముహుం ముహుం భాయయతే [భాయతే (స్యా.), భాయాపతే (క.)] కుమారే;

సయమేవ తం కాహతి కాళబాహు, యేనారకా ఠస్సతి అన్నపానా.

కాళబాహుజాతకం నవమం.

౩౩౦. సీలవీమంసజాతకం (౪-౩-౧౦)

౧౧౭.సీలం కిరేవ కల్యాణం, సీలం లోకే అనుత్తరం;

పస్స ఘోరవిసో నాగో, సీలవాతి న హఞ్ఞతి.

౧౧౮.యావదేవస్సహూ కిఞ్చి, తావదేవ అఖాదిసుం;

సఙ్గమ్మ కులలా లోకే, న హింసన్తి అకిఞ్చనం.

౧౧౯.సుఖం నిరాసా సుపతి, ఆసా ఫలవతీ సుఖా;

ఆసం నిరాసం కత్వాన, సుఖం సుపతి పిఙ్గలా.

౧౨౦.న సమాధిపరో అత్థి, అస్మిం లోకే పరమ్హి చ;

న పరం నాపి అత్తానం, విహింసతి సమాహితోతి.

సీలవీమంసజాతకం దసమం.

కుటిదూసకవగ్గో తతియో.

తస్సుద్దానం –

సమనుస్స -సదుద్దుభ-యాచనకో, అథ మేణ్డవరుత్తమ-గోధవరో;

అథ కాయసకేపుక భోతీవరో, అథ రాధసుసీలవరేన దసాతి.

౪. కోకిలవగ్గో

౩౩౧. కోకిలజాతకం (౪-౪-౧)

౧౨౧.యో వే కాలే అసమ్పత్తే, అతివేలం పభాసతి;

ఏవం సో నిహతో సేతి, కోకిలాయివ అత్రజో.

౧౨౨.న హి సత్థం సునిసితం, విసం హలాహలామివ [హలాహలం ఇవ (పీ.)];

ఏవం నికట్ఠే [నిక్కడ్ఢే (స్యా.), నికడ్ఢే (క.)] పాతేతి, వాచా దుబ్భాసితా యథా.

౧౨౩.తస్మా కాలే అకాలే వా [అకాలే చ (సీ. స్యా.)], వాచం రక్ఖేయ్య పణ్డితో;

నాతివేలం పభాసేయ్య, అపి అత్తసమమ్హి వా.

౧౨౪.యో చ కాలే మితం భాసే, మతిపుబ్బో విచక్ఖణో;

సబ్బే అమిత్తే ఆదేతి, సుపణ్ణో ఉరగామివాతి.

కోకిలజాతకం [కోకాలికజాతకం (సబ్బత్థ)] పఠమం.

౩౩౨. రథలట్ఠిజాతకం (౪-౪-౨)

౧౨౫.అపి హన్త్వా హతో బ్రూతి, జేత్వా జితోతి భాసతి;

పుబ్బవక్ఖాయినో [పుబ్బమక్ఖాయినో (సీ. స్యా.)] రాజ, అఞ్ఞదత్థు [ఏకదత్థు (సీ. పీ.)] న సద్దహే.

౧౨౬.తస్మా పణ్డితజాతియో, సుణేయ్య ఇతరస్సపి;

ఉభిన్నం వచనం సుత్వా, యథా ధమ్మో తథా కరే.

౧౨౭.అలసో గిహీ కామభోగీ న సాధు, అసఞ్ఞతో పబ్బజితో న సాధు;

రాజా న సాధు అనిసమ్మకారీ, యో పణ్డితో కోధనో తం న సాధు.

౧౨౮.నిసమ్మ ఖత్తియో కయిరా, నానిసమ్మ దిసమ్పతి;

నిసమ్మకారినో రాజ [రఞ్ఞో (సీ. స్యా.)], యసో కిత్తి చ వడ్ఢతీతి.

రథలట్ఠిజాతకం దుతియం.

333. పక్కగోధజాతకం (౪-౪-౩)

౧౨౯.తదేవ మే త్వం విదితో, వనమజ్ఝే రథేసభ;

యస్స తే ఖగ్గబద్ధస్స, సన్నద్ధస్స తిరీటినో;

అస్సత్థదుమసాఖాయ, పక్కా గోధా పలాయథ.

౧౩౦. నమే నమన్తస్స భజే భజన్తం, కిచ్చానుకుబ్బస్స కరేయ్య కిచ్చం;

నానత్థకామస్స కరేయ్య అత్థం, అసమ్భజన్తమ్పి న సమ్భజేయ్య.

౧౩౧. చజే చజన్తం వనథం న కయిరా, అపేతచిత్తేన న సమ్భజేయ్య;

దిజో దుమం ఖీణఫలన్తి [ఫలంవ (క. సీ. స్యా. క.), దుకనిపాతే పుటభత్తజాతకేన సంసన్దేతబ్బం] ఞత్వా,

అఞ్ఞం సమేక్ఖేయ్య మహా హి లోకో.

౧౩౨.సో తే కరిస్సామి యథానుభావం, కతఞ్ఞుతం ఖత్తియే [ఖత్తియో (స్యా. క.)] పేక్ఖమానో;

సబ్బఞ్చ తే ఇస్సరియం దదామి, యస్సిచ్ఛసీ తస్స తువం దదామీతి.

పక్కగోధజాతకం [గోధజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] తతియం.

334. రాజోవాదజాతకం (౪-౪-౪)

౧౩౩. గవం చే తరమానానం, జిమ్హం గచ్ఛతి పుఙ్గవో;

సబ్బా తా జిమ్హం గచ్ఛన్తి [సబ్బా గావీ జిమ్హం యన్తి (సీ. స్యా.)], నేత్తే జిమ్హం గతే సతి.

౧౩౪.ఏవమేవ మనుస్సేసు, యో హోతి సేట్ఠసమ్మతో;

సో చే అధమ్మం చరతి, పగేవ ఇతరా పజా;

సబ్బం రట్ఠం దుఖం సేతి, రాజా చే హోతి అధమ్మికో.

౧౩౫.గవం చే తరమానానం, ఉజుం గచ్ఛతి పుఙ్గవో;

సబ్బా గావీ ఉజుం యన్తి [సబ్బా తా ఉజుం గచ్ఛన్తి (పీ. అ. ని. ౪.౭౦)], నేత్తే ఉజుం గతే సతి.

౧౩౬. ఏవమేవ మనుస్సేసు, యో హోతి సేట్ఠసమ్మతో;

సో సచే ధమ్మం చరతి, పగేవ ఇతరా పజా;

సబ్బం రట్ఠం సుఖం సేతి, రాజా చే హోతి ధమ్మికోతి.

రాజోవాదజాతకం చతుత్థం.

౩౩౫. జమ్బుకజాతకం (౪-౪-౫)

౧౩౭. బ్రహా పవడ్ఢకాయో సో, దీఘదాఠో చ జమ్బుక;

న త్వం తత్థ కులే జాతో, యత్థ గణ్హన్తి కుఞ్జరం.

౧౩౮. అసీహో సీహమానేన, యో అత్తానం వికుబ్బతి;

కోత్థూవ [కుట్ఠూవ (సీ.), కుత్థువ (స్యా. పీ)] గజమాసజ్జ, సేతి భూమ్యా అనుత్థునం.

౧౩౯. యసస్సినో ఉత్తమపుగ్గలస్స, సఞ్జాతఖన్ధస్స మహబ్బలస్స;

అసమేక్ఖియ థామబలూపపత్తిం, స సేతి నాగేన హతోయం జమ్బుకో.

౧౪౦. యో చీధ కమ్మం కురుతే పమాయ, థామబ్బలం అత్తని సంవిదిత్వా;

జప్పేన మన్తేన సుభాసితేన, పరిక్ఖవా సో విపులం జినాతీతి.

జమ్బుకజాతకం పఞ్చమం.

౩౩౬. బ్రహాఛత్తజాతకం (౪-౪-౬)

౧౪౧. తిణం తిణన్తి లపసి, కో ను తే తిణమాహరి;

కిం ను తే తిణకిచ్చత్థి, తిణమేవ పభాససి.

౧౪౨. ఇధాగమా బ్రహ్మచారీ, బ్రహా ఛత్తో బహుస్సుతో;

సో మే [సో వే (క.)] సబ్బం సమాదాయ, తిణం నిక్ఖిప్ప గచ్ఛతి.

౧౪౩. ఏవేతం హోతి కత్తబ్బం, అప్పేన బహుమిచ్ఛతా;

సబ్బం సకస్స ఆదానం, అనాదానం తిణస్స చ. ( ) [(తిణస్స చాటీసు గతో, తత్థ కా పరిదేవనా) (సీ. స్యా.) (చాటీసు పక్ఖిపిత్వాన, తత్థ కా పరిదేవనా) (క.)]

౧౪౪. సీలవన్తో న కుబ్బన్తి, బాలో సీలాని కుబ్బతి;

అనిచ్చసీలం దుస్సీల్యం [దుస్సీలం (పీ.)], కిం పణ్డిచ్చం కరిస్సతీతి.

బ్రహాఛత్తజాతకం ఛట్ఠం.

౩౩౭. పీఠజాతకం (౪-౪-౭)

౧౪౫. న తే పీఠమదాయిమ్హా [మదాసిమ్హ (పీ. క.)], న పానం నపి భోజనం;

బ్రహ్మచారి ఖమస్సు మే, ఏతం పస్సామి అచ్చయం.

౧౪౬.నేవాభిసజ్జామి న చాపి కుప్పే, న చాపి మే అప్పియమాసి కిఞ్చి;
అథోపి మే ఆసి మనోవితక్కో, ఏతాదిసో నూన కులస్స ధమ్మో.

౧౪౭.ఏసస్మాకం కులే ధమ్మో, పితుపితామహో సదా;
ఆసనం ఉదకం పజ్జం, సబ్బేతం నిపదామసే.

౧౪౮.ఏసస్మాకం కులే ధమ్మో, పితుపితామహో సదా;
సక్కచ్చం ఉపతిట్ఠామ, ఉత్తమం వియ ఞాతకన్తి.

పీఠజాతకం సత్తమం.

౩౩౮. థుసజాతకం (౪-౪-౮)

౧౪౯.విదితం థుసం ఉన్దురానం [ఉన్దూరానం (క.)], విదితం పన తణ్డులం;
థుసం థుసం [థుసం థూలం (సీ.)] వివజ్జేత్వా, తణ్డులం పన ఖాదరే.

౧౫౦.యా మన్తనా అరఞ్ఞస్మిం, యా చ గామే నికణ్ణికా;
యఞ్చేతం ఇతి చీతి చ, ఏతమ్పి విదితం మయా.

౧౫౧.ధమ్మేన కిర జాతస్స, పితా పుత్తస్స మక్కటో;
దహరస్సేవ సన్తస్స, దన్తేహి ఫలమచ్ఛిదా.

౧౫౨.యమేతం పరిసప్పసి [పరిసబ్బసి (క.)], అజకాణోవ సాసపే;
యోపాయం హేట్ఠతో సేతి [సేసి (సీ.)], ఏతమ్పి విదితం మయాతి.

థుసజాతకం అట్ఠమం.

౩౩౯. బావేరుజాతకం (౪-౪-౯)

౧౫౩.అదస్సనేన మోరస్స, సిఖినో మఞ్జుభాణినో;
కాకం తత్థ అపూజేసుం, మంసేన చ ఫలేన చ.

౧౫౪.యదా చ సరసమ్పన్నో, మోరో బావేరుమాగమా;
అథ లాభో చ సక్కారో, వాయసస్స అహాయథ.

౧౫౫.యావ నుప్పజ్జతీ బుద్ధో, ధమ్మరాజా పభఙ్కరో;
తావ అఞ్ఞే అపూజేసుం, పుథూ సమణబ్రాహ్మణే.

౧౫౬.యదా చ సరసమ్పన్నో, బుద్ధో ధమ్మం అదేసయి;

అథ లాభో చ సక్కారో, తిత్థియానం అహోయధాతి.

బావేరుజాతకం నవమం.

౩౪౦. విసయ్హజాతకం (౪-౪-౧౦)

౧౩౭.అదాసి దానాని పురే విసయ్హ, దదతో చ తే ఖయధమ్మో అహోసి;

ఇతో పరం చే న దదేయ్య దానం, తిట్ఠేయ్యుం తే సంయమన్తస్స భోగా.

౧౩౮.అనరియమరియేన సహస్సనేత్త, సుదుగ్గతేనాపి అకిచ్చమాహు;

మా వో ధనం తం అహు దేవరాజ [అహువా జనిన్ద (క॰ సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], యం భోగహేతు విజహేము సద్ధం.

౧౩౯.యేన ఏకో రథో యాతి, యాతి తేనాపరో రథో;

పోరాణం నిహితం వత్తం, వత్తతఞ్ఞేవ [వద్ధం, వద్ధతఞ్ఞేవ (క॰ సీ॰ పీ॰)] వాసవ.

౧౬౦.యది హేస్సతి దస్సామ, అసన్తే కిం దదామసే;

ఏవంభూతాపి దస్సామ, మా దానం పమదమ్హసేతి.

విసయ్హజాతకం దసమం.

కోకిలవగ్గో [కోకాలికవగ్గో (క॰)] చతుత్థో.

తస్సుద్దానం –

అతివేలపభాసతి జీతవరో, వనముజ్ఝ రథేసభ జిమ్హగమో;

అథ జమ్బు తిణాసనపీఠవరం, అథ తణ్డుల మోర విసయ్హ దసాతి.

౫. చూళకుణాలవగ్గో

౩౪౧. కణ్డరీజాతకం (౪-౫-౧)

౧౬౧.నరానమారామకరాసు నారిసు, అనేకచిత్తాసు అనిగ్గహాసు చ;

సబ్బత్థ నాపీతికరాపి [సబ్బ’త్తనా’పీతికరాపి (సీ॰ స్యా॰)] చే సియా [సియుం (స్యా॰)], న విస్ససే తిత్థసమా హి నారియో.

౧౬౨.యం వే [యఞ్చ (స్యా॰ క॰)] దిస్వా కణ్డరీకిన్నరానం [కిన్నరకిన్నరీనం (స్యా॰), కిన్నరీకిన్నరానం (క॰)], సబ్బిత్థియో న రమన్తి అగారే;

తం తాదిసం మచ్చం చజిత్వా భరియా, అఞ్ఞం దిస్వా పురిసం పీఠసప్పిం.

౧౬౩.బకస్స చ బావరికస్స [పావారికస్స (సీ॰)] రఞ్ఞో, అచ్చన్తకామానుగతస్స భరియా;

అవాచరీ [అచ్చాచరి (స్యా.), అనాచరి (క.)] పట్ఠవసానుగస్స [బద్ధవసానుగస్స (సీ. స్యా.), పత్తవసానుగతస్స (క.)], కం వాపి ఇత్థీ నాతిచరే తదఞ్ఞం.

౧౬౪.పిఙ్గియానీ సబ్బలోకిస్సరస్స, రఞ్ఞో పియా బ్రహ్మదత్తస్స భరియా;
అవాచరీ పట్ఠవసానుగస్స, తం వాపి సా నాజ్ఝగా కామకామినీతి.

కణ్డరీజాతకం [కిన్నరీజాతకం (క. సీ. క.), కుణ్డలికజాతకం (స్యా.)] పఠమం.

౩౪౨. వానరజాతకం (౪-౫-౨)

౧౬౫.అసక్ఖిం వత అత్తానం, ఉద్ధాతుం ఉదకా థలం;
న దానాహం పున తుయ్హం, వసం గచ్ఛామి వారిజ.

౧౬౬.అలమేతేహి అమ్బేహి, జమ్బూహి పనసేహి చ;
యాని పారం సముద్దస్స, వరం మయ్హం ఉదుమ్బరో.

౧౬౭.యో చ ఉప్పతితం అత్థం, న ఖిప్పమనుబుజ్ఝతి;
అమిత్తవసమన్వేతి , పచ్ఛా చ అనుతప్పతి.

౧౬౮.యో చ ఉప్పతితం అత్థం, ఖిప్పమేవ నిబోధతి;
ముచ్చతే సత్తుసమ్బాధా, న చ పచ్ఛానుతప్పతీతి.

వానరజాతకం దుతియం.

౩౪౩. కున్తినీజాతకం (౪-౫-౩)

౧౬౯.అవసిమ్హ తవాగారే, నిచ్చం సక్కతపూజితా;
త్వమేవ దానిమకరి, హన్ద రాజ వజామహం.

౧౭౦.యో వే కతే పటికతే, కిబ్బిసే పటికిబ్బిసే;
ఏవం తం సమ్మతీ వేరం, వస కున్తిని మాగమా.

౧౭౧.న కతస్స చ కత్తా చ, మేత్తి [మేత్తీ (పీ.), మిత్తీ (క.)] సన్ధీయతే పున;
హదయం నానుజానాతి, గచ్ఛఞ్ఞేవ రథేసభ.

౧౭౨.కతస్స చేవ కత్తా చ, మేత్తి సన్ధీయతే పున;
ధీరానం నో చ బాలానం, వస కున్తిని మాగమాతి.

కున్తినీజాతకం తతియం.

౩౪౪. అమ్బజాతకం (౪-౫-౪)

౧౭౩. యో నీలియం మణ్డయతి, సణ్డాసేన విహఞ్ఞతి;

తస్స సా వసమన్వేతు, యా తే అమ్బే అవాహరి.

౧౭౪. వీసం వా పఞ్చవీసం [పణ్ణువీసం (క. సీ. పీ.)] వా, ఊనతింసం వ జాతియా;

తాదిసా పతి మా లద్ధా [పతిం మా లద్ధా (పీ.), పతి మా'లత్థ (?)], యా తే అమ్బే అవాహరి.

౧౭౫. దీఘం గచ్ఛతు అద్ధానం, ఏకికా అభిసారికా;

సఙ్కేతే పతి మా అద్ద [మా అద్దస (సీ. పీ.)], యా తే అమ్బే అవాహరి.

౧౭౬. అలఙ్కతా సువసనా, మాలినీ చన్దనుస్సదా;

ఏకికా సయనే సేతు, యా తే అమ్బే అవాహరీతి.

అమ్బజాతకం [అమ్బచోరజాతకం (క. సీ. పీ.)] చతుత్థం.

౩౪౫. గజకుమ్భజాతకం (౪-౩-౫)

౧౭౭. వనం యదగ్గి దహతి, పావకో కణ్హవత్తనీ;

కథం కరోసి పచలక, ఏవం దన్ధపరక్కమో.

౧౭౮. బహూని రుక్ఖఛిద్దాని, పథబ్యా వివరాని చ;

తాని చే నాభిసమ్భోమ, హోతి నో కాలపరియాయో.

౧౭౯. యో దన్ధకాలే తరతి, తరణీయే చ దన్ధతి;

సుక్ఖపణ్ణంవ అక్కమ్మ, అత్థం భఞ్జతి అత్తనో.

౧౮౦. యో దన్ధకాలే దన్ధేతి, తరణీయే చ తారయి;

ససీవ రత్తిం విభజం, తస్సత్థో పరిపూరతీతి.

గజకుమ్భజాతకం పఞ్చమం.

౩౪౬. కేసవజాతకం (౪-౩-౬)

౧౮౧. మనుస్సిన్దం జహిత్వాన, సబ్బకామసమిద్ధినం;

కథం ను భగవా కేసీ, కప్పస్స రమతి అస్సమే [రమతస్సమే (క.)].

౧౮౨. సాదూని [సాధూని (క. సీ. స్యా. క.)] రమణీయాని, సన్తి వక్ఖా మనోరమా;

సుభాసితాని కప్పస్స, నారద రమయన్తి మం.

౧౮౩. సాలీనం ఓదనం భుఞ్జే, సుచిం మంసూపసేచనం;

కథం సామాకనీవారం, అలోణం ఛాదయన్తి తం.

౧౮౪.సాదుం వా [అసాదుం (పీ.)] యది వాసాదుం, అప్పం వా యది వా బహుం;

విస్సత్థో యత్థ భుఞ్జేయ్య, విస్సాసపరమా రసాతి.

కేసవజాతకం [కేసీజాతకం (క.)] ఛట్ఠం.

౩౪౭. అయకూటజాతకం (౪-౨-౭)

౧౮౫.సబ్బాయసం కూటమతిప్పమాణం, పగ్గయ్హ యో [సో (పీ.)] తిట్ఠసి అన్తలిక్ఖే;

రక్ఖాయ మే [మం (సీ.)] త్వం విహితో నుసజ్జ, ఉదాహు మే చేతయసే [వాయమసే (సీ. స్యా.)] వధాయ.

౧౮౬.దూతో అహం రాజిధ రక్ఖసానం, వధాయ తుయ్హం పహితోహమస్మి;

ఇన్దో చ తం రక్ఖతి దేవరాజా, తేనుత్తమఙ్గం న తే [న హి (క. సీ. పీ.), తే న (క.)] ఫాలయామి.

౧౮౭.సచే చ మం రక్ఖతి దేవరాజా, దేవానమిన్దో మఘవా సుజమ్పతి;

కామం పిసాచా వినదన్తు సబ్బే, న సన్తసే రక్ఖసియా పజాయ.

౧౮౮.కామం కన్దన్తు [కన్తన్తు (క.), కణ్డన్తు (స్యా.)] కుమ్భణ్డా, సబ్బే పంసుపిసాచకా;

నాలం పిసాచా యుద్ధాయ, మహతీ సా విభింసికాతి [విభేసికాతి (స్యా.), విహేసికాతి (పీ.)].

అయకూటజాతకం సత్తమం.

౩౪౮. అరఞ్ఞజాతకం (౪-౨-౮)

౧౮౯.అరఞ్ఞా గామమాగమ్మ, కింసీలం కింవతం అహం;

పురిసం తాత సేవేయ్యం, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౯౦.యో తం విస్సాసయే తాత, విస్సాసఞ్చ ఖమేయ్య తే;

సుస్సూసీ చ తితిక్ఖీ చ, తం భజేహి ఇతో [తం భజేయ్యాసితో (క.)] గతో.

౧౯౧.యస్స కాయేన వాచాయ, మనసా నత్థి దుక్కటం;

ఉరసీవ పతిట్ఠాయ, తం భజేహి ఇతో గతో.

౧౯౨.హలిద్దిరాగం కపిచిత్తం, పురిసం రాగవిరాగినం;

తాదిసం తాత మా సేవి, నిమ్మనుస్సమ్పి చే సియాతి.

అరఞ్ఞజాతకం అట్ఠమం.

౩౪౯. సన్ధిభేదజాతకం (౪-౨-౯)

౧౯౩. నేవ ఇత్థీసు సామఞ్ఞం, నాపి భక్ఖేసు సారథి;

అథస్స సన్ధిభేదస్స, పస్స యావ సుచిన్తితం.

౧౯౪. అసి తిక్ఖోవ మంసమ్హి, పేసుఞ్ఞం పరివత్తతి;

యత్థూసభఞ్చ సీహఞ్చ, భక్ఖయన్తి మిగాధమా.

౧౯౫. ఇమం సో సయనం సేతి, యమిమం [యయిమం (సీ. పీ.), యిమం (క.)] పస్ససి సారథి;

యో వాచం సన్ధిభేదస్స, పిసుణస్స నిబోధతి.

౧౯౬. తే జనా సుఖమేధన్తి, నరా సగ్గగతారివ;

యే వాచం సన్ధిభేదస్స, నావబోధన్తి సారథీతి.

సన్ధిభేదజాతకం నవమం.

౩౫౦. దేవతాపఞ్హజాతకం (౪-౫-౧౦)

౧౯౭. హన్తి హత్థేహి పాదేహి, ముఖఞ్చ పరిసుమ్భతి;

స వే రాజ పియో హోతి, కం తేన త్వాభిపస్ససి [మభిపస్ససి (సీ.)].

౧౯౮. అక్కోసతి యథాకామం, ఆగమఞ్చస్స ఇచ్ఛతి;

స వే రాజ పియో హోతి, కం తేన త్వాభిపస్ససి.

౧౯౯. అబ్భక్ఖాతి అభూతేన, అలికేనాభిసారయే;

స వే రాజ పియో హోతి, కం తేన త్వాభిపస్ససి.

౨౦౦. హరం అన్నఞ్చ పానఞ్చ, వత్థసేనాసనాని చ;

అఞ్ఞదత్థుహరా సన్తా, తే వే రాజ పియా హోన్తి;

కం తేన త్వాభిపస్ససీతి.

దేవతాపఞ్హజాతకం దసమం.

చూళకుణాలవగ్గో పఞ్చమో.

తస్సుద్దానం –

నరానం అసక్ఖివసిమ్హవరో, నీలియమగ్గివరఞ్చ పున;

పున రసాయసకూటవరో, తథారఞ్ఞ సారథి హన్తి దసాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

కాళిఙ్గం [వివరం (బహూసు)] పుచిమన్దఞ్చ, కుటిదూసక కోకిలా [కుటిదూసం బహుభాణకం (బహూసు)];
చూళకుణాలవగ్గో సో, పఞ్చమో సుప్పకాసితోతి.

చతుక్కనిపాతం నిట్ఠితం.

౫. పఞ్చకనిపాతో

౧. మణికుణ్డలవగ్గో

౩౫౧. మణికుణ్డలజాతకం (౫-౧-౧)

౧. జీనో రథస్సం మణికుణ్డలే చ, పుత్తే చ దారే చ తథేవ జీనో;
సబ్బేసు భోగేసు అసేసకేసు [అసేసితేసు (సీ. పీ.), అసేసికేసు (క.)], కస్మా న సన్తప్పసి సోకకాలే.

౨. పుబ్బేవ మచ్చం విజహన్తి భోగా, మచ్చో వా తే [చ నే (పీ.), ధనే (క.)] పుబ్బతరం జహాతి;
అసస్సతా భోగినో కామకామి, తస్మా న సోచామహం సోకకాలే.

౩. ఉదేతి ఆపూరతి వేతి [పూరేతి ఖీయతి (స్యా.)] చన్దో, అత్థం తపేత్వాన [అన్ధం తపేత్వాన (క.), అత్థఙ్గమేత్వాన (స్యా.), ఏత్థ “తపేత్వాన అత్థం పలేతీ”తి సమ్బన్ధో] పలేతి సూరియో;
విదితా [విజితా (స్యా.)] మయా సత్తుక లోకధమ్మా, తస్మా న సోచామహం సోకకాలే.

౪. అలసో గిహీ కామభోగీ న సాధు, అసఞ్ఞతో పబ్బజితో న సాధు;
రాజా న సాధు అనిసమ్మకారీ, యో పణ్డితో కోధనో తం న సాధు.

౫. నిసమ్మ ఖత్తియో కయిరా, నానిసమ్మ దిసమ్పతి;
నిసమ్మకారినో రాజ [రఞ్ఞో (సీ. స్యా.)], యసో కిత్తి చ వడ్ఢతీతి.

మణికుణ్డలజాతకం పఠమం.

౩౫౨. సుజాతజాతకం (౫-౧-౨)

౬. కిం ను సన్తరమానోవ, లాయిత్వా హరితం తిణం;
ఖాద ఖాదాతి లపసి, గతసత్తం జరగ్గవం.

౭. న హి అన్నేన పానేన, మతో గోణో సముట్ఠహే;
త్వఞ్చ తుచ్ఛం విలపసి, యథా తం దుమ్మతీ తథా.

౮. తథేవ తిట్ఠతి సీసం, హత్థపాదా చ వాలధి;
సోతా తథేవ తిట్ఠన్తి [సో తాత తథేవ తిట్ఠతి (క.)], మఞ్ఞే గోణో సముట్ఠహే.

౯. నేవయ్యకస్స సీసఞ్చ [సీసం వా (సీ. స్యా. పీ.)], హత్థపాదా చ దిస్సరే;
రుదం మత్తికథూపస్మిం, నను త్వఞ్ఞేవ దుమ్మతి.

౧౦. ఆదిత్తం వత మం సన్తం, ఘతసిత్తంవ పావకం;

వారినా వియ ఓసిఞ్చం [ఓసిఞ్చి (క.)], సబ్బం నిబ్బాపయే దరం.

౧౧. అబ్బహీ [అబ్బూళ్హం (సీ. స్యా.), అబ్భూళ్హం (క.)] వత మే సల్లం, యమాసి హదయస్సితం [సోకం హదయనిస్సితం (సీ. స్యా.)];

యో మే సోకపరేతస్స, పితు సోకం అపానుది.

౧౨. సోహం అబ్బూళ్హసల్లోస్మి, వీతసోకో అనావిలో;

న సోచామి న రోదామి, తవ సుత్వాన మాణవ.

౧౩. ఏవం కరోన్తి సప్పఞ్ఞా, యే హోన్తి అనుకమ్పకా;

వినివత్తేన్తి సోకమ్హా, సుజాతో పితరం యథాతి.

సుజాతజాతకం దుతియం.

౩౫౩. వేనసాఖజాతకం (౫-౧-౩)

౧౪. నయిదం నిచ్చం భవితబ్బం బ్రహ్మదత్త, ఖేమం సుభిక్ఖం సుఖతా చ కాయే;

అత్థచ్చయే మా అహు సమ్పమూళ్హో, భిన్నప్లవో సాగరస్సేవ మజ్ఝే.

౧౫. యాని కరోతి పురిసో, తాని అత్తని పస్సతి;

కల్యాణకారీ కల్యాణం, పాపకారీ చ పాపకం;

యాదిసం వపతే బీజం, తాదిసం హరతే ఫలం.

౧౬. ఇదం తదాచరియవచో, పారాసరియో యదబ్రవి;

మా సు [మా స్సు (సీ. స్యా. పీ.)] త్వం అకరి పాపం, యం త్వం పచ్ఛా కతం తపే.

౧౭. అయమేవ సో పిఙ్గియ [సో పిఙ్గియో (స్యా.), సోపి భియ్యో (క.)] వేనసాఖో, [ధోనసాఖో (క. సీ. పీ.)] యమ్హి ఘాతయిం ఖత్తియానం సహస్సం;

అలఙ్కతే చన్దనసారానులిత్తే, తమేవ దుక్ఖం పచ్చాగతం మమం.

౧౮. సామా చ [సామాపి (సీ. స్యా.)] ఖో చన్దనలిత్తగత్తా [గత్తీ (క. సీ. స్యా. పీ.)], లట్ఠీవ సోభఞ్జనకస్స ఉగ్గతా;

అదిస్వా [అదిస్వావ (సీ.)] కాలం కరిస్సామి ఉబ్బరిం, తం మే ఇతో దుక్ఖతరం భవిస్సతీతి.

వేనసాఖజాతకం [ధోనసాఖజాతకం (క. సీ. పీ.)] తతియం.

౩౫౪. ఉరగజాతకం (౫-౧-౪)

౧౯. ఉరగోవ తచం జిణ్ణం, హిత్వా గచ్ఛతి సం తనుం;
ఏవం సరీరే నిబ్భోగే, పేతే కాలఙ్కతే సతి.

౨౦. డయ్హమానో న జానాతి, ఞాతీనం పరిదేవితం;
తస్మా ఏతం న సోచామి, గతో సో తస్స యా గతి.

౨౧. అనవ్హితో తతో ఆగా, అననుఞ్ఞాతో [నానుఞ్ఞాతో (క.)] ఇతో గతో;
యథాగతో తథా గతో, తత్థ కా పరిదేవనా.

౨౨. డయ్హమానో న జానాతి, ఞాతీనం పరిదేవితం;
తస్మా ఏతం న సోచామి, గతో సో తస్స యా గతి.

౨౩. సచే రోదే కిసా [కిసీ (పీ.)] అస్సం, తస్సా మే కిం ఫలం సియా;
ఞాతిమిత్తసుహజ్జానం , భియ్యో నో అరతీ సియా.

౨౪. డయ్హమానో న జానాతి, ఞాతీనం పరిదేవితం;
తస్మా ఏతం న సోచామి, గతో సో తస్స యా గతి.

౨౫. యథాపి దారకో చన్దం, గచ్ఛన్తమనురోదతి;
ఏవం సమ్పదమేవేతం, యో పేతమనుసోచతి.

౨౬. డయ్హమానో న జానాతి, ఞాతీనం పరిదేవితం;
తస్మా ఏతం న సోచామి, గతో సో తస్స యా గతి.

౨౭. యథాపి ఉదకకుమ్భో, భిన్నో అప్పటిసన్ధియో;
ఏవం సమ్పదమేవేతం, యో పేతమనుసోచతి.

౨౮. డయ్హమానో న జానాతి, ఞాతీనం పరిదేవితం;
తస్మా ఏతం న సోచామి, గతో సో తస్స యా గతీతి.

ఉరగజాతకం చతుత్థం.

౩౫౫. ఘటజాతకం (౫-౧-౫)

౨౯. అఞ్ఞే సోచన్తి రోదన్తి, అఞ్ఞే అస్సుముఖా జనా;
పసన్నముఖవణ్ణోసి, కస్మా ఘట [ఘత (సీ. పీ.)] న సోచసి.

౩౦. నాబ్భతీతహరో సోకో, నానాగతసుఖావహో;

తస్మా ధజ్క [వంక (పీ.)] న సోచామి, నత్థి సోకే దుతీయతా [సోకో దుతీయకా (క.)].

३०. సోచం పణ్డు కిసో హోతి, భత్తఞ్చస్స న రుచ్చతి;
అమిత్తా సుమనా హోన్తి, సల్లవిద్ధస్స రుప్పతో.

३१. గామే వా యది వారఞ్ఞే, నిన్నే వా యది వా థలే;
ఠితం మం నాగమిస్సతి, ఏవం దిట్ఠపదో అహం.

३३. యస్సత్తా నాలమేకోవ, సబ్బకామరసాహరో;
సబ్బాపి పథవీ తస్స, న సుఖం ఆవహిస్సతీతి.

ఘటజాతకం పఞ్చమం.

३౧౬. కోరణ్డియజాతకం (౭-౧-౬)

३४. ఏకో అరఞ్ఞే గిరికన్దరాయం, పగ్గయ్హ పగ్గయ్హ సిలం పవేచ్ఛసి [పవేజ్జసి (స్యా. సీ. అట్ఠ.)];
పునప్పునం సన్తరమానరూపో, కోరణ్డియ [కారణ్డియ (సీ. స్యా. పీ.)] కో ను తవ యిధత్థో.

३౫. అహఞ్హిమం సాగర సేవితన్తం, సమం కరిస్సామి యథాపి పాణి;
వికిరియ సానూని చ పబ్బతాని చ, తస్మా సిలం దరియా పక్ఖిపామి.

३६. నయిమం మహిం అరహతి పాణికప్పం, సమం మనుస్సో కరణాయ మేకో;
మఞ్ఞామిమఞ్ఞేవ దరిం జిగీసం [జిగింసం (సీ. స్యా. పీ.)], కోరణ్డియ హాహసి [హాయసి (స్యా. క.)] జీవలోకం.

३౭. సచే అహం [అయం (సీ. స్యా. పీ.)] భూతధరం న సక్కా [సక్కో (స్యా. క.)], సమం మనుస్సో కరణాయ మేకో;
ఏవమేవ త్వం బ్రహ్మే ఇమే మనుస్సే, నానాదిట్ఠికే నానయిస్ససి తే [నే (క.)].

३८. సఙ్ఖిత్తరూపేన భవం మమత్థం, అక్ఖాసి కోరణ్డియ ఏవమేతం;
యథా న సక్కా పథవీ సమాయం, కత్తుం మనుస్సేన తథా మనుస్సాతి.

కోరణ్డియజాతకం ఛట్ఠం.

३౧౭. లటుకికజాతకం (౭-౧-౭)

३९. వన్దామి తం కుఞ్జర సట్ఠిహాయనం, ఆరఞ్ఞకం యూథపతిం యసస్సిం;
పక్ఖేహి తం పఞ్జలికం కరోమి, మా మే వధీ పుత్తకే దుబ్బలాయ.

४०. వన్దామి తం కుఞ్జర ఏకచారిం, ఆరఞ్ఞకం పబ్బతసానుగోచరం;

పక్ఖిహి తం పఞ్జలికం కరోమి, మా మే వధీ పుత్తకే దుబ్బలాయ;

౪౧. వమిస్సామి తే లటుకికే పుత్తకాని, కిం మే తువం కాహసి దుబ్బలాసి;
సతం సహస్సానిపి తాదిసీనం, వామేన పాదేన పపోథయేయ్యం.

౪౨. న హేవ సబ్బత్థ బలేన కిచ్చం, బలఞ్హి బాలస్స వధాయ హోతి;
కరిస్సామి తే నాగరాజా అనత్థం, యో మే వధీ పుత్తకే దుబ్బలాయ.

౪౩. కాకఞ్చ పస్స లటుకికం, మణ్డూకం నీలమక్ఖికం;
ఏతే నాగం అఘాతేసుం, పస్స వేరస్స వేరినం;
తస్మా హి వేరం న కయిరాథ, అప్పియేనపి కేనచీతి.

లటుకికజాతకం సత్తమం.

౩౫౮. చూళధమ్మపాలజాతకం (౫-౧-౮)

౪౪. అహమేవ దూసియా భూనహతా, రఞ్ఞో మహాపతాపస్స;
ఏతం ముఞ్చతు ధమ్మపాలం, హత్థే మే దేవ ఛేదేహి.

౪౫. అహమేవ దూసియా భూనహతా, రఞ్ఞో మహాపతాపస్స;
ఏతం ముఞ్చతు ధమ్మపాలం, పాదే మే దేవ ఛేదేహి.

౪౬. అహమేవ దూసియా భూనహతా, రఞ్ఞో మహాపతాపస్స;
ఏతం ముఞ్చతు ధమ్మపాలం, సీసం మే దేవ ఛేదేహి.

౪౭. న హి [నహ (సీ. స్యా. పీ.) ఏత్థ హ-కారో ఖేదే] నూనిమస్స రఞ్ఞో, మిత్తామచ్చా చ విజ్జరే సుహదా;
యే న వదన్తి రాజానం, మా ఘాతయి ఓరసం పుత్తం.

౪౮. న హి [నహ (సీ. స్యా. పీ.) ఏత్థ హ-కారో ఖేదే] నూనిమస్స రఞ్ఞో, ఞాతీ మిత్తా చ విజ్జరే సుహదా;
యే న వదన్తి రాజానం, మా ఘాతయి అత్రజం పుత్తం.

౪౯. చన్దనసారానులిత్తా , బాహా ఛిజ్జన్తి ధమ్మపాలస్స;
దాయాదస్స పథబ్యా, పాణా మే దేవ రుజ్ఝన్తీతి.

చూళధమ్మపాలజాతకం అట్ఠమం.

౩౫౯. సువణ్ణమిగజాతకం (౫-౧-౯)

౫౦. విక్కమ రే హరిపాద [మహామిగ (సీ. స్యా. పీ.)], విక్కమ రే మహామిగ [హరీపద (సీ. స్యా. పీ.)];

ఛిన్దవారత్తికం పాసం, నాహం ఏకా వనే రమే.

౨౧. విక్కమామి న పారేమి, భూమిం సుమ్భామి వేగసా;
దళ్హో వారత్తికో పాసో, పాదం మే పరికన్తతి.

౨౨. అత్థరస్సు పలాసాని, అసిం నిబ్బాహ లుద్దక;
పఠమం మం వధిత్వాన, హన పచ్ఛా మహామిగం.

౨౩. న మే సుతం వా దిట్ఠం వా, భాసన్తిం మానుసిం మిగిం [న మే సుతా వా దిట్ఠా వా, భాసన్తీ మానుసిం మిగీ (టీకా)];
త్వఞ్చ భద్దే సుఖీ హోహి, ఏసో చాపి మహామిగో.

౨౪. ఏవం లుద్దక నన్దస్సు, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
యథాహమజ్జ నన్దామి, ముత్తం దిస్వా మహామిగన్తి.

సువణ్ణమిగజాతకం నవమం.

౩౬౦. సుయోనన్దీజాతకం (౨-౧-౧౦)

౨౫. వాతి గన్ధో తిమిరానం, కుసముద్దో చ [వ (స్యా. పీ.)] ఘోసవా;
దూరే ఇతో సుయోనన్దీ [ఇతో హి సుసన్దీ (సీ. స్యా.), ఇతోపి సుస్సోన్దీ (పీ.)], తమ్బకామా తుదన్తి మం.

౨౬. కథం సముద్దమతరి, కథం అద్దక్ఖి సేదుమం [సేరుమం (సీ. స్యా. పీ.)];
కథం తస్సా చ తుయ్హఞ్చ, అహు సగ్గ [అగ్గ (సీ. స్యా.)] సమాగమో.

౨౭. కురుకచ్ఛా [భరుకచ్ఛా (సీ. స్యా. పీ.)] పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
మకరేహి అభిదా [మకరేహిబ్భిదా (సీ.), మకరేహి'భిదా (స్యా.), మకరేహి భిన్నా (పీ.)] నావా, ఫలకేనాహమప్లవిం.

౨౮. సా మం సణ్హేన ముదునా, నిచ్చం చన్దనగన్ధినీ;
అఙ్గేన [అఙ్కేన (పీ. క.)] ఉద్ధరీ భద్దా, మాతా పుత్తంవ ఓరసం.

౨౯. సా మం అన్నేన పానేన, వత్థేన సయనేన చ;
అత్తనాపి చ మన్దక్ఖీ, ఏవం తమ్బ విజానాహీతి.

సుయోనన్దీజాతకం దసమం.

మణికుణ్డలవగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

అథ జినవరో హరితం తిణకో, అథ భిన్నప్లవో ఉరగోవ ఘుటో;

దరియా పున కుఞ్జర భూనహతా, మిగముత్తమసగ్గవరేన దసాతి.

౨. వణ్ణారోహవగ్గో

౩౬౧. వణ్ణారోహజాతకం (౫-౨-౧)

౬౦. వణ్ణారోహేన జాతియా, బలనిక్కమనేన చ;

సుబాహు న మయా సేయ్యో, సుదాఠ ఇతి భాససి.

౬౧. వణ్ణారోహేన జాతియా, బలనిక్కమనేన చ;

సుదాఠో న మయా సేయ్యో, సుబాహు ఇతి భాససి.

౬౨. ఏవం చే మం విహరన్తం, సుబాహు సమ్మ దుబ్భసి;

న దానాహం తయా సద్ధిం, సంవాసమభిరోచయే.

౬౩. యో పరేసం వచనాని, సద్దహేయ్య [సద్దహేథ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] యథాతథం;

ఖిప్పం భిజ్జేథ మిత్తస్మిం, వేరఞ్చ పసవే బహుం.

౬౪. న సో మిత్తో యో సదా అప్పమత్తో, భేదాసఙ్కీ రన్ధమేవానుపస్సీ;

యస్మిఞ్చ సేతీ ఉరసీవ పుత్తో, స వే మిత్తో యో అభేజ్జో పరేహీతి.

వణ్ణారోహజాతకం పఠమం.

౩౬౨. సీలవీమంసజాతకం (౫-౨-౨)

౬౫. సీలం సేయ్యో సుతం సేయ్యో, ఇతి మే సంసయో అహు;

సీలమేవ సుతా సేయ్యో, ఇతి మే నత్థి సంసయో.

౬౬. మోఘా జాతి చ వణ్ణో చ, సీలమేవ కిరుత్తమం;

సీలేన అనుపేతస్స, సుతేనత్థో న విజ్జతి.

౬౭. ఖత్తియో చ అధమ్మట్ఠో, వేస్సో చాధమ్మనిస్సితో;

తే పరిచ్చజ్జుభో లోకే, ఉపపజ్జన్తి దుగ్గతిం.

౬౮. ఖత్తియా బ్రాహ్మణా వేస్సా, సుద్దా చణ్డాలపుక్కుసా;

ఇధ ధమ్మం చరిత్వాన, భవన్తి తిదివే సమా.

౬౯. న వేదా సమ్పరాయాయ, న జాతి నాపి [నోపి (పీ.)] బన్ధవా;
సకఞ్చ సీలం సంసుద్ధం, సమ్పరాయాయ సుఖాయ చాతి [సుఖావహన్తి (సీ. స్యా.)].

సీలవీమంసజాతకం దుతియం.

౩౬౩. హిరిజాతకం (౭-౨-౩)

౭౦. హిరిం తరన్తం విజిగుచ్ఛమానం, తవాహమస్మీ ఇతి భాసమానం;
సేయ్యాని కమ్మాని అనాదియన్తం, నేసో మమన్తి ఇతి నం విజఞ్ఞా.

౭౧. యఞ్హి కయిరా తఞ్హి వదే, యం న కయిరా న తం వదే;
అకరోన్తం భాసమానం, పరిజానన్తి పణ్డితా.

౭౨. న సో మిత్తో యో సదా అప్పమత్తో, భేదాసఙ్కీ రన్ధమేవానుపస్సీ;
యస్మిఞ్చ సేతీ ఉరసీవ పుత్తో, స వే మిత్తో యో అభేజ్జో పరేహి.

౭౩. పామోజ్జకరణం ఠానం, పసంసావహనం సుఖం;
ఫలానిసంసో భావేతి, వహన్తో పోరిసం ధురం.

౭౪. పవివేకరసం పిత్వా, రసం ఉపసమస్స చ;
నిద్దరో హోతి నిప్పాపో, ధమ్మపీతిరసం పివన్తి.

హిరిజాతకం తతియం.

౩౬౪. ఖజ్జోపనకజాతకం (౭-౨-౪)

౭౫. కో ను సన్తమ్హి పజ్జోతే, అగ్గిపరియేసనం చరం;
అద్దక్ఖి రత్తి [రత్తిం (స్యా.)] ఖజ్జోతం, జాతవేదం అమఞ్ఞథ.

౭౬. స్వస్స గోమయచుణ్ణాని, అభిమత్థం తిణాని చ;
విపరీతాయ సఞ్ఞాయ, నాసక్ఖి పజ్జలేతవే.

౭౭. ఏవమ్పి అనుపాయేన, అత్థం న లభతే మిగో [మూగో (స్యా.)];
విసాణతో గవం దోహం, యత్థ ఖీరం న విన్దతి.

౭౮. వివిధేహి ఉపాయేహి, అత్థం పప్పోన్తి మాణవా;
నిగ్గహేన అమిత్తానం, మిత్తానం పగ్గహేన చ.

౭౯. సేనామోక్ఖపలాభేన [సేనీ మోక్ఖూపలాభేన (స్యా.)], వల్లభానం నయేన చ;

జగతిం జగతిపాలా, ఆవసన్తి వసున్ధరన్తి.

ఖజ్జోపనకజాతకం చతుత్థం.

౩౬౫. అహితుణ్డికజాతకం (౫-౨-౫)

౮౦. ధుత్తోమ్హి సమ్మ సుముఖ, జూతే అక్ఖపరాజితో;
హరేహి [సేవేహి (పీ.)] అమ్బపక్కాని, వీరియం తే భక్ఖయామసే.

౮౧. అలికం వత మం సమ్మ, అభూతేన పసంససి;
కో తే సుతో వా దిట్ఠో వా, సుముఖో నామ మక్కటో.

౮౨. అజ్జాపి మే తం మనసి [తే మం సరసి (క.)], యం మం త్వం అహితుణ్డిక;
ధఞ్ఞాపణం పవిసిత్వా, మత్తో [ముత్తో (క.)] ఛాతం హనాసి మం.

౮౩. తాహం సరం దుక్ఖసేయ్యం, అపి రజ్జమ్పి కారయే;
నేవాహం యాచితో దజ్జం, తథా హి భయతజ్జితో.

౮౪. యఞ్చ జఞ్ఞా కులే జాతం, గబ్భే తిత్తం అమచ్ఛరిం;
తేన సఖిఞ్చ మిత్తఞ్చ, ధీరో సన్ధాతుమరహతీతి.

అహితుణ్డికజాతకం పఞ్చమం.

౩౬౬. గుమ్బియజాతకం (౫-౨-౬)

౮౫. మధువణ్ణం మధురసం, మధుగన్ధం విసం అహు;
గుమ్బియో ఘాసమేసానో, అరఞ్ఞే ఓదహీ విసం.

౮౬. మధు ఇతి మఞ్ఞమానా [మధూతి మఞ్ఞమానాయ (క.)], యే తం విసమఖాదిసుం [విసమసాయిసుం (సీ. స్యా.)];
తేసం తం కటుకం ఆసి, మరణం తేనుపాగముం.

౮౭. యే చ ఖో పటిసఙ్ఖాయ, విసం తం పరివజ్జయుం;
తే ఆతురేసు సుఖితా, డయ్హమానేసు నిబ్బుతా.

౮౮. ఏవమేవ మనుస్సేసు, విసం కామా సమోహితా;
ఆమిసం బన్ధనఞ్చేతం, మచ్చువేసో [పచ్చువసో (సీ. స్యా.)] గుహాసయో.

౮౯. ఏవమేవ ఇమే కామే, ఆతురా పరిచారికే [పరిచారకే (క.)];

యే సదా పరివజ్జేన్తి, సఙ్గం లోకే ఉపచ్చగున్తి.

గుమ్బియజాతకం ఛట్ఠం.

౩౬౭. సాళియజాతకం (౫-౨-౭)

౬౦. య్వాయం సాళియ [సాలియ (సీ. స్యా. పీ.), సాళిక (?)] ఛాపోతి, కణ్హసప్పం అగాహయి;
తేన సప్పేనయం దట్ఠో, హతో పాపానుసాసకో.

౬౧. అహన్తార [అహనన్త (పీ.), అహరన్త (?)] మహన్తారం, యో నరో హన్తుమిచ్ఛతి;
ఏవం సో నిహతో సేతి, యథాయం పురిసో హతో.

౬౨. అహన్తార [అహనన్త (సీ. స్యా. పీ.), అహరన్త (?)] మఘాతేన్తం, యో నరో హన్తుమిచ్ఛతి;
ఏవం సో నిహతో సేతి, యథాయం పురిసో హతో.

౬౩. యథా పంసుముట్ఠిం పురిసో, పటివాతం పటిక్ఖిపే;
తమేవ సో రజో హన్తి, తథాయం పురిసో హతో.

౬౪. యో అప్పదుట్ఠస్స నరస్స దుస్సతి, సుద్ధస్స పోసస్స అనఙ్గణస్స;
తమేవ బాలం పచ్చేతి పాపం, సుఖుమో రజో పటివాతంవ ఖిత్తోతి.

సాళియజాతకం సత్తమం.

౩౬౮. తచసారజాతకం (౫-౨-౮)

౬౫. అమిత్తహత్థత్థగతా [హత్థత్తగతా (కత్థచి, సీ. నియ్య)], తచసారసమప్పితా;
పసన్నముఖవణ్ణాత్థ, కస్మా తుమ్హే న సోచథ.

౬౬. న సోచనాయ పరిదేవనాయ, అత్థోవ లబ్భో [అత్థో చ లబ్భా (సీ. స్యా.), అత్థోధ లబ్భా (అ. ని. ౫.౪౮)] అపి అప్పకోపి;
సోచన్తమేనం దుఖితం విదిత్వా, పచ్చత్థికా అత్తమనా భవన్తి.

౬౭. యతో చ ఖో పణ్డితో ఆపదాసు, న వేధతీ అత్థవినిచ్ఛయఞ్ఞూ;
పచ్చత్థికాస్స [పచ్చత్థికా తే (క.)] దుఖితా భవన్తి, దిస్వా ముఖం అవికారం పురాణం.

౬౮. జప్పేన మన్తేన సుభాసితేన, అనుప్పదానేన పవేణియా వా;
యథా యథా యత్థ లభేథ అత్థం, తథా తథా తత్థ పరక్కమేయ్య.

౬౯. యతో చ జానేయ్య అలబ్భనేయ్యో, మయావ [మయా వా (స్యా. క.)] అఞ్ఞేన వా ఏస అత్థో;

అసోచమానో అధివాసయేయ్య, కమ్మం దళ్హం కిన్తి కరోమి దానీతి.

తచసారజాతకం అట్ఠమం.

౩౯౯. మిత్తవిన్దకజాతకం (౫-౨-౯)

౧౦౦.క్యాహం దేవానమకరం, కిం పాపం పకతం మయా;

యం మే సిరస్మిం ఓహచ్చ [ఉహచ్చ (క.), ఉహచ్ఛ (పీ.)], చక్కం భమతి మత్థకే.

౧౦౧.అతిక్కమ్మ రమణకం, సదామత్తఞ్చ దూభకం;

బ్రహ్మత్తరఞ్చ పాసాదం, కేనత్థేన ఇధాగతో.

౧౦౨.ఇతో బహుతరా భోగా, అత్ర మఞ్ఞే భవిస్సరే;

ఇతి ఏతాయ సఞ్ఞాయ, పస్స మం బ్యసనం గతం.

౧౦౩.చతుబ్భి అట్ఠజ్ఝగమా, అట్ఠాహిపి చ [అట్ఠాహి చాపి (సీ. స్యా.), అట్ఠాభి చాపి (క.)] సోళస;

సోళసాహి చ బాత్తింస, అత్రిచ్ఛం చక్కమాసదో;

ఇచ్ఛాహతస్స పోసస్స, చక్కం భమతి మత్థకే.

౧౦౪.ఉపరివిసాలా దుప్పూరా, ఇచ్ఛా విసటగామినీ [ఉపరి విసాలం దుప్పూరం, ఇచ్ఛావిసదగామినీ (సీ.)];

యే చ తం అనుగిజ్ఝన్తి, తే హోన్తి చక్కధారినోతి.

మిత్తవిన్దకజాతకం నవమం.

౪౦౦. పలాసజాతకం (౫-౨-౧౦)

౧౦౫.హంసో పలాసమవచ, నిగ్రోధో సమ్మ జాయతి;

అఙ్కస్మిం [అఙ్గస్మిం (క.)] తే నిసిన్నోవ, సో తే మమ్మాని ఛేచ్ఛతి [ఛిజ్జతి (క.)].

౧౦౬.వడ్ఢతామేవ [వద్ధితమేవ (క.)] నిగ్రోధో, పతిట్ఠస్స భవామహం;

యథా పితా చ మాతా చ [పితా వా మాతా వా (పీ.), మాతా వా పితా వా (క.)], ఏవం మే సో భవిస్సతి.

౧౦౭.యం త్వం అఙ్కస్మిం వడ్ఢేసి, ఖీరరుక్ఖం భయానకం;

ఆమన్త ఖో తం గచ్ఛామ, వుడ్ఢి మస్స న రుచ్చతి.

౧౦౮.ఇదాని ఖో మం భాయేతి, మహాసేరునిదస్సనం;

హంసస్స అనభిఞ్ఞాయ, మహా మే భయమాగతం.

౧౦౯.న తస్స వుడ్ఢి కుసలప్పసత్థా, యో వడ్ఢమానో ఘసతే పతిట్ఠం;
తస్సూపరోధం పరిసఙ్కమానో, పతారయీ మూలవధాయ ధీరోతి.

పలాసజాతకం దసమం.

వణ్ణారోహవగ్గో దుతియో [ఇమస్సుద్దానం తతియవగ్గపరియోసానే భవిస్సతి].

౩. అడ్ఢవగ్గో

౩౭౧. దీఘీతికోసలజాతకం (౪-౩-౧)

౧౧౦.ఏవంభూతస్స తే రాజ, ఆగతస్స వసే [వసో (పీ. క.)] మమ;
అత్థి ను కోచి పరియాయో, యో తం దుక్ఖా పమోచయే.

౧౧౧.ఏవంభూతస్స మే తాత, ఆగతస్స వసే తవ;
నత్థి నో కోచి పరియాయో, యో మం దుక్ఖా పమోచయే.

౧౧౨.నాఞ్ఞం సుచరితం రాజ, నాఞ్ఞం రాజ సుభాసితం;
తాయతే మరణకాలే, ఏవమేవితరం ధనం.

౧౧౩. అక్కోచ్ఛి మం అవధి మం, అజిని మం అహాసి మే;
యే చ తం ఉపనయ్హన్తి, వేరం తేసం న సమ్మతి.

౧౧౪.అక్కోచ్ఛి మం అవధి మం, అజిని మం అహాసి మే;
యే చ తం నుపనయ్హన్తి, వేరం తేసూపసమ్మతి.

౧౧౫.న హి వేరేన వేరాని, సమ్మన్తీధ కుదాచనం;
అవేరేన చ సమ్మన్తి, ఏస ధమ్మో సనన్తనోతి.

దీఘీతికోసలజాతకం పఠమం.

౩౭౨. మిగపోతకజాతకం (౪-౩-౨)

౧౧౬.అగారా పచ్చుపేతస్స, అనగారస్స తే సతో;
సమణస్స న తం సాధు, యం పేతమనుసోచసి.

౧౧౭.సంవాసేన హవే సక్క, మనుస్సస్స మిగస్స వా;
హదయే జాయతే పేమం, న తం సక్కా అసోచితుం.

౧౧౮.మతం మరిస్సం రోదన్తి, యే రుదన్తి లపన్తి చ;

తస్మా త్వం ఇసి మా రోది, రోదితం మోఘమాహు సన్తో.

౧౧౯.రోదితేన హవే బ్రహ్మే, మతో పేతో సముట్ఠహే;
సబ్బే సఙ్గమ్మ రోదామ, అఞ్ఞమఞ్ఞస్స ఞాతకే.

౧౨౦.ఆదిత్తం వత మం సన్తం, ఘతసిత్తంవ పావకం;
వారినా వియ ఓసిఞ్చం, సబ్బం నిబ్బాపయే దరం.

౧౨౧.అబ్బహీ వత మే సల్లం, యమాసి హదయస్సితం;
యో మే సోకపరేతస్స, పుత్తసోకం అపానుది.

౧౨౨.సోహం అబ్బూళ్హసల్లోస్మి, వీతసోకో అనావిలో;
న సోచామి న రోదామి, తవ సుత్వాన వాసవాతి.

మిగపోతకజాతకం దుతియం.

౩౨౩. మూసికజాతకం (౫-౩-౩)

౧౨౩.కుహిం గతా కత్థ గతా, ఇతి లాలప్పతీ జనో;
అహమేవేకో జానామి, ఉదపానే మూసికా హతా.

౧౨౪.యఞ్చేతం [యథేతం (పీ.), యవేతం (క.), యమేతం (కత్థచి)] ఇతి చీతి చ, గద్రభోవ నివత్తసి;
ఉదపానే మూసికం హన్త్వా, యవం భక్ఖేతుమిచ్ఛసి.

౧౨౫.దహరో చాసి దుమ్మేధ, పఠముప్పత్తికో [పఠముప్పత్తితో (సీ. పీ.)] సుసు;
దీఘఞ్చేతం [దీఘమేతం (పీ.)] సమాసజ్జ [సమాపజ్జ (స్యా. క.)], న తే దస్సామి జీవితం.

౧౨౬.నాన్తలిక్ఖభవనేన, నాఙ్గపుత్తపినేన [నాఙ్గపుత్తసిరేన (సీ. స్యా. పీ.)] వా;
పుత్తేన హి పత్థయితో, సిలోకేహి పమోచితో.

౧౨౭.సబ్బం సుతమధీయేథ, హీనముక్కట్ఠమజ్ఝిమం;
సబ్బస్స అత్థం జానేయ్య, న చ సబ్బం పయోజయే;
హోతి తాదిసకో కాలో, యత్థ అత్థావహం సుతన్తి.

మూసికజాతకం తతియం.

౩౨౪. చూళధనుగ్గహజాతకం (౫-౩-౪)

౧౨౮.సబ్బం భణ్డం సమాదాయ, పారం తిణ్ణోసి బ్రాహ్మణ;

పచ్చాగచ్ఛ లహుం ఖిప్పం, మమ్హి తారేహి దానితో [దానిభో (స్యా.)].

౧౨౯.అసన్థుతం మం చిరసన్థుతేన, నిమీని భోతీ అద్ధువం ధువేన;
మయాపి భోతీ నిమినేయ్య అఞ్ఞం, ఇతో అహం దూరతరం గమిస్సం.

౧౩౦.కాయం ఏళగలాగుమ్బే [ఏళగణగుమ్బే (క.)], కరోతి అహుహాసియం;
నయిధ నచ్చగీతం వా [నయిధ నచ్చం వా గీతం వా (సీ. స్యా. పీ.)], తాళం వా సుసమాహితం;
అనమ్హికాలే [అనమ్హకాలే (పీ.)] సుసోణి [సుస్సోణి (సీ. స్యా. పీ.)], కిం ను జగ్ఘసి సోభనే [సోభణే (పీ. క.)].

౧౩౧.సిఙ్గాల బాల దుమ్మేధ, అప్పపఞ్ఞోసి జమ్బుక;
జీనో మచ్ఛఞ్చ పేసిఞ్చ, కపణో వియ ఝాయసి.

౧౩౨.సుదస్సం వజ్జమఞ్ఞేసం, అత్తనో పన దుద్దసం;
జీనా పతిఞ్చ జారఞ్చ, మఞ్ఞే త్వఞ్ఞేవ [మమ్హి త్వఞ్ఞేవ (సీ. స్యా.), త్వమ్హి మఞ్ఞేవ (పీ.)] ఝాయసి.

౧౩౩. ఏవమేతం మిగరాజ, యథా భాససి జమ్బుక;
సా నూనాహం ఇతో గన్త్వా, భత్తు హేస్సం వసానుగా.

౧౩౪.యో హరే మత్తికం థాలం, కంసథాలమ్పి సో హరే;
కతఞ్చేవ [కతంయేవ (సీ. స్యా. పీ.)] తయా పాపం, పునపేవం కరిస్ససీతి.

చూళధనుగ్గహజాతకం చతుత్థం.

౩౭౫. కపోతజాతకం (౫-౩-౫)

౧౩౫.ఇదాని ఖోమ్హి సుఖితో అరోగో, నిక్కణ్టకో నిప్పతితో కపోతో;
కాహామి దానీ హదయస్స తుట్ఠిం, తథాహిమం మంససాకం బలేతి.

౧౩౬.కాయం బలాకా సిఖినో, చోరీ లఙ్ఘిపితామహా;
ఓరం బలాకే ఆగచ్ఛ, చణ్డో మే వాయసో సఖా.

౧౩౭. అలఞ్హి తే జగ్ఘితాయే, మమం దిస్వాన ఏదిసం;
విలూనం సూదపుత్తేన, పిట్ఠమణ్డేన [పిట్ఠమద్దేన (సీ. స్యా. పీ.)] మక్ఖితం.

౧౩౮.సున్హాతో సువిలిత్తోసి, అన్నపానేన తప్పితో;
కణ్ఠే చ తే వేళురియో, అగమా ను కజఙ్గలం.

౧౩౯. మా తే మిత్తో అమిత్తో వా, అగమాసి కజఙ్గలం;

పిఞ్ఛాని తత్థ లాయిత్వా, కణ్ఠే బన్ధన్తి వట్టనం.

౧౪౦.పునపాపజ్జసీ సమ్మ, సీలఞ్హి తవ తాదిసం;

న హి మానుసకా భోగా, సుభుఞ్జా హోన్తి పక్ఖినాతి.

కపోతజాతకం పఞ్చమం.

అడ్ఢవగ్గో తతియో.

తస్సుద్దానం –

అథ వణ్ణ ససీల హిరి లభతే, సుముఖా విస సాళియమిత్తవరో;

అథ చక్క పలాస సరాజ సతో, యవ బాల కపోతక పన్నరసాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

జినఞ్చ వణ్ణం అసమంవగుప్పరి, సుదేసితా జాతకన్తి సన్తి వీసతి [జాతక పఞ్చవీసతి (?)];

మహేసినో బ్రహ్మచరిత్తముత్త-మవోచ గాథా అత్థవతీ సుబ్యఞ్జనాతి.

పఞ్చకనిపాతం నిట్ఠితం.

౬. ఛక్కనిపాతో

౧. అవారియవగ్గో

౩౭౬. అవారియజాతకం (౬-౧-౧)

౧. మాసు కుజ్ఝ భూమిపతి, మాసు కుజ్ఝ రథేసభ;
కుద్ధం అప్పటికుజ్ఝన్తో, రాజా రట్ఠస్స పూజితో.

౨. గామే వా యది వారఞ్ఞే, నిన్నే వా యది వా థలే;
సబ్బత్థ అనుసాసామి, మాసు కుజ్ఝ [మాస్సు కుజ్ఝి (సీ॰ పీ॰)] రథేసభ.

౩. అవారియపితా నామ, అహు గఙ్గాయ నావికో;
పుబ్బే జనం తారేత్వాన, పచ్ఛా యాచతి వేతనం;
తేనస్స భణ్డనం హోతి, న చ భోగేహి వడ్ఢతి.

౪. అతిణ్ణంయేవ యాచస్సు, అపారం తాత నావిక;
అఞ్ఞో హి తిణ్ణస్స మనో, అఞ్ఞో హోతి పారేసినో [తరేసినో (సీ॰ పీ॰), తిరేసినో (స్యా॰)].

౫. గామే వా యది వారఞ్ఞే, నిన్నే వా యది వా థలే;
సబ్బత్థ అనుసాసామి, మాసు కుజ్ఝిత్థ నావిక.

౬. యాయేవానుసాసనియా, రాజా గామవరం అదా;
తాయేవానుసాసనియా, నావికో పహరీ ముఖం.

౭. భత్తం భిన్నం హతా భరియా, గబ్భో చ పతితో ఛమా;
మిగోవ జాతరూపేన, న తేనత్థం అబన్ధి సూతి [అవడ్ఢితున్తి (సీ॰ స్యా॰), అవడ్ఢి సూతి (?)].

అవారియజాతకం పఠమం.

౩౭౭. సేతకేతుజాతకం (౬-౧-౨)

౮. మా తాత కుజ్ఝి న హి సాధు కోధో, బహుమ్పి తే అదిట్ఠమస్సుతఞ్చ;
మాతా పితా దిసతా [దిసా తాత (స్యా॰), దిసా తా (పీ॰)] సేతకేతు, ఆచరియమాహు దిసతం పసత్థా.

౯. అగారినో అన్నదపానవత్థదా [అన్నపానవత్థదా (స్యా॰ క॰)], అవ్హాయికా తమ్పి దిసం వదన్తి;
ఏసా దిసా పరమా సేతకేతు, యం పత్వా దుక్ఖీ సుఖినో భవన్తి.

౧౦. ఖరాజినా జటిలా పఙ్కదన్తా, దుమ్మక్ఖరూపా [దుముక్ఖరూపా (సీ. స్యా.), దుమ్ముక్ఖరూపా (పీ. క.)] యేమే జప్పన్తి మన్తే;
కచ్చి ను తే మానుసకే పయోగే, ఇదం విదూ పరిముత్తా అపాయా.

౧౧. పాపాని కమ్మాని కత్వాన రాజ, బహుస్సుతో చే న [బహుస్సుతో నేవ (సీ. స్యా.)] చరేయ్య ధమ్మం;
సహస్సవేదోపి న తం పటిచ్చ, దుక్ఖా పముఞ్చే చరణం అపత్వా.

౧౨. సహస్సవేదోపి న తం పటిచ్చ, దుక్ఖా పముఞ్చే చరణం అపత్వా;
మఞ్ఞామి వేదా అఫలా భవన్తి, ససంయమం చరణమేవ [చరణఞ్ఞేవ (సీ. స్యా. పీ.)] సచ్చం.

౧౩. న హేవ వేదా అఫలా భవన్తి, ససంయమం చరణమేవ సచ్చం;
కిత్తిఞ్హి పప్పోతి అధిచ్చ వేదే, సన్తిం పుణేతి [సన్తం పునే'తి (సీ. పీ.)] చరణేన దన్తోతి.

సేతకేతుజాతకం దుతియం.

౩౭౮. దరీముఖజాతకం (౬-౧-౩)

౧౪. పఙ్కో చ కామా పలిపో చ కామా, భయఞ్చ మేతం తిమూలం పవుత్తం;
రజో చ ధూమో చ మయా పకాసితా, హిత్వా తువం పబ్బజ బ్రహ్మదత్త.

౧౫. గధితో [గథితో (సీ.)] చ రత్తో చ అధిముచ్ఛితో చ, కామేస్వహం బ్రాహ్మణ భింసరూపం;
తం నుస్సహే జీవికత్థో పహాతుం, కాహామి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౧౬. యో అత్థకామస్స హితానుకమ్పినో, ఓవజ్జమానో న కరోతి సాసనం;
ఇదమేవ సేయ్యో ఇతి మఞ్ఞమానో, పునప్పునం గబ్భముపేతి మన్దో.

౧౭. సో ఘోరరూపం నిరయం ఉపేతి, సుభాసుభం ముత్తకరీసపూరం;
సత్తా సకాయే న జహన్తి గిద్ధా, యే హోన్తి కామేసు అవీతరాగా.

౧౮. మీళ్హేన లిత్తా రుహిరేన మక్ఖితా, సేమ్హేన లిత్తా ఉపనిక్ఖమన్తి;
యం యఞ్హి కాయేన ఫుసన్తి తావదే, సబ్బం అసాతం దుఖమేవ కేవలం.

౧౯. దిస్వా వదామి న హి అఞ్ఞతో సవం, పుబ్బేనివాసం బహుకం సరామి;
చిత్రాహి గాథాహి సుభాసితాహి, దరీముఖో నిజ్ఝాపయి సుమేధన్తి.

దరీముఖజాతకం తతియం.

౩౭౯. నేరుజాతకం (౬-౧-౪)

౨౦. కాకోలా కాకసఙ్ఘా చ, మయఞ్చ పతతం వరా [వర (క.) మయన్తిపదస్స హి విసేసనం];
సబ్బేవ సదిసా హోమ, ఇమం ఆగమ్మ పబ్బతం.

౨౧. ఇధ సీహా చ బ్యగ్ఘా చ, సిఙ్గాలా చ మిగాధమా;
సబ్బేవ సదిసా హోన్తి, అయం కో నామ పబ్బతో.

౨౨. ఇమం నేరూతి [నేరున్తి (సీ. స్యా.)] జానన్తి, మనుస్సా పబ్బతుత్తమం;
ఇధ వణ్ణేన సమ్పన్నా, వసన్తి సబ్బపాణినో.

౨౩. అమాననా యత్థ సియా, సన్తానం వా విమాననా;
హీనసమ్మాననా వాపి, న తత్థ వసతిం వసే [వసతీ వసే (స్యా.), వస దివసే (పీ.)].

౨౪. యత్థాలసో చ దక్ఖో చ, సూరో భీరు చ పూజియా;
న తత్థ సన్తో వసన్తి, అవిసేసకరే నరే [నగే (సీ. స్యా. పీ.)].

౨౫. నాయం నేరు విభజతి, హీనఉక్కట్ఠమజ్ఝిమే;
అవిసేసకరో నేరు, హన్ద నేరుం జహామసేతి.

నేరుజాతకం చతుత్థం.

౩౮౦. ఆసఙ్కజాతకం (౬-౧-౫)

౨౬. ఆసావతీ నామ లతా, జాతా చిత్తలతావనే;
తస్సా వస్ససహస్సేన, ఏకం నిబ్బత్తతే ఫలం.

౨౭. తం దేవా పయిరుపాసన్తి, తావ దూరఫలం సతిం;
ఆసీసేవ [ఆసింసేవ (సీ. స్యా. పీ.)] తువం రాజ, ఆసా ఫలవతీ సుఖా.

౨౮. ఆసీసతేవ [ఆసింసేథేవ (సీ. స్యా. పీ.)] సో పక్ఖీ, ఆసీసతేవ [ఆసింసేథేవ (సీ. స్యా. పీ.)] సో దిజో;
తస్స చాసా [తస్సేవాసా (స్యా.)] సమిజ్ఝతి, తావ దూరగతా సతీ;
ఆసీసేవ తువం రాజ, ఆసా ఫలవతీ సుఖా.

౨౯. సమ్పేసి ఖో మం వాచాయ, న చ సమ్పేసి [సంసేసి (క.)] కమ్మునా;
మాలా సేరేయ్యకస్సేవ, వణ్ణవన్తా అగన్ధికా.

౩౦. అఫలం మధురం వాచం, యో మిత్తేసు పకుబ్బతి;
అదదం అవిస్సజం భోగం, సన్ధి తేనస్స జీరతి.

౩౧. యఞ్హి కయిరా తఞ్హి వదే, యం న కయిరా న తం వదే;
అకరోన్తం భాసమానం, పరిజానన్తి పణ్డితా.

౩౨. బలఞ్చ వత మే ఖీణం, పాథేయ్యఞ్చ న విజ్జతి;
సఙ్కే పాణూపరోధాయ, హన్ద దాని వజామహం.

౩౩. ఏతదేవ హి మే నామం, యం నామస్మి రథేసభ;
ఆగమేహి మహారాజ, పితరం ఆమన్తయామహన్తి.

ఆసఙ్కజాతకం పఞ్చమం.

౩౮౧. మిగాలోపజాతకం (౬-౧-౬)

౩౪. న మే రుచ్చి మిగాలోప, యస్స తే తాదిసీ గతీ;
అతుచ్చం తాత పతసి, అభూమిం తాత సేవసి.

౩౫. చతుక్కణ్ణంవ కేదారం, యదా తే పథవీ సియా;
తతో తాత నివత్తస్సు, మాస్సు ఏత్తో పరం గమి.

౩౬. సన్తి అఞ్ఞేపి సకుణా, పత్తయానా విహఙ్గమా;
అక్ఖిత్తా వాతవేగేన, నట్ఠా తే సస్సతీసమా.

౩౭. అకత్వా అపనన్దస్స [అపరణ్ణస్స (సీ. స్యా. పీ.)], పితు వుద్ధస్స సాసనం;
కాలవాతే అతిక్కమ్మ, వేరమ్భానం వసం అగా [గతో (సీ.)].

౩౮. తస్స పుత్తా చ దారా చ, యే చఞ్ఞే అనుజీవినో;
సబ్బే బ్యసనమాపాదుం, అనోవాదకరే దిజే.

౩౯. ఏవమ్పి ఇధ వుద్ధానం, యో వాక్యం నావబుజ్ఝతి;
అతిసీమచరో [అతిసీమం చరో (సీ. స్యా. క.)] దిత్తో, గిజ్ఝోవాతీతసాసనో;
సబ్బే బ్యసనం పప్పోన్తి, అకత్వా బుద్ధసాసనన్తి.

మిగాలోపజాతకం ఛట్ఠం.

౩౮౨. సిరికాళకణ్ణిజాతకం (౬-౧-౭)

౪౦. కా ను కాళేన వణ్ణేన, న చాపి [న చాసి (సీ.)] పియదస్సనా;
కా వా త్వం కస్స వా ధీతా, కథం జానేము తం మయం.

౪౧. మహారాజస్సహం ధీతా, విరూపక్ఖస్స చణ్డియా;
అహం కాళీ అలక్ఖికా, కాళకణ్ణీతి మం విదూ;
ఓకాసం యాచితో దేహి, వసేము తవ సన్తికే.

౪౨. కింసీలే కింసమాచారే, పురిసే నివిససే తువం;
పుట్ఠా మే కాళి అక్ఖాహి, కథం [యథా (సీ. పీ.)] జానేము తం మయం.

౪౩. మక్ఖీ పళాసీ సారమ్భీ, ఇస్సుకీ మచ్ఛరీ సఠో;
సో మయ్హం పురిసో కన్తో, లద్ధం యస్స వినస్సతి.

౪౪. కోధనో ఉపనాహీ చ, పిసుణో చ విభేదకో;
కణ్డకవాచో [అణ్డకవాచో (క. సీ. పీ.)] ఫరుసో, సో మే కన్తతరో తతో.

౪౫. అజ్జ సువేతి పురిసో, సదత్థం నావబుజ్ఝతి;
ఓవజ్జమానో కుప్పతి, సేయ్యం సో అతిమఞ్ఞతి.

౪౬. దవప్పలుద్ధో [దేవప్పలుద్ధో (క.), దవప్పలద్ధో (పీ.)] పురిసో, సబ్బమిత్తేహి ధంసతి;
సో మయ్హం పురిసో కన్తో, తస్మిం హోమి అనామయా.

౪౭. అపేహి ఏత్తో త్వం కాళి, నేతం అమ్హేసు విజ్జతి;
అఞ్ఞం జనపదం గచ్ఛ, నిగమే రాజధానియో.

౪౮. అహమ్పి ఖో తం [చేతం (సీ.)] జానామి, నేతం తుమ్హేసు విజ్జతి;
సన్తి లోకే అలక్ఖికా, సఙ్ఘరన్తి బహుం ధనం;
అహం దేవో చ మే భాతా, ఉభో నం విధమామసే.

౪౯. కా ను దిబ్బేన వణ్ణేన, పథబ్యా సుపతిట్ఠితా;
కా వా త్వం కస్స వా ధీతా, కథం జానేము తం మయం.

౫౦. మహారాజస్సహం ధీతా, ధతరట్ఠస్స సిరీమతో [ధతరట్ఠసిరీమతో (స్యా. క.)];
అహం సిరీ చ లక్ఖీ చ, భూరిపఞ్ఞాతి మం విదూ;
ఓకాసం యాచితో దేహి, వసేము తవ సన్తికే.

౫౧. కింసీలే కింసమాచారే, పురిసే నివిససే తువం;
పుట్ఠా మే లక్ఖి అక్ఖాహి, కథం [యథా (సీ. పీ.)] జానేము తం మయం.

౫౨. యో చాపి సీతే అథవాపి ఉణ్హే, వాతాతపే డంససరీసపే చ;

ఖుధం [ఖుద్దం (స్యా. క.), ఖుదం (పీ.)] పిపాసం అభిభుయ్య సబ్బం, రత్తిన్దివం యో సతతం నియుత్తో;

కాలాగతఞ్చ న హాపేతి అత్థం, సో మే మనాపో నివిసే చ తమ్హి.

౫౩. అక్కోధనో మిత్తవా చాగవా చ, సీలూపపన్నో అసఠోజుభూతో [అసఠో ఉజ్జుభూతో (పీ.)];

సఙ్గాహకో సఖిలో సణ్హవాచో, మహత్తపత్తోపి నివాతవుత్తి;

తస్మింహం [తస్మాహం (సీ. పీ.)] పోసే విపులా భవామి, ఊమి సముద్దస్స యథాపి వణ్ణం.

౫౪. యో చాపి మిత్తే అథవా అమిత్తే, సేట్ఠే సరిక్ఖే అథ వాపి హీనే;

అత్థం చరన్తం అథవా అనత్థం, ఆవీ రహో సఙ్గహమేవ వత్తే [వత్తో (స్యా. క.)].

వాచం న వజ్జా ఫరుసం కదాచి, మతస్స జీవస్స చ తస్స హోమి.

౫౫. ఏతేసం యో అఞ్ఞతరం లభిత్వా, కన్తా సిరీ [కన్తసిరిం (కత్థచి), కన్తం సిరిం (స్యా.) అట్ఠకథాయం దుతియతతియపాఠన్తరాని] మజ్జతి అప్పపఞ్ఞో;

తం దిత్తరూపం విసమం చరన్తం, కరీసఠానంవ [కరీసజాతం వ (సీ. స్యా.)] వివజ్జయామి.

౫౬. అత్తనా కురుతే లక్ఖిం, అలక్ఖిం కురుతత్తనా;

న హి లక్ఖిం అలక్ఖిం వా, అఞ్ఞో అఞ్ఞస్స కారకోతి.

సిరికాళకణ్ణిజాతకం సత్తమం.

౩౮౩. కుక్కుటజాతకం (౬-౧-౮)

౫౭. సుచిత్తపత్తఛదన , తమ్బచూళ విహఙ్గమ;

ఓరోహ దుమసాఖాయ, ముధా భరియా భవామి తే.

౫౮. చతుప్పదీ త్వం కల్యాణి, ద్విపదాహం మనోరమే;

మిగీ పక్ఖీ అసఞ్ఞుత్తా, అఞ్ఞం పరియేస సామికం.

౫౯. కోమారికా తే హేస్సామి, మఞ్జుకా పియభాణినీ;

విన్ద మం అరియేన వేదేన, సావయ మం యదిచ్ఛసి.

౬౦. కుణపాదిని లోహితపే, చోరి కుక్కుటపోథిని;

న త్వం అరియేన వేదేన, మమం భత్తారమిచ్ఛసి.

౬౧. ఏవమ్పి చతురా [చాతురా (స్యా. క.)] నారీ, దిస్వాన సధనం [పవరం (సీ. స్యా. పీ.)] నరం;

నేన్తి సణ్హాహి వాచాహి, బిళారీ వియ కుక్కుటం.

౬౨. యో చ ఉప్పతితం అత్థం, న ఖిప్పమనుబుజ్ఝతి;
అమిత్తవసమన్వేతి, పచ్ఛా చ అనుతప్పతి.

౬౩. యో చ ఉప్పతితం అత్థం, ఖిప్పమేవ నిబోధతి;
ముచ్చతే సత్తుసమ్బాధా, కుక్కుటోవ బిళారియాతి.

కుక్కుటజాతకం అట్ఠమం.

౩౮౪. ధమ్మధజజాతకం (౬-౧-౯)

౬౪. ధమ్మం చరథ ఞాతయో, ధమ్మం చరథ భద్దం వో [భద్ద వో (క.)];
ధమ్మచారీ సుఖం సేతి, అస్మిం లోకే పరమ్హి చ.

౬౫. భద్దకో వతయం పక్ఖీ, దిజో పరమధమ్మికో;
ఏకపాదేన తిట్ఠన్తో, ధమ్మమేవానుసాసతి.

౬౬. నాస్స సీలం విజానాథ, అనఞ్ఞాయ పసంసథ;
భుత్వా అణ్డఞ్చ పోతఞ్చ [ఛాపే చ (సీ. పీ.)], ధమ్మో ధమ్మోతి భాసతి.

౬౭. అఞ్ఞం భణతి వాచాయ, అఞ్ఞం కాయేన కుబ్బతి;
వాచాయ నో చ కాయేన, న తం ధమ్మం అధిట్ఠితో.

౬౮. వాచాయ సఖిలో మనోవిదుగ్గో, ఛన్నో కూపసయోవ కణ్హసప్పో;
ధమ్మధజో గామనిగమాసుసాధు [గామనిగమాసు సాధుసమ్మతో (సీ.), గామనిగమసాధు (పీ.)], దుజ్జానో పురిసేన బాలిసేన.

౬౯. ఇమం తుణ్డేహి పక్ఖేహి, పాదా చిమం విహేఠథ [విపోథథ (పీ.)];
ఛవఞ్హిమం వినాసేథ, నాయం సంవాసనారహోతి.

ధమ్మధజజాతకం నవమం.

౩౮౫. నన్దియమిగరాజజాతకం (౬-౧-౧౦)

౭౦. సచే బ్రాహ్మణ గచ్ఛేసి, సాకేతే [సాకేతం (సీ. స్యా.)] అజ్జునం [అఞ్జనం (సీ. స్యా. పీ.)] వనం;
వజ్జాసి నన్దియం నామ, పుత్తం అస్మాకమోరసం;
మాతా పితా చ తే వుద్ధా, తే తం ఇచ్ఛన్తి పస్సితుం.

౭౧. భుత్తా మయా నివాపాని, రాజినో పానభోజనం;
తం రాజపిణ్డం అవభోత్తుం [అవభోత్తం (క.)], నాహం బ్రాహ్మణ ముస్సహే.

౭౨. ఓదహిస్సామహం పస్సం, ఖురప్పానిస్స [ఖురప్పాణిస్స (సీ.), ఖురపాణిస్స (పీ.), ఖురప్పపాణిస్స (?)] రాజినో;

తదాహం సుఖితో ముత్తో, అపి పస్సేయ్య మాతరం.

౭౩. మిగరాజా పురే ఆసిం, కోసలస్స నికేతనే [నికేతవే (సీ. స్యా. పీ.)];

నన్దియో నామ నామేన, అభిరూపో చతుప్పదో.

౭౪. తం మం వధితుమాగచ్ఛి, దాయస్మిం అజ్జునే వనే;

ధనుం ఆరజ్జం [ఆరజ్జం (నియ్య), అదేజ్ఝం (సీ. పీ.) అద్వేధాభావం ఏకీభావన్తి అత్థో] కత్వాన, ఉసుం సన్నయ్హ [సన్ధాయ (సీ. పీ.)] కోసలో.

౭౫. తస్సాహం ఓదహిం పస్సం, ఖురప్పానిస్స రాజినో;

తదాహం సుఖితో ముత్తో, మాతరం దట్ఠుమాగతోతి.

నన్దియమిగరాజజాతకం దసమం.

అవారియవగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

అథ కుఞ్జరథేసభ కేతువరో, సదరీముఖ నేరు లతా చ పున;

అపనన్ద సిరీ చ సుచిత్తవరో, అథ ధమ్మిక నన్దిమిగేన దసాతి.

౨. ఖరపుత్తవగ్గో

౩౮౬. ఖరపుత్తజాతకం (౬-౨-౧)

౭౬. సచ్చం కిరేవమాహంసు, వస్తం [భస్తం (సీ. పీ.), కలకం (స్యా.), గరం (క.)] బాలోతి పణ్డితా;

పస్స బాలో రహోకమ్మం, ఆవికుబ్బం న బుజ్ఝతి.

౭౭. త్వం ఖోపి [త్వం ను ఖో (సీ. స్యా.), త్వఞ్చ ఖో (పీ.)] సమ్మ బాలోసి, ఖరపుత్త విజానహి;

రజ్జుయా హి [రజ్జుయాసి (పీ.)] పరిక్ఖిత్తో, వఙ్కోట్ఠో ఓహితోముఖో.

౭౮. అపరమ్పి సమ్మ తే బాల్యం [అయమ్పి సమ్మ తే బాలో (క.)], యో ముత్తో న పలాయసి;

సో చ బాలతరో సమ్మ, యం త్వం వహసి సేనకం.

౭౯. యం ను సమ్మ అహం బాలో, అజరాజ విజానహి;

అథ కేన సేనకో బాలో, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౮౦. ఉత్తమత్థం లభిత్వాన, భరియాయ యో పదస్సతి [భయియా యో పదస్సతి (పీ.), భయియా న భవిస్సతి (క.)];
తేన జహిస్సతత్తానం, సా చేవస్స న హేస్సతి.

౮౧. న వే పియమ్మేతి [న పియమేతి (క.), న పియమేదన్తి (కత్థచి)] జనిన్ద తాదిసో, అత్తం నిరంకత్వా పియాని సేవతి [సేవయే (?)];
అత్తావ సేయ్యో పరమా చ సేయ్యో, లబ్భా పియా ఓచితత్థేన పచ్ఛాతి.

ఖరపుత్తజాతకం పఠమం.

౩౮౭. సూచిజాతకం (౬-౨-౨)

౮౨. అకక్కసం అఫరుసం, ఖరధోతం సుపాసియం;
సుఖుమం తిఖిణగ్గఞ్చ, కో సూచిం కేతుమిచ్ఛతి.

౮౩. సుమజ్జఞ్చ సుపాసఞ్చ, అనుపుబ్బం [అనుపుబ్బ (సీ. స్యా.)] సువట్టితం;
ఘనఘాతిమం పటిథద్ధం, కో సూచిం కేతుమిచ్ఛతి.

౮౪. ఇతో దాని పతాయన్తి, సూచియో బళిసాని చ;
కోయం కమ్మారగామస్మిం, సూచిం విక్కేతుమిచ్ఛతి.

౮౫. ఇతో సత్థాని గచ్ఛన్తి, కమ్మన్తా వివిధా పుథూ;
కోయం కమ్మారగామస్మిం, సూచిం విక్కేతుమిచ్ఛతి [మరహతి (సీ. స్యా. పీ.)].

౮౬. సూచిం కమ్మారగామస్మిం, విక్కేతబ్బా పజానతా;
ఆచరియావ జానన్తి [ఆచరియా సఞ్జానన్తి (క.), ఆచరియా పజానన్తి (స్యా.), ఆచరియావ సఞ్జానన్తి (పీ.)],
కమ్మం సుకతదుక్కటం [దుక్కతం (సీ. పీ.)].

౮౭. ఇమం చే [ఇమఞ్చ (సీ. స్యా. పీ.)] తే పితా భద్దే, సూచిం జఞ్ఞా మయా కతం;
తయా చ మం నిమన్తేయ్య, యఞ్చత్థఞ్ఞం ఘరే ధనన్తి.

సూచిజాతకం దుతియం.

౩౮౮. తుణ్డిలజాతకం (౬-౨-౩)

౮౮. నవఛన్నకే [నవఛన్దకే (సీ. పీ.), నవచ్ఛద్దకే (స్యా.)] దాని [దోణి (క.), దానం, దానే (కత్థచి)] దియ్యతి,
పుణ్ణాయం దోణి సువామినీ ఠితా;
బహుకే జనే పాసపాణికే, నో చ ఖో మే పటిభాతి భుఞ్జితుం.

౮౯. తససి భమసి లేణమిచ్ఛసి, అత్తాణోసి కుహిం గమిస్ససి;

అప్పోస్సుక్కో భుఞ్జ తుణ్డిల, మంసత్థాయ హి పోసితామ్హసే [పోసియామసే (సీ. స్యా. పీ.)].

౯౦. ఓగహ రహదం అకద్దమం, సబ్బం సేదమలం పవాహయ;

గణ్హాహి నవం విలేపనం, యస్స గన్ధో న కదాచి ఛిజ్జతి.

౯౧. కతమో రహదో అకద్దమో, కింసు సేదమలన్తి వుచ్చతి;

కతమఞ్చ నవం విలేపనం, యస్స గన్ధో న కదాచి ఛిజ్జతి.

౯౨. ధమ్మో రహదో అకద్దమో, పాపం సేదమలన్తి వుచ్చతి;

సీలఞ్చ నవం విలేపనం, తస్స గన్ధో న కదాచి ఛిజ్జతి.

౯౩. నన్దన్తి సరీరఘాతినో, న చ నన్దన్తి సరీరధారినో;

పుణ్ణాయ చ పుణ్ణమాసియా, రమమానావ జహన్తి జీవితన్తి.

తుణ్డిలజాతకం తతియం.

౩౮౯. సువణ్ణకక్కటజాతకం (౬-౨-౪)

౯౪. సిఙ్గీమిగో ఆయతచక్ఖునేత్తో, అట్ఠిత్తచో వారిసయో అలోమో;

తేనాభిభూతో కపణం రుదామి, హరే సఖా కిస్స ను మం జహాసి.

౯౫. సో పస్ససన్తో మహతా ఫణేన, భుజఙ్గమో కక్కటమజ్ఝపత్తో;

సఖా సఖారం పరితాయమానో, భుజఙ్గమం కక్కటకో గహేసి.

౯౬. న వాయసం నో పన కణ్హసప్పం, ఘాసత్థికో కక్కటకో అదేయ్య;

పుచ్ఛామి తం ఆయతచక్ఖునేత్త, అథ కిస్స హేతుమ్హ ఉభో గహీతా.

౯౭. అయం పురిసో మమ అత్థకామో, యో మం గహేత్వాన దకాయ నేతి;

తస్మిం మతే దుక్ఖమనప్పకం మే, అహఞ్చ ఏసో చ ఉభో న హోమ.

౯౮. మమఞ్చ దిస్వాన పవద్ధకాయం, సబ్బో జనో హింసితుమేవ మిచ్ఛే;

సాదుఞ్చ థూలఞ్చ ముదుఞ్చ మంసం, కాకాపి మం దిస్వాన [దిస్వ (సీ. పీ.)] విహేఠయేయ్యుం.

౯౯. సచేతస్స హేతుమ్హ ఉభో గహీతా, ఉట్ఠాతు పోసో విసమావమామి [విసమాచమామి (సీ. పీ. క.)];

మమఞ్చ కాకఞ్చ పముఞ్చ ఖిప్పం, పురే విసం గాళ్హముపేతి మచ్చం.

౧౦౦. సప్పం పమోక్ఖామి న తావ కాకం, పటిబన్ధకో [పటిబద్ధకో (సీ. పీ.)] హోహితి [హోతి హి (స్యా.)] తావ కాకో;

పురిసఞ్చ దిస్వాన సుఖిం అరోగం, కాకం పమోక్ఖామి యథేవ సప్పం.

౧౦౧.కాకో తదా దేవదత్తో అహోసి, మారో పన కణ్హసప్పో అహోసి;

ఆనన్దభద్దో కక్కటకో అహోసి, అహం తదా బ్రాహ్మణో హోమి సత్థాతి [తత్థాతి (సీ. పీ.)].

సువణ్ణకక్కటజాతకం చతుత్థం.

౩౯౦. మయ్హకజాతకం (౬-౨-౫)

౧౦౨.సకుణో మయ్హకో నామ, గిరిసానుదరీచరో;

పక్కం పిప్ఫలిమారుయ్హ, మయ్హం మయ్హన్తి కన్దతి.

౧౦౩. తస్సేవం విలపన్తస్స, దిజసఙ్ఘా సమాగతా;

భుత్వాన పిప్ఫలిం యన్తి, విలపత్వేవ సో దిజో.

౧౦౪.ఏవమేవ ఇధేకచ్చో, సఙ్ఘరిత్వా బహుం ధనం;

నేవత్తనో న ఞాతీనం, యథోధిం పటిపజ్జతి.

౧౦౫.న సో అచ్ఛాదనం భత్తం, న మాలం న విలేపనం;

అనుభోతి [నానుభోతి (స్యా. క.)] సకిం కిఞ్చి, న సఙ్గణ్హాతి ఞాతకే.

౧౦౬.తస్సేవం విలపన్తస్స, మయ్హం మయ్హన్తి రక్ఖతో;

రాజానో అథ వా చోరా, దాయదా యే వ [యే చ (స్యా. క.)] అప్పియా;

ధనమాదాయ గచ్ఛన్తి, విలపత్వేవ సో నరో.

౧౦౭. ధీరో [ధీరో చ (సీ.)] భోగే అధిగమ్మ, సఙ్గణ్హాతి చ ఞాతకే;

తేన సో కిత్తిం పప్పోతి, పేచ్చ సగ్గే పమోదతీతి [సగ్గే చ మోదతీతి (సీ. పీ.)].

మయ్హకజాతకం పఞ్చమం.

౩౯౧. విజ్జాధరజాతకం (౬-౨-౬)

౧౦౮.దుబ్బణ్ణరూపం తువమరియవణ్ణీ, పురక్ఖత్వా [పురక్ఖిత్వా (స్యా. క.)] పఞ్జలికో నమస్ససి;

సేయ్యో ను తే సో ఉదవా [ఉదాహు (స్యా. క.)] సరిక్ఖో, నామం పరస్సత్తనో చాపి బ్రూహి.

౧౦౯.న నామగోత్తం గణ్హన్తి రాజ, సమ్మగ్గతానుజ్జుగతాన [సమగ్గతానుజ్జుగతాన (స్యా.), సముగ్గతానుజ్జుగతాన (క.)] దేవా;

అహఞ్చ తే నామధేయ్యం వదామి, సక్కోహమస్మీ తిదసానమిన్దో.

౧౧౦.యో దిస్వా భిక్ఖుం చరణూపపన్నం, పురక్ఖత్వా పఞ్జలికో నమస్సతి;
పుచ్ఛామి తం దేవరాజేతమత్థం, ఇతో చుతో కిం లభతే సుఖం సో.

౧౧౧.యో దిస్వా భిక్ఖుం చరణూపపన్నం, పురక్ఖత్వా పఞ్జలికో నమస్సతి;
దిట్ఠేవ ధమ్మే లభతే పసంసం, సగ్గఞ్చ సో యాతి సరీరభేదా.

౧౧౨.లక్ఖీ వత మే ఉదపాది అజ్జ, యం వాసవం భూతపతిద్దసామ;
భిక్ఖుఞ్చ దిస్వాన తువఞ్చ సక్క, కాహామి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౧౧౩. అద్ధా హవే సేవితబ్బా సపఞ్ఞా, బహుస్సుతా యే బహుఠానచిన్తినో;
భిక్ఖుఞ్చ దిస్వాన మమఞ్చ రాజ, కరోహి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౧౧౪.అక్కోధనో నిచ్చపసన్నచిత్తో, సబ్బాతిథీయాచయోగో భవిత్వా;
నిహచ్చ మానం అభివాదయిస్సం, సుత్వాన దేవిన్ద సుభాసితానీతి.

విజ్జాధర [ధజవిహేఠక (సీ. పీ.), పబ్బజితవిహేఠక (స్యా.)] జాతకం ఛట్ఠం.

౩౯౨. సిఙ్ఘపుప్ఫజాతకం (౬-౨-౭)

౧౧౫.యమేతం [యమేకం (పీ.)] వారిజం పుప్ఫం, అదిన్నం ఉపసిఙ్ఘసి;
ఏకఙ్గమేతం థేయ్యానం, గన్ధథేనోసి మారిస.

౧౧౬.న హరామి న భఞ్జామి, ఆరా సిఙ్ఘామి వారిజం;
అథ కేన ను వణ్ణేన, గన్ధథేనోతి వుచ్చతి.

౧౧౭.యోయం భిసాని ఖణతి, పుణ్డరీకాని భఞ్జతి;
ఏవం ఆకిణ్ణకమ్మన్తో, కస్మా ఏసో న వుచ్చతి.

౧౧౮.ఆకిణ్ణలుద్దో పురిసో, ధాతిచేలంవ మక్ఖితో;
తస్మిం మే వచనం నత్థి, తఞ్చారహామి వత్తవే.

౧౧౯.అనఙ్గణస్స పోసస్స, నిచ్చం సుచిగవేసినో;
వాలగ్గమత్తం పాపస్స, అబ్భామత్తంవ ఖాయతి.

౧౨౦.అద్ధా మం యక్ఖ జానాసి, అథో మం అనుకమ్పసి;
పునపి యక్ఖ వజ్జాసి, యదా పస్ససి ఏదిసం.

౧౨౧.నేవ తం ఉపజీవామి, నపి తే భతకామ్హసే [భతకమ్హసే (సీ. పీ.), భతికమ్హసే (స్యా.)];

త్వమేవ భిక్ఖు జానేయ్య, యేన గచ్ఛేయ్య సుగ్గతిన్తి.

సిఙ్ఘపుప్ఫ [భిసపుప్ఫ (సీ. పీ.), ఉపసిఙ్ఘపుప్ఫ (స్యా.)] జాతకం సత్తమం.

౩౯౩. విఘాసాదజాతకం (౬-౨-౮)

౧౨౨.సుసుఖం వత జీవన్తి, యే జనా విఘాసాదినో;
దిట్ఠేవ ధమ్మే పాసంసా, సమ్పరాయే చ సుగ్గతీ.

౧౨౩.సుకస్స [సువస్స (సీ. స్యా. పీ.)] భాసమానస్స, న నిసామేథ పణ్డితా;
ఇదం సుణాథ సోదరియా, అమ్హేవాయం పసంసతి.

౧౨౪.నాహం తుమ్హే పసంసామి, కుణపాదా సుణాథ మే;
ఉచ్ఛిట్ఠభోజినో [భోజనా (క.)] తుమ్హే, న తుమ్హే విఘాసాదినో.

౧౨౫.సత్తవస్సా పబ్బజితా, మేజ్ఝారఞ్ఞే [మజ్ఝేరఞ్ఞే (క.)] సిఖణ్డినో;
విఘాసేనేవ యాపేన్తా, మయం చే భోతో గారయ్హా;
కే ను భోతో పసంసియా.

౧౨౬.తుమ్హే సీహానం బ్యగ్ఘానం, వాళానఞ్చావసిట్ఠకం;
ఉచ్ఛిట్ఠేనేవ యాపేన్తా, మఞ్ఞివ్హో విఘాసాదినో.

౧౨౭.యే బ్రాహ్మణస్స సమణస్స, అఞ్ఞస్స వా [అఞ్ఞస్స చ (సీ. స్యా.), అఞ్ఞస్సేవ (పీ.)] వనిబ్బినో [వణిబ్బినో (సీ. స్యా.)];
దత్వావ [దత్వాన (పీ. క.)] సేసం భుఞ్జన్తి, తే జనా విఘాసాదినోతి.

విఘాసాదజాతకం అట్ఠమం.

౩౯౪. వట్టకజాతకం (౬-౨-౯)

౧౨౮.పణీతం భుఞ్జసే భత్తం, సప్పితేలఞ్చ మాతుల;
అథ కేన ను వణ్ణేన, కిసో త్వమసి వాయస.

౧౨౯.అమిత్తమజ్ఝే వసతో, తేసు ఆమిసమేసతో;
నిచ్చం ఉబ్బిగ్గహదయస్స, కుతో కాకస్స దళ్హియం.

౧౩౦. నిచ్చం ఉబ్బేగినో [ఉబ్బిగ్గినో (స్యా. క.), ఉబ్బేధినో (సీ.)] కాకా, ధఙ్కా పాపేన కమ్మునా;
లద్ధో పిణ్డో న పీణేతి, కిసో తేనస్మి వట్టక.

౧౩౧. లూఖాని తిణబీజాని, అప్పస్నేహాని భుఞ్జసి;
అథ కేన ను వణ్ణేన, థూలో త్వమసి వట్టక.

౧౩౨. అప్పిచ్ఛా అప్పచిన్తాయ, అదూరగమనేన చ;
లద్ధాలద్ధేన యాపేన్తో, థూలో తేనస్మి వాయస.

౧౩౩. అప్పిచ్ఛస్స హి పోసస్స, అప్పచిన్తసుఖస్స [అప్పచిన్తిసుఖస్స (సీ. స్యా. పీ.)] చ;
సుసఙ్గహితమానస్స [సుసఙ్గహితపమాణస్స (సీ. స్యా. పీ.)], వుత్తీ సుసముదానయాతి.

వట్టకజాతకం నవమం.

౩౯౫. పారావతజాతకం (౬-౨-౧౦)

౧౩౪. చిరస్సం వత పస్సామి, సహాయం మణిధారినం;
సుకతా [సుకతాయ (సీ. పీ.)] మస్సుకుత్తియా, సోభతే వత మే సఖా.

౧౩౫. పరూళ్హకచ్ఛనఖలోమో , అహం కమ్మేసు బ్యావటో;
చిరస్సం న్హాపితం లద్ధా, లోమం తం అజ్జ హారయిం [అపహారయిం (సీ. పీ.)].

౧౩౬. యం ను లోమం అహారేసి, దుల్లభం లద్ధ కప్పకం;
అథ కిఞ్చరహి తే సమ్మ, కణ్ఠే కిణికిణాయతి [ఇదం కణ్ఠే కిణాయతి (క.), కణ్ఠే కింనికిలాయతి (స్యా.)].

౧౩౭. మనుస్ససుఖుమాలానం, మణి కణ్ఠేసు లమ్బతి;
తేసాహం అనుసిక్ఖామి, మా త్వం మఞ్ఞి దవా కతం.

౧౩౮. సచేపిమం పిహయసి, మస్సుకుత్తిం సుకారితం;
కారయిస్సామి తే సమ్మ, మణిఞ్చాపి దదామి తే.

౧౩౯. త్వఞ్ఞేవ మణినా ఛన్నో, సుకతాయ చ మస్సుయా;
ఆమన్త ఖో తం గచ్ఛామి, పియం మే తవ దస్సనన్తి.

పారావతజాతకం [కాకజాతకం (సీ. పీ.), మణిజాతకం (స్యా.)] దసమం.

ఖరపుత్తవగ్గో [సేనకవగ్గో (సీ. పీ.), ఖురపుత్తవగ్గో (స్యా.), సూచివగ్గో (క.)] దుతియో.

తస్సుద్దానం –

అథ పస్స ససూచి చ తుణ్డిలకో, మిగ మయ్హకపఞ్చమపక్ఖివరో;

అథ పఞ్జలి వారిజ మేజ్ఝ పున, అథ వట్ట కపోతవరేన దసాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

అథ వగ్గం పకిత్తిస్సం, ఛనిపాతం వరుత్తమే;

అవారియా చ ఖరో చ [సేనక (సీ॰), సూచి చ (స్యా॰ క॰)], ద్వే చ వుత్తా సుబ్యఞ్జనాతి.

ఛక్కనిపాతం నిట్ఠితం.

౭. సత్తకనిపాతో

౧. కుక్కువగ్గో

౩౯౬. కుక్కుజాతకం (౭-౧-౧)

౧. దియడ్ఢకుక్కూ ఉదయేన కణ్ణికా, విదత్థియో అట్ఠ పరిక్ఖిపన్తి నం;
సా సింసపా [ససింసపా (సీ. పీ.), సా సీసపా (స్యా.), యా సింసపా (క. సీ. నియ్య)] సారమయా అఫేగ్గుకా,
కుహిం ఠితా ఉప్పరితో [ఉపరితో (సీ. స్యా. పీ.)] న ధంసతి.

౨. యా తింసతి సారమయా అనుజ్జుకా, పరికిరియ [పకిరియా (క.)] గోపాణసియో సమం ఠితా [సమట్ఠితా (సీ. స్యా.)];
తాహి సుసఙ్గహితా బలసా పీళితా [తా సఙ్గహితా బలసా చ పీళితా (సీ.), తాహి సుసఙ్గహితా బలసా చ పీళితా (స్యా.), తాహి సఙ్గహీతా బలసా చ పీళితా (పీ.)], సమం ఠితా ఉప్పరితో న ధంసతి.

౩. ఏవమ్పి మిత్తేహి దళ్హేహి పణ్డితో, అభేజ్జరూపేహి సుచీహి మన్తిభి;
సుసఙ్గహీతో సిరియా న ధంసతి, గోపాణసీ భారవహావ కణ్ణికా.

౪. ఖరత్తచం బేల్లం యథాపి సత్థవా, అనామసన్తోపి కరోతి తిత్తకం;
సమాహరం సాదుం కరోతి పత్థివ, అసాదుం కయిరా తనుబన్ధముద్ధరం [తనువట్టముద్ధరం (సీ. పీ.)].

౫. ఏవమ్పి గామనిగమేసు పణ్డితో, అసాహసం రాజధనాని సఙ్ఘరం;
ధమ్మానువత్తీ పటిపజ్జమానో, స ఫాతి కయిరా అవిహేఠయం పరం.

౬. ఓదాతమూలం సుచివారిసమ్భవం, జాతం యథా పోక్ఖరణీసు అమ్బుజం;
పదుమం యథా అగ్గినికాసిఫాలిమం, న కద్దమో న రజో న వారి లిమ్పతి.

౭. ఏవమ్పి వోహారసుచిం అసాహసం, విసుద్ధకమ్మన్తమపేతపాపకం;
న లిమ్పతి కమ్మకిలేస తాదినో, జాతం యథా పోక్ఖరణీసు అమ్బుజన్తి.

కుక్కుజాతకం పఠమం.

౩౯౭. మనోజజాతకం (౭-౧-౨)

౮. యథా చాపో నిన్నమతి, జియా చాపి నికూజతి;
హఞ్ఞతే నూన మనోజో, మిగరాజా సఖా మమ.

౯. హన్ద దాని వనన్తాని, పక్కమామి యథాసుఖం;

నేతాదిసా సఖా హోన్తి, లబ్భా మే జీవతో సఖా.

౧౦. న పాపజనసంసేవీ, అచ్చన్తం సుఖమేధతి;

మనోజం పస్స సేమానం, గిరియస్సానుసాసనీ [అరియస్సానుసాసనీ (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౧. న పాపసమ్పవఙ్కేన, మాతా పుత్తేన నన్దతి;

మనోజం పస్స సేమానం, అచ్ఛన్నం [సచ్ఛన్నం (క.)] సమ్హి లోహితే.

౧౨. ఏవమాపజ్జతే పోసో, పాపియో చ నిగచ్ఛతి;

యో వే హితానం వచనం, న కరోతి అత్థదస్సినం.

౧౩. ఏవఞ్చ సో హోతి తతో చ పాపియో, యో ఉత్తమో అధమజనూపసేవీ;

పస్సుత్తమం అధమజనూపసేవితం [సేవిం (స్యా.)], మిగాధిపం సరవరవేగనిద్ధుతం.

౧౪. నిహీయతి పురిసో నిహీనసేవీ, న చ హాయేథ కదాచి తుల్యసేవీ;

సేట్ఠముపగమం [ముపనమం (సీ. పీ. అ. ని. ౩.౨౬)] ఉదేతి ఖిప్పం, తస్మాత్తనా ఉత్తరితరం [తస్మా అత్తనో ఉత్తరిం (సీ. పీ.), తస్మా అత్తనో ఉత్తరం (స్యా.)] భజేథాతి.

మనోజజాతకం దుతియం.

౩౯౮. సుతనుజాతకం (౭-౧-౩)

౧౫. రాజా తే భత్తం పాహేసి, సుచిం మంసూపసేచనం;

మఘదేవస్మిం [మఖాదేవస్మిం (సీ. పీ.), మాఘదేవస్మిం (క.)] అధివత్థే, ఏహి నిక్ఖమ్మ భుఞ్జస్సు.

౧౬. ఏహి మాణవ ఓరేన, భిక్ఖమాదాయ సూపితం;

త్వఞ్చ మాణవ భిక్ఖా చ [భక్ఖోసి (స్యా.), భక్ఖావ (క.)], ఉభో భక్ఖా భవిస్సథ.

౧౭. అప్పకేన తువం యక్ఖ, థుల్లమత్థం జహిస్ససి;

భిక్ఖం తే నాహరిస్సన్తి, జనా మరణసఞ్ఞినో.

౧౮. లద్ధాయ యక్ఖా [లద్ధాయం యక్ఖ (సీ. స్యా. పీ.)] తవ నిచ్చభిక్ఖం, సుచిం పణీతం రససా ఉపేతం;

భిక్ఖఞ్చ తే ఆహరియో నరో ఇధ, సుదుల్లభో హేహితి భక్ఖితే [ఖాదితే (సీ. స్యా. పీ.)] మయి.

౧౯. మమేవ [మమేస (సీ. పీ.)] సుతనో అత్థో, యథా భాససి మాణవ;

మయా త్వం సమనుఞ్ఞాతో, సోత్థిం పస్సాహి మాతరం.

౨౦. ఖగ్గం ఛత్తఞ్చ పాతిఞ్చ, గచ్ఛమాదాయ [గచ్ఛేవాదాయ (సీ. స్యా. పీ.)] మాణవ;
సోత్థిం పస్సతు తే మాతా, త్వఞ్చ పస్సాహి మాతరం.

౨౧. ఏవం యక్ఖ సుఖీ హోహి, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
ధనఞ్చ మే అధిగతం, రఞ్ఞో చ వచనం కతన్తి.

సుతనుజాతకం తతియం.

౩౯౯. మాతుపోసకగిజ్ఝజాతకం (౭-౧-౪)

౨౨. తే కథం ను కరిస్సన్తి, వుద్ధా గిరిదరీసయా;
అహం బద్ధోస్మి పాసేన, నిలీయస్స వసం గతో.

౨౩. కిం గిజ్ఝ పరిదేవసి, కా ను తే పరిదేవనా;
న మే సుతో వా దిట్ఠో వా, భాసన్తో మానుసిం దిజో.

౨౪. భరామి మాతాపితరో, వుద్ధే గిరిదరీసయే;
తే కథం ను కరిస్సన్తి, అహం వసం గతో తవ.

౨౫. యం ను గిజ్ఝో యోజనసతం, కుణపాని అవేక్ఖతి;
కస్మా జాలఞ్చ పాసఞ్చ, ఆసజ్జాపి న బుజ్ఝసి.

౨౬. యదా పరాభవో హోతి, పోసో జీవితసఙ్ఖయే;
అథ జాలఞ్చ పాసఞ్చ, ఆసజ్జాపి న బుజ్ఝతి.

౨౭. భరస్సు మాతాపితరో, వుద్ధే గిరిదరీసయే;
మయా త్వం సమనుఞ్ఞాతో, సోత్థిం పస్సాహి ఞాతకే.

౨౮. ఏవం లుద్దక నన్దస్సు, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
భరిస్సం మాతాపితరో, వుద్ధే గిరిదరీసయేతి.

మాతుపోసకగిజ్ఝజాతకం చతుత్థం.

౪౦౦. దబ్భపుప్ఫజాతకం (౭-౧-౫)

౨౯. అనుతీరచారీ భద్దన్తే, సహాయమనుధావ మం;
మహా మే గహితో [రోహితో (క.)] మచ్ఛో, సో మం హరతి వేగసా.

౩౦. గమ్భీరచారీ భద్దన్తే, దళ్హం గణ్హాహి థామసా;

అహం తం ఉద్ధరిస్సామి, సుపణ్ణో ఉరగామివ [ఉరగమ్మివ (సీ. స్యా. పీ.)].

౩౧. వివాదో నో సముప్పన్నో, దబ్భపుప్ఫ సుణోహి మే;
సమేహి మేధగం [మేధకం (పీ.)] సమ్మ, వివాదో వూపసమ్మతం.

౩౨. ధమ్మట్ఠోహం పురే ఆసిం, బహూ అడ్డా మే తీరితా [బహుఅట్టం మే తీరితం (సీ.), బహుఅట్టంవ తీరితం (స్యా.), బహు అత్థం మే తీరితం (పీ.)];
సమేమి మేధగం సమ్మ, వివాదో వూపసమ్మతం.

౩౩. అనుతీరచారి నఙ్గుట్ఠం, సీసం గమ్భీరచారినో;
అచ్చాయం [అథాయం (సీ. పీ.)] మజ్ఝిమో ఖణ్డో, ధమ్మట్ఠస్స భవిస్సతి.

౩౪. చిరమ్పి భక్ఖో అభవిస్స, సచే న వివదేమసే;
అసీసకం అనఙ్గుట్ఠం, సిఙ్గాలో హరతి రోహితం.

౩౫. యథాపి రాజా నన్దేయ్య, రజ్జం లద్ధాన ఖత్తియో;
ఏవాహమజ్జ నన్దామి, దిస్వా పుణ్ణముఖం పతిం.

౩౬. కథం ను థలజో సన్తో, ఉదకే మచ్ఛం పరామసి;
పుట్ఠో మే సమ్మ అక్ఖాహి, కథం అధిగతం తయా.

౩౭. వివాదేన కిసా హోన్తి, వివాదేన ధనక్ఖయా;
జీనా ఉద్దా వివాదేన, భుఞ్జ మాయావి రోహితం.

౩౮. ఏవమేవ మనుస్సేసు, వివాదో యత్థ జాయతి;
ధమ్మట్ఠం పటిధావన్తి, సో హి నేసం వినాయకో;
ధనాపి తత్థ జీయన్తి, రాజకోసో పవడ్ఢతీతి [చ వడ్ఢతి (పీ.)].

దబ్భపుప్ఫజాతకం పఞ్చమం.

౪౦౧. పణ్ణకజాతకం (౭-౧-౬)

౩౯. పణ్ణకం [దసణ్ణకం (సీ. స్యా. పీ.)] తిఖిణధారం, అసిం సమ్పన్నపాయినం;
పరిసాయం పురిసో గిలతి, కిం దుక్కరతరం తతో;
యదఞ్ఞం దుక్కరం ఠానం, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౪౦. గిలేయ్య పురిసో లోభా, అసిం సమ్పన్నపాయినం;

యో చ వజ్జా దదామీతి, తం దుక్కరతరం తతో;

సబ్బఞ్ఞం సుకరం ఠానం, ఏవం జానాహి మద్దవ [మాగధ (సీ. స్యా. పీ.)].

౪౧. బ్యాకాసి ఆయురో పఞ్హం, అత్థం [అత్థ (పీ. సీ. నియ్య)] ధమ్మస్స కోవిదో;

పుక్కుసం దాని పుచ్ఛామి, కిం దుక్కరతరం తతో;

యదఞ్ఞం దుక్కరం ఠానం, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౪౨. న వాచముపజీవన్తి, అఫలం గిరముదీరితం;

యో చ దత్వా అవాకయిరా, తం దుక్కరతరం తతో;

సబ్బఞ్ఞం సుకరం ఠానం, ఏవం జానాహి మద్దవ.

౪౩. బ్యాకాసి పుక్కుసో పఞ్హం, అత్థం ధమ్మస్స కోవిదో;

సేనకం దాని పుచ్ఛామి, కిం దుక్కరతరం తతో;

యదఞ్ఞం దుక్కరం ఠానం, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౪౪. దదేయ్య పురిసో దానం, అప్పం వా యది వా బహుం;

యో చ దత్వా నానుతప్పే [తపే (సీ. పీ.)], తం దుక్కరతరం తతో;

సబ్బఞ్ఞం సుకరం ఠానం, ఏవం జానాహి మద్దవ.

౪౫. బ్యాకాసి ఆయురో పఞ్హం, అథో పుక్కుసపోరిసో;

సబ్బే పఞ్హే అతిభోతి, యథా భాసతి సేనకోతి.

పణ్ణక [దసణ్ణక (సీ. స్యా. పీ.)] జాతకం ఛట్ఠం.

౪౦౨. సత్తుభస్తజాతకం (౭-౧-౭)

౪౬. విబ్భన్తచిత్తో కుపితిన్ద్రియోసి, నేత్తేహి తే వారిగణా సవన్తి;

కిం తే నట్ఠం కిం పన పత్థయానో, ఇధాగమా బ్రహ్మే తదిఙ్ఘ [బ్రాహ్మణ ఇఙ్ఘ (సీ. స్యా.)] బ్రూహి.

౪౭. మియ్యేథ భరియా వజతో మమజ్జ, అగచ్ఛతో మరణమాహ యక్ఖో;

ఏతేన దుక్ఖేన పవేధితోస్మి, అక్ఖాహి మే సేనక ఏతమత్థం.

౪౮. బహూని ఠానాని విచిన్తయిత్వా, యమేత్థ వక్ఖామి తదేవ సచ్చం;

మఞ్ఞామి తే బ్రాహ్మణ సత్తుభస్తం, అజానతో కణ్హసప్పో పవిట్ఠో.

౪౯. ఆదాయ దణ్డం పరిసుమ్భ భస్తం, పస్సేళమూగం ఉరగం దుజివ్హం [దిజివ్హం (సీ. పీ.)];

ఛిన్దజ్జ కఙ్ఖం విచికిచ్ఛితాని, భుజఙ్గమం పస్స పముఞ్చ భస్తం.

౨౹౦. సంవిగ్గరూపో పరిసాయ మజ్ఝే, సో బ్రాహ్మణో సత్తుభస్తం పముఞ్చి;
అథ నిక్ఖమి ఉరగో ఉగ్గతేజో, ఆసీవిసో సప్పో ఫణం కరిత్వా.

౨౹౧. సులద్ధలాభా జనకస్స రఞ్ఞో, యో పస్సతీ సేనకం సాధుపఞ్ఞం;
వివట్టఛద్దో [వివత్తచ్ఛద్దో (సీ.), వివట్టచ్ఛదో (స్యా.), వివట్టచ్ఛద్దా (పీ.)] నుసి సబ్బదస్సీ, ఞాణం ను తే బ్రాహ్మణ భింసరూపం.

౨౹౨. ఇమాని మే సత్తసతాని అత్థి, గణ్హాహి సబ్బాని దదామి తుయ్హం;
తయా హి మే జీవితమజ్జ లద్ధం, అథోపి భరియాయ మకాసి సోత్థిం.

౨౹౩. న పణ్డితా వేతనమాదియన్తి, చిత్రాహి గాథాహి సుభాసితాహి;
ఇతోపి తే బ్రహ్మే దదన్తు విత్తం, ఆదాయ త్వం గచ్ఛ సకం నికేతన్తి.

సత్తుభస్తజాతకం [సేనకజాతకం (స్యా.)] సత్తమం.

౪౦౩. అట్ఠిసేనకజాతకం (౭-౧-౮)

౨౹౪. యేమే అహం న జానామి, అట్ఠిసేన వనిబ్బకే;
తే మం సఙ్గమ్మ యాచన్తి, కస్మా మం త్వం న యాచసి.

౨౹౫. యాచకో అప్పియో హోతి, యాచం అదదమప్పియో;
తస్మాహం తం న యాచామి, మా మే విదేస్సనా [విద్దేసనా (సీ. పీ.)] అహు.

౨౹౬. యో వే యాచనజీవానో, కాలే యాచం న యాచతి;
పరఞ్చ పుఞ్ఞా [పుఞ్ఞం (స్యా. క.)] ధంసేతి, అత్తనాపి న జీవతి.

౨౹౭. యో చ [యో వే (క.)] యాచనజీవానో, కాలే యాచఞ్హి యాచతి [యాచంపి యాచతి (స్యా.), యాచాని యాచతి (పీ.), యాచతి యాచనం (సీ. నియ్య), యాచనం యాచతి (క.)];
పరఞ్చ పుఞ్ఞం లబ్భేతి, అత్తనాపి చ జీవతి.

౨౹౮. న వే దేస్సన్తి [న వే దుస్సన్తి (స్యా.), న వే దిస్సన్తి (పీ.), న విదేస్సన్తి (క. అట్ఠ.)] సప్పఞ్ఞా, దిస్వా యాచకమాగతే;
బ్రహ్మచారి పియో మేసి, వద త్వం [వర తం (సీ.), వర త్వం (పీ.)] భఞ్ఞమిచ్ఛసి [యఞ్ఞమిచ్ఛసి (?)].

౨౹౯. న వే యాచన్తి సప్పఞ్ఞా, ధీరో చ వేదితుమరహతి;
ఉద్దిస్స అరియా తిట్ఠన్తి, ఏసా అరియాన యాచనా.

౬౦. దదామి తే బ్రాహ్మణ రోహిణీనం, గవం సహస్సం సహ పుఙ్గవేన;
అరియో హి అరియస్స కథం న దజ్జా, సుత్వాన గాథా తవ ధమ్మయుత్తాతి.

అట్ఠిసేనకజాతకం అట్ఠమం.

౪౦౪. కపిజాతకం (౭-౧-౯)

౬౧. యత్థ వేరీ నివసతి, న వసే తత్థ పణ్డితో;
ఏకరత్తం దిరత్తం వా, దుక్ఖం వసతి వేరిసు.

౬౨. దిసో వే లహుచిత్తస్స, పోసస్సానువిధీయతో;
ఏకస్స కపినో హేతు, యూథస్స అనయో కతో.

౬౩. బాలోవ [చ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] పణ్డితమానీ, యూథస్స పరిహారకో;
సచిత్తస్స వసం గన్త్వా, సయేథాయం [పస్సేథాయం (క॰)] యథా కపి.

౬౪. న సాధు బలవా బాలో, యూథస్స పరిహారకో;
అహితో భవతి ఞాతీనం, సకుణానంవ చేతకో [చేటకో (క॰)].

౬౫. ధీరోవ బలవా సాధు, యూథస్స పరిహారకో;
హితో భవతి ఞాతీనం, తిదసానంవ వాసవో.

౬౬. యో చ సీలఞ్చ పఞ్ఞఞ్చ, సుతఞ్చత్తని పస్సతి;
ఉభిన్నమత్థం చరతి, అత్తనో చ పరస్స చ.

౬౭. తస్మా తులేయ్య మత్తానం, సీలపఞ్ఞాసుతామివ [సీలం పఞ్ఞం సుతంపివ (స్యా॰)];
గణం వా పరిహరే ధీరో, ఏకో వాపి పరిబ్బజేతి.

కపిజాతకం నవమం.

౪౦౫. బకజాతకం (౭-౧-౧౦)

౬౮. ద్వాసత్తతి గోతమ [భో గోతమ (క॰)] పుఞ్ఞకమ్మా, వసవత్తినో జాతిజరం అతీతా;
అయమన్తిమా వేదగూ బ్రహ్మపత్తి [బ్రహ్ముపపత్తి (స్యా॰ క॰)], అస్మాభిజప్పన్తి జనా [పజా (క॰)] అనేకా.

౬౯. అప్పఞ్హి ఏతం [అప్పఞ్చ హేతం (స్యా॰), అప్పంసి ఏతం (క॰)] న హి దీఘమాయు, యం త్వం బక మఞ్ఞసి దీఘమాయుం;

సతం సహస్సాని [సహస్సానం (సీ. పీ. సం. ని. ౧.౧౭౫), సహస్సాన (స్యా. కం.)] నిరబ్బుదానం, ఆయుం పజానామి తవాహ బ్రహ్మే.

౭౦. అనన్తదస్సీ భగవాహమస్మి, జాతిజ్జరం సోకముపాతివత్తో;
కిం మే పురాణం వతసీలవత్తం [సీలవన్తం (పీ. క.)], ఆచిక్ఖ మే తం యమహం విజఞ్ఞం.

౭౧. యం త్వం అపాయేసి బహూ మనుస్సే, పిపాసితే ఘమ్మని సమ్పరేతే;
తం తే పురాణం వతసీలవత్తం, సుత్తప్పబుద్ధోవ అనుస్సరామి.

౭౨. యం ఏణికూలస్మి జనం గహీతం, అమోచయీ గయ్హక నియ్యమానం;
తం తే పురాణం వతసీలవత్తం, సుత్తప్పబుద్ధోవ అనుస్సరామి.

౭౩. గఙ్గాయ సోతస్మిం గహీతనావం, లుద్దేన నాగేన మనుస్సకప్పా;
అమోచయి త్వం బలసా పసయ్హ, తం తే పురాణం వతసీలవత్తం;
సుత్తప్పబుద్ధోవ అనుస్సరామి.

౭౪. కప్పో చ తే బద్ధచరో [పత్థచరో (స్యా.), పట్టచరో (క.)] అహోసి, సమ్బుద్ధిమన్తం [సమ్బుద్ధివన్తం (స్యా. పీ.), సమ్బుద్ధవన్తం (క.)] వతినం [వతితం (స్యా.), వతిదం (క.)] అమఞ్ఞం;
తం తే పురాణం వతసీలవత్తం, సుత్తప్పబుద్ధోవ అనుస్సరామి.

౭౫. అద్ధా పజానాసి మమేతమాయుం, అఞ్ఞమ్పి జానాసి తథా హి బుద్ధో;
తథా హి తాయం [త్యాయం (సం. ని. ౧.౧౭౫)] జలితానుభావో, ఓభాసయం తిట్ఠతి బ్రహ్మలోకన్తి.

బకజాతకం దసమం.

కుక్కువగ్గో పఠమో.

తస్సుద్దానం –

వరకణ్ణిక చాపవరో సుతనో, అథ గిజ్ఝ సరోహితమచ్ఛవరో;
పున పణ్ణక [దసణ్ణక (సీ. స్యా. పీ.)] సేనక యాచనకో, అథ వేరి సబ్రహ్మబకేన దసాతి.

౨. గన్ధారవగ్గో

౪౦౬. గన్ధారజాతకం (౭-౨-౧)

౭౬. హిత్వా గామసహస్సాని, పరిపుణ్ణాని సోళస;
కోట్ఠాగారాని ఫీతాని, సన్నిధిం దాని కుబ్బసి.

౭౭. హిత్వా గన్ధారవిసయం, పహూతధనధారియం [ధానియం (సీ. పీ.), ధఞ్ఞన్తి అత్థో];
పసాసనతో [పసాసనితో (సీ. స్యా.), పసాసనాతో (పీ.)] నిక్ఖన్తో, ఇధ దాని పసాససి.

౭౮. ధమ్మం భణామి వేదేహ, అధమ్మో మే న రుచ్చతి;
ధమ్మం మే భణమానస్స, న పాపముపలిమ్పతి.

౭౯. యేన కేనచి వణ్ణేన, పరో లభతి రుప్పనం;
మహత్థియమ్పి చే వాచం, న తం భాసేయ్య పణ్డితో.

౮౦. కామం రుప్పతు వా మా వా, భుసంవ వికిరీయతు;
ధమ్మం మే భణమానస్స, న పాపముపలిమ్పతి.

౮౧. నో చే అస్స సకా బుద్ధి, వినయో వా సుసిక్ఖితో;
వనే అన్ధమహింసోవ [అన్ధమహిసోవ (సీ. పీ.)] చరేయ్య బహుకో జనో.

౮౨. యస్మా చ పనిధేకచ్చే, ఆచేరమ్హి [ఆచారమ్హి (సీ. పీ.)] సుసిక్ఖితా;
తస్మా వినీతవినయా, చరన్తి సుసమాహితాతి.

గన్ధారజాతకం పఠమం.

౪౦౭. మహాకపిజాతకం (౭-౨-౨)

౮౩. అత్తానం సఙ్కమం కత్వా, యో సోత్థిం సముతారయి;
కిం త్వం తేసం కిమే [కిమో (సీ. పీ.), కిం మే (స్యా.)] తుయ్హం, హోన్తి ఏతే [హేతే (స్యా.), సో తే (క.)] మహాకపి.

౮౪. రాజాహం ఇస్సరో తేసం, యూథస్స పరిహారకో;
తేసం సోకపరేతానం, భీతానం తే అరిన్దమ.

౮౫. ఉల్లఙ్ఘయిత్వా [స లఙ్ఘయిత్వా (పీ.), సులఙ్ఘయిత్వా (క.)] అత్తానం, విస్సట్ఠధనునో సతం;
తతో అపరపాదేసు, దళ్హం బన్ధం లతాగుణం.

౮౬. ఛిన్నబ్భమివ వాతేన, నుణ్ణో [నున్నో (సీ.)] రుక్ఖం ఉపాగమిం;
సోహం అప్పభవం తత్థ, సాఖం హత్థేహి అగ్గహిం.

౮౭. తం మం వియాయతం సన్తం, సాఖాయ చ లతాయ చ;
సమనుక్కమన్తా పాదేహి, సోత్థిం సాఖామిగా గతా.

౮౮. తం మం న తపతే బన్ధో, మతో [వధో (సీ. స్యా. పీ.)] మే న తపేస్సతి;
సుఖమాహరితం తేసం, యేసం రజ్జమకారయిం.

౮౯. ఏసా తే ఉపమా రాజ, తం సుణోహి అరిన్దమ [అత్థసన్దస్సనీ కతా (పీ.)];
రఞ్ఞా రట్ఠస్స యోగ్గస్స, బలస్స నిగమస్స చ;
సబ్బేసం సుఖమేట్ఠబ్బం, ఖత్తియేన పజానతాతి.

మహాకపిజాతకం దుతియం.

౪౦౮. కుమ్భకారజాతకం (౭-౨-౩)

౯౦. అమ్బాహమద్దం వనమన్తరస్మిం, నీలోభాసం ఫలితం [ఫలినం (పీ.)] సంవిరూళ్హం;
తమద్దసం ఫలహేతు విభగ్గం, తం దిస్వా భిక్ఖాచరియం చరామి.

౯౧. సేలం సుమట్ఠం నరవీరనిట్ఠితం [నరవిద్ధునిట్ఠితం (క.)], నారీ యుగం ధారయి అప్పసద్దం;
దుతియఞ్చ ఆగమ్మ అహోసి సద్దో, తం దిస్వా భిక్ఖాచరియం చరామి.

౯౨. దిజా దిజం కుణపమాహరన్తం, ఏకం సమానం బహుకా సమేచ్చ;
ఆహారహేతూ పరిపాతయింసు, తం దిస్వా భిక్ఖాచరియం చరామి.

౯౩. ఉసభాహమద్దం యూథస్స మజ్ఝే, చలక్కకుం వణ్ణబలూపపన్నం;
తమద్దసం కామహేతు వితున్నం, తం దిస్వా భిక్ఖాచరియం చరామి.

౯౪. కరణ్డకో [కరణ్డునామ (సీ. పీ.)] కలిఙ్గానం, గన్ధారానఞ్చ నగ్గజి;
నిమిరాజా విదేహానం, పఞ్చాలానఞ్చ దుమ్ముఖో;

ఏతే రట్ఠాని హిత్వాన, పబ్బజింసు అకిఞ్చనా.

౯౫. సబ్బేపిమే దేవసమా సమాగతా, అగ్గీ యథా పజ్జలితో తథేవిమే;
అహమ్పి ఏకో చరిస్సామి భగ్గవి, హిత్వాన కామాని యథోధికాని.

౯౬. అయమేవ కాలో న హి అఞ్ఞో అత్థి, అనుసాసితా మే న భవేయ్య పచ్ఛా;
అహమ్పి ఏకా చరిస్సామి భగ్గవ, సకుణీవ ముత్తా పురిసస్స హత్థా.

౯౭. ఆమం పక్కఞ్చ జానన్తి, అథో లోణం అలోణకం;
తమహం దిస్వాన పబ్బజిం, చరేవ త్వం చరామహన్తి.

కుమ్భకారజాతకం తతియం.

౪౦౯. దళ్హధమ్మజాతకం (౭-౨-౪)

౯౮. అహం చే దళ్హధమ్మస్స [దళ్హధమ్మాయ (పీ.)], వహన్తి నాభిరాధయిం;
ధరన్తీ ఉరసి సల్లం, యుద్ధే విక్కన్తచారినీ.

౯౯. నూన రాజా న జానాతి [న హ నూన రాజా జానాతి (సీ. పీ.)], మమ విక్కమపోరిసం;
సఙ్గామే సుకతన్తాని, దూతవిప్పహితాని చ.

౧౦౦. సా నూనాహం మరిస్సామి, అబన్ధు అపరాయినీ [అపరాయిణీ (సీ.), అపరాయణీ (?)];
తదా హి [తథా హి (పీ.)] కుమ్భకారస్స, దిన్నా ఛకణహారికా.

౧౦౧. యావతాసీసతీ పోసో, తావదేవ పవీణతి;
అత్థాపాయే జహన్తి నం, ఓట్ఠిబ్యాధింవ ఖత్తియో.

౧౦౨. యో పుబ్బే కతకల్యాణో, కతత్థో నావబుజ్ఝతి;
అత్థా తస్స పలుజ్జన్తి, యే హోన్తి అభిపత్థితా.

౧౦౩. యో పుబ్బే కతకల్యాణో, కతత్థో మనుబుజ్ఝతి;
అత్థా తస్స పవడ్ఢన్తి, యే హోన్తి అభిపత్థితా.

౧౦౪. తం వో వదామి భద్దన్తే [భద్దం వో (సీ. స్యా. పీ.)], యావన్తేత్థ సమాగతా;
సబ్బే కతఞ్ఞునో హోథ, చిరం సగ్గమ్హి ఠస్సథాతి.

దళ్హధమ్మజాతకం చతుత్థం.

౪౧౦. సోమదత్తజాతకం (౭-౨-౫)

౧౦౫. యో మం పురే పచ్చుడ్డేతి [పచ్చుదేతి (సీ. స్యా. పీ.), పచ్చుట్ఠేతి (క.)], అరఞ్ఞే దూరమాయతో;
సో న దిస్సతి మాతఙ్గో, సోమదత్తో కుహిం గతో.

౧౦౬. అయం వా సో మతో సేతి, అల్లసిఙ్గంవ వచ్ఛితో [అల్లపిఙ్గ్కవ ఛిజ్జితో (సీ. పీ.), అల్లపీతంవ విచ్ఛితో (స్యా.)];
భుమ్యా నిపతితో సేతి, అమరా వత కుఞ్జరో.

౧౦౭. అనగారియుపేతస్స, విప్పముత్తస్స తే సతో;
సమణస్స న తం సాధు, యం పేతమనుసోచసి.

౧౦౮. సంవాసేన హవే సక్క, మనుస్సస్స మిగస్స వా;

హదయే జాయతే పేమం, తం న సక్కా అసోచితుం.

౧౦౯.మతం మరిస్సం రోదన్తి, యే రుదన్తి లపన్తి చ;

తస్మా త్వం ఇసి మా రోది, రోదితం మోఘమాహు సన్తో.

౧౧౦.కన్దితేన హవే బ్రహ్మే, మతో పేతో సముట్ఠహే;

సబ్బే సఙ్గమ్మ రోదామ, అఞ్ఞమఞ్ఞస్స ఞాతకే.

౧౧౧.ఆదిత్తం వత మం సన్తం, ఘతసిత్తంవ పావకం;

వారినా వియ ఓసిఞ్చం, సబ్బం నిబ్బాపయే దరం.

౧౧౨.అబ్బహీ వత మే సల్లం, యమాసి హదయస్సితం;

యో మే సోకపరేతస్స, పుత్తసోకం అపానుది.

౧౧౩. సోహం అబ్బూళ్హసల్లోస్మి, వీతసోకో అనావిలో;

న సోచామి న రోదామి, తవ సుత్వాన వాసవాతి.

సోమదత్తజాతకం పఞ్చమం.

౪౧౧. సుసీమజాతకం (౭-౨-౬)

౧౧౪.కాళాని కేసాని పురే అహేసుం, జాతాని సీసమ్హి యథాపదేసే;

తానజ్జ సేతాని సుసీమ [సుసిమ (క.)] దిస్వా, ధమ్మం చర బ్రహ్మచరియస్స కాలో.

౧౧౫.మమేవ దేవ పలితం న తుయ్హం, మమేవ సీసం మమ ఉత్తమఙ్గం;

“అత్థం కరిస్స”న్తి ముసా అభాణిం [అభాసిం (క.)], ఏకాపరాధం ఖమ రాజసేట్ఠ.

౧౧౬.దహరో తువం దస్సనియోసి రాజ, పఠముగ్గతో హోసి [హోహి (సీ.), హోతి (క.)] యథా కళీరో;

రజ్జఞ్చ కారేహి మమఞ్చ పస్స, మా కాలికం అనుధావీ జనిన్ద.

౧౧౭.పస్సామి వోహం దహరిం కుమారిం, సామట్ఠపస్సం సుతనుం సుమజ్ఝం;

కాళప్పవాళావ పవేల్లమానా, పలోభయన్తీవ [సా లోభయన్తీవ (పీ.)] నరేసు గచ్ఛతి.

౧౧౮.తమేన పస్సామిపరేన నారిం, ఆసీతికం నావుతికం వ జచ్చా;

దణ్డం గహేత్వాన పవేధమానం, గోపానసీభోగ్గసమం చరన్తిం.

౧౧౯.సోహం తమేవానువిచిన్తయన్తో, ఏకో సయామి [పస్సామి (క.)] సయనస్స మజ్ఝే;

“అహమ్పి ఏవం” ఇతి పేక్ఖమానో, న గహే రమే [న గేహే రమే (సీ.), గేహే న రమే (స్యా. క.)] బ్రహ్మచరియస్స కాలో.

౧౨౦.రజ్జువాలమ్బనీ చేసా, యా గేహే వసతో రతి;
ఏవమ్పి ఛేత్వాన వజన్తి ధీరా, అనపేక్ఖినో కామసుఖం పహాయాతి.

సుసీమజాతకం ఛట్ఠం.

౪౧౨. కోటసిమ్బలిజాతకం (౭-౨-౭)

౧౨౧.అహం దససతంబ్యామం, ఉరగమాదాయ ఆగతో;
తఞ్చ మఞ్చ మహాకాయం, ధారయం నప్పవేధసి [న పవేధయి (క.)].

౧౨౨అథిమం ఖుద్దకం పక్ఖిం, అప్పమంసతరం మయా;
ధారయం బ్యథసి [బ్యాధసే (సీ.), బ్యధసే (పీ.), బ్యాధసి (క.)] భీతా [భీతో (సీ. స్యా. పీ.)], కమత్థం కోటసిమ్బలి [కోటిసిమ్బలి (సీ. పీ.)].

౧౨౩.మంసభక్ఖో తువం రాజ, ఫలభక్ఖో అయం దిజో;
అయం నిగ్రోధబీజాని, పిలక్ఖుదుమ్బరాని చ;
అస్సత్థాని చ భక్ఖిత్వా, ఖన్ధే మే ఓహదిస్సతి.

౧౨౪తే రుక్ఖా సంవిరూహన్తి, మమ పస్సే నివాతజా;
తే మం పరియోనన్ధిస్సన్తి, అరుక్ఖం మం కరిస్సరే.

౧౨౫సన్తి అఞ్ఞేపి రుక్ఖా సే, మూలినో ఖన్ధినో దుమా;
ఇమినా సకుణజాతేన, బీజమాహరితా హతా.

౧౨౬.అజ్ఝారూహాభివడ్ఢన్తి [అజ్ఝారూళ్హాభివడ్ఢన్తి (సీ. పీ.)], బ్రహన్తమ్పి వనప్పతిం;
తస్మా రాజ పవేధామి, సమ్పస్సంనాగతం భయం.

౧౨౭.సఙ్కేయ్య సఙ్కితబ్బాని, రక్ఖేయ్యానాగతం భయం;
అనాగతభయా ధీరో, ఉభో లోకే అవేక్ఖతీతి.

కోటసిమ్బలిజాతకం సత్తమం.

౪౧౩. ధూమకారిజాతకం (౭-౨-౮)

౧౨౮రాజా అపుచ్ఛి విధురం, ధమ్మకామో యుధిట్ఠిలో;
అపి బ్రాహ్మణ జానాసి, కో ఏకో బహు సోచతి.

౧౨౯. బ్రాహ్మణో అజయూథేన, పహూతేధో [బహూతేజో (పీ. క.), బహుతేన్దో (స్యా.)] వనే వసం;
ధూమం అకాసి వాసేట్ఠో, రత్తిన్దివమతన్దితో.

౧౩౦. తస్స తం ధూమగన్ధేన, సరభా మకసడ్డితా [మకసద్దితా (సీ. స్యా.), మకసట్టితా (పీ. క.)];
వస్సావాసం ఉపాగచ్ఛుం, ధూమకారిస్స సన్తికే.

౧౩౧. సరభేసు మనం కత్వా, అజా నో నావబుజ్ఝథ;
ఆగచ్ఛన్తీ వజన్తీ వా [ఆగచ్ఛన్తి వజన్తి వా (స్యా. పీ.), ఆగచ్ఛన్తిం వజన్తిం వా (క.)], తస్స తా వినసుం [వినస్సుం (సీ.)] అజా.

౧౩౨. సరభా సరదే కాలే, పహీనమకసే వనే;
పావిసుం గిరిదుగ్గాని, నదీనం పభవాని చ.

౧౩౩. సరభే చ గతే దిస్వా, అజా చ విభవం గతా [అజే చ విభవం గతే (క.)];
కిసో చ వివణ్ణో చాసి, పణ్డురోగీ చ బ్రాహ్మణో.

౧౩౪. ఏవం యో సం నిరంకత్వా, ఆగన్తుం కురుతే పియం;
సో ఏకో బహు సోచతి, ధూమకారీవ బ్రాహ్మణోతి.

ధూమకారిజాతకం అట్ఠమం.

౪౧౪. జాగరజాతకం (౭-౨-౯)

౧౩౫. కోధ జాగరతం సుత్తో, కోధ సుత్తేసు జాగరో;
కో మమేతం విజానాతి, కో తం పటిభణాతి మే.

౧౩౬. అహం జాగరతం సుత్తో, అహం సుత్తేసు జాగరో;
అహమేతం విజానామి, అహం పటిభణామి తే.

౧౩౭. కథం జాగరతం సుత్తో, కథం సుత్తేసు జాగరో;
కథం ఏతం విజానాసి, కథం పటిభణాసి మే.

౧౩౮. యే ధమ్మం నప్పజానన్తి, సంయమోతి దమోతి చ;
తేసు సుప్పమానేసు, అహం జగ్గామి దేవతే.

౧౩౯. యేసం రాగో చ దోసో చ, అవిజ్జా చ విరాజితా;
తేసు జాగరమానేసు, అహం సుత్తోస్మి దేవతే.

౧౪౦.ఏవం జాగరతం సుత్తో, ఏవం సుత్తేసు జాగరో;

ఏవమేతం విజానామి, ఏవం పటిభణామి తే.

౧౪౧.సాధు జాగరతం సుత్తో, సాధు సుత్తేసు జాగరో;

సాధుమేతం విజానాసి, సాధు పటిభణాసి మేతి.

జాగరజాతకం నవమం.

౪౧౫. కుమ్మాసపిణ్డిజాతకం (౭-౨-౧౦)

౧౪౨.న కిరత్థి అనోమదస్సిసు, పారిచరియా బుద్ధేసు అప్పికా [అప్పకా (క.)];

సుక్ఖాయ అలోణికాయ చ, పస్స ఫలం కుమ్మాసపిణ్డియా.

౧౪౩.హత్థిగవస్సా చిమే బహూ [హత్థిగవాస్సా చ మే బహూ (సీ.), హత్థీ గవాస్సా చిమే బహూ (స్యా.), హత్థీ గవాస్సా చ మే బహూ (పీ.)], ధనధఞ్ఞం పథవీ చ కేవలా;

నారియో చిమా అచ్ఛరూపమా, పస్స ఫలం కుమ్మాసపిణ్డియా.

౧౪౪.అభిక్ఖణం రాజకుఞ్జర, గాథా భాససి కోసలాధిప;

పుచ్ఛామి తం రట్ఠవడ్ఢన, బాళ్హం పీతిమనో పభాససి.

౧౪౫.ఇమస్మిఞ్ఞేవ నగరే, కులే అఞ్ఞతరే అహుం;

పరకమ్మకరో ఆసిం, భతకో సీలసంవుతో.

౧౪౬.కమ్మాయ నిక్ఖమన్తోహం, చతురో సమణేద్దసం;

ఆచారసీలసమ్పన్నే, సీతిభూతే అనాసవే.

౧౪౭.తేసు చిత్తం పసాదేత్వా, నిసీదేత్వా [నిసాదేత్వా (?)] పణ్ణసన్థతే;

అదం బుద్ధాన కుమ్మాసం, పసన్నో సేహి పాణిభి.

౧౪౮.తస్స కమ్మస్స కుసలస్స, ఇదం మే ఏదిసం ఫలం;

అనుభోమి ఇదం రజ్జం, ఫీతం ధరణిముత్తమం.

౧౪౯.దదం భుఞ్జ మా చ పమాదో [దద భుఞ్జ చ మా చ పమాదో (సీ. పీ.)], చక్కం వత్తయ కోసలాధిప;

మా రాజ అధమ్మికో అహు, ధమ్మం పాలయ కోసలాధిప.

౧౫౦.సోహం తదేవ పునప్పునం, వటుమం ఆచరిస్సామి సోభనే;

అరియాచరితం సుకోసలే, అరహన్తో మే మనాపావ పస్సితుం.

౧౫౧. దేవీ వియ అచ్ఛరూపమా, మజ్ఝే నారిగణస్స సోభసి;

కిం కమ్మమకాసి భద్దకం, కేనాసి వణ్ణవతీ సుకోసలే.

౧౫౨. అమ్బట్ఠకులస్స ఖత్తియ, దాస్యాహం పరపేసియా అహుం;

సఞ్ఞతా చ [సఞ్ఞతా (సీ. పీ.)] ధమ్మజీవినీ, సీలవతీ చ అపాపదస్సనా.

౧౫౩. ఉద్ధటభత్తం అహం తదా, చరమానస్స అదాసి భిక్ఖునో;

విత్తా సుమనా సయం అహం, తస్స కమ్మస్స ఫలం మమేదిసన్తి.

కుమ్మాసపిణ్డిజాతకం దసమం.

౪౧౬. పరన్తపజాతకం (౭-౨-౧౧)

౧౫౪. ఆగమిస్సతి మే పాపం, ఆగమిస్సతి మే భయం;

తదా హి చలితా సాఖా, మనుస్సేన మిగేన వా.

౧౫౫. భీరుయా నూన మే కామో, అవిదూరే వసన్తియా;

కరిస్సతి కిసం పణ్డుం, సావ సాఖా పరన్తపం.

౧౫౬. సోచయిస్సతి మం కన్తా, గామే వసమనిన్దితా;

కరిస్సతి కిసం పణ్డుం, సావ సాఖా పరన్తపం.

౧౫౭. తయా మం అసితాపఙ్గి [హసితాపఙ్గి (సీ. స్యా. పీ.)], సితాని [మిహితాని (సీ. స్యా. పీ.)] భణితాని చ;

కిసం పణ్డుం కరిస్సన్తి, సావ సాఖా పరన్తపం.

౧౫౮. అగమా నూన సో సద్దో, అసంసి నూన సో తవ;

అక్ఖాతం నూన తం తేన, యో తం సాఖమకమ్పయి.

౧౫౯. ఇదం ఖో తం సమాగమ్మ, మమ బాలస్స చిన్తితం;

తదా హి చలితా సాఖా, మనుస్సేన మిగేన వా.

౧౬౦. తథేవ త్వం అవేదేసి, అవఞ్చి [అవజ్ఝి (క.)] పితరం మమ;

హన్త్వా సాఖాహి ఛాదేన్తో, ఆగమిస్సతి మే [తే (స్యా. క.)] భయన్తి.

పరన్తపజాతకం ఏకాదసమం.

గన్ధారవగ్గో దుతియో.

తస్సుద్దానం –

వరగామ మహాకపి భగ్గవ చ, దళ్హధమ్మ సకుఞ్జర కేసవరో;
ఉరగో విధురో పున జాగరతం, అథ కోసలాధిప పరన్తప చాతి.

అథ వగ్గుద్దానం –

అథ సత్తనిపాతమ్హి, వగ్గం మే భణతో సుణ;
కుక్కు చ పున గన్ధారో, ద్వేవ గుత్తా మహేసినాతి.

సత్తకనిపాతం నిట్ఠితం.

౮. అట్ఠకనిపాతో

౪౧౭. కచ్చానిజాతకం (౧)

౧. ఓదాతవత్థా సుచి అల్లకేసా, కచ్చాని కిం కుమ్భిమధిస్సయిత్వా [కుమ్భిమపస్సయిత్వా (పీ॰)];
పిట్ఠా తిలా ధోవసి తణ్డులాని, తిలోదనో హేహితి కిస్స హేతు.

౨. న ఖో అయం బ్రాహ్మణ భోజనత్థా [భోజనత్థం (స్యా॰)], తిలోదనో హేహితి సాధుపక్కో;
ధమ్మో మతో తస్స పహుత్తమజ్జ [పహూనమజ్జ (స్యా॰), పహూతమజ్జ (సీ॰), బహూతమజ్జా (పీ॰)], అహం కరిస్సామి సుసానమజ్ఝే.

౩. అనువిచ్చ కచ్చాని కరోహి కిచ్చం, ధమ్మో మతో కో ను తవేవ [తవేత (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] సంసి;
సహస్సనేత్తో అతులానుభావో, న మియ్యతీ ధమ్మవరో కదాచి.

౪. దళ్హప్పమాణం మమ ఏత్థ బ్రహ్మే, ధమ్మో మతో నత్థి మమేత్థ కఙ్ఖా;
యే యేవ దాని పాపా భవన్తి, తే తేవ దాని సుఖితా భవన్తి.

౫. సుణిసా హి మయ్హం వఞ్ఝా అహోసి, సా మం వధిత్వాన విజాయి పుత్తం;
సా దాని సబ్బస్స కులస్స ఇస్సరా, అహం పనమ్హి [వసామి (స్యా॰)] అపవిద్ధా ఏకికా.

౬. జీవామి వోహం న మతోహమస్మి [నాహం మతోస్మి (సీ॰ పీ॰)], తవేవ అత్థాయ ఇధాగతోస్మి;
యా తం వధిత్వాన విజాయి పుత్తం, సహావ పుత్తేన కరోమి భస్మం.

౭. ఏవఞ్చ [ఏతఞ్చ (సీ॰ పీ॰)] తే రుచ్చతి దేవరాజ, మమేవ అత్థాయ ఇధాగతోసి;
అహఞ్చ పుత్తో సుణిసా చ నత్తా, సమ్మోదమానా ఘరమావసేమ.

౮. ఏవఞ్చ తే రుచ్చతి కాతియాని, హతాపి సన్తా న జహాసి ధమ్మం;
తువఞ్చ [త్వఞ్చ (పీ॰ క॰)] పుత్తో సుణిసా చ నత్తా, సమ్మోదమానా ఘరమావసేథ.

౯. సా కాతియానీ సుణిసాయ సద్ధిం, సమ్మోదమానా ఘరమావసిత్థ;
పుత్తో చ నత్తా చ ఉపట్ఠహింసు, దేవానమిన్దేన అధిగ్గహీతాతి.

కచ్చానిజాతకం పఠమం.

౪౧౮. అట్ఠసద్దజాతకం (౨)

౧౦. ఇదం పురే నిన్నమాహు, బహుమచ్ఛం మహోదకం;
ఆవాసో బకరాజస్స, పేత్తికం భవనం మమ;

త్యజ్జ భేకేన [భిజ్జేన (క.)] యాపేమ, ఓకం న వజహామసే [ఓకన్తం న జహామసే (క.)].

౧౧. కో దుతియం అసీలిస్స, బన్ధరస్సక్ఖి భేచ్ఛతి [భేజ్జతి (సీ. స్యా. పీ.), భిన్దతి (క.)];
కో మే పుత్తే కులావకం, మఞ్చ పోత్థిం కరిస్సతి.

౧౨. సబ్బా పరిక్ఖయా ఫేగ్గు, యావ తస్సా గతీ అహు;
ఖీణభక్ఖో మహారాజ, సారే న రమతీ ఘుణో.

౧౩. సా నూనాహం ఇతో గన్త్వా, రఞ్ఞో ముత్తా నివేసనా;
అత్తానం రమయిస్సామి, దుమసాఖనికేతినీ.

౧౪. సో నూనాహం ఇతో గన్త్వా, రఞ్ఞో ముత్తో నివేసనా;
అగ్గోదకాని పిస్సామి, యూథస్స పురతో వజం.

౧౫. తం మం కామేహి సమ్మత్తం, రత్తం కామేసు ముచ్ఛితం;
ఆనయీ భరతో [వనతో (క.)] లుద్దో, బాహికో భద్దమత్థు తే.

౧౬. అన్ధకారతిమిసాయం, తుఙ్గే ఉపరిపబ్బతే;
సా మం సణ్హేన ముదునా, మా పాదం ఖలి [ఖణి (సీ. స్యా. పీ.)] యస్మని.

౧౭. అసంసయం జాతిఖయన్తదస్సీ, న గబ్భసేయ్యం పునరావజిస్సం;
అయమన్తిమా పచ్ఛిమా గబ్భసేయ్యా [అయం హి మే అన్తిమా గబ్భసేయ్యా (సీ. పీ.)], ఖీణో మే సంసారో పునబ్భవాయాతి.

అట్ఠసద్దజాతకం దుతియం.

౪౧౯. సులసాజాతకం (౩)

౧౮. ఇదం సువణ్ణకాయూరం, ముత్తా వేళురియా బహూ;
సబ్బం హరస్సు భద్దన్తే, మఞ్చ దాసీతి సావయ.

౧౯. ఓరోపయస్సు కల్యాణి, మా బాళ్హం [బహుం (సీ. స్యా. పీ.)] పరిదేవసి;
న చాహం అభిజానామి, అహన్త్వా ధనమాభతం.

౨౦. యతో సరామి అత్తానం, యతో పత్తాస్మి విఞ్ఞుతం;
న చాహం అభిజానామి, అఞ్ఞం పియతరం తయా.

౨౧.

ఏహి తం ఉపగూహిస్సం [ఉపగుయ్హిస్సం (క.)], కరిస్సఞ్చ పదక్ఖిణం;
న హి దాని పున అత్థి, మమ తుయ్హఞ్చ సఙ్గమో.

౨౨. న హి సబ్బేసు ఠానేసు, పురిసో హోతి పణ్డితో;
ఇత్థీపి పణ్డితా హోతి, తత్థ తత్థ విచక్ఖణా.

౨౩. న హి సబ్బేసు ఠానేసు, పురిసో హోతి పణ్డితో;
ఇత్థీపి పణ్డితా హోతి, లహుం అత్థం విచిన్తికా [లహుమత్థవిచిన్తికా (సీ. పీ.)].

౨౪. లహుఞ్చ వత ఖిప్పఞ్చ, నికట్ఠే సమచేతయి;
మిగం పుణ్ణాయతేనేవ [పుణ్ణాయతనేవ (స్యా.)], సులసా సత్తుకం వధి.

౨౫. యోధ ఉప్పతితం అత్థం, న ఖిప్పమనుబుజ్ఝతి;
సో హఞ్ఞతి మన్దమతి, చోరోవ గిరిగబ్భరే.

౨౬. యో చ ఉప్పతితం అత్థం, ఖిప్పమేవ నిబోధతి;
ముచ్చతే సత్తుసమ్బాధా, సులసా సత్తుకామివాతి.

సులసాజాతకం తతియం.

౪౨౦. సుమఙ్గలజాతకం (౪)

౨౭. భుసమ్హి [భుసమ్హ (క.), భుసం హి (సీ. నియ్య)] కుద్ధోతి అవేక్ఖియాన, న తావ దణ్డం పణయేయ్య ఇస్సరో;
అట్ఠానసో అప్పతిరూపమత్తనో, పరస్స దుక్ఖాని భుసం ఉదీరయే.

౨౮. యతో చ జానేయ్య పసాదమత్తనో, అత్థం నియుఞ్జేయ్య పరస్స దుక్కటం;
తదాయమత్థోతి సయం అవేక్ఖియ, అథస్స దణ్డం సదిసం నివేసయే.

౨౯. న చాపి ఝాపేతి పరం న అత్తనం, అముచ్ఛితో యో నయతే నయానయం;
యో దణ్డధారో భవతీధ ఇస్సరో, స వణ్ణగుత్తో సిరియా న ధంసతి.

౩౦. యే ఖత్తియా సే అనిసమ్మకారినో, పణేన్తి దణ్డం సహసా పముచ్ఛితా;
అవణ్ణసంయుతా [యుత్తావ (క.)] జహన్తి జీవితం, ఇతో విముత్తాపి చ యన్తి దుగ్గతిం.

౩౧. ధమ్మే చ యే అరియప్పవేదితే రతా, అనుత్తరా తే వచసా మనసా కమ్మునా చ;
తే సన్తిసోరచ్చసమాధిసణ్ఠితా, వజన్తి లోకం దుభయం తథావిధా.

౩౨. రాజాహమస్మి నరపమదానమిస్సరో, సచేపి కుజ్ఝామి ఠపేమి అత్తనం;

నిసేధయన్తో జనతం తథావిధం, పణేమి దణ్డం అనుకమ్ప యోనిసో.

౩౩. సిరీ చ లక్ఖీ చ తవేవ ఖత్తియ, జనాధిప మా విజహి కుదాచనం;

అక్కోధనో నిచ్చపసన్నచిత్తో, అనీఘో తువం వస్ససతాని పాలయ.

౩౪. గుణేహి ఏతేహి ఉపేత ఖత్తియ, ఠితమరియవత్తీ [వత్తి (సీ.), వుత్తి (క.)] సువచో అకోధనో;

సుఖీ అనుప్పీళ పసాసమేదినిం [అనుప్పీళం సహాసమేదనిం (క.)], ఇతో విముత్తోపి చ యాహి సుగ్గతిం.

౩౫. ఏవం సునీతేన [సువినీతేన (పీ.)] సుభాసితేన, ధమ్మేన ఞాయేన ఉపాయసో నయం;

నిబ్బాపయే సఙ్ఖుభితం మహాజనం, మహావ మేఘో సలిలేన మేదినిన్తి [మేదనిన్తి (స్యా. క.)].

సుమఙ్గలజాతకం చతుత్థం.

౪౨౧. గఙ్గమాలజాతకం (౫)

౩౬. అఙ్గారజాతా పథవీ, కుక్కుళానుగతా మహీ;

అథ గాయసి వత్తాని [వత్థాని (క.)], న తం తపతి ఆతపో.

౩౭. ఉద్ధం తపతి ఆదిచ్చో, అధో తపతి వాలుకా;

అథ గాయసి వత్తాని [వత్థాని (క.)], న తం తపతి ఆతపో.

౩౮. న మం తపతి ఆతపో, ఆతపా [ఆతప్పా (సీ. స్యా. పీ.)] తపయన్తి మం;

అత్థా హి వివిధా రాజ, తే తపన్తి న ఆతపో.

౩౯. అద్దసం కామ తే మూలం, సఙ్కప్పా కామ జాయసి;

న తం సఙ్కప్పయిస్సామి, ఏవం కామ న హేహిసి.

౪౦. అప్పాపి కామా న అలం, బహూహిపి న తప్పతి;

అహహా బాలలపనా, పరివజ్జేథ [పటివిజ్ఝేథ (పీ. సీ. అట్ఠ.)] జగ్గతో.

౪౧. అప్పస్స కమ్మస్స ఫలం మమేదం, ఉదయో అజ్ఝాగమా మహత్తపత్తం;

సులద్ధలాభో వత మాణవస్స, యో పబ్బజీ కామరాగం పహాయ.

౪౨. తపసా పజహన్తి పాపకమ్మం, తపసా న్హాపితకుమ్భకారభావం;

తపసా అభిభుయ్య గఙ్గమాల, నామేనాలపసజ్జ బ్రహ్మదత్తం.

౪౩. సన్దిట్ఠికమేవ "అమ్మ" పస్సథ, ఖన్తీసోరచ్చస్స అయం [యో (స్యా. పీ. క.)] విపాకో;

యో [నో (స్యా. క.)] సబ్బజనస్స వన్దితోహు, తం వన్దామ సరాజికా సముచ్చా.

౪౪. మా కిఞ్చి అవచుత్థ గఙ్గమాలం, మునినం మోనపథేసు సిక్ఖమానం;
ఏసో హి అతరి అణ్ణవం, యం తరిత్వా చరన్తి వీతసోకాతి.

గఙ్గమాలజాతకం పఞ్చమం.

౪౨౨. చేతియజాతకం (౬)

౪౫. ధమ్మో హవే హతో హన్తి, నాహతో హన్తి కిఞ్చనం [కఞ్చినం (పీ.)];
తస్మా హి ధమ్మం న హనే, మా త్వం [తం (స్యా. పీ.)] ధమ్మో హతో హని.

౪౬. అలికం భాసమానస్స, అపక్కమన్తి దేవతా;
పూతికఞ్చ ముఖం వాతి, సకట్ఠానా చ ధంసతి;
యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౪౭. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;
ముసా చే భాససే రాజ, భూమియం తిట్ఠ చేతియ.

౪౮. అకాలే వస్సతీ తస్స, కాలే తస్స న వస్సతి;
యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౪౯. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;
ముసా చే భాససే రాజ, భూమిం పవిస చేతియ.

౫౦. జివ్హా తస్స ద్విధా హోతి, ఉరగస్సేవ దిసమ్పతి;
యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౫౧. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;
ముసా చే భాససే రాజ, భియ్యో పవిస చేతియ.

౫౨. జివ్హా తస్స న భవతి, మచ్ఛస్సేవ దిసమ్పతి;
యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౫౩. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;
ముసా చే భాససే రాజ, భియ్యో పవిస చేతియ.

౫౪. థియోవ తస్స జాయన్తి [థియో తస్స పజాయన్తి (క.)], న పుమా జాయరే కులే;

యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౫౫. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;

ముసా చే భాససే రాజ, భియ్యో పవిస చేతియ.

౫౬. పుత్తా తస్స న భవన్తి, పక్కమన్తి దిసోదిసం;

యో జానం పుచ్ఛితో పఞ్హం, అఞ్ఞథా నం వియాకరే.

౫౭. సచే హి సచ్చం భణసి, హోహి రాజ యథా పురే;

ముసా చే భాససే రాజ, భియ్యో పవిస చేతియ.

౫౮. స రాజా ఇసినా సత్తో, అన్తలిక్ఖచరో పురే;

పావేక్ఖి పథవిం చేచ్చో, హీనత్తో పత్వ పరియాయం [అత్తపరియాయం (సీ॰ స్యా॰), పత్తపరియాయం (క॰ సీ॰ నియ్య)].

౫౯. తస్మా హి ఛన్దాగమనం, నప్పసంసన్తి పణ్డితా;

అదుట్ఠచిత్తో భాసేయ్య, గిరం సచ్చూపసంహితన్తి.

చేతియజాతకం ఛట్ఠం.

౪౨౩. ఇన్ద్రియజాతకం (౭)

౬౦. యో ఇన్ద్రియానం కామేన, వసం నారద గచ్ఛతి;

సో పరిచ్చజ్జుభో లోకే, జీవన్తోవ విసుస్సతి [జీవన్తోపివిసుస్సతి (స్యా॰), జీవన్తో వాపి సుస్సతి (క॰)].

౬౧. సుఖస్సానన్తరం దుక్ఖం, దుక్ఖస్సానన్తరం సుఖం;

సోసి [సోపి (స్యా॰ పీ॰ క॰)] పత్తో సుఖా [సుఖ (స్యా॰), సుఖం (క॰)] దుక్ఖం, పాటికఙ్ఖ వరం సుఖం.

౬౨. కిచ్ఛకాలే కిచ్ఛసహో, యో కిచ్ఛం నాతివత్తతి;

స కిచ్ఛన్తం సుఖం ధీరో, యోగం సమధిగచ్ఛతి.

౬౩. న హేవ కామాన కామా, నానత్థా నాత్థకారణా;

న కతఞ్చ నిరఙ్కత్వా, ధమ్మా చవితుమరహసి.

౬౪. దక్ఖం గహపతీ [గహపతం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), గహవతం (?)] సాధు, సంవిభజ్జఞ్చ భోజనం;

అహాసో అత్థలాభేసు, అత్థబ్యాపత్తి అబ్యథో.

౬౫. ఏత్తావతేతం పణ్డిచ్చం, అపి సో [అసితో (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] దవిలో [దేవలో (సీ॰ పీ॰)] బ్రవి;

న యితో కిఞ్చి పాపియో, యో ఇన్ద్రియానం వసం వజే.

౬౬. అమిత్తానంవ హత్థత్థం, సివి పప్పోతి మామివ;
కమ్మం విజ్జఞ్చ దక్ఖేయ్యం, వివాహం సీలమద్దవం;
ఏతే చ యసే హాపేత్వా, నిబ్బత్తో సేహి కమ్మేహి.

౬౭. సోహం సహస్సజీనోవ అబన్ధు అపరాయణో;
అరియధమ్మా అపక్కన్తో, యథా పేతో తథేవహం.

౬౮. సుఖకామే దుక్ఖాపేత్వా, ఆపన్నోస్మి పదం ఇమం;
నో సుఖం నాధిగచ్ఛామి, ఠితో [చితో (పీ. సీ. అట్ఠ.)] భాణుమతామివాతి.

ఇన్ద్రియజాతకం సత్తమం.

౪౨౪. ఆదిత్తజాతకం (౮)

౬౯. ఆదిత్తస్మిం అగారస్మిం, యం నీహరతి భాజనం;
తం తస్స హోతి అత్థాయ, నో చ యం తత్థ డయ్హతి.

౭౦. ఏవామాదీపితో లోకో, జరాయ మరణేన చ;
నీహరేథేవ దానేన, దిన్నం హోతి సునీహతం [సునీభతం (సీ. స్యా. పీ.), సునిబ్భతం (క.)].

౭౧. యో ధమ్మలద్ధస్స దదాతి దానం, ఉట్ఠానవీరియాధిగతస్స జన్తు;
అతిక్కమ్మ సో వేతరణిం [వేత్తరణిం (క.)] యమస్స, దిబ్బాని ఠానాని ఉపేతి మచ్చో.

౭౨. దానఞ్చ యుద్ధఞ్చ సమానమాహు, అప్పాపి సన్తా బహుకే జినన్తి;
అప్పమ్పి చే సద్దహానో దదాతి, తేనేవ సో హోతి సుఖీ పరత్థ.

౭౩. విచేయ్య దానం సుగతప్పసత్థం, యే దక్ఖిణేయ్యా ఇధ జీవలోకే;
ఏతేసు దిన్నాని మహప్ఫలాని, బీజాని వుత్తాని యథా సుఖేత్తే.

౭౪. యో పాణభూతాని అహేఠయం చరం, పరూపవాదా న కరోతి పాపం;
భీరుం పసంసన్తి న తత్థ సూరం, భయా హి సన్తో న కరోన్తి పాపం.

౭౫. హీనేన బ్రహ్మచరియేన, ఖత్తియే ఉపపజ్జతి;
మజ్ఝిమేన చ దేవత్తం, ఉత్తమేన విసుజ్ఝతి.

౭౬. అద్ధా హి దానం బహుధా పసత్థం, దానా చ ఖో ధమ్మపదంవ సేయ్యో;

పుట్ఠేవ హి పుబ్బతరేవ సన్తో [పుట్ఠే చ హి పుబ్బతరే చ సన్తో (సం॰ ని॰ ౧.౩౩)], నిబ్బానమేవజ్ఝగముం సపఞ్ఞాతి.

ఆదిత్తజాతకం అట్ఠమం.

౪౨౫. అట్ఠానజాతకం (౯)

౭౭. గఙ్గా కుముదినీ సన్తా, సఙ్ఖవణ్ణా చ కోకిలా;
జమ్బు తాలఫలం దజ్జా, అథ నూన తదా సియా.

౭౮. యదా కచ్ఛపలోమానం, పావారో తివిధో సియా;
హేమన్తికం పావురణం [పాపురణం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], అథ నూన తదా సియా.

౭౯. యదా మకసపాదానం [దాఠానం (సీ॰ పీ॰)], అట్టాలో సుకతో సియా;
దళ్హో చ అవికమ్పీ చ [అప్పకమ్పీ చ (సీ॰ పీ॰)], అథ నూన తదా సియా.

౮౦. యదా ససవిసాణానం, నిస్సేణీ సుకతా సియా;
సగ్గస్సారోహణత్థాయ, అథ నూన తదా సియా.

౮౧. యదా నిస్సేణిమారుయ్హ, చన్దం ఖాదేయ్యు మూసికా;
రాహుఞ్చ పరిపాతేయ్యుం [పరిబాహేయ్యుం (స్యా॰)], అథ నూన తదా సియా.

౮౨. యదా సురాఘటం పిత్వా, మక్ఖికా గణచారిణీ;
అఙ్గారే వాసం కప్పేయ్యుం, అథ నూన తదా సియా.

౮౩. యదా బిమ్బోట్ఠసమ్పన్నో, గద్రభో సుముఖో సియా;
కుసలో నచ్చగీతస్స, అథ నూన తదా సియా.

౮౪. యదా కాకా ఉలూకా చ, మన్తయేయ్యుం రహోగతా;
అఞ్ఞమఞ్ఞం పిహయేయ్యుం, అథ నూన తదా సియా.

౮౫. యదా ముళాల [పులస (సీ॰ పీ॰), పులాస (స్యా॰)] పత్తానం, ఛత్తం థిరతరం సియా;
వస్సస్స పటిఘాతాయ, అథ నూన తదా సియా.

౮౬. యదా కులకో [కులుఙ్కో (సీ॰ పీ॰), కులుకో (స్యా॰)] సకుణో, పబ్బతం గన్ధమాదనం;
తుణ్డేనాదాయ గచ్ఛేయ్య, అథ నూన తదా సియా.

౮౭. యదా సాముద్దికం నావం, స-యన్తం స-వటాకరం [సపటాకారం (క.)];
చేటో ఆదాయ గచ్ఛేయ్య, అథ నూన తదా సియాతి.

అట్ఠానజాతకం నవమం.

౪౨౬. దీపిజాతకం (౧౦)

౮౮. ఖమనీయం యాపనీయం, కచ్చి మాతులి తే సుఖం;
సుఖం తే అమ్మా అవచ, సుఖకామావ [సుఖకామా హి (సీ. స్యా. పీ.)] తే మయం.

౮౯. నఙ్గుట్ఠం మే అవక్కమ్మ [అపక్కమ్మ (క.)], హేఠయిత్వాన [పోథయిత్వాన (క.)] ఏళికే [ఏళకి (స్యా.), ఏళికి (పీ.)];
సాజ్జ మాతులవాదేన, ముఞ్చితబ్బా ను మఞ్ఞసి.

౯౦. పురత్థాముఖో నిసిన్నోసి, అహం తే ముఖమాగతా;
పచ్ఛతో తుయ్హం నఙ్గుట్ఠం, కథం ఖ్వాహం అవక్కమిం [అపక్కమిం (క.)].

౯౧. యావతా చతురో దీపా, ససముద్దా సపబ్బతా;
తావతా మయ్హం నఙ్గుట్ఠం, కథం ఖో త్వం వివజ్జయి.

౯౨. పుబ్బేవ మేతమక్ఖింసు [మేతం అక్ఖంసు (సీ. పీ.)], మాతా పితా చ భాతరో;
దీఘం దుట్ఠస్స నఙ్గుట్ఠం, సామ్హి వేహాయసాగతా.

౯౩. తఞ్చ దిస్వాన ఆయన్తిం, అన్తలిక్ఖస్మి ఏళికే;
మిగసఙ్ఘో పలాయిత్థ, భక్ఖో మే నాసితో తయా.

౯౪. ఇచ్చేవం విలపన్తియా, ఏళకియా రుహగ్ఘసో;
గలకం అన్వావమద్ది, నత్థి దుట్ఠే సుభాసితం.

౯౫. నేవ దుట్ఠే నయో అత్థి, న ధమ్మో న సుభాసితం;
నిక్కమం దుట్ఠే యుఞ్జేథ, సో చ సబ్భిం న రఞ్జతీతి.

దీపిజాతకం దసమం.

అట్ఠకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

పరిసుద్ధా మనావిలా వత్థధరా, బకరాజస్స కాయురం దణ్డవరో;
అథ అఙ్గార చేతియ దేవిలినా, అథ ఆదిత్త గఙ్గా దసేళకినాతి.

౯. నవకనిపాతో

౪౨౭. గిజ్ఝజాతకం (౧)

౧. పరిసఙ్కుపథో నామ, గిజ్ఝపన్థో సనన్తనో;

తత్రాసి మాతాపితరో, గిజ్ఝో పోసేసి జిణ్ణకే;

తేసం అజగరమేదం, అచ్చహాసి బహుత్తసో [పహుత్తతో (క. సీ.), పహూతసో (స్యా. పీ.), బహూధసో (క.)].

౨. పితా చ పుత్తం అవచ, జానం ఉచ్చం పపాతినం;

సుపత్తం థామసమ్పన్నం [పక్ఖసమ్పన్నం (సీ. స్యా. పీ.)], తేజస్సిం దూరగామినం.

౩. పరిప్లవన్తం పథవిం, యదా తాత విజానహి;

సాగరేన పరిక్ఖిత్తం, చక్కంవ పరిమణ్డలం;

తతో తాత నివత్తస్సు, మాస్సు ఏత్తో పరం గమి.

౪. ఉదపత్తోసి [ఉద్ధం పత్తోసి (క. సీ.)] వేగేన, బలీ పక్ఖీ దిజుత్తమో;

ఓలోకయన్తో వక్కఙ్గో, పబ్బతాని వనాని చ.

౫. అద్దస్స పథవిం గిజ్ఝో, యథాసాసి [యథాస్సాసి (స్యా. అట్ఠ. పాఠన్తరం)] పితుస్సుతం;

సాగరేన పరిక్ఖిత్తం, చక్కంవ పరిమణ్డలం.

౬. తఞ్చ సో సమతిక్కమ్మ, పరమేవచ్చవత్తథ [పరమేవ పవత్తథ (సీ. స్యా.)];

తఞ్చ వాతసిఖా తిక్ఖా, అచ్చహాసి బలిం దిజం.

౭. నాసక్ఖాతిగతో పోసో, పునదేవ నివత్తితుం;

దిజో బ్యసనమాపాది, వేరమ్భానం [వేరమ్బానం (సీ. పీ.)] వసం గతో.

౮. తస్స పుత్తా చ దారా చ, యే చఞ్ఞే అనుజీవినో;

సబ్బే బ్యసనమాపాదుం, అనోవాదకరే దిజే.

౯. ఏవమ్పి ఇధ వుడ్ఢానం, యో వాక్యం నావబుజ్ఝతి;

అతిసీమచరో దిత్తో, గిజ్ఝోవాతీతసాసనో;

స వే బ్యసనం పప్పోతి, అకత్వా వుడ్ఢసాసనన్తి.

గిజ్ఝజాతకం పఠమం.

౪౨౮. కోసమ్బియజాతకం (౨)

౧౦. పుథుసద్దో సమజనో, న బాలో కోచి మఞ్ఞథ;
సఙ్ఘస్మిం భిజ్జమానస్మిం, నాఞ్ఞం భియ్యో అమఞ్ఞరుం.

౧౧. పరిముట్ఠా పణ్డితాభాసా, వాచాగోచరభాణినో;
యావిచ్ఛన్తి ముఖాయామం, యేన నీతా న తం విదూ.

౧౨. అక్కోచ్ఛి మం అవధి మం, అజిని మం అహాసి మే;
యే చ తం ఉపనయ్హన్తి, వేరం తేసం న సమ్మతి.

౧౩. అక్కోచ్ఛి మం అవధి మం, అజిని మం అహాసి మే;
యే చ తం నుపనయ్హన్తి, వేరం తేసూపసమ్మతి.

౧౪. న హి వేరేన వేరాని, సమ్మన్తీధ కుదాచనం;
అవేరేన చ సమ్మన్తి, ఏస ధమ్మో సనన్తనో.

౧౫. పరే చ న విజానన్తి, మయమేత్థ యమామసే;
యే చ తత్థ విజానన్తి, తతో సమ్మన్తి మేధగా.

౧౬. అట్ఠిచ్ఛిన్నా పాణహరా, గవస్స [గవాస్స (సీ. స్యా. పీ.)] ధనహారినో;
రట్ఠం విలుమ్పమానానం, తేసమ్పి హోతి సఙ్గతి;

కస్మా తుమ్హాక నో సియా.

౧౭. సచే లభేథ నిపకం సహాయం, సద్ధించరం సాధువిహారిధీరం;
అభిభుయ్య సబ్బాని పరిస్సయాని, చరేయ్య తేనత్తమనో సతీమా.

౧౮. నో చే లభేథ నిపకం సహాయం, సద్ధించరం సాధువిహారిధీరం;
రాజావ రట్ఠం విజితం పహాయ, ఏకో చరే మాతఙ్గరఞ్ఞేవ నాగో.

౧౯. ఏకస్స చరితం సేయ్యో, నత్థి బాలే సహాయతా;
ఏకో చరే న పాపాని కయిరా, అప్పోస్సుక్కో మాతఙ్గరఞ్ఞేవ నాగోతి.

కోసమ్బియజాతకం దుతియం.

౪౨౯. మహాసువజాతకం (౩)

౨౦. దుమో యదా హోతి ఫలూపపన్నో, భుఞ్జన్తి నం విహఙ్గమా [విహగా (సీ. పీ.)] సమ్పతన్తా;
ఖీణన్తి ఞత్వాన దుమం ఫలచ్చయే [ఞత్వా దుమప్ఫలచ్చయేన (క.)], దిసోదిసం యన్తి తతో విహఙ్గమా.

౨౧. చర చారికం లోహితతుణ్డ మామరి, కిం త్వం సువ సుక్ఖదుమమ్హి ఝాయసి;
తదిఙ్ఘ మం బ్రూహి వసన్తసన్నిభ, కస్మా సువ సుక్ఖదుమం న రిఞ్చసి.

౨౨. యే వే సఖీనం సఖారో భవన్తి, పాణచ్చయే [పాణం చజే (క.), పాణచ్చయే మరణకాలే చ సుఖదుక్ఖేసు చ న జహన్తీతి సమ్బన్ధో] దుక్ఖసుఖేసు హంస;
ఖీణం అఖీణన్తి న తం జహన్తి, సన్తో సతం ధమ్మమనుస్సరన్తా.

౨౩. సోహం సతం అఞ్ఞతరోస్మి హంస, ఞాతీ చ మే హోతి సఖా చ రుక్ఖో;
తం నుస్సహే జీవికత్థో పహాతుం, ఖీణన్తి ఞత్వాన న హేస ధమ్మో [న సోస (క.), న ఏస (స్యా.)].

౨౪. సాధు సక్ఖి కతం హోతి, మేత్తి సంసతి సన్థవో [మిత్తం సఙ్గతి సన్థవో (క.)];
సచేతం ధమ్మం రోచేసి, పాసంసోసి విజానతం.

౨౫. సో తే సువ వరం దమ్మి, పత్తయాన విహఙ్గమ;
వరం వరస్సు వక్కఙ్గ, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౨౬. వరఞ్చ మే హంస భవం దదేయ్య, అయఞ్చ రుక్ఖో పునరాయుం లభేథ;
సో సాఖవా ఫలిమా సంవిరూళ్హో, మధుత్థికో తిట్ఠతు సోభమానో.

౨౭. తం పస్స సమ్మ ఫలిమం ఉళారం, సహావ తే హోతు ఉదుమ్బరేన;
సో సాఖవా ఫలిమా సంవిరూళ్హో, మధుత్థికో తిట్ఠతు సోభమానో.

౨౮. ఏవం సక్క సుఖీ హోహి, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
యథాహమజ్జ సుఖితో, దిస్వాన సఫలం దుమం.

౨౯. సువస్స చ వరం దత్వా, కత్వాన సఫలం దుమం;
పక్కామి సహ భరియాయ, దేవానం నన్దనం వనన్తి.

మహాసువజాతకం తతియం.

౪౩౦. చూళసువజాతకం (౪)

౩౦. సన్తి రుక్ఖా హరిపత్తా [హరితపత్తా (సీ. స్యా. పీ.)], దుమా నేకఫలా బహూ;
కస్మా ను సుక్ఖే [సుక్ఖ (క.)] కోళాపే, సువస్స నిరతో మనో.

౩౧. ఫలస్స ఉపభుఞ్జిమ్హా, నేకవస్సగణే బహూ;
అఫలమ్పి విదిత్వాన, సావ మేత్తి యథా పురే.

౩౨. సుఖఞ్చ రుక్ఖం కోళాపం, ఓపత్తమఫలం దుమం;
ఓహాయ సకుణా యన్తి, కిం దోసం పస్ససే దిజ.

౩౩. యే ఫలత్థా సమ్భజన్తి, అఫలోతి జహన్తి నం;
అత్తత్థపఞ్ఞా దుమ్మేధా, తే హోన్తి పక్ఖపాతినో.

౩౪. సాధు సక్ఖి కతం హోతి, మేత్తి సంసతి సన్థవో;
సచేతం ధమ్మం రోచేసి, పాసంసోసి విజానతం.

౩౫. సో తే సువ వరం దమ్మి, పత్తయాన విహఙ్గమ;
వరం వరస్సు వక్కఙ్గ, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౩౬. అపి నామ నం పస్సేయ్యం [అపి నామ నం పున పస్సే (సీ. స్యా.)], సపత్తం సఫలం దుమం;
దలిద్దోవ నిధి లద్ధా, నన్దేయ్యాహం పునప్పునం.

౩౭. తతో అమతమాదాయ, అభిసిఞ్చి మహీరుహం;
తస్స సాఖా విరూహింసు [విరూళ్హస్స (క.)], సీతచ్ఛాయా మనోరమా.

౩౮. ఏవం సక్క సుఖీ హోహి, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
యథాహమజ్జ సుఖితో, దిస్వాన సఫలం దుమం.

౩౯. సువస్స చ వరం దత్వా, కత్వాన సఫలం దుమం;
పక్కామి సహ భరియాయ, దేవానం నన్దనం వనన్తి.

చూళసువజాతకం చతుత్థం.

౪౩౧. హరితచజాతకం (౫)

౪౦. సుతం మేతం మహాబ్రహ్మే, కామే భుఞ్జతి హారితో;
కచ్చేతం వచనం తుచ్ఛం, కచ్చి సుద్ధో ఇరియ్యసి.

౪౧. ఏవమేతం మహారాజ, యథా తే వచనం సుతం;
కుమ్మగ్గం పటిపన్నోస్మి, మోహనేయ్యేసు ముచ్ఛితో.

౪౨. అదు [ఆదు (సీ. పీ.)] పఞ్ఞా కిమత్థియా, నిపుణా సాధుచిన్తినీ [చిన్తనీ (సీ. పీ.)];
యాయ ఉప్పతితం రాగం, కిం మనో న వినోదయే.

౪౩. చత్తారోమే మహారాజ, లోకే అతిబలా భుసా;

రాగో దోసో మదో మోహో, యత్థ పఞ్ఞా న గాధతి.

౪౪. అరహా సీలసమ్పన్నో, సుద్ధో చరతి హారితో;
మేధావీ పణ్డితో చేవ, ఇతి నో సమ్మతో భవం.

౪౫. మేధావీనమ్పి హింసన్తి, ఇసిం ధమ్మగుణే రతం;
వితక్కా పాపకా రాజ, సుభా రాగూపసంహితా.

౪౬. ఉప్పన్నాయం సరీరజో, రాగో వణ్ణవిదూసనో తవ;
తం పజహ భద్దమత్థు తే, బహున్నాసి మేధావిసమ్మతో.

౪౭. తే అన్ధకారకే [కరణే (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] కామే, బహుదుక్ఖే మహావిసే;
తేసం మూలం గవేసిస్సం, ఛేచ్ఛం రాగం సబన్ధనం.

౪౮. ఇదం వత్వాన హారితో, ఇసి సచ్చపరక్కమో;
కామరాగం విరాజేత్వా, బ్రహ్మలోకూపగో అహూతి.

హరితచజాతకం [హారితజాతకం (సీ॰ పీ॰)] పఞ్చమం.

౪౩౨. పదకుసలమాణవజాతకం (౬)

౪౯. బహుస్సుతం చిత్తకథిం [చిత్తకథం (స్యా॰ క॰)], గఙ్గా వహతి పాటలిం [పాటలం (సీ॰ పీ॰)];
వుయ్హమానక భద్దన్తే, ఏకం మే దేహి గాథకం [గీతకం (క॰ అట్ఠ॰)].

౫౦. యేన సిఞ్చన్తి దుక్ఖితం, యేన సిఞ్చన్తి ఆతురం;
తస్స మజ్ఝే మరిస్సామి, జాతం సరణతో భయం.

౫౧. యత్థ బీజాని రూహన్తి, సత్తా యత్థ పతిట్ఠితా;
సా మే సీసం నిపీళేతి, జాతం సరణతో భయం.

౫౨. యేన భత్తాని పచ్చన్తి, సీతం యేన విహఞ్ఞతి;
సో మం డహతి [దయ్హతి (క॰)] గత్తాని, జాతం సరణతో భయం.

౫౩. యేన భుత్తేన [భత్తేన (స్యా॰ క॰)] యాపేన్తి, పుథూ బ్రాహ్మణఖత్తియా;
సో మం భుత్తో బ్యాపాదేతి, జాతం సరణతో భయం.

౫౪. గిమ్హానం పచ్ఛిమే మాసే, వాతమిచ్ఛన్తి పణ్డితా;

సో మం [సో మే (సీ. పీ.)] భఞ్జతి గత్తాని, జాతం సరణతో భయం.

౩౩. యం నిస్సితా జగతిరుహం, స్వాయం అగ్గిం పముఞ్చతి;
దిసా భజథ వక్కఙ్గా, జాతం సరణతో భయం.

౩౬. యమానయిం సోమనస్సం, మాలినిం చన్దనుస్సదం;
సా మం ఘరా నిచ్ఛుభతి [నీహరతి (సీ. స్యా.)], జాతం సరణతో భయం.

౩౭. యేన జాతేన నన్దిస్సం, యస్స చ భవమిచ్ఛిసం;
సో మం ఘరా నిచ్ఛుభతి [నీహరతి (సీ. స్యా.)], జాతం సరణతో భయం.

౩౮. సుణన్తు మే జానపదా, నేగమా చ సమాగతా;
యతోదకం తదాదిత్తం, యతో ఖేమం తతో భయం.

౩౯. రాజా విలుమ్పతే రట్ఠం, బ్రాహ్మణో చ పురోహితో;
అత్తగుత్తా విహరథ, జాతం సరణతో భయన్తి.

పదకుసలమాణవజాతకం ఛట్ఠం.

౪౩౩. లోమసకస్సపజాతకం (౭)

౬౦. అస్స ఇన్దసమో రాజ, అచ్చన్తం అజరామరో;
సచే త్వం యఞ్ఞం యాజేయ్య, ఇసిం లోమసకస్సపం.

౬౧. ససముద్దపరియాయం, మహిం సాగరకుణ్డలం;
న ఇచ్ఛే సహ నిన్దాయ, ఏవం సేయ్య [సయ్హ (సీ. స్యా. పీ.)] విజానహి.

౬౨. ధిరత్థు తం యసలాభం, ధనలాభఞ్చ బ్రాహ్మణ;
యా వుత్తి వినిపాతేన, అధమ్మచరణేన వా.

౬౩. అపి చే పత్తమాదాయ, అనగారో పరిబ్బజే;
సాయేవ జీవికా సేయ్యో, యా చాధమ్మేన ఏసనా.

౬౪. అపి చే పత్తమాదాయ, అనగారో పరిబ్బజే;
అఞ్ఞం అహింసయం లోకే, అపి రజ్జేన తం వరం.

౬౫. బలం చన్దో బలం సురియో, బలం సమణబ్రాహ్మణా;
బలం వేలా సముద్దస్స, బలాతిబలమిత్థియో.

౬౬. యథా ఉగ్గతపం సన్తం, ఇసిం లోమసకస్సపం;

పితు అత్థా చన్దవతీ, వాజపేయ్యం [వాచపేయ్యం (పీ. క.)] అయాజయి.

౬౭. తం లోభపకతం కమ్మం, కటుకం కామహేతుకం;

తస్స మూలం గవేసిస్సం, ఛేచ్ఛం రాగం సబన్ధనం.

౬౮. ధిరత్థు కామే సుబహూపి లోకే, తపోవ సేయ్యో కామగుణేహి రాజ;

తపో కరిస్సామి పహాయ కామే, తవేవ రట్ఠం చన్దవతీ చ హోతూతి.

లోమసకస్సపజాతకం సత్తమం.

౪౩౪. చక్కవాకజాతకం (౮)

౬౯. కాసాయవత్థే సకుణే వదామి, దువే దువే నన్దమనే [నన్దిమనే (సీ. పీ.)] చరన్తే;

కం అణ్డజం అణ్డజా మానుసేసు, జాతిం పసంసన్తి తదిఙ్ఘ బ్రూథ.

౭౦. అమ్హే మనుస్సేసు మనుస్సహింస, అనుబ్బతే [అనుపుబ్బకే (క.)] చక్కవాకే వదన్తి;

కల్యాణభావమ్హే [భావ’మ్హ (సీ. పీ.)] దిజేసు సమ్మతా, అభిరూపా [అభీతరూపా (సీ. స్యా. పీ.)] విచరామ అణ్ణవే. ( ) [(న ఘాసహేతూపి కరోమ పాపం) (క.)]

౭౧. కిం అణ్ణవే కాని ఫలాని భుఞ్జే, మంసం కుతో ఖాదథ చక్కవాకా;

కిం భోజనం భుఞ్జథ వో అనోమా [అభిణ్హం (క.)], బలఞ్చ వణ్ణో చ అనప్పరూపా [అనప్పరూపో (సీ. స్యా. పీ.)].

౭౨. న అణ్ణవే సన్తి ఫలాని ధఙ్క, మంసం కుతో ఖాదితుం చక్కవాకే;

సేవాలభక్ఖమ్హ [భక్ఖిమ్హ (క.)] అపాణభోజనా [అవాకభోజనా (సీ. పీ.)], న ఘాసహేతూపి కరోమ పాపం.

౭౩. న మే ఇదం రుచ్చతి చక్కవాక, అస్మిం భవే భోజనసన్నికాసో;

అహోసి పుబ్బే తతో మే అఞ్ఞథా, ఇచ్చేవ మే విమతి ఏత్థ జాతా.

౭౪. అహమ్పి మంసాని ఫలాని భుఞ్జే, అన్నాని చ లోణియతేలియాని;

రసం మనుస్సేసు లభామి భోత్తుం, సూరోవ సఙ్గామముఖం విజేత్వా;

న చ మే తాదిసో వణ్ణో, చక్కవాక యథా తవ.

౭౫. అసుద్ధభక్ఖోసి ఖణానుపాతీ, కిచ్ఛేన తే లబ్భతి అన్నపానం;

న తుస్ససీ రుక్ఖఫలేహి ధఙ్క, మంసాని వా యాని సుసానమజ్ఝే.

౭౬. యో సాహసేన అధిగమ్మ భోగే, పరిభుఞ్జతి ధఙ్క ఖణానుపాతీ;
తతో ఉపక్కోసతి నం సభావో, ఉపక్కుట్ఠో వణ్ణబలం జహాతి.

౭౭. అప్పమ్పి చే నిబ్బుతిం భుఞ్జతీ యది, అసాహసేన అపరూపఘాతీ [అసాహసేనానుపఘాతినో (క.)];
బలఞ్చ వణ్ణో చ తదస్స హోతి, న హి సబ్బో ఆహారమయేన వణ్ణోతి.

చక్కవాకజాతకం అట్ఠమం.

౪౩౫. హలిద్దిరాగజాతకం (౯)

౭౮. సుతితిక్ఖం అరఞ్ఞమ్హి, పన్తమ్హి సయనాసనే;
యే చ గామే తితిక్ఖన్తి, తే ఉళారతరా తయా.

౭౯. అరఞ్ఞా గామమాగమ్మ, కింసీలం కింవతం అహం;
పురిసం తాత సేవేయ్యం, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౮౦. యో తే [యో తం (స్యా. జా. ౧.౪.౧౯౦ అరఞ్ఞజాతకేపి)] విస్సాసయే తాత, విస్సాసఞ్చ ఖమేయ్య తే;
సుస్సూసీ చ తితిక్ఖీ చ, తం భజేహి ఇతో గతో.

౮౧. యస్స కాయేన వాచాయ, మనసా నత్థి దుక్కటం;
ఉరసీవ పతిట్ఠాయ, తం భజేహి ఇతో గతో.

౮౨. యో చ ధమ్మేన చరతి, చరన్తోపి న మఞ్ఞతి;
విసుద్ధకారిం సప్పఞ్ఞం, తం భజేహి ఇతో గతో.

౮౩. హలిద్దిరాగం కపిచిత్తం, పురిసం రాగవిరాగినం;
తాదిసం తాత మా సేవి, నిమ్మనుస్సమ్పి చే సియా.

౮౪. ఆసీవిసంవ కుపితం, మీళ్హలిత్తం మహాపథం;
ఆరకా పరివజ్జేహి, యానీవ విసమం పథం.

౮౫. అనత్థా తాత వడ్ఢన్తి, బాలం అచ్చుపసేవతో;
మాస్సు బాలేన సంగచ్ఛి, అమిత్తేనేవ సబ్బదా.

౮౬. తం తాహం తాత యాచామి, కరస్సు వచనం మమ;
మాస్సు బాలేన సంగచ్ఛి [సంగఞ్ఛి (సీ. పీ.)], దుక్ఖో బాలేహి సఙ్గమోతి.

హలిద్దిరాగజాతకం నవమం.

౪౩౬. సముగ్గజాతకం (౧౦)

౮౭. కుతో ను ఆగచ్ఛథ భో తయో జనా, స్వాగతా ఏథ [స్వాగతం ఏత్థ (సీ. పీ.)] నిసీదథాసనే;
కచ్చిత్థ భోన్తో కుసలం అనామయం, చిరస్సమబ్భాగమనం హి వో ఇధ.

౮౮. అహమేవ ఏకో ఇధ మజ్జ పత్తో, న చాపి మే దుతియో కోచి విజ్జతి;
కిమేవ సన్ధాయ తే భాసితం ఇసే, "కుతో ను ఆగచ్ఛథ భో తయో జనా".

౮౯. తువఞ్చ ఏకో భరియా చ తే పియా, సముగ్గపక్ఖిత్తనికిణ్ణమన్తరే ;
సా రక్ఖితా కుచ్ఛిగతావ [కుచ్ఛిగతా చ (క.)] తే సదా, వాయుస్స [హారిస్స (క.)] పుత్తేన సహా తహిం రతా.

౯౦. సంవిగ్గరూపో ఇసినా వియాకతో [పబ్యాకతో (క.), బ్యాకతో (స్యా. పీ.)], సో దానవో తత్థ సముగ్గముగ్గిలి;
అద్దక్ఖి భరియం సుచి మాలధారినిం, వాయుస్స పుత్తేన సహా తహిం రతం.

౯౧. సుదిట్ఠరూపముగ్గతపానువత్తినా [సుదిట్ఠరూపుగ్గతపానువత్తినా (సీ. స్యా. పీ.)], హీనా నరా యే పమదావసం గతా;
యథా హవే పాణరివేత్థ రక్ఖితా, దుట్ఠా మయీ అఞ్ఞమభిప్పమోదయి.

౯౨. దివా చ రత్తో చ మయా ఉపట్ఠితా, తపస్సినా జోతిరివా వనే వసం;
సా ధమ్మముక్కమ్మ అధమ్మమాచరి, అకిరియరూపో పమదాహి సన్థవో.

౯౩. సరీరమజ్ఝమ్హి ఠితాతిమఞ్ఞహం, మయ్హం అయన్తి అసతిం అసఞ్ఞతం;
సా ధమ్మముక్కమ్మ అధమ్మమాచరి, అకిరియరూపో పమదాహి సన్థవో.

౯౪. సురక్ఖితం మేతి కథం ను విస్ససే, అనేకచిత్తాసు న హత్థి [అనేకచిత్తా పున హేత్థ (క.)] రక్ఖణా;
ఏతా హి పాతాలపపాతసన్నిభా, ఏత్థప్పమత్తో బ్యసనం నిగచ్ఛతి.

౯౫. తస్మా హి తే సుఖినో వీతసోకా, యే మాతుగామేహి చరన్తి నిస్సటా;
ఏతం సివం ఉత్తమమాభిపత్థయం, న మాతుగామేహి కరేయ్య సన్థవన్తి.

సముగ్గజాతకం దసమం.

౪౩౭. పూతిమంసజాతకం (౧౧)

౯౬. న ఖో మే రుచ్చతి ఆళి, పూతిమంసస్స పేక్ఖనా;
ఏతాదిసా సఖారస్మా, ఆరకా పరివజ్జయే.

౯౭. ఉమ్మత్తికా అయం వేణీ, వణ్ణేతి పతినో సఖిం;

పఞ్ఞాయి [పఞ్ఞాతి (సీ. పీ.), పఞ్ఞాయతి (సీ. నియ్య)] పటిగచ్ఛన్తిం, ఆగతం మేణ్డ [మేళ (సీ. పీ.)] మాతరం.

౯౮. త్వం ఖోసి సమ్మ ఉమ్మత్తో, దుమ్మేధో అవిచక్ఖణో;

యో త్వం [సో త్వం (స్యా.)] మతాలయం కత్వా, అకాలేన విపేక్ఖసి.

౯౯. న అకాలే విపేక్ఖేయ్య, కాలే పేక్ఖేయ్య పణ్డితో;

పూతిమంసోవ పఞ్ఞాయి [పఞ్ఞాతి (సీ. పీ.), పఞ్ఞాయతి (సీ. నియ్య)], యో అకాలే విపేక్ఖతి.

౧౦౦.పియం ఖో ఆళి మే హోతు, పుణ్ణపత్తం దదాహి మే;

పతి సఞ్జీవితో మయ్హం, ఏయ్యాసి పియపుచ్ఛికా [పుచ్ఛితా (స్యా. క.)].

౧౦౧.పియం ఖో ఆళి తే హోతు, పుణ్ణపత్తం దదామి తే;

మహతా పరివారేన [పరిహారేన (స్యా.)], ఏస్సం [ఏసం (సీ. పీ.)] కయిరాహి [కయిరాసి (పీ.)] భోజనం.

౧౦౨.కీదిసో తుయ్హం పరివారో, యేసం కాహామి భోజనం;

కింనామకా చ తే సబ్బే, తం [తే (సీ. స్యా. పీ.)] మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితా.

౧౦౩. మాలియో చతురక్ఖో చ, పిఙ్గియో అథ జమ్బుకో;

ఏదిసో మయ్హం పరివారో, తేసం కయిరాహి [కయిరాసి (పీ.)] భోజనం.

౧౦౪.నిక్ఖన్తాయ అగారస్మా, భణ్డకమ్పి వినస్సతి;

ఆరోగ్యం ఆళినో వజ్జం [వచ్ఛం (?)], ఇధేవ వస మాగమాతి.

పూతిమంసజాతకం ఏకాదసమం.

౪౩౮. దద్దరజాతకం (౧౨)

౧౦౫.యో తే పుత్తకే అఖాది, దిన్నభత్తో అదూసకే;

తస్మిం దాఠం నిపాతేహి, మా తే ముచ్చిత్థ జీవతో.

౧౦౬.ఆకిణ్ణలుద్దో పురిసో, ధాతిచేలంవ మక్ఖితో;

పదేసం తం న పస్సామి, యత్థ దాఠం నిపాతయే.

౧౦౭. అకతఞ్ఞుస్స పోసస్స, నిచ్చం వివరదస్సినో;

సబ్బం చే పథవిం దజ్జా, నేవ నం అభిరాధయే.

౧౦౮.కిన్ను సుబాహు తరమానరూపో, పచ్చాగతోసి సహ మాణవేన;

కిం కిచ్చమత్థం ఇధమత్థి తుయ్హం, అక్ఖాహి మే పుచ్ఛితో ఏతమత్థం.

౧౦౯.యో తే సఖా దద్దరో సాధురూపో, తస్స వధం పరిసఙ్కామి అజ్జ;
పురిసస్స కమ్మాయతనాని సుత్వా, నాహం సుఖిం దద్దరం అజ్జ మఞ్ఞే.

౧౧౦.కానిస్స కమ్మాయతనాని అస్సు, పురిసస్స వుత్తిసమోధానతాయ;
కం వా పటిఞ్ఞం పురిసస్స సుత్వా, పరిసఙ్కసి దద్దరం మాణవేన.

౧౧౧.చిణ్ణా కలిఙ్గా చరితా వణిజ్జా, వేత్తాచరో సఙ్కుపథోపి చిణ్ణో;
నటేహి చిణ్ణం సహ వాకురేహి [వాకరేహి (పీ. సీ. నియ్య), వాగురేహి (?)], దణ్డేన యుద్ధమ్పి సమజ్జమజ్ఝే.

౧౧౨.బద్ధా కులీకా [కులిఙ్కా (సీ. పీ.)] మితమాళ్హకేన, అక్ఖా జితా [అక్ఖాచితా (సీ. అట్ఠ.)] సంయమో అబ్భతీతో;
అబ్బాహితం [అప్పహితం (సీ. స్యా.), అబ్బూహితం (పీ. సీ. నియ్య)] పుబ్బకం [పుప్పకం (సీ. స్యా.)] అడ్ఢరత్తం, హత్థా దడ్ఢా పిణ్డపటిగ్గహేన.

౧౧౩. తానిస్స కమ్మాయతనాని అస్సు, పురిసస్స వుత్తిసమోధానతాయ;
యథా అయం దిస్సతి లోమపిణ్డో, గావో హతా కిం పన దద్దరస్సాతి.

దద్దరజాతకం ద్వాదసమం.

నవకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

వరగిజ్ఝ సమజ్జన హంసవరో, నిధిసవ్హయ హారిత పాటలికో;
అజరామర ధఙ్క తితిక్ఖ కుతో, అథ ద్వాదస పేక్ఖన దద్దరిభీతి.

౧౦. దసకనిపాతో

౪౩౯. చతుద్వారజాతకం (౧)

౧. చతుద్వారమిదం నగరం, ఆయసం దళ్హపాకారం;
ఓరుద్ధపటిరుద్ధోస్మి, కిం పాపం పకతం మయా.

౨. సబ్బే అపిహితా ద్వారా, ఓరుద్ధోస్మి యథా దిజో;
కిమాధికరణం యక్ఖ, చక్కాభినిహతో అహం.

౩. లద్ధా సతసహస్సాని, అతిరేకాని వీసతి;
అనుకమ్పకానం ఞాతీనం, వచనం సమ్మ నాకరి.

౪. లఙ్ఘిం సముద్దం పక్ఖన్ది, సాగరం అప్పసిద్ధికం;
చతుబ్భి అట్ఠజ్ఝగమా, అట్ఠాహిపి చ సోళస.

౫. సోళసాహి చ బాత్తింస, అత్రిచ్ఛం చక్కమాసదో;
ఇచ్ఛాహతస్స పోసస్స, చక్కం భమతి మత్థకే.

౬. ఉపరివిసాలా దుప్పూరా, ఇచ్ఛా విసటగామినీ [విసటగామినిం (పీ. క.)];
యే చ తం అనుగిజ్ఝన్తి, తే హోన్తి చక్కధారినో.

౭. బహుభణ్డం [బహుం భణ్డం (సీ. పీ.)] అవహాయ, మగ్గం అప్పటివేక్ఖియ;
యేసఞ్చేతం అసఙ్ఖాతం, తే హోన్తి చక్కధారినో.

౮. కమ్మం సమేక్ఖే విపులఞ్చ భోగం, ఇచ్ఛం న సేవేయ్య అనత్థసంహితం;
కరేయ్య వాక్యం అనుకమ్పకానం, తం తాదిసం నాతివత్తేయ్య చక్కం.

౯. కీవచిరం ను మే యక్ఖ, చక్కం సిరసి ఠస్సతి;
కతి వస్ససహస్సాని, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౦. అతిసరో పచ్చసరో [అచ్చసరో (సీ. స్యా. పీ.)], మిత్తవిన్ద సుణోహి మే;
చక్కం తే సిరసి [సిరస్మి (స్యా.)] మావిద్ధం, న తం జీవం పమోక్ఖసీతి.

చతుద్వారజాతకం పఠమం.

౪౪౦. కణ్హజాతకం (౨)

౧౧. కణ్హో వతాయం పురిసో, కణ్హం భుఞ్జతి భోజనం;
కణ్హే భూమిపదేసస్మిం, న మయ్హం మనసో పియో.

౧౨. న కణ్హో తచసా హోతి, అన్తోసారో హి బ్రాహ్మణో;
యస్మిం పాపాని కమ్మాని, స వే కణ్హో సుజమ్పతి.

౧౩. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం బ్రాహ్మణ తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౧౪. వరఞ్చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
సునిక్కోధం సునిద్దోసం, నిల్లోభం వుత్తిమత్తనో;
నిస్నేహమభికఙ్ఖామి, ఏతే మే చతురో వరే.

౧౫. కిం ను కోధే వా [కోధేవ (సీ. పీ.)] దోసే వా, లోభే స్నేహే చ బ్రాహ్మణ;
ఆదీనవం త్వం పస్ససి [సమ్పస్ససి (సీ. పీ.)], తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౬. అప్పో హుత్వా బహు హోతి, వడ్ఢతే సో అఖన్తిజో;
ఆసఙ్గీ బహుపాయాసో, తస్మా కోధం న రోచయే.

౧౭. దుట్ఠస్స ఫరుసా [పఠమా (పీ. సీ. నియ్య)] వాచా, పరామాసో అనన్తరా;
తతో పాణి తతో దణ్డో, సత్థస్స పరమా గతి [పరామసతి (క.)];
దోసో కోధసముట్ఠానో, తస్మా దోసం న రోచయే.

౧౮. ఆలోపసాహసాకారా [సహసాకారా (సీ. స్యా. పీ.)], నికతీ వఞ్చనాని చ;
దిస్సన్తి లోభధమ్మేసు, తస్మా లోభం న రోచయే.

౧౯. స్నేహసఙ్గథితా [సఙ్గధితా (క.), సఙ్గన్తితా (స్యా.)] గన్థా, సేన్తి మనోమయా పుథూ;
తే భుసం ఉపతాపేన్తి, తస్మా స్నేహం న రోచయే.

౨౦. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం బ్రాహ్మణ తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౨౧. వరఞ్చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
అరఞ్ఞే మే విహరతో, నిచ్చం ఏకవిహారినో;
ఆబాధా మా [న (స్యా. పీ.)] ఉప్పజ్జేయ్యుం, అన్తరాయకరా భుసా.

౨౨. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం బ్రాహ్మణ తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౨౩. వరఞ్చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
న మనో వా సరీరం వా, మం-కతే సక్క కస్సచి;
కదాచి ఉపహఞ్ఞేథ, ఏతం సక్క వరం వరేతి.

కణ్హజాతకం దుతియం.

౪౪౧. చతుపోసథియజాతకం (౩)

౨౪. యో కోపనేయ్యే న కరోతి కోపం, న కుజ్ఝతి సప్పురిసో కదాచి;
కుద్ధోపి సో నావికరోతి కోపం, తం వే నరం సమణమాహు [సమణం ఆహు (సీ.)] లోకే.

౨౫. ఊనూదరో యో సహతే జిఘచ్ఛం, దన్తో తపస్సీ మితపానభోజనో;
ఆహారహేతు న కరోతి పాపం, తం వే నరం సమణమాహు లోకే.

౨౬. ఖిడ్డం రతిం విప్పజహిత్వాన సబ్బం, న చాలికం భాససి కిఞ్చి లోకే;
విభూసట్ఠానా విరతో మేథునస్మా, తం వే నరం సమణమాహు లోకే.

౨౭. పరిగ్గహం లోభధమ్మఞ్చ సబ్బం, యో వే పరిఞ్ఞాయ పరిచ్చజేతి;
దన్తం ఠితత్తం అమమం నిరాసం, తం వే నరం సమణమాహు లోకే.

౨౮. పుచ్ఛామ కత్తారమనోమపఞ్ఞం [మనోమపఞ్ఞ (స్యా. క.)], కథాసు నో విగ్గహో అత్థి జాతో;
ఛిన్దజ్జ కఙ్ఖం విచికిచ్ఛితాని, తదజ్జ [తయాజ్జ (సీ.)] కఙ్ఖం వితరేము సబ్బే.

౨౯. యే పణ్డితా అత్థదసా భవన్తి, భాసన్తి తే యోనిసో తత్థ కాలే;
కథం ను కథానం అభాసితానం, అత్థం నయేయ్యుం కుసలా జనిన్దా.

౩౦. కథం హవే భాసతి నాగరాజా, గరుళో పన వేనతేయ్యో కిమాహ;
గన్ధబ్బరాజా పన కిం వదేసి, కథం పన కురూనం రాజసేట్ఠో.

౩౧. ఖన్తిం హవే భాసతి నాగరాజా, అప్పాహారం గరుళో వేనతేయ్యో;
గన్ధబ్బరాజా రతివిప్పహానం, అకిఞ్చనం కురూనం రాజసేట్ఠో.

౩౨. సబ్బాని ఏతాని సుభాసితాని, న హేత్థ దుబ్భాసితమత్థి కిఞ్చి;
యస్మిఞ్చ ఏతాని పతిట్ఠితాని, అరావ నాభ్యా సుసమోహితాని;
చతుబ్భి ధమ్మేహి సమఙ్గిభూతం, తం వే నరం సమణమాహు లోకే.

౩౩. తువఞ్హి [తువంను (సీ. పీ.)] సేట్ఠో త్వమనుత్తరోసి, త్వం ధమ్మగూ ధమ్మవిదూ సుమేధో;
పఞ్ఞాయ పఞ్హం సమధిగ్గహేత్వా, అచ్ఛేచ్ఛి ధీరో విచికిచ్ఛితాని;
అచ్ఛేచ్ఛి కఙ్ఖం విచికిచ్ఛితాని, చున్దో యథా నాగదన్తం ఖరేన.

౩౪. నీలుప్పలాభం విమలం అనగ్ఘం, వత్థం ఇదం ధూమసమానవణ్ణం;
పఞ్హస్స వేయ్యాకరణేన తుట్ఠో, దదామి తే ధమ్మపూజాయ ధీర.

౩౫. సువణ్ణమాలం సతపత్తఫుల్లితం, సకేసరం రత్నసహస్సమణ్డితం;
పఞ్హస్స వేయ్యాకరణేన తుట్ఠో, దదామి తే ధమ్మపూజాయ ధీర.

౩౬. మణిం అనగ్ఘం రుచిరం పభస్సరం, కణ్ఠావసత్తం [వసితం (క.)] మణిభూసితం మే;
పఞ్హస్స వేయ్యాకరణేన తుట్ఠో, దదామి తే ధమ్మపూజాయ ధీర.

౩౭. గవం సహస్సం ఉసభఞ్చ నాగం, ఆజఞ్ఞయుత్తే చ రథే దస ఇమే;
పఞ్హస్స వేయ్యాకరణేన తుట్ఠో, దదామి తే గామవరాని సోళస.

౩౮. సారిపుత్తో తదా నాగో, సుపణ్ణో పన కోలితో;
గన్ధబ్బరాజా అనురుద్ధో, రాజా ఆనన్ద పణ్డితో;
విధురో బోధిసత్తో చ, ఏవం ధారేథ జాతకన్తి.

చతుపోసథియజాతకం తతియం.

౪౪౨. సఙ్ఖజాతకం (౪)

౩౯. బహుస్సుతో సుతధమ్మోసి సఙ్ఖ, దిట్ఠా తయా సమణబ్రాహ్మణా చ;
అథక్ఖణే దస్సయసే విలాపం, అఞ్ఞో ను కో తే పటిమన్తకో మయా.

౪౦. సుబ్భూ [సుబ్భా (స్యా.), సుమ్భా, సుభ్మా (క.)] సుభా సుప్పటిముక్కకమ్బు, పగ్గయ్హ సోవణ్ణమయాయ పాతియా;
“భుఞ్జస్సు భత్తం” ఇతి మం వదేతి, సద్ధావిత్తా [సద్ధాచిత్తా (సీ. పీ. క.)], తమహం నోతి బ్రూమి.

౪౧. ఏతాదిసం బ్రాహ్మణ దిస్వాన [దిస్వ (సీ. పీ.)] యక్ఖం, పుచ్ఛేయ్య పోసో సుఖమాసిసానో [సుఖమాససానో (స్యా.), సుఖమాసిసమానో (క.)];
ఉట్ఠేహి నం పఞ్జలికాభిపుచ్ఛ, దేవీ నుసి త్వం ఉద మానుసీ ను.

౪౨. యం త్వం సుఖేనాభిసమేక్ఖసే మం, భుఞ్జస్సు భత్తం ఇతి మం వదేసి;
పుచ్ఛామి తం నారి మహానుభావే, దేవీ నుసి త్వం ఉద మానుసీ ను.

౪౩. దేవీ అహం సఙ్ఖ మహానుభావా, ఇధాగతా సాగరవారిమజ్ఝే;
అనుకమ్పికా నో చ పదుట్ఠచిత్తా, తవేవ అత్థాయ ఇధాగతాస్మి.

౪౪. ఇధన్నపానం సయనాసనఞ్చ, యానాని నానావివిధాని సఙ్ఖ;
సబ్బస్స త్యాహం పటిపాదయామి, యం కిఞ్చి తుయ్హం మనసాభిపత్థితం.

౪౫. యం కిఞ్చి యిట్ఠఞ్చ హుతఞ్చ [యిట్ఠంవ హుతంవ (సీ. పీ.)] మయ్హం, సబ్బస్స నో ఇస్సరా త్వం సుగత్తే;
సుస్సోణి సుబ్భము [సుబ్భు (సీ.), సుబ్బా (స్యా.)] సువిలగ్గమజ్ఝే [సువిలాకమజ్ఝే (స్యా. పీ. సీ. అట్ఠ.),
సువిలాతమజ్ఝే (క.)], కిస్స మే కమ్మస్స అయం విపాకో.

౪౬. ఘమ్మే పథే బ్రాహ్మణ ఏకభిక్ఖుం, ఉగ్ఘట్టపాదం తసితం కిలన్తం;
పటిపాదయీ సఙ్ఖ ఉపాహనాని [ఉపాహనాహి (సీ. పీ.)], సా దక్ఖిణా కామదుహా తవజ్జ.

౪౭. సా హోతు నావా ఫలకూపపన్నా, అనవస్సుతా ఏరకవాతయుత్తా;
అఞ్ఞస్స యానస్స న హేత్థ [న హత్థి (పీ.)] భూమి, అజ్జేవ మం మోళినిం పాపయస్సు.

౪౮. సా తత్థ విత్తా సుమనా పతీతా, నావం సుచిత్తం అభినిమ్మినిత్వా;
ఆదాయ సఙ్ఖం పురిసేన సద్ధిం, ఉపానయీ నగరం సాధురమ్మన్తి.

సఙ్ఖజాతకం చతుత్థం.

౪౪౩. చూళబోధిజాతకం (౫)

౪౯. యో తే ఇమం విసాలక్ఖిం, పియం సమ్హితభాసినిం [సమ్మిల్లభాసినిం (సీ. పీ.), సమ్మిల్లహాసినిం (స్యా.)];
ఆదాయ బలా గచ్ఛేయ్య, కిం ను కయిరాసి బ్రాహ్మణ.

౫౦. ఉప్పజ్జే [ఉప్పజ్జ (సీ. పీ.)] మే న ముచ్చేయ్య, న మే ముచ్చేయ్య జీవతో;
రజంవ విపులా వుట్ఠి, ఖిప్పమేవ నివారయే [నివారయిం (క.)].

౫౧. యం ను పుబ్బే వికత్థిత్థో [వికత్థితో (క. సీ. స్యా. క.)], బలమ్హివ అపస్సితో;
స్వజ్జ తుణ్హికతో [తుణ్హీకతో (సీ.), తుణ్హిక్ఖకో (పీ.)] దాని, సఙ్ఘాటిం సిబ్బమచ్ఛసి.

౫౨. ఉప్పజ్జి మే న ముచ్చిత్థ, న మే ముచ్చిత్థ జీవతో;
రజంవ విపులా వుట్ఠి, ఖిప్పమేవ నివారయిం.

౫౩. కిం తే ఉప్పజ్జి నో ముచ్చి, కిం తే న ముచ్చి జీవతో;
రజంవ విపులా వుట్ఠి, కతమం త్వం నివారయి.

౫౪. యమ్హి జాతే న పస్సతి, అజాతే సాధు పస్సతి;
సో మే ఉప్పజ్జి నో ముచ్చి, కోధో దుమ్మేధగోచరో.

౫౫. యేన జాతేన నన్దన్తి, అమిత్తా దుక్ఖమేసినో;
సో మే ఉప్పజ్జి నో ముచ్చి, కోధో దుమ్మేధగోచరో.

౫౬. యస్మిఞ్చ జాయమానమ్హి, సదత్థం నావబుజ్ఝతి;
సో మే ఉప్పజ్జి నో ముచ్చి, కోధో దుమ్మేధగోచరో.

౫౭. యేనాభిభూతో కుసలం జహాతి, పరక్కరే విపులఞ్చాపి అత్థం;
స భీమసేనో బలవా పమద్దీ, కోధో మహారాజ న మే అముచ్చథ.

౫౮. కట్ఠస్మిం మత్థమానస్మిం [మన్థమానస్మిం (పీ.), మద్దమానస్మిం (క.)], పావకో నామ జాయతి;
తమేవ కట్ఠం డహతి, యస్మా సో జాయతే గిని.

౫౯. ఏవం మన్దస్స పోసస్స, బాలస్స అవిజానతో;
సారమ్భా [సారబ్భా (క.)] జాయతే కోధో, సోపి తేనేవ డయ్హతి.

౬౦. అగ్గీవ తిణకట్ఠస్మిం, కోధో యస్స పవడ్ఢతి;
నిహీయతి తస్స యసో, కాళపక్ఖేవ చన్దిమా.

౬౧. అనేధో [అనిన్ధో (సీ. క.), అనిద్దో (స్యా.)] ధూమకేతూవ, కోధో యస్సూపసమ్మతి;
ఆపూరతి తస్స యసో, సుక్కపక్ఖేవ చన్దిమాతి.

చూళబోధిజాతకం పఞ్చమం.

౪౪౪. కణ్హదీపాయనజాతకం (౬)

౬౨. సత్తాహమేవాహం పసన్నచిత్తో, పుఞ్ఞత్థికో ఆచరిం [అచరిం (సీ. స్యా. పీ.)] బ్రహ్మచరియం;
అథాపరం యం చరితం మమేదం [మమ యిదం (స్యా.), మమాయిదం (పీ.)], వస్సాని పఞ్ఞాస సమాధికాని;
అకామకో వాపి [వాహి (పీ. క.)] అహం చరామి, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు;
హతం విసం జీవతు యఞ్ఞదత్తో.

౬౩. యస్మా దానం నాభినన్దిం కదాచి, దిస్వానహం అతిథిం వాసకాలే;
న చాపి మే అప్పియతం అవేదుం, బహుస్సుతా సమణబ్రాహ్మణా చ.

అకామకో వాపి అహం దదామి, ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు;

హతం విసం జీవతు యఞ్ఞదత్తో.

౬౪. ఆసీవిసో తాత పహూతతేజో, యో తం అదంసీ [అడంసీ (స్యా.)] సచరా [బిలరా (సీ.), పిళారా (స్యా.), పతరా (పీ.)] ఉదిచ్చ;
తస్మిఞ్చ మే అప్పియతాయ అజ్జ, పితరి చ తే నత్థి కోచి విసేసో;
ఏతేన సచ్చేన సువత్థి హోతు, హతం విసం జీవతు యఞ్ఞదత్తో.

౬౫. సన్తా దన్తాయేవ [దన్తా సన్తా యే చ (స్యా. క.)] పరిబ్బజన్తి, అఞ్ఞత్ర కణ్హా నత్థాకామరూపా [అనకామరూపా (సీ. స్యా. పీ.)];
దీపాయన కిస్స జిగుచ్ఛమానో, అకామకో చరసి బ్రహ్మచరియం.

౬౬. సద్ధాయ నిక్ఖమ్మ పునం నివత్తో, సో ఏళమూగోవ బాలో [ఏళమూగో చపలో (స్యా. క.)] వతాయం;
ఏతస్స వాదస్స జిగుచ్ఛమానో, అకామకో చరామి బ్రహ్మచరియం;
విఞ్ఞూప్పసత్థఞ్చ సతఞ్చ ఠానం [విఞ్ఞూపసత్థం వసితం చ ఠానం (క.)], ఏవమ్పహం పుఞ్ఞకరో భవామి.

౬౭. సమణే తువం బ్రాహ్మణే అద్ధికే చ, సన్తప్పయాసి అన్నపానేన భిక్ఖం;
ఓపానభూతంవ ఘరం తవ యిదం, అన్నేన పానేన ఉపేతరూపం;
అథ కిస్స వాదస్స జిగుచ్ఛమానో, అకామకో దానమిమం దదాసి.

౬౮. పితరో చ మే ఆసుం పితామహా చ, సద్ధా అహుం దానపతీ వదఞ్ఞూ;
తం కుల్లవత్తం అనువత్తమానో, మాహం కులే అన్తిమగన్ధనో [గన్ధినో (స్యా. పీ. క.), గన్ధినీ (సీ.)] అహుం;
ఏతస్స వాదస్స జిగుచ్ఛమానో, అకామకో దానమిమం దదామి.

౬౯. దహరిం కుమారిం అసమత్థపఞ్ఞం, యం తానయిం ఞాతికులా సుగత్తే;
న చాపి మే అప్పియతం అవేది, అఞ్ఞత్ర కామా పరిచారయన్తా [పరిచారయన్తీ (సీ. పీ.)];
అథ కేన వణ్ణేన మయా తే భోతి, సంవాసధమ్మో అహు ఏవరూపో.

౭౦. ఆరా దూరే నయిధ కదాచి అత్థి, పరమ్పరా నామ కులే ఇమస్మిం;
తం కుల్లవత్తం అనువత్తమానా, మాహం కులే అన్తిమగన్ధినీ అహుం;
ఏతస్స వాదస్స జిగుచ్ఛమానా, అకామికా పద్ధచరామ్హి [పట్ఠచరామ్హి (స్యా. క.)] తుయ్హం.

౭౧. మణ్డబ్య భాసిం యమభాసనేయ్యం [భాసిస్సం అభాసనేయ్యం (సీ. స్యా. పీ.), భాసిస్స'మభాసనేయ్యం (?)],
తం ఖమ్యతం పుత్తకహేతు మజ్జ;
పుత్తపేమా న ఇధ పరత్థి కిఞ్చి, సో నో అయం జీవతి యఞ్ఞదత్తోతి.

కణ్హదీపాయనజాతకం [మణ్డబ్యజాతకం (స్యా॰ క॰)] ఛట్ఠం.

౪౪౫. నిగ్రోధజాతకం (౭)

౭౨. న వాహమేతం [న చాహమేతం (సీ॰)] జానామి, కో వాయం కస్స వాతి వా [చాతి వా (సీ॰)];

యథా సాఖో చరి [వదీ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] ఏవం, నిగ్రోధ కిన్తి మఞ్ఞసి.

౭౩. తతో గలవినీతేన, పురిసా నీహరింసు మం;

దత్వా ముఖపహారాని, సాఖస్స వచనంకరా.

౭౪. ఏతాదిసం దుమ్మతినా, అకతఞ్ఞున దుబ్భినా;

కతం అనరియం సాఖేన, సఖినా తే జనాధిప.

౭౫. న వాహమేతం జానామి, నపి మే కోచి సంసతి;

యం మే త్వం సమ్మ అక్ఖాసి, సాఖేన కారణం [కడ్ఢనం (సీ॰ స్యా॰)] కతం.

౭౬. సఖీనం సాజీవకరో, మమ సాఖస్స చూభయం;

త్వం నోసిస్సరియం దాతా, మనుస్సేసు మహన్తతం;

తయామా లబ్భితా ఇద్ధీ, ఏత్థ మే నత్థి సంసయో.

౭౭. యథాపి బీజమగ్గిమ్హి, డయ్హతి న విరూహతి;

ఏవం కతం అసప్పురిసే, నస్సతి న విరూహతి.

౭౮. కతఞ్ఞుమ్హి చ పోసమ్హి, సీలవన్తే అరియవుత్తినే;

సుఖేత్తే వియ బీజాని, కతం తమ్హి న నస్సతి.

౭౯. ఇమం జమ్మం నేకతికం, అసప్పురిసచిన్తకం;

హనన్తు సాఖం సత్తీహి, నాస్స ఇచ్ఛామి జీవితం.

౮౦. ఖమతస్స మహారాజ, పాణా న పటిఆనయా [దుప్పటిఆనయా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)];

ఖమ దేవ అసప్పురిసస్స, నాస్స ఇచ్ఛామహం వధం.

౮౧. నిగ్రోధమేవ సేవేయ్య, న సాఖముపసంవసే;

నిగ్రోధస్మిం మతం సేయ్యో, యఞ్చే సాఖస్మి జీవితన్తి.

నిగ్రోధజాతకం సత్తమం.

౪౪౬. తక్కలజాతకం (౮)

౮౨. న తక్కలా సన్తి న ఆలువాని [ఆలుపాని (సీ. స్యా. పీ.)], న బిళాలియో న కళమ్బాని తాత;
ఏకో అరఞ్ఞమ్హి సుసానమజ్ఝే, కిమత్థికో తాత ఖణాసి కాసుం.

౮౩. పితామహో తాత సుదుబ్బలో తే, అనేకబ్యాధీహి దుఖేన ఫుట్ఠో;
తమజ్జహం నిఖణిస్సామి సోబ్భే, న హిస్స తం జీవితం రోచయామి.

౮౪. సఙ్కప్పమేతం పటిలద్ధ పాపకం, అచ్చాహితం కమ్మ కరోసి లుద్దం;
మయాపి తాత పటిలచ్ఛసే తువం, ఏతాదిసం కమ్మ జరూపనీతో;
తం కుల్లవత్తం అనువత్తమానో, అహమ్పి తం నిఖణిస్సామి సోబ్భే.

౮౫. ఫరుసాహి వాచాహి పకుబ్బమానో, ఆసజ్జ మం త్వం వదసే కుమార;
పుత్తో మమం ఓరసకో సమానో, అహితానుకమ్పీ మమ త్వంసి పుత్త.

౮౬. న తాహం [త్యాహం (స్యా.)] తాత అహితానుకమ్పీ, హితానుకమ్పీ తే అహమ్పి [అహఞ్హి (స్యా.)] తాత;
పాపఞ్చ తం కమ్మ పకుబ్బమానం, అరహామి నో వారయితుం తతో.

౮౭. యో మాతరం వా పితరం సవిట్ఠ [మాతరం పితరం వా వసిట్ఠ (సీ. పీ.)], అదూసకే హింసతి పాపధమ్మో;
కాయస్స భేదా అభిసమ్పరాయం, అసంసయం సో నిరయం ఉపేతి [పరేతి (సీ. పీ.)].

౮౮. యో మాతరం వా పితరం సవిట్ఠ, అన్నేన పానేన ఉపట్ఠహాతి;
కాయస్స భేదా అభిసమ్పరాయం, అసంసయం సో సుగతిం ఉపేతి.

౮౯. న మే త్వం పుత్త అహితానుకమ్పీ, హితానుకమ్పీ మే [మమ (?)] త్వంసి పుత్త;
అహఞ్చ తం మాతరా వుచ్చమానో, ఏతాదిసం కమ్మ కరోమి లుద్దం.

౯౦. యా తే సా భరియా అనరియరూపా, మాతా మమేసా సకియా జనేత్తి;
నిద్ధాపయే [నిద్ధామసే (పీ.)] తఞ్చ సకా అగారా, అఞ్ఞమ్పి తే సా దుఖమావహేయ్య.

౯౧. యా తే సా భరియా అనరియరూపా, మాతా మమేసా సకియా జనేత్తి;
దన్తా కరేణూవ వసూపనీతా, సా పాపధమ్మా పునరావజాతూతి.

తక్కలజాతకం అట్ఠమం.

౪౪౭. మహాధమ్మపాలజాతకం (౯)

౯౨. కిం తే వతం కిం పన బ్రహ్మచరియం, కిస్స సుచిణ్ణస్స అయం విపాకో;
అక్ఖాహి మే బ్రాహ్మణ ఏతమత్థం, కస్మా ను తుమ్హం దహరా న మియ్యరే [మీయరే (సీ. పీ.)].

౯౩. ధమ్మం చరామ న ముసా భణామ, పాపాని కమ్మాని పరివజ్జయామ [వివజ్జయామ (సీ. స్యా. పీ.)];
అనరియం పరివజ్జేము సబ్బం, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౪. సుణోమ ధమ్మం అసతం సతఞ్చ, న చాపి ధమ్మం అసతం రోచయామ;
హిత్వా అసన్తే న జహామ సన్తే, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౫. పుబ్బేవ దానా సుమనా భవామ, దదమ్పి వే అత్తమనా భవామ;
దత్వాపి వే నానుతప్పామ పచ్ఛా, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౬. సమణే మయం బ్రాహ్మణే అద్ధికే చ, వనిబ్బకే యాచనకే దలిద్దే;
అన్నేన పానేన అభితప్పయామ, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౭. మయఞ్చ భరియం నాతిక్కమామ, అమ్హే చ భరియా నాతిక్కమన్తి;
అఞ్ఞత్ర తాహి బ్రహ్మచరియం చరామ, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౮. పాణాతిపాతా విరమామ సబ్బే, లోకే అదిన్నం పరివజ్జయామ;
అమజ్జపా నోపి ముసా భణామ, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౯౯. ఏతాసు వే జాయరే సుత్తమాసు, మేధావినో హోన్తి పహూతపఞ్ఞా;
బహుస్సుతా వేదగునో [వేదగుణా (స్యా. క.)] చ హోన్తి, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౧౦౦. మాతా పితా చ [మాతా చ పితా (క.), మాతాపితరా (స్యా.)] భగినీ భాతరో చ, పుత్తా చ దారా చ మయఞ్చ సబ్బే;
ధమ్మం చరామ పరలోకహేతు, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౧౦౧. దాసా చ దాస్యో [దాస్సో (సీ. పీ.), దాసీ (స్యా.)] అనుజీవినో చ, పరిచారకా కమ్మకరా చ సబ్బే;
ధమ్మం చరన్తి పరలోకహేతు, తస్మా హి అమ్హం దహరా న మియ్యరే.

౧౦౨. ధమ్మో హవే రక్ఖతి ధమ్మచారిం, ధమ్మో సుచిణ్ణో సుఖమావహాతి;
ఏసానిసంసో ధమ్మే సుచిణ్ణే, న దుగ్గతిం గచ్ఛతి ధమ్మచారీ.

౧౦౩. ధమ్మో హవే రక్ఖతి ధమ్మచారిం, ఛత్తం మహన్తం వియ వస్సకాలే;
ధమ్మేన గుత్తో మమ ధమ్మపాలో, అఞ్ఞస్స అట్ఠీని సుఖీ కుమారోతి.

మహాధమ్మపాలజాతకం నవమం.

౪౪౮. కుక్కుటజాతకం (౧౦)

౧౦౪.నాస్మసే కతపాపమ్హి, నాస్మసే అలికవాదినే;

నాస్మసే అత్తత్థపఞ్ఞమ్హి, అతిసన్తేపి నాస్మసే.

౧౦౫.భవన్తి హేకే పురిసా, గోపిపాసికజాతికా [గోపిపాసకజాతికా (సీ. స్యా. పీ.)];

ఘసన్తి మఞ్ఞే మిత్తాని, వాచాయ న చ కమ్మునా.

౧౦౬.సుక్ఖఞ్జలిపగ్గహితా, వాచాయ పలిగుణ్ఠితా;

మనుస్సఫేగ్గూ నాసీదే, యస్మిం నత్థి కతఞ్ఞుతా.

౧౦౭.న హి అఞ్ఞఞ్ఞచిత్తానం, ఇత్థీనం పురిసాన వా;

నానావికత్వా [నానావ కత్వా (సీ. పీ.)] సంసగ్గం, తాదిసమ్పి చ నాస్మసే [తాదిసమ్పి న విస్ససే (స్యా.)].

౧౦౮.అనరియకమ్మమోక్కన్తం , అథేతం [అత్థేతం (సీ. స్యా. పీ.)] సబ్బఘాతినం;

నిసితంవ పటిచ్ఛన్నం, తాదిసమ్పి చ నాస్మసే.

౧౦౯.మిత్తరూపేనిధేకచ్చే, సాఖల్యేన అచేతసా;

వివిధేహి ఉపాయన్తి, తాదిసమ్పి చ నాస్మసే.

౧౧౦.ఆమిసం వా ధనం వాపి, యత్థ పస్సతి తాదిసో;

దుబ్భిం కరోతి దుమ్మేధో, తఞ్చ హన్త్వాన [ఝత్వాన (సీ. పీ.), హిత్వాన (స్యా.)] గచ్ఛతి.

౧౧౧.మిత్తరూపేన బహవో, ఛన్నా సేవన్తి సత్తవో;

జహే కాపురిసే హేతే, కుక్కుటో వియ సేనకం.

౧౧౨.యో చ [యోధ (జా. ౧.౮.౨౫ సులసాజాతకే)] ఉప్పతితం అత్థం, న ఖిప్పమనుబుజ్ఝతి;

అమిత్తవసమన్వేతి, పచ్ఛా చ అనుతప్పతి.

౧౧౩.యో చ ఉప్పతితం అత్థం, ఖిప్పమేవ నిబోధతి;

ముచ్చతే సత్తుసమ్బాధా, కుక్కుటో వియ సేనకా;

౧౧౪.తం తాదిసం కూటమివోడ్డితం వనే, అధమ్మికం నిచ్చవిధంసకారినం;

ఆరా వివజ్జేయ్య నరో విచక్ఖణో, సేనం యథా కుక్కుటో వంసకాననేతి.

కుక్కుటజాతకం దసమం.

౪౪౯. మట్ఠకుణ్డలీజాతకం (౧౧)

౧౧౫.

అలఙ్కతో మట్ఠకుణ్డలీ [మట్టకుణ్డలీ (సీ. పీ.)], మాలధారీ [మాలభారీ (సీ. పీ.)] హరిచన్దనుస్సదో;
బాహా పగ్గయ్హ కన్దసి, వనమజ్ఝే కిం దుక్ఖితో తువం.

౧౧౬.సోవణ్ణమయో పభస్సరో, ఉప్పన్నో రథపఞ్జరో మమ;
తస్స చక్కయుగం న విన్దామి, తేన దుక్ఖేన జహామి జీవితం.

౧౧౭.సోవణ్ణమయం మణీమయం, లోహమయం అథ రూపియామయం;
[ఆచిక్ఖ మే భద్దమాణవ (వి. వ. ౧౨౦౯)] పావద రథం కరిస్సామి [కారయామి (సీ. పీ.)] తే [ఆచిక్ఖ మే భద్దమాణవ (వి. వ. ౧౨౦౯)], చక్కయుగం పటిపాదయామి తం.

౧౧౮.సో [అథ (స్యా.)] మాణవో తస్స పావది, చన్దిమసూరియా [చన్దిమసూరియా (స్యా.)] ఉభయేత్థ భాతరో
[దిస్సరే (వి. వ. ౧౨౧౦)];
సోవణ్ణమయో రథో మమ, తేన చక్కయుగేన సోభతి.

౧౧౯.బాలో ఖో త్వంసి మాణవ, యో త్వం పత్థయసే అపత్థియం;
మఞ్ఞామి తువం మరిస్ససి, న హి త్వం లచ్ఛసి చన్దసూరియే.

౧౨౦.గమనాగమనమ్పి దిస్సతి, వణ్ణధాతు ఉభయేత్థ వీథియో;
పేతో పన నేవ దిస్సతి, కో ను ఖో [కో నిధ (వి. వ. ౧౨౧౨)] కన్దతం బాల్యతరో.

౧౨౧.సచ్చం ఖో వదేసి మాణవ, అహమేవ కన్దతం బాల్యతరో;
చన్దం వియ దారకో రుదం, పేతం కాలకతాభిపత్థయే.

౧౨౨.ఆదిత్తం వత మం సన్తం, ఘతసిత్తంవ పావకం;
వారినా వియ ఓసిఞ్చం, సబ్బం నిబ్బాపయే దరం.

౧౨౩.అబ్బహీ [అబ్బుహి (స్యా.), అబ్బుళ్హం (క.)] వత మే సల్లం, యమాసి హదయస్సితం [సోకం హదయనిస్సితం
(వి. వ. ౧౨౧౫)];
యో మే సోకపరేతస్స, పుత్తసోకం అపానుది.

౧౨౪.సోహం అబ్బూళ్హసల్లోస్మి, వీతసోకో అనావిలో;
న సోచామి న రోదామి, తవ సుత్వాన మాణవాతి.

మట్ఠకుణ్డలీజాతకం ఏకాదసమం.

౪౫౦. బిలారకోసియజాతకం (౧౨)

౧౨౭.అపచన్తాపి దిచ్ఛన్తి, సన్తో లద్ధాన భోజనం;
కిమేవ త్వం పచమానో, యం న దజ్జా న తం సమం.

౧౨౮.మచ్ఛేరా చ పమాదా చ, ఏవం దానం న దియ్యతి;
పుఞ్ఞం ఆకఙ్ఖమానేన, దేయ్యం హోతి విజానతా.

౧౨౯.యస్సేవ భీతో న దదాతి మచ్ఛరీ, తదేవాదదతో భయం;
జిఘచ్ఛా చ పిపాసా చ, యస్స భాయతి మచ్ఛరీ;
తమేవ బాలం ఫుసతి, అస్మిం లోకే పరమ్హి చ.

౧౨౮.తస్మా వినేయ్య మచ్ఛేరం, దజ్జా దానం మలాభిభూ;
పుఞ్ఞాని పరలోకస్మిం, పతిట్ఠా హోన్తి పాణినం.

౧౨౯.దుద్దదం దదమానానం, దుక్కరం కమ్మ కుబ్బతం;
అసన్తో నానుకుబ్బన్తి, సతం ధమ్మో దురన్నయో.

౧౩౦. తస్మా సతఞ్చ అసతం [అసతఞ్చ (సీ. స్యా. పీ.)], నానా హోతి ఇతో గతి;
అసన్తో నిరయం యన్తి, సన్తో సగ్గపరాయనా.

౧౩౧. అప్పస్మేకే [అప్పమ్పేకే (స్యా.)] పవేచ్ఛన్తి, బహునేకే న దిచ్ఛరే;
అప్పస్మా దక్ఖిణా దిన్నా, సహస్సేన సమం మితా.

౧౩౨. ధమ్మం చరే యోపి సముఞ్ఛకం చరే, దారఞ్చ పోసం దదమప్పకస్మిం [దదం అప్పకస్మిమ్పి (పీ.)];
సతం సహస్సానం సహస్సయాగినం, కలమ్పి నాగ్ఘన్తి తథావిధస్స తే.

౧౩౩. కేనేస యఞ్ఞో విపులో మహగ్ఘతో [మహగ్గతో (సం. ని. ౧.౩౨)], సమేన దిన్నస్స న అగ్ఘమేతి;
కథం సతం సహస్సానం [కథం సహస్సానం (సీ. స్యా. పీ.)] సహస్సయాగినం, కలమ్పి నాగ్ఘన్తి తథావిధస్స తే.

౧౩౪. దదన్తి హేకే విసమే నివిట్ఠా, ఛేత్వా [ఝత్వా (సీ. పీ.), ఘత్వా (స్యా.)] వధిత్వా అథ సోచయిత్వా;
సా దక్ఖిణా అస్సుముఖా సదణ్డా, సమేన దిన్నస్స న అగ్ఘమేతి;
ఏవం సతం సహస్సానం [ఏవం సహస్సానం (సీ. స్యా. పీ.)] సహస్సయాగినం, కలమ్పి నాగ్ఘన్తి తథావిధస్స తేతి.

బిలారకోసియజాతకం ద్వాదసమం.

౪౫౧. చక్కవాకజాతకం (౧౩)

౧౩౫.వణ్ణవా అభిరూపోసి, ఘనో సఞ్జాతరోహితో;
చక్కవాక సురూపోసి, విప్పసన్నముఖిన్ద్రియో.

౧౩౬. పాఠీనం పావుసం మచ్ఛం, బలజం [వాలజం (సీ. పీ.), బలజ్జం (స్యా.)] ముఞ్జరోహితం;
గఙ్గాయ తీరే నిసిన్నో [గఙ్గాతీరే నిసిన్నోసి (స్యా. క.)], ఏవం భుఞ్జసి భోజనం.

౧౩౭. న వాహమేతం [సబ్బత్థపి సమానం] భుఞ్జామి, జఙ్గలానోదకాని వా;
అఞ్ఞత్ర సేవాలపణకా, ఏతం [అఞ్ఞం (స్యా.)] మే సమ్మ భోజనం.

౧౩౮.న వాహమేతం సద్దహామి, చక్కవాకస్స భోజనం;
అహమ్పి సమ్మ భుఞ్జామి, గామే లోణియతేలియం.

౧౩౯. మనుస్సేసు కతం భత్తం, సుచిం మంసూపసేచనం;
న చ మే తాదిసో వణ్ణో, చక్కవాక యథా తువం.

౧౪౦.సమ్పస్సం అత్తని వేరం, హింసయం [హింసాయ (స్యా. పీ. క.)] మానుసిం పజం;
ఉత్రస్తో ఘససీ భీతో, తేన వణ్ణో తవేదిసో.

౧౪౧.సబ్బలోకవిరుద్ధోసి, ధఙ్క పాపేన కమ్మునా;
లద్ధో పిణ్డో న పీణేతి, తేన వణ్ణో తవేదిసో.

౧౪౨.అహమ్పి [అహఞ్చ (?)] సమ్మ భుఞ్జామి, అహింసం సబ్బపాణినం;
అప్పోస్సుక్కో నిరాసఙ్కీ, అసోకో అకుతోభయో.

౧౪౩. సో కరస్సు ఆనుభావం, వీతివత్తస్సు సీలియం;
అహింసాయ చర లోకే, పియో హోహిసి మంమివ.

౧౪౪.యో న హన్తి న ఘాతేతి, న జినాతి న జాపయే;
మేత్తంసో సబ్బభూతేసు, వేరం తస్స న కేనచీతి.

చక్కవాకజాతకం తేరసమం.

౪౫౨. భూరిపఞ్ఞజాతకం (౧౪)

౧౪౫.సచ్చం కిర త్వం అపి [త్వమ్పి (సీ.), తువమ్పి (స్యా.), త్వం అసి (క.)] భూరిపఞ్ఞ, యా తాదిసీ సిరీ ధితీ మతీ చ;
న తాయతేభావవసూపనీతం, యో యవకం భుఞ్జసి అప్పసూపం.

౧౪౬.సుఖం దుక్ఖేన పరిపాచయన్తో, కాలా కాలం విచినం ఛన్దఛన్నో;
అత్థస్స ద్వారాని అవాపురన్తో, తేనాహం తుస్సామి యవోదనేన.

౧౪౭.కాలఞ్చ ఞత్వా అభిజీహనాయ, మన్తేహి అత్థం పరిపాచయిత్వా;
విజమ్భిస్సం సీహవిజమ్భితాని, తాయిద్ధియా దక్ఖసి మం పునాపి.

౧౪౮.సుఖీపి హేకే [సుఖీ హి ఏకే (సీ.), సుఖీతి హేకే (?)] న కరోన్తి పాపం, అవణ్ణసంసగ్గభయా పునేకే;
పహూ సమానో విపులత్థచిన్తీ, కింకారణా మే న కరోసి దుక్ఖం.

౧౪౯.న పణ్డితా అత్తసుఖస్స హేతు, పాపాని కమ్మాని సమాచరన్తి;
దుక్ఖేన ఫుట్ఠా ఖలితాపి సన్తా, ఛన్దా చ దోసా న జహన్తి ధమ్మం.

౧౫౦.యేన కేనచి వణ్ణేన, ముదునా దారుణేన వా;
ఉద్ధరే దీనమత్తానం, పచ్ఛా ధమ్మం సమాచరే.

౧౫౧.యస్స రుక్ఖస్స ఛాయాయ, నిసీదేయ్య సయేయ్య వా;
న తస్స సాఖం భఞ్జేయ్య, మిత్తదుబ్భో హి పాపకో.

౧౫౨.యస్సాపి [యస్స హి (సీ. క.)] ధమ్మం పురిసో [మనుజో (సీ.)] విజఞ్ఞా, యే చస్స కఙ్ఖం వినయన్తి సన్తో;
తం హిస్స దీపఞ్చ పరాయనఞ్చ, న తేన మేత్తిం జరయేథ పఞ్ఞో.

౧౫౩.అలసో గిహీ కామభోగీ న సాధు, అసఞ్ఞతో పబ్బజితో న సాధు;
రాజా న సాధు అనిసమ్మకారీ, యో పణ్డితో కోధనో తం న సాధు.

౧౫౪.నిసమ్మ ఖత్తియో కయిరా, నానిసమ్మ దిసమ్పతి;
నిసమ్మకారినో రాజ, యసో కిత్తి చ వడ్ఢతీతి.

భూరిపఞ్హజాతకం చుద్దసమం.

౪౫౩. మహామఙ్గలజాతకం (౧౫)

౧౫౫.కింసు నరో జప్పమధిచ్చకాలే, కం వా విజ్జం కతమం వా సుతానం;
సో మచ్చో అస్మిఞ్చ [అస్మింవ (పీ.)] పరమ్హి లోకే, కథం కరో సోత్థానేన గుత్తో.

౧౫౬.యస్స దేవా పితరో చ సబ్బే, సరీసపా [సిరింసపా (సీ. స్యా. పీ.)] సబ్బభూతాని చాపి;
మేత్తాయ నిచ్చం అపచితాని హోన్తి, భూతేసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౫౭.యో సబ్బలోకస్స నివాతవుత్తి, ఇత్థీపుమానం సహదారకానం;

ఖన్తా దురుత్తానమప్పటికూలవాదీ, అధివాసనం సోత్థానం తదాహు.

౧౫౮.యో నావజానాతి సహాయమిత్తే [సహాయమత్తే (సీ. పీ.)], సిప్పేన కుల్యాహి ధనేన జచ్చా;

రుచిపఞ్ఞో అత్థకాలే మతీమా [ముతీమా (సీ. పీ.)], సహాయేసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౫౯.మిత్తాని వే యస్స భవన్తి సన్తో, సంవిస్సత్థా అవిసంవాదకస్స;

న మిత్తదుబ్భీ సంవిభాగీ ధనేన, మిత్తేసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౬౦.యస్స భరియా తుల్యవయా సమగ్గా, అనుబ్బతా ధమ్మకామా పజాతా [సజాతా (క.)];

కోలినియా సీలవతీ పతిబ్బతా, దారేసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౬౧.యస్స రాజా భూతపతి [భూతపతీ (సీ. స్యా. పీ.)] యసస్సీ, జానాతి సోచేయ్యం పరక్కమఞ్చ;

అద్వేజ్ఝతా సుహదయం మమన్తి, రాజూసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౬౨.అన్నఞ్చ పానఞ్చ దదాతి సద్ధో, మాలఞ్చ గన్ధఞ్చ విలేపనఞ్చ;

పసన్నచిత్తో అనుమోదమానో, సగ్గేసు వే సోత్థానం తదాహు.

౧౬౩. యమరియధమ్మేన పునన్తి వుద్ధా, ఆరాధితా సమచరియాయ సన్తో;

బహుస్సుతా ఇసయో సీలవన్తో, అరహన్తమజ్ఝే సోత్థానం తదాహు.

౧౬౪.ఏతాని ఖో సోత్థానాని లోకే, విఞ్ఞుప్పసత్థాని సుఖుద్రయాని [సుఖిన్ద్రియాని (పీ.)];

తానీధ సేవేథ నరో సపఞ్ఞో, న హి మఙ్గలే కిఞ్చనమత్థి సచ్చన్తి.

మహామఙ్గలజాతకం పన్నరసమం.

౪౫౪. ఘటపణ్డితజాతకం (౧౬)

౧౬౫.ఉట్ఠేహి కణ్హ కిం సేసి, కో అత్థో సుపనేన తే;

యోపి తుయ్హం [తాయం (పీ.)] సకో భాతా, హదయం చక్ఖు చ [చక్ఖుంవ (పీ.)] దక్ఖిణం;

తస్స వాతా బలీయన్తి, ఘటో జప్పతి [ససం జప్పతి (?)] కేసవ.

౧౬౬.తస్స తం వచనం సుత్వా, రోహిణేయ్యస్స కేసవో;

తరమానరూపో వుట్ఠాసి, భాతుసోకేన అట్టితో.

౧౬౭.కిం ను ఉమ్మత్తరూపోవ, కేవలం ద్వారకం ఇమం;

ససో ససోతి లపసి, కో ను తే ససమాహరి.

౧౬౮.సోవణ్ణమయం మణీమయం, లోహమయం అథ రూపియామయం;

సబ్బసిలాపవాళమయం, కారయిస్సామి తే ససం.

౧౬౯.సన్తి అఞ్ఞేపి ససకా, అరఞ్ఞే వనగోచరా;

తేపి తే ఆనయిస్సామి, కీదిసం ససమిచ్ఛసి.

౧౭౦. న చాహమేతే [న చాహమేతం (సీ.), న వాహమేతే (స్యా.), న వాహమేతం (పీ.)] ఇచ్ఛామి, యే ససా

పథవిస్సితా [పఠవింసితా (సీ. స్యా. పీ.)];

చన్దతో ససమిచ్ఛామి, తం మే ఓహర కేసవ.

౧౭౧.సో నూన మధురం ఞాతి, జీవితం విజహిస్ససి;

అపత్థియం యో పత్థయసి, చన్దతో ససమిచ్ఛసి.

౧౭౨.ఏవం చే కణ్హ జానాసి, యదఞ్ఞమనుసాససి;

కస్మా పురే మతం పుత్తం, అజ్జాపి మనుసోచసి.

౧౭౩. యం న లబ్భా మనుస్సేన, అమనుస్సేన వా పున [పన (పే. వ. ౨౧౫)];

జాతో మే మా మరీ పుత్తో, కుతో లబ్భా అలబ్భియం.

౧౭౪.న మన్తా మూలభేసజ్జా, ఓసధేహి ధనేన వా;

సక్కా ఆనయితుం కణ్హ, యం పేతమనుసోచసి.

౧౭౫.యస్స ఏతాదిసా అస్సు, అమచ్చా పురిసపణ్డితా;

యథా నిజ్ఝాపయే అజ్జ, ఘటో పురిసపణ్డితో.

౧౭౬.ఆదిత్తం వత మం సన్తం, ఘతసిత్తంవ పావకం;

వారినా వియ ఓసిఞ్చం, సబ్బం నిబ్బాపయే దరం.

౧౭౭. అబ్బహీ వత మే సల్లం, యమాసి హదయస్సితం;

యో మే సోకపరేతస్స, పుత్తసోకం అపానుది.

౧౭౮.సోహం అబ్బూళ్హసల్లోస్మి, వీతసోకో అనావిలో;

న సోచామి న రోదామి, తవ సుత్వాన మాణవ [భాతిక (పే. వ. ౨౨౪)].

౧౭౯.ఏవం కరోన్తి సప్పఞ్ఞా, యే హోన్తి అనుకమ్పకా;

నివత్తయన్తి సోకమ్హా, ఘటో జేట్ఠంవ భాతరన్తి.

ఘటపణ్డితజాతకం సోళసమం.

దసకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

దళ్హ కణ్హ ధనఞ్జయ సఙ్ఖవరో, రజ సత్తహ కస్స చ [సత్తాహససాఖ (స్యా॰)] తక్కలినా;
ధమ్మం కుక్కుట కుణ్డలి భోజనదా, చక్కవాక సుభూరిస సోత్థి ఘటోతి.

౧౧. ఏకాదసకనిపాతో

౪౫౫. మాతుపోసకజాతకం (౧)

౧. తస్స నాగస్స విప్పవాసేన, విరూళ్హా సల్లకీ చ కుటజా చ;

కురువిన్దకరవీరా [కరవరా (సీ॰ స్యా॰)] తిససామా చ, నివాతే పుప్ఫితా చ కణికారా.

౨. కోచిదేవ సువణ్ణకాయురా, నాగరాజం భరన్తి పిణ్డేన;

యత్థ రాజా రాజకుమారో వా, కవచమభిహేస్సతి అఛమ్భితో [అసమ్భీతో (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)].

౩. గణ్హాహి నాగ కబళం, మా నాగ కిసకో భవ;

బహూని రాజకిచ్చాని, తాని [యాని (సీ॰ పీ॰)] నాగ కరిస్ససి.

౪. సా నూనసా కపణికా, అన్ధా అపరిణాయికా;

ఖాణుం పాదేన ఘట్టేతి, గిరిం చణ్డోరణం పతి.

౫. కా ను తే సా మహానాగ, అన్ధా అపరిణాయికా;

ఖాణుం పాదేన ఘట్టేతి, గిరిం చణ్డోరణం పతి.

౬. మాతా మే సా మహారాజ, అన్ధా అపరిణాయికా;

ఖాణుం పాదేన ఘట్టేతి, గిరిం చణ్డోరణం పతి.

౭. ముఞ్చథేతం మహానాగం, యోయం భరతి మాతరం;

సమేతు మాతరా నాగో, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి.

౮. ముత్తో చ బన్ధనా నాగో, ముత్తమాదాయ కుఞ్జరో [కాసిరాజేన పేసితో (సీ॰ స్యా॰), ముత్తో దామాతో కుఞ్జరో (పీ॰ సీ॰ నియ్య)];

ముహుత్తం అస్సాసయిత్వా [విస్సమిత్వాన (సీ॰)], అగమా యేన పబ్బతో.

౯. తతో సో నళినిం [నిళినం (స్యా॰)] గన్త్వా, సీతం కుఞ్జరసేవితం;

సోణ్డాయూదకమాహత్వా [మాహిత్వా (స్యా॰ క॰)], మాతరం అభిసిఞ్చథ.

౧౦. కోయం అనరియో దేవో, అకాలేనపి వస్సతి [అకాలేన పవస్సతి (సీ॰ స్యా॰), అకాలేన'తివస్సతి (పీ॰)];

గతో మే అత్రజో పుత్తో, యో మయ్హం పరిచారకో.

౧౧. ఉట్ఠేహి అమ్మ కిం సేసి, ఆగతో త్యాహమత్రజో;

ముత్తోమ్హి కాసిరాజేన, వేదేహేన యసస్సినా.

౧౨. చిరం జీవతు నో రాజా, కాసీనం రట్ఠవడ్ఢనో;
యో మే పుత్తం పమోచేసి, సదా వుద్ధాపచాయికన్తి.

మాతుపోసకజాతకం పఠమం.

౪౫౬. జుణ్హజాతకం (౨)

౧౩. సుణోహి మయ్హం వచనం జనిన్ద, అత్థేన జుణ్హమ్హి ఇధానుపత్తో;
న బ్రాహ్మణే అద్ధికే తిట్ఠమానే, గన్తబ్బ [గన్తబ్య (క.)] మాహు ద్విపదిన్ద [దిపదాన (సీ. పీ.), ద్విపదాన (స్యా.)] సేట్ఠ.

౧౪. సుణోమి తిట్ఠామి వదేహి బ్రహ్మే, యేనాసి [యేనాపి (స్యా. క.)] అత్థేన ఇధానుపత్తో;
కం వా త్వమత్థం మయి పత్థయానో, ఇధాగమా బ్రహ్మే తదిఙ్ఘ బ్రూహి.

౧౫. దదాహి మే గామవరాని పఞ్చ, దాసీసతం సత్త గవంసతాని;
పరోసహస్సఞ్చ సువణ్ణనిక్ఖే, భరియా చ మే సాదిసీ ద్వే దదాహి.

౧౬. తపో ను తే బ్రాహ్మణ భింసరూపో, మన్తా ను తే బ్రాహ్మణ చిత్తరూపా;
యక్ఖా ను [యక్ఖా వ (సీ. పీ.)] తే అస్సవా సన్తి కేచి, అత్థం వా మే అభిజానాసి కత్తం.

౧౭. న మే తపో అత్థి న చాపి మన్తా, యక్ఖాపి మే అస్సవా నత్థి కేచి;
అత్థమ్పి తే నాభిజానామి కత్తం, పుబ్బే చ ఖో [పుబ్బేవ ఖో (స్యా. క.)] సఙ్గతిమత్తమాసి.

౧౮. పఠమం ఇదం దస్సనం జానతో మే, న తాభిజానామి ఇతో పురత్థా;
అక్ఖాహి మే పుచ్ఛితో ఏతమత్థం, కదా కుహిం వా అహు సఙ్గమో నో.

౧౯. గన్ధారరాజస్స పురమ్హి రమ్మే, అవసిమ్హసే తక్కసీలాయం దేవ;
తత్థన్ధకారమ్హి తిమీసికాయం [తిమిస్సికాయం (సీ. అట్ఠ.), తిమిస్సకాయం (స్యా.)], అంసేన అంసం సమఘట్టయిమ్హ.

౨౦. తే తత్థ ఠత్వాన ఉభో జనిన్ద, సారాణియం [సారణీయం (క.)] వీతిసారయిమ్హ [వీతిసారిమ్హ (సీ. స్యా. పీ.)] తత్థ;
సాయేవ నో సఙ్గతిమత్తమాసి, తతో న పచ్ఛా న పురే అహోసి.

౨౧. యదా కదాచి మనుజేసు బ్రహ్మే, సమాగమో సప్పురిసేన హోతి;
న పణ్డితా సఙ్గతిసన్థవాని, పుబ్బే కతం వాపి వినాసయన్తి.

౨౨. బాలావ [బాలా చ (సీ. స్యా. పీ.)] ఖో సఙ్గతిసన్థవాని, పుబ్బే కతం వాపి వినాసయన్తి;

బహుమ్పి బాలేసు కతం వినస్సతి, తథా హి బాలా అకతఞ్ఞురూపా.

౨౩. ధీరా చ ఖో సఙ్గతిసన్థవాని, పుబ్బే కతం వాపి న నాసయన్తి;

అప్పమ్పి ధీరేసు కతం న నస్సతి, తథా హి ధీరా సుకతఞ్ఞురూపా.

౨౪. దదామి తే గామవరాని పఞ్చ, దాసీసతం సత్త గవంసతాని;

పరోసహస్సఞ్చ సువణ్ణనిక్ఖే, భరియా చ తే సాదిసీ ద్వే దదామి.

౨౫. ఏవం సతం హోతి సమేచ్చ రాజ, నక్ఖత్తరాజారివ తారకానం;

ఆపూరతీ కాసిపతీ తథాహం, తయాపి మే సఙ్గమో అజ్జ లద్ధోతి.

జుణ్హజాతకం దుతియం.

౪౫౭. ధమ్మదేవపుత్తజాతకం (౩)

౨౬. యసోకరో పుఞ్ఞకరోహమస్మి, సదాత్థుతో సమణబ్రాహ్మణానం;

మగ్గారహో దేవమనుస్సపూజితో, ధమ్మో అహం దేహి అధమ్మ మగ్గం.

౨౭. అధమ్మయానం దళ్హమారుహిత్వా, అసన్తసన్తో బలవాహమస్మి;

స కిస్స హేతుమ్హి తవజ్జ దజ్జం, మగ్గం అహం ధమ్మ అదిన్నపుబ్బం.

౨౮. ధమ్మో హవే పాతురహోసి పుబ్బే, పచ్ఛా అధమ్మో ఉదపాది లోకే;

జేట్ఠో చ సేట్ఠో చ సనన్తనో చ, ఉయ్యాహి జేట్ఠస్స కనిట్ఠ మగ్గా.

౨౯. న యాచనాయ నపి పాతిరూపా, న అరహతా [న అరహతి (సీ. పీ.), అరహతి (క.)] తేహం దదేయ్యం మగ్గం;

యుద్ధఞ్చ నో హోతు ఉభిన్నమజ్జ, యుద్ధమ్హి యో జేస్సతి తస్స మగ్గో.

౩౦. సబ్బా దిసా అనువిసటోహమస్మి, మహబ్బలో అమితయసో అతుల్యో;

గుణేహి సబ్బేహి ఉపేతరూపో, ధమ్మో అధమ్మ త్వం కథం విజేస్ససి.

౩౧. లోహేన వే హఞ్ఞతి జాతరూపం, న జాతరూపేన హనన్తి లోహం;

సచే అధమ్మో హఞ్ఛతి [హఞ్ఞతి (సీ. స్యా.), హఞ్ఞితి (కత్థచి)] ధమ్మమజ్జ, అయో సువణ్ణం వియ దస్సనేయ్యం.

౩౨. సచే తువం యుద్ధబలో అధమ్మ [యుద్ధబలోసి'ధమ్మ (క. సీ.), యుద్ధబలోస'ధమ్మ (పీ.)], న తుయ్హ వుడ్ఢా [వద్ధా (సీ. పీ.)] చ గరూ చ అత్థి;

మగ్గఞ్చ తే దమ్మి పియాప్పియేన, వాచాదురుత్తానిపి తే ఖమామి.

౩౩. ఇదఞ్చ సుత్వా వచనం అధమ్మో, అవంసిరో పతితో ఉద్ధపాదో;
"యుద్ధత్థికో చే న లభామి యుద్ధం", ఏత్తావతా హోతి హతో అధమ్మో.

౩౪. ఖన్తీబలో యుద్ధబలం విజేత్వా, హన్త్వా అధమ్మం నిహనిత్వ [విహనిత్వా (క.)] భూమ్యా;
పాయాసి విత్తో [చిత్తో (స్యా.)] అభిరుయ్హ సన్దనం, మగ్గేనేవ అతిబలో సచ్చనిక్కమో.

౩౫. మాతా పితా సమణబ్రాహ్మణా చ, అసమ్మానితా యస్స సకే అగారే;
ఇధేవ నిక్ఖిప్ప సరీరదేహం, కాయస్స భేదా నిరయం వజన్తి తే [వజన్తి (సీ. పీ.)];
యథా అధమ్మో పతితో అవంసిరో.

౩౬. మాతా పితా సమణబ్రాహ్మణా చ, సుసమ్మానితా యస్స సకే అగారే;
ఇధేవ నిక్ఖిప్ప సరీరదేహం, కాయస్స భేదా సుగతిం వజన్తి తే;
యథాపి ధమ్మో అభిరుయ్హ సన్దనన్తి.

ధమ్మదేవపుత్తజాతకం [ధమ్మజాతకం (సీ. పీ.)] తతియం.

౪౫౮. ఉదయజాతకం (౪)

౩౭. ఏకా నిసిన్నా సుచి సఞ్ఞతూరూ, పాసాదమారుయ్హ అనిన్దితఙ్గీ;
యాచామి తం కిన్నరనేత్తచక్ఖు, ఇమేకరత్తిం ఉభయో వసేమ.

౩౮. ఓకిణ్ణన్తరపరిఖం, దళ్హమట్టాలకోట్ఠకం;
రక్ఖితం ఖగ్గహత్థేహి, దుప్పవేసమిదం పురం.

౩౯. దహరస్స యువినో చాపి, ఆగమో చ న విజ్జతి;
అథ కేన ను వణ్ణేన, సఙ్గమం ఇచ్ఛసే మయా.

౪౦. యక్ఖోహమస్మి కల్యాణి, ఆగతోస్మి తవన్తికే [తవన్తికం (సీ. పీ.)];
త్వం మం నన్దయ [నన్దస్సు (స్యా. క.)] భద్దన్తే, పుణ్ణకంసం దదామి తే.

౪౧. దేవం వ యక్ఖం అథ వా మనుస్సం, న పత్థయే ఉదయమతిచ్చ అఞ్ఞం;
గచ్ఛేవ త్వం యక్ఖ మహానుభావ, మా చస్సు గన్త్వా పునరావజిత్థ.

౪౨. యా సా రతి ఉత్తమా కామభోగినం, యం హేతు సత్తా విసమం చరన్తి;
మా తం రతిం జీయి తువం సుచిమ్హి తే, దదామి తే రూపియం కంసపూరం.

౪౩. నారిం నరో నిజ్ఝపయం ధనేన, ఉక్కంసతీ యత్థ కరోతి ఛన్దం;
విపచ్చనీకో తవ దేవధమ్మో, పచ్చక్ఖతో థోకతరేన ఏసి.

౪౪. ఆయు చ వణ్ణో చ [ఆయుం చ వణ్ణం చ (క. సీ. పీ.)] మనుస్సలోకే, నిహీయతి మనుజానం సుగ్గత్తే;
తేనేవ వణ్ణేన ధనమ్పి తుయ్హం, నిహీయతి జిణ్ణతరాసి అజ్జ.

౪౫. ఏవం మే పేక్ఖమానస్స, రాజపుత్తి యసస్సిని;
హాయతేవ తవ [హాయతే వత తే (సీ. స్యా. క.), హాయతేవ తతో (పీ.)] వణ్ణో, అహోరత్తానమచ్చయే.

౪౬. ఇమినావ త్వం వయసా, రాజపుత్తి సుమేధసే;
బ్రహ్మచరియం చరేయ్యాసి, భియ్యో వణ్ణవతీ సియా.

౪౭. దేవా న జీరన్తి యథా మనుస్సా, గత్తేసు తేసం వలియో న హోన్తి;
పుచ్ఛామి తం యక్ఖ మహానుభావ, కథం ను దేవాన [కథం న దేవానం (పీ.)] సరీరదేహో.

౪౮. దేవా న జీరన్తి యథా మనుస్సా, గత్తేసు తేసం వలియో న హోన్తి;
సువే సువే భియ్యతరోవ [భియ్యతరో చ (క.)] తేసం, దిబ్బో చ వణ్ణో విపులా చ భోగా.

౪౯. కింసూధ భీతా జనతా అనేకా, మగ్గో చ నేకాయతనం పవుత్తో;
పుచ్ఛామి తం యక్ఖ మహానుభావ, కత్థట్ఠితో పరలోకం న భాయే.

౫౦. వాచం మనఞ్చ పణిధాయ సమ్మా, కాయేన పాపాని అకుబ్బమానో;
బహున్నపానం ఘరమావసన్తో, సద్ధో ముదూ సంవిభాగీ వదఞ్ఞూ;
సఙ్గాహకో సఖిలో సణ్హవాచో, ఏత్థట్ఠితో పరలోకం న భాయే.

౫౧. అనుసాససి మం యక్ఖ, యథా మాతా యథా పితా;
ఉళారవణ్ణం పుచ్ఛామి, కో ను త్వమసి సుబ్రహా.

౫౨. ఉదయోహమస్మి కల్యాణి, సఙ్కరత్తా ఇధాగతో [సఙ్గరత్థా ఇధాగతో (సీ. పీ.), సఙ్గరత్థాయిధాగతో (స్యా.)];
ఆమన్త ఖో తం గచ్ఛామి, ముత్తోస్మి తవ సఙ్కరా [సఙ్గరా (సీ. స్యా. పీ.)].

౫౩. సచే ఖో త్వం ఉదయోసి, సఙ్కరత్తా ఇధాగతో;
అనుసాస మం రాజపుత్త, యథాస్స పున సఙ్గమో.

౫౪. అతిపతతి [అధిపతతీ (సీ. పీ.)] వయో ఖణో తథేవ, ఠానం నత్థి ధువం చవన్తి సత్తా;

పరిజియ్యతి అద్ధువం సరీరం, ఉదయే మా పమాద [మా పమాదం (సీ॰)] చరస్సు ధమ్మం.

౨౩. కసిణా పథవీ ధనస్స పూరా, ఏకస్సేవ సియా అనఞ్ఞధేయ్యా;

తఞ్చాపి జహతి [జహాతి (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), జహాతీ (?)] అవీతరాగో, ఉదయే మా పమాద చరస్సు ధమ్మం.

౨౬. మాతా చ పితా చ భాతరో చ, భరియా యాపి ధనేన హోతి కీతా [భరియాపి ధనేన హోన్తి అతిత్తా (క॰)];

తే చాపి జహన్తి అఞ్ఞమఞ్ఞం, ఉదయే మా పమాద చరస్సు ధమ్మం.

౨౭. కాయో పరభోజనన్తి ఞత్వా [కాయో చ పరభోజనం విదిత్వా (క॰)], సంసారే సుగతిఞ్చ దుగ్గతిఞ్చ [సుగతీ చ దుగ్గతీ చ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), సుగ్గతిం దుగ్గతిఞ్చ (క॰)];

ఇత్తరవాసోతి జానియాన, ఉదయే మా పమాద చరస్సు ధమ్మం.

౨౮. సాధు భాసతియం [భాసతయం (సీ॰ పీ॰)] యక్ఖో, అప్పం మచ్చాన జీవితం;

కసిరఞ్చ పరిత్తఞ్చ, తఞ్చ దుక్ఖేన సంయుతం;

సాహం ఏకా పబ్బజిస్సామి, హిత్వా కాసిం సురున్ధనన్తి.

ఉదయజాతకం చతుత్థం.

౪౫౯. పానీయజాతకం (౫)

౨౯. మిత్తో మిత్తస్స పానీయం, అదిన్నం పరిభుఞ్జిసం;

తేన పచ్ఛా విజిగుచ్ఛిం, తం పాపం పకతం మయా;

మా పున అకరం పాపం, తస్మా పబ్బజితో అహం.

౬౦. పరదారఞ్చ దిస్వాన, ఛన్దో మే ఉదపజ్జథ [ఉపపజ్జథ (స్యా॰ క॰)];

తేన పచ్ఛా విజిగుచ్ఛిం, తం పాపం పకతం మయా;

మా పున అకరం పాపం, తస్మా పబ్బజితో అహం.

౬౧. పితరం మే మహారాజ, చోరా అగణ్హు [అగణ్హుం (సీ॰ పీ॰), అగణ్హి (క॰)] కాననే;

తేసాహం పుచ్ఛితో జానం, అఞ్ఞథా నం వియాకరిం.

౬౨. తేన పచ్ఛా విజిగుచ్ఛిం, తం పాపం పకతం మయా;

మా పున అకరం పాపం, తస్మా పబ్బజితో అహం.

౬౩. పాణాతిపాతమకరుం, సోమయాగే ఉపట్ఠితే;

తేసాహం సమనుఞ్ఞాసిం, తేన పచ్ఛా విజిగుచ్ఛిం.

౬౪. తం పాపం పకతం మయా, మా పున అకరం పాపం;
తస్మా పబ్బజితో అహం.

౬౫. సురామేరయమాధుకా [మధుకా (సీ. స్యా. పీ.)], యే జనా పఠమాసు నో;
బహూనం తే అనత్థాయ, మజ్జపానమకప్పయుం.

౬౬. తేసాహం సమనుఞ్ఞాసిం, తేన పచ్ఛా విజిగుచ్ఛిం;
తం పాపం పకతం మయా, మా పున అకరం పాపం;
తస్మా పబ్బజితో అహం.

౬౭. ధిరత్థు సుబహూ కామే, దుగ్గన్ధే బహుకణ్టకే;
యే అహం పటిసేవన్తో, నాలభిం తాదిసం సుఖం.

౬౮. మహస్సాదా సుఖా కామా, నత్థి కామా పరం [కామపరం (సీ. పీ.)] సుఖం;
యే కామే పటిసేవన్తి, సగ్గం తే ఉపపజ్జరే.

౬౯. అప్పస్సాదా దుఖా కామా, నత్థి కామా పరం దుఖం;
యే కామే పటిసేవన్తి, నిరయం తే ఉపపజ్జరే.

౭౦. అసీ యథా సునిసితో, నేత్తింసోవ సుపాయికో [సుపాసితో (క. సీ. నియ్య), సుపాయితో (క. అట్ఠ.)];
సత్తీవ ఉరసి ఖిత్తా, కామా దుక్ఖతరా తతో.

౭౧. అఙ్గారానంవ జలితం, కాసుం సాధికపోరిసం;
ఫాలంవ దివసంతత్తం, కామా దుక్ఖతరా తతో.

౭౨. విసం యథా హలాహలం, తేలం పక్కుథితం [ఉక్కట్ఠితం (సీ. పీ.), పక్కుట్ఠితం (స్యా.)] యథా;
తమ్బలోహ [తమ్బలోహం (స్యా.)] విలీనంవ, కామా దుక్ఖతరా తతోతి.

పానీయజాతకం పఞ్చమం.

౪౬౦. యుధఞ్చయజాతకం (౬)

౭౩. మిత్తామచ్చపరిబ్యూళ్హం [పరిబ్బూళ్హం (సీ. పీ.)], అహం వన్దే రథేసభం;
పబ్బజిస్సామహం రాజ [పబ్బజిస్సం మహారాజ (సీ. పీ.)], తం దేవో అనుమఞ్ఞతు.

౭౪. సచే తే ఊనం కామేహి, అహం పరిపూరయామి [అహంవ పూరయామి (క.)] తే;

యో తం హింసతి వారేమి, మా పబ్బజ [పబ్బజి (పీ.)] యుధఞ్చయ [యుధఞ్జయ (సీ. స్యా.), యువఞ్జయ (పీ.)].

౭౫. న మత్థి ఊనం కామేహి, హింసితా మే న విజ్జతి;
దీపఞ్చ కాతుమిచ్ఛామి, యం జరా నాభికీరతి.

౭౬. పుత్తో వా పితరం యాచే, పితా వా పుత్తమోరసం;
నేగమో తం యాచే [నేగమో యాచతే (సీ. స్యా. పీ.)] తాత, మా పబ్బజ యుధఞ్చయ.

౭౭. మా మం దేవ నివారేహి, పబ్బజన్తం రథేసభ;
మాహం కామేహి సమ్మత్తో, జరాయ వసమన్వగూ.

౭౮. అహం తం తాత యాచామి, అహం పుత్త నివారయే;
చిరం తం దట్ఠుమిచ్ఛామి, మా పబ్బజ యుధఞ్చయ.

౭౯. ఉస్సావోవ తిణగ్గమ్హి, సూరియుగ్గమనం పతి;
ఏవమాయు మనుస్సానం, మా మం అమ్మ నివారయ.

౮౦. తరమానో ఇమం యానం, ఆరోపేతు [తరమానా ఇమం యానం, ఆరోపేన్తు (సీ. పీ.)] రథేసభ;
మా మే మాతా తరన్తస్స, అన్తరాయకరా అహు.

౮౧. అభిధావథ భద్దన్తే, సుఞ్ఞం హేస్సతి రమ్మకం;
యుధఞ్చయో అనుఞ్ఞాతో, సబ్బదత్తేన రాజినా.

౮౨. యోహు సేట్ఠో సహస్సస్స [మనుస్సానం (స్యా.), సహస్సానం (క.)], యువా కఞ్చనసన్నిభో;
సోయం కుమారో పబ్బజితో, కాసాయవసనో బలీ.

౮౩. ఉభో కుమారా పబ్బజితా, యుధఞ్చయో యుధిట్ఠిలో;
పహాయ మాతాపితరో, సఙ్గం ఛేత్వాన మచ్చునోతి.

యుధఞ్చయజాతకం ఛట్ఠం.

౪౬౧. దసరథజాతకం (౭)

౮౪. ఏథ లక్ఖణ సీతా చ, ఉభో ఓతరథోదకం;
ఏవాయం భరతో ఆహ, "రాజా దసరథో మతో".

౮౫. కేన రామప్పభావేన, సోచితబ్బం న సోచసి;

పితరం కాలకతం [కాలఙ్కతం (క.)] సుత్వా, న తం పసహతే దుఖం.

౮౬. యం న సక్కా నిపాలేతుం, పోసేన లపతం బహుం;
స కిస్స విఞ్ఞూ మేధావీ, అత్తానముపతాపయే.

౮౭. దహరా చ హి వుద్ధా చ [యే వుద్ధా (సీ. అట్ఠ.), యే వుడ్ఢా (స్యా.)], యే బాలా యే చ పణ్డితా;
అడ్ఢా చేవ దలిద్దా చ, సబ్బే మచ్చుపరాయణా.

౮౮. ఫలానమివ పక్కానం, నిచ్చం పతనతో భయం;
ఏవం జాతాన మచ్చానం, నిచ్చ మరణతో భయం.

౮౯. సాయమేకే న దిస్సన్తి, పాతో దిట్ఠా బహుజ్జనా;
పాతో ఏకే న దిస్సన్తి, సాయం దిట్ఠా బహుజ్జనా.

౯౦. పరిదేవయమానో చే, కిఞ్చిదత్థం ఉదబ్బహే;
సమ్మూళ్హో హింసమత్తానం, కయిరా తం విచక్ఖణో.

౯౧. కిసో వివణ్ణో భవతి, హింసమత్తానమత్తనో [మత్తనా (సీ. అట్ఠ. సు. ని. ౫౯౦)];
న తేన పేతా పాలేన్తి, నిరత్థా పరిదేవనా.

౯౨. యథా సరణమాదిత్తం, వారినా పరినిబ్బయే [వారినావనిబ్బాపయే (స్యా. క.)];
ఏవమ్పి ధీరో సుతవా, మేధావీ పణ్డితో నరో;
ఖిప్పముప్పతితం సోకం, వాతో తూలంవ ధంసయే.

౯౩. మచ్చో ఏకోవ [ఏకోవ మచ్చో (సీ. స్యా. పీ.)] అచ్చేతి, ఏకోవ జాయతే కులే;
సంయోగపరమాత్వేవ, సమ్భోగా సబ్బపాణినం.

౯౪. తస్మా హి ధీరస్స బహుస్సుతస్స, సమ్పస్సతో లోకమిమం పరఞ్చ;
అఞ్ఞాయ ధమ్మం హదయం మనఞ్చ, సోకా మహన్తాపి న తాపయన్తి.

౯౫. సోహం దస్సఞ్చ భోక్ఖఞ్చ, భరిస్సామి చ [సోహం యసఞ్చ భోగఞ్చ, భరియాపి చ (స్యా. క.)] ఞాతకే;
సేసఞ్చ పాలయిస్సామి, కిచ్చమేతం [కిచ్చమేవం (పీ.)] విజానతో.

౯౬. దస వస్ససహస్సాని, సట్ఠి వస్ససతాని చ;
కమ్బుగీవో మహాబాహు, రామో రజ్జమకారయీతి.

దసరథజాతకం సత్తమం.

౪౬౨. సంవరజాతకం (౮)

౯౭. జానన్తో నో మహారాజ, తవ సీలం జనాధిపో;
ఇమే కుమారే పూజేన్తో, న తం కేనచి మఞ్ఞథ.

౯౮. తిట్ఠన్తే నో మహారాజే, అదు [ఆదు (సీ. పీ.), ఆదూ (స్యా.)] దేవే దివఙ్గతే;
ఞాతీ తం సమనుఞ్ఞింసు, సమ్పస్సం అత్థమత్తనో.

౯౯. కేన సంవరవత్తేన, సఞ్జాతే అభితిట్ఠసి;
కేన తం నాతివత్తన్తి, ఞాతిసఙ్ఘా సమాగతా.

౧౦౦.న రాజపుత్త ఉసూయామి [రాజపుత్త నుస్సుయ్యామి (క.)], సమణానం మహేసినం;
సక్కచ్చం తే నమస్సామి, పాదే వన్దామి తాదినం.

౧౦౧.తే మం ధమ్మగుణే యుత్తం, సుస్సూసమనుసూయకం;
సమణా మనుసాసన్తి [సమనుసాసన్తి (సీ. స్యా. పీ.)], ఇసీ ధమ్మగుణే రతా.

౧౦౨.తేసాహం వచనం సుత్వా, సమణానం మహేసినం;
న కిఞ్చి అతిమఞ్ఞామి, ధమ్మే మే నిరతో మనో.

౧౦౩. హత్థారోహా అనీకట్ఠా, రథికా పత్తికారకా;
తేసం [తేసు (పీ.)] నప్పటిబన్ధామి, నివిట్ఠం [నిబద్ధం (సీ. పీ.)] భత్తవేతనం.

౧౦౪.మహామత్తా చ మే అత్థి, మన్తినో పరిచారకా;
బారాణసిం వోహరన్తి, బహుమంససురోదకం.

౧౦౫.అథోపి వాణిజా ఫీతా, నానారట్ఠేహి ఆగతా;
తేసు మే విహితా రక్ఖా, ఏవం జానాహుపోసథ.

౧౦౬.ధమ్మేన కిర ఞాతీనం, రజ్జం కారేహి సంవర;
మేధావీ పణ్డితో చాసి [చాపి (సీ. పీ.)], అథోపి ఞాతినం హితో.

౧౦౭. తం తం ఞాతిపరిబ్యూళ్హం, నానారతనమోచితం;
అమిత్తా నప్పసహన్తి, ఇన్దంవ అసురాధిపోతి.

సంవరజాతకం అట్ఠమం.

౧౦౮.ఉమ్ముజ్జన్తి నిముజ్జన్తి, మనుస్సా ఖురనాసికా;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౦౯.కురుకచ్ఛా [భరుకచ్ఛా (సీ. స్యా. పీ. అట్ఠ.)] పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
నావాయ విప్పనట్ఠాయ, ఖురమాలీతి వుచ్చతి.

౧౧౦.యథా అగ్గీవ సురియోవ [అగ్గి సురియో చ (స్యా.), అగ్గీవ సూరియో (క.)], సముద్దో పటిదిస్సతి;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౧౧.కురుకచ్ఛా పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
నావాయ విప్పనట్ఠాయ, అగ్గిమాలీతి వుచ్చతి.

౧౧౨.యథా దధీవ ఖీరంవ [దధి చ ఖీరం చ (స్యా.), ఏవముపరిపి], సముద్దో పటిదిస్సతి;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౧౩. కురుకచ్ఛా పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
నావాయ విప్పనట్ఠాయ, దధిమాలీతి [ఖీరమాలీతి (క.)] వుచ్చతి.

౧౧౪.యథా కుసోవ సస్సోవ, సముద్దో పటిదిస్సతి;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౧౫.కురుకచ్ఛా పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
నావాయ విప్పనట్ఠాయ, కుసమాలీతి వుచ్చతి.

౧౧౬.యథా నళోవ వేళూవ, సముద్దో పటిదిస్సతి;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౧౭. కురుకచ్ఛా పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;
నావాయ విప్పనట్ఠాయ, నళమాలీతి వుచ్చతి.

౧౧౮.మహబ్భయో భింసనకో, సద్దో సుయ్యతిమానుసో [సముద్దో సుయ్యత'మానుసో (సీ. పీ. అట్ఠ.)];
యథా సోబ్భో పపాతోవ, సముద్దో పటిదిస్సతి;
సుప్పారకం తం పుచ్ఛామ, సముద్దో కతమో అయం.

౧౧౯.కురుకచ్ఛా పయాతానం, వాణిజానం ధనేసినం;

నావాయ విప్పనట్ఠాయ, బళవాముఖీతి [వళభాముఖీతి (సీ॰ స్యా॰), బలవాముఖీతి (స్యా॰ క॰)] వుచ్చతి.

౧౨౦.యతో సరామి అత్తానం, యతో పత్తోస్మి విఞ్ఞుతం;
నాభిజానామి సఞ్చిచ్చ, ఏకపాణమ్పి హింసితం;
ఏతేన సచ్చవజ్జేన, సోత్థిం నావా నివత్తతూతి.

సుప్పారకజాతకం నవమం.

ఏకాదసకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

సిరిమాతుసుపోసకనాగవరో, పున జుణ్హక ధమ్మ ముదయవరో;
అథ పాని యుధఞ్చయకో చ, దసరథ సంవర పారగతేన నవాతి.

౧౨. ద్వాదసకనిపాతో

౪౬౪. చూళకుణాలజాతకం (౧)

౧. లుద్ధానం [ఖుద్దానం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] లహుచిత్తానం, అకతఞ్ఞూన దుబ్భినం;
నాదేవసత్తో పురిసో, థీనం సద్ధాతుమరహతి.

౨. న తా పజానన్తి కతం న కిచ్చం, న మాతరం పితరం భాతరం వా;
అనరియా సమతిక్కన్తధమ్మా, సస్సేవ చిత్తస్స వసం వజన్తి.

౩. చిరానువుట్ఠమ్పి [చిరానువుత్థమ్పి (సీ॰ పీ॰)] పియం మనాపం, అనుకమ్పకం పాణసమమ్పి భత్తుం [సన్తం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)];
ఆవాసు కిచ్చేసు చ నం జహన్తి, తస్మాహమిత్థీనం న విస్ససామి.

౪. థీనఞ్హి చిత్తం యథా వానరస్స, కన్నప్పకన్నం యథా రుక్ఖఛాయా;
చలాచలం హదయమిత్థియానం, చక్కస్స నేమి వియ పరివత్తతి.

౫. యదా తా పస్సన్తి సమేక్ఖమానా, ఆదేయ్యరూపం పురిసస్స విత్తం;
సణ్హాహి వాచాహి నయన్తి మేనం, కమ్బోజకా జలజేనేవ అస్సం.

౬. యదా న పస్సన్తి సమేక్ఖమానా, ఆదేయ్యరూపం పురిసస్స విత్తం;
సమన్తతో నం పరివజ్జయన్తి, తిణ్ణో నదీపారగతోవ కుల్లం.

౭. సిలేసూపమా సిఖిరివ సబ్బభక్ఖా, తిక్ఖమాయా నదీరివ సీఘసోతా;
సేవన్తి హేతా పియమప్పియఞ్చ, నావా యథా ఓరకూలం పరఞ్చ.

౮. న తా ఏకస్స న ద్విన్నం, ఆపణోవ పసారితో;
యో తా మయ్హన్తి మఞ్ఞేయ్య, వాతం జాలేన బాధయే [బన్ధయే (స్యా॰ క॰)].

౯. యథా నదీ చ పన్థో చ, పానాగారం సభా పపా;
ఏవం లోకిత్థియో నామ, వేలా తాసం న విజ్జతి [ఇమిస్సా గాథాయ పుబ్బద్ధాపరద్ధం విపరియాయేన దిస్సతి (క॰)].

౧౦. ఘతాసనసమా ఏతా, కణ్హసప్పసిరూపమా;
గావో బహితిణస్సేవ, ఓమసన్తి వరం వరం.

౧౧. ఘతాసనం కుఞ్జరం కణ్హసప్పం, ముద్ధాభిసిత్తం పమదా చ సబ్బా;

ఏతే నరో నిచ్చయతో [నిచ్చయత్తో (సీ. పీ.)] భజేథ, తేసం హవే దుబ్బిదు సబ్బభావో [సచ్చభావో (స్యా.)].

౧౨. నచ్చన్తవణ్ణా న బహూనం కన్తా, న దక్ఖిణా పమదా సేవితబ్బా;
న పరస్స భరియా న ధనస్స హేతు, ఏతిత్థియో పఞ్చ న సేవితబ్బాతి.

చూళకుణాలజాతకం పఠమం.

౪౬౫. భద్దసాలజాతకం (౭)

౧౩. కా త్వం సుద్ధేహి వత్థేహి, అఘే వేహాయసం [వేహాసయం (సీ. పీ.)] ఠితా;
కేన త్యాస్సూని వత్తన్తి, కుతో తం భయమాగతం.

౧౪. తవేవ దేవ విజితే, భద్దసాలోతి మం విదూ;
సట్ఠి [సట్ఠిం (సీ. పీ.)] వస్ససహస్సాని, తిట్ఠతో పూజితస్స మే.

౧౫. కారయన్తా నగరాని, అగారే చ దిసమ్పతి;
వివిధే చాపి పాసాదే, న మం తే అచ్చమఞ్ఞిసుం;
యథేవ మం తే పూజేసుం, తథేవ త్వమ్పి పూజయ.

౧౬. తం ఇవాహం [తఞ్చ అహం (సీ. స్యా. పీ.)] న పస్సామి, థూలం కాయేన తే దుమం;
ఆరోహపరిణాహేన, అభిరూపోసి జాతియా.

౧౭. పాసాదం కారయిస్సామి, ఏకత్థమ్భం మనోరమం;
తత్థ తం ఉపనేస్సామి, చిరం తే యక్ఖ జీవితం.

౧౮. ఏవం చిత్తం ఉదపాది, సరీరేన వినాభావో;
పుథుసో మం వికన్తిత్వా, ఖణ్డసో అవకన్తథ.

౧౯. అగ్గే చ ఛేత్వా మజ్ఝే చ, పచ్ఛా మూలమ్హి ఛిన్దథ [మూలఞ్చ ఛిన్దథ (సీ.), మూలం విఛిన్దథ (పీ.)];
ఏవం మే ఛిజ్జమానస్స, న దుక్ఖం మరణం సియా.

౨౦. హత్థపాదం [హత్థపాదే (క.)] యథా ఛిన్దే [ఛిన్నే (క.)], కణ్ణనాసఞ్చ జీవతో;
తతో పచ్ఛా సిరో ఛిన్దే, తం దుక్ఖం మరణం సియా.

౨౧. సుఖం ను ఖణ్డసో ఛిన్నం, భద్దసాలవనప్పతి;
కిం హేతు కిం ఉపాదాయ, ఖణ్డసో ఛిన్నమిచ్ఛసి.

౨౨. యఞ్చ హేతుముపాదాయ, హేతుం ధమ్మూపసంహితం;

ఖణ్డసో ఛిన్నమిచ్ఛామి, మహారాజ సుణోహి మే.

౨౩. ఞాతీ మే సుఖసంవద్ధా, మమ పస్స నివాతజా;
తేపిహం ఉపహింసేయ్యం, పరేసం అసుఖోచితం.

౨౪. చేతేయ్యరూపం [చేతబ్బరూపం (సీ. పీ.)] చేతేసి, భద్దసాలవనప్పతి;
హితకామోసి ఞాతీనం, అభయం సమ్మ దమ్మి తేతి.

భద్దసాలజాతకం దుతియం.

౪౬౬. సముద్దవాణిజజాతకం (౩)

౨౫. కసన్తి వపన్తి తే జనా, మనుజా కమ్మఫలూపజీవినో;
నయిమస్స దీపకస్స భాగినో, జమ్బుదీపా ఇదమేవ నో వరం.

౨౬. తిపఞ్చరత్తూపగతమ్హి చన్దే, వేగో మహా హేహితి సాగరస్స;
ఉప్లవిస్సం దీపమిమం ఉళారం, మా వో వధీ గచ్ఛథ లేణమఞ్ఞం.

౨౭. న జాతుయం సాగరవారివేగో, ఉప్లవిస్సం దీపమిమం ఉళారం;
తం మే నిమిత్తేహి బహూహి దిట్ఠం, మా భేథ కిం సోచథ మోదథవ్హో [మోదథ వో (క.) ౬.౩౮ మోగ్గల్లానసుత్తం పస్సితబ్బం].

౨౮. పహూతభక్ఖం బహుఅన్నపానం, పత్తత్థ ఆవాసమిమం ఉళారం;
న వో భయం పటిపస్సామి కిఞ్చి, ఆపుత్తపుత్తేహి పమోదథవ్హో.

౨౯. యో దేవోయం దక్ఖిణాయం [దక్ఖిణస్సం (సీ.)] దిసాయం, ఖేమన్తి పక్కోసతి తస్స సచ్చం;
న ఉత్తరో వేది భయాభయస్స, మా భేథ కిం సోచథ మోదథవ్హో.

౩౦. యథా ఇమే విప్పవదన్తి యక్ఖా, ఏకో భయం సంసతి ఖేమమేకో;
తదిఙ్ఘ మయ్హం వచనం సుణాథ, ఖిప్పం లహుం మా వినస్సిమ్హ సబ్బే.

౩౧. సబ్బే సమాగమ్మ కరోమ నావం, దోణిం దళ్హం సబ్బయన్తూపపన్నం;
సచే అయం దక్ఖిణో సచ్చమాహ, మోఘం పటిక్కోసతి ఉత్తరోయం;

సా చేవ నో హేహితి ఆపదత్థా, ఇమఞ్చ దీపం న పరిచ్చజేమ.

౩౨. సచే చ ఖో ఉత్తరో సచ్చమాహ, మోఘం పటిక్కోసతి దక్ఖిణోయం;
తమేవ నావం అభిరుయ్హ సబ్బే, ఏవం మయం సోత్థి తరేము పారం.

౩౩. న వే సుగణ్ఠం పఠమేన సేట్ఠం, కనిట్ఠమాపాథగతం గహేత్వా;

యో చీధ తచ్ఛం [మజ్ఝం (సీ. స్యా. పీ.)] పవిచేయ్య గణ్హతి [గణ్హి (క.)], స వే నరో సేట్ఠముపేతి ఠానం.

౩౪. యథాపి తే సాగరవారిమజ్ఝే, సకమ్మునా సోత్థి వహింసు వాణిజా;

అనాగతత్థం పటివిజ్ఝియాన, అప్పమ్పి నాచ్చేతి స భూరిపఞ్ఞో.

౩౫. బాలా చ మోహేన రసానుగిద్ధా, అనాగతం అప్పటివిజ్ఝియత్థం;

పచ్చుప్పన్నే సీదన్తి అత్థజాతే, సముద్దమజ్ఝే యథా తే మనుస్సా.

౩౬. అనాగతం పటికయిరాథ కిచ్చం, ''మా మం కిచ్చం కిచ్చకాలే బ్యధేసి'';

తం తాదిసం పటికత [పటికతం (క.), పటిగత (సీ. అట్ఠ.), పటికచ్చ (?)] కిచ్చకారిం, న తం కిచ్చం కిచ్చకాలే బ్యధేతీతి.

సముద్దవాణిజజాతకం తతియం.

౪౬౭. కామజాతకం (౪)

౩౭. కామం కామయమానస్స, తస్స చే తం సమిజ్ఝతి;

అద్ధా పీతిమనో హోతి, లద్ధా మచ్చో యదిచ్ఛతి.

౩౮. కామం కామయమానస్స, తస్స చే తం సమిజ్ఝతి;

తతో నం అపరం కామే, ఘమ్మే తణ్హంవ విన్దతి.

౩౯. గవంవ సిఙ్గినో సిఙ్గం, వడ్ఢమానస్స వడ్ఢతి;

ఏవం మన్దస్స పోసస్స, బాలస్స అవిజానతో;

భియ్యో తణ్హా పిపాసా చ, వడ్ఢమానస్స వడ్ఢతి.

౪౦. పథబ్యా సాలియవకం, గవస్సం [గవాసం (సీ. స్యా. పీ.)] దాసపోరిసం;

దత్వా చ [దత్వాపి (సీ. స్యా.), దత్వా వా (పీ.)] నాలమేకస్స, ఇతి విద్వా [విద్ధా (స్యా.)] సమం చరే.

౪౧. రాజా పసయ్హ పథవిం విజిత్వా, ససాగరన్తం మహిమావసన్తో;

ఓరం సముద్దస్స అతిత్తరూపో [అతిత్తిరూపో (క.)], పారం సముద్దస్సపి పత్థయేథ.

౪౨. యావ అనుస్సరం కామే, మనసా తిత్తి నాజ్ఝగా;

తతో నివత్తా పటికమ్మ దిస్వా, తే వే సుతిత్తా యే [తిత్తా (సీ. స్యా. పీ.)] పఞ్ఞాయ తిత్తా.

౪౩. పఞ్ఞాయ తిత్తినం [తిత్తీనం (సీ. స్యా.)] సేట్ఠం, న సో కామేహి తప్పతి;

పఞ్ఞాయ తిత్తం పురిసం, తణ్హా న కురుతే వసం.

౪౪. అపచినేథేవ కామానం [కామాని (సీ. స్యా. పీ.)], అప్పిచ్ఛస్స అలోలుపో;

సముద్దమత్తో పురిసో, న సో కామేహి తప్పతి.

౪౫. రథకారోవ చమ్మస్స, పరికన్తం ఉపాహనం;

యం యం చజతి [జహాతి (స్యా. క.)] కామానం, తం తం సమ్పజ్జతే సుఖం;

సబ్బం చే సుఖమిచ్ఛేయ్య, సబ్బే కామే పరిచ్చజే.

౪౬. అట్ఠ తే భాసితా గాథా, సబ్బా హోన్తి సహస్సియో [సహస్సియా (?) ఉపరి సుతనోమజాతకే తథా దిస్సతి];

పటిగణ్హ మహాబ్రహ్మే, సాధేతం తవ భాసితం.

౪౭. న మే అత్థో సహస్సేహి, సతేహి నహుతేహి వా;

పచ్ఛిమం భాసతో గాథం, కామే మే న రతో మనో.

౪౮. భద్రకో [సద్దో (సీ.)] వతాయం మాణవకో, సబ్బలోకవిదూ ముని;

యో ఇమం తణ్హం [యో తణ్హం (సీ. స్యా.)] దుక్ఖజననిం, పరిజానాతి పణ్డితోతి.

కామజాతకం చతుత్థం.

౪౬౮. జనసన్ధజాతకం (౫)

౪౯. దస ఖలు ఇమాని [ఖలుమాని (స్యా.)] ఠానాని, యాని పుబ్బే అకరిత్వా;

స పచ్ఛా మనుతప్పతి, ఇచ్చేవాహ [ఇచ్చాహ రాజా (సీ. స్యా. పీ.)] జనసన్ధో.

౫౦. అలద్ధా విత్తం తప్పతి, పుబ్బే అసముదానితం;

న పుబ్బే ధనమేసిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

౫౧. సక్యరూపం పురే సన్తం, మయా సిప్పం న సిక్ఖితం;

కిచ్ఛా వుత్తి అసిప్పస్స, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

౫౨. కూటవేదీ పురే ఆసిం, పిసుణో పిట్ఠిమంసికో;

చణ్డో చ ఫరుసో చాపి [చాసిం (సీ. స్యా. పీ.)], ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

౫౩. పాణాతిపాతీ పురే ఆసిం, లుద్దో చాపి [చాసిం (సీ. పీ.)] అనారియో;

భూతానం నాపచాయిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨୪. బహూసు వత సన్తీసు, అనాపాదాసు ఇత్థిసు;

పరదారం అసేవిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨୨. బహుమ్హి వత సన్తమ్హి, అన్నపానే ఉపట్ఠితే;

న పుబ్బే అదదం [అదదిం (సీ.)] దానం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨౬. మాతరం పితరఞ్చాపి, జిణ్ణకం గతయోబ్బనం [జిణ్ణకే గతయోబ్బనే (సీ. స్యా. పీ.)];

పహు సన్తో న పోసిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨୭. ఆచరియమనుసత్థారం , సబ్బకామరసాహరం;

పితరం అతిమఞ్ఞిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨୮. సమణే బ్రాహ్మణే చాపి, సీలవన్తే బహుస్సుతే;

న పుబ్బే పయిరుపాసిస్సం, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

୨୯. సాధు హోతి తపో చిణ్ణో, సన్తో చ పయిరుపాసితో;

న చ పుబ్బే తపో చిణ్ణో, ఇతి పచ్ఛానుతప్పతి.

౬౦. యో చ ఏతాని ఠానాని, యోనిసో పటిపజ్జతి;

కరం పురిసకిచ్చాని, స పచ్ఛా నానుతప్పతీతి.

జనసన్ధజాతకం పఞ్చమం.

౪౬౯. మహాకణ్హజాతకం (౬)

౬౧. కణ్హో కణ్హో చ ఘోరో చ, సుక్కదాఠో పభాసవా [పతాపవా (సీ. స్యా. పీ.)];

బద్ధో పఞ్చహి రజ్జూహి, కిం రవి [ధీర (సీ. పీ.), వీర (స్యా.)] సునఖో తవ.

౬౨. నాయం మిగానమత్థాయ, ఉసీనక [ఉసీనర (సీ. పీ.), ఉసీన్నర (స్యా.)] భవిస్సతి;

మనుస్సానం అనయో హుత్వా, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౩. పత్తహత్థా సమణకా, ముణ్డా సఙ్ఘాటిపారుతా;

నఙ్గలేహి కసిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౪. తపస్సినియో [తపనీయా (క.) దుతియన్తపదాని హేతాని] పబ్బజితా, ముణ్డా సఙ్ఘాటిపారుతా;

యదా లోకే గమిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౫.

దీఘోత్తరోట్ఠా జటిలా, పఙ్కదన్తా రజస్సిరా;

ఇణం చోదాయ [వోదాయ (సీ. పీ.), చోదయ (స్యా.)] గచ్ఛన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౬. అధిచ్చ వేదే [వేదం (క.)] సావిత్తిం, యఞ్ఞతన్తఞ్చ [తన్తఞ్చ (సీ. స్యా. పీ.)] బ్రాహ్మణా;

భతికాయ యజిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౭. మాతరం పితరఞ్చాపి, జిణ్ణకం గతయోబ్బనం;

పహూ సన్తో [సన్తా (సీ.)] న భరన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౮. మాతరం పితరఞ్చాపి, జిణ్ణకం గతయోబ్బనం;

బాలా తుమ్హేతి వక్ఖన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౬౯. ఆచరియభరియం సఖిం [ఆచరియభరియం సఖాభరియం (సీ. పీ.)], మాతులానిం పితుచ్ఛకిం [పితుచ్ఛయం (సీ.), పితుచ్ఛసం (పీ.)];

యదా లోకే గమిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౭౦. అసిచమ్మం గహేత్వాన, ఖగ్గం పగ్గయ్హ బ్రాహ్మణా;

పన్థఘాతం కరిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౭౧. సుక్కచ్ఛవీ వేధవేరా, థూలబాహూ అపాతుభా;

మిత్తభేదం కరిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతి.

౭౨. మాయావినో నేకతికా, అసప్పురిసచిన్తకా;

యదా లోకే భవిస్సన్తి, తదా కణ్హో పమోక్ఖతీతి.

మహాకణ్హజాతకం ఛట్ఠం.

౪౭౦. కోసియజాతకం (౭)

౭౩. నేవ కిణామి నపి విక్కిణామి, న చాపి మే సన్నిచయో చ అత్థి [ఇధత్థి (స్యా.)];

సుకిచ్ఛరూపం వతిదం పరిత్తం, పత్థోదనో నాలమయం దువిన్నం.

౭౪. అప్పమ్హా అప్పకం దజ్జా, అనుమజ్ఝతో మజ్ఝకం;

బహుమ్హా బహుకం దజ్జా, అదానం నుపపజ్జతి [న ఉపపజ్జతి (సీ. పీ.), నూపపజ్జతి (స్యా.)].

౭౫. తం తం వదామి కోసియ, దేహి దానాని భుఞ్జ చ.

అరియమగ్గం సమారూహ [అరియం మగ్గం సమారుహ (సీ. పీ.)], నేకాసీ లభతే సుఖం.

౭౬. మోఘుఞ్చస్స హుతం హోతి, మోఘుఞ్చాపి సమీహితం;
అతిథిస్మిం యో నిసిన్నస్మిం, ఏకో భుఞ్జతి భోజనం.

౭౭. తం తం వదామి కోసియ, దేహి దానాని భుఞ్జ చ;
అరియమగ్గం సమారూహ, నేకాసీ లభతే సుఖం.

౭౮. సచ్చుఞ్చస్స హుతం హోతి, సచ్చుఞ్చాపి సమీహితం;
అతిథిస్మిం యో నిసిన్నస్మిం, నేకో భుఞ్జతి భోజనం.

౭౯. తం తం వదామి కోసియ, దేహి దానాని భుఞ్జ చ;
అరియమగ్గం సమారూహ, నేకాసీ లభతే సుఖం.

౮౦. సరఞ్చ జుహతి పోసో, బహుకాయ గయాయ చ;
దోణే తిమ్బరుతిత్థస్మిం, సీఘసోతే మహావహే.

౮౧. అత్ర చస్స హుతం హోతి, అత్ర చస్స సమీహితం;
అతిథిస్మిం యో నిసిన్నస్మిం, నేకో భుఞ్జతి భోజనం.

౮౨. తం తం వదామి కోసియ, దేహి దానాని భుఞ్జ చ;
అరియమగ్గం సమారూహ, నేకాసీ లభతే సుఖం.

౮౩. బళిసఞ్హి సో నిగిలతి [నిగ్గిలతి (సీ. పీ.)], దీఘసుత్తం సబన్ధనం;
అతిథిస్మిం యో నిసిన్నస్మిం, ఏకో భుఞ్జతి భోజనం.

౮౪. తం తం వదామి కోసియ, దేహి దానాని భుఞ్జ చ;
అరియమగ్గం సమారూహ, నేకాసీ లభతే సుఖం.

౮౫. ఉళారవణ్ణా వత బ్రాహ్మణా ఇమే, అయఞ్చ వో సునఖో కిస్స హేతు;
ఉచ్చావచం వణ్ణనిభం వికుబ్బతి, అక్ఖాథ నో బ్రాహ్మణా కే ను తుమ్హే.

౮౬. చన్దో చ సురియో చ [సూరియో చ (క.)] ఉభో ఇధాగతా, అయం పన మాతలి దేవసారథి;
సక్కోహమస్మి తిదసానమిన్దో, ఏసో చ ఖో పఞ్చసిఖోతి వుచ్చతి.

౮౭. పాణిస్సరా ముదిఙ్గా చ [ముతిఙ్గా చ (సీ. స్యా. పీ.], మురజాలమ్బరాని చ;
సుత్తమేనం పబోధేన్తి, పటిబుద్ధో చ నన్దతి.

౮౮.

యే కేచిమే మచ్ఛరినో కదరియా, పరిభాసకా సమణబ్రాహ్మణానం;
ఇధేవ నిక్ఖిప్ప సరీరదేహం, కాయస్స భేదా నిరయం వజన్తి.

౫౯. యే కేచిమే సుగ్గతిమాసమానా [సుగ్గతిమాససానా (సీ. పీ.), సుగ్గతాసిసమానా (క.)], ధమ్మే ఠితా సంయమే సంవిభాగే;
ఇధేవ నిక్ఖిప్ప సరీరదేహం, కాయస్స భేదా సుగతిం వజన్తి.

౬౦. త్వం నోసి ఞాతి పురిమాసు జాతిసు, సో మచ్ఛరీ రోసకో [కోసియో (స్యా. క.)] పాపధమ్మో;
తవేవ అత్థాయ ఇధాగతమ్హా, మా పాపధమ్మో నిరయం గమిత్థ [అప్పత్థ (క. సీ. స్యా. పీ.)].

౬౧. అద్ధా హి మం వో హితకామా, యం మం సమనుసాసథ;
సోహం తథా కరిస్సామి, సబ్బం వుత్తం హితేసిభి.

౬౨. ఏసాహమజ్జేవ ఉపారమామి, న చాపిహం [న చాపహం (సీ. పీ.)] కిఞ్చి కరేయ్య పాపం;
న చాపి మే కిఞ్చి అదేయ్యమత్థి, న చాపిదత్వా ఉదకం పివామి [ఉదకమ్పహం పిబే (సీ.)].

౬౩. ఏవఞ్చ మే దదతో సబ్బకాలం [కాలే (క.)], భోగా ఇమే వాసవ ఖీయిస్సన్తి;
తతో అహం పబ్బజిస్సామి సక్క, హిత్వాన కామాని యథోధికానీతి.

కోసియజాతకం సత్తమం.

౪౭౧. మేణ్డకపఞ్హజాతకం (౮)

౬౪. యేసం న కదాచి భూతపుబ్బం, సఖ్యం [సక్ఖిం (సీ. పీ.), సఖి (స్యా.)] సత్తపదమ్పిమస్మి లోకే;
జాతా అమిత్తా దువే సహాయా, పటిసన్ధాయ చరన్తి కిస్స హేతు.

౬౫. యది మే అజ్జ పాతరాసకాలే, పఞ్హం న సక్కుణేయ్యాథ వత్తుమేతం;
రట్ఠా పబ్బాజయిస్సామి వో సబ్బే, న హి మత్థో దుప్పఞ్ఞజాతికేహి.

౬౬. మహాజనసమాగమమ్హి ఘోరే, జనకోలాహలసఙ్గమమ్హి జాతే;
విక్ఖిత్తమనా అనేకచిత్తా, పఞ్హం న సక్కుణోమ వత్తుమేతం.

౬౭. ఏకగ్గచిత్తావ ఏకమేకా, రహసి గతా అత్థం నిచిన్తయిత్వా [అత్థాని చిన్తయిత్వా (స్యా. క.)];
పవివేకే సమ్మసిత్వాన ధీరా, అథ వక్ఖన్తి జనిన్ద ఏతమత్థం.

౬౮. ఉగ్గపుత్త-రాజపుత్తియానం, ఉరబ్భస్స మంసం పియం మనాపం;
న సునఖస్స తే అదేన్తి మంసం, అథ మేణ్డస్స సుణేన సఖ్యమస్స.

៩៩. చమ్మం విహనన్తి ఏళకస్స, అస్సపిట్ఠత్థరస్సుఖస్స [అస్సపిట్ఠత్థరణసుఖస్స (సీ.)] హేతు;
న చ తే సునఖస్స అత్థరన్తి, అథ మేణ్డస్స సుణేన సఖ్యమస్స.

౧౦౦. ఆవేల్లితసిఙ్గికో హి మేణ్డో, న చ సునఖస్స విసాణకాని అత్థి;
తిణభక్ఖో మంసభోజనో చ, అథ మేణ్డస్స సుణేన సఖ్యమస్స.

౧౦౧. తిణమాసి పలాసమాసి మేణ్డో, న చ సునఖో తిణమాసి నో పలాసం;
గణ్హేయ్య సుణో ససం బిళారం, అథ మేణ్డస్స సుణేన సఖ్యమస్స.

౧౦౨. అట్ఠడ్ఢపదో చతుప్పదస్స, మేణ్డో అట్ఠనఖో అదిస్సమానో;
ఛాదియమాహరతీ అయం ఇమస్స, మంసం ఆహరతీ అయం అముస్స.

౧౦౩. పాసాదవరగతో విదేహసేట్ఠో, వీతిహారం అఞ్ఞమఞ్ఞభోజనానం;
అద్దక్ఖి [అద్దస (స్యా. క.)] కిర సక్ఖికం జనిన్దో, బుభుక్కస్స పుణ్ణం ముఖస్స [భోభుక్ఖస్స చ పుణ్ణముఖస్స (సీ.)] చేతం.

౧౦౪. లాభా వత మే అనప్పరూపా, యస్స మేదిసా పణ్డితా కులమ్హి;
పఞ్ఞస్స గమ్భీరగతం నిపుణమత్థం, పటివిజ్ఝన్తి సుభాసితేన ధీరా.

౧౦౫. అస్సతరిరథఞ్చ ఏకమేకం, ఫీతం గామవరఞ్చ ఏకమేకం;
సబ్బేసం వో దమ్మి పణ్డితానం, పరమప్పతీతమనో సుభాసితేనాతి.

మేణ్డకపఞ్హజాతకం అట్ఠమం.

౪౭౨. మహాపదుమజాతకం (౯)

౧౦౬. నాదట్ఠా [నాదిట్ఠా (క. సీ. స్యా. క.)] పరతో దోసం, అణుం థూలాని సబ్బసో;
ఇస్సరో పణయే దణ్డం, సామం అప్పటివేక్ఖియ.

౧౦౭. యో చ అప్పటివేక్ఖిత్వా, దణ్డం కుబ్బతి ఖత్తియో;
సకణ్టకం సో గిలతి, జచ్చన్ధోవ సమక్ఖికం.

౧౦౮. అదణ్డియం దణ్డయతి [దణ్డియతి (స్యా. పీ.)], దణ్డియఞ్చ అదణ్డియం [అదణ్డియ (నియ్య), న దణ్డయే (?)];
అన్ధోవ విసమం మగ్గం, న జానాతి సమాసమం.

౧౦౯. యో చ ఏతాని ఠానాని, అణుం థూలాని సబ్బసో;
సుదిట్ఠమనుసాసేయ్య, స వే వోహరితు [వోహాతు (పీ.)] మరహతి.

౧౧౦.నేకన్తముదునా సక్కా, ఏకన్తతిఖిణేన వా;

అత్తం మహన్తే [మహత్తే (స్యా. క.)] ఠపేతుం [ఠాపేతుం (సీ. స్యా. పీ.)], తస్మా ఉభయమాచరే.

౧౧౧.పరిభూతో ముదు హోతి, అతితిక్ఖో చ వేరవా;

ఏతఞ్చ ఉభయం ఞత్వా, అనుమజ్ఝం సమాచరే.

౧౧౨.బహుమ్పి రత్తో భాసేయ్య, దుట్ఠోపి బహు భాసతి;

న ఇత్థికారణా రాజ, పుత్తం ఘాతేతుమరహసి.

౧౧౩.సబ్బోవ [సబ్బో చ (క. సీ. పీ.)] లోకో ఏకతో [ఏకన్తో (సీ. పీ.)], ఇత్థీ చ అయమేకికా;

తేనాహం పటిపజ్జిస్సం, గచ్ఛథ పక్ఖిపథేవ [పక్ఖిపేథ (స్యా. అట్ఠ.)] తం.

౧౧౪.అనేకతాలే నరకే, గమ్భీరే చ సుదుత్తరే [గమ్భీరే సుదురుత్తరే (పీ. క.)];

పాతితో గిరిదుగ్గస్మిం, కేన త్వం తత్థ నామరి.

౧౧౫.నాగో జాతఫణో తత్థ, థామవా గిరిసానుజో;

పచ్చగ్గహి మం భోగేహి, తేనాహం తత్థ నామరిం.

౧౧౬.ఏహి తం పటినేస్సామి, రాజపుత్త సకం ఘరం;

రజ్జం కారేహి [కారేసి (సీ.)] భద్దన్తే, కిం అరఞ్ఞే కరిస్ససి.

౧౧౭.యథా గిలిత్వా బళిసం, ఉద్ధరేయ్య సలోహితం;

ఉద్ధరిత్వా సుఖీ అస్స, ఏవం [సుఖం (పీ. క.)] పస్సామి అత్తనం [అత్తని (పీ. క.), అత్తనా (స్యా.), ఏవం అహమ్పి పున సోత్థిభావప్పత్తం గిలితబళిసం పురిసమివ అత్తానం పస్సామీతి (అట్ఠ. సంవణ్ణనా)].

౧౧౮.కిం ను త్వం బళిసం బ్రూసి, కిం త్వం బ్రూసి సలోహితం;

కిం ను త్వం ఉబ్భతం బ్రూసి, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౧౯.కామాహం బళిసం బ్రూమి, హత్థిఅస్సం సలోహితం;

చత్తాహం ఉబ్భతం బ్రూమి, ఏవం జానాహి ఖత్తియ.

౧౨౦.చిఞ్చమాణవికా మాతా, దేవదత్తో చ మే పితా;

ఆనన్దో పణ్డితో నాగో, సారిపుత్తో చ దేవతా;

రాజపుత్తో అహం ఆసిం [అహం తదా రాజపుత్తో (సీ. స్యా. పీ.)], ఏవం ధారేథ జాతకన్తి.

మహాపదుమజాతకం నవమం.

౪౭౩. మిత్తామిత్తజాతకం (౧౦)

౧౨౧.కాని కమ్మాని కుబ్బానం, కథం విఞ్ఞూ పరక్కమే;
అమిత్తం జానేయ్య మేధావీ, దిస్వా సుత్వా చ పణ్డితో.

౧౨౨.న నం ఉమ్హయతే దిస్వా, న చ నం పటినన్దతి;
చక్ఖూని చస్స [చక్ఖూనిస్స (స్యా. క.)] న దదాతి, పటిలోమఞ్చ వత్తతి.

౧౨౩.అమిత్తే తస్స భజతి, మిత్తే తస్స న సేవతి;
వణ్ణకామే నివారేతి, అక్కోసన్తే పసంసతి.

౧౨౪.గుయ్హఞ్చ తస్స నక్ఖాతి, తస్స గుయ్హం న గూహతి;
కమ్మం తస్స న వణ్ణేతి, పఞ్ఞస్స నప్పసంసతి.

౧౨౫.అభవే నన్దతి తస్స, భవే తస్స న నన్దతి;
అచ్ఛేరం [అచ్ఛరియం (సీ. స్యా. పీ.)] భోజనం లద్ధా, తస్స నుప్పజ్జతే సతి;
తతో నం నానుకమ్పతి, అహో సోపి [అహోసోపి (క. సీ. స్యా. క.)] లభేయ్యితో.

౧౨౬.ఇచ్చేతే సోళసాకారా, అమిత్తస్మిం పతిట్ఠితా;
యేహి అమిత్తం జానేయ్య, దిస్వా సుత్వా చ పణ్డితో.

౧౨౭.కాని కమ్మాని కుబ్బానం, కథం విఞ్ఞూ పరక్కమే;
మిత్తం జానేయ్య మేధావీ, దిస్వా సుత్వా చ పణ్డితో.

౧౨౮.పవుత్థం తస్స సరతి, ఆగతం అభినన్దతి;
తతో కేలాయితో హోతి, వాచాయ పటినన్దతి.

౧౨౯.మిత్తే తస్సేవ భజతి, అమిత్తే తస్స న సేవతి;
అక్కోసన్తే నివారేతి, వణ్ణకామే పసంసతి.

౧౩౦.గుయ్హఞ్చ తస్స అక్ఖాతి, తస్స గుయ్హఞ్చ గూహతి;
కమ్మఞ్చ తస్స వణ్ణేతి, పఞ్ఞం తస్స [పఞ్ఞమస్స (స్యా. క.)] పసంసతి.

౧౩౧.భవే చ నన్దతి తస్స [భవే నన్దతి తస్స చ (క.)], అభవే తస్స న నన్దతి;
అచ్ఛేరం [అచ్ఛరియం (సీ. స్యా. పీ.)] భోజనం లద్ధా, తస్స ఉప్పజ్జతే సతి;
తతో నం అనుకమ్పతి, అహో సోపి [పహోసోపి (క. సీ. స్యా. క.)] లభేయ్యితో.

౧౩౨. ఇచ్చేతే సోళసాకారా, మిత్తస్మిం సుప్పతిట్ఠితా;

యేహి మిత్తఞ్చ జానేయ్య [మిత్తం సుజానేయ్య (పీ. క.)], దిస్వా సుత్వా చ పణ్డితోతి.

మిత్తామిత్తజాతకం దసమం.

ద్వాదసకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

లహుచిత్త ససాల కసన్తి పున, అథ కామ దసఖలుట్ఠానవరో;

అథ కణ్హ సుకోసియ మేణ్డవరో, పదుమో పున మిత్తవరేన దసాతి.

౧౩. తేరసకనిపాతో

౪౭౪. అమ్బజాతకం (౧)

౧. అహాసి [ఆహాసి (?)] మే అమ్బఫలాని పుబ్బే, అణూని థూలాని చ బ్రహ్మచారి;
తేహేవ మన్తేహి న దాని తుయ్హం, దుమప్ఫలా పాతుభవన్తి బ్రహ్మే.

౨. నక్ఖత్తయోగం పటిమానయామి, ఖణం ముహుత్తఞ్చ మన్తే న పస్సం [ఖణం ముహుత్తం న మం తోసయన్తి (సీ. పీ.)];
నక్ఖత్తయోగఞ్చ ఖణఞ్చ లద్ధా, అద్ధాహరిస్సమ్బఫలం [అథాహరిస్సమ్బఫలం (సీ. పీ.)] పహూతం.

౩. నక్ఖత్తయోగం న పురే అభాణి, ఖణం ముహుత్తం న పురే అసంసి;
సయం హరీ [అథాహరీ (సీ. స్యా. పీ.)] అమ్బఫలం పహూతం, వణ్ణేన గన్ధేన రసేనుపేతం.

౪. మన్తాభిజప్పేన పురే హి [పురస్స (సీ. పీ.), పురేపి (స్యా.)] తుయ్హం, దుమప్ఫలా పాతుభవన్తి బ్రహ్మే;
స్వాజ్జ న పారేసి జప్పమ్పి మన్తం [జపమ్పి మన్తే (సీ. పీ.)], అయం సో కో నామ తవజ్జ ధమ్మో.

౫. చణ్డాలపుత్తో మమ సమ్పదాసి, ధమ్మేన మన్తే పకతిఞ్చ సంసి;
మా చస్సు మే పుచ్ఛితో నామగోత్తం, గుయ్హిత్థో అత్థం [మా తం (సీ. స్యా. పీ.)] విజహేయ్య మన్తో [విజహేయ్యుమన్తా (స్యా.)].

౬. సోహం జనిన్దేన జనమ్హి పుట్ఠో, మక్ఖాభిభూతో అలికం అభాణిం;
“మన్తా ఇమే బ్రాహ్మణస్సా”తి మిచ్ఛా, పహీనమన్తో కపణో రుదామి.

౭. ఏరణ్డా పుచిమన్దా వా, అథ వా పాలిభద్దకా;
మధుం మధుత్థికో విన్దే, సో హి తస్స దుముత్తమో.

౮. ఖత్తియా బ్రాహ్మణా వేస్సా, సుద్దా చణ్డాలపుక్కుసా;
యమ్హా ధమ్మం విజానేయ్య, సో హి తస్స నరుత్తమో.

౯. ఇమస్స దణ్డఞ్చ వధఞ్చ దత్వా, గలే గహేత్వా ఖలయాథ [బలయాథ (స్యా.), గలయాథ (క.)] జమ్మం;
యో ఉత్తమత్థం కసిరేన లద్ధం, మానాతిమానేన వినాసయిత్థ.

౧౦. యథా సమం మఞ్ఞమానో పతేయ్య, సోబ్భం గుహం నరకం పూతిపాదం;
రజ్జూతి వా అక్కమే కణ్హసప్పం, అన్ధో యథా జోతిమధిట్ఠహేయ్య;

ఏవమ్పి మం త్వం ఖలితం సపఞ్ఞ [సపఞ్ఞా (పీ.)], పహీనమన్తస్స పునప్పదాహి [పున సమ్పదాహి (స్యా.), పునప్పసీద (సీ. పీ.)].

౧౧. ధమ్మేన మన్తం [మన్తే (సీ. స్యా. పీ.)] తవ సమ్పదాసిం, తువమ్పి ధమ్మేన [త్వమ్పి ధమ్మేనేవ (క.)] పరిగ్గహేసి;
పకతిమ్పి తే అత్తమనో అసంసిం, ధమ్మే ఠితం తం [పతిట్ఠం (క.)] న జహేయ్య మన్తో.

౧౨. యో బాల మన్తం [బలమన్తం (క.)] కసిరేన లద్ధం, యం దుల్లభం అజ్జ మనుస్సలోకే;
కిఞ్చాపి లద్ధా జీవితుం అప్పపఞ్ఞో [కిచ్ఛా లద్ధం జీవికం అప్పపఞ్ఞో (సీ. స్యా.), కచ్ఛాపి లద్ధా జీవికం అప్పఞ్ఞ (పీ.)], వినాసయీ అలికం భాసమానో.

౧౩. బాలస్స మూళ్హస్స అకతఞ్ఞునో చ, ముసా భణన్తస్స అసఞ్ఞతస్స;
మన్తే మయం తాదిసకే న దేమ, కుతో మన్తా గచ్ఛ న మయ్హ రుచ్చసీతి.

అమ్బజాతకం పఠమం.

౪౭౫. ఫన్దనజాతకం (౨)

౧౪. కుఠారిహత్థో [కుధారిహత్థో (క.)] పురిసో, వనమోగయ్హ తిట్ఠసి;
పుట్ఠో మే సమ్మ అక్ఖాహి, కిం దారుం ఛేతుమిచ్ఛసి.

౧౫. ఇస్సో [ఇసో (సీ.), ఈసో (స్యా. పీ.)] వనాని చరసి, సమాని విసమాని చ;
పుట్ఠో మే సమ్మ అక్ఖాహి, కిం దారుం నేమియా దళ్హం.

౧౬. నేవ సాలో న ఖదిరో, నాస్సకణ్ణో కుతో ధవో;
రుక్ఖో చ [రుక్ఖోవ (సీ. పీ.)] ఫన్దనో నామ, తం దారుం నేమియా దళ్హం.

౧౭. కీదిసానిస్స పత్తాని, ఖన్ధో వా పన కీదిసో;
పుట్ఠో మే సమ్మ అక్ఖాహి, యథా జానేము ఫన్దనం.

౧౮. యస్స సాఖా పలమ్బన్తి, నమన్తి న చ భఞ్జరే;
సో రుక్ఖో ఫన్దనో నామ, యస్స మూలే అహం ఠితో.

౧౯. అరానం చక్కనాభీనం, ఈసానేమిరథస్స చ;
సబ్బస్స తే కమ్మనియో, అయం హేస్సతి ఫన్దనో.

౨౦. ఇతి ఫన్దనరుక్ఖోపి, తావదే అజ్ఝభాసథ;

మయ్హమ్పి వచనం అత్థి, భారద్వాజ సుణోహి మే.

౨౧. ఇస్సస్స [ఇమస్స (క. సీ. క.)] ఉపక్ఖన్ధమ్హా [ఉపఖన్ధమ్హా (క. సీ. పీ. క.)], ఉక్కచ్చ చతురఙ్గులం;
తేన నేమిం పసారేసి [పరిహారేసి (సీ. పీ.)], ఏవం దళ్హతరం సియా.

౨౨. ఇతి ఫన్దనరుక్ఖోపి, వేరం అప్పేసి తావదే;
జాతానఞ్చ అజాతానం, ఇస్సానం దుక్ఖమావహి.

౨౩. ఇచ్చేవం [ఇచ్చేవ (సీ. పీ.)] ఫన్దనో ఇస్సం, ఇస్సో చ పన ఫన్దనం;
అఞ్ఞమఞ్ఞం వివాదేన, అఞ్ఞమఞ్ఞమఘాతయుం.

౨౪. ఏవమేవ మనుస్సానం, వివాదో యత్థ జాయతి;
మయూరనచ్చం నచ్చన్తి, యథా తే ఇస్సఫన్దనా.

౨౫. తం వో వదామి భద్దం వో [భద్దన్తే (క.)], యావన్తేత్థ సమాగతా;
సమ్మోదథ మా వివదథ [మావివదిత్థ (సీ. స్యా. పీ.)], మా హోథ ఇస్సఫన్దనా.

౨౬. సామగ్గిమేవ [సామగ్యమేవ (స్యా. క.)] సిక్ఖేథ, బుద్ధేహేతం పసంసితం;
సామగ్గిరతో ధమ్మట్ఠో, యోగక్ఖేమా న ధంసతీతి.

ఫన్దనజాతకం దుతియం.

౪౭౬. జవనహంసజాతకం (౩)

౨౭. ఇధేవ హంస నిపత, పియం మే తవ దస్సనం;
ఇస్సరోసి అనుప్పత్తో, యమిధత్థి పవేదయ.

౨౮. సవనేన ఏకస్స పియా భవన్తి, దిస్వా పనేకస్స వియేతి [వినేతి (స్యా.), విహేతి (పీ.), విగేతి (క. అట్ఠ.)] ఛన్దో;
దిస్వా చ సుత్వా చ పియా భవన్తి, కచ్చిన్ను మే పీయసి [పియ్యసి (సీ. పీ.)] దస్సనేన.

౨౯. సవనేన పియో మేసి, భియ్యో చాగమ్మ దస్సనం;
ఏవం పియదస్సనో మే [ఏవం పియదస్సనో సమానో (సీ. స్యా. పీ.)], వస హంస మమన్తికే [మమ సన్తికే (సీ. స్యా. పీ.)].

౩౦. వసేయ్యామ తవాగారే, నిచ్చం సక్కతపూజితా;
మత్తో చ ఏకదా వజ్జే [వజ్జా (సీ. పీ.)], "హంసరాజం పచన్తు మే".

౩౧. ధిరత్థు తం మజ్జపానం, యం మే పియతరం తయా;
న చాపి మజ్జం పిస్సామి [పివిస్సామి (స్యా॰), పాయామి (సీ॰ పీ॰)], యావ మే వచ్ఛసీ ఘరే.

౩౨. సువిజానం సిఙ్గాలానం, సకుణానఞ్చ [సకున్తానఞ్చ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] వస్సితం;
మనుస్సవస్సితం రాజ, దుబ్బిజానతరం తతో.

౩౩. అపి చే మఞ్ఞతీ పోసో, ఞాతి మిత్తో సఖాతి వా;
యో పుబ్బే సుమనో హుత్వా, పచ్ఛా సమ్పజ్జతే దిసో.

౩౪. యస్మిం మనో నివిసతి, అవిదూరే సహాపి సో;
సన్తికేపి హి సో దూరే, యస్మిం నావిసతే [యస్మా వివసతే (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] మనో.

౩౫. అన్తోపి సో హోతి పసన్నచిత్తో, పారం సముద్దస్స పసన్నచిత్తో;
అన్తోపి సో హోతి పదుట్ఠచిత్తో, పారం సముద్దస్స పదుట్ఠచిత్తో.

౩౬. సంవసన్తా వివసన్తి, యే దిసా తే రథేసభ;
ఆరా సన్తో సంవసన్తి, మనసా రట్ఠవడ్ఢన.

౩౭. అతిచిరం నివాసేన, పియో భవతి అప్పియో;
ఆమన్త ఖో తం గచ్ఛామ [గచ్ఛామి (స్యా॰)], పురా తే హోమ అప్పియా [హోమి అప్పియో (స్యా॰)].

౩౮. ఏవం చే యాచమానానం, అఞ్జలిం నావబుజ్ఝసి;
పరిచారకానం సతం [సన్తానం (సీ॰ స్యా॰), సత్తానం (పీ॰)], వచనం న కరోసి నో;
ఏవం తం అభియాచామ, పున కయిరాసి పరియాయం.

౩౯. ఏవం చే నో విహరతం, అన్తరాయో న హేస్సతి;
తుయ్హఞ్చాపి [వాపి (స్యా॰ పీ॰ క॰)] మహారాజ, మయ్హఞ్చ [వా (బహూసు)] రట్ఠవడ్ఢన;
అప్పేవ నామ పస్సేము [పస్సేమ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], అహోరత్తానమచ్చయేతి.

జవనహంసజాతకం తతియం.

౪౭౭. చూళనారదజాతకం (౪)

౪౦. న తే కట్ఠాని భిన్నాని, న తే ఉదకమాభతం;
అగ్గీపి తే న హాపితో [హాసితో (సీ॰ స్యా॰)], కిం ను మన్దోవ ఝాయసి.

౪౧. న ఉస్సహే వనే వత్థుం, కస్సపామన్తయామి తం;

దుక్ఖో వాసో అరఞ్ఞస్మిం, రట్ఠం ఇచ్ఛామి గన్తవే.

౪౨. యథా అహం ఇతో గన్త్వా, యస్మిం జనపదే వసం;

ఆచారం బ్రహ్మే [బ్రహ్మం (క॰)] సిక్ఖేయ్యం, తం ధమ్మం అనుసాస మం.

౪౩. సచే అరఞ్ఞం హిత్వాన, వనమూలఫలాని చ;

రట్ఠే రోచయసే వాసం, తం ధమ్మం నిసామేహి మే.

౪౪. విసం మా పటిసేవిత్థో [పటిసేవిత్థ (స్యా॰ క॰)], పపాతం పరివజ్జయ;

పఙ్కే చ మా విసీదిత్థో [పఙ్కే చ మా విసియిత్థో (క॰)], యత్తో చాసీవిసే చరే.

౪౫. కిం ను విసం పపాతో వా, పఙ్కో వా బ్రహ్మచారినం;

కం త్వం ఆసీవిసం బ్రూసి, తం మే అక్ఖాహి పుచ్ఛితో;

౪౬. ఆసవో తాత లోకస్మిం, సురా నామ పవుచ్చతి;

మనుఞ్ఞో [మనుఞ్ఞా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] సురభీ వగ్గు, సాదు [మధు (సీ॰ స్యా॰)] ఖుద్దరసూపమో [రసూపమా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)];

విసం తదాహు అరియా సే, బ్రహ్మచరియస్స నారద.

౪౭. ఇత్థియో తాత లోకస్మిం, పమత్తం పమథేన్తి తా;

హరన్తి యువినో చిత్తం, తూలం భట్ఠంవ మాలుతో;

పపాతో ఏసో అక్ఖాతో, బ్రహ్మచరియస్స నారద.

౪౮. లాభో సిలోకో సక్కారో, పూజా పరకులేసు చ;

పఙ్కో ఏసో చ [ఏసోవ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] అక్ఖాతో, బ్రహ్మచరియస్స నారద.

౪౯. ససత్థా [మహన్తా (స్యా॰ క॰)] తాత రాజానో, ఆవసన్తి మహిం ఇమం;

తే తాదిసే మనుస్సిన్దే, మహన్తే తాత నారద.

౫౦. ఇస్సరానం అధిపతీనం, న తేసం పాదతో చరే;

ఆసీవిసోతి [ఆసీవిసో సో (సీ॰ పీ॰)] అక్ఖాతో, బ్రహ్మచరియస్స నారద.

౫౧. భత్తత్థో భత్తకాలే చ [యం (సీ॰ పీ॰)], యం గేహముపసఙ్కమే;

యదేత్థ కుసలం జఞ్ఞా, తత్థ ఘాసేసనం చరే.

౫౨.

పవిసిత్వా పరకులం, పానత్థం [పానత్థో (స్యా. పీ.)] భోజనాయ వా;
మితం ఖాదే మితం భుఞ్జే, న చ రూపే మనం కరే.

౨౫౩. గోట్ఠం మజ్జం కిరాటఞ్చ [కిరాసఞ్చ (సీ. స్యా.), కిరాసం వా (పీ.)], సభా నికిరణాని చ;
ఆరకా పరివజ్జేహి, యానీవ విసమం పథన్తి.

చూళనారదజాతకం చతుత్థం.

౪౭౮. దూతజాతకం (౫)

౨౫౪. దూతే తే బ్రహ్మే [దూతే బ్రాహ్మణ (క.)] పాహేసిం, గఙ్గాతీరస్మి ఝాయతో;
తేసం పుట్ఠో న బ్యాకాసి, దుక్ఖం గుయ్హమతం [గుయ్హం మతం (సీ.), తుయ్హం మతం (స్యా. క.)] ను తే.

౨౫౫. సచే తే దుక్ఖముప్పజ్జే, కాసీనం రట్ఠవడ్ఢన;
మా ఖో నం తస్స అక్ఖాహి, యో తం దుక్ఖా న మోచయే.

౨౫౬. యో తస్స [యో చ తథా (పీ.)] దుక్ఖజాతస్స, ఏకఙ్గమపి భాగసో [ఏకన్తమపి భాసతో (సీ. పీ.)];
విప్పమోచేయ్య ధమ్మేన, కామం తస్స పవేదయ [పవేదయే (సీ.)].

౨౫౭. సువిజానం సిఙ్గాలానం, సకుణానఞ్చ వస్సితం;
మనుస్సవస్సితం రాజ, దుబ్బిజానతరం తతో.

౨౫౮. అపి చే మఞ్ఞతీ పోసో, ఞాతి మిత్తో సఖాతి వా;
యో పుబ్బే సుమనో హుత్వా, పచ్ఛా సమ్పజ్జతే దిసో.

౨౫౯. యో అత్తనో దుక్ఖమనానుపుట్ఠో, పవేదయే జన్తు అకాలరూపే;
ఆనన్దినో తస్స భవన్తిమిత్తా [భవన్త'మిత్తా (సీ. పీ.)], హితేసినో తస్స దుఖీ భవన్తి.

౬౦. కాలఞ్చ ఞత్వాన తథావిధస్స, మేధావీనం ఏకమనం విదిత్వా;
అక్ఖేయ్య తిబ్బాని [తిప్పాని (సీ. స్యా. పీ.)] పరస్స ధీరో, సణ్హం గిరం అత్థవతిం పముఞ్చే.

౬౧. సచే చ జఞ్ఞా అవిసయ్హమత్తనో, న తే హి మయ్హం [నాయం నీతి మయ్హ (సీ. పీ.)] సుఖాగమాయ;
ఏకోవ తిబ్బాని సహేయ్య ధీరో, సచ్చం హిరోత్తప్పమపేక్ఖమానో.

౬౨. అహం రట్ఠాని విచరన్తో, నిగమే రాజధానియో;
భిక్ఖమానో మహారాజ, ఆచరియస్స ధనత్థికో.

౬౩. గహపతీ రాజపురిసే, మహాసాలే చ బ్రాహ్మణే;

అలత్థం సత్త నిక్ఖాని, సువణ్ణస్స జనాధిప;

తే మే నట్ఠా మహారాజ, తస్మా సోచామహం భుసం.

౬౪. పురిసా తే మహారాజ, మనసానువిచిన్తితా;

నాలం దుక్ఖా పమోచేతుం, తస్మా తేసం న బ్యాహరిం.

౬౫. త్వఞ్చ ఖో మే మహారాజ, మనసానువిచిన్తితో;

అలం దుక్ఖా పమోచేతుం, తస్మా తుయ్హం పవేదయిం.

౬౬. తస్సాదాసి పసన్నత్తో, కాసీనం రట్ఠవడ్ఢనో;

జాతరూపమయే నిక్ఖే, సువణ్ణస్స చతుద్దసాతి.

దూతజాతకం పఞ్చమం.

౪౭౯. కాలిఙ్గబోధిజాతకం (౬)

౬౭. రాజా కాలిఙ్గో చక్కవత్తి, ధమ్మేన పథవిమనుసాసం [మనుసాసి (స్యా. క.)];

అగమా [అగమాసి (స్యా. క.)] బోధిసమీపం, నాగేన మహానుభావేన.

౬౮. కాలిఙ్గో భారద్వాజో చ, రాజానం కాలిఙ్గం సమణకోలఞ్ఞం;

చక్కం వత్తయతో పరిగ్గహేత్వా [పరిణేత్వా (పీ.)], పఞ్జలీ ఇదమవోచ.

౬౯. పచ్చోరోహ మహారాజ, భూమిభాగో యథా సమణుగ్గతో [సమనుగీతో (సీ. స్యా. పీ.)];

ఇధ అనధివరా బుద్ధా, అభిసమ్బుద్ధా విరోచన్తి.

౭౦. పదక్ఖిణతో ఆవట్టా, తిణలతా అస్మిం భూమిభాగస్మిం;

పథవియా నాభియం [పుథువియా అయం (సీ.), పఠవియా అయం (స్యా.), పుథవియా'యం (పీ.)] మణ్డో,

ఇతి నో సుతం మన్తే మహారాజ [సుతం మహారాజ (సీ. స్యా. పీ.)].

౭౧. సాగరపరియన్తాయ, మేదినియా సబ్బభూతధరణియా;

పథవియా అయం మణ్డో, ఓరోహిత్వా నమో కరోహి.

౭౨. యే తే భవన్తి నాగా చ, అభిజాతా చ కుఞ్జరా;

ఏత్తావతా పదేసం తే, నాగా నేవ ముపయన్తి.

౭౩. అభిజాతో నాగో [అభిజాతో తే నాగో (సీ. పీ. అట్ఠ.)] కామం, పేసేహి కుఞ్జరం దన్తిం;

ఏత్తావతా పదేసో [పదేసో చ (స్యా. క.)], సక్కా [న సక్కా (స్యా.)] నాగేన ముపగన్తుం.

౭౪. తం సుత్వా రాజా కాలిఙ్గో, వేయ్యఞ్జనికవచో నిసామేత్వా;

సమ్పేసేసి నాగం ఞస్సామ, మయం యథిమస్సిదం [యథా ఇదం (సీ. స్యా. పీ.)] వచనం.

౭౫. సమ్పేసితో చ రఞ్ఞా, నాగో కోఞ్చోవ అభినదిత్వాన;

పటిసక్కిత్వా [పటిఓసక్కిత్వా (క.)] నిసీది, గరుంవ భారం అసహమానో.

౭౬. కాలిఙ్గభారద్వాజో, నాగం ఖీణాయుకం విదిత్వాన;

రాజానం కాలిఙ్గం, తరమానో అజ్ఝభాసిత్థ;

అఞ్ఞం సఙ్కమ నాగం, నాగో ఖీణాయుకో మహారాజ.

౭౭. తం సుత్వా కాలిఙ్గో, తరమానో సఙ్కమీ నాగం;

సఙ్కన్తేవ రఞ్ఞే, నాగో తత్థేవ పతి [పతితో (క.)] భుమ్యా;

వేయ్యఞ్జనికవచో, యథా తథా అహు నాగో.

౭౮. కాలిఙ్గో రాజా కాలిఙ్గం, బ్రాహ్మణం ఏతదవోచ;

త్వమేవ అసి సమ్బుద్ధో, సబ్బఞ్ఞూ సబ్బదస్సావీ.

౭౯. తం అనధివాసేన్తో కాలిఙ్గం [కాలిఙ్గో (సీ. స్యా. పీ.)], బ్రాహ్మణో ఇదమవోచ;

వేయ్యఞ్జనికా హి మయం, బుద్ధా సబ్బఞ్ఞునో మహారాజ.

౮౦. సబ్బఞ్ఞూ సబ్బవిదూ చ, బుద్ధా న లక్ఖణేన జానన్తి;

ఆగమబలసా [ఆగమపురిసా (పీ.)] హి మయం, బుద్ధా సబ్బం పజానన్తి.

౮౧. మహయిత్వా సమ్బోధిం [మహాయిత్వాన సమ్బోధిం (సీ. పీ.), పహంసిత్వాన సమ్బోధిం (స్యా.), మమాయిత్వాన తం బోధిం (క.)], నానాతురియేహి వజ్జమానేహి;

మాలావిలేపనం అభిహరిత్వా [మాలాగన్ధవిలేపనం ఆహరిత్వా (సీ. పీ.); పాకారపరిక్ఖేపం కారేసి; అథ రాజా పాయాసి (సీ. స్యా. పీ.)] అథ రాజా మనుపాయాసి [పాకారపరిక్ఖేపం కారేసి; అథ రాజా పాయాసి (సీ. స్యా. పీ.)].

౮౨. సట్ఠి వాహసహస్సాని, పుప్ఫానం సన్నిపాతయి;

పూజేసి రాజా కాలిఙ్గో, బోధిమణ్డమనుత్తరన్తి [వరుత్తమేతి (సీ.)].

కాలిఙ్గబోధిజాతకం ఛట్ఠం.

౮౩. అకిత్తిం [అకత్తిం (క.)] దిస్వా సమ్మన్తం, సక్కో భూతపతీ బ్రవి;
కిం పత్థయం మహాబ్రహ్మే, ఏకో సమ్మసి ఘమ్మని.

౮౪. దుక్ఖో పునబ్భవో సక్క, సరీరస్స చ భేదనం;
సమ్మోహమరణం దుక్ఖం, తస్మా సమ్మామి వాసవ.

౮౫. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౮౬. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
యేన పుత్తే చ దారే చ, ధనధఞ్ఞం పియాని చ;
లద్ధా నరా న [లద్ధా నఞ్ఞాని (క.)] తప్పన్తి, సో లోభో న మయీ వసే.

౮౭. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౮౮. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
ఖేత్తం వత్థుం హిరఞ్ఞఞ్చ, గవస్సం దాసపోరిసం;
యేన జాతేన జీయన్తి, సో దోసో న మయీ వసే.

౮౯. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౯౦. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
బాలం న పస్సే న సుణే, న చ బాలేన సంవసే;
బాలేనల్లాప [బాలేనా’లాప (?)] సల్లాపం, న కరే న చ రోచయే.

౯౧. కిం ను తే అకరం బాలో, వద కస్సప కారణం;
కేన కస్సప బాలస్స, దస్సనం నాభికఙ్ఖసి.

౯౨. అనయం నయతి దుమ్మేధో, అధురాయం నియుఞ్జతి;
దున్నయో సేయ్యసో హోతి, సమ్మా వుత్తో పకుప్పతి;
వినయం సో న జానాతి, సాధు తస్స అదస్సనం.

౯౩. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౯౪. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
ధీరం పస్సే సుణే ధీరం, ధీరేన సహ సంవసే;
ధీరేనల్లాపసల్లాపం, తం కరే తఞ్చ రోచయే.

౯౫. కిం ను తే అకరం ధీరో, వద కస్సప కారణం;
కేన కస్సప ధీరస్స, దస్సనం అభికఙ్ఖసి.

౯౬. నయం నయతి మేధావీ, అధురాయం న యుఞ్జతి;
సునయో సేయ్యసో హోతి, సమ్మా వుత్తో న కుప్పతి;
వినయం సో పజానాతి, సాధు తేన సమాగమో.

౯౭. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౯౮. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
తతో రత్యా వివసానే [వివసనే (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], సూరియుగ్గమనం [సురియస్సుగ్గమనం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] పతి;

దిబ్బా భక్ఖా పాతుభవేయ్యుం, సీలవన్తో చ యాచకా.

౯౯. దదతో మే [దదతో చ మే (పీ॰)] న ఖీయేథ, దత్వా నానుతపేయ్యహం;
దదం చిత్తం పసాదేయ్యం, ఏతం సక్క వరం వరే.

౧౦౦. ఏతస్మిం తే సులపితే, పతిరూపే సుభాసితే;
వరం కస్సప తే దమ్మి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౧౦౧. వరం చే మే అదో సక్క, సబ్బభూతానమిస్సర;
న మం పున ఉపేయ్యాసి, ఏతం సక్క వరం వరే.

౧౦౨. బహూహి వతచరియాహి [వత్తచరియాహి (సీ॰ స్యా॰ క॰)], నరా చ అథ నారియో;
దస్సనం అభికఙ్ఖన్తి, కిం ను మే దస్సనే భయం.

౧౦౩. తం తాదిసం దేవవణ్ణం [దేవవణ్ణిం (పీ॰)], సబ్బకామసమిద్ధినం;

దిస్వా తపో పముజ్జేయ్య [దిస్వా తపో పముజ్జేయ్యం (సీ. స్యా. పీ.), దిస్వానహం పముజ్జేయ్యం (చరియాపిటకట్ఠకథా)], ఏతం తే దస్సనే భయన్తి.

అకిత్తిజాతకం సత్తమం.

౪౮౧. తక్కారియజాతకం (౮)

౧౦౪. అహమేవ దుబ్భాసితం భాసి బాలో, భేకోవరఞ్ఞే అహిమవ్హాయమానో [మవ్హయానో (సీ. పీ.)];
తక్కారియే సోబ్భమిమం [సోబ్భమ్హి అహం (క.)] పతామి, న కిరేవ సాధు అతివేలభాణీ [సాధూత్యతివేలభాణీ (క.)].

౧౦౫. పప్పోతి మచ్చో అతివేలభాణీ, బన్ధం వధం సోకపరిద్దవఞ్చ;
అత్తానమేవ గరహాసి ఏత్థ, ఆచేర యం తం నిఖణన్తి సోబ్భే.

౧౦౬. కిమేవహం తుణ్డిలమనుపుచ్ఛిం, కరేయ్య సం [కరేయ్యాసం (స్యా.), కరేయ్య స (క.), భరేయ్య సం (?)] భాతరం కాళికాయం [కాళికాయ (స్యా. క.)];
నగ్గోవహం [నగ్గోచ’హం (?)] వత్థయుగఞ్చ జీనో, అయమ్పి అత్థో బహుతాదిసోవ.

౧౦౭. యో యుజ్ఝమానానమయుజ్ఝమానో [యుజ్ఝమానేన అయుజ్ఝమానో (క.)], మేణ్డన్తరం అచ్చుపతీ కులిఙ్గో;
సో పింసితో మేణ్డసిరేహి తత్థ, అయమ్పి అత్థో బహుతాదిసోవ.

౧౦౮. చతురో జనా పోత్థకమగ్గహేసుం, ఏకఞ్చ పోసం అనురక్ఖమానా;
సబ్బేవ తే భిన్నసిరా సయింసు, అయమ్పి అత్థో బహుతాదిసోవ.

౧౦౯. అజా యథా వేళుగుమ్బస్మిం బద్ధా [బన్ధం (స్యా. క.)], అవక్ఖిపన్తీ అసిమజ్ఝగచ్ఛి;
తేనేవ తస్సా గలకావకన్తం [గలయా వికన్తుం (క.), గలకం వికన్తా (స్యా.)], అయమ్పి అత్థో బహుతాదిసోవ.

౧౧౦. ఇమే న దేవా న గన్ధబ్బపుత్తా, మిగా ఇమే అత్థవసం గతా మే [అత్థవసాభతా ఇమే (సీ. స్యా. పీ.)];
ఏకఞ్చ నం సాయమాసే పచన్తు, ఏకం పునప్పాతరాసే [ఏకఞ్చ నం పాతరాసే (క. సీ. పీ.)] పచన్తు.

౧౧౧. సతం సహస్సాని దుభాసితాని, కలమ్పి నాగ్ఘన్తి సుభాసితస్స;
దుబ్భాసితం సఙ్కమానో కిలేసో [కిలిస్సతి (?)], తస్మా తుణ్హీ కిమ్పురిసా [కింపురిసో (సీ. స్యా.)] న బాల్యా.

౧౧౨. యా మేసా బ్యాహాసి [బ్యాకాసి (సీ. స్యా. పీ.)] పముఞ్చథేతం, గిరిఞ్చ నం [గిరిం వరం (క.)] హిమవన్తం నయన్తు;
ఇమఞ్చ ఖో దేన్తు మహానసాయ, పాతోవ నం పాతరాసే పచన్తు.

౧౧౩. పజ్జున్ననాథా పసవో, పసునాథా అయం పజా;

త్వం నాథోసి [త్వం-నాథోస్మి (సీ. స్యా. పీ.)] మహారాజ, నాథోహం భరియాయ మే [అమ్హ-నాథా మమ భరియా (క. సీ. స్యా.)];

ద్విన్నమఞ్ఞతరం ఞత్వా, ముత్తో గచ్ఛేయ్య పబ్బతం.

౧౧౪. న వే నిన్దా సుపరివజ్జయేథ [సుపరివజ్జయాథ (స్యా.)], నానా జనా సేవితబ్బా జనిన్ద;

యేనేవ ఏకో లభతే పసంసం, తేనేవ అఞ్ఞో లభతే నిన్దితారం.

౧౧౫. సబ్బో లోకో పరిచిత్తో అతిచిత్తో [పరచిత్తేన అతిచిత్తో (సీ. స్యా.), పరచిత్తేన అచిత్తో (సీ. అట్ఠ.)], సబ్బో లోకో చిత్తవా సమ్హి చిత్తే;

పచ్చేకచిత్తా పుథు సబ్బసత్తా, కస్సీధ చిత్తస్స వసే న వత్తే.

౧౧౬. తుణ్హీ అహూ కిమ్పురిసో సభరియో [అభాణీ (క.)], యో దాని బ్యాహాసి భయస్స భీతో;

సో దాని ముత్తో సుఖితో అరోగో, వాచాకిరేవత్థవతీ నరానన్తి.

తక్కారియజాతకం అట్ఠమం.

౪౮౨. రురుమిగరాజజాతకం (౯)

౧౧౭. తస్స [కస్స (సీ. పీ.)] గామవరం దమ్మి, నారియో చ అలఙ్కతా;

యో [కో (సీ. స్యా. పీ.)] మేతం మిగమక్ఖాతి [మక్ఖాసి (స్యా. క.)], మిగానం మిగముత్తమం.

౧౧౮. మయ్హం గామవరం దేహి, నారియో చ అలఙ్కతా;

అహం తే మిగమక్ఖిస్సం, మిగానం మిగముత్తమం.

౧౧౯. ఏతస్మిం వనసణ్డస్మిం, అమ్బా సాలా చ పుప్ఫితా;

ఇన్దగోపకసఞ్ఛన్నా , ఏత్థేసో తిట్ఠతే మిగో.

౧౨౦. ధనుం అద్వేజ్ఝం [అదేజ్ఝం (సీ. పీ.), సరజ్జం (క.)] కత్వాన, ఉసుం సన్నయ్హుపాగమి [సన్ధాయుపాగమి (సీ. పీ.)];

మిగో చ దిస్వా రాజానం, దూరతో అజ్ఝభాసథ.

౧౨౧. ఆగమేహి మహారాజ, మా మం విజ్ఝి రథేసభ;

కో ను తే ఇదమక్ఖాసి, ఏత్థేసో తిట్ఠతే మిగో.

౧౨౨. ఏస పాపచరో పోసో, సమ్మ తిట్ఠతి ఆరకా;

సోయం [సో హి (సీ. స్యా. పీ.)] మే ఇదమక్ఖాసి, ఏత్థేసో తిట్ఠతే మిగో.

౧౨౩.సచ్చం కిరేవ మాహంసు, నరా ఏకచ్చియా ఇధ;
కట్ఠం నిప్లవితం సేయ్యో, న త్వేవేకచ్చి యో నరో.

౧౨౪.కిం ను రురు గరహసి మిగానం, కిం పక్ఖీనం కిం పన మానుసానం;
భయఞ్హి మం విన్దతినప్పరూపం, సుత్వాన తం మానుసిం భాసమానం.

౧౨౫.యముద్ధరిం వాహనే వుయ్హమానం, మహోదకే సలిలే సీఘసోతే;
తతోనిదానం భయమాగతం మమ, దుక్ఖో హవే రాజ అసబ్భి సఙ్గమో.

౧౨౬.సోహం చతుప్పత్తమిమం విహఙ్గమం, తనుచ్ఛిదం హదయే ఓస్సజామి;
హనామి తం మిత్తదుబ్భిం అకిచ్చకారిం [హనామి మిత్తద్దు'మకిచ్చకారిం (సీ. పీ.)], యో తాదిసం కమ్మకతం న జానే.

౧౨౭.ధీరస్స బాలస్స హవే జనిన్ద, సన్తో వధం నప్పసంసన్తి జాతు;
కామం ఘరం గచ్ఛతు పాపధమ్మో, యఞ్చస్స భట్ఠం తదేతస్స దేహి;
అహఞ్చ తే కామకరో భవామి.

౧౨౮అద్ధా రురు అఞ్ఞతరో సతం సో [సతం'స (సీ.)], యో దుబ్భతో [దుబ్భినో (స్యా.), దూభతో (పీ.)] మానుసస్స న దుబ్భి;
కామం ఘరం గచ్ఛతు పాపధమ్మో, యఞ్చస్స భట్ఠం తదేతస్స దమ్మి;
అహఞ్చ తే కామచారం దదామి.

౧౨౯.సువిజానం సిఙ్గాలానం, సకుణానఞ్చవస్సితం;
మనుస్సవస్సితం రాజ, దుబ్బిజానతరం తతో.

౧౩౦. అపి చే మఞ్ఞతీ పోసో, ఞాతి మిత్తో సఖాతి వా;
యో పుబ్బే సుమనో హుత్వా, పచ్ఛా సమ్పజ్జతే దిసో.

౧౩౧.సమాగతా జానపదా, నేగమా చ సమాగతా;
మిగా సస్సాని ఖాదన్తి, తం దేవో పటిసేధతు.

౧౩౨.కామం జనపదో మాసి, రట్ఠఞ్చాపి వినస్సతు;
న త్వేవాహం రురుం దుబ్భే, దత్వా అభయదక్ఖిణం.

౧౩౩. మా మే జనపదో ఆసి [మా మం జనపదో అహు (స్యా.)], రట్ఠఞ్చాపి వినస్సతు;

న త్వేవాహం [న త్వేవ (క. సీ. క.)] మిగరాజస్స, వరం దత్వా ముసా భణేతి.

రురుమిగరాజజాతకం నవమం.

౪౮౩. సరభమిగజాతకం (౧౦)

౧౩౪. ఆసీసేథేవ [ఆసింసేథేవ (సీ. స్యా. పీ.)] పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;

పస్సామి వోహం అత్తానం, యథా ఇచ్ఛిం తథా అహు.

౧౩౫. ఆసీసేథేవ పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;

పస్సామి వోహం అత్తానం, ఉదకా థలముబ్భతం.

౧౩౬. వాయమేథేవ పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;

పస్సామి వోహం అత్తానం, యథా ఇచ్ఛిం తథా అహు.

౧౩౭. వాయమేథేవ పురిసో, న నిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో;

పస్సామి వోహం అత్తానం, ఉదకా థలముబ్భతం.

౧౩౮. దుక్ఖూపనీతోపి నరో సపఞ్ఞో, ఆసం న ఛిన్దేయ్య సుఖాగమాయ;

బహూ హి ఫస్సా అహితా హితా చ, అవితక్కితా మచ్చుముపబ్బజన్తి [మచ్చుముపబ్బజన్తి (క. సీ. పీ.), మచ్చుముపపజ్జన్తి (స్యా. క.) ఏత్థ "అవితక్కితాపి ఫస్సో మచ్చం జనం ఉపగచ్ఛన్తీ"తి అత్థో].

౧౩౯. అచిన్తితమ్పి భవతి, చిన్తితమ్పి వినస్సతి;

న హి చిన్తామయా భోగా, ఇత్థియా పురిసస్స వా.

౧౪౦. సరభం గిరిదుగ్గస్మిం, యం త్వం అనుసరీ పురే;

అలీనచిత్తస్స తువం, విక్కన్తమనుజీవసి [తవ, విక్కన్తం జీవితం లభి (క.)].

౧౪౧. యో తం విదుగ్గా నరకా సముద్ధరి, సిలాయ యోగ్గం సరభో కరిత్వా;

దుక్ఖూపనీతం మచ్చుముఖా పమోచయి, అలీనచిత్తం తం మిగం [తమేవ (స్యా. క.)] వదేసి.

౧౪౨. కిం త్వం ను [తువన్ను (సీ. పీ.)] తత్థేవ తదా అహోసి, ఉదాహు తే కోచి నం [తం (క.)] ఏతదక్ఖా;

వివట్టచ్ఛద్దో నుసి సబ్బదస్సీ, ఞాణం ను తే బ్రాహ్మణ భింసరూపం.

౧౪౩. న చేవహం తత్థ తదా అహోసిం, న చాపి మే కోచి నం [తం (క.)] ఏతదక్ఖా;

గాథాపదానఞ్చ సుభాసితానం, అత్థం తదానేన్తి జనిన్ద ధీరా.

౧౪౪.ఆదాయ పత్తిం [పత్తం (స్యా.), పట్టిం (క.)] పరవిరియఘాతిం, చాపే సరం కిం విచికిచ్ఛసే తువం;

నున్నో [నుణ్ణో (క. సీ. స్యా.), తుణ్ణో (క.)] సరో సరభం హన్తు ఖిప్పం, అన్నఞ్హి ఏతం వరపఞ్ఞ రఞ్ఞో.

౧౪౫.అద్ధా పజానామి అహమ్పి ఏతం, అన్నం మిగో బ్రాహ్మణ ఖత్తియస్స;

పుబ్బే కతఞ్చ [పుబ్బే చ కతం (క.)] అపచాయమానో, తస్మా మిగం సరభం నో హనామి.

౧౪౬.నేసో మిగో మహారాజ, అసురేసో దిసమ్పతి;

ఏతం హన్త్వా మనుస్సిన్ద, భవస్సు అమరాధిపో.

౧౪౭.సచే చ రాజా [రాజ (సీ. స్యా. పీ.)] విచికిచ్ఛసే తువం, హన్తుం మిగం సరభం సహాయకం [సహాయకం మే (సీ. పీ.)];

సపుత్తదారో నరవీరసేట్ఠ [నరవిరియసేట్ఠ (సీ. పీ.)], గన్త్వా [గన్తా (సీ. పీ. అట్ఠ.)] తువం వేతరణిం యమస్స.

౧౪౮.కామం అహం జానపదా చ సబ్బే, పుత్తా చ దారా చ సహాయసఙ్ఘా;

గచ్ఛేము తం వేతరణిం యమస్స, న త్వేవ హఞ్ఞో మమ పాణదో యో [పాణదస్స (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౪౯.అయం మిగో కిచ్ఛగతస్స మయ్హం, ఏకస్స కత్తా వివనస్మి ఘోరే;

తం తాదిసం పుబ్బకిచ్చం సరన్తో, జానం మహాబ్రహ్మే కథం హనేయ్యం.

౧౫౦.మిత్తాభిరాధీ చిరమేవ జీవ, రజ్జం ఇమం ధమ్మగుణే [రజ్జమ్పిమం చస్స గణే (క.)] పసాస;

నారీగణేహి పరిచారియన్తో, మోదస్సు రట్ఠే తిదివేవ వాసవో.

౧౫౧.అక్కోధనో నిచ్చపసన్నచిత్తో, సబ్బాతిథీ యాచయోగో భవిత్వా [పాహునకే కరిత్వా (స్యా.), యాచయోగో విదిత్వా (క.)];

దత్వా చ భుత్వా చ యథానుభావం, అనిన్దితో సగ్గముపేహి ఠానన్తి.

సరభమిగజాతకం దసమం.

తేరసకనిపాతం నిట్ఠితం.

తస్సుద్దానం –

వరఅమ్బ కుఠారి సహంసవరో, అథరఞ్ఞస్మిం దూతకపఞ్చమకో;

అథ బోధి అకిత్తి సుతక్కరినా, అథ రురుమిగేనపరో సరభోతి.

౧౪. పకిణ్ణకనిపాతో

౪౮౪. సాలికేదారజాతకం (౧)

౧. సమ్పన్నం సాలికేదారం, సువా భుఞ్జన్తి కోసియ;
పటివేదేమి తే బ్రహ్మే, న నే [తే (సీ. స్యా.), నం (సీ. స్యా. పీ. అట్ఠ.), తం (క. అట్ఠ.)] వారేతుముస్సహే.

౨. ఏకో చ తత్థ సకుణో, యో నేసం [తేసం (సీ. అట్ఠ.)] సబ్బసున్దరో;
భుత్వా సాలిం యథాకామం, తుణ్డేనాదాయ గచ్ఛతి.

౩. ఓడ్డేన్తు [ఉజ్ఝన్తు (స్యా. క.) అఙ్గుత్తరనికాయే పస్సితబ్బం] వాళపాసాని, యథా వజ్ఝేథ సో దిజో;
జీవఞ్చ నం గహేత్వాన, ఆనయేహి [ఆనయేథ (సీ. పీ.)] మమన్తికే.

౪. ఏతే భుత్వా పివిత్వా చ [భుత్వా చ పిత్వా చ (పీ.)], పక్కమన్తి విహఙ్గమా;
ఏకో బద్ధోస్మి పాసేన, కిం పాపం పకతం మయా.

౫. ఉదరం నూన అఞ్ఞేసం, సువ అచ్చోదరం తవ;
భుత్వా సాలిం యథాకామం, తుణ్డేనాదాయ గచ్ఛసి.

౬. కోట్ఠం ను తత్థ పూరేసి, సువ వేరం ను తే మయా;
పుట్ఠో మే సమ్మ అక్ఖాహి, కుహిం సాలిం నిదాహసి [నిధీయసి (పీ.)].

౭. న మే వేరం తయా సద్ధిం, కోట్ఠో మయ్హం న విజ్జతి;
ఇణం ముఞ్చామిణం దమ్మి, సమ్పత్తో కోటసిమ్బలిం;
నిధిమ్పి తత్థ నిదహామి, ఏవం జానాహి కోసియ.

౮. కీదిసం తే ఇణదానం, ఇణమోక్ఖో చ కీదిసో;
నిధినిధానమక్ఖాహి , అథ పాసా పమోక్ఖసి.

౯. అజాతపక్ఖా తరుణా, పుత్తకా మయ్హ కోసియ;
తే మం భతా భరిస్సన్తి, తస్మా తేసం ఇణం దదే.

౧౦. మాతా పితా చ మే వుద్ధా, జిణ్ణకా గతయోబ్బనా;
తేసం తుణ్డేన హాతూన, ముఞ్చే పుబ్బకతం [పుబ్బే కతం (సీ.)] ఇణం.

౧౧. అఞ్ఞేపి తత్థ సకుణా, ఖీణపక్ఖా సుదుబ్బలా;

తేసం పుఞ్ఞత్థికో దమ్మి, తం నిధిం ఆహు పణ్డితా.

౧౨. ఈదిసం [ఏదిసం (సీ. పీ.)] మే ఇణదానం, ఇణమోక్ఖో చ ఈదిసో;
నిధినిధానమక్ఖామి [నిధిం నిధానం అక్ఖాతం (సీ. పీ.)], ఏవం జానాహి కోసియ.

౧౩. భద్దకో వతయం పక్ఖీ, దిజో పరమధమ్మికో;
ఏకచ్చేసు మనుస్సేసు, అయం ధమ్మో న విజ్జతి.

౧౪. భుఞ్జ సాలిం యథాకామం, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
పునాపి సువ పస్సేము, పియం మే తవ దస్సనం.

౧౫. భుత్తఞ్చ పీతఞ్చ తవస్సమమ్హి [తవస్సబ్యమ్హి (క.)], రత్తిఞ్చ [రతీ చ (సీ. పీ.)] నో కోసియ తే సకాసే;
నిక్ఖిత్తదణ్డేసు దదాహి దానం, జిణ్ణే చ మాతాపితరో భరస్సు.

౧౬. లక్ఖీ వత మే ఉదపాది అజ్జ, యో అద్దసాసిం పవరం [యోహం అదస్సం పరమం (స్యా. క.)] దిజానం;
సువస్స సుత్వాన సుభాసితాని, కాహామి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౧౭. సో కోసియో అత్తమనో ఉదగ్గో, అన్నఞ్చ పానఞ్చభిసఙ్ఖరిత్వా [అన్నఞ్చ పానం అభిసంహరిత్వా (క.)];
అన్నేన పానేన పసన్నచిత్తో, సన్తప్పయి సమణబ్రాహ్మణే చాతి.

సాలికేదారజాతకం [కేదారజాతకం (క.)] పఠమం.

౪౮౫. చన్దకిన్నరీజాతకం (౨)

౧౮. ఉపనీయతిదం మఞ్ఞే, చన్దే [లోహితమదేన మజ్జామి; విజహామి జీవితం పాణా, (సీ. పీ. అట్ఠ.)] లోహితమద్దనే;
అజ్జ జహామి జీవితం, పాణా [లోహితమదేన మజ్జామి; విజహామి జీవితం పాణా, (సీ. పీ. అట్ఠ.)] మే చన్దే నిరుజ్ఝన్తి.

౧౯. ఓసీది [ఓసధి (సీ. స్యా. పీ.), ఓసట్ఠి (క.), ఓసతి (అభినవటీకా), ఓసీదతి (?)] మే దుక్ఖం [దుక్ఖం మే (సీ. పీ.)] హదయం, మే డయ్హతే నితమ్మామి;
తవ చన్దియా సోచన్తియా, న నం అఞ్ఞేహి సోకేహి.

౨౦. తిణమివ వనమివ మిలాయామి [మిలయామి (సీ.), మియ్యామి (సీ. పీ. అట్ఠ.)], నదీ అపరిపుణ్ణావ [అపరిపుణ్ణియావ (సీ. పీ.)] సుస్సామి;
తవ చన్దియా సోచన్తియా, న నం అఞ్ఞేహి సోకేహి.

౨౧.

వస్సమివ సరే పాదే [వస్సంవ సరే పాదే (సీ.), వస్సంవ సరే పబ్బతపాదే (పీ.)], ఇమాని అస్సూని వత్తరే మయ్హం;

తవ చన్దియా సోచన్తియా, న నం అఞ్ఞేహి సోకేహి.

౨౨. పాపో ఖోసి [పాపోసి ఖో (సీ.), పాపో ఖో (స్యా. పీ.)] రాజపుత్త, యో మే ఇచ్ఛితం [ఇచ్ఛిత (సీ. స్యా. పీ.)] పతిం వరాకియా;

విజ్ఝసి వనమూలస్మిం, సోయం విద్ధో ఛమా సేతి.

౨౩. ఇమం మయ్హం హదయసోకం, పటిముఞ్చతు రాజపుత్త తవ మాతా;

యో మయ్హం హదయసోకో, కిమ్పురిసం అవేక్ఖమానాయ.

౨౪. ఇమం మయ్హం హదయసోకం, పటిముఞ్చతు రాజపుత్త తవ జాయా;

యో మయ్హం హదయసోకో, కిమ్పురిసం అవేక్ఖమానాయ.

౨౫. మా చ పుత్తం [పుత్తే (సీ. పీ.)] మా చ పతిం, అద్దక్ఖి రాజపుత్త తవ మాతా;

యో కిమ్పురిసం అవధి, అదూసకం మయ్హ కామా హి [మయ్హం కామా (క.)].

౨౬. మా చ పుత్తం మా చ పతిం, అద్దక్ఖి రాజపుత్త తవ జాయా;

యో కిమ్పురిసం అవధి, అదూసకం మయ్హ కామా హి.

౨౭. మా త్వం చన్దే రోది, మా సోచి వనతిమిరమత్తక్ఖి;

మమ త్వం హేహిసి భరియా, రాజకులే పూజితా నారీభి [నారీ (సీ. పీ.)].

౨౮. అపి నూనహం మరిస్సం, నాహం [న చ పనాహం (సీ. పీ.)] రాజపుత్త తవ హేస్సం;

యో కిమ్పురిసం అవధి, అదూసకం మయ్హ కామా హి.

౨౯. అపి భీరుకే అపి జీవితుకామికే, కిమ్పురిసి గచ్ఛ హిమవన్తం;

తాలీసతగరభోజనా, అఞ్ఞే [తాలిస్సతగరభోజనే, అరఞ్ఞే (సీ. పీ.)] తం మిగా రమిస్సన్తి.

౩౦. తే పబ్బతా తా చ కన్దరా, [తా చ గిరిగుహాయో (సీ. స్యా. పీ.)] తా చ గిరిగుహాయో తథేవ తిట్ఠన్తి [తా చ గిరిగుహాయో (సీ. స్యా. పీ.)];

తత్థేవ [తత్థ (సీ. స్యా. పీ.)] తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౧. తే పణ్ణసన్థతా రమణీయా, వాళమిగేహి అనుచిణ్ణా;

తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం [కాసం (సీ. స్యా. పీ.)].

౩౨. తే పుప్ఫసన్థతా రమణీయా, వాళమిగేహి అనుచిణ్ణా;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౩. అచ్ఛా సవన్తి గిరివన [గిరివర (సీ. పీ.)] నదియో, కుసుమాభికిణ్ణసోతాయో;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౪. నీలాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని [దస్సనేయ్యాని (సీ. పీ.)];
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౫. పీతాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౬. తమ్బాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౭. తుఙ్గాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౮. సేతాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౩౯. చిత్రాని హిమవతో పబ్బతస్స, కూటాని దస్సనీయాని;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౪౦. యక్ఖగణసేవితే గన్ధమాదనే, ఓసధేభి సఞ్ఛన్నే;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౪౧. కిమ్పురిససేవితే గన్ధమాదనే, ఓసధేభి సఞ్ఛన్నే;
తత్థేవ తం అపస్సన్తీ, కిమ్పురిస కథం అహం కస్సం.

౪౨. వన్దే తే అయిరబ్రహ్మే [అయ్యిరే బ్రహ్మే (క.)], యో మే ఇచ్ఛితం పతిం వరాకియా;
అమతేన అభిసిఞ్చి, సమాగతాస్మి పియతమేన.

౪౩. విచరామ దాని గిరివన [గిరివర (సీ. పీ.)] నదియో, కుసుమాభికిణ్ణసోతాయో;
నానాదుమవసనాయో [సేవనాయో (పీ.)], పియంవదా అఞ్ఞమఞ్ఞస్సాతి.

చన్దకిన్నరీజాతకం [చన్దకిన్నరజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] దుతియం.

౪౮౬. మహాఉక్కుసజాతకం (౩)

౪౪. ఉక్కా చిలాచా [మిలాచా (సీ. స్యా. పీ.)] బన్ధన్తి దీపే [బన్ధన్తి ఉద్ధా, దీపే (క.)], పజా మమం ఖాదితుం పత్థయన్తి;
మిత్తం సహాయఞ్చ వదేహి సేనక, ఆచిక్ఖ ఞాతిబ్యసనం దిజానం.

౪౫. దిజో దిజానం పవరోసి పక్ఖిమ [పక్ఖి (సీ. పీ.), పక్ఖి చ (స్యా.)], ఉక్కుసరాజ సరణం తం ఉపేమ [ఉపేమి (సీ. స్యా. పీ.)];
పజా మమం ఖాదితుం పత్థయన్తి, ఉద్ధా చిలాచా [మిలాచా (సీ. స్యా. పీ.)] భవ మే సుఖాయ.

౪౬. మిత్తం సహాయఞ్చ కరోన్తి పణ్డితా, కాలే అకాలే సుఖమేసమానా [మాసయానా (పీ.)];
కరోమి తే సేనక ఏతమత్థం, అరియో హి అరియస్స కరోతి కిచ్చం.

౪౭. యం హోతి కిచ్చం అనుకమ్పకేన, అరియస్స అరియేన కతం తయీదం [తవ యిదం (సీ. పీ.)];
అత్తానురక్ఖీ భవ మా అదయ్హి [అడయ్హి (సీ. పీ.)], లచ్ఛామ పుత్తే తయి జీవమానే.

౪౮. తవేవ [తమేవ (స్యా. క.)] రక్ఖావరణం కరోన్తో, సరీరభేదాపి న సన్తసామి;
కరోన్తి హేకే [హేతే (క. సీ. స్యా. పీ.)] సఖీనం సఖారో, పాణం చజన్తా [చజన్తి (సీ. పీ.)] సతమేస [సతానేస (పీ.)] ధమ్మో.

౪౯. సుదుక్కరం కమ్మమకాసి [మకా (సీ. పీ.)], అణ్డజాయం విహఙ్గమో;
అత్థాయ కురరో పుత్తే, అడ్ఢరత్తే అనాగతే.

౫౦. చుతాపి హేకే [ఏకే (సీ. పీ.)] ఖలితా సకమ్మునా, మిత్తానుకమ్పాయ పతిట్ఠహన్తి;
పుత్తా మమట్టా గతిమాగతోస్మి, అత్థం చరేథో [చరేథ (సీ. స్యా. పీ.)] మమ వారిచర [వారిఛన్న (సీ. పీ.)].

౫౧. ధనేన ధఞ్ఞేన చ అత్తనా చ, మిత్తం సహాయఞ్చ కరోన్తి పణ్డితా;
కరోమి తే సేనక ఏతమత్థం, అరియో హి అరియస్స కరోతి కిచ్చం.

౫౨. అప్పోస్సుక్కో తాత తువం నిసీద, పుత్తో పితు చరతి అత్థచరియం;
అహం చరిస్సామి తవేతమత్థం, సేనస్స పుత్తే పరితాయమానో.

౫౩. అద్ధా హి తాత సతమేస ధమ్మో, పుత్తో పితు యం చరే [పితునం చరే (క.), పితు యఞ్చరేథ (సీ. పీ.)] అత్థచరియం;

అప్పేవ మం దిస్వాన పవడ్ఢకాయం, సేనస్స పుత్తా న విహేఠయేయ్యుం.

౫౪. పసూ మనుస్సా మిగవీరసేట్ఠ [మిగవిరియసేట్ఠ (సీ. పీ.)], భయట్టితా [భయద్దితా (సీ. పీ.)] సేట్ఠముపబ్బజన్తి;
పుత్తా మమట్టా గతిమాగతోస్మి, త్వం నోసి రాజా భవ మే సుఖాయ.

౫౫. కరోమి తే సేనక ఏతమత్థం, ఆయామి తే తం దిసతం వధాయ;
కథఞ్హి విఞ్ఞూ పహు సమ్పజానో, న వాయమే అత్తజనస్స గుత్తియా.

౫౬. మిత్తఞ్చ కయిరాథ సుహదయఞ్చ [సుహద్దయఞ్చ (సీ.), సఖాఘరఞ్చ (పీ.)], అయిరఞ్చ కయిరాథ సుఖాగమాయ;
నివత్థకోచోవ [కోజోవ (సీ. పీ.)] సరేభిహన్త్వా, మోదామ పుత్తేహి సమఙ్గిభూతా.

౫౭. సకమిత్తస్స కమ్మేన, సహాయస్సాపలాయినో;
కూజన్తముపకూజన్తి , లోమసా హదయఙ్గమం.

౫౮. మిత్తం సహాయం అధిగమ్మ పణ్డితో, సో భుఞ్జతీ పుత్త పసుం ధనం వా;
అహఞ్చ పుత్తా చ పతీ చ మయ్హం, మిత్తానుకమ్పాయ సమఙ్గిభూతా.

౫౯. రాజవతా సూరవతా చ అత్థో, సమ్పన్నసఖిస్స భవన్తి హేతే;
సో మిత్తవా యసవా ఉగ్గతత్తో, అస్మింధలోకే [అస్మిఞ్చ లోకే (సీ. స్యా. పీ.)] మోదతి కామకామీ.

౬౦. కరణీయాని మిత్తాని, దళిద్దేనాపి సేనక;
పస్స మిత్తానుకమ్పాయ, సమగ్గమ్హా సఞాతకే [సఞాతకా (?)].

౬౧. సూరేన బలవన్తేన, యో మిత్తే [మేత్తే (సీ.), మిత్తం (స్యా.)] కురుతే దిజో;
ఏవం సో సుఖితో హోతి, యథాహం త్వఞ్చ సేనకాతి.

మహాఉక్కుసజాతకం తతియం.

౪౮౭. ఉద్దాలకజాతకం (౪)

౬౨. ఖరాజినా జటిలా పఙ్కదన్తా, దుమ్మక్ఖరూపా [దుమ్ముధరూపా (సీ. పీ. క.)] యే మన్తం జప్పన్తి [యేమే జపన్తి (సీ. పీ.), యేమే జప్పన్తి మన్తే (జా. ౧.౬.౧౦)];
కచ్చిన్ను తే మానుసకే పయోగే, ఇదం విదూ పరిముత్తా అపాయా.

౬౩. పాపాని కమ్మాని కరేథ [కరేయ్య (స్యా.), కత్వాన (జా. ౧.౬.౧౧)] రాజ, బహుస్సుతో చే న చరేయ్య ధమ్మం;
సహస్సవేదోపి న తం పటిచ్చ, దుక్ఖా పముచ్చే [పముఞ్చే (స్యా.)] చరణం అపత్వా.

౬౪. సహస్సవేదోపి న తం పటిచ్చ, దుక్ఖా పముచ్చే చరణం అపత్వా;
మఞ్ఞామి వేదా అఫలా భవన్తి, ససంయమం చరణఞ్ఞేవ సచ్చం.

౬౫. న హేవ వేదా అఫలా భవన్తి, ససంయమం చరణఞ్ఞేవ సచ్చం;
కిత్తిఞ్హి [కిత్తిఞ్చ (స్యా.)] పప్పోతి అధిచ్చ వేదే, సన్తిం పుణాతి [పునోతి (సీ. అట్ఠ.), పుణేతి (స్యా. జా. ౧.౬.౧౩), పునేతి (పీ.)] చరణేన దన్తో.

౬౬. భచ్చా మాతా పితా బన్ధూ, యేన జాతో సయేవ సో;
ఉద్దాలకో అహం భోతో [భోతి (క.)], సోత్తియాకులవంసకో [వంసతో (క.)].

౬౭. కథం భో బ్రాహ్మణో హోతి, కథం భవతి కేవలీ;
కథఞ్చ పరినిబ్బానం, ధమ్మట్ఠో కిన్తి వుచ్చతి.

౬౮. నిరంకత్వా అగ్గిమాదాయ బ్రాహ్మణో, ఆపో సిఞ్చం యజం ఉస్సేతి యూపం;
ఏవంకరో బ్రాహ్మణో హోతి ఖేమీ, ధమ్మే ఠితం తేన అమాపయింసు.

౬౯. న సుద్ధి సేచనేనత్థి, నాపి కేవలీ బ్రాహ్మణో;
న ఖన్తీ నాపి సోరచ్చం, నాపి సో పరినిబ్బుతో.

౭౦. కథం సో [భో (స్యా. క.)] బ్రాహ్మణో హోతి, కథం భవతి కేవలీ;
కథఞ్చ పరినిబ్బానం, ధమ్మట్ఠో కిన్తి వుచ్చతి.

౭౧. అఖేత్తబన్ధూ అమమో నిరాసో, నిల్లోభపాపో భవలోభఖీణో;
ఏవంకరో బ్రాహ్మణో హోతి ఖేమీ, ధమ్మే ఠితం తేన అమాపయింసు.

౭౨. ఖత్తియా బ్రాహ్మణా వేస్సా, సుద్దా చణ్డాలపుక్కుసా;
సబ్బేవ సోరతా దన్తా, సబ్బేవ పరినిబ్బుతా;
సబ్బేసం సీతిభూతానం, అత్థి సేయ్యోథ [సేయ్యోవ (సీ. పీ.)] పాపియో.

౭౩. ఖత్తియా బ్రాహ్మణా వేస్సా, సుద్దా చణ్డాలపుక్కుసా;
సబ్బేవ సోరతా దన్తా, సబ్బేవ పరినిబ్బుతా;
సబ్బేసం సీతిభూతానం, నత్థి సేయ్యోథ పాపియో.

౭౪. ఖత్తియా బ్రాహ్మణా వేస్సా, సుద్దా చణ్డాలపుక్కుసా;
సబ్బేవ సోరతా దన్తా, సబ్బేవ పరినిబ్బుతా.

౭౫. సబ్బేసం సీతిభూతానం, నత్థి సేయ్యోథ పాపియో;

పసత్థం [పసత్థం (స్యా॰), పసట్ఠం (క॰)] చరసి బ్రహ్మఞ్ఞం, సోత్తియాకులవంసతం.

౭౬. నానారత్తేహి వత్థేహి, విమానం భవతి ఛాదితం;

న తేసం ఛాయా వత్థానం, సో రాగో అనుపజ్జథ.

౭౭. ఏవమేవ [ఏవమేవం (పీ॰)] మనుస్సేసు, యదా సుజ్ఝన్తి మాణవా;

తే సజాతిం పముఞ్చన్తి [న తేసం జాతిం పుచ్ఛన్తి (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), న తేసం జాతి సుజ్ఝతి (క॰)],

ధమ్మమఞ్ఞాయ సుబ్బతాతి.

ఉద్దాలకజాతకం చతుత్థం.

౪౮౮. భిసజాతకం (౫)

౭౮. అస్సం గవం రజతం జాతరూపం, భరియఞ్చ సో ఇధ లభతం మనాపం;

పుత్తేహి దారేహి సమఙ్గి హోతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౭౯. మాలఞ్చ సో కాసికచన్దనఞ్చ, ధారేతు పుత్తస్స బహూ భవన్తు;

కామేసు తిబ్బం కురుతం అపేక్ఖం, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౦. పహూతధఞ్ఞో కసిమా యసస్సీ, పుత్తే గిహీ ధనిమా సబ్బకామే;

వయం అపస్సం ఘరమావసాతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౧. సో ఖత్తియో హోతు పసయ్హకారీ, రాజాభిరాజా [రాజాధిరాజా (స్యా॰ క॰)] బలవా యసస్సీ;

స చాతురన్తం మహిమావసాతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౨. సో బ్రాహ్మణో హోతు అవీతరాగో, ముహుత్తనక్ఖత్తపథేసు యుత్తో;

పూజేతు నం రట్ఠపతీ యసస్సీ, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౩. అజ్ఝాయకం సబ్బసమన్తవేదం [సబ్బసమత్తవేదం (సీ॰), సబ్బసమత్తవేదనం (పీ॰)], తపస్సినం మఞ్ఞతు సబ్బలోకో;

పూజేన్తు నం జానపదా సమేచ్చ, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౪. చతుస్సదం గామవరం సమిద్ధం, దిన్నఞ్హి సో భుఞ్జతు వాసవేన;

అవీతరాగో మరణం ఉపేతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౫. సో గామణీ హోతు సహాయమజ్ఝే, నచ్చేహి గీతేహి పమోదమానో;

సో రాజతో బ్యసన మాలత్థ [మా రాజతో వ్యసన’మలత్థ (సీ. స్యా. పీ.)] కిఞ్చి, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౬. యం ఏకరాజా పథవిం విజేత్వా, ఇత్థీసహస్సాన [ఇత్థీసహస్సస్స (సీ. పీ.)] ఠపేతు అగ్గం;
సీమన్తినీనం పవరా భవాతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యా అహాసి.

౮౭. ఇసీనఞ్హి సా సబ్బసమాగతానం, భుఞ్జేయ్య సాదుం అవికమ్పమానా;
చరాతు లాభేన వికత్థమానా, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యా అహాసి.

౮౮. ఆవాసికో హోతు మహావిహారే, నవకమ్మికో హోతు గజఙ్గలాయం [కజఙ్గలాయం (సీ. స్యా. పీ.)];
ఆలోకసన్ధిం దివసం [దివసా (సీ. స్యా. పీ.)] కరోతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౮౯. సో బజ్ఝతూ పాససతేహి ఛబ్బి [ఛమ్హి (సీ. పీ.), ఛస్సు (?)], రమ్మా వనా నియ్యతు రాజధానిం [రాజఠానిం (క.)];
తుత్తేహి సో హఞ్ఞతు పాచనేహి, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౯౦. అలక్కమాలీ తిపుకణ్ణవిద్ధో, లట్ఠీహతో సప్పముఖం ఉపేతు;
సకచ్ఛబన్ధో [సక్కచ్ఛబద్ధో (సీ. పీ.), సంకచ్ఛబన్ధో (నియ్య)] విసిఖం చరాతు, భిసాని తే బ్రాహ్మణ యో అహాసి.

౯౧. యో వే అనట్ఠంవ [అనట్ఠం (సీ. స్యా. పీ.)] నట్ఠన్తి చాహ, కామేవ సో లభతం భుఞ్జతఞ్చ [లభతు భుఞ్జతు చ (స్యా.)];
అగారమజ్ఝే మరణం ఉపేతు, యో వా భోన్తో సఙ్కతి కఞ్చిదేవ [కిఞ్చిదేవ (క.)].

౯౨. యదేసమానా విచరన్తి లోకే, ఇట్ఠఞ్చ కన్తఞ్చ బహూనమేతం;
పియం మనుఞ్ఞం చిధ జీవలోకే, కస్మా ఇసయో నప్పసంసన్తి కామే.

౯౩. కామేసు వే హఞ్ఞరే బజ్ఝరే చ, కామేసు దుక్ఖఞ్చ భయఞ్చ జాతం;
కామేసు భూతాధిపతీ పమత్తా, పాపాని కమ్మాని కరోన్తి మోహా.

౯౪. తే పాపధమ్మా పసవేత్వ పాపం, కాయస్స భేదా నిరయం వజన్తి;
ఆదీనవం కామగుణేసు దిస్వా, తస్మా ఇసయో నప్పసంసన్తి కామే.

౯౫. వీమంసమానో ఇసినో భిసాని, తీరే గహేత్వాన థలే నిధేసిం;
సుద్ధా అపాపా ఇసయో వసన్తి, ఏతాని తే బ్రహ్మచారీ భిసాని.

౯౬. న తే నటా నో పన కీళనేయ్యా, న బన్ధవా నో పన తే సహాయా;

కిస్మిం వుపత్థమ్భ సహస్సనేత్త, ఇసీహి త్వం కీళసి దేవరాజ.

౯౭. ఆచరియో మేసి పితా చ మయ్హం, ఏసా పతిట్ఠా ఖలితస్స బ్రహ్మే;
ఏకాపరాధం ఖమ భూరిపఞ్ఞ, న పణ్డితా కోధబలా భవన్తి.

౯౮. సువాసితం ఇసినం ఏకరత్తం, యం వాసవం భూతపతిద్దసామ;
సబ్బేవ భోన్తో సుమనా భవన్తు, యం బ్రాహ్మణో పచ్చుపాదీ భిసాని.

౯౯. అహఞ్చ సారిపుత్తో చ, మోగ్గల్లానో చ కస్సపో;
అనురుద్ధో పుణ్ణో ఆనన్దో, తదాసుం సత్త భాతరో.

౧౦౦.భగినీ ఉప్పలవణ్ణా చ, దాసీ ఖుజ్జుత్తరా తదా;
చిత్తో గహపతి దాసో, యక్ఖో సాతాగిరో తదా.

౧౦౧.పాలిలేయ్యో [పారిలేయ్యో (సీ. పీ.)] తదా నాగో, మధుదో [మధువా (సీ. పీ.)] సేట్ఠవానరో;
కాళుదాయీ తదా సక్కో, ఏవం ధారేథ జాతకన్తి.

భిసజాతకం పఞ్చమం.

౪౮౯. సురుచిజాతకం (౬)

౧౦౨.మహేసీ సురుచినో [రుచినో (సీ. స్యా. పీ.)] భరియా, ఆనీతా పఠమం అహం;
దస వస్ససహస్సాని, యం మం సురుచిమానయి.

౧౦౩. సాహం బ్రాహ్మణ రాజానం, వేదేహం మిథిలగ్గహం;
నాభిజానామి కాయేన, వాచాయ ఉద చేతసా;
సురుచిం అతిమఞ్ఞిత్థ [అతిమఞ్ఞిత్థో (సీ. పీ.), అతిమఞ్ఞితా (?)], ఆవి [ఆవిం (సీ. పీ.)] వా యది వా రహో.

౧౦౪.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;
ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౦౫.భత్తు మమ సస్సు మాతా, పితా చాపి చ సస్సురో;
తే మం బ్రహ్మే వినేతారో, యావ అట్ఠంసు జీవితం.

౧౦౬.సాహం అహింసారతినీ, కామసా [కామసో (సీ.)] ధమ్మచారినీ [ధమ్మచారిణీ (సీ.)];
సక్కచ్చం తే ఉపట్ఠాసిం, రత్తిన్దివమతన్దితా.

౧౦౭.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;

ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౦౮.సోళసిత్థిసహస్సాని, సహభరియాని బ్రాహ్మణ;
తాసు ఇస్సా వా కోధో వా, నాహు మయ్హం కుదాచనం.

౧౦౯.హితేన తాసం నన్దామి, న చ మే కాచి అప్పియా;
అత్తానంవానుకమ్పామి, సదా సబ్బా సపత్తియో.

౧౧౦.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;
ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౧౧.దాసే కమ్మకరే పేస్సే [పోసే (స్యా. క.)], యే చఞ్ఞే అనుజీవినో;
పేసేమి [పోసేమి (సీ. స్యా. పీ.)] సహధమ్మేన, సదా పముదితిన్ద్రియా.

౧౧౨.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;
ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౧౩.సమణే బ్రాహ్మణే చాపి, అఞ్ఞే చాపి వనిబ్బకే;
తప్పేమి అన్నపానేన, సదా పయతపాణినీ.

౧౧౪.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;
ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౧౫.చాతుద్దసిం పఞ్చద్దసిం [పన్నరసిం (సీ. పీ.)], యా చ పక్ఖస్స అట్ఠమీ [అట్ఠమిం (సీ. పీ.)];
పాటిహారియపక్ఖఞ్చ, అట్ఠఙ్గసుసమాగతం [అట్ఠఙ్గసుసమాహితం (సబ్బత్థ) వి. వ. ౧౭౬ పాళియా అట్ఠకథా పస్సితబ్బా];
ఉపోసథం ఉపవసామి [ఉపవసిం (క.)], సదా సీలేసు సంవుతా.

౧౧౬.ఏతేన సచ్చవజ్జేన, పుత్తో ఉప్పజ్జతం ఇసే;
ముసా మే భణమానాయ, ముద్ధా ఫలతు సత్తధా.

౧౧౭.సబ్బేవ తే ధమ్మగుణా, రాజపుత్తి యసస్సిని;
సంవిజ్జన్తి తయి భద్దే, యే త్వం కిత్తేసి అత్తని.

౧౧౮.ఖత్తియో జాతిసమ్పన్నో, అభిజాతో యసస్సిమా;
ధమ్మరాజా విదేహానం, పుత్తో ఉప్పజ్జతే తవ [తవం (సీ. పీ.)].

౧౧౯. దుమ్మీ [రుమ్మీ (సీ. పీ.)] రజోజల్లధరో, అఘే వేహాయసం ఠితో;

మనుఞ్ఞం భాససే వాచం, యం మయ్హం హదయఙ్గమం.

౧౨౦. దేవతానుసి సగ్గమ్హా, ఇసి వాసి [చాపి (క.)] మహిద్ధికో;

కో వాసి త్వం అనుప్పత్తో, అత్తానం మే పవేదయ.

౧౨౧. యం దేవసఙ్ఘా వన్దన్తి, సుధమ్మాయం సమాగతా;

సోహం సక్కో సహస్సక్ఖో, ఆగతోస్మి తవన్తికే.

౧౨౨. ఇత్థియో [ఇత్థియా (పీ.)] జీవలోకస్మిం, యా హోతి [హోన్తి (సీ. స్యా.)] సమచారినీ [సమచారిణీ (సీ.)];

మేధావినీ సీలవతీ, సస్సుదేవా పతిబ్బతా.

౧౨౩. తాదిసాయ సుమేధాయ, సుచికమ్మాయ నారియా;

దేవా దస్సనమాయన్తి, మానుసియా అమానుసా.

౧౨౪. త్వఞ్చ భద్దే సుచిణ్ణేన, పుబ్బే సుచరితేన చ;

ఇధ రాజకులే జాతా, సబ్బకామసమిద్ధినీ.

౧౨౫. అయఞ్చ తే రాజపుత్తి, ఉభయత్థ కటగ్గహో;

దేవలోకూపపత్తీ చ, కిత్తీ చ ఇధ జీవితే.

౧౨౬. చిరం సుమేధే సుఖినీ, ధమ్మమత్తని పాలయ;

ఏసాహం తిదివం యామి, పియం మే తవ దస్సనన్తి.

సురుచిజాతకం ఛట్ఠం.

౪౯౦. పఞ్చుపోసథికజాతకం (౭)

౧౨౭. అప్పోస్సుక్కో దాని తువం కపోత, విహఙ్గమ న తవ భోజనత్థో;

ఖుదం [ఖుద్దం (స్యా. క.), ఖుధం (సక్కత-పాకతానురూపం)] పిపాసం అధివాసయన్తో, కస్మా భవంపోసథికో

కపోత [కపోతో (సీ. పీ.)].

౧౨౮. అహం పురే గిద్ధిగతో కపోతియా, అస్మిం పదేసస్మిముభో రమామ;

అథగ్గహీ సాకుణికో కపోతిం, అకామకో తాయ వినా అహోసిం.

౧౨౯. నానాభవా విప్పయోగేన తస్సా, మనోమయం వేదన వేదయామి [వేదనం వేదియామి (సీ. పీ.)];

తస్మా అహంపోసథం పాలయామి, రాగో మమం మా పునరాగమాసి.

౧౩౦. అనుజ్జుగామీ ఉరగా దుజివ్హ [ఉరగ ద్విజివ్హ (సీ.)], దాఠావుధో ఘోరవిసోసి సప్ప;
ఖుదం పిపాసం అధివాసయన్తో, కస్మా భవంపోసథికో ను దీఘ [దీఘో (సీ. పీ.)].

౧౩౧. ఉసభో అహూ బలవా గామికస్స, చలక్కకూ వణ్ణబలూపపన్నో;
సో మం అక్కమి తం కుపితో అడంసి, దుక్ఖాభితుణ్ణో మరణం ఉపాగా [ఉపాగమి (సీ. పీ.)].

౧౩౨. తతో జనా నిక్ఖమిత్వాన గామా, కన్దిత్వా రోదిత్వా [కన్దిత్వ రోదిత్వ (సీ.)] అపక్కమింసు;
తస్మా అహంపోసథం పాలయామి, కోధో మమం మా పునరాగమాసి.

౧౩౩. మతాన మంసాని బహూ సుసానే, మనుస్సరూపం తవ భోజనే తం;
ఖుదం పిపాసం అధివాసయన్తో, కస్మా భవంపోసథికో సిఙ్గాల [సిగాలో (సీ. పీ.)].

౧౩౪. పవిసి [పవిస్సం (సీ. పీ.), పవిస్స (స్యా.)] కుచ్ఛిం మహతో గజస్స, కుణపే రతో హత్థిమంసేసు గిద్ధో
[హత్థిమంసే పగిద్ధో (సీ. పీ.)];
ఉణ్హో చ వాతో తిఖిణా చ రస్మియో, తే సోసయుం తస్స కరీసమగ్గం.

౧౩౫. కిసో చ పణ్డూ చ అహం భదన్తే, న మే అహూ నిక్ఖమనాయ మగ్గో;
మహా చ మేఘో సహసా పవస్సి, సో తేమయీ తస్స కరీసమగ్గం.

౧౩౬. తతో అహం నిక్ఖమిసం భదన్తే, చన్దో యథా రాహుముఖా పముత్తో;
తస్మా అహంపోసథం పాలయామి, లోభో మమం మా పునరాగమాసి.

౧౩౭. వమ్మీకథూపస్మిం కిపిల్లికాని, నిప్పోథయన్తో తువం పురే చరాసి;
ఖుదం పిపాసం అధివాసయన్తో, కస్మా భవంపోసథికో ను అచ్ఛ [అచ్ఛో (సీ. పీ.)].

౧౩౮. సకం నికేతం అతిహీళయానో [అతిహేళయానో (స్యా. క.)], అత్రిచ్ఛతా [అత్రిచ్ఛతాయ (సీ. స్యా. పీ.)]
మల్లగామం [మలతం (సీ. పీ.), మల్లయతం (క.)] అగచ్ఛిం;
తతో జనా నిక్ఖమిత్వాన గామా, కోదణ్డకేన పరిపోథయింసు మం.

౧౩౯. సో భిన్నసీసో రుహిరమక్ఖితఙ్గో, పచ్చాగమాసిం సకం [స సకం (స్యా. క.),’థ సకం (?)] నికేతం;
తస్మా అహంపోసథం పాలయామి, అత్రిచ్ఛతా మా పునరాగమాసి.

౧౪౦. యం నో అపుచ్ఛిత్థ తువం భదన్తే, సబ్బేవ బ్యాకరిమ్హ యథా పజానం;
మయమ్పి పుచ్ఛామ తువం భదన్తే, కస్మా భవంపోసథికో ను బ్రహ్మే.

౧౪౧.అనూపలిత్తో మమ అస్సమమ్హి, పచ్చేకబుద్ధో ముహుత్తం నిసీది;

సో మం అవేదీ గతిమాగతిఞ్చ, నామఞ్చ గోత్తం చరణఞ్చ సబ్బం.

౧౪౨.ఏవమ్పహం వన్ది న [ఏవమ్పహం నగ్గహే (సీ. పీ.)] తస్స పాదే, న చాపి నం మానగతేన పుచ్ఛిం;

తస్మా అహంపోసథం పాలయామి, మానో మమం మా పునరాగమాసీతి.

పఞ్చుపోసథికజాతకం సత్తమం.

౪౯౧. మహామోరజాతకం (౮)

౧౪౩.సచే హి త్యాహం ధనహేతు గాహితో, మా మం వధీ జీవగాహం గహేత్వా;

రఞ్ఞో చ [రఞ్ఞోవ (సీ. పీ.)] మం సమ్మ ఉపన్తికం [ఉపన్తి (సీ. స్యా. పీ.)] నేహి, మఞ్ఞే ధనం లచ్ఛసినప్పరూపం.

౧౪౪.న మే అయం తుయ్హ వధాయ అజ్జ, సమాహితో చాపధురే [చాపవరే (సీ. పీ.), చాపవరో (స్యా.)] ఖురప్పో;

పాసఞ్చ త్యాహం అధిపాతయిస్సం, యథాసుఖం గచ్ఛతు మోరరాజా.

౧౪౫.యం సత్త వస్సాని మమానుబన్ధి, రత్తిన్దివం ఖుప్పిపాసం సహన్తో;

అథ కిస్స మం పాసవసూపనీతం, పముత్తవే ఇచ్ఛసి బన్ధనస్మా.

౧౪౬ పాణాతిపాతా విరతో నుసజ్జ, అభయం ను తే సబ్బభూతేసు దిన్నం;

యం మం తువం పాసవసూపనీతం, పముత్తవే ఇచ్ఛసి బన్ధనస్మా.

౧౪౭.పాణాతిపాతా విరతస్స బ్రూహి, అభయఞ్చ యో సబ్బభూతేసు దేతి;

పుచ్ఛామి తం మోరరాజేతమత్థం, ఇతో చుతో కిం లభతే సుఖం సో.

౧౪౮.పాణాతిపాతా విరతస్స బ్రూమి, అభయఞ్చ యో సబ్బభూతేసు దేతి;

దిట్ఠేవ ధమ్మే లభతే పసంసం, సగ్గఞ్చ సో యాతి సరీరభేదా.

౧౪౯.న సన్తి దేవా ఇతి ఆహు [ఇచ్చాహు (సీ. పీ.)] ఏకే, ఇధేవ జీవో విభవం ఉపేతి;

తథా ఫలం సుకతదుక్కటానం, దత్తుపఞ్ఞత్తఞ్చ వదన్తి దానం;

తేసం వచో అరహతం సద్దహానో, తస్మా అహం సకుణే బాధయామి.

౧౫౦.చన్దో చ సురియో చ ఉభో సుదస్సనా, గచ్ఛన్తి ఓభాసయమన్తలిక్ఖే;

ఇమస్స లోకస్స పరస్స వా తే, కథం ను తే ఆహు మనుస్సలోకే.

౧౫౧.చన్దో చ సురియో చ ఉభో సుదస్సనా, గచ్ఛన్తి ఓభాసయమన్తలిక్ఖే;

పరస్స లోకస్స న తే ఇమస్స, దేవాతి తే ఆహు మనుస్సలోకే.

౧౫౨ఏత్థేవ తే నీహతా హీనవాదా, అహేతుకా యే న వదన్తి కమ్మం;

తథా ఫలం సుకతదుక్కటానం, దత్తుపఞ్ఞత్తం యే చ వదన్తి దానం.

౧౫౩.అద్ధా హి సచ్చం వచనం తవేదం [తవేతం (సీ. స్యా. పీ.)], కథఞ్హి దానం అఫలం భవేయ్య [వదేయ్య (సీ. పీ.)];

తథా ఫలం సుకతదుక్కటానం, దత్తుపఞ్ఞత్తఞ్చ కథం భవేయ్య.

౧౫౪కథంకరో కిన్తికరో కిమాచరం, కిం సేవమానో కేన తపోగుణేన;

అక్ఖాహి [అక్ఖాహి తం దాని (క.)] మే మోరరాజేతమత్థం, యథా అహం నో నిరయం పతేయ్యం.

౧౫౫యే కేచి అత్థి సమణా పథబ్యా, కాసాయవత్థా అనగారియా తే;

పాతోవ పిణ్డాయ చరన్తి కాలే, వికాలచరియా విరతా హి సన్తో.

౧౫౬.తే తత్థ కాలేనుపసఙ్కమిత్వా, పుచ్ఛాహి యం తే మనసో పియం సియా;

తే తే పవక్ఖన్తి యథాపజానం, ఇమస్స లోకస్స పరస్స చత్థం.

౧౫౭.తచంవ జిణ్ణం ఉరగో పురాణం, పణ్డూపలాసం హరితో దుమోవ;

ఏసప్పహీనో మమ లుద్దభావో, జహామహం లుద్దకభావమజ్జ.

౧౫౮యే చాపి మే సకుణా అత్థి బద్ధా, సతానినేకాని నివేసనస్మిం;

తేసమ్పహం [తేసం అహం (స్యా. క.)] జీవితమజ్జ దమ్మి, మోక్ఖఞ్చ తే పత్తా [పత్తో (సీ.), అచ్ఛ (స్యా.)] సకం నికేతం.

౧౫౯.లుద్దో చరీ పాసహత్థో అరఞ్ఞే, బాధేతు మోరాధిపతిం యసస్సిం;

బన్ధిత్వా [బన్ధిత్వ (సీ. పీ.)] మోరాధిపతిం యసస్సిం, దుక్ఖా స పముచ్చి [దుక్ఖా పముచ్చి (సీ.), దుక్ఖా పముఞ్చి (స్యా. పీ.)] యథాహం పముత్తోతి.

మహామోరజాతకం అట్ఠమం.

౪౯౨. తచ్ఛసూకరజాతకం (౯)

౧౬౦.యదేసమానా విచరిమ్హ, పబ్బతాని వనాని చ;

అన్వేసం విచరిం [విపులే (స్యా. క.)] ఞాతీ, తేమే అధిగతా మయా.

౧౬౧.బహుఞ్చిదం మూలఫలం, భక్ఖో చాయం అనప్పకో;

రమ్మా చిమా గిరీనజ్జో [గిరినదియో (సీ. పీ.)], ఫాసువాసో భవిస్సతి.

౧౬౨.ఇధేవాహం వసిస్సామి, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
అప్పోస్సుక్కో నిరాసఙ్కీ, అసోకో అకుతోభయో.

౧౬౩. అఞ్ఞమ్పి [అఞ్ఞం హి (సీ. పీ.)] లేణం పరియేస, సత్తు నో ఇధ విజ్జతి;
సో తచ్ఛ సూకరే హన్తి, ఇధాగన్త్వా వరం వరం.

౧౬౪.కో నుమ్హాకం [కో నమ్హాకం (సీ. పీ.)] ఇధ సత్తు, కో ఞాతీ సుసమాగతే;
దుప్పధంసే [అప్పధంసే (సీ. పీ.)] పధంసేతి, తం మే అక్ఖాథ పుచ్ఛితా.

౧౬౫.ఉద్ధగ్గరాజీ మిగరాజా, బలీ దాఠావుధో మిగో;
సో తచ్ఛ సూకరే హన్తి, ఇధాగన్త్వా వరం వరం.

౧౬౬.న నో దాఠా న విజ్జన్తి [ను విజ్జన్తి (క.)], బలం కాయే సమోహితం;
సబ్బే సమగ్గా హుత్వాన, వసం కాహామ ఏకకం.

౧౬౭.హదయఙ్గమం కణ్ణసుఖం, వాచం భాససి తచ్ఛక;
యోపి యుద్ధే పలాయేయ్య, తమ్పి పచ్ఛా హనామసే.

౧౬౮.పాణాతిపాతా విరతో ను అజ్జ, అభయం ను తే సబ్బభూతేసు దిన్నం;
దాఠా ను తే మిగవధాయ [మిగ విరియం (సీ. స్యా. పీ.)] న సన్తి, యో సఙ్ఘపత్తో కపణోవ ఝాయసి.

౧౬౯.న మే దాఠా న విజ్జన్తి, బలం కాయే సమోహితం;
ఞాతీ చ దిస్వాన సామగ్గీ ఏకతో, తస్మా చ ఝాయామి వనమ్హి ఏకకో.

౧౭౦. ఇమస్సుదం యన్తి దిసోదిసం పురే, భయట్టితా లేణగవేసినో పుథు;
తే దాని సఙ్గమ్మ వసన్తి ఏకతో, యత్థట్ఠితా దుప్పసహజ్జ తే మయా.

౧౭౧. పరిణాయకసమ్పన్నా, సహితా ఏకవాదినో;
తే మం సమగ్గా హింసేయ్యుం, తస్మా నేసం న పత్థయే [అపత్థపే (పీ.)].

౧౭౨.ఏకోవ ఇన్దో అసురే జినాతి, ఏకోవ సేనో హన్తి దిజే పసయ్హ;
ఏకోవ బ్యగ్ఘో మిగసఙ్ఘపత్తో, వరం వరం హన్తి బలఞ్హి తాదిసం.

౧౭౩. న హేవ ఇన్దో న సేనో, నపి బ్యగ్ఘో మిగాధిపో;
సమగ్గే సహితే ఞాతీ, న బ్యగ్ఘే [బ్యగ్ఘే చ (సీ. పీ.), బ్యగ్ఘో న (స్యా.)] కురుతే వసే.

౧౭౪.కుమ్భీలకా సకుణకా, సఙ్ఘినో గణచారినో;
సమ్మోదమానా ఏకజ్ఝం, ఉప్పతన్తి డయన్తి చ.

౧౭౫.తేసఞ్చ డయమానానం, ఏకేత్థ అపసక్కతి [అపవత్తతి (సీ. పీ.)];
తఞ్చ సేనో నితాళేతి, వేయ్యగ్ఘియేవ సా గతి.

౧౭౬.ఉస్సాహితో జటిలేన, లుద్దేనామిసచక్ఖునా;
దాఠీ దాఠీసు పక్ఖన్ది, మఞ్ఞమానో యథా పురే.

౧౭౭. సాధు సమ్బహులా ఞాతీ, అపి రుక్ఖా అరఞ్ఞజా;
సూకరేహి సమగ్గేహి, బ్యగ్ఘో ఏకాయనే హతో.

౧౭౮.బ్రాహ్మణఞ్చేవ బ్యగ్ఘఞ్చ, ఉభో హన్త్వాన సూకరా.
ఆనన్దినో పముదితా, మహానాదం పనాదిసుం.

౧౭౯.తే సు ఉదుమ్బరమూలస్మిం, సూకరా సుసమాగతా;
తచ్ఛకం అభిసిఞ్చింసు, ''త్వం నో రాజాసి ఇస్సరో''తి.

తచ్ఛసూకరజాతకం నవమం.

౪౯౩. మహావాణిజజాతకం (౧౦)

౧౮౦.వాణిజా సమితిం కత్వా, నానారట్ఠతో ఆగతా;
ధనాహరా పక్కమింసు, ఏకం కత్వాన గామణిం.

౧౮౧.తే తం కన్తారమాగమ్మ, అప్పభక్ఖం అనోదకం;
మహానిగ్రోధమద్దక్ఖుం, సీతచ్ఛాయం మనోరమం.

౧౮౨.తే చ తత్థ నిసీదిత్వా, తస్స రుక్ఖస్స ఛాయయా [ఛాదియా (సీ. స్యా. పీ.)];
వాణిజా సమచిన్తేసుం, బాలా మోహేన పారుతా.

౧౮౩.అల్లాయతే [అద్దాయతే (సీ. పీ.)] అయం రుక్ఖో, అపి వారీవ [వారి చ (సీ. పీ.)] సన్దతి;
ఇఙ్ఘస్స పురిమం సాఖం, మయం ఛిన్దామ వాణిజా.

౧౮౪.సా చ ఛిన్నావ పగ్ఘరి, అచ్ఛం వారిం అనావిలం;
తే తత్థ న్హత్వా పివిత్వా, యావతిచ్ఛింసు వాణిజా.

౧౮౫.దుతియం సమచిన్తేసుం, బాలా మోహేన పారుతా;

ఇఛ్ఛస్స దక్ఖిణం సాఖం, మయం ఛిన్దామ వాణిజా.

౧౮౬.సా చ ఛిన్నావ పగ్ఘరి, సాలిమంసోదనం బహుం;

అప్పోదవణ్ణే కుమ్మాసే, సిఙ్గిం విదలసూపియో [సిఙ్గిం బిదలసూపియో (సీ. పీ.), సిఙ్గీవేరం లసూపియో (క.) సిఙ్గీన్తి సిఙ్గీవేరాదికం ఉత్తరిభఙ్గం; విదలసూపియోతి ముగ్గసూపాదయో (అట్ఠ.) విదలం కలాయాదిమ్హి వత్తతీతి సక్కతాభిధానే].

౧౮౭.తే తత్థ భుత్వా ఖాదిత్వా [భుత్వా చ పివిత్వా చ (పీ.)], యావతిచ్ఛింసు వాణిజా;

తతియం సమచిన్తేసుం, బాలా మోహేన పారుతా;

ఇఛ్ఛస్స పచ్ఛిమం సాఖం, మయం ఛిన్దామ వాణిజా.

౧౮౮.సా చ ఛిన్నావ పగ్ఘరి, నారియో సమలఙ్కతా;

విచిత్రవత్థాభరణా, ఆముత్తమణికుణ్డలా.

౧౮౯.అపి సు వాణిజా ఏకా, నారియో పణ్ణవీసతి;

సమన్తా పరివారింసు [పరికరింసు (సీ. స్యా. పీ.)], తస్స రుక్ఖస్స ఛాయయా [ఛాదియా (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౯౦.తే తాహి పరిచారేత్వా [పరివారేత్వా (సీ. స్యా. పీ.)], యావతిచ్ఛింసు వాణిజా;

చతుత్థం సమచిన్తేసుం, బాలా మోహేన పారుతా;

ఇఛ్ఛస్స ఉత్తరం సాఖం, మయం ఛిన్దామ వాణిజా.

౧౯౧.సా చ ఛిన్నావ పగ్ఘరి, ముత్తా వేళురియా బహూ;

రజతం జాతరూపఞ్చ, కుత్తియో పటియాని చ.

౧౯౨.కాసికాని చ వత్థాని, ఉద్దియాని చ కమ్బలా [ఉద్దియానే చ కమ్బలే (సీ. పీ.)];

తే తత్థ భారే బన్ధిత్వా, యావతిచ్ఛింసు వాణిజా.

౧౯౩.పఞ్చమం సమచిన్తేసుం, బాలా మోహేన పారుతా;

ఇఛ్ఛస్స మూలే [మూలం (సీ. పీ. క.)] ఛిన్దామ, అపి భియ్యో లభామసే.

౧౯౪.అథుట్ఠహి సత్థవాహో, యాచమానో కతఞ్జలీ;

నిగ్రోధో కిం పరజ్ఝతి [అపరజ్ఝథ (సీ.), అపరజ్ఝతి (స్యా. పీ.)], వాణిజా భద్దమత్థు తే.

౧౯౫.వారిదా పురిమా సాఖా, అన్నపానఞ్చ దక్ఖిణా;

నారిదా పచ్ఛిమా సాఖా, సబ్బకామే చ ఉత్తరా;

నిగ్రోధో కిం పరజ్ఝతి, వాణిజా భద్దమత్థు తే.

౧౯౬.యస్స రుక్ఖస్స ఛాయాయ, నిసీదేయ్య సయేయ్య వా;
న తస్స సాఖం భఞ్జేయ్య, మిత్తదుబ్భో హి పాపకో.

౧౯౭.తే చ తస్సానాదియిత్వా [తస్స అనాదిత్వా (సీ. స్యా.)], ఏకస్స వచనం బహూ;
నిసితాహి కుఠారీహి [కుధారీహి (క.)], మూలతో నం ఉపక్కముం.

౧౯౮.తతో నాగా నిక్ఖమింసు, సన్నద్ధా పణ్ణవీసతి;
ధనుగ్గహానం తిసతా, ఛసహస్సా చ వమ్మినో.

౧౯౯.ఏతే హనథ బన్ధథ, మా వో ముఞ్చిత్థ [ముచ్చిత్థ (పీ.)] జీవితం;
ఠపేత్వా సత్థవాహంవ, సబ్బే భస్మం [భస్మి (సీ.)] కరోథ నే.

౨౦౦.తస్మా హి పణ్డితో పోసో, సమ్పస్సం అత్థమత్తనో;
లోభస్స న వసం గచ్ఛే, హనేయ్యారిసకం [హనేయ్య దిసతం (సీ.), హనేయ్య దిసకం (స్యా.)] మనం.

౨౦౧.ఏవ [ఏత (సీ. పీ.)] మాదీనవం ఞత్వా, తణ్హా దుక్ఖస్స సమ్భవం;
వీతతణ్హో అనాదానో, సతో భిక్ఖు పరిబ్బజేతి.

మహావాణిజజాతకం దసమం.

౪౯౪. సాధినజాతకం (౧౧)

౨౦౨.అబ్భుతో వత లోకస్మిం, ఉప్పజ్జి లోమహంసనో;
దిబ్బో రథో పాతురహు, వేదేహస్స యసస్సినో.

౨౦౩.దేవపుత్తో మహిద్ధికో, మాతలి [మాతలీ (సీ.)] దేవసారథి;
నిమన్తయిత్థ రాజానం, వేదేహం మిథిలగ్గహం.

౨౦౪.ఏహిమం రథమారుయ్హ, రాజసేట్ఠ దిసమ్పతి;
దేవా దస్సనకామా తే, తావతింసా సఇన్దకా;
సరమానా హి తే దేవా, సుధమ్మాయం సమచ్ఛరే.

౨౦౫.తతో చ రాజా సాధినో [సాధీనో (సీ. పీ.)], వేదేహో మిథిలగ్గహో [పముఖో రథమారుహి (సీ. పీ.)];
సహస్సయుత్తమారుయ్హ [యుత్తం అభిరుయ్హ (సీ.)], అగా దేవాన సన్తికే;
తం దేవా పటినన్దింసు, దిస్వా రాజానమాగతం.

౨౦౬.స్వాగతం తే మహారాజ, అథో తే అదురాగతం;

నిసీద దాని రాజీసి [రాజిసి (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], దేవరాజస్స సన్తికే.

౨౦౭.సక్కోపి పటినన్దిత్థ, వేదేహం మిథిలగ్గహం;

నిమన్తయిత్థ [నిమన్తయీ చ (సీ॰ పీ॰)] కామేహి, ఆసనేన చ వాసవో.

౨౦౮.సాధు ఖోసి అనుప్పత్తో, ఆవాసం వసవత్తినం;

వస దేవేసు రాజీసి, సబ్బకామసమిద్ధిసు;

తావతింసేసు దేవేసు, భుఞ్జ కామే అమానుసే.

౨౦౯.అహం పురే సగ్గగతో రమామి, నచ్చేహి గీతేహి చ వాదితేహి;

సో దాని అజ్జ న రమామి సగ్గే, ఆయుం ను ఖీణో [ఖీణం (స్యా॰)] మరణం ను సన్తికే;

ఉదాహు మూళ్హోస్మి జనిన్దసేట్ఠ.

౨౧౦.న తాయు [న చాయు (సీ॰ పీ॰ క॰)] ఖీణం మరణఞ్చ [మరణం తే (సీ॰ పీ॰)] దూరే, న చాపి మూళ్హో నరవీరసేట్ఠ;

తుయ్హఞ్చ [తవఞ్చ (సీ॰ పీ॰), తవ చ (క॰)] పుఞ్ఞాని పరిత్తకాని, యేసం విపాకం ఇధ వేదయిత్థో [వేదయతో (పీ॰ క॰)].

౨౧౧.వస దేవానుభావేన, రాజసేట్ఠ దిసమ్పతి;

తావతింసేసు దేవేసు, భుఞ్జ కామే అమానుసే.

౨౧౨.యథా యాచితకం యానం, యథా యాచితకం ధనం;

ఏవం సమ్పదమేవేతం, యం పరతో దానపచ్చయా.

౨౧౩.న చాహమేతమిచ్ఛామి, యం పరతో దానపచ్చయా;

సయంకతాని పుఞ్ఞాని, తం మే ఆవేణికం [ఆవేణియం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰), ఆవేనికం (క॰)] ధనం.

౨౧౪.సోహం గన్త్వా మనుస్సేసు, కాహామి కుసలం బహుం;

దానేన సమచరియాయ, సంయమేన దమేన చ;

యం కత్వా సుఖితో హోతి, న చ పచ్ఛానుతప్పతి.

౨౧౫.ఇమాని తాని ఖేత్తాని, ఇమం నిక్ఖం సుకుణ్డలం;

ఇమా తా హరితానూపా, ఇమా నజ్జో సవన్తియో.

౨౦౬.ఇమా తా పోక్ఖరణీ రమ్మా, చక్కవాకపకూజితా [చక్కవాకూపకూజితా (సీ. పీ.)];

మన్దాలకేహి సఞ్ఛన్నా, పదుముప్పలకేహి చ;

యస్సిమాని మమాయింసు, కిం ను తే దిసతం గతా.

౨౦౭.తానీధ ఖేత్తాని సో భూమిభాగో, తేయేవ ఆరామవనుపచారా [తే ఆరామా తే వన'మే పచారా (సీ. పీ.), తే యేవ ఆరామవనాని సఞ్చరా (క.)];

తమేవ మయ్హం జనతం అపస్సతో, సుఞ్ఞంవ మే నారద ఖాయతే దిసా.

౨౦౮దిట్ఠా మయా విమానాని, ఓభాసేన్తా చతుద్దిసా;

సమ్ముఖా దేవరాజస్స, తిదసానఞ్చ సమ్ముఖా.

౨౦౯.వుత్థం మే భవనం దిబ్యం [దిబ్బం (సీ. పీ.)], భుత్తా కామా అమానుసా;

తావతింసేసు దేవేసు, సబ్బకామసమిద్ధిసు.

౨౧౦సోహం ఏతాదిసం హిత్వా, పుఞ్ఞాయమ్హి ఇధాగతో;

ధమ్మమేవ చరిస్సామి, నాహం రజ్జేన అత్థికో.

౨౧౧అదణ్డావచరం మగ్గం, సమ్మాసమ్బుద్ధదేసితం;

తం మగ్గం పటిపజ్జిస్సం, యేన గచ్ఛన్తి సుబ్బతాతి.

సాధినజాతకం [సాధినరాజజాతకం (స్యా.)] ఏకాదసమం.

౪౯౫. దసబ్రాహ్మణజాతకం (౧౨)

౨౧౨రాజా అవోచ విధురం, ధమ్మకామో యుధిట్ఠిలో;

బ్రాహ్మణే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౧౩.విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు [భుఞ్జేయ్యుం (సీ.)] భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౧౪దుల్లభా బ్రాహ్మణా దేవ, సీలవన్తో బహుస్సుతా;

విరతా మేథునా ధమ్మా, యే తే భుఞ్జేయ్యు భోజనం.

౨౧౫దస ఖలు మహారాజ, యా తా బ్రాహ్మణజాతియో;

తేసం విభఙ్గం విచయం [విచియ (క.)], విత్థారేన సుణోహి మే.

౨౧౬పసిబ్బకే గహేత్వాన, పుణ్ణే మూలస్స సంవుతే;

ఓసధికాయో [ఓసధికాయే (స్యా॰ క॰)] గన్థేన్తి, న్హాపయన్తి [నహాయన్తి (సీ॰ పీ॰)] జపన్తి చ.

౨౨౭.తికిచ్ఛకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౨౮.అపేతా తే చ [తే (సీ॰ పీ॰)] బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా [రాజా చ (స్యా॰ క॰)] కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౨౯.విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౩౦.కిఙ్కిణికాయో [కిఙ్కణికాయో (క॰), కిఙ్కిణియో (స్యా॰)] గహేత్వా [గహేత్వాన (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], ఘోసేన్తి పురతోపి తే;

పేసనానిపి గచ్ఛన్తి, రథచరియాసు సిక్ఖరే.

౨౩౧.పరిచారకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౩౨.అపేతా తే చ బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౩౩. విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౩౪.కమణ్డలుం గహేత్వాన, వఙ్కదణ్డఞ్చ బ్రాహ్మణా;

పచ్చుపేస్సన్తి రాజానో, గామేసు నిగమేసు చ;

నాదిన్నే వుట్ఠహిస్సామ, గామమ్హి వా వనమ్హి వా [వామమ్హి చ వనమ్హి చ (సీ॰ పీ॰), గామమ్హి నిగమమ్హి వా (స్యా॰)].

౨౩౫.నిగ్గాహకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౩౬. అపేతా తే చ బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౩౭. విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౩౮. పరూళ్హకచ్ఛనఖలోమా , పఙ్కదన్తా రజస్సిరా;

ఓకిణ్ణా రజరేణూహి, యాచకా విచరన్తి తే.

౨౩౯. ఖాణుఘాతసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౪౦. అపేతా తే చ బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౪౧ విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౪౨ హరీతకం [హరీటకం (బహూసు)] ఆమలకం, అమ్బం జమ్బుం విభీతకం [అమ్బజమ్బువిభీటకం (సీ. పీ.)];

లబుజం దన్తపోణాని, బేలువా బదరాని చ.

౨౪౩. రాజాయతనం ఉచ్ఛు-పుటం, ధూమనేత్తం మధు-అఞ్జనం;

ఉచ్చావచాని పణియాని, విపణేన్తి జనాధిప.

౨౪౪ వాణిజకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౪౫ అపేతా తే చ బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౪౬. విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౪౭. కసి-వాణిజ్జం [కసిం వణిజ్జం (సీ. పీ.)] కారేన్తి, పోసయన్తి అజేళకే;

కుమారియో పవేచ్ఛన్తి, వివాహన్తావహన్తి చ.

౨౪౮. సమా అమ్బట్ఠవేస్సేహి, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౪౯. అపేతా తే చ బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౫౦. విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౫౧. నిక్ఖిత్తభిక్ఖం భుఞ్జన్తి, గామేస్వేకే పురోహితా;

బహూ తే [నే (స్యా. క.)] పరిపుచ్ఛన్తి, అణ్డచ్ఛేదా నిలఞ్ఛకా [తిలఞ్ఛకా (పీ.)].

౨౫౨. పసూపి తత్థ హఞ్ఞన్తి, మహింసా సూకరా అజా;

గోఘాతకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౫౩. అపేతా తే బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౫౪. విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౫౫. అసిచమ్మం గహేత్వాన, ఖగ్గం పగ్గయ్హ బ్రాహ్మణా;

వేస్సపథేసు తిట్ఠన్తి, సత్థం అబ్బాహయన్తిపి.

౨౫౬. సమా గోపనిసాదేహి, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౫౭.అపేతా తే బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౫౮విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౫౯అరఞ్ఞే కుటికం కత్వా, కూటాని కారయన్తి తే;

ససబిళారే బాధేన్తి, ఆగోధా మచ్ఛకచ్ఛపం.

౨౬౦.తే లుద్దకసమా రాజ [లుద్దకా తే మహారాజ (సీ. పీ.)], తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౬౧.అపేతా తే బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౬౨విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౬౩.అఞ్ఞే ధనస్స కామా హి, హేట్ఠామఞ్చే పసక్కితా [పసక్ఖితా (సీ. స్యా. పీ.)];

రాజానో ఉపరి న్హాయన్తి, సోమయాగే ఉపట్ఠితే.

౨౬౪మలమజ్జకసమా రాజ, తేపి వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౬౫అపేతా తే బ్రహ్మఞ్ఞా,

(ఇతి రాజా కోరబ్యో)

న తే వుచ్చన్తి బ్రాహ్మణా;

అఞ్ఞే విధుర పరియేస, సీలవన్తే బహుస్సుతే.

౨౬౬.విరతే మేథునా ధమ్మా, యే మే భుఞ్జేయ్యు భోజనం;

దక్ఖిణం సమ్మ దస్సామ, యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౬౭.అత్థి ఖో బ్రాహ్మణా దేవ, సీలవన్తో బహుస్సుతా;

విరతా మేథునా ధమ్మా, యే తే భుఞ్జేయ్యు భోజనం.

౨౬౮.ఏకఞ్చ భత్తం భుఞ్జన్తి, న చ మజ్జం పివన్తి తే;

అక్ఖాతా తే మహారాజ, తాదిసే నిపతామసే.

౨౬౯.ఏతే ఖో బ్రాహ్మణా విధుర, సీలవన్తో బహుస్సుతా;

ఏతే విధుర పరియేస, ఖిప్పఞ్చ నే [ఖిప్పంవ నే (క.)] నిమన్తయాతి.

దసబ్రాహ్మణజాతకం ద్వాదసమం.

౪౯౬. భిక్ఖాపరమ్పరజాతకం (౧౩)

౨౭౦.సుఖుమాలరూపం దిస్వా [దిస్వాన (క. సీ. అట్ఠ.)], రట్ఠా వివనమాగతం;

కూటాగారవరూపేతం, మహాసయనముపాసితం [ముపోచితం (బహూసు)].

౨౭౧.తస్స తే పేమకేనాహం, అదాసిం వడ్ఢమోదనం [బద్ధమోదనం (సీ. పీ.)];

సాలీనం విచితం భత్తం, సుచిం మంసూపసేచనం.

౨౭౨.తం త్వం భత్తం పటిగ్గయ్హ, బ్రాహ్మణస్స అదాసయి [అదాపయి (సీ. స్యా. పీ.)];

అత్తానం [అత్తనా (పీ. అట్ఠ. పాఠన్తరం)] అనసిత్వాన, కోయం ధమ్మో నమత్థు తే.

౨౭౩.ఆచరియో బ్రాహ్మణో మయ్హం, కిచ్చాకిచ్చేసు బ్యావటో [వావటో (క.)];

గరు చ ఆమన్తనీయో [ఆమన్తణీయో (సీ. పీ.)] చ, దాతుమరహామి భోజనం.

౨౭౪.బ్రాహ్మణం దాని పుచ్ఛామి, గోతమం రాజపూజితం;

రాజా తే భత్తం పాదాసి, సుచిం మంసూపసేచనం.

౨౭౫.తం త్వం భత్తం పటిగ్గయ్హ, ఇసిస్స భోజనం అదా;

అఖేత్తఞ్ఞూసి దానస్స, కోయం ధమ్మో నమత్థు తే.

౨౭౬.భరామి పుత్త [పుత్తే (సీ. పీ.)] దారే చ, ఘరేసు గధితో [గథితో (సీ. పీ.)] అహం;

భుఞ్జే మానుసకే కామే, అనుసాసామి రాజినో.

౨౭౭.ఆరఞ్ఞికస్స [ఆరఞ్ఞకస్స (సీ. పీ.)] ఇసినో, చిరరత్తం తపస్సినో;

వుడ్ఢస్స భావితత్తస్స, దాతుమరహామి భోజనం.

౨౬౮.ఇసిఞ్చ దాని పుచ్ఛామి, కిసం ధమనిసన్థతం;
పరూళ్హకచ్ఛనఖలోమం, పఙ్కదన్తం రజస్సిరం.

౨౬౯.ఏకో అరఞ్ఞే విహరసి [విహాసి (క.)], నావకఙ్ఖసి జీవితం;
భిక్ఖు కేన తయా సేయ్యో, యస్స త్వం భోజనం అదా.

౨౭౦.ఖణన్తాలుకలమ్బాని [ఖణమాలుకలమ్బాని (స్యా. క.)], బిలాలితక్కలాని చ [బిళాలితక్కళాని చ (సీ. పీ.)];
ధునం సామాకనీవారం, సఙ్ఘారియం పసారియం [సంహారియం పహారియం (స్యా.), సంసారియం పసారియం (క.)].

౨౭౧.సాకం భిసం మధుం మంసం, బదరామలకాని చ;
తాని ఆహరిత్వా [ఆహత్వ (సీ. స్యా.)] భుఞ్జామి, అత్థి మే సో పరిగ్గహో.

౨౭౨.పచన్తో అపచన్తస్స, అమమస్స సకిఞ్చనో [అకిఞ్చనో (క.)];
అనాదానస్స సాదానో, దాతుమరహామి భోజనం.

౨౭౩.భిక్ఖుఞ్చ దాని పుచ్ఛామి, తుణ్హీమాసీన సుబ్బతం;
ఇసి తే భత్తం పాదాసి, సుచిం మంసూపసేచనం.

౨౭౪.తం త్వం భత్తం పటిగ్గయ్హ, తుణ్హీ భుఞ్జసి ఏకకో;
నాఞ్ఞం కఞ్చి [కిఞ్చి (క.)] నిమన్తేసి, కోయం ధమ్మో నమత్థు తే.

౨౭౫.న పచామి న పాచేమి, న ఛిన్దామి న ఛేదయే;
తం మం అకిఞ్చనం ఞత్వా, సబ్బపాపేహి ఆరతం.

౨౭౬.వామేన భిక్ఖమాదాయ, దక్ఖిణేన కమణ్డలుం;
ఇసి మే భత్తం పాదాసి, సుచిం మంసూపసేచనం.

౨౭౭.ఏతే హి దాతుమరహన్తి, సమమా సపరిగ్గహా;
పచ్చనీకమహం మఞ్ఞే, యో దాతారం నిమన్తయే.

౨౭౮.అత్థాయ వత మే అజ్జ, ఇధాగచ్ఛి రథేసభో;
సోహం అజ్జ పజానామి [ఇతో పుబ్బే న జానామి (సీ. పీ.)], యత్థ దిన్నం మహప్ఫలం.

౨౮౯ రట్ఠేసు గిద్ధా రాజానో, కిచ్చాకిచ్చేసు బ్రాహ్మణా;
ఇసీ మూలఫలే గిద్ధా, విప్పముత్తా చ భిక్ఖవోతి.

భిక్ఖాపరమ్పరజాతకం తేరసమం.

తస్సుద్దానం –

సువ కిన్నర ముక్క ఖరాజినసో, భిసజాత మహేసి కపోతవరో;
అథ మోర సతచ్చక వాణిజకో, అథ రాజ సబ్రాహ్మణ భిక్ఖపరన్తి.

పకిణ్ణకనిపాతం నిట్ఠితం.

౧౫. వీసతినిపాతో

౪౯౭. మాతఙ్గజాతకం (౧)

౧. కుతో ను ఆగచ్ఛసి దుమ్మవాసీ [రుమ్మవాసీ (సీ. పీ.)], ఓతల్లకో పంసుపిసాచకోవ;
సఙ్కారచోళం పటిముఞ్చ [పటిముచ్చ (సీ. పీ.)] కణ్ఠే, కో రే తువం హోసి [హోహిసి (సీ. పీ.)] అదక్ఖిణేయ్యో.

౨. అన్నం తవేదం [తవ ఇదం (క. సీ. పీ.), తవయిదం (స్యా.)] పకతం యసస్సి, తం ఖజ్జరే భుఞ్జరే పియ్యరే చ;
జానాసి మం త్వం పరదత్తూపజీవిం, ఉత్తిట్ఠపిణ్డం లభతం సపాకో.

౩. అన్నం మమేదం [మమ ఇదం (క. సీ. పీ.), మమయిదం (స్యా.)] పకతం బ్రాహ్మణానం, అత్తత్థాయ సద్ధహతో
మమేదం [మమ ఇదం (క. సీ. పీ.), మమయిదం (స్యా.)];
అపేహి ఏత్తో కిమిధట్ఠితోసి, న మాదిసా తుయ్హం దదన్తి జమ్మ.

౪. థలే చ నిన్నే చ వపన్తి బీజం, అనూపఖేత్తే ఫలమాసమానా [మాససానా (సీ. పీ.), మాసిం సమానా (స్యా.)];
ఏతాయ సద్ధాయ దదాహి దానం, అప్పేవ ఆరాధయే దక్ఖిణేయ్యే.

౫. ఖేత్తాని మయ్హం విదితాని లోకే, యేసాహం బీజాని పతిట్ఠపేమి;
యే బ్రాహ్మణా జాతిమన్తూపపన్నా, తానీధ ఖేత్తాని సుపేసలాని.

౬. జాతిమదో చ అతిమానితా చ, లోభో చ దోసో చ మదో చ మోహో;
ఏతే అగుణా యేసు చ సన్తి [యేసు వసన్తి (సీ. పీ.)] సబ్బే, తానీధ ఖేత్తాని అపేసలాని.

౭. జాతిమదో చ అతిమానితా చ, లోభో చ దోసో చ మదో చ మోహో;
ఏతే అగుణా యేసు న సన్తి సబ్బే, తానీధ ఖేత్తాని సుపేసలాని.

౮. క్వేత్థ గతా [క్వత్థ గతా (స్యా.), కత్థేవ భట్ఠా (పీ.)] ఉపజోతియో చ, ఉపజ్ఝాయో చ అథవా గణ్డకుచ్ఛి [అణ్డకుచ్ఛి
(సీ. స్యా. పీ.)];
ఇమస్స దణ్డఞ్చ వధఞ్చ దత్వా, గలే గహేత్వా ఖలయాథ [గలయాథ (క.)] జమ్మం.

౯. గిరిం నఖేన ఖణసి, అయో దన్తేహి [దన్తేన (సీ. పీ.)] ఖాదసి;
జాతవేదం పదహసి, యో ఇసిం పరిభాససి.

౧౦. ఇదం వత్వాన మాతఙ్గో, ఇసి సచ్చపరక్కమో;
అన్తలిక్ఖస్మిం పక్కామి [పక్కమి (క.)], బ్రాహ్మణానం ఉదిక్ఖతం.

౧౧. ఆవేల్లితం [అవేఠితం (సీ. పీ.)] పిట్ఠితో ఉత్తమఙ్గం, బాహుం [బాహం (సీ. పీ.)] పసారేతి అకమ్మనేయ్యం [అకమ్పనేయ్యం (క.)];
సేతాని అక్ఖీని యథా మతస్స, కో మే ఇమం పుత్తమకాసి ఏవం.

౧౨. ఇధాగమా సమణో దుమ్మవాసీ, ఓతల్లకో పంసుపిసాచకోవ;
సఙ్కారచోళం పటిముఞ్చ కణ్ఠే, సో తే ఇమం పుత్తమకాసి ఏవం.

౧౩. కతమం దిసం అగమా భూరిపఞ్ఞో, అక్ఖాథ మే మాణవా ఏతమత్థం;
గన్త్వాన తం పటికరేము అచ్చయం, అప్పేవ నం పుత్త లభేము జీవితం.

౧౪. వేహాయసం అగమా భూరిపఞ్ఞో, పథద్ధునో పన్నరసేవ చన్దో;
అపి చాపి సో పురిమదిసం అగచ్ఛి, సచ్చప్పటిఞ్ఞో ఇసి సాధురూపో.

౧౫. ఆవేల్లితం పిట్ఠితో ఉత్తమఙ్గం, బాహుం పసారేతి అకమ్మనేయ్యం;
సేతాని అక్ఖీని యథా మతస్స, కో మే ఇమం పుత్తమకాసి ఏవం.

౧౬. యక్ఖా హవే సన్తి మహానుభావా, అన్వాగతా ఇసయో సాధురూపా;
తే దుట్ఠచిత్తం కుపితం విదిత్వా, యక్ఖా హి తే పుత్తమకంసు ఏవం.

౧౭. యక్ఖా చ మే పుత్తమకంసు ఏవం, త్వఞ్ఞేవ మే మా కుద్ధో [కుద్ధ (క.)] బ్రహ్మచారి;
తుమ్హేవ [తుయ్హేవ (క.)] పాదే సరణం గతాస్మి, అన్వాగతా పుత్తసోకేన భిక్ఖు.

౧౮. తదేవ హి ఏతరహి చ మయ్హం, మనోపదోసో న మమత్థి [మమ నత్థి (పీ.)] కోచి;
పుత్తో చ తే వేదమదేన మత్తో, అత్థం న జానాతి అధిచ్చ వేదే.

౧౯. అద్ధా హవే భిక్ఖు ముహుత్తకేన, సమ్ముయ్హతేవ పురిసస్స సఞ్ఞా;
ఏకాపరాధం [ఏతాపరాధం (క.)] ఖమ భూరిపఞ్ఞ, న పణ్డితా కోధబలా భవన్తి.

౨౦. ఇదఞ్చ మయ్హం ఉత్తిట్ఠపిణ్డం, తవ [నత్థి సీ. పీ. పోత్థకేసు] మణ్డబ్యో భుఞ్జతు అప్పపఞ్ఞో;
యక్ఖా చ తే నం [తే పుత్తం (స్యా.)] న విహేఠయెయ్యుం, పుత్తో చ తే హేస్సతి [హోహితి (సీ. పీ.)] సో అరోగో.

౨౧. మణ్డబ్య బాలోసి పరిత్తపఞ్ఞో, యో పుఞ్ఞఖేత్తానమకోవిదోసి;
మహక్కసావేసు దదాసి దానం, కిలిట్ఠకమ్మేసు అసఞ్ఞతేసు.

౨౨. జటా చ కేసా అజినా నివత్థా, జరూదపానంవ ముఖం పరూళ్హం;

పజం ఇమం పస్సథ దుమ్మరూపం [రుమ్మరూపిం (సీ. పీ.)], న జటాజినం తాయతి అప్పపఞ్ఞం.

౨౩. యేసం రాగో చ దోసో చ, అవిజ్జా చ విరాజితా;
ఖీణాసవా అరహన్తో, తేసు దిన్నం మహప్ఫలన్తి.

మాతఙ్గజాతకం పఠమం.

౪౯౮. చిత్తసమ్భూతజాతకం (౨)

౨౪. సబ్బం నరానం సఫలం సుచిణ్ణం, న కమ్మునా కిఞ్చన మోఘమత్థి;
పస్సామి సమ్భూతం మహానుభావం, సకమ్మునా పుఞ్ఞఫలూపపన్నం.

౨౫. సబ్బం నరానం సఫలం సుచిణ్ణం, న కమ్మునా కిఞ్చన మోఘమత్థి;
కచ్చిన్ను చిత్తస్సపి ఏవమేవం, ఇద్ధో మనో తస్స యథాపి మయ్హం.

౨౬. సబ్బం నరానం సఫలం సుచిణ్ణం, న కమ్మునా కిఞ్చన మోఘమత్థి;
చిత్తమ్పి జానాహి [చిత్తం విజానాహి (సీ. పీ.)] తథేవ దేవ, ఇద్ధో మనో తస్స యథాపి తుయ్హం.

౨౭. భవం ను చిత్తో సుతమఞ్ఞతో తే, ఉదాహు తే కోచి నం ఏతదక్ఖా;
గాథా సుగీతా న మమత్థి కఙ్ఖా, దదామి తే గామవరం సతఞ్చ.

౨౮. న చాహం చిత్తో సుతమఞ్ఞతో మే, ఇసీ చ మే ఏతమత్థం అసంసి;
“గన్త్వాన రఞ్ఞో పటిగాహి [పటిగాయి (స్యా. క.), పటిగాయ (?)] గాథం, అపి తే వరం అత్తమనో దదేయ్య” [అపి ను తే వరం అత్తమనో దదేయ్య (స్యా.), అపి ను తే అత్తమనో వరం దదే (క.)].

౨౯. యోజేన్తు వే రాజరథే, సుకతే చిత్తసిబ్బనే;
కచ్ఛం నాగానం బన్ధథ, గీవేయ్యం పటిముఞ్చథ.

౩౦. ఆహఞ్ఞన్తు [ఆహఞ్ఞరే (స్యా.)] భేరిముదిఙ్గసఙ్ఖే [సఙ్ఖా (స్యా.)], సీఘాని యానాని చ యోజయన్తు;
అజ్జేవహం అస్సమం తం గమిస్సం, యత్థేవ దక్ఖిస్సమిసిం నిసిన్నం.

౩౧. సులద్ధలాభో వత మే అహోసి, గాథా సుగీతా పరిసాయ మజ్ఝే;
స్వాహం ఇసిం సీలవతూపపన్నం, దిస్వా పతీతో సుమనోహమస్మి.

౩౨. ఆసనం ఉదకం పజ్జం, పటిగ్గణ్హాతు నో భవం;
అగ్ఘే భవన్తం పుచ్ఛామ, అగ్ఘం కురుతు నో భవం.

౩౩. రమ్మఞ్చ తే ఆవసథం కరోన్తు, నారీగణేహి పరిచారయస్సు;

కరోహి ఓకాసమనుగ్గహాయ, ఉభోపి మం ఇస్సరియం కరోమ.

౩౪. దిస్వా ఫలం దుచ్చరితస్స రాజ, అథో సుచిణ్ణస్స మహావిపాకం;
అత్తానమేవ పటిసంయమిస్సం, న పత్థయే పుత్త [పుత్తం (సీ. పీ.)] పసుం ధనం వా.

౩౫. దసేవిమా వస్సదసా, మచ్చానం ఇధ జీవితం;
అపత్తఞ్ఞేవ తం ఓధిం, నళో ఛిన్నోవ సుస్సతి.

౩౬. తత్థ కా నన్ది కా ఖిడ్డా, కా రతీ కా ధనేసనా;
కిం మే పుత్తేహి దారేహి, రాజ ముత్తోస్మి బన్ధనా.

౩౭. సోహం ఏవం పజానామి [సో అహం సుప్పజానామి (సీ. పీ.)], మచ్చు మే నప్పమజ్జతి;
అన్తకేనాధిపన్నస్స, కా రతీ కా ధనేసనా.

౩౮. జాతి నరానం అధమా జనిన్ద, చణ్డాలయోని ద్విపదాకనిట్ఠా [దిపదాకనిట్ఠా (సీ. పీ.)];
సకేహి కమ్మేహి సుపాపకేహి, చణ్డాలగబ్భే [చణ్డాలిగబ్భే (స్యా.)] అవసిమ్హ పుబ్బే.

౩౯. చణ్డాలాహువమ్హ అవన్తీసు, మిగా నేరఞ్జరం పతి;
ఉక్కుసా నమ్మదాతీరే [రమ్మదాతీరే (స్యా. క.)], త్యజ్జ బ్రాహ్మణఖత్తియా.

౪౦. ఉపనీయతి జీవితమప్పమాయు, జరూపనీతస్స న సన్తి తాణా;
కరోహి పఞ్చాల మమేత [మమేవ (స్యా. క.)] వాక్యం, మాకాసి కమ్మాని దుక్ఖుద్రయాని.

౪౧. ఉపనీయతి జీవితమప్పమాయు, జరూపనీతస్స న సన్తి తాణా;
కరోహి పఞ్చాల మమేత వాక్యం, మాకాసి కమ్మాని దుక్ఖప్ఫలాని.

౪౨. ఉపనీయతి జీవితమప్పమాయు, జరూపనీతస్స న సన్తి తాణా;
కరోహి పఞ్చాల మమేత వాక్యం, మాకాసి కమ్మాని రజస్సిరాని.

౪౩. ఉపనీయతి జీవితమప్పమాయు, వణ్ణం జరా హన్తి నరస్స జియ్యతో;
కరోహి పఞ్చాల మమేత వాక్యం, మాకాసి కమ్మం నిరయూపపత్తియా.

౪౪. అద్ధా హి సచ్చం వచనం తవేతం, యథా ఇసీ భాససి ఏవమేతం;
కామా చ మే సన్తి అనప్పరూపా, తే దుచ్చజా మాదిసకేన భిక్ఖు.

౪౫. నాగో యథా పఙ్కమజ్ఝే బ్యసన్నో, పస్సం థలం నాభిసమ్భోతి గన్తుం;

ఏవమ్ప్యహం [ఏవమహం (స్యా.)] కామపఙ్కే బ్యసన్నో, న భిక్ఖునో మగ్గమనుబ్బజామి.

౪౬. యథాపి మాతా చ పితా చ పుత్తం, అనుసాసరే కిన్తి సుఖీ భవేయ్య;

ఏవమ్పి మం త్వం అనుసాస భన్తే, యథా చిరం [యమాచరం (సీ. పీ. క. అట్ఠ.)] పేచ్చ సుఖీ భవేయ్యం.

౪౭. నో చే తువం ఉస్సహసే జనిన్ద, కామే ఇమే మానుసకే పహాతుం;

ధమ్మిం [ధమ్మం (సీ. పీ.)] బలిం పట్ఠపయస్సు రాజ, అధమ్మకారో తవ [అధమ్మకారో చ తే (సీ. స్యా. పీ.)] మాహు రట్ఠే.

౪౮. దూతా విధావన్తు దిసా చతస్సో, నిమన్తకా సమణబ్రాహ్మణానం;

తే అన్నపానేన ఉపట్ఠహస్సు, వత్థేన సేనాసనపచ్చయేన చ.

౪౯. అన్నేన పానేన పసన్నచిత్తో, సన్తప్పయ సమణబ్రాహ్మణే చ;

దత్వా చ భుత్వా చ యథానుభావం, అనిన్దితో సగ్గముపేహి [ముపేతి (పీ. క.)] ఠానం.

౫౦. సచే చ తం రాజ మదో సహేయ్య, నారీగణేహి పరిచారయన్తం;

ఇమమేవ గాథం మనసీ కరోహి, భాసేసి [భాసేహి (స్యా. పీ. క.)] చేనం పరిసాయ మజ్ఝే.

౫౧. అబ్భోకాససయో జన్తు, వజన్త్యా ఖీరపాయితో;

పరికిణ్ణో సువానేహి [సుపినేహి (సీ. పీ.)], స్వాజ్జ రాజాతి వుచ్చతీతి.

చిత్తసమ్భూతజాతకం దుతియం.

౪౯౯. సివిజాతకం (౩)

౫౨. దూరే అపస్సం థేరోవ, చక్ఖుం యాచితుమాగతో;

ఏకనేత్తా భవిస్సామ, చక్ఖుం మే దేహి యాచితో.

౫౩. కేనానుసిట్ఠో ఇధ మాగతోసి, వనిబ్బక [వణిబ్బక (సీ.)] చక్ఖుపథాని యాచితుం;

సుదుచ్చజం యాచసి ఉత్తమఙ్గం, యమాహు నేత్తం పురిసేన దుచ్చజం.

౫౪. యమాహు దేవేసు సుజమ్పతీతి, మఘవాతి నం ఆహు మనుస్సలోకే;

తేనానుసిట్ఠో ఇధ మాగతోస్మి, వనిబ్బకో చక్ఖుపథాని యాచితుం.

౫౫. వనిబ్బతో [వనిబ్బకో (స్యా. పీ.)] మయ్హ వనిం [వనం (క.), వణిం (సీ. స్యా. పీ.)] అనుత్తరం, దదాహి తే చక్ఖుపథాని యాచితో;

దదాహి మే చక్ఖుపథం అనుత్తరం, యమాహు నేత్తం పురిసేన దుచ్చజం.

౫౬. యేన అత్థేన ఆగచ్ఛి [ఆగఞ్ఛి (సీ. పీ.)], యమత్థమభిపత్థయం;
తే తే ఇజ్ఝన్తు సఙ్కప్పా, లభ చక్ఖూని బ్రాహ్మణ.

౫౭. ఏకం తే యాచమానస్స, ఉభయాని దదామహం;
స చక్ఖుమా గచ్ఛ జనస్స పేక్ఖతో, యదిచ్ఛసే త్వం తదతే సమిజ్ఝతు.

౫౮. మా నో దేవ అదా చక్ఖుం, మా నో సబ్బే పరాకరి [పరక్కరి (స్యా. క. అట్ఠ.), పరిక్కరి (క.) పరి + ఆ + కరి = పరాకరి];
ధనం దేహి మహారాజ, ముత్తా వేళురియా బహూ.

౫౯. యుత్తే దేవ రథే దేహి, ఆజానీయే చలఙ్కతే;
నాగే దేహి మహారాజ, హేమకప్పనవాససే.

౬౦. యథా తం సివయో [సీవియో (స్యా.)] సబ్బే, సయోగ్గా సరథా సదా;
సమన్తా పరికిరేయ్యుం [పరికరేయ్యుం (స్యా. పీ.)], ఏవం దేహి రథేసభ.

౬౧. యో వే దస్సన్తి వత్వాన, అదానే కురుతే మనో;
భూమ్యం [భూమ్యా (సీ. పీ.)] సో పతితం పాసం, గీవాయం పటిముఞ్చతి.

౬౨. యో వే దస్సన్తి వత్వాన, అదానే కురుతే మనో;
పాపా పాపతరో హోతి, సమ్పత్తో యమసాధనం.

౬౩. యఞ్హి యాచే తఞ్హి దదే, యం న యాచే న తం దదే;
స్వాహం తమేవ దస్సామి, యం మం యాచతి బ్రాహ్మణో.

౬౪. ఆయుం ను వణ్ణం ను సుఖం బలం ను, కిం పత్థయానో ను జనిన్ద దేసి;
కథఞ్హి రాజా సివినం అనుత్తరో, చక్ఖూని దజ్జా పరలోకహేతు.

౬౫. న వాహమేతం యససా దదామి, న పుత్తమిచ్ఛే న ధనం న రట్ఠం;
సతఞ్చ ధమ్మో చరితో పురాణో, ఇచ్చేవ దానే రమతే మనో మమ [మమం (సీ. పీ.)].

౬౬. సఖా చ మిత్తో చ మమాసి సీవిక [సీవక (సీ. పీ.)], సుసిక్ఖితో సాధు కరోహి మే వచో;
ఉద్ధరిత్వా [ఉద్ధత్వ (సీ.), లద్ధ త్వం (పీ.)] చక్ఖూని మమం జిగీసతో, హత్థేసు ఠపేహి [ఆపేసి (సీ.)] వనిబ్బకస్స.

౬౭.

చోదితో సివిరాజేన, సివికో వచనక్కరో;

రఞ్ఞో చక్ఖూనుద్ధరిత్వా [చక్ఖూని ఉద్ధత్వా (సీ. పీ.)], బ్రాహ్మణస్సూపనామయి;

సచక్ఖు బ్రాహ్మణో ఆసి, అన్ధో రాజా ఉపావిసి.

౬౮. తతో సో కతిపాహస్స, ఉపరూళ్హేసు చక్ఖుసు;

సూతం ఆమన్తయీ రాజా, సివీనం రట్ఠవడ్ఢనో.

౬౯. యోజేహి సారథి యానం, యుత్తఞ్చ పటివేదయ;

ఉయ్యానభూమిం గచ్ఛామ, పోక్ఖరఞ్ఞో వనాని చ.

౭౦. సో చ పోక్ఖరణీతీరే [పోక్ఖరణియా తీరే (సీ. పీ.)], పల్లఙ్కేన ఉపావిసి;

తస్స సక్కో పాతురహు, దేవరాజా సుజమ్పతి.

౭౧. సక్కోహమస్మి దేవిన్దో, ఆగతోస్మి తవన్తికే;

వరం వరస్సు రాజీసి, యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి.

౭౨. పహూతం మే ధనం సక్క, బలం కోసో చనప్పకో;

అన్ధస్స మే సతో దాని, మరణఞ్ఞేవ రుచ్చతి.

౭౩. యాని సచ్చాని ద్విపదిన్ద, తాని భాసస్సు ఖత్తియ;

సచ్చం తే భణమానస్స, పున చక్ఖు భవిస్సతి.

౭౪. యే మం యాచితుమాయన్తి, నానాగోత్తా వనిబ్బకా;

యోపి మం యాచతే తత్థ, సోపి మే మనసో పియో;

ఏతేన సచ్చవజ్జేన, చక్ఖు మే ఉపపజ్జథ.

౭౫. యం మం సో యాచితుం ఆగా, దేహి చక్ఖున్తి బ్రాహ్మణో;

తస్స చక్ఖూని పాదాసిం, బ్రాహ్మణస్స వనిబ్బతో [వణిబ్బినో (సీ.), వనిబ్బినో (పీ.)].

౭౬. భియ్యో మం ఆవిసీ పీతి, సోమనస్సఞ్చనప్పకం;

ఏతేన సచ్చవజ్జేన, దుతియం మే ఉపపజ్జథ.

౭౭. ధమ్మేన భాసితా గాథా, సివీనం రట్ఠవడ్ఢన;

ఏతాని తవ నేత్తాని, దిబ్బాని పటిదిస్సరే.

౭౮. తిరోకుట్టం తిరోసేలం, సమతిగ్గయ్హ పబ్బతం;

సమన్తా యోజనసతం, దస్సనం అనుభోన్తు తే.

౭౯. కో నీధ విత్తం న దదేయ్య యాచితో, అపి విసిట్ఠం సుపియమ్పి అత్తనో;
తదిఙ్ఘ సబ్బే సివయో సమాగతా, దిబ్బాని నేత్తాని మమజ్జ పస్సథ.

౮౦. తిరోకుట్టం తిరోసేలం, సమతిగ్గయ్హ పబ్బతం;
సమన్తా యోజనసతం, దస్సనం అనుభోన్తి మే.

౮౧. న చాగమత్తా పరమత్థి కిఞ్చి, మచ్చానం ఇధ జీవితే;
దత్వాన మానుసం [దత్వా మానుసకం (సీ.)] చక్ఖుం, లద్ధం మే [మే ఇతి పదం నత్థి సీ. పోత్థకే] చక్ఖుం అమానుసం.

౮౨. ఏతమ్పి దిస్వా సివయో, దేథ దానాని భుఞ్జథ;
దత్వా చ భుత్వా చ యథానుభావం, అనిన్దితా సగ్గముపేథ ఠానన్తి.

సివిజాతకం తతియం.

౫౦౦. సిరీమన్తజాతకం (౪)

౮౩. పఞ్ఞాయుపేతం సిరియా విహీనం, యసస్సినం వాపి అపేతపఞ్ఞం;
పుచ్ఛామి తం సేనక ఏతమత్థం, కమేత్థ సేయ్యో కుసలా వదన్తి.

౮౪. ధీరా చ బాలా చ హవే జనిన్ద, సిప్పూపపన్నా చ అసిప్పినో చ;
సుజాతిమన్తోపి అజాతిమస్స, యసస్సినో పేసకరా [పేస్సకరా (సీ. పీ.)] భవన్తి;

ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ [సిరిమావ (సీ. స్యా. పీ.)] సేయ్యో.

౮౫. తువమ్పి పుచ్ఛామి అనోమపఞ్ఞ, మహోసధ కేవలధమ్మదస్సి;
బాలం యసస్సిం పణ్డితం అప్పభోగం, కమేత్థ సేయ్యో కుసలా వదన్తి.

౮౬. పాపాని కమ్మాని కరోతి బాలో [కరోన్తి బాలా (స్యా. క.)], ఇధమేవ [ఇదమేవ (స్యా. క. అట్ఠ.), ఇమమేవ (క.)] సేయ్యో ఇతి మఞ్ఞమానో [మఞ్ఞమానా (స్యా. క.)];
ఇధలోకదస్సీ పరలోకమదస్సీ, ఉభయత్థ బాలో కలిమగ్గహేసి;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౮౭. న సిప్పమేతం విదధాతి భోగం, న బన్ధువా [న బన్ధవా (సీ. స్యా. క.)] న సరీరవణ్ణో యో [న సరీరావకాసో (సీ. స్యా. పీ.)];

పస్సేళమూగం సుఖమేధమానం, సిరీ హి నం భజతే గోరవిన్దం [గోరిమన్దం (సీ. పీ.)];
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౮౮. లద్ధా సుఖం మజ్జతి అప్పపఞ్ఞో, దుక్ఖేన ఫుట్ఠోపి పమోహమేతి;
ఆగన్తునా దుక్ఖసుఖేన ఫుట్ఠో, పవేధతి వారిచరోవ ఘమ్మే;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౮౯. దుమం యథా సాదుఫలం అరఞ్ఞే, సమన్తతో సమభిసరన్తి [సమభిచరన్తి (సీ. పీ.)] పక్ఖీ;
ఏవమ్పి అడ్ఢం సధనం సభోగం, బహుజ్జనో భజతి అత్థహేతు;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౯౦. న సాధు బలవా బాలో, సాహసా విన్దతే ధనం;
కన్దన్తమేతం దుమ్మేధం, కడ్ఢన్తి నిరయం భుసం;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౯౧. యా కాచి నజ్జో గఙ్గమభిస్సవన్తి, సబ్బావ తా నామగోత్తం జహన్తి;
గఙ్గా సముద్దం పటిపజ్జమానా, న ఖాయతే ఇద్ధిం పఞ్ఞోపి లోకే [ఇద్ధిపరో హి లోకే (క. సీ. స్యా.), ఇద్ధిపరో హి లోకో (సీ. పీ. అట్ఠ.)];
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౯౨. యమేతమక్ఖా ఉదధిం మహన్తం, సవన్తి నజ్జో సబ్బకాలమసఙ్ఖ్యం;
సో సాగరో నిచ్చముళారవేగో, వేలం న అచ్చేతి మహాసముద్దో.

౯౩. ఏవమ్పి బాలస్స పజప్పితాని, పఞ్ఞం న అచ్చేతి సిరీ కదాచి;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౯౪. అసఞ్ఞతో చేపి పరేసమత్థం, భణాతి సన్ధానగతో [సణ్ఠానగతో (స్యా. పీ.), సన్ధానగతో (సీ.)] యసస్సీ;
తస్సేవ తం రూహతి ఞాతిమజ్ఝే, సిరీ హి నం [సిరిహీనం (సీ. క.), సిరీహీనం (స్యా. పీ.)] కారయతే న పఞ్ఞా [న పఞ్ఞో (సీ.), న పఞ్ఞం (స్యా. క.)];
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౯౫. పరస్స వా అత్తనో వాపి హేతు, బాలో ముసా భాసతి అప్పపఞ్ఞో;
సో నిన్దితో హోతి సభాయ మజ్ఝే, పచ్ఛాపి [పేచ్చమ్పి (సీ. పీ.), పేచ్చాపి (?)] సో దుగ్గతిగామీ హోతి;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౯౬. అత్థమ్హి చే భాసతి భూరిపఞ్ఞో, అనాళ్హియో [అనాలయో (పీ.)] అప్పధనో దలిద్దో;
న తస్స తం రూహతి ఞాతిమజ్ఝే, సిరీ చ పఞ్ఞాణవతో న హోతి;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౯౭. పరస్స వా అత్తనో వాపి హేతు, న భాసతి అలికం భూరిపఞ్ఞో;
సో పూజితో హోతి సభాయ మజ్ఝే, పచ్ఛాపి సో సుగ్గతిగామీ హోతి;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౯౮. హత్థీ గవస్సా మణికుణ్డలా చ, థియో చ ఇద్ధేసు కులేసు జాతా;
సబ్బావ తా ఉపభోగా భవన్తి, ఇద్ధస్స పోసస్స అనిద్ధిమన్తో;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౯౯. అసంవిహితకమ్మన్తం, బాలం దుమ్మేధమన్తినం;
సిరీ జహాతి దుమ్మేధం, జిణ్ణంవ ఉరగో తచం;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౧౦౦. పఞ్చ పణ్డితా మయం భద్దన్తే, సబ్బే పఞ్జలికా ఉపట్ఠితా;
త్వం నో అభిభుయ్య ఇస్సరోసి, సక్కోవ భూతపతి దేవరాజా;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞో నిహీనో సిరీమావ సేయ్యో.

౧౦౧. దాసోవ పఞ్ఞస్స యసస్సి బాలో, అత్థేసు జాతేసు తథావిధేసు;
యం పణ్డితో నిపుణం సంవిధేతి, సమ్మోహమాపజ్జతి తత్థ బాలో;
ఏతమ్పి దిస్వాన అహం వదామి, పఞ్ఞోవ సేయ్యో న యసస్సి బాలో.

౧౦౨. అద్ధా హి పఞ్ఞావ సతం పసత్థా, కన్తా సిరీ భోగరతా మనుస్సా;
ఞాణఞ్చ బుద్ధానమతుల్యరూపం, పఞ్ఞం న అచ్చేతి సిరీ కదాచి.

౧౦౩. యం తం అపుచ్ఛిమ్హ అకిత్తయీ నో, మహోసధ కేవలధమ్మదస్సీ;
గవం సహస్సం ఉసభఞ్చ నాగం, ఆజఞ్ఞయుత్తే చ రథే దస ఇమే;
పఞ్ఞస్స వేయ్యాకరణేన తుట్ఠో, దదామి తే గామవరాని సోళసాతి.

సిరీమన్తజాతకం [సిరిమన్దజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] చతుత్థం.

౨౦౧. రోహణమిగజాతకం (౫)

౧౦౪. ఏతే యూథా పతియన్తి, భీతా మరణస్స [మరణా (స్యా. పీ.), మరణ (క.)] చిత్తక;
గచ్ఛ తువమ్పి మాకఙ్ఖి, జీవిస్సన్తి తయా సహ.

౧౦౫.నాహం రోహణ [రోహన్త (సీ. పీ.), రోహన (స్యా.)] గచ్ఛామి, హదయం మే అవకస్సతి;
న తం అహం జహిస్సామి, ఇధ హిస్సామి జీవితం.

౧౦౬.తే హి నూన మరిస్సన్తి, అన్ధా అపరిణాయకా;
గచ్ఛ తువమ్పి మాకఙ్ఖి, జీవిస్సన్తి తయా సహ.

౧౦౭.నాహం రోహణ గచ్ఛామి, హదయం మే అవకస్సతి;
న తం బద్ధం [బన్ధం (క.)] జహిస్సామి, ఇధ హిస్సామి జీవితం.

౧౦౮.గచ్ఛ భీరు పలాయస్సు, కూటే బద్ధోస్మి ఆయసే;
గచ్ఛ తువమ్పి మాకఙ్ఖి, జీవిస్సన్తి తయా సహ.

౧౦౯.నాహం రోహణ గచ్ఛామి, హదయం మే అవకస్సతి;
న తం అహం జహిస్సామి, ఇధ హిస్సామి జీవితం.

౧౧౦.తే హి నూన మరిస్సన్తి, అన్ధా అపరిణాయకా;
గచ్ఛ తువమ్పి మాకఙ్ఖి, జీవిస్సన్తి తయా సహ.

౧౧౧.నాహం రోహణ గచ్ఛామి, హదయం మే అవకస్సతి;
న తం బద్ధం జహిస్సామి, ఇధ హిస్సామి జీవితం.

౧౧౨.అయం సో లుద్దకో ఏతి, లుద్దరూపో [రుద్దరూపో (సీ. పీ.)] సహావుధో;
యో నో వధిస్సతి అజ్జ, ఉసునా సత్తియా అపి [మపి (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౧౩.సా ముహుత్తం పలాయిత్వా, భయట్టా [భయట్ఠా (పీ.)] భయతజ్జితా;
సుదుక్కరం అకరా భీరు, మరణాయూపనివత్తథ.

౧౧౪.కిన్ను తేమే మిగా హోన్తి, ముత్తా బద్ధం ఉపాసరే;
న తం చజితుమిచ్ఛన్తి, జీవితస్సపి కారణా.

౧౧౫.భాతరో హోన్తి మే లుద్ద, సోదరియా ఏకమాతుకా;
న మం చజితుమిచ్ఛన్తి, జీవితస్సపి కారణా.

౧౧౬.తే హి నూన మరిస్సన్తి, అన్ధా అపరిణాయకా;
పఞ్చన్నం జీవితం దేహి, భాతరం ముఞ్చ లుద్దక.

౧౧౭. సో వో అహం పమోక్ఖామి, మాతాపేత్తిభరం మిగం;
నన్దన్తు మాతాపితరో, ముత్తం దిస్వా మహామిగం.

౧౧౮. ఏవం లుద్దక నన్దస్సు, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
యథాహమజ్జ నన్దామి, ముత్తం దిస్వా మహామిగం.

౧౧౯. కథం త్వం పమోక్ఖో [కథం పమోక్ఖో (సీ. పీ.), కథం తే పరోక్ఖో (?)] ఆసి, ఉపనీతస్మి జీవితే;
కథం పుత్త అమోచేసి, కూటపాసమ్హ లుద్దకో.

౧౨౦. భణం కణ్ణసుఖం వాచం, హదయఙ్గం హదయస్సితం;
సుభాసితాహి వాచాహి, చిత్తకో మం అమోచయి.

౧౨౧. భణం కణ్ణసుఖం వాచం, హదయఙ్గం హదయస్సితం;
సుభాసితాహి వాచాహి, సుతనా మం అమోచయి.

౧౨౨. సుత్వా కణ్ణసుఖం వాచం, హదయఙ్గం హదయస్సితం;
సుభాసితాని సుత్వాన, లుద్దకో మం అమోచయి.

౧౨౩. ఏవం ఆనన్దితో హోతు, సహ దారేహి లుద్దకో;
యథా మయజ్జ నన్దామ, దిస్వా రోహణమాగతం.

౧౨౪. ననుత్వం అవచ [అవచా (సీ. పీ.)] లుద్ద, "మిగచమ్మాని ఆహరిం";
అథ కేన ను వణ్ణేన, మిగచమ్మాని నాహరి.

౧౨౫. ఆగమా చేవ హత్థత్థం, కూటపాసఞ్చ సో మిగో;
అబజ్ఝి తం [అబజ్ఝి తఞ్చ (పీ.)] మిగరాజం, తఞ్చ ముత్తా ఉపాసరే.

౧౨౬. తస్స మే అహు సంవేగో, అబ్భుతో లోమహంసనో;
ఇమఞ్చాహం మిగం హఞ్ఞే, అజ్జ హిస్సామి జీవితం.

౧౨౭. కీదిసా తే మిగా లుద్ద, కీదిసా ధమ్మికా మిగా;
కథంవణ్ణా కథంసీలా, బాళ్హం ఖో నే పసంససి.

౧౨౮. ఓదాతసిఙ్గా సుచివాలా, జాతరూపతచూపమా;
పాదా లోహితకా తేసం, అఞ్జితక్ఖా మనోరమా.

౧౨౯.

ఏదిసా తే మిగా దేవ, ఏదిసా ధమ్మికా మిగా;

మాతాపేత్తిభరా దేవ, న తే సో అభిహారితుం [అభిహారయుం (క. సీ.), అభిహారయిం (స్యా.), అభిహారయం (పీ.)].

౧౩౦. దమ్మి నిక్ఖసతం లుద్ద, థూలఞ్చ మణికుణ్డలం;

చతుస్సదఞ్చ [చతురస్సఞ్చ (స్యా. క.)] పల్లఙ్కం, ఉమాపుప్ఫసరిన్నిభం [ఉమ్మాపుప్ఫసిరిన్నిభం (సీ. స్యా. పీ. క.)].

౧౩౧. ద్వే చ సాదిసియో భరియా, ఉసభఞ్చ గవం సతం;

ధమ్మేన రజ్జం కారేస్సం, బహుకారో మేసి లుద్దక.

౧౩౨. కసివాణిజ్జా [కసీ వణిజ్జా (సీ. స్యా. పీ.)] ఇణదానం, ఉఞ్ఛాచరియా చ లుద్దక;

ఏతేన దారం పోసేహి, మా పాపం అకరీ పునాతి [అకరా పునన్తి (క. సీ. పీ.)].

రోహణమిగజాతకం [రోహన్తమిగజాతకం (సీ. పీ.)] పఞ్చమం.

౫౦౬. చూళహంసజాతకం (౬)

౧౩౩. ఏతే హంసా పక్కమన్తి, వక్కఙ్గా భయమేరితా;

హరిత్తచ హేమవణ్ణ, కామం సుముఖ పక్కమ.

౧౩౪. ఓహాయ మం ఞాతిగణా, ఏకం పాసవసం గతం;

అనపేక్ఖమానా [నాపేక్ఖమానా (క.)] గచ్ఛన్తి, కిం ఏసో అవహియ్యసి.

౧౩౫. పతేవ పతతం సేట్ఠ, నత్థి బద్ధే సహాయతా [సహాయకా (స్యా.)];

మా అనీఘాయ హాపేసి, కామం సుముఖ పక్కమ.

౧౩౬. నాహం “దుక్ఖపరేతో”తి [దుక్ఖపరేతోపి (క.)], ధతరట్ఠ తువం [తవం (సీ. పీ.)] జహే;

జీవితం మరణం వా మే, తయా సద్ధిం భవిస్సతి.

౧౩౭. ఏతదరియస్స కల్యాణం, యం త్వం సుముఖ భాససి;

తఞ్చ వీమంసమానోహం, “పతతేతం” అవస్సజిం.

౧౩౮. అపదేన పదం యాతి, అన్తలిక్ఖచరో [అన్తలిక్ఖే చరో (సీ. పీ.)] దిజో;

ఆరా పాసం న బుజ్ఝి త్వం, హంసానం పవరుత్తమ [పవరుత్తమో (క. సీ. పీ.)].

౧౩౯.

యదా పరాభవో హోతి, పోసో జీవితసఙ్ఖయే;
అథ జాలఞ్చ పాసఞ్చ, ఆసజ్జాపి న బుజ్ఝతి.

౧౪౦.ఏతే హంసా పక్కమన్తి, వక్కఙ్గా భయమేరితా;
హరిత్తచ హేమవణ్ణ, త్వఞ్ఞేవ [త్వఞ్చ తం (సీ.), త్వఞ్చ (పీ.)] అవహియ్యసి.

౧౪౧.ఏతే భుత్వా చ పిత్వా చ, పక్కమన్తి విహఙ్గమా;
అనపేక్ఖమానా వక్కఙ్గా, త్వఞ్ఞేవేకో ఉపాససి.

౧౪౨.కిన్ను త్యాయం [తాయం (సీ. స్యా. పీ.)] దిజో హోతి, ముత్తో బద్ధం ఉపాససి;
ఓహాయ సకుణా యన్తి, కిం ఏకో అవహియ్యసి.

౧౪౩.రాజా మే సో దిజో మిత్తో, సఖా పాణసమో చ మే;
నేవ నం విజహిస్సామి, యావ కాలస్స పరియాయం.

౧౪౪.యో చ త్వం సఖినో హేతు, పాణం చజితుమిచ్ఛసి;
సో తే సహాయం ముఞ్చామి, హోతు రాజా తవానుగో.

౧౪౫.ఏవం లుద్దక నన్దస్సు, సహ సబ్బేహి ఞాతిభి;
యథాహమజ్జ నన్దామి, దిస్వా ముత్తం దిజాధిపం.

౧౪౬.కచ్చిన్ను భోతో కుసలం, కచ్చి భోతో అనామయం;
కచ్చి రట్ఠమిదం ఫీతం, ధమ్మేన మనుసాససి.

౧౪౭.కుసలఞ్చేవ మే హంస, అథో హంస అనామయం;
అథో రట్ఠమిదం ఫీతం, ధమ్మేన మనుసాసహం.

౧౪౮.కచ్చి భోతో అమచ్చేసు, దోసో కోచి న విజ్జతి;
కచ్చి ఆరా అమిత్తా తే, ఛాయా దక్ఖిణతోరివ.

౧౪౯.అథోపి మే అమచ్చేసు, దోసో కోచి న విజ్జతి;
అథో ఆరా అమిత్తా మే, ఛాయా దక్ఖిణతోరివ.

౧౫౦.కచ్చి తే సాదిసీ భరియా, అస్సవా పియభాణినీ;
పుత్తరూపయసూపేతా, తవ ఛన్దవసానుగా.

౧౫౧.అథో మే సాదిసీ భరియా, అస్సవా పియభాణినీ;

పుత్తరూపయసూపేతా, మమ ఛన్దవసానుగా.

౧౫౨.కచ్చి తే బహవో పుత్తా, సుజాతా రట్ఠవడ్ఢన;

పఞ్ఞాజవేన సమ్పన్నా, సమ్మోదన్తి తతో తతో.

౧౫౩.సతమేకో చ మే పుత్తా, ధతరట్ఠ మయా సుతా;

తేసం త్వం కిచ్చమక్ఖాహి, నావరుజ్ఝన్తి [నావరజ్ఝన్తి (క. సీ. పీ.)] తే వచో.

౧౫౪.ఉపపన్నోపి చే హోతి, జాతియా వినయేన వా;

అథ పచ్ఛా కురుతే యోగం, కిచ్చే [కిచ్చే (సీ. స్యా. పీ.)] ఆపాసు [ఆవాసు (స్యా.), ఆపదాసు (క.)] సీదతి.

౧౫౫.తస్స సంహీరపఞ్ఞస్స, వివరో జాయతే మహా;

రత్తిమన్ధోవ [నత్తమన్ధోవ (సీ. పీ.)] రూపాని, థూలాని మనుపస్సతి.

౧౫౬.అసారే సారయోగఞ్ఞూ, మతిం న త్వేవ విన్దతి;

సరభోవ గిరిదుగ్గస్మిం, అన్తరాయేవ సీదతి.

౧౫౭.హీనజచ్చోపి చే హోతి, ఉట్ఠాతా ధితిమా నరో;

ఆచారసీలసమ్పన్నో, నిసే అగ్గీవ భాసతి.

౧౫౮.ఏతం మే ఉపమం కత్వా, పుత్తే విజ్జాసు వాచయ [తాపస (స్యా. క.)];

సంవిరూళ్హేథ మేధావీ, ఖేత్తే బీజంవ [ఖేత్తబీజంవ (సీ. పీ.)] వుట్ఠియాతి.

చూళహంసజాతకం ఛట్ఠం.

౫౦౩. సత్తిగుమ్బజాతకం (౭)

౧౫౯.మిగలుద్దో మహారాజా, పఞ్చాలానం రథేసభో;

నిక్ఖన్తో సహ సేనాయ, ఓగణో వనమాగమా.

౧౬౦.తత్థద్దసా అరఞ్ఞస్మిం, తక్కరానం కుటిం కతం;

తస్సా [తస్మా (స్యా. పీ. క.)] కుటియా నిక్ఖమ్మ, సువో లుద్దాని భాసతి.

౧౬౧.సమ్పన్నవాహనో పోసో, యువా సమ్మట్ఠకుణ్డలో [కుణ్డలీ (స్యా. క.)];

సోభతి లోహితుణ్హీసో, దివా సూరియోవ భాసతి.

౧౬౨.మజ్ఝన్తికే [మజ్ఝన్తికే (సబ్బత్థ)] సమ్పతికే, సుత్తో రాజా ససారథి;

హన్దస్సాభరణం సబ్బం, గణ్హామ సాహసా [సహసా (సీ. స్యా. పీ.)] మయం.

౧౬౩. నిసీథేపి రహో దాని, సుత్తో రాజా ససారథి;

ఆదాయ వత్థం మణికుణ్డలఞ్చ, హన్త్వాన సాఖాహి అవత్థరామ.

౧౬౪. కిన్ను ఉమ్మత్తరూపోవ, సత్తిగుమ్బ పభాససి;

దురాసదా హి రాజానో, అగ్గి పజ్జలితో యథా.

౧౬౫. అథ త్వం పతికోలమ్బ, మత్తో థుల్లాని గజ్జసి;

మాతరి మయ్హం నగ్గాయ, కిన్ను త్వం విజిగుచ్ఛసే.

౧౬౬. ఉట్ఠేహి సమ్మ తరమానో, రథం యోజేహి సారథి;

సకుణో మే న రుచ్చతి, అఞ్ఞం గచ్ఛామ అస్సమం.

౧౬౭. యుత్తో రథో మహారాజ, యుత్తో చ బలవాహనో;

అధితిట్ఠ మహారాజ, అఞ్ఞం గచ్ఛామ అస్సమం.

౧౬౮. కో నుమేవ గతా [క్వ ను’మే’పగతా (?)] సబ్బే, యే అస్మిం పరిచారకా;

ఏస గచ్ఛతి పఞ్చాలో, ముత్తో తేసం అదస్సనా.

౧౬౯. కోదణ్డకాని గణ్హథ, సత్తియో తోమరాని చ;

ఏస గచ్ఛతి పఞ్చాలో, మా వో ముఞ్చిత్థ జీవతం [జీవితం (బహూసు)].

౧౭౦. అథాపరో పటినన్దిత్థ, సువో లోహితతుణ్డకో;

స్వాగతం తే మహారాజ, అథో తే అదురాగతం;

ఇస్సరోసి అనుప్పత్తో, యం ఇధత్థి పవేదయ.

౧౭౧. తిన్దుకాని పియాలాని, మధుకే కాసుమారియో;

ఫలాని ఖుద్దకప్పాని, భుఞ్జ రాజ వరం వరం.

౧౭౨. ఇదమ్పి పానీయం సీతం, ఆభతం గిరిగబ్భరా;

తతో పివ మహారాజ, సచే త్వం అభికఙ్ఖసి.

౧౭౩. అరఞ్ఞం ఉఞ్ఛాయ గతా, యే అస్మిం పరిచారకా;

సయం ఉట్ఠాయ గణ్హవ్హో, హత్థా మే నత్థి దాతవే.

౧౭౪.భద్దకో వతయం పక్ఖీ, దిజో పరమధమ్మికో;
అథేసో ఇతరో పక్ఖీ, సువో లుద్దాని భాసతి.

౧౭౫.‘‘ఏతం హనథ బన్ధథ, మా వో ముఞ్చిత్థ జీవతం’’;
ఇచ్చేవం విలపన్తస్స, సోత్థిం [సోత్థి (స్యా.)] పత్తోస్మి అస్సమం.

౧౭౬.భాతరోస్మ మహారాజ, సోదరియా ఏకమాతుకా;
ఏకరుక్ఖస్మిం సంవడ్ఢా, నానాఖేత్తగతా ఉభో.

౧౭౭.సత్తిగుమ్బో చ చోరానం, అహఞ్చ ఇసీనం ఇధ;
అసతం సో, సతం అహం, తేన ధమ్మేన నో వినా.

౧౭౮.తత్థ వధో చ బన్ధో చ, నికతీ వఞ్చనాని చ;
ఆలోపా సాహసాకారా, తాని సో తత్థ సిక్ఖతి.

౧౭౯.ఇధ సచ్చఞ్చ ధమ్మో చ, అహింసా సంయమో దమో;
ఆసనూదకదాయీనం, అఙ్కే వద్ధోస్మి భారధ [భారత (సీ. స్యా. పీ.)].

౧౮౦.యం యఞ్హి రాజ భజతి, సన్తం వా యది వా అసం;
సీలవన్తం విసీలం వా, వసం తస్సేవ గచ్ఛతి.

౧౮౧.యాదిసం కురుతే మిత్తం, యాదిసం చూపసేవతి;
సోపి తాదిసకో హోతి, సహవాసో హి [సహవాసోపి (స్యా. క.)] తాదిసో.

౧౮౨.సేవమానో సేవమానం, సమ్ఫుట్ఠో సమ్ఫుసం పరం;
సరో దిద్ధో కలాపంవ, అలిత్తముపలిమ్పతి;
ఉపలేపభయా [ఉపలిమ్పభయా (స్యా. క.)] ధీరో, నేవ పాపసఖా సియా.

౧౮౩.పూతిమచ్ఛం కుసగ్గేన, యో నరో ఉపనయ్హతి;
కుసాపి పూతి [పూతీ (సీ. పీ.)] వాయన్తి, ఏవం బాలూపసేవనా.

౧౮౪.తగరఞ్చ పలాసేన, యో నరో ఉపనయ్హతి;
పత్తాపి సురభి [సురభీ (సీ. స్యా. పీ.)] వాయన్తి, ఏవం ధీరూపసేవనా.

౧౮౫.తస్మా పత్తపుటస్సేవ [ఫలపుటస్సేవ (సీ. పీ.), పలపుటస్సేవ (క. అట్ఠ.), పలాసపుటస్సేవ (స్యా. క.)], ఞత్వా సమ్పాకమత్తనో;

అసన్తే నోపసేవేయ్య, సన్తే సేవేయ్య పణ్డితో;
అసన్తో నిరయం నేన్తి, సన్తో పాపేన్తి సుగ్గతిన్తి.

సత్తిగుమ్బజాతకం సత్తమం.

౨౦౪. భల్లాతియజాతకం (౮)

౧౮౬.భల్లాతియో [భల్లాటియో (సీ. పీ.)] నామ అహోసి రాజా, రట్ఠం పహాయ మిగవం అచారి సో;
అగమా గిరివరం గన్ధమాదనం, సుపుప్ఫితం [సమ్పుప్ఫితం (సీ. పీ.)] కిమ్పురిసానుచిణ్ణం.

౧౮౭.సాళూరసఙ్ఘఞ్చ నిసేధయిత్వా, ధనుం [ధను (సీ. స్యా. పీ.)] కలాపఞ్చ సో నిక్ఖిపిత్వా;
ఉపాగమి వచనం వత్తుకామో, యత్థట్ఠితా కిమ్పురిసా అహేసుం.

౧౮౮.హిమచ్చయే హేమవతాయ తీరే, కిమిధట్ఠితా మన్తయవ్హో అభిణ్హం;
పుచ్ఛామి వో మానుసదేహవణ్ణే, కథం ను [కథం వో (సీ. స్యా. పీ.)] జానన్తి మనుస్సలోకే.

౧౮౯.మల్లం గిరిం పణ్డరకం తికూటం, సీతోదకా [సీతోదియా (సీ. పీ.), సీతోదికా (?)] అనువిచరామ నజ్జో;
మిగా మనుస్సావ నిభాసవణ్ణా, జానన్తి నో కిమ్పురిసాతి లుద్ద.

౧౯౦.సుకిచ్ఛరూపం పరిదేవయవ్హో [పరిదేవథవ్హో (?) మోగ్గల్లానబ్యాకరణే ౬.౩౮ సుత్తం], ఆలిఙ్గితో చాసి పియో పియాయ;
పుచ్ఛామి వో మానుసదేహవణ్ణే, కిమిధ వనే రోదథ అప్పతీతా.

౧౯౧.సుకిచ్ఛరూపం పరిదేవయవ్హో, ఆలిఙ్గితో చాసి పియో పియాయ;
పుచ్ఛామి వో మానుసదేహవణ్ణే, కిమిధ వనే విలపథ అప్పతీతా.

౧౯౨.సుకిచ్ఛరూపం పరిదేవయవ్హో, ఆలిఙ్గితో చాసి పియో పియాయ;
పుచ్ఛామి వో మానుసదేహవణ్ణే, కిమిధ వనే సోచథ అప్పతీతా.

౧౯౩. మయేకరత్తం [రత్తిం (పీ.)] విప్పవసిమ్హ లుద్ద, అకామకా అఞ్ఞమఞ్ఞం సరన్తా;
తమేకరత్తం అనుతప్పమానా, సోచామ “సా రత్తి పునం న హేస్సతి”.

౧౯౪.యమేకరత్తం అనుతప్పథేతం, ధనం వ నట్ఠం పితరం వ పేతం;
పుచ్ఛామి వో మానుసదేహవణ్ణే, కథం వినా వాసమకప్పయిత్థ.

౧౯౫.యమిమం [యయిమం (క. సీ.)] నదిం పస్ససి సీఘసోతం, నానాదుమచ్ఛాదనం సేలకూలం [దుమచ్ఛదనం సేలకూటం (సీ. పీ.), దుమసఞ్ఛన్నం సేలకూలం (క.)];

తం మే పియో ఉత్తరి వస్సకాలే, మమఞ్చ మఞ్ఞం అనుబన్ధతీతి.

౧౯౬.అహఞ్చ అఙ్కోలకమోచినామి, అతిముత్తకం సత్తలియోథికఞ్చ;

“పియో చ మే హేహితి మాలభారీ, అహఞ్చ నం మాలినీ అజ్ఝుపేస్సం”.

౧౯౭.అహఞ్చిదం కురవకమోచినామి, ఉద్దాలకా పాటలిసిన్దువారకా [సిన్దువారితా (స్యా. పీ. క.)];

“పియో చ మే హేహితి మాలభారీ, అహఞ్చ నం మాలినీ అజ్ఝుపేస్సం”.

౧౯౮.అహఞ్చ సాలస్స సుపుప్ఫితస్స, ఓచేయ్య పుప్ఫాని కరోమి మాలం;

“పియో చ మే హేహితి మాలభారీ, అహఞ్చ నం మాలినీ అజ్ఝుపేస్సం”.

౧౯౯.అహఞ్చ సాలస్స సుపుప్ఫితస్స, ఓచేయ్య పుప్ఫాని కరోమి భారం;

ఇదఞ్చ నో హేహితి సన్థరత్థం, యత్థజ్జిమం [యత్థజ్జమం (సీ. పీ.)] విహరిస్సామ [విహరిస్సాము (పీ.)] రత్తిం.

౨౦౦.అహఞ్చ ఖో అగళుం [అగ్గలు (స్యా. క.), అకలుం (పీ.)] చన్దనఞ్చ, సిలాయ పింసామి పమత్తరూపా;

“పియో చ మే హేహితి రోసితఙ్గో, అహఞ్చ నం రోసితా అజ్ఝుపేస్సం”.

౨౦౧.అథాగమా సలిలం సీఘసోతం, నుదం సాలే సలళే కణ్ణికారే;

ఆపూరథ [అపూరథ (సీ. పీ.), ఆపూరథే (స్యా.)] తేన ముహుత్తకేన, సాయం నదీ ఆసి మయా సుదుత్తరా.

౨౦౨.ఉభోసు తీరేసు మయం తదా ఠితా, సమ్పస్సన్తా ఉభయో అఞ్ఞమఞ్ఞం;

సకిమ్పి రోదామ సకిం హసామ, కిచ్ఛేన నో ఆగమా [అగమా (సీ. స్యా. పీ.)] సంవరీ సా.

౨౦౩.పాతోవ [పాతో చ (సీ. స్యా. పీ.)] ఖో ఉగ్గతే సూరియమ్హి, చతుక్కం నదిం ఉత్తరియాన లుద్ద;

ఆలిఙ్గియా అఞ్ఞమఞ్ఞం మయం ఉభో, సకిమ్పి రోదామ సకిం హసామ.

౨౦౪.తీహూనకం సత్తసతాని లుద్ద, యమిధ మయం విప్పవసిమ్హ పుబ్బే;

వస్సేకిమం [వాసేకిమం (సీ. పీ.)] జీవితం భూమిపాల, కో నీధ కన్తాయ వినా వసేయ్య.

౨౦౫.ఆయుఞ్చ వో కీవతకో ను సమ్మ, సచేపి జానాథ వదేథ ఆయుం;

అనుస్సవా వుడ్ఢతో ఆగమా వా, అక్ఖాథ మే తం అవికమ్పమానా.

౨౦౬.ఆయుఞ్చ నో వస్ససహస్సం లుద్ద, న చన్తరా పాపకో అత్థి రోగో;

అప్పఞ్చ [అప్పంవ (స్యా. క.)] దుక్ఖం సుఖమేవ భియ్యో, అవీతరాగా విజహామ జీవితం.

౨౦౭.ఇదఞ్చ సుత్వాన అమానుసానం, భల్లాతియో ఇత్తర జీవితన్తి;

నివత్తథ న మిగవం అచరి, అదాసి దానాని అభుఞ్జి భోగే.

౨౦౮.ఇదఞ్చ సుత్వాన అమానుసానం, సమ్మోదథ మా కలహం అకత్థ;
మా వో తపీ అత్తకమ్మాపరాధో, యథాపి తే కిమ్పురిసేకరత్తం.

౨౦౯.ఇదఞ్చ సుత్వాన అమానుసానం, సమ్మోదథ మా వివాదం అకత్థ;
మా వో తపీ అత్తకమ్మాపరాధో, యథాపి తే కిమ్పురిసేకరత్తం.

౨౧౦.వివిధం [వివిధ (సీ. స్యా.)] అధిమనా సుణోమహం, వచనపథం తవ అత్థసంహితం;
ముఞ్చం [ముఞ్చ (సీ. పీ.)] గిరం నుదసేవ మే దరం, సమణ సుఖావహా జీవ మే చిరన్తి.

భల్లాతియజాతకం అట్ఠమం.

౫౦౫. సోమనస్సజాతకం (౯)

౨౧౧.కో తం హింసతి హేఠేతి, కిం [కిన్ను (పీ. క.)] దుమ్మనో సోచసి అప్పతీతో;
కస్సజ్జ మాతాపితరో రుదన్తు, క్వజ్జ సేతు [కో న్వజ్జ సేతి (క.), కో అజ్జ సేతు (?)] నిహతో పథబ్యా.

౨౧౨.తుట్ఠోస్మి దేవ తవ దస్సనేన, చిరస్సం పస్సామి తం భూమిపాల;
అహింసకో రేణుమనుప్పవిస్స, పుత్తేన తే హేఠయితోస్మి [పోథయితోస్మి (క.)] దేవ.

౨౧౩.ఆయన్తు దోవారికా ఖగ్గబన్ధా [ఖగ్గబద్ధా (సీ. పీ.)], కాసావియా యన్తు [హన్తు (క.)] అన్తేపురన్తం;
హన్త్వాన తం సోమనస్సం కుమారం, ఛేత్వాన సీసం వరమాహరన్తు.

౨౧౪.పేసితా రాజినో దూతా, కుమారం ఏతదబ్రవుం;
ఇస్సరేన వితిణ్ణోసి, వధం పత్తోసి ఖత్తియ.

౨౧౫.స రాజపుత్తో పరిదేవయన్తో, దసఙ్గులిం అఞ్జలిం పగ్గహేత్వా;
అహమ్పి ఇచ్ఛామి జనిన్ద దట్ఠుం, జీవం మం నేత్వా [జీవం పనేత్వా (సీ. పీ.)] పటిదస్సయేథ.

౨౧౬.తస్స తం వచనం సుత్వా, రఞ్ఞో పుత్తం అదస్సయుం;
పుత్తో చ పితరం దిస్వా, దూరతోవజ్ఝభాసథ.

౨౧౭.ఆగచ్ఛుం [ఆగఞ్ఛుం (సీ.), ఆగఞ్ఛ (పీ.)] దోవారికా ఖగ్గబన్ధా, కాసావియా హన్తు మమం జనిన్ద;
అక్ఖాహి మే పుచ్ఛితో ఏతమత్థం, అపరాధో కో నిధ మమజ్జ అత్థి.

౨౧౮.సాయఞ్చ పాతో ఉదకం సజాతి, అగ్గిం సదా పారిచరతప్పమత్తో;

తం తాదిసం సంయతం బ్రహ్మచారిం, కస్మా తువం బ్రూసి గహప్పతీతి.

౨౧౯.తాలా చ మూలా చ ఫలా చ దేవ, పరిగ్గహా వివిధా సన్తిమస్స;

తే రక్ఖతి గోపయతప్పమత్తో, [బ్రాహ్మణో గహపతి తేన హోతి (సీ. స్యా. పీ.)] తస్మా అహం బ్రూమి గహప్పతీతి [బ్రాహ్మణో గహపతి తేన హోతి (సీ. స్యా. పీ.)].

౨౨౦.సచ్చం ఖో ఏతం వదసి కుమార, పరిగ్గహా వివిధా సన్తిమస్స;

తే రక్ఖతి గోపయతప్పమత్తో, స [నత్థి ఇదం సీ. స్యా. పీ. పోత్థకేసు] బ్రాహ్మణో గహపతి తేన హోతి.

౨౨౧.సుణన్తు మయ్హం పరిసా సమాగతా, ససేగమా జానపదా చ సబ్బే;

బాలాయం బాలస్స వచో నిసమ్మ, అహేతునా ఘాతయతే మం [ఘాతయతే (సీ. పీ.)] జనిన్దో.

౨౨౨.దళ్హస్మి మూలే విసటే విరూళ్హే, దున్నిక్కయో వేళు పసాఖజాతో;

వన్దామి పాదాని తవ [తవం (సీ. పీ.)] జనిన్ద, అనుజాన మం పబ్బజిస్సామి దేవ.

౨౨౩.భుఞ్జస్సు భోగే విపులే కుమార, సబ్బఞ్చ తే ఇస్సరియం దదామి;

అజ్జేవ త్వం కురూనం హోహి రాజా, మా పబ్బజీ పబ్బజ్జా హి దుక్ఖా.

౨౨౪.కిన్నూధ దేవ తవమత్థి భోగా, పుబ్బేవహం [పుబ్బే చహం (క.)] దేవలోకే రమిస్సం;

రూపేహి సద్దేహి అథో రసేహి, గన్ధేహి ఫస్సేహి మనోరమేహి.

౨౨౫.భుత్వా చ మే [భుత్తా (సీ. పీ.)] భోగా తిదివస్మిం దేవ, పరివారితా [పరిచారితా (క.)] అచ్ఛరానం గణేన [అచ్ఛరాసంగణేన (స్యా. పీ. క.)];

తువఞ్చ [తవఞ్చ (సీ. పీ.)] బాలం పరనేయ్యం విదిత్వా, న తాదిసే రాజకులే వసేయ్యం.

౨౨౬.సచాహం బాలో పరనేయ్యో అస్మి, ఏకాపరాధం [ఏతాపరాధం (క.)] ఖమ పుత్త మయ్హం;

పునపి చే ఏదిసకం భవేయ్య, యథామతిం సోమనస్స కరోహి.

౨౨౭.అనిసమ్మ కతం కమ్మం, అనవత్థాయ చిన్తితం;

భేసజ్జస్సేవ వేభఙ్గో, విపాకో హోతి పాపకో.

౨౨౮.నిసమ్మ చ కతం కమ్మం, సమ్మావత్థాయ చిన్తితం;

భేసజ్జస్సేవ సమ్పత్తి, విపాకో హోతి భద్రకో.

౨౨౯.అలసో గిహీ కామభోగీ న సాధు, అసఞ్ఞతో పబ్బజితో న సాధు;

రాజా న సాధు అనిసమ్మకారీ, యో పణ్డితో కోధనో తం న సాధు.

౨౩౦. నిసమ్మ ఖత్తియో కయిరా, నానిసమ్మ దిసమ్పతి;
నిసమ్మకారినో రాజ, యసో కిత్తి చ వడ్ఢతి.

౨౩౧. నిసమ్మ దణ్డం పణయేయ్య ఇస్సరో, వేగా కతం తప్పతి భూమిపాల;
సమ్మాపణీధీ చ నరస్స అత్థా, అనానుతప్పా తే భవన్తి పచ్ఛా.

౨౩౨. అనానుతప్పాని హి యే కరోన్తి, విభజ్జ కమ్మాయతనాని లోకే;
విఞ్ఞుప్పసత్థాని సుఖుద్రయాని, భవన్తి బుద్ధానుమతాని [వద్ధానుమతాని (సీ. పీ.)] తాని.

౨౩౩. ఆగచ్ఛుం దోవారికా ఖగ్గబన్ధా, కాసావియా హన్తు మమం జనిన్ద;
మాతుఞ్చ [మాతుచ్చ (పీ.)] అఙ్కస్మిమహం నిసిన్నో, ఆకడ్ఢితో సహసా తేహి దేవ.

౨౩౪. కటుకఞ్హి సమ్బాధం సుకిచ్ఛం [సుకిచ్ఛ (సీ. పీ.)] పత్తో, మధురమ్పి యం జీవితం లద్ధ రాజ;
కిచ్ఛేనహం అజ్జ వధా పముత్తో, పబ్బజ్జమేవాభిమనోహమస్మి.

౨౩౫. పుత్తో తవాయం తరుణో సుధమ్మే, అనుకమ్పకో సోమనస్సో కుమారో;
తం యాచమానో న లభామి స్వజ్జ [సజ్జ (సీ. పీ.)], అరహసి నం యాచితవే [యాచితుయే (క.)] తువమ్పి.

౨౩౬. రమస్సు భిక్ఖాచరియాయ పుత్త, నిసమ్మ ధమ్మేసు పరిబ్బజస్సు;
సబ్బేసు భూతేసు నిధాయ దణ్డం, అనిన్దితో బ్రహ్మముపేహి ఠానం.

౨౩౭. అచ్ఛేర [అచ్ఛరియ (సీ. స్యా. పీ.)] రూపం వత యాదిసఞ్చ, దుక్ఖితం మం దుక్ఖాపయసే సుధమ్మే;
యాచస్సు పుత్తం ఇతి వుచ్చమానా, భియ్యోవ ఉస్సాహయసే కుమారం.

౨౩౮. యే విప్పముత్తా అనవజ్జభోగినో [భోజినో (సీ. స్యా. పీ.)], పరినిబ్బుతా లోకమిమం చరన్తి;
తమరియమగ్గం పటిపజ్జమానం, న ఉస్సహే వారయితుం కుమారం.

౨౩౯. అద్ధా హవే సేవితబ్బా సపఞ్ఞా, బహుస్సుతా యే బహుఠానచిన్తినో;
యేసాయం సుత్వాన సుభాసితాని, అప్పోస్సుక్కా వీతసోకా సుధమ్మాతి.

సోమనస్సజాతకం నవమం.

౫౦౬. చమ్పేయ్యజాతకం (౧౦)

౨౪౦. కా ను విజ్జురివాభాసి, ఓసధీ వియ తారకా;

దేవతా నుసి గన్ధబ్బీ, న తం మఞ్ఞామి మానుసిం [మానుసీ (స్యా॰ క॰)].

౨౪౧. నమ్హి దేవీ న గన్ధబ్బీ, న మహారాజ మానుసీ;

నాగకఞ్ఞాస్మి భద్దన్తే, అత్థేనమ్హి ఇధాగతా.

౨౪౨. విబ్భన్తచిత్తా కుపితిన్ద్రియాసి, నేత్తేహి తే వారిగణా సవన్తి;

కిం తే నట్ఠం కిం పన పత్థయానా, ఇధాగతా నారి తదిఙ్ఘ బ్రూహి.

౨౪౩. యముగ్గతేజో ఉరగోతి చాహు, నాగోతి నం ఆహు జనా జనిన్ద;

తమగ్గహీ పురిసో జీవికత్థో, తం బన్ధనా ముఞ్చ పతీ మమేసో.

౨౪౪. కథం న్వయం బలవిరియూపపన్నో, హత్థత్త [హత్థత్థ (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] మాగచ్ఛి వనిబ్బకస్స;

అక్ఖాహి మే నాగకఞ్ఞే తమత్థం, కథం విజానేము గహీతనాగం.

౨౪౫. నగరమ్పి నాగో భస్మం కరేయ్య, తథా హి సో బలవిరియూపపన్నో;

ధమ్మఞ్చ నాగో అపచాయమానో, తస్మా పరక్కమ్మ తపో కరోతి.

౨౪౬. చాతుద్దసిం పఞ్చదసిం [పన్నరసిం (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] చ రాజ, చతుప్పథే సమ్మతి నాగరాజా;

తమగ్గహీ పురిసో జీవికత్థో, తం బన్ధనా ముఞ్చ పతీ మమేసో.

౨౪౭. సోళసిత్థిసహస్సాని, ఆముత్తమణికుణ్డలా;

వారిగేహసయా నారీ [నారియో (పీ॰)], తాపి తం సరణం గతా.

౨౪౮. ధమ్మేన మోచేహి అసాహసేన, గామేన నిక్ఖేన గవం సతేన;

ఓస్సట్ఠకాయో ఉరగో చరాతు, పుఞ్ఞత్థికో ముఞ్చతు బన్ధనస్మా.

౨౪౯. ధమ్మేన మోచేమి అసాహసేన, గామేన నిక్ఖేన గవం సతేన;

ఓస్సట్ఠకాయో ఉరగో చరాతు, పుఞ్ఞత్థికో ముఞ్చతు బన్ధనస్మా.

౨౫౦. దమ్మి నిక్ఖసతం లుద్ద, థూలఞ్చ మణికుణ్డలం;

చతుస్సదఞ్చ పల్లఙ్కం, ఉమాపుప్ఫసరిన్నిభం.

౨౫౧. ద్వే చ సాదిసియో భరియా, ఉసభఞ్చ గవం సతం;

ఓస్సట్ఠకాయో ఉరగో చరాతు, పుఞ్ఞత్థికో ముఞ్చతు బన్ధనస్మా.

౨౫౨. వినాపి దానా తవ వచనం జనిన్ద, ముఞ్చేము నం ఉరగం బన్ధనస్మా;

ఓస్సట్ఠకాయో ఉరగో చరాతు, పుణ్ణత్థికో ముఞ్చతు బన్ధనస్మా.

౨౫౩.ముత్తో చమ్బేయ్యకో నాగో, రాజానం ఏతదబ్రవి;

నమో తే కాసిరాజత్థు, నమో తే కాసివడ్ఢన;

అఞ్జలిం తే పగ్గణ్హామి, పస్సేయ్యం మే నివేసనం.

౨౫౪.అద్ధా హి దుబ్బిస్ససమేతమాహు, యం మానుసో విస్ససే అమానుసమ్హి;

సచే చ మం యాచసి ఏతమత్థం, దక్ఖేము తే నాగ నివేసనాని.

౨౫౫.సచేపి [సచే హి (సీ. పీ. అట్ఠ.)] వాతో గిరిమావహేయ్య, చన్దో చ సురియో చ ఛమా పతేయ్యుం;

సబ్బా చ నజ్జో పటిసోతం వజేయ్యుం, న త్వేవహం రాజ ముసా భణేయ్యం.

౨౫౬.నభం ఫలేయ్య ఉదధీపి సుస్సే, సంవట్టయే [సంవట్టేయం (సీ. పీ.), సంవట్టేయ్య (స్యా. క.)] భూతధరా వసున్ధరా;

సిలుచ్చయో మేరు సమూలముప్పతే [ముబ్బహే (సీ. స్యా. పీ. క. అట్ఠ.), ముట్ఠహే (క.)], న త్వేవహం రాజ ముసా భణేయ్యం.

౨౫౭.అద్ధా హి దుబ్బిస్ససమేతమాహు, యం మానుసో విస్ససే అమానుసమ్హి;

సచే చ మం యాచసి ఏతమత్థం, దక్ఖేము తే నాగ నివేసనాని.

౨౫౮.తుమ్హే ఖోత్థ ఘోరవిసా ఉళారా, మహాతేజా ఖిప్పకోపీ చ హోథ;

మంకారణా [మమ కారణా (సీ. స్యా. పీ.)] బన్ధనస్మా పముత్తో, అరహసి నో జానితుయే [జానితాయే (సీ.), జానితవే (స్యా.), జానితయే (పీ.)] కతాని.

౨౫౯.సో పచ్చతం నిరయే ఘోరరూపే, మా కాయికం సాతమలత్థ కిఞ్చి;

పేళాయ బద్ధో మరణం ఉపేతు, యో తాదిసం కమ్మకతం న జానే.

౨౬౦.సచ్చప్పటిఞ్ఞా తవమేస హోతు, అక్కోధనో హోహి అనుపనాహీ;

సబ్బఞ్చ తే నాగకులం సుపణ్ణా, అగ్గింవ గిమ్హేసు [గిమ్హాసు (సీ. స్యా. పీ.)] వివజ్జయన్తు.

౨౬౧.అనుకమ్పసీ నాగకులం జనిన్ద, మాతా యథా సుప్పియం ఏకపుత్తం;

అహఞ్చ తే నాగకులేన సద్ధిం, కాహామి వేయ్యావటికం ఉళారం.

౨౬౨యోజేన్తు వే రాజరథే సుచిత్తే, కమ్బోజకే అస్సతరే సుదన్తే;

నాగే చ యోజేన్తు సువణ్ణకప్పనే, దక్ఖేము నాగస్స నివేసనాని.

౨౬౩. భేరీ ముదిఙ్గా [ముతిఙ్గా (సీ. పీ.)] పణవా చ సఙ్ఖా, అవజ్జయింసు ఉగ్గసేనస్స రఞ్ఞో;
పాయాసి రాజా బహుసోభమానో, పురక్ఖతో నారిగణస్స మజ్ఝే.

౨౬౪. సువణ్ణచితకం భూమిం, అద్దక్ఖి కాసివడ్ఢనో;
సోవణ్ణమయపాసాదే, వేళురియఫలకత్థతే.

౨౬౫. స రాజా పావిసి బ్యమ్హం, చమ్పేయ్యస్స నివేసనం;
ఆదిచ్చవణ్ణసన్నిభం, కంసవిజ్జు పభస్సరం.

౨౬౬. నానారుక్ఖేహి సఞ్ఛన్నం, నానాగన్ధసమీరితం;
సో పావేక్ఖి కాసిరాజా, చమ్పేయ్యస్స నివేసనం.

౨౬౭. పవిట్ఠస్మిం కాసిరఞ్ఞే, చమ్పేయ్యస్స నివేసనం;
దిబ్బా తూరియా పవజ్జింసు, నాగకఞ్ఞా చ నచ్చిసుం [నచ్చయుం (సీ. పీ. క.)].

౨౬౮. తం నాగకఞ్ఞా చరితం గణేన, అన్వారుహీ కాసిరాజా పసన్నో;
నిసీది సోవణ్ణమయమ్హి పీఠే, సాపస్సయే [సోపస్సయే (క.)] చన్దనసారలిత్తే.

౨౬౯. సో తత్థ భుత్వా చ అథో రమిత్వా, చమ్పేయ్యకం కాసిరాజా అవోచ;
విమానసేట్ఠాని ఇమాని తుయ్హం, ఆదిచ్చవణ్ణాని పభస్సరాని;
నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే, కిం పత్థయం [కిమత్థియం (సీ. స్యా. పీ.)] నాగ తపో కరోసి.

౨౭౦. తా కమ్బుకాయూరధరా సువత్థా, వట్టఙ్గులీ తమ్బతలూపపన్నా;
పగ్గయ్హ పాయేన్తి అనోమవణ్ణా, నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే;
కిం పత్థయం నాగ తపో కరోసి.

౨౭౧. నజ్జో చ తేమా పుథులోమమచ్ఛా, ఆటా [ఆదా (స్యా.), అదా (పీ.)] సకున్తాభిరుదా సుతిత్థా;
నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే, కిం పత్థయం నాగ తపో కరోసి.

౨౭౨. కోఞ్చా మయూరా దివియా చ హంసా, వగ్గుస్సరా కోకిలా సమ్పతన్తి;
నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే, కిం పత్థయం నాగ తపో కరోసి.

౨౭౩. అమ్బా చ సాలా తిలకా చ జమ్బుయో, ఉద్దాలకా పాటలియో చ ఫుల్లా;
నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే, కిం పత్థయం నాగ తపో కరోసి.

౨౭౪. ఇమా చ తే పోక్ఖరఞ్ఞో సమన్తతో, దిబ్బా [దిబ్యా (స్యా.), దివియా (పీ.)] చ గన్ధా సతతం పవాయన్తి;

నేతాదిసం అత్థి మనుస్సలోకే, కిం పత్థయం నాగ తపో కరోసి.

౨౬౫.న పుత్తహేతు న ధనస్స హేతు, న ఆయునో చాపి [వాపి (సీ. పీ.)] జనిన్ద హేతు;
మనుస్సయోనిం అభిపత్థయానో, తస్మా పరక్కమ్మ తపో కరోమి.

౨౬౬.త్వం లోహితక్ఖో విహతన్తరంసో, అలఙ్కతో కప్పితకేసమస్సు;
సురోసితో లోహితచన్దనేన, గన్ధబ్బరాజావ దిసా పభాససి.

౨౬౭.దేవిద్ధిపత్తోసి మహానుభావో, సబ్బేహి కామేహి సమఙ్గిభూతో;
పుచ్ఛామి తం నాగరాజేతమత్థం, సేయ్యో ఇతో కేన మనుస్సలోకో.

౨౬౮.జనిన్ద నాఞ్ఞత్ర మనుస్సలోకా, సుద్ధీ వ సంవిజ్జతి సంయమో వా;
అహఞ్చ లద్ధాన మనుస్సయోనిం, కాహామి జాతిమరణస్స అన్తం.

౨౬౯.అద్ధా హవే సేవితబ్బా సపఞ్ఞా, బహుస్సుతా యే బహుఠానచిన్తినో;
నారియో చ దిస్వాన తువఞ్చ నాగ, కాహామి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౨౭౦అద్ధా హవే సేవితబ్బా సపఞ్ఞా, బహుస్సుతా యే బహుఠానచిన్తినో;
నారియో చ దిస్వాన మమఞ్చ రాజ, కరోహి పుఞ్ఞాని అనప్పకాని.

౨౭౧ఇదఞ్చ మే జాతరూపం పహూతం, రాసీ సువణ్ణస్స చ తాలమత్తా;
[ఇతో హరిత్వా సోవణ్ణఘరాని కారయ, రూపియస్స చ పాకారం కరోన్తు (సీ. స్యా.) ఇతో హరిత్వా సోవణ్ణఘరాని, [కారయ] రూపియస్స చ పాకారం కరోన్తు (పీ.)] ఇతో హరిత్వాన సువణ్ణఘరాని, కరస్సు రూపియపాకారం కరోన్తు [ఇతో హరిత్వా సోవణ్ణఘరాని కారయ, రూపియస్స చ పాకారం కరోన్తు (సీ. స్యా.) ఇతో హరిత్వా సోవణ్ణఘరాని, [కారయ] రూపియస్స చ పాకారం కరోన్తు (పీ.)].

౨౭౨ముత్తా చ [ముత్తానఞ్చ (సీ. స్యా.)] వాహసహస్సాని పఞ్చ, వేళురియమిస్సాని ఇతో హరిత్వా;
అన్తేపురే భూమియం సన్థరన్తు, నిక్కద్దమా హేహితి నీరజా చ.

౨౭౩.ఏతాదిసం ఆవస రాజసేట్ఠ, విమానసేట్ఠం బహు సోభమానం;
బారాణసిం నగరం ఇద్ధం ఫీతం, రజ్జఞ్చ కారేహి అనోమపఞ్ఞాతి.

చమ్పేయ్యజాతకం దసమం.

౫౦౭. మహాపలోభనజాతకం (౧౧)

౨౭౪బ్రహ్మలోకా చవిత్వాన, దేవపుత్తో మహిద్ధికో;

రఞ్ఞో పుత్తో ఉదపాది, సబ్బకామసమిద్ధిసు.

౨౮౫.కామా వా కామసఞ్ఞా వా, బ్రహ్మలోకే న విజ్జతి;

స్వాస్సు [య్వాస్స (సీ॰)] తాయేవ సఞ్ఞాయ, కామేహి విజిగుచ్ఛథ.

౨౮౬.తస్స చన్తేపురే ఆసి, ఝానాగారం సుమాపితం;

సో తత్థ పటిసల్లీనో [పటిసల్లానో (క॰)], ఏకో రహసి ఝాయథ.

౨౮౭.స రాజా పరిదేవేసి, పుత్తసోకేన అట్టితో;

ఏకపుత్తో చయం మయ్హం, న చ కామాని భుఞ్జతి.

౨౮౮.కో ను ఖ్వేత్థ [ఖేత్థ (సీ॰ పీ॰)] ఉపాయో సో, కో వా జానాతి కిఞ్చనం;

యో [కో (సీ॰ పీ॰)] మే పుత్తం పలోభేయ్య, యథా కామాని పత్థయే.

౨౮౯.అహు కుమారీ తత్థేవ, వణ్ణరూపసమాహితా;

కుసలా నచ్చగీతస్స, వాదితే చ పదక్ఖిణా.

౨౯౦.సా తత్థ ఉపసఙ్కమ్మ, రాజానం ఏతదబ్రవి;

అహం ఖో నం పలోభేయ్యం, సచే భత్తా భవిస్సతి.

౨౯౧.తం తథావాదినిం రాజా, కుమారిం ఏతదబ్రవి;

త్వఞ్ఞేవ నం పలోభేహి, తవ భత్తా భవిస్సతి.

౨౯౨.సా చ అన్తేపురం గన్త్వా, బహుం కాముపసంహితం;

హదయఙ్గమా పేమనీయా, చిత్రా గాథా అభాసథ.

౨౯౩.తస్సా చ గాయమానాయ, సద్దం సుత్వాన నారియా;

కామచ్ఛన్దస్స ఉప్పజ్జి, జనం సో పరిపుచ్ఛథ.

౨౯౪.కస్సేసో సద్దో కో వా సో, భణతి ఉచ్చావచం బహుం;

హదయఙ్గమం పేమనీయం, అహో [అథో (సీ॰ పీ॰)] కణ్ణసుఖం మమ.

౨౯౫.ఏసా ఖో పమదా దేవ, ఖిడ్డా ఏసా అనప్పికా [అనప్పకా (క॰)];

సచే త్వం కామే భుఞ్జేయ్య, భియ్యో భియ్యో ఛాదేయ్యు తం.

౨౯౬.ఇఙ్ఘ ఆగచ్ఛతోరేన [ఆగచ్ఛతోరేనం (క॰) ఆగచ్ఛతు + ఓరేన], అవిదూరమ్హి గాయతు;

అస్సమస్స సమీపమ్హి, సన్తికే మయ్హం గాయతు.

౨౯౭. తిరోకుట్టమ్హి గాయిత్వా, ఝానాగారమ్హి పావిసి;

బన్ధి నం [భన్ధితుం (స్యా॰ క॰)] అనుపుబ్బేన, ఆరఞ్ఞమివ కుఞ్జరం.

౨౯౮. తస్స [తస్సా (స్యా॰)] కామరసం ఞత్వా, ఇస్సాధమ్మో అజాయథ;
“అహమేవ కామే భుఞ్జేయ్యం, మా అఞ్ఞో పురిసో అహు”.

౨౯౯. తతో అసిం గహేత్వాన, పురిసే హన్తుం ఉపక్కమి;

అహమేవేకో భుఞ్జిస్సం, మా అఞ్ఞో పురిసో సియా.

౩౦౦. తతో జానపదా సబ్బే, విక్కన్దింసు సమాగతా;

పుత్తో త్యాయం మహారాజ, జనం హేఠేత్యదూసకం.

౩౦౧. తఞ్చ రాజా వివాహేసి [నివాహేసి (స్యా॰), విహాహేసి (పీ॰)], సమ్హా రట్ఠా చ [రట్ఠాతో (సీ॰ పీ॰), రట్ఠతో (క॰)] ఖత్తియో;

యావతా విజితం మయ్హం, న తే వత్థబ్బ [వత్తబ్బ (సీ॰ పీ॰)] తావదే.

౩౦౨. తతో సో భరియమాదాయ, సముద్దం ఉపసఙ్కమి;

పణ్ణసాలం కరిత్వాన, వనముఞ్ఛాయ పావిసి.

౩౦౩. అథేత్థ ఇసి మాగచ్ఛి, సముద్దం ఉపరూపరి;

సో తస్స గేహం పావేక్ఖి, భత్తకాలే ఉపట్ఠితే.

౩౦౪. తఞ్చ భరియా పలోభేసి, పస్స యావ సుదారుణం;

చుతో సో బ్రహ్మచరియమ్హా, ఇద్ధియా పరిహాయథ.

౩౦౫. రాజపుత్తో చ ఉఞ్ఛాతో, వనమూలఫలం బహుం;

సాయం కాజేన [కాచేన (పీ॰)] ఆదాయ, అస్సమం ఉపసఙ్కమి.

౩౦౬. ఇసీ చ ఖత్తియం దిస్వా, సముద్దం ఉపసఙ్కమి;

“వేహాయసం గమిస్స”న్తి, సీదతే సో మహణ్ణవే.

౩౦౭. ఖత్తియో చ ఇసిం దిస్వా, సీదమానం మహణ్ణవే;

తస్సేవ అనుకమ్పాయ, ఇమా గాథా అభాసథ.

౩౦౮. అభిజ్జమానే వారిస్మిం, సయం ఆగమ్మ ఇద్ధియా;
మిస్సీభావిత్థియా గన్త్వా, సంసీదసి మహణ్ణవే.

౩౦౯. ఆవట్టనీ మహామాయా, బ్రహ్మచరియవికోపనా;
సీదన్తి నం విదిత్వాన, ఆరకా పరివజ్జయే.

౩౧౦. అనలా ముదుసమ్భాసా, దుప్పూరా తా నదీసమా;
సీదన్తి నం విదిత్వాన, ఆరకా పరివజ్జయే.

౩౧౧. యం ఏతా ఉపసేవన్తి, ఛన్దసా వా ధనేన వా;
జాతవేదోవ సం ఠానం, ఖిప్పం అనుదహన్తి నం.

౩౧౨. ఖత్తియస్స వచో సుత్వా, ఇసిస్స నిబ్బిదా అహు;
లద్ధా పోరాణకం మగ్గం, గచ్ఛతే సో విహాయసం.

౩౧౩. ఖత్తియో చ ఇసిం దిస్వా, గచ్ఛమానం విహాయసం;
సంవేగం అలభీ ధీరో, పబ్బజ్జం సమరోచయి.

౩౧౪. తతో సో పబ్బజిత్వాన, కామరాగం విరాజయి;
కామరాగం విరాజేత్వా, బ్రహ్మలోకూపగో అహూతి.

మహాపలోభనజాతకం ఏకాదసమం.

౫౦౮. పఞ్చపణ్డితజాతకం (౧౨)

౩౧౫. పఞ్చ పణ్డితా సమాగతాత్థ, పఞ్హా మే పటిభాతి తం సుణాథ;
నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, కస్సేవావికరేయ్య [కస్స వావీకరేయ్య (క.)] గుయ్హమత్థం.

౩౧౬. త్వం ఆవికరోహి భూమిపాల, భత్తా భారసహో తువం వదే తం;
తవ ఛన్దరుచీని [ఛన్దఞ్చ రుచిఞ్చ (సీ. పీ.)] సమ్మసిత్వా, అథ వక్ఖన్తి జనిన్ద పఞ్చ ధీరా.

౩౧౭. యా సీలవతీ అనఞ్ఞథేయ్యా [అనఞ్ఞధేయ్యా (సీ. పీ.)], భత్తుచ్ఛన్దవసానుగా (పియా) [( ) నత్థి సీ. పీ. పోత్థకేసు] మనాపా;
నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, భరియాయావికరేయ్య [భరియాయ వావీకరేయ్య (క.)] గుయ్హమత్థం.

౩౧౮. యో కిచ్ఛగతస్స ఆతురస్స, సరణం హోతి గతీ పరాయనఞ్చ;
నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, సఖినో వావికరేయ్య గుయ్హమత్థం.

౩౧౯. జేట్ఠో [యో జేట్ఠో (స్యా.)] అథ మజ్ఝిమో కనిట్ఠో, యో [సో (సీ. స్యా. పీ.)] చే సీలసమాహితో ఠితత్తో;

నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, భాతు వావీకరేయ్య గుయ్హమత్థం.

౩౨౦. యో వే పితుహదయస్స పద్ధగూ [పత్థగూ (స్యా.), పత్తగూ (క.)], అనుజాతో పితరం అనోమపఞ్ఞో;

నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, పుత్తస్సావికరేయ్య [పుత్తస్స వావీకరేయ్య (క.)] గుయ్హమత్థం.

౩౨౧. మాతా ద్విపదాజనిన్దసేట్ఠ, యా నం [యో తం (సీ. పీ.)] పోసేతి ఛన్దసా పియేన;

నిన్దియమత్థం పసంసియం వా, మాతుయావీకరేయ్య [మాతుయా వావీకరేయ్య (క.)] గుయ్హమత్థం.

౩౨౨. గుయ్హస్స హి గుయ్హమేవ సాధు, న హి గుయ్హస్స పసత్థమావికమ్మం;

అనిప్ఫన్నతా [అనిప్ఫాదాయ (సీ. పీ.), అనిప్ఫన్నతాయ (స్యా.), అ నిప్ఫాదా (?)] సహేయ్య ధీరో,

నిప్ఫన్నోవ [నిప్ఫన్నత్థో (సీ. పీ.), నిప్ఫన్నత్థోవ (స్యా.)] యథాసుఖం భణేయ్య.

౩౨౩. కిం త్వం విమనోసి రాజసేట్ఠ, ద్విపదజనిన్ద [దిపదిన్ద (సీ. స్యా. పీ.)] వచనం సుణోమ మేతం [నేతం (సీ. పీ.), తేతం (స్యా.)];

కిం చిన్తయమానో దుమ్మనోసి, నూన దేవ అపరాధో అత్థి మయ్హం.

౩౨౪. ‘‘పణ్హే [పఞ్హో (సీ. పీ.), పఞ్హే (స్యా.), పస్హే (క.)] వజ్ఝో మహోసధో’’తి, ఆణత్తో మే వధాయ భూరిపఞ్ఞో;

తం చిన్తయమానో దుమ్మనోస్మి, న హి దేవీ అపరాధో అత్థి తుయ్హం.

౩౨౫. అభిదోసగతో దాని ఏహిసి, కిం సుత్వా కిం సఙ్కతే మనో తే;

కో తే కిమవోచ భూరిపఞ్ఞ, ఇఙ్ఘ వచనం సుణోమ బ్రూహి మేతం.

౩౨౬. ‘‘పణ్హే వజ్ఝో మహోసధో’’తి, యది తే మన్తయితం జనిన్ద దోసం;

భరియాయ రహోగతో అసంసి, గుయ్హం పాతుకతం సుతం మమేతం.

౩౨౭. యం సాలవనస్మిం సేనకో, పాపకమ్మం అకాసి అసబ్భిరూపం;

సఖినోవ రహోగతో అసంసి, గుయ్హం పాతుకతం సుతం మమేతం.

౩౨౮. పుక్కుస [పక్కుస (క.) జా. ౧.౭.౪౧ పణ్ణజాతకే పస్సితబ్బం] పురిసస్స తే జనిన్ద, ఉప్పన్నో రోగో అరాజయుత్తో;

భాతుఞ్చ [భాతుచ్చ (సీ. పీ.), భాతువ (స్యా.)] రహోగతో అసంసి, గుయ్హం పాతుకతం సుతం మమేతం.

౩౨౯. ఆబాధోయం అసబ్భిరూపో, కామిన్దో [కావిన్దో (సీ. పీ.)] నరదేవేన ఫుట్ఠో;

పుత్తస్స రహోగతో అసంసి, గుయ్హం పాతుకతం సుతం మమేతం.

૩૩૦. అట్ఠవఙ్కం మణిరతనం ఉళారం, సక్కో తే అదదా పితామహస్స;
దేవిన్దస్స గతం తదజ్జ హత్థం [దేవిన్దస్స తదజ్జ హత్థగతం (క.)], మాతుఞ్చ రహోగతో అసంసి;
గుయ్హం పాతుకతం సుతం మమేతం.

૩૩౧. గుయ్హస్స హి గుయ్హమేవ సాధు, న హి గుయ్హస్స పసత్థమావికమ్మం;
అనిప్ఫన్నతా సహేయ్య ధీరో, నిప్ఫన్నోవ యథాసుఖం భణేయ్య.

૩૩૨. న గుయ్హమత్థం వివరేయ్య, రక్ఖేయ్య నం యథా నిధిం;
న హి పాతుకతో సాధు, గుయ్హో అత్థో పజానతా.

૩૩૩. థియా గుయ్హం న సంసేయ్య, అమిత్తస్స చ పణ్డితో;
యో చామిసేన సంహీరో, హదయత్థేనో చ యో నరో.

૩૩૪. గుయ్హమత్థం అసమ్బుద్ధం, సమ్బోధయతి యో నరో;
మన్తభేదభయా తస్స, దాసభూతో తితిక్ఖతి.

૩૩૫. యావన్తో పురిసస్సత్థం, గుయ్హం జానన్తి మన్తినం;
తావన్తో తస్స ఉబ్బేగా, తస్మా గుయ్హం న విస్సజే.

૩૩૬. వివిచ్చ భాసేయ్య దివా రహస్సం, రత్తిం గిరం నాతివేలం పముఞ్చే;
ఉపస్సుతికా హి సుణన్తి మన్తం, తస్మా మన్తో ఖిప్పముపేతి భేదన్తి.

పఞ్చపణ్డితజాతకం ద్వాదసమం.

૫૦૯. హత్థిపాలజాతకం (౧౩)

૩૩૭. చిరస్సం వత పస్సామ, బ్రాహ్మణం దేవవణ్ణినం;
మహాజటం ఖారిధరం [భారధరం (పీ.)], పఙ్కదన్తం రజస్సిరం.

૩૩૮. చిరస్సం వత పస్సామ, ఇసిం ధమ్మగుణే రతం;
కాసాయవత్థవసనం, వాకచీరం పటిచ్ఛదం.

૩૩૯. ఆసనం ఉదకం పజ్జం, పటిగణ్హాతు నో భవం;
అగ్ఘే భవన్తం పుచ్ఛామ, అగ్ఘం కురుతు నో భవం.

૩૪૦. అధిచ్చ వేదే పరియేస విత్తం, పుత్తే గహే [గేహే (సీ. స్యా. పీ.)] తాత పతిట్ఠపేత్వా;

గన్ధే రసే పచ్చనుభుయ్య [పచ్చనుభోత్వ (స్యా॰), పచ్చనుభుత్వ (పీ॰)] సబ్బం, అరఞ్ఞం సాధు ముని సో పసత్థో.

౩౪౧. వేదా న సచ్చా న చ విత్తలాభో, న పుత్తలాభేన జరం విహన్తి;

గన్ధే రసే ముచ్చన [ముఞ్చన (సీ॰ క॰)] మాహు సన్తో, సకమ్మునా [సకమ్మనా (సీ॰ పీ॰)] హోతి ఫలూపపత్తి.

౩౪౨. అద్ధా హి సచ్చం వచనం తవేతం, సకమ్మునా హోతి ఫలూపపత్తి;

జిణ్ణా చ మాతాపితరో తవీమే [తవేమే (సీ॰), తవ యిమే (స్యా॰ పీ॰)], పస్సేయ్యుం తం వస్ససతం అరోగం [అరోగ్యం (స్యా॰ క॰)].

౩౪౩. యస్సస్స సక్ఖీ మరణేన రాజ, జరాయ మేత్తీ నరవీరసేట్ఠ;

యో చాపి జఞ్ఞా న మరిస్సం కదాచి, పస్సేయ్యుం తం వస్ససతం అరోగం.

౩౪౪. యథాపి నావం పురిసో దకమ్హి, ఏరేతి చే నం ఉపనేతి తీరం;

ఏవమ్పి బ్యాధీ సతతం జరా చ, ఉపనేతి మచ్చం [మచ్చు (స్యా॰ పీ॰)] వసమన్తకస్స.

౩౪౫. పఙ్కో చ కామా పలిపో చ కామా, మనోహరా దుత్తరా మచ్చుధేయ్యా;

ఏతస్మిం పఙ్కే పలిపే బ్యసన్నా [విసన్నా (స్యా॰ క॰)], హీనత్తరూపా న తరన్తి పారం.

౩౪౬. అయం పురే లుద్దమకాసి కమ్మం, స్వాయం గహీతో న హి మోక్ఖితో మే;

ఓరున్ధియా నం పరిరక్ఖిస్సామి, మాయం పున లుద్దమకాసి కమ్మం.

౩౪౭. గవంవ [గావంవ (సీ॰)] నట్ఠం పురిసో యథా వనే, అన్వేసతీ [పరియేసతీ (సీ॰ పీ॰)] రాజ అపస్సమానో;

ఏవం నట్ఠో ఏసుకారీ మమత్థో, సోహం కథం న గవేసేయ్యం రాజ.

౩౪౮. హియ్యోతి హియ్యతి [హీయోతి హీయతి (సీ॰)] పోసో, పరేతి పరిహాయతి;

అనాగతం నేతమత్థీతి ఞత్వా, ఉప్పన్నఛన్దం కో పనుదేయ్య ధీరో.

౩౪౯. పస్సామి వోహం దహరం [దహరి (స్యా॰ పీ॰ క॰)] కుమారిం, మత్తూపమం కేతకపుప్ఫనేత్తం;

అభుత్తభోగే [అభుత్వ భోగే (స్యా॰ క॰ అట్ఠ॰), అభుత్వ భోగే (పీ॰), భోగే అతుత్వా (క॰)] పఠమే వయస్మిం, ఆదాయ మచ్చు వజతే కుమారిం.

౩౫౦. యువా సుజాతో సుముఖో సుదస్సనో, సామో కుసుమ్భపరికిణ్ణమస్సు;

హిత్వాన కామే పటికచ్చ [పటిగచ్చ (సీ॰), పటిగచ్ఛ (స్యా॰ పీ॰)] గేహం, అనుజాన మం పబ్బజిస్సామి దేవ.

౩౫౧.సాఖాహి రుక్ఖో లభతే సమఞ్ఞం, పహీనసాఖం పన ఖాణుమాహు;
పహీనపుత్తస్స మమజ్జ భోతి, వాసేట్ఠి భిక్ఖాచరియాయ కాలో.

౩౫౨.అఘస్మి కోఞ్చావ యథా హిమచ్చయే, కతాని [తన్తాని (సీ. పీ.)] జాలాని పదాలియ [పదాలేయ్య (సీ.)] హంసా;
గచ్ఛన్తి పుత్తా చ పతీ చ మయ్హం, సాహం కథం నానువజే పజానం.

౩౫౩. ఏతే భుత్వా వమిత్వా చ, పక్కమన్తి విహఙ్గమా;
యే చ భుత్వాన వమింసు, తే మే హత్థత్త [హత్థత్థ (సీ. స్యా. పీ.)] మాగతా.

౩౫౪.అవమీ బ్రాహ్మణో కామే, సో [తే (సీ. పీ.)] త్వం పచ్చావమిస్ససి;
వన్తాదో పురిసో రాజ, న సో హోతి పసంసియో.

౩౫౫.పఙ్కే చ [పఙ్కేవ (సీ. పీ.)] పోసం పలిపే బ్యసన్నం, బలీ యథా దుబ్బలముద్ధరేయ్య;
ఏవమ్పి మం త్వం ఉదతారి భోతి, పఞ్చాలి గాథాహి సుభాసితాహి.

౩౫౬.ఇదం వత్వా మహారాజా, ఏసుకారీ దిసమ్పతి;
రట్ఠం హిత్వాన పబ్బజి, నాగో ఛేత్వావ బన్ధనం.

౩౫౭.రాజా చ పబ్బజ్జమరోచయిత్థ, రట్ఠం పహాయ నరవీరసేట్ఠో;
తువమ్పి నో హోతి యథేవ రాజా, అమ్హేహి గుత్తా అనుసాస రజ్జం.

౩౫౮.రాజా చ పబ్బజ్జమరోచయిత్థ, రట్ఠం పహాయ నరవీరసేట్ఠో;
అహమ్పి ఏకా [ఏకావ (సీ.)] చరిస్సామి లోకే, హిత్వాన కామాని మనోరమాని.

౩౫౯.రాజా చ పబ్బజ్జమరోచయిత్థ, రట్ఠం పహాయ నరవీరసేట్ఠో;
అహమ్పి ఏకా చరిస్సామి లోకే, హిత్వాన కామాని యథోధికాని.

౩౬౦. అచ్చేన్తి కాలా తరయన్తి రత్తియో, వయోగుణా అనుపుబ్బం జహన్తి;
అహమ్పి ఏకా చరిస్సామి లోకే, హిత్వాన కామాని మనోరమాని.

౩౬౧. అచ్చేన్తి కాలా తరయన్తి రత్తియో, వయోగుణా అనుపుబ్బం జహన్తి;
అహమ్పి ఏకా చరిస్సామి లోకే, హిత్వాన కామాని యథోధికాని.

౩౬౨.అచ్చేన్తి కాలా తరయన్తి రత్తియో, వయోగుణా అనుపుబ్బం జహన్తి;
అహమ్పి ఏకా చరిస్సామి లోకే, సీతిభూతా [సీతీభూతా (సీ.)] సబ్బమతిచ్చ సఙ్గన్తి.

హత్థిపాలజాతకం తేరసమం.

౨౧౧౦. అయోఘరజాతకం (౧౪)

౩౬౩. యమేకరత్తిం పఠమం, గబ్భే వసతి మాణవో;

అబ్భుట్ఠితోవ సో యాతి [సయతి (సీ. పీ.), స యాతి (కత్థచి)], సగచ్ఛం న నివత్తతి.

౩౬౪. న యుజ్ఝమానా న బలేనవస్సితా, నరా న జీరన్తి న చాపి మియ్యరే;

సబ్బం హిదం [హి తం (సీ. పీ.)] జాతిజరాయుపద్దుతం, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౬౫. చతురఙ్గినిం సేనం సుభింసరూపం, జయన్తి రట్ఠాధిపతీ పసయ్హ;

న మచ్చునో జయితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౬౬. హత్థీహి అస్సేహి రథేహి పత్తిభి, పరివారితా ముచ్చరే ఏకచ్చేయ్యా [ఏకచేయ్యా (సీ. పీ.)];

న మచ్చునో [న మచ్చుతో (సీ.)] ముచ్చితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౬౭. హత్థీహి అస్సేహి రథేహి పత్తిభి, సూరా [పురా (క.)] పభఞ్జన్తి పధంసయన్తి;

న మచ్చునో భఞ్జితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౬౮. మత్తా గజా భిన్నగళా [పభిన్నగలా (సీ.)] పభిన్నా, నగరాని మద్దన్తి జనం హనన్తి;

న మచ్చునో మద్దితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౬౯. ఇస్సాసినో కతహత్థాపి వీరా [వీరా (సీ. పీ.)], దూరేపాతీ [పతీ (క.)] అక్ఖణవేధినోపి;

న మచ్చునో విజ్ఝితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౦. సరాని ఖీయన్తి ససేలకాననా, సబ్బం హిదం [హి తం (సీ. పీ.), పితం (స్యా.)] ఖీయతి దీఘమన్తరం;

సబ్బం హిదం [హి తం (సీ. పీ.), పితం (స్యా.)] భఞ్జరే కాలపరియాయం, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౧. సబ్బే సమేవం హి నరాననారినం [నరానరీనం (పీ.), నారీ నరానం (స్యా.), నరనారీనం (క.)], చలాచలం పాణభునోధ జీవితం;

పటోవ ధుత్తస్స దుమోవ కూలజో, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౨. దుమప్ఫలానేవ పతన్తి మాణవా, దహరా చ వుద్ధా చ సరీరభేదా;

నారియో నరా మజ్ఝిమపోరిసా చ, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౩. నాయం వయో తారకరాజసన్నిభో, యదబ్భతీతం గతమేవ దాని తం;

జిణ్ణస్స హీ నత్థి రతీ కుతో సుఖం, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౪. యక్ఖా పిసాచా అథవాపి పేతా, కుపితాతే [కుపితాపి తే (సీ. పీ.)] అస్ససన్తి మనుస్సే;
న మచ్చునో అస్ససితుస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౫. యక్ఖే పిసాచే అథవాపి పేతే, కుపితేపి తే నిజ్ఝపనం కరోన్తి;
న మచ్చునో నిజ్ఝపనం కరోన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౬. అపరాధకే దూసకే హేఠకే చ, రాజానో దణ్డేన్తి విదిత్వాన దోసం;
న మచ్చునో దణ్డయితుస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౭. అపరాధకా దూసకా హేట్ఠకా చ, లభన్తి తే రాజినో నిజ్ఝపేతుం;
న మచ్చునో నిజ్ఝపనం కరోన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౮. న ఖత్తియోతి న చ బ్రాహ్మణోతి, న అడ్ఢకా బలవా తేజవాపి;
న మచ్చురాజస్స అపేక్ఖమత్థి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౭౯. సీహా చ బ్యగ్ఘా చ అథోపి దీపియో, పసయ్హ ఖాదన్తి విప్ఫన్దమానం;
న మచ్చునో ఖాదితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౦. మాయాకారా రఙ్గమజ్ఝే కరోన్తా, మోహేన్తి చక్ఖూని జనస్స తావదే;
న మచ్చునో మోహయితుస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౧. ఆసీవిసా కుపితా ఉగ్గతేజా, డంసన్తి మారేన్తిపి తే మనుస్సే;
న మచ్చునో డంసితుముస్సహన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౨. ఆసీవిసా కుపితా యం డంసన్తి, తికిచ్ఛకా తేస విసం హనన్తి;
న మచ్చునో దట్ఠవిసం [దట్ఠస్స విసం (క.)] హనన్తి, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౩. ధమ్మన్తరీ వేత్తరణీ [వేతరణీ (సీ. పీ.)] చ భోజో, విసాని హన్త్వాన భుజఙ్గమానం;
సుయ్యన్తి తే కాలకతా తథేవ, తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౪. విజ్జాధరా ఘోరమధీయమానా, అదస్సనం ఓసధేహి వజన్తి;
న మచ్చురాజస్స వజన్తదస్సనం [వజన్తి అదస్సనం (స్యా. క.)], తం మే మతీ హోతి చరామి ధమ్మం.

౩౮౫. ధమ్మో హవే రక్ఖతి ధమ్మచారిం, ధమ్మో సుచిణ్ణో సుఖమావహాతి;
ఏసానిసంసో ధమ్మే సుచిణ్ణే, న దుగ్గతిం గచ్ఛతి ధమ్మచారీ.

౩౮౬. న హి ధమ్మో అధమ్మో చ, ఉభో సమవిపాకినో;

అధమ్మో నిరయం నేతి, ధమ్మో పాపేతి సుగ్గతిన్తి.

అయోఘరజాతకం చుద్దసమం.

తస్సుద్దానం –

మాతఙ్గ సమ్భూత సివి సిరిమన్తో, రోహణ హంస సత్తిగుమ్బో భల్లాతియ;

సోమనస్స చమ్పేయ్య బ్రహ్మ పఞ్చ-పణ్డిత చిరస్సంవత అయోఘరాతి.

వీసతినిపాతం నిట్ఠితం.

౧౬. తింసనిపాతో

౨౧౧. కింఛన్దజాతకం (౧)

౧. కింఛన్దో కిమధిప్పాయో, ఏకో సమ్మసి ఘమ్మని;
కిం పత్థయానో కిం ఏసం, కేన అత్థేన బ్రాహ్మణ.

౨. యథా మహా వారిధరో, కుమ్భో సుపరిణాహవా [సుపరిణామవా (క.)];
తథూపమం అమ్బపక్కం, వణ్ణగన్ధరసుత్తమం.

౩. తం వుయ్హమానం సోతేన, దిస్వానామలమజ్ఝిమే;
పాణీహి నం గహేత్వాన, అగ్యాయతనమాహరిం.

౪. తతో కదలిపత్తేసు, నిక్ఖిపిత్వా సయం అహం;
సత్థేన నం వికప్పేత్వా, ఖుప్పిపాసం అహాసి మే.

౫. సోహం అపేతదరథో, బ్యన్తీభూతో [బ్యన్తిభూతో (సీ. పీ. క.)] దుఖక్ఖమో;
అస్సాదం నాధిగచ్ఛామి, ఫలేస్వఞ్ఞేసు కేసుచి [కేసుపి (క. సీ.)].

౬. సోసేత్వా నూన మరణం, తం మమం ఆవహిస్సతి;
అమ్బం యస్స ఫలం సాదు, మధురగ్గం మనోరమం;
యముద్ధరిం వుయ్హమానం, ఉదధిస్మా మహణ్ణవే.

౭. అక్ఖాతం తే మయా సబ్బం, యస్మా ఉపవసామహం;
రమ్మం పతి నిసిన్నోస్మి, పుథులోమాయుతా పుథు.

౮. త్వఞ్చ ఖో మేవ [మే (సీ.), మమ (?)] అక్ఖాహి, అత్తానమపలాయిని;
కా వా త్వమసి కల్యాణి, కిస్స వా త్వం సుమజ్ఝిమే.

౯. రుప్పపట్టపలిమట్ఠీవ [రుప్పపట్టప్లమట్ఠీవ (స్యా.), రూపపట్టపమట్ఠీవ (క.)], బ్యగ్ఘీవ గిరిసానుజా;
యా సన్తి నారియో దేవేసు, దేవానం పరిచారికా.

౧౦. యా చ మనుస్సలోకస్మిం, రూపేనాన్వాగతిత్థియో;
రూపేన తే సదిసీ నత్థి, దేవేసు గన్ధబ్బమనుస్సలోకే [దేవగన్ధబ్బమానుసే (స్యా.)];
పుట్ఠాసి మే చారుపుబ్బఙ్గి, బ్రూహి నామఞ్చ బన్ధవే.

౧౧. యం త్వం పతి నిసిన్నోసి, రమ్మం బ్రాహ్మణ కోసికిం;
సాహం భుసాలయా వుత్థా, వరవారివహోఘుసా.

౧౨. నానాదుమగణాకిణ్ణా, బహుకా గిరికన్దరా;
మమేవ పముఖా హోన్తి, అభిసన్దన్తి పావుసే.

౧౩. అథో బహూ వనతోదా, నీలవారివహిన్ధరా;
బహుకా నాగవిత్తోదా, అభిసన్దన్తి వారినా.

౧౪. తా అమ్బుజమ్బులబుజా, నీపా తాలా చుదుమ్బురా [తాలముదుమ్బరా (స్యా. క.)];
బహూని ఫలజాతాని, ఆవహన్తి అభిణ్హసో.

౧౫. యం కిఞ్చి ఉభతో తీరే, ఫలం పతతి అమ్బుని;
అసంసయం తం సోతస్స, ఫలం హోతి వసానుగం.

౧౬. ఏతదఞ్ఞాయ మేధావి, పుథుపఞ్ఞ సుణోహి మే;
మా రోచయ మభిసఙ్గం, పటిసేధ జనాధిప.

౧౭. న వాహం వడ్ఢవం [వద్ధవం (సీ. పీ.)] మఞ్ఞే, యం త్వం రట్ఠాభివడ్ఢన;
ఆచేయ్యమానో రాజిసి, మరణం అభికఙ్ఖసి.

౧౮. తస్స జానన్తి పితరో, గన్ధబ్బా చ సదేవకా;
యే చాపి ఇసయో లోకే, సఞ్ఞతత్తా తపస్సినో;

అసంసయం తేపి [తే (సీ. పీ.)] జానన్తి, పట్ఠభూతా [వద్ధభూతా (సీ. పీ.)] యసస్సినో.

౧౯. ఏవం విదిత్వా విదూ సబ్బధమ్మం, విద్ధంసనం చవనం జీవితస్స;
న చీయతీ తస్స నరస్స పాపం, సచే న చేతేతి వధాయ తస్స.

౨౦. ఇసిపూగసమఞ్ఞాతే, ఏవం లోక్యా విదితా సతి [పతి (క. స్యా. క.)];
అనరియపరిసమ్భాసే, పాపకమ్మం జిగీససి [జిగింససి (సీ. స్యా. పీ.)].

౨౧. సచే అహం మరిస్సామి, తీరే తే పుథుసుస్సోణి;
అసంసయం తం అసిలోకో, మయి పేతే ఆగమిస్సతి.

౨౨. తస్మా హి పాపకం కమ్మం, రక్ఖస్సేవ [రక్ఖస్సు చ (స్యా.)] సుమజ్ఝిమే;

మా తం సబ్బో జనో పచ్చా, పకుట్ఠాయి [పకత్థాసి (సీ. పీ.), పత్యక్ఖాసి (స్యా.)] మయి మతే.

౨౩. అఞ్ఞాతమేతం అవిసయ్హసాహి, అత్తానమమ్బుఞ్చ దదామి తే తం;
సో దుచ్చజే కామగుణే పహాయ, సన్తిఞ్చ ధమ్మఞ్చ అధిట్ఠితోసి.

౨౪. యో హిత్వా పుబ్బసఞ్ఞోగం, పచ్ఛా సంయోజనే ఠితో;
అధమ్మఞ్చేవ చరతి, పాపఞ్చస్స పవడ్ఢతి.

౨౫. ఏహి తం పాపయిస్సామి, కామం అప్పోస్సుకో భవ;
ఉపానయామి సీతస్మిం, విహరాహి అనుస్సుకో.

౨౬. తం పుప్ఫరసమత్తేభి, వక్కఙ్గేహి అరిన్దమ;
కోఞ్చా మయూరా దివియా, కోలట్ఠిమధుసాళికా;

కూజితా హంసపూగేహి, కోకిలేత్థ పబోధరే.

౨౭. అమ్బేత్థ విప్పసాఖగ్గా [విప్పసూనగ్గా (సీ. స్యా. పీ.), విప్పఓనగ్గా (క.)], పలాలఖలసన్నిభా;
కోసమ్బసళలా [కోసుమ్భసలలా (సీ. స్యా. పీ.)] నీపా, పక్కతాలవిలమ్బినో.

౨౮. మాలీ తిరిటీ కాయూరీ, అఙ్గదీ చన్దనుస్సదో [చన్దనస్సదో (సీ.)];
రత్తిం త్వం పరిచారేసి, దివా వేదేసి వేదనం.

౨౯. సోళసిత్థిసహస్సాని, యా తేమా పరిచారికా;
ఏవం మహానుభావోసి, అబ్భుతో లోమహంసనో.

౩౦. కిం కమ్మమకరీ పుబ్బే, పాపం అత్తదుఖావహం;
యం కరిత్వా మనుస్సేసు, పిట్ఠిమంసాని ఖాదసి.

౩౧. అజ్ఝేనాని పటిగ్గయ్హ, కామేసు గధితో [గధితో (సీ. పీ.), గిద్ధితో (స్యా. క.), గిద్ధికో (క. అట్ఠ.)] అహం;
అచరిం దీఘమద్ధానం, పరేసం అహితాయహం.

౩౨. యో పిట్ఠిమంసికో హోతి, ఏవం ఉక్కచ్చ ఖాదతి;
యథాహం అజ్జ ఖాదామి, పిట్ఠిమంసాని అత్తనోతి.

కిం఼ఛన్దజాతకం పఠమం.

౫౧౨. కుమ్భజాతకం (౨)

౩౩. కో పాతురాసీ తిదివా నభమ్హి, ఓభాసయం సంవరిం చన్దిమావ;
గత్తేహి తే రస్మియో నిచ్ఛరన్తి, సతేరతా [సతేరితా (సీ. స్యా. క.)] విజ్జురివన్తలిక్ఖే.

౩౪. సో ఛిన్నవాతం కమసీ అఘమ్హి, వేహాయసం గచ్ఛసి తిట్ఠసీ చ;
ఇద్ధీ ను తే వత్థుకతా సుభావితా, అనద్ధగూనం అపి దేవతానం.

౩౫. వేహాయసం గమ్మమాగమ్మ [కమమాగమ్మ (సీ. స్యా.)] తిట్ఠసి, కుమ్భం కిణాథాతి యమేతమత్థం;
కో వా తువం కిస్స వా తాయ కుమ్భో, అక్ఖాహి మే బ్రాహ్మణ ఏతమత్థం.

౩౬. న సప్పికుమ్భో నపి తేలకుమ్భో, న ఫాణితస్స న మధుస్స కుమ్భో;
కుమ్భస్స వజ్జాని అనప్పకాని, దోసే బహూ కుమ్భగతే సుణాథ.

౩౭. గళేయ్య యం పిత్వా [పీత్వా (సీ. పీ.)] పతే పపాతం, సోబ్భం గుహం చన్దనియోళిగల్లం;
బహుమ్పి భుఞ్జేయ్య అభోజనేయ్యం, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౩౮. యం పిత్వా [యం వే పీత్వా (సీ.)] చిత్తస్మిమనేసమానో, ఆహిణ్డతీ గోరివ భక్ఖసారీ [భక్ఖసాదీ (సీ. స్యా. అట్ఠ.)];
అనాథమానో ఉపగాయతి నచ్చతి చ, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౩౯. యం వే పివిత్వా అచేలోవ నగ్గో, చరేయ్య గామే విసిఖన్తరాని;
సమ్మూళ్హచిత్తో అతివేలసాయీ, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౦. యం పిత్వా ఉట్ఠాయ పవేధమానో, సీసఞ్చ బాహుఞ్చ [బాహఞ్చ (పీ.)] పచాలయన్తో;
సో నచ్చతీ దారుకటల్లకోవ, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౧. యం వే పివిత్వా అగ్గిదడ్ఢా సయన్తి, అథో సిగాలేహిపి ఖాదితాసే;
బన్ధం వధం భోగజానిఞ్చుపేన్తి, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౨. యం పిత్వా భాసేయ్య అభాసనేయ్యం, సభాయమాసీనో అపేతవత్థో;
సమ్మక్ఖితో [సమక్ఖితో (సీ.)] వన్తగతో బ్యసన్నో, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౩. యం వే పివిత్వా ఉక్కట్ఠో ఆవిలక్ఖో, మమేవ సబ్బా పథవీతి మఞ్ఞే [మఞ్ఞతి (సీ.)];
న మే సమో చాతురన్తోపి రాజా, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౪. మానాతిమానా కలహాని పేసుణీ, దుబ్బణ్ణినీ నగ్గయినీ పలాయినీ;
చోరాన ధుత్తాన గతీ నికేతో, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౩. ఇద్ధాని ఫీతాని కులాని అస్సు, అనేకసాహస్సధనాని లోకే;
ఉచ్ఛిన్నదాయజ్జకతానిమాయ, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౬. ధఞ్ఞం ధనం రజతం జాతరూపం, ఖేత్తం గవం యత్థ వినాసయన్తి;
ఉచ్ఛేదనీ విత్తవతం [ఉచ్ఛేదనీ విత్తగతం (స్యా.), ఉచ్ఛేదనివిత్తగతం (క.)] కులానం, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౭. యం వే పిత్వా దిత్తరూపోవ [దుట్ఠరూపోవ (సీ.)] పోసో, అక్కోసతి మాతరం పితరఞ్చ;
సస్సుమ్పి గణ్హేయ్య అథోపి సుణ్హం, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౮. యం వే పిత్వా దిత్తరూపావ నారీ, అక్కోసతి ససురం సామికఞ్చ;
దాసమ్పి గణ్హే పరిచారకమ్పి, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౪౯. యం వే పివిత్వాన [యఞ్చే పీత్వాన (పీ.)] హనేయ్య పోసో, ధమ్మే ఠితం సమణం బ్రాహ్మణం వా;
గచ్ఛే అపాయమ్పి తతోనిదానం, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౦. యం వే పివిత్వా దుచ్చరితం చరన్తి, కాయేన వాచాయ చ చేతసా చ;
నిరయం వజన్తి దుచ్చరితం చరిత్వా, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౧. యం యాచమానా న లభన్తి పుబ్బే, బహుం హిరఞ్ఞమ్పి పరిచ్చజన్తా;
సో తం పివిత్వా అలికం భణాతి, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౨. యం వే పిత్వా పేసనే పేసియన్తో, అచ్చాయికే కరణీయమ్హి జాతే;
అత్థమ్పి సో నప్పజానాతి వుత్తో, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౩. హిరీమనాపి అహిరీకభావం, పాతుం కరోన్తి మదనాయ [మదిరాయ (పీ.)] మత్తా;
ధీరాపి సన్తా బహుకం భణన్తి, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౪. యం వే పిత్వా ఏకథూపా సయన్తి, అనాసకా థణ్డిలదుక్ఖసేయ్యం;
దుబ్బణ్ణియం ఆయసక్యఞ్చుపేన్తి, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౫. యం వే పిత్వా పత్తఖన్ధా సయన్తి, గావో కుటహతావ న హి వారుణియా;
[యం వే పిత్వా పత్తక్ఖన్ధా, సయన్తి గావో కూటహతారివ; న హి వారుణియా వేగో, నరేన సుస్సహోరివ; (సీ.)]
వేగో నరేన సుసహోరివ [యం వే పిత్వా పత్తక్ఖన్ధా, సయన్తి గావో కూటహతారివ; న హి వారుణియా వేగో, నరేన సుస్సహోరివ; (సీ.)], తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౬. యం మనుస్సా వివజ్జేన్తి, సప్పం ఘోరవిసం మివ [విసమివ (స్యా.), విసం ఇవ (క.), విసామివ (?)];
తం లోకే విససమానం, కో నరో పాతుమరహతి.

౫౭. యం వే పిత్వా అన్ధకవేణ్డపుత్తా, సముద్దతీరే పరిచారయన్తా [అన్ధకవేణ్హుపుత్తా (సీ. పీ.), అణ్డకవేణ్డపుత్తా (క.)];
ఉపక్కముం ముసలేహఞ్ఞమఞ్ఞం, తస్సా పుణ్ణం కుమ్భమిమం కిణాథ.

౫౮. యం వే పిత్వా పుబ్బదేవా పమత్తా, తిదివా చుతా సస్సతియా సమాయ;
తం తాదిసం మజ్జమిమం నిరత్థకం, జానం మహారాజ కథం పివేయ్య.

౫౯. నయిమస్మిం కుమ్భస్మిం దధి వా మధు వా, ఏవం అభిఞ్ఞాయ కిణాహి రాజ;
ఏవఞ్హిమం కుమ్భగతా మయా తే, అక్ఖాతరూపం తవ సబ్బమిత్త.

౬౦. న మే పితా వా అథవాపి మాతా, ఏతాదిసా యాదిసకో తువంసి;
హితానుకమ్పీ పరమత్థకామో, సోహం కరిస్సం వచనం తవజ్జ.

౬౧. దదామి తే గామవరాని పఞ్చ, దాసీసతం సత్త గవం సతాని;
ఆజఞ్ఞయుత్తే చ రథే దస ఇమే, ఆచరియో హోసి మమత్థకామో.

౬౨. తవేవ దాసీసతమత్థు రాజ, గామా చ గావో చ తవేవ హోన్తు;
ఆజఞ్ఞయుత్తా చ రథా తవేవ, సక్కోహమస్మీ తిదసానమిన్దో.

౬౩. మంసోదనం సప్పిపాయాసం [సప్పిపాయఞ్చ (సీ.)] భుఞ్జ, ఖాదస్సు చ త్వం మధుమాసపూవే;
ఏవం తువం ధమ్మరతో జనిన్ద, అనిన్దితో సగ్గముపేహి ఠానన్తి.

కుమ్భజాతకం దుతియం.

౫౧౩. జయద్దిసజాతకం (౩)

౬౪. చిరస్సం వత మే ఉదపాది అజ్జ, భక్ఖో మహా సత్తమిభత్తకాలే;
కుతోసి కో వాసి తదిఙ్ఘ బ్రూహి, ఆచిక్ఖ జాతిం విదితో యథాసి.

౬౫. పఞ్చాలరాజా మిగవం పవిట్ఠో, జయద్దిసో నామ యదిస్సుతో తే;
చరామి కచ్ఛాని వనాని చాహం, పసదం ఇమం ఖాద మమజ్జ ముఞ్చ.

౬౬. సేనేవ త్వం పణసి సస్సమానో [సయ్హమానో (స్యా. క.)], మమేస భక్ఖో పసదో యం వదేసి;
తం ఖాదియాన పసదం జిఘఞ్ఞం [జిఘచ్ఛం (?)], ఖాదిస్సం పచ్ఛా న విలాపకాలో.

౬౭. న చత్థి మోక్ఖో మమ నిక్కయేన [విక్కయేన (సీ.)], గన్త్వాన పచ్చాగమనాయ పణ్హే;

తం సక్కరం [సగ్గరం (సీ. స్యా. పీ.)] బ్రాహ్మణస్సప్పదాయ, సచ్చానురక్ఖీ పునరావజిస్సం.

౬౮. కిం కమ్మజాతం అనుతప్పతే త్వం [అనుతప్పతీ తం (సీ. పీ.)], పత్తం సమీపం మరణస్స రాజ;
ఆచిక్ఖ మే తం అపి సక్కుణేము, అనుజానితుం ఆగమనాయ పఞ్హే.

౬౯. కతా మయా బ్రాహ్మణస్స ధనాసా, తం సక్కరం పటిముక్కం న ముత్తం;
తం సక్కరం బ్రాహ్మణస్సప్పదాయ, సచ్చానురక్ఖీ పునరావజిస్సం.

౭౦. యా తే కతా బ్రాహ్మణస్స ధనాసా, తం సక్కరం పటిముక్కం న ముత్తం;
తం సక్కరం బ్రాహ్మణస్సప్పదాయ, సచ్చానురక్ఖీ పునరావజస్సు.

౭౧. ముత్తో చ సో పోరిసాదస్స [పురిసాదస్స (పీ.)] హత్థా, గన్త్వా సకం మన్దిరం కామకామీ;
తం సక్కరం బ్రాహ్మణస్సప్పదాయ, ఆమన్తయీ పుత్తమలీనసత్తం [సత్తుం (స్యా. పీ. క.)].

౭౨. అజ్జేవ రజ్జం అభిసిఞ్చయస్సు, ధమ్మం చర సేసు పరేసు చాపి;
అధమ్మకారో చ తే మాహు రట్ఠే, గచ్ఛామహం పోరిసాదస్స ఞత్తే [ఞన్తే (స్యా.)].

౭౩. కిం కమ్మ కుబ్బం తవ దేవ పావ [దేవపాదే (సీ. స్యా. పీ.)], నారాధయీ తం తదిచ్ఛామి సోతుం;
యమజ్జ రజ్జమ్హి ఉదస్సయే తువం, రజ్జమ్పి నిచ్ఛేయ్యం తయా వినాహం.

౭౪. న కమ్మునా వా వచసా వ తాత, అపరాధితోహం తువియం సరామి;
సన్ధిఞ్చ [సద్ధిం చ (క.)] కత్వా పురిసాదకేన, సచ్చానురక్ఖీ పునాహం గమిస్సం.

౭౫. అహం గమిస్సామి ఇధేవ హోహి, నత్థి తతో జీవతో విప్పమోక్ఖో;
సచే తువం గచ్ఛసియేవ రాజ, అహమ్పి గచ్ఛామి ఉభో న హోమ.

౭౬. అద్ధా హి తాత సతానేస ధమ్మో, మరణా చ మే దుక్ఖతరం తదస్స;
కమ్మాసపాదో తం యదా పచిత్వా, పసయ్హ ఖాదే భిదా రుక్ఖసూలే.

౭౭. పాణేన తే పాణమహం నిమిస్సం, మా త్వం అగా పోరిసాదస్స ఞత్తే;
ఏతఞ్చ తే పాణమహం నిమిస్సం, తస్మా మతం జీవితస్స వణ్ణేమి [వరేమి (సీ.)].

౭౮. తతో హవే ధితిమా రాజపుత్తో, వన్దిత్వా మాతు చ పితు చ [వన్దిత్థ మాతుచ్చ పితుచ్చ (సీ. పీ.)] పాదే;
దుఖినిస్స మాతా నిపతా [నిపతీ (సీ. పీ.)] పథబ్యా, పితాస్స పగ్గయ్హ భుజాని కన్దతి.

౭౯. తం గచ్ఛన్తం తావ పితా విదిత్వా, పరమ్ముఖో వన్దతి పఞ్జలీకో;

సోమో చ రాజా వరుణో చ రాజా, పజాపతీ చన్దిమా సూరియో చ;
ఏతేహి గుత్తో పురిసాదకమ్హా, అనుఞ్ఞాతో సోత్థి పచ్చేహి తాత.

౮౦. యం దణ్డకిరఞ్ఞో గతస్స [యం దణ్డకారఞ్ఞగతస్స (పీ.)] మాతా, రామస్సకాసి సోత్థానం సుగుత్తా;
తం తే అహం సోత్థానం కరోమి, ఏతేన సచ్చేన సరన్తు దేవా;
అనుఞ్ఞాతో సోత్థి పచ్చేహి పుత్త.

౮౧. ఆవీ రహో వాపి మనోపదోసం, నాహం సరే జాతు మలీనసత్తే;
ఏతేన సచ్చేన సరన్తు దేవా, అనుఞ్ఞాతో సోత్థి పచ్చేహి భాతిక [భాత (సీ.), భాతా (స్యా. పీ.)].

౮౨. యస్మా చ మే అనధిమనోసి సామి, న చాపి మే మనసా అప్పియోసి;
ఏతేన సచ్చేన సరన్తు దేవా, అనుఞ్ఞాతో సోత్థి పచ్చేహి సామి.

౮౩. బ్రహా ఉజూ చారుముఖో కుతోసి, న మం పజానాసి వనే వసన్తం;
లుద్దం మం ఞత్వా "పురిసాదకో"తి, కో సోత్థి మాజానమిధా'వజేయ్య.

౮౪. జానామి లుద్ద పురిసాదకో త్వం, న తం న జానామి వనే వసన్తం;
అహఞ్చ పుత్తోస్మి జయద్దిసస్స, మమజ్జ ఖాద పితునో పమోక్ఖా.

౮౫. జానామి పుత్తోతి [పుత్తోసి (స్యా. క.)] జయద్దిసస్స, తథా హి వో ముఖవణ్ణో ఉభిన్నం;
సుదుక్కరఞ్ఞేవ [సుదుక్కరఞ్చేవ (స్యా. పీ. క.)] కతం తవేదం, యో మత్తుమిచ్ఛే పితునో పమోక్ఖా.

౮౬. న దుక్కరం కిఞ్చి మహేత్థ మఞ్ఞే, యో మత్తుమిచ్ఛే పితునో పమోక్ఖా;
మాతు చ [మాతుచ్చ (సీ.)] హేతు పరలోక గన్త్వా [గమ్మా (సీ. స్యా.), గమ్మ (పీ.)], సుఖేన సగ్గేన చ సమ్పయుత్తో.

౮౭. అహఞ్చ ఖో అత్తనో పాపకిరియం, ఆవీ రహో వాపి సరే న జాతు;
సఙ్ఖాతజాతీమరణోహమస్మి, యథేవ మే ఇధ తథా పరత్థ.

౮౮. ఖాదజ్జ మం దాని మహానుభావ, కరస్సు కిచ్చాని ఇమం సరీరం;
రుక్ఖస్స వా తే పపతామి అగ్గా, ఛాదయమానో మయ్హం త్వమదేసి మంసం.

౮౯. ఇదఞ్చ తే రుచ్చతి రాజపుత్త, చజేసి [చజాసి (సీ. పీ.)] పాణం పితునో పమోక్ఖా;
తస్మా హి సో [తస్మాతిహ (సీ. స్యా.)] త్వం తరమానరూపో, సమ్భఞ్జ కట్ఠాని జలేహి అగ్గిం.

౯౦. తతో హవే ధితిమా రాజపుత్తో, దారుం సమాహత్వా మహన్తమగ్గిం;

సన్దీపయిత్వా పటివేదయిత్థ, ఆదీపితో దాని మహాయమగ్గి [మయా యక్ఖమగ్గి (క॰)].

౯౧. ఖాదజ్జ మం దాని పసయ్హకారీ, కిం మం ముహుం పేక్ఖసి హట్ఠలోమో;
తథా తథా తుయ్హమహం కరోమి, యథా యథా మం ఛాదయమానో అదేసి.

౯౨. కో తాదిసం అరహతి ఖాదితాయే, ధమ్మే ఠితం సచ్చవాదిం వదఞ్ఞుం;
ముద్ధాపి తస్స విఫలేయ్య సత్తధా, యో తాదిసం సచ్చవాదిం అదేయ్య.

౯౩. ఇదఞ్హి సో బ్రాహ్మణం మఞ్ఞమానో, ససో అవాసేసి సకే సరీరే;
తేనేవ సో చన్దిమా దేవపుత్తో, ససత్థుతో [ససట్ఠకో (స్యా॰)] కామదుహజ్జ [కామరుహజ్జ (క॰)] యక్ఖ.

౯౪. చన్దో యథా రాహుముఖా పముత్తో, విరోచతే పన్నరసేవ భాణుమా [భానుమా (సీ॰ పీ॰)];
ఏవం తువం పోరిసాదా పముత్తో, విరోచ కపిలే [కమ్పిల్ల (సీ॰ పీ॰), కపిల్లే (స్యా॰)] మహానుభావ;
ఆమోదయం పితరం మాతరఞ్చ, సబ్బో చ తే నన్దతు ఞాతిపక్ఖో.

౯౫. తతో హవే ధితిమా రాజపుత్తో, కతఞ్జలీ పరియాయ [పరియగా (సీ॰), పగ్గయ్హ (స్యా॰ పీ॰)] పోరిసాదం;
అనుఞ్ఞాతో సోత్థి సుఖీ అరోగో, పచ్చాగమా [పచ్చాగ (పీ॰)] కపిలమలీనసత్తా [కమ్పిల్ల’మలీనసత్తో (సీ॰ పీ॰), కపిల’మలీనసత్తా (క॰)].

౯౬. తం నేగమా జానపదా చ సబ్బే, హత్థారోహా రథికా పత్తికా చ;
నమస్సమానా పఞ్జలికా ఉపాగముం, నమత్థు తే దుక్కరకారకోసీతి.

జయద్దిసజాతకం [జయదిసజాతకం (క॰)] తతియం.

౫౧౪. ఛద్దన్తజాతకం (౪)

౯౭. కిం ను సోచసినుచ్ఛఙ్గీ, పణ్డూసి వరవణ్ణిని;
మిలాయసి విసాలక్ఖి, మాలావ పరిమద్దితా.

౯౮. దోహళో మే మహారాజ, సుపినన్తేనుపజ్ఝగా [ను’పచ్చగా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)];
న సో సులభరూపోవ, యాదిసో మమ దోహళో.

౯౯. యే కేచి మానుసా కామా, ఇధ లోకస్మి నన్దనే;
సబ్బే తే పచురా మయ్హం, అహం తే దమ్మి దోహళం.

౧౦౦. లుద్దా దేవ సమాయన్తు, యే కేచి విజితే తవ;
ఏతేసం అహమక్ఖిస్సం, యాదిసో మమ దోహళో.

౧౦౧.ఇమే తే ఉద్దకా దేవి, కతహత్థా విసారదా;

వనఞ్ఞూ చ మిగఞ్ఞూ చ, మమత్థే [మమ తే (పీ.)] చత్తజీవితా.

౧౦౨.ఉద్దపుత్తా నిసామేథ, యావన్తేత్థ సమాగతా;

ఛబ్బిసాణం గజం సేతం, అద్దసం సుపినే అహం;

తస్స దన్తేహి మే అత్థో, అలాభే నత్థి జీవితం.

౧౦౩. న నో పితూనం న పితామహానం, దిట్ఠో సుతో కుఞ్జరో ఛబ్బిసాణో;

యమద్దసా సుపినే రాజపుత్తీ, అక్ఖాహి నో యాదిసో హత్థినాగో.

౧౦౪.దిసా చతస్సో విదిసా చతస్సో, ఉద్ధం అధో దస దిసా ఇమాయో;

కతమం దిసం తిట్ఠతి నాగరాజా, యమద్దసా సుపినే ఛబ్బిసాణం.

౧౦౫.ఇతో ఉజుం ఉత్తరియం దిసాయం, అతిక్కమ్మ సో సత్తగిరీ బ్రహన్తే;

సువణ్ణపస్సో నామ గిరీ ఉళారో, సుపుప్ఫితో [సమ్పుప్ఫితో (స్యా.)] కిమ్పురిసానుచిణ్ణో.

౧౦౬.ఆరుయ్హ సేలం భవనం కిన్నరానం, ఓలోకయ పబ్బతపాదమూలం;

అథ దక్ఖసీ మేఘసమానవణ్ణం, నిగ్రోధరాజం అథ సహస్సపాదం [పోరం (క.)].

౧౦౭. తత్థచ్ఛతీ కుఞ్జరో ఛబ్బిసాణో, సబ్బసేతో దుప్పసహో పరేభి;

రక్ఖన్తి నం అట్ఠసహస్సనాగా, ఈసాదన్తా వాతజవప్పహారినో.

౧౦౮.తిట్ఠన్తి తే తుమూలం [తుమూల (స్యా.), భిమూల (పీ. క.)] పస్ససన్తా, కుప్పన్తి వాతస్సపి ఏరితస్స;

మనుస్సభూతం పన తత్థ దిస్వా, భస్మం కరేయ్యుం నాస్స రజోపి తస్స.

౧౦౯.బహూ హిమే రాజకులమ్హి సన్తి, పిళన్ధనా జాతరూపస్స దేవీ;

ముత్తామణీవేళురియామయా చ, కిం కాహసి దన్తపిళన్ధనేన;

మారేతుకామా కుఞ్జరం ఛబ్బిసాణం, ఉదాహు ఘాతేస్ससి ఉద్దపుత్తే.

౧౧౦.సా ఇస్సితా దుక్ఖితా చస్మి ఉద్ద, ఉద్ధఞ్చ సుస్సామి అనుస్సరన్తీ;

కరోహి మే ఉద్దక ఏతమత్థం, దస్సామి తే గామవరాని పఞ్చ.

౧౧౧.కత్థచ్ఛతీ కత్థముపేతి ఠానం, వీథిస్స కా న్హాన [నహాన (సీ. పీ.)] గతస్స హోతి;

కథఞ్హి సో న్హాయతి [నహాయతి (సీ. పీ.)] నాగరాజా, కథం విజానేము గతిం గజస్స.

౧౧౨.తత్థేవ సా పోక్ఖరణీ అదూరే [అవిదూరే (స్యా. క.)], రమ్మా సుతిత్థా చ మహోదికా [మహోదకా (స్యా. క.)] చ;

సమ్పుప్ఫితా భమరగణానుచిణ్ణా [కిణ్ణా (కత్థచి)], ఏత్థ హి నో న్హాయతి నాగరాజా.

౧౧౩.సీసం నహాతుప్పల [నహాతో ఉప్పల (సీ. స్యా. పీ.)] మాలభారీ, సబ్బసేతో పుణ్డరీకత్తచఙ్గీ;

ఆమోదమానో గచ్ఛతి సన్నికేతం, పురక్ఖత్వా మహేసిం సబ్బభద్దం.

౧౧౪.తత్థేవ నో ఉగ్గహేత్వాన వాక్యం, ఆదాయ తూణిఞ్చ ధనుఞ్చ లుద్దో;

వితురియతి [వితురియ నో (సీ. అట్ఠ.)] సత్తగిరీ బ్రహన్తే, సువణ్ణపస్సం నామ గిరిం ఉళారం.

౧౧౫.ఆరుయ్హ సేలం భవనం కిన్నరానం, ఓలోకయీ పబ్బతపాదమూలం;

తత్థద్దసా మేఘసమానవణ్ణం, నిగ్రోధరాజం అట్ఠసహస్సపాదం.

౧౧౬.తత్థద్దసా కుఞ్జరం ఛబ్బిసాణం, సబ్బసేతం దుప్పసహం పరేభి;

రక్ఖన్తి నం అట్ఠసహస్సనాగా, ఈసాదన్తా వాతజవప్పహారినో.

౧౧౭.తత్థద్దసా పోక్ఖరణిం అదూరే, రమ్మం సుతిత్థఞ్చ మహోదికఞ్చ;

సమ్పుప్ఫితం భమరగణానుచిణ్ణం, యత్థ హి నో న్హాయతి నాగరాజా.

౧౧౮.దిస్వాన నాగస్స గతిం ఠితిఞ్చ, వీథిస్స యా న్హానగతస్స హోతి;

ఓపాతమాగచ్ఛి అనరియరూపో, పయోజితో చిత్తవసానుగాయ.

౧౧౯.ఖణిత్వాన కాసుం ఫలకేహి ఛాదయి, అత్తానమోధాయ ధనుఞ్చ లుద్దో;

పస్సాగతం పుథుసల్లేన నాగం, సమప్పయీ దుక్కటకమ్మకారీ.

౧౨౦.విద్ధో చ నాగో కోఞ్చమనాది ఘోరం, సబ్బే చ [సబ్బేవ (సీ. స్యా. పీ.)] నాగా నిన్నదుం [నిన్నాదు (స్యా.), నిన్నాదం (క.)] ఘోరరూపం;

తిణఞ్చ కట్ఠఞ్చ రణం [చుణ్ణం (క. సీ. పీ.)] కరోన్తా, ధావింసు తే అట్ఠదిసా సమన్తతో.

౧౨౧.వధిస్సమేతన్తి [వధిస్సమేనన్తి (స్యా.)] పరామసన్తో, కాసావమద్దక్ఖి ధజం ఇసీనం;

దుక్ఖేన ఫుట్ఠస్సుదపాది సఞ్ఞా, అరహద్ధజో సబ్భి అవజ్ఝరూపో.

౧౨౨.అనిక్కసావో కాసావం, యో వత్థం పరిదహిస్సతి [పరిదహేస్సతి (సీ. పీ.), పరిధస్సతి (కత్థచి)];

అపేతో దమసచ్చేన, న సో కాసావమరహతి.

౧౨౩.యో చ వన్తకసావస్స, సీలేసు సుసమాహితో;

ఉపేతో దమసచ్చేన, స వే కాసావమరహతి.

౧౨౪ సమప్పితో పుథుసల్లేన నాగో, అదుట్ఠచిత్తో లుద్దకమజ్ఝభాసి;
కిమత్థయం కిస్స వా సమ్మ హేతు, మమం వధీ కస్స వాయం పయోగో.

౧౨౫. కాసిస్స రఞ్ఞో మహేసీ భదన్తే, సా పూజితా రాజకులే సుభద్దా;
తం అద్దసా సా చ మమం అసంసి, దన్తేహి అత్థోతి చ మం [అత్థోతి మమం (స్యా. క.)] అవోచ.

౧౨౬. బహూ హి మే దన్తయుగా ఉళారా, యే మే పితూనఞ్చ [పితున్నమ్పి (పీ.)] పితామహానం;
జానాతి సా కోధనా రాజపుత్తీ, వధత్థికా వేరమకాసి బాలా.

౧౨౭. ఉట్ఠేహి త్వం లుద్ద ఖరం గహేత్వా, దన్తే ఇమే ఛిన్ద పురా మరామి;
వజ్జాసి తం కోధనం రాజపుత్తిం, "నాగో హతో హన్ద ఇమస్స దన్తా".

౧౨౮ ఉట్ఠాయ సో లుద్దో ఖరం గహేత్వా, ఛేత్వాన దన్తాని గజుత్తమస్స;
వగ్గూ సుభే అప్పటిమే పథబ్యా, ఆదాయ పక్కామి తతో హి ఖిప్పం.

౧౨౯. భయట్టితా [భయద్దితా (సీ. పీ.)] నాగవధేన అట్టా, యే తే నాగా అట్ఠ దిసా విధావుం;
అదిస్వాన [అదిస్వ (సీ. పీ.)] పోసం గజపచ్చమిత్తం, పచ్చాగముం యేన సో నాగరాజా.

౧౩౦. తే తత్థ కన్దిత్వా రోదిత్వాన [రోదిత్వ (సీ. పీ.)] నాగా, సీసే సకే పంసుకం ఓకిరిత్వా;
అగమంసు తే సబ్బే సకం నికేతం, పురక్ఖత్వా మహేసిం సబ్బభద్దం.

౧౩౧. ఆదాయ దన్తాని గజుత్తమస్స, వగ్గూ సుభే అప్పటిమే పథబ్యా;
సువణ్ణరాజీహి సమన్తమోదరే, సో లుద్దకో కాసిపురం ఉపాగమి;
ఉపనేసి సో రాజకఞ్ఞాయ దన్తే, నాగో హతో హన్ద ఇమస్స దన్తా.

౧౩౨. దిస్వాన దన్తాని గజుత్తమస్స, భత్తుప్పియస్స పురిమాయ జాతియా;
తత్థేవ తస్సా హదయం అఫాలి, తేనేవ సా కాలమకాసి బాలా.

౧౩౩. సమ్బోధిపత్తో స [చ (సీ. స్యా.), వ (పీ.)] మహానుభావో, సితం అకాసి పరిసాయ మజ్ఝే;
పుచ్ఛింసు భిక్ఖూ సువిముత్తచిత్తా, నాకారణే పాతుకరోన్తి బుద్ధా.

౧౩౪. యమద్దసాథ దహరిం కుమారిం, కాసాయవత్థం అనగారియం చరన్తిం;
సా ఖో తదా రాజకఞ్ఞా అహోసి, అహం తదా నాగరాజా అహోసిం.

౧౩౫. ఆదాయ దన్తాని గజుత్తమస్స, వగ్గూ సుభే అప్పటిమే పథబ్యా;
యో లుద్దకో కాసిపురం ఉపాగమి, సో ఖో తదా దేవదత్తో అహోసి.

౧౩౬. అనావసూరం చిరరత్తసంసితం, ఉచ్చావచం [ఉచం నీచం (సీ. స్యా. పీ.)] చరితమిదం పురాణం;
వీతద్దరో వీతసోకో విసల్లో, సయం అభిఞ్ఞాయ అభాసి బుద్ధో.

౧౩౭. అహం వో తేన కాలేన, అహోసిం తత్థ భిక్ఖవో;
నాగరాజా తదా హోమి [హోసిం (సీ. స్యా. పీ.)], ఏవం ధారేథ జాతకన్తి.

ఛద్దన్తజాతకం చతుత్థం.

౫౧౫. సమ్భవజాతకం (౫)

౧౩౮. రజ్జఞ్చ పటిపన్నాస్మ, ఆధిపచ్చం సుచీరత;
మహత్తం పత్తుమిచ్ఛామి, విజేతుం పథవిం ఇమం.

౧౩౯. ధమ్మేన నో అధమ్మేన, అధమ్మో మే న రుచ్చతి;
కిచ్చోవ ధమ్మో చరితో, రఞ్ఞో హోతి సుచీరత.

౧౪౦. ఇధ చేవానిన్దితా యేన, పేచ్చ యేన అనిన్దితా;
యసం దేవమనుస్సేసు, యేన పప్పోము [పప్పేము (సీ. అట్ఠ.)] బ్రాహ్మణ.

౧౪౧. యోహం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, కత్తుమిచ్ఛామి బ్రాహ్మణ;
తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, బ్రాహ్మణక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౪౨. నాఞ్ఞత్ర విధురా రాజ, ఏతదక్ఖాతుమరహతి;
యం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, కత్తుమిచ్ఛసి ఖత్తియ.

౧౪౩. ఏహి ఖో పహితో గచ్ఛ, విధురస్స ఉపన్తికం;
నిక్ఖఞ్చిమం [నిక్ఖం రత్త (సీ.), నిక్ఖమిమం (పీ.)] సువణ్ణస్స, హరం గచ్ఛ సుచీరత;
అభిహారం ఇమం దజ్జా, అత్థధమ్మానుసిట్ఠియా.

౧౪౪. స్వాధిప్పాగా భారద్వాజో, విధురస్స ఉపన్తికం;
తమద్దస మహాబ్రహ్మా, అసమానం సకే ఘరే.

౧౪౫. రఞ్ఞోహం పహితో దూతో, కోరబ్యస్స యసస్సినో;
"అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛేసి", ఇచ్చబ్రవి యుధిట్ఠిలో;
తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, విధురక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౪౬. గఙ్గం మే పిదహిస్సన్తి, న తం సక్కోమి బ్రాహ్మణ;

అపిధేతుం మహాసిన్ధుం, తం కథం నో భవిస్సతి.

౧౪౭.న తే సక్కోమి అక్ఖాతుం, అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛితో;

భద్రకారో చ మే పుత్తో, ఓరసో మమ అత్రజో;

తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, గన్త్వా పుచ్ఛస్సు బ్రాహ్మణ.

౧౪౮.స్వాధిప్పాగా భారద్వాజో, భద్రకారస్సుపన్తికం [భద్రకారస్స సన్తికం (సీ॰ స్యా॰)];

తమద్దస మహాబ్రహ్మా, నిసిన్నం సమ్హి వేస్మని.

౧౪౯.రఞ్ఞోహం పహితో దూతో, కోరబ్యస్స యసస్సినో;

“అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛేసి”, ఇచ్చబ్రవి యుధిట్ఠిలో;

తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, భద్రకార పబ్రూహి [బ్రవీహి (సీ॰ పీ॰)] మే.

౧౫౦.మంసకాజం [మంసకాచం (పీ॰)] అవహాయ, గోధం అనుపతామహం;

న తే సక్కోమి అక్ఖాతుం, అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛితో.

౧౫౧సఞ్చయో [సఞ్జయో (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)] నామ మే భాతా, కనిట్ఠో మే సుచీరత;

తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, గన్త్వా పుచ్ఛస్సు బ్రాహ్మణ.

౧౫౨స్వాధిప్పాగా భారద్వాజో, సఞ్చయస్స ఉపన్తికం;

తమద్దస మహాబ్రహ్మా, నిసిన్నం సమ్హి వేస్మని [పరిసతి (స్యా॰), పరిసతి (పీ॰)].

౧౫౩.రఞ్ఞోహం పహితో దూతో, కోరబ్యస్స యసస్సినో;

“అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛేసి”, ఇచ్చబ్రవి యుధిట్ఠిలో;

తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, సఞ్చయక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౫౪సదా మం గిలతే [గిలతీ (సీ॰), గిలతి (పీ॰)] మచ్చు, సాయం పాతో సుచీరత;

న తే సక్కోమి అక్ఖాతుం, అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛితో.

౧౫౫సమ్భవో నామ మే భాతా, కనిట్ఠో మే సుచీరత;

తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, గన్త్వా పుచ్ఛస్సు బ్రాహ్మణ.

౧౫౬.అబ్భుతో వత భో ధమ్మో, నాయం అస్మాక రుచ్చతి;

తయో జనా పితాపుత్తా, తేసు పఞ్ఞాయ నో విదూ.

౧౫౭.న తం సక్కోథ అక్ఖాతుం, అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛితా;

కథం ను దహరో జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛితో.

౧౫౮.మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి [మఞ్ఞాసి (స్యా. క.)], అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౫౯.యథాపి చన్దో విమలో, గచ్ఛం ఆకాసధాతుయా;
సబ్బే తారాగణే లోకే, ఆభాయ అతిరోచతి.

౧౬౦.ఏవమ్పి దహరూపేతో, పఞ్ఞాయోగేన సమ్భవో;
మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి, అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౬౧.యథాపి రమ్మకో మాసో, గిమ్హానం హోతి బ్రాహ్మణ;
అతేవఞ్ఞేహి మాసేహి, దుమపుప్ఫేహి సోభతి.

౧౬౨.ఏవమ్పి దహరూపేతో, పఞ్ఞాయోగేన సమ్భవో;
మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి, అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౬౩. యథాపి హిమవా బ్రహ్మే, పబ్బతో గన్ధమాదనో;
నానారుక్ఖేహి సఞ్ఛన్నో, మహాభూతగణాలయో;
ఓసధేహి చ దిబ్బేహి, దిసా భాతి పవాతి చ.

౧౬౪.ఏవమ్పి దహరూపేతో, పఞ్ఞాయోగేన సమ్భవో;
మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి, అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౬౫.యథాపి పావకో బ్రహ్మే, అచ్చిమాలీ యసస్సిమా;
జలమానో వనే గచ్ఛే [చరం కచ్ఛే (పీ.)], అనలో కణ్హవత్తనీ.

౧౬౬.ఘతాసనో ధూమకేతు, ఉత్తమాహేవనన్దహో;
నిసీథే [నిస్సివే (స్యా.), నిసివే (క.)] పబ్బతగ్గస్మిం, పహూతేధో [బహుతేజో (స్యా. క.)] విరోచతి.

౧౬౭.ఏవమ్పి దహరూపేతో, పఞ్ఞాయోగేన సమ్భవో;
మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి, అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౬౮.జవేన భద్రం జానన్తి, బలిబద్దఞ్చ [బలివద్దఞ్చ (సీ. పీ.)] వాహియే;
దోహేన ధేనుం జానన్తి, భాసమానఞ్చ పణ్డితం.

౧౬౯.ఏవమ్పి దహరూపేతో, పఞ్ఞాయోగేన సమ్భవో;
మా నం దహరోతి ఉఞ్ఞాసి, అపుచ్ఛిత్వాన సమ్భవం;
పుచ్ఛిత్వా సమ్భవం జఞ్ఞా, అత్థం ధమ్మఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౧౭౦.స్వాధిప్పాగా భారద్వాజో, సమ్భవస్స ఉపన్తికం;
తమద్దస మహాబ్రహ్మే, కీళమానం బహీపురే.

౧౭౧.రఞ్ఞోహం పహితో దూతో, కోరబ్యస్స యసస్సినో;
“అత్థం ధమ్మఞ్చ పుచ్ఛేసి”, ఇచ్చబ్రవి యుధిట్ఠిలో;
తం త్వం అత్థఞ్చ ధమ్మఞ్చ, సమ్భవక్ఖాహి పుచ్ఛితో.

౧౭౨.తగ్ఘ తే అహమక్ఖిస్సం, యథాపి కుసలో తథా;
రాజా చ ఖో తం జానాతి, యది కాహతి వా న వా.

౧౭౩. “అజ్జ సువే”తి సంసేయ్య, రఞ్ఞా పుట్ఠో సుచీరత;
మా కత్వా అవసీ రాజా, అత్థే జాతే యుధిట్ఠిలో.

౧౭౪.అజ్ఝత్తఞ్ఞేవ సంసేయ్య, రఞ్ఞా పుట్ఠో సుచీరత;
కుమ్మగ్గం న నివేసేయ్య, యథా మూళ్హో అచేతసో [అచేతనో (క.)].

౧౭౫.అత్తానం నాతివత్తేయ్య, అధమ్మం న సమాచరే;
అతిత్థే నప్పతారేయ్య, అనత్థే న యుతో సియా.

౧౭౬.యో చ ఏతాని ఠానాని, కత్తుం జానాతి ఖత్తియో;
సదా సో వడ్ఢతే రాజా, సుక్కపక్ఖేవ చన్దిమా.

౧౭౭. ఞాతీనఞ్చ పియో హోతి, మిత్తేసు చ విరోచతి;
కాయస్స భేదా సప్పఞ్ఞో, సగ్గం సో ఉపపజ్జతీతి.

సమ్భవజాతకం పఞ్చమం.

౫౧౬. మహాకపిజాతకం (౬)

౧౭౮.బారాణస్యం [బారాణస్సం (సీ. పీ.)] అహూ రాజా, కాసీనం రట్ఠవడ్ఢనో;

మిత్తామచ్చపరిబ్యూళ్హో, అగమాసి మిగాజినం [మిగాజిరం (సీ.), మిగాచిరం (పీ.)].

౧౭౯. తత్థ బ్రాహ్మణమద్దక్ఖి, సేతం చిత్రం కిలాసినం;
విద్ధస్తం కోవిళారంవ, కిసం ధమనిసన్థతం.

౧౮౦. పరమకారుఞ్ఞతం పత్తం, దిస్వా కిచ్ఛగతం నరం;
అవచ బ్యమ్హితో రాజా, "యక్ఖానం కతమో నుసి.

౧౮౧. "హత్థపాదా చ తే సేతా, తతో సేతతరం [సేతతరో (పీ.)] సిరో;
గత్తం కమ్మాసవణ్ణం తే, కిలాసబహులో చసి.

౧౮౨. "వట్టనావళి [వట్ఠనావలి (పీ.)] సఙ్కాసా, పిట్ఠి తే నిన్నతున్నతా;
కాళపబ్బావ [కాళపబ్బా చ (స్యా.), కాళా పబ్బా చ (పీ.)] తే అఙ్గా, నాఞ్ఞం పస్సామి ఏదిసం.

౧౮౩. "ఉగ్ఘట్టపాదో తసితో, కిసో ధమనిసన్థతో;
ఛాతో ఆతత్తరూపోసి [ఆదిత్తరూపోసి (క.), అతిత్తరూపోసి (స్యా. క. అట్ఠ.)], కుతోసి కత్థ గచ్ఛసి.

౧౮౪. "దుద్దసీ అప్పకారోసి, దుబ్బణ్ణో భీమదస్సనో;
జనేత్తి యాపి తే మాతా, న తం ఇచ్ఛేయ్య పస్సితుం.

౧౮౫. "కిం కమ్మమకరం [కమ్మమకరా (సీ. స్యా. పీ.)] పుబ్బే, కం అవజ్ఝం అఘాతయి;
కిబ్బిసం యం కరిత్వాన, ఇదం దుక్ఖం ఉపాగమి".

౧౮౬. తగ్ఘ తే అహమక్ఖిస్సం, యథాపి కుసలో తథా;
సచ్చవాదిఞ్హి లోకస్మిం, పసంసన్తీధ పణ్డితా.

౧౮౭. ఏకో చరం గోగవేసో, మూళ్హో అచ్చసరిం వనే;
అరఞ్ఞే ఇరీణే [ఈరిణే (సీ. స్యా. పీ.)] వివనే, నానాకుఞ్జరసేవితే.

౧౮౮. వాళమిగానుచరితే, విప్పనట్ఠోస్మి కాననే;
అచరిం తత్థ సత్తాహం, ఖుప్పిపాస [ఖుప్పిపాసా (సీ. పీ.)] సమప్పితో.

౧౮౯. తత్థ తిన్దుకమద్దక్ఖిం, విసమట్ఠం బుభుక్ఖితో;
పపాతమభిలమ్బన్తం, సమ్పన్నఫలధారినం.

౧౯౦. వాతస్సితాని భక్ఖేసిం, తాని రుచ్చింసు మే భుసం;

అతిత్తో రుక్ఖమారూహిం [మారుయ్హ (సీ. స్యా.)], తత్థ హేస్సామి ఆసితో.

౧౯౧.ఏకం మే భక్ఖితం ఆసి, దుతియం అభిపత్థితం;

తతో సా భఞ్జథ సాఖా, ఛిన్నా ఫరసునా వియ.

౧౯౨.సోహం సహావ సాఖాహి, ఉద్ధంపాదో అవంసిరో;

అప్పతిట్ఠే అనాలమ్బే, గిరిదుగ్గస్మి పాపతం.

౧౯౩.యస్మా చ వారి గమ్భీరం, తస్మా న సమపజ్జిసం [సమపజ్జసిం (సీ.), సమభజ్జిసం (పీ.)];

తత్థ సేసిం నిరానన్దో, అనూనా [అనాథో (సీ.)] దస రత్తియో.

౧౯౪.అథేత్థ కపి మాగఞ్ఛి [మాగచ్ఛి (స్యా. క.)], గోనఙ్గులో దరీచరో;

సాఖాహి సాఖం విచరన్తో, ఖాదమానో దుమప్ఫలం.

౧౯౫.సో మం దిస్వా కిసం పణ్డుం, కారుఞ్ఞమకరం మయి;

అమ్భో కో నామ సో ఏత్థ, ఏవం దుక్ఖేన అట్టితో.

౧౯౬.మనుస్సో అమనుస్సో వా, అత్తానం మే పవేదయ;

తస్సఞ్జలిం పణామేత్వా, ఇదం వచనమబ్రవిం.

౧౯౭.మనుస్సోహం బ్యసమ్పత్తో [వసమ్పత్తో (స్యా. క.)], సా మే నత్థి ఇతో గతి;

తం వో వదామి భద్దం వో, త్వఞ్చ మే సరణం భవ.

౧౯౮.గరుం [గరు (సీ. పీ.)] సిలం గహేత్వాన, విచరీ [విచరి (పీ.)] పబ్బతే కపి;

సిలాయ యోగ్గం కత్వాన, నిసభో ఏతదబ్రవి.

౧౯౯.ఏహి మే పిట్ఠిమారుయ్హ, గీవం గణ్హాహి బాహుభి;

అహం తం ఉద్ధరిస్సామి, గిరిదుగ్గత వేగసా.

౨౦౦.తస్స తం వచనం సుత్వా, వానరిన్దస్స సిరీమతో;

పిట్ఠిమారుయ్హ ధీరస్స, గీవం బాహాహి అగ్గహిం.

౨౦౧.సో మం తతో సముట్ఠాసి, తేజస్సీ [తేజసీ (స్యా. పీ. క.)] బలవా కపి;

విహఞ్ఞమానో కిచ్ఛేన, గిరిదుగ్గత వేగసా.

౨౦౨.ఉద్ధరిత్వాన మం సన్తో, నిసభో ఏతదబ్రవి;

ఇఙ్ఘ మం సమ్మ రక్ఖస్సు, పస్సుపిస్సం ముహుత్తకం.

౨౦౩. సీహా బ్యగ్ఘా చ దీపీ చ, అచ్ఛకోకతరచ్ఛయో;

తే మం పమత్తం హింసేయ్యుం, తే త్వం దిస్వా నివారయ [దిస్వాన వారయ (పీ.)].

౨౦౪. ఏవం మే పరిత్తాతూన [పరిత్తాతున (క.)], పస్సుపి సో ముహుత్తకం;

తదాహం పాపికం దిట్ఠిం, పటిలచ్ఛిం అయోనిసో.

౨౦౫. భక్ఖో అయం మనుస్సానం, యథా చఞ్ఞే వనే మిగా;

యం నూనిమం వధిత్వాన, ఛాతో ఖాదేయ్య వానరం.

౨౦౬. అసితో [ఆసికో (పీ.)] చ గమిస్సామి, మంసమాదాయ సమ్బలం;

కన్తారం నిత్థరిస్సామి, పాథేయ్యం మే భవిస్సతి.

౨౦౭. తతో సిలం గహేత్వాన, మత్థకం సన్నితాళయిం;

మమ గత్త [భత్త (సీ. స్యా.), హత్థ (పీ.)] కిలన్తస్స, పహారో దుబ్బలో అహు.

౨౦౮. సో చ వేగేనుదప్పత్తో, కపి రుహిర [రుధిర (సీ.)] మక్ఖితో;

అస్సుపుణ్ణేహి నేత్తేహి, రోదన్తో మం ఉదిక్ఖతి.

౨౦౯. మాయ్యోమం కరి భద్దన్తే, త్వఞ్చ నామేదిసం కరి;

త్వఞ్చ ఖో నామ దీఘావు [దీఘాయు (పీ.)], అఞ్ఞే [అఞ్ఞం (పీ.)] వారేతుమరహసి.

౨౧౦. అహో వత రే పురిస, తావ దుక్కరకారక;

ఏదిసా విసమా దుగ్గా, పపాతా ఉద్ధతో [ఉద్ధటో (పీ.)] మయా.

౨౧౧. ఆనీతో పరలోకావ, దుబ్భేయ్యం మం అమఞ్ఞథ;

తం తేన పాపధమ్మేన, పాపం పాపేన చిన్తితం.

౨౧౨. మా హేవ త్వం అధమ్మట్ఠ, వేదనం కటుకం ఫుసి;

మా హేవ పాపకమ్మం తం, ఫలం వేళుంవ తం వధి.

౨౧౩. తయిమే నత్థి విస్సాసో, పాపధమ్మ అసఞ్ఞత [పాపధమ్మం అమఞ్ఞథ (పీ.)];

ఏహి మే పిట్ఠితో గచ్ఛ, దిస్సమానోవ సన్తికే.

౨౧౪. ముత్తోసి హత్థా వాళానం, పత్తోసి మానుసిం పదం;

ఏస మగ్గో అధమ్మట్ఠ, తేన గచ్ఛ యథాసుఖం.

౨౧౫ఇదం వత్వా గిరిచరో, రహదే [రుహిరం (స్యా. క.)] పక్ఖల్య మత్థకం;
అస్సూని సమ్పమజ్జిత్వా, తతో పబ్బతమారుహి.

౨౧౬.సోహం తేనాభిసత్తోస్మి, పరిళాహేన అట్టితో;
డయ్హమానేన గత్తేన, వారిం పాతుం ఉపాగమిం.

౨౧౭.అగ్గినా వియ సన్తత్తో, రహదో రుహిరమక్ఖితో;
పుబ్బలోహితసఙ్కాసో, సబ్బో మే సమపజ్జథ.

౨౧౮యావన్తో ఉదబిన్దూని, కాయస్మిం నిపతింసు మే;
తావన్తో గణ్డ [గణ్డూ (సీ. పీ.), గణ్డు (స్యా.)] జాయేథ, అద్ధబేలువసాదిసా.

౨౧౯.పభిన్నా పగ్ఘరింసు మే, కుణపా పుబ్బలోహితా;
యేన యేనేవ గచ్ఛామి, గామేసు నిగమేసు చ.

౨౨౦దణ్డహత్థా నివారేన్తి, ఇత్థియో పురిసా చ మం;
ఓక్కితా [ఓకిణ్ణా (సీ.)] పూతిగన్ధేన, మాస్సు ఓరేన ఆగమా [మాగమా (సీ. పీ.)].

౨౨౧ఏతాదిసం ఇదం దుక్ఖం, సత్త వస్సాని దాని మే;
అనుభోమి సకం కమ్మం, పుబ్బే దుక్కటమత్తనో.

౨౨౨తం వో వదామి భద్దన్తే [భద్దం వో (సీ. పీ.)], యావన్తేత్థ సమాగతా;
మాస్సు మిత్తాన [మిత్తానం (సీ. పీ.)] దుబ్భిత్థో, మిత్తదుబ్భో హి పాపకో.

౨౨౩.కుట్ఠీ కిలాసీ భవతి, యో మిత్తానిధ దుబ్భతి [యో మిత్తానం ఇధద్దుభి (సీ. అట్ఠ.), యో మిత్తానం ఇధ దుబ్భతి (పీ.)];
కాయస్స భేదా మిత్తద్దు [మిత్తదుబ్భీ (స్యా. క.)], నిరయం సోపపజ్జతీతి [సో ఉపపజ్జతీతి (సీ. స్యా. పీ.)].

మహాకపిజాతకం ఛట్ఠం.

౫౧౭. దకరక్ఖసజాతకం (౭)

౨౨౪సచే వో వుయ్హమానానం, సత్తన్నం ఉదకణ్ణవే;
మనుస్సబలిమేసానో, నావం గణ్హేయ్య రక్ఖసో;
అనుపుబ్బం కథం దత్వా, ముఞ్చేసి దకరక్ఖసా [దకరక్ఖతో (పీ.)].

౨౨౫.మాతరం పఠమం దజ్జం, భరియం దత్వాన భాతరం;
తతో సహాయం దత్వాన, పఞ్చమం దజ్జం [దజ్జ (స్యా.)] బ్రాహ్మణం;
ఛట్ఠాహం దజ్జమత్తానం, నేవ దజ్జం మహోసధం.

౨౨౬.పోసేతా తే జనేత్తీ చ, దీఘరత్తానుకమ్పికా;
ఛబ్భీ తయి పదుస్సతి [పదుట్ఠస్మిం (సీ. స్యా.)], పణ్డితా అత్థదస్సినీ;
అఞ్ఞం ఉపనిసం కత్వా, వధా తం పరిమోచయి.

౨౨౭.తం తాదిసిం [తాదిసం (క.)] పాణదదిం, ఓరసం గబ్భధారినిం [గబ్భధారిణిం (సీ. స్యా.)];
మాతరం కేన దోసేన, దజ్జాసి దకరక్ఖినో [దకరక్ఖతో (పీ.)].

౨౨౮.దహరా వియలఙ్కారం, ధారేతి అపిళన్ధనం;
దోవారికే అనీకట్ఠే, అతివేలం పజగ్ఘతి [సఞ్జగ్ఘతి (క.)].

౨౨౯.అథోపి పటిరాజానం, సయం దూతాని సాసతి;
మాతరం తేన దోసేన, దజ్జాహం దకరక్ఖినో.

౨౩౦.ఇత్థిగుమ్బస్స పవరా, అచ్చన్తం పియభాణినీ [అచ్చన్తపియవాదినీ (సీ. పీ.)];
అనుగ్గతా [అనుబ్బతా (స్యా.), అనుపుబ్బతా (క.)] సీలవతీ, ఛాయావ అనపాయినీ.

౨౩౧.అక్కోధనా పుఞ్ఞవతీ [పఞ్ఞవతీ (సీ. పీ.)], పణ్డితా అత్థదస్సినీ;
ఉబ్బరిం [ఉప్పరిం (సీ.)] కేన దోసేన, దజ్జాసి దకరక్ఖినో.

౨౩౨.ఖిడ్డారతిసమాపన్నం, అనత్థవసమాగతం;
సా మం సకాన పుత్తానం, అయాచం యాచతే ధనం.

౨౩౩. సోహం దదామి సారత్తో [సారతో (స్యా.)], బహుం ఉచ్చావచం ధనం;
సుదుచ్చజం చజిత్వాన, పచ్ఛా సోచామి దుమ్మనో;
ఉబ్బరిం తేన దోసేన, దజ్జాహం దకరక్ఖినో.

౨౩౪.యేనోచితా జనపదా [జానపదా (సీ. స్యా. పీ.)], ఆనీతా చ పటిగ్గహం;
ఆభతం పరరజ్జేభి, అభిట్ఠాయ బహుం ధనం.

౨౩౫.ధనుగ్గహానం పవరం, సూరం తిఖిణమన్తినం;
భాతరం కేన దోసేన, దజ్జాసి దకరక్ఖినో.

౨౩౬.యేనోచితా [మయోచితా (సీ.), మయాచితా (పీ.)] జనపదా, ఆనీతా చ పటిగ్గహం;

ఆభతం పరరజ్జేభి, అభిట్ఠాయ బహుం ధనం.

౨౩౭.ధనుగ్గహానం పవరో, సూరో తిఖిణమన్తి చ [తిఖిణమన్తినో (క.)];

మయాయం [మయా సో (సీ. పీ.)] సుఖితో రాజా, అతిమఞ్ఞతి దారకో.

౨౩౮.ఉపట్ఠానమ్పి మే అయ్యే, న సో ఏతి యథా పురే;

భాతరం తేన దోసేన, దజ్జాహం దకరక్ఖినో.

౨౩౯.ఏకరత్తేన ఉభయో, త్వఞ్చేవ ధనుసేఖ చ [ధనుసేఖవా (సీ. స్యా. పీ.)];

ఉభో జాతేత్థ పఞ్చాలా, సహాయా సుసమావయా.

౨౪౦.చరియా తం అనుబన్ధిత్థో [అనుబన్ధో (క.)], ఏకదుక్ఖసుఖో తవ;

ఉస్సుక్కో తే దివారత్తిం, సబ్బకిచ్చేసు బ్యావటో;

సహాయం కేన దోసేన, దజ్జాసి దకరక్ఖినో.

౨౪౧.చరియా మం అయం [చరియాయ అయం (సీ. పీ.)] అయ్యే, పజగ్ఘిత్థో [సజ్ఝగ్ఘిత్థో (స్యా.)] మయా సహ;

అజ్జాపి తేన వణ్ణేన, అతివేలం పజగ్ఘతి.

౨౪౨.ఉబ్బరియాపిహం అయ్యే, మన్తయామి రహోగతో;

అనామన్తో [అనామన్తా (సీ.)] పవిసతి, పుబ్బే అప్పటివేదితో.

౨౪౩.లద్ధద్వారో [లద్ధవారో (సీ. పీ.)] కతోకాసో, అహిరికం అనాదరం;

సహాయం తేన దోసేన, దజ్జాహం దకరక్ఖినో.

౨౪౪.కుసలో సబ్బనిమిత్తానం, రుతఞ్ఞూ [రుదఞ్ఞూ (సీ. స్యా. పీ.)] ఆగతాగమో;

ఉప్పాతే సుపినే యుత్తో, నియ్యానే చ పవేసనే.

౨౪౫.పట్ఠో [పద్ధో (సీ. పీ.)] భూమన్తలిక్ఖస్మిం, నక్ఖత్తపదకోవిదో;

బ్రాహ్మణం కేన దోసేన, దజ్జాసి దకరక్ఖినో.

౨౪౬.పరిసాయమ్పి మే అయ్యే, ఉమ్మీలిత్వా ఉదిక్ఖతి;

తస్మా అచ్చభముం లుద్దం, దజ్జాహం దకరక్ఖినో.

౨౪౭.ససముద్దపరియాయం , మహిం సాగరకుణ్డలం;

వసున్ధరం ఆవససి, అమచ్చపరివారితో.

౨౪౮ చాతురన్తో మహారట్ఠో, విజితావీ మహబ్బలో;

పథబ్యా ఏకరాజాసి, యసో తే విపులం గతో.

౨౪౯. సోళసిత్థిసహస్సాని, ఆముత్తమణికుణ్డలా;

నానాజనపదా నారీ, దేవకఞ్ఞూపమా సుభా.

౨౫౦ ఏవం సబ్బఙ్గసమ్పన్నం, సబ్బకామసమిద్ధినం;

సుఖితానం పియం దీఘం, జీవితం ఆహు ఖత్తియ.

౨౫౧ అథ త్వం కేన వణ్ణేన, కేన వా పన హేతునా;

పణ్డితం అనురక్ఖన్తో, పాణం చజసి దుచ్చజం.

౨౫౨ యతోపి ఆగతో అయ్యే, మమ హత్థం మహోసధో;

నాభిజానామి ధీరస్స, అనుమత్తమ్పి దుక్కటం.

౨౫౩. సచే చ కిస్మిచి కాలే, మరణం మే పురే సియా;

సో మే పుత్తే [పుత్తే చ మే (సీ. స్యా. పీ.)] పపుత్తే చ, సుఖాపేయ్య మహోసధో.

౨౫౪ అనాగతం పచ్చుప్పన్నం, సబ్బమత్థమ్పి పస్సతి [సబ్బమత్థం విపస్సతి (సీ. స్యా. పీ.)];

అనాపరాధకమ్మన్తం, న దజ్జం దకరక్ఖినో.

౨౫౫ ఇదం సుణాథ పఞ్చాలా, చూళనేయ్యస్స [చూళనీయస్స (సీ.)] భాసితం;

పణ్డితం అనురక్ఖన్తో, పాణం చజతి దుచ్చజం.

౨౫౬ మాతు భరియాయ భాతుచ్చ, సఖినో బ్రాహ్మణస్స చ;

అత్తనో చాపి పఞ్చాలో, ఛన్నం చజతి జీవితం.

౨౫౭. ఏవం మహత్థికా [ఖిహద్ధియా (స్యా.), మహిద్ధికా (క.)] పఞ్ఞా, నిపుణా సాధుచిన్తినీ;

దిట్ఠధమ్మహితత్థాయ, సమ్పరాయసుఖాయ చాతి.

దకరక్ఖసజాతకం సత్తమం.

౫౧౮. పణ్డరనాగరాజజాతకం (౮)

౨౫౮ వికిణ్ణవాచం అనిగుయ్హ [అనిగూళ్హ (పీ.)] మన్తం, అసఞ్ఞతం అపరిచక్ఖితారం [అపరిరక్ఖితారం (క.)];

భయం తమన్వేతి సయం అబోధం, నాగం యథా పణ్డరకం సుపణ్ణో [సువణ్ణో (క.)].

౨౫౯. యో గుయ్హమన్తం పరిరక్ఖనేయ్యం, మోహా నరో సంసతి హాసమానో [భాసమానో (పీ.)];

తం భిన్నమన్తం భయమన్వేతి ఖిప్పం, నాగం యథా పణ్డరకం సుపణ్ణో.

౨౬౦. నానుమిత్తో గరుం అత్థం, గుయ్హం వేదితుమరహతి;

సుమిత్తో చ అసమ్బుద్ధం, సమ్బుద్ధం వా అనత్థ వా.

౨౬౧. విస్సాసమాపజ్జిమహం అచేలం [అచేలో (సీ. పీ.)], సమణో అయం సమ్మతో భావితత్తో;

తస్సాహమక్ఖిం వివరిం [వివరం (సీ.)] గుయ్హమత్థం, అతీతమత్థో కపణం [కపణో (పీ.)] రుదామి.

౨౬౨. తస్సాహం పరమం [పురిమం (సీ.)] బ్రహ్మే గుయ్హం, వాచఞ్హి మం నాసక్ఖిం [నాసక్ఖి (పీ.)] సంయమేతుం;

తప్పక్ఖతో హి భయమాగతం మమం, అతీతమత్థో కపణం రుదామి.

౨౬౩. యో వే నరో సుహదం మఞ్ఞమానో, గుయ్హమత్థం సంసతి దుక్కులీనే;

దోసా భయా అథవా రాగరత్తా [రాగరత్తో (సీ. స్యా. పీ.)], పల్లత్థితో [పల్లిత్థో (పీ.), పల్లత్తితో (క.)] బాలో

అసంసయం సో.

౨౬౪. తిరోక్ఖవాచో అసతం పవిట్ఠో, యో సఙ్గతీసు ముదీరేతి వాక్యం;

ఆసీవిసో దుమ్ముఖోత్యాహు తం నరం, ఆరా ఆరా [ఆరా అరా (పీ.)] సంయమే తాదిసమ్హా.

౨౬౫. అన్నం పానం కాసిక [కాసికం (పీ.)] చన్దనఞ్చ, మనాపిత్థియో మాలముచ్ఛాదనఞ్చ;

ఓహాయ గచ్ఛామసే సబ్బకామే, సుపణ్ణ పాణూపగతావ త్యమ్హా.

౨౬౬. కో నీధ తిణ్ణం గరహం ఉపేతి, అస్మింధ లోకే పాణభూ నాగరాజ;

సమణో సుపణ్ణో అథ వా త్వమేవ, కిం కారణా పణ్డరకగ్గహీతో.

౨౬౭. సమణోతి మే సమ్మతత్తో అహోసి, పియో చ మే మనసా భావితత్తో;

తస్సాహమక్ఖిం వివరిం గుయ్హమత్థం, అతీతమత్థో కపణం రుదామి.

౨౬౮. న చత్థి సత్తో అమరో పథబ్యా, పఞ్ఞావిధా నత్థి న నిన్దితబ్బా;

సచ్చేన ధమ్మేన ధితియా [ధియా (సీ. పీ.)] దమేన, అలబ్భమబ్యాహరతీ నరో ఇధ.

౨౬౯. మాతాపితా పరమా బన్ధవానం, నాస్స తతియో అనుకమ్పకత్థి;

తేసమ్పి గుయ్హం పరమం న సంసే, మన్తస్స భేదం పరిసఙ్కమానో.

౨౭౦. మాతాపితా భగినీ భాతరో చ, సహాయా వా యస్స హోన్తి సపక్ఖా;

తేసమ్పి గుయ్హం పరమం న సంసే, మన్తస్స భేదం పరిసఙ్కమానో.

౨౭౧.భరియా చే పురిసం వజ్జా, కోమారీ పియభాణినీ;

పుత్తరూపయసూపేతా , ఞాతిసఙ్ఘపురక్ఖతా, తస్సాపి గుయ్హం పరమం న సంసే;

మన్తస్స భేదం పరిసఙ్కమానో.

౨౭౨.న గుయ్హమత్థం [గుయ్హత్థం (క॰)] వివరేయ్య, రక్ఖేయ్య నం యథా నిధిం;

న హి పాతుకతో సాధు, గుయ్హో అత్థో పజానతా.

౨౭౩. థియా గుయ్హం న సంసేయ్య, అమిత్తస్స చ పణ్డితో;

యో చామిసేన సంహీరో, హదయత్థేనో చ యో నరో.

౨౭౪.గుయ్హమత్థం అసమ్బుద్ధం, సమ్బోధయతి యో నరో;

మన్తభేదభయా తస్స, దాసభూతో తితిక్ఖతి.

౨౭౫.యావన్తో పురిసస్సత్థం, గుయ్హం జానన్తి మన్తినం;

తావన్తో తస్స ఉబ్బేగా, తస్మా గుయ్హం న విస్సజే.

౨౭౬.వివిచ్చ భాసేయ్య దివా రహస్సం, రత్తిం గిరం నాతివేలం పముఞ్చే;

ఉపస్సుతికా హి సుణన్తి మన్తం, తస్మా మన్తో ఖిప్పముపేతి భేదం.

౨౭౭.యథాపి అస్స [అయో (స్యా॰), అయ (క॰)] నగరం మహన్తం, అద్వారకం [ఆళారకం (పీ॰)] ఆయసం

భద్దసాలం;

సమన్తఖాతాపరిఖాఉపేతం, ఏవమ్పి మే తే ఇధ గుయ్హమన్తా.

౨౭౮.యే గుయ్హమన్తా అవికిణ్ణవాచా, దళ్హా సదత్థేసు నరా దుజివ్హ [దుజివ్హా (స్యా॰ పీ॰)];

ఆరా అమిత్తా బ్యవజన్తి తేహి, ఆసీవిసా వా రివ సత్తుసఙ్ఘా [సత్తసఙ్ఘా (సీ॰ స్యా॰)].

౨౭౯.హిత్వా ఘరం పబ్బజితో అచేలో, నగ్గో ముణ్డో చరతి ఘాసహేతు;

తమ్హి [తమ్హీ (పీ॰)] ను ఖో వివరిం గుయ్హమత్థం, అత్థా చ ధమ్మా చ అపగ్గతమ్హా [అపాగతమ్హా (సీ॰),

అపగతమ్హా (స్యా॰), అవాగతమ్హా (పీ॰)].

౨౮౦.కథంకరో హోతి సుపణ్ణరాజ, కింసీలో కేన వతేన వత్తం;

సమణో చరం హిత్వా మమాయితాని, కథంకరో సగ్గముపేతి ఠానం.

౨౮౧.హిరియా తితిక్ఖాయ దమేనుపేతో [దమేన ఖన్తియా (సీ॰ స్యా॰ పీ॰)], అక్కోధనో పేసుణియం పహాయ;

సమణో చరం హిత్వా మమాయితాని, ఏవంకరో సగ్గముపేతి ఠానం.

౨౮౨.మాతావ పుత్తం తరుణం తనుజ్జం [తనూజం (సీ.)], సమ్ఫస్సతా [సమ్ఫస్స తం (సీ. పీ.)] సబ్బగత్తం ఫరేతి;

ఏవమ్పి మే త్వం పాతురహూ దిజిన్ద, మాతావ పుత్తం అనుకమ్పమానో.

౨౮౩.హన్దజ్జ త్వం ముఞ్చ [ముచ్చ (సీ.)] వధా దుజివ్హ, తయో హి పుత్తా న హి అఞ్ఞో అత్థి;

అన్తేవాసీ దిన్నకో అత్రజో చ, రజ్జస్సు [రజస్సు (సీ. స్యా. పీ.)] పుత్తఞ్ఞతరో మే అహోసి.

౨౮౪.ఇచ్చేవ వాక్యం విసజ్జీ సుపణ్ణో, భుమ్యం పతిట్ఠాయ దిజో దుజివ్హం;

ముత్తజ్జ త్వం సబ్బభయాతివత్తో, థలూదకే హోహి మయాభిగుత్తో.

౨౮౫.ఆతఙ్కినం యథా కుసలో భిసక్కో, పిపాసితానం రహదోవ సీతో;

వేస్మం యథా హిమసీతట్టితానం [హిమసిసిరట్టితానం (పీ.)], ఏవమ్పి తే సరణమహం భవామి.

౨౮౬.సన్ధిం కత్వా అమిత్తేన, అణ్డజేన జలాబుజ;

వివరియ దాఠం సేసి, కుతో తం భయమాగతం.

౨౮౭.సఙ్కేథేవ అమిత్తస్మిం, మిత్తస్మిమ్పి న విస్ససే;

అభయా భయముప్పన్నం, అపి మూలాని కన్తతి.

౨౮౮.కథం ను విస్ససే త్యమ్హి, యేనాసి కలహో కతో;

నిచ్చయత్తేన ఠాతబ్బం, సో దిసబ్భి [సో దిసమ్హి (పీ.)] న రజ్జతి.

౨౮౯.విస్సాసయే న చ తం [నం (సీ. స్యా. పీ.)] విస్సయేయ్య, అసఙ్కితో సఙ్కితో చ [అసఙ్కితో చ సఙ్కితో (సీ. పీ.)] భవేయ్య;

తథా తథా విఞ్ఞూ పరక్కమేయ్య, యథా యథా భావం పరో న జఞ్ఞా.

౨౯౦.తే దేవవణ్ణా [దేవవణ్ణీ (పీ.)] సుఖుమాలరూపా, ఉభో సమా సుజయా [సుజయో (సీ. స్యా. పీ.)] పుఞ్ఞఖన్ధా [పుఞ్ఞగన్ధా (పీ.)];

ఉపాగముం కరమ్పియం [కాదమ్బియం (సీ.), కారమ్బియం (పీ.)] అచేలం, మిస్సీభూతా అస్సవాహేవ నాగా.

౨౯౧.తతో హవే పణ్డరకో అచేలం, సయమేవుపాగమ్మ ఇదం అవోచ;

ముత్తజ్జహం సబ్బభయాతివత్తో, న హి [హ (పీ.)] నూన తుయ్హం మనసో పియమ్హా.

౨౯౨.పియో హి మే ఆసి సుపణ్ణరాజా, అసంసయం పణ్డరకేన సచ్చం;

సో రాగరత్తోవ అకాసిమేతం, పాపకమ్మం [పాపం కమ్మం (సీ. పీ.)] సమ్పజానో న మోహా.

౨౯౩. న మే పియం అప్పియం వాపి హోతి, సమ్పస్సతో లోకమిమం పరఞ్చ;
సుసఞ్ఞతానఞ్హి వియఞ్జనేన, అసఞ్ఞతో లోకమిమం చరాసి.

౨౯౪. అరియావకాసోసి అనరియోవాసి [అనరియో చాసి (సీ. పీ.)], అసఞ్ఞతో సఞ్ఞతసన్నికాసో;
కణ్హాభిజాతికోసి అనరియరూపో, పాపం బహుం దుచ్చరితం అచారి.

౨౯౫. అదుట్ఠస్స తువం దుబ్భి, దుబ్భీ [దూభి, దూభీ (పీ.)] చ పిసుణో చసి;
ఏతేన సచ్చవజ్జేన, ముద్ధా తే ఫలతు సత్తధా.

౨౯౬. తస్మా హి మిత్తానం న దుబ్భితబ్బం, మిత్తదుబ్భా [మిత్తదుబ్భా హి (స్యా.)] పాపియో నత్థి అఞ్ఞో;
ఆసిత్తసత్తో నిహతో పథబ్యా, ఇన్దస్స వాక్యేన హి సంవరో హతోతి.

పణ్డరనాగరాజజాతకం [పణ్డరకజాతకం (సీ. స్యా. పీ.)] అట్ఠమం.

౫౧౯. సమ్బులాజాతకం (౯)

౨౯౭. కా వేధమానా గిరికన్దరాయం, ఏకా తువం తిట్ఠసి సంహితూరు [సఞ్ఞతూర (సీ. పీ.), సఞ్చితూరు (స్యా.)];
పుట్ఠాసి మే పాణిపమేయ్యమజ్ఝే, అక్ఖాహి మే నామఞ్చ బన్ధవే చ.

౨౯౮. ఓభాసయం వనం రమ్మం, సీహబ్యగ్ఘనిసేవితం;
కా వా త్వమసి కల్యాణి, కస్స వా త్వం సుమజ్ఝిమే;
అభివాదేమి తం భద్దే, దానవాహం నమత్థు తే.

౨౯౯. యో పుత్తో కాసిరాజస్స, సోత్థిసేనోతి తం విదూ;
తస్సాహం సమ్బులా భరియా, ఏవం జానాహి దానవ;
అభివాదేమి తం భన్తే [భద్దన్తే (సీ. స్యా.)], సమ్బులాహం నమత్థు తే.

౩౦౦. వేదేహపుత్తో భద్దన్తే, వనే వసతి ఆతురో;
తమహం రోగసమ్మత్తం, ఏకా ఏకం ఉపట్ఠహం [ఉపట్ఠహిం (సీ.)].

౩౦౧. అహఞ్చ వనముఞ్ఛాయ, మధుమంసం మిగాబిలం [మిగావిలం (సీ.)];
యదా హరామి తం భక్ఖో, తస్స నూనజ్జ నాధతి [నాథతి (క.)].

౩౦౨. కిం వనే రాజపుత్తేన, ఆతురేన కరిస్ససి;
సమ్బులే పరిచిణ్ణేన, అహం భత్తా భవామి తే.

౩౦౩. సోకట్టాయ దురత్తాయ, కిం రూపం విజ్జతే మమ;
అఞ్ఞం పరియేస భద్దన్తే, అభిరూపతరం మయా.

౩౦౪. ఏహిమం గిరిమారుయ్హ, భరియా మే [మయ్హం (సీ. స్యా. పీ.)] చతుస్సతా;
తాసం త్వం పవరా హోహి, సబ్బకామసమిద్ధినీ.

౩౦౫. నూన [నను (సీ. స్యా. పీ. క.)] తారకవణ్ణాభే [హాటకవణ్ణాభే (పీ.)], యం కిఞ్చి మనసిచ్ఛసి;
సబ్బం తం పచురం మయ్హం, రమస్సుజ్జ [రమసుజ్జ (సీ. స్యా.)] మయా సహ.

౩౦౬. నో చే తువం మహేసేయ్యం, సమ్బులే కారయిస్ససి;
అలం త్వం పాతరాసాయ, పణ్హే [మఞ్ఞే (సీ. పీ.)] భక్ఖా భవిస్ససి.

౩౦౭. తఞ్చ సత్తజటో లుద్దో, కళారో పురిసాదకో;
వనే నాథం అపస్సన్తిం, సమ్బులం అగ్గహీ భుజే.

౩౦౮. అధిపన్నా పిసాచేన, లుద్దేనామిసచక్ఖునా;
సా చ సత్తువసమ్పత్తా, పతిమేవానుసోచతి.

౩౦౯. న మే ఇదం తథా దుక్ఖం, యం మం ఖాదేయ్య రక్ఖసో;
యఞ్చ మే అయ్యపుత్తస్స, మనో హేస్సతి అఞ్ఞథా.

౩౧౦. న సన్తి దేవా పవసన్తి నూన, న హి నూన సన్తి ఇధ లోకపాలా;
సహసా కరోన్తానమసఞ్ఞతానం, న హి నూన సన్తి పటిసేధితారో.

౩౧౧. ఇత్థీనమేసా పవరా యసస్సినీ, సన్తా సమా అగ్గిరివుగ్గతేజా;
తఞ్చే తువం రక్ఖసాదేసి కఞ్ఞం, ముద్ధా చ హి సత్తధా తే ఫలేయ్య;
మా త్వం దహీ [జహీ (పీ.)] ముఞ్చ పతిబ్బతాయ [పతిబ్బతా సా (సీ.), పతిబ్బతా యా (పీ.)].

౩౧౨. సా చ అస్సమమాగచ్ఛి, పముత్తా పురిసాదకా;
నీళం [నిడ్డం (స్యా. క.)] పళినం సకుణీవ [ఫలినసకుణీవ (సీ. స్యా. పీ.)], గతసిఙ్గంవ ఆలయం.

౩౧౩. సా తత్థ పరిదేవేసి, రాజపుత్తీ యసస్సినీ;
సమ్బులా ఉతుమత్తక్ఖా, వనే నాథం అపస్సన్తీ [అపస్సతీ (సీ.)].

౩౧౪. సమణే బ్రాహ్మణే వన్దే, సమ్పన్నచరణే ఇసే;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి [తుమ్హం హి (పీ.)] సరణం గతా.

౩౧౫. వస్దే సీహే చ బ్యగ్ఘే చ, యే చ అఞ్ఞే వనే మిగా;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా.

౩౧౬. తిణా [తిణ (పీ.)] లతాని ఓసధ్యో, పబ్బతాని వనాని చ;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా.

౩౧౭. వన్దే ఇన్దీవరీసామం, రత్తిం నక్ఖత్తమాలినిం;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా.

౩౧౮. వన్దే భాగీరథిం గఙ్గం, సవన్తీనం పటిగ్గహం;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా.

౩౧౯. వన్దే అహం పబ్బతరాజసేట్ఠం, హిమవన్తం సిలుచ్చయం;

రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా.

౩౨౦. అతిసాయం వతాగచ్ఛి, రాజపుత్తి యసస్సిని;

కేన నుజ్జ సమాగచ్ఛి [సమాగచ్ఛి (సీ. పీ.)], కో తే పియతరో మయా.

౩౨౧. ఇదం ఖోహం తదావోచం [తదవోచం (సీ. స్యా.)], గహితా తేన సత్తునా;

న మే ఇదం తథా దుక్ఖం, యం మం ఖాదేయ్య రక్ఖసో;

యఞ్చ మే అయ్యపుత్తస్స, మనో హేస్సతి అఞ్ఞథా.

౩౨౨. చోరీనం బహుబుద్ధీనం, యాసు సచ్చం సుదుల్లభం;

థీనం భావో దురాజానో, మచ్ఛస్సేవోదకే గతం.

౩౨౩. తథా మం సచ్చం పాలేతు, పాలయిస్సతి చే మమం;

యథాహం నాభిజానామి, అఞ్ఞం పియతరం తయా;

ఏతేన సచ్చవజ్జేన, బ్యాధి తే వూపసమ్మతు.

౩౨౪. యే కుఞ్జరా సత్తసతా ఉళారా, రక్ఖన్తి రత్తిన్దివముయ్యుతావుధా;

ధనుగ్గహానఞ్చ సతాని సోళస, కథంవిధే పస్ససి భద్దే సత్తవో.

౩౨౫. అలఙ్కతాయో పదుముత్తరత్తచా, విరాగితా పస్సతి హంసగగ్గరా;

తాసం సుణిత్వా మితగీతవాదితం [మితగీతవాదినం (పీ.)], న దాని మే తాత తథా యథా పురే.

౩౨౬.సువణ్ణసంకచ్ఛధరా సువిగ్గహా, అలఙ్కతా మానుసియచ్ఛరూపమా;

సేనోపియా [సేనూపియా (పీ.)] తాత అనిన్దితఙ్గియో, ఖత్తియకఞ్ఞా పటిలోభయన్తి [పటిలాభయన్తి (పీ.)] నం.

౩౨౭.సచే అహం తాత తథా యథా పురే, పతిం తముఞ్ఛాయ పునా వసే భరే;

సమ్మానయే మం న చ మం విమానయే, ఇతోపి మే తాత తతో వరం సియా.

౩౨౮.యమన్నపానే విపులస్మి ఓహితే, నారీ విమట్ఠాభరణా అలఙ్కతా;

సబ్బఙ్గుపేతా [పఞ్చఙ్గుపేతా (సీ. స్యా. పీ.)] పతినో చ అప్పియా, అబజ్ఝ [అవజ్ఝ (స్యా.), ఆబజ్ఝ (పీ.)] తస్సా మరణం తతో వరం.

౩౨౯.అపి చే దలిద్దా కపణా అనాళ్హియా, కటాదుతీయా పతినో చ సా పియా;

సబ్బఙ్గుపేతాయపి అప్పియాయ, అయమేవ సేయ్యో [సేయ్యో (స్యా. క.)] కపణాపి యా పియా [కపణాపి యా (క.)].

౩౩౦. సుదుల్లభిత్థీ పురిసస్స యా హితా, భత్తిత్థియా దుల్లభో యో హితో చ;

హితా చ తే సీలవతీ చ భరియా, జనిన్ద ధమ్మం చర సమ్బులాయ.

౩౩౧. సచే తువం విపులే లద్ధభోగే, ఇస్సావతిణ్ణా మరణం ఉపేసి;

అహఞ్చ తే భద్దే ఇమా రాజకఞ్ఞా [ఇమా చ కఞ్ఞా (పీ.)], సబ్బే [సబ్బేవ (సీ. స్యా. పీ.)] తే వచనకరా భవామాతి.

సమ్బులాజాతకం నవమం.

౫౨౦. గన్ధతిన్దుకజాతకం (౧౦)

౩౩౨. అప్పమాదో అమతం పదం [అమతపదం (సీ. పీ.)], పమాదో మచ్చునో పదం;

అప్పమత్తా న మీయన్తి, యే పమత్తా యథా మతా.

౩౩౩. మదా పమాదో జాయేథ, పమాదా జాయతే ఖయో;

ఖయా పదోసా [ఖయా చ దోసా (సీ.)] జాయన్తి, మా పమాదో [మా మదో (సీ. స్యా. పీ.)] భరతూసభ [భారధూసభ (క.)].

౩౩౪. బహూ హి ఖత్తియా జీనా, అత్థం రట్ఠం పమాదినో;

అథోపి గామినో గామా, అనగారా అగారినో.

౩౩౫. ఖత్తియస్స పమత్తస్స, రట్ఠస్మిం రట్ఠవడ్ఢన;

సబ్బే భోగా వినస్సన్తి, రఞ్ఞో తం వుచ్చతే అఘం.

౩౩౬. నేస ధమ్మో మహారాజ, అతివేలం పమజ్జసి;

ఇద్ధం ఫీతం జనపదం, చోరా విద్ధంసయన్తి నం.

౩౩౭. న తే పుత్తా భవిస్సన్తి, న హిరఞ్ఞం న ధానియం [న హిరఞ్ఞనిధానియా (క.)];

రట్ఠే విలుప్పమానమ్హి, సబ్బభోగేహి జియ్యసి.

౩౩౮. సబ్బభోగా పరిజిణ్ణం, రాజానం వాపి ఖత్తియం [ఖత్తియ (క.)];

ఞాతిమిత్తా సుహజ్జా చ, న తం మఞ్ఞన్తి మానియం [మన్తియం (స్యా.)].

౩౩౯. హత్థారోహా అనీకట్ఠా, రథికా పత్తికారకా;

తమేవముపజీవన్తా, న తం మఞ్ఞన్తి మానియం.

౩౪౦. అసంవిహితకమ్మన్తం, బాలం దుమ్మన్తిమన్తినం;

సిరీ జహతి దుమ్మేధం, జిణ్ణంవ ఉరగో తచం.

౩౪౧. సుసంవిహితకమ్మన్తం , కాలుట్ఠాయిం అతన్దితం;

సబ్బే భోగాభివడ్ఢన్తి, గావో సఉసభామివ.

౩౪౨. ఉపస్సుతిం మహారాజ, రట్ఠే జనపదే చర;

తత్థ దిస్వా చ సుత్వా చ, తతో తం [త్వం (క.)] పటిపజ్జసి.

౩౪౩. ఏవం వేదేతు పఞ్చాలో, సఙ్గామే సరమప్పితో [సమప్పితో (సీ. పీ.)];

యథాహమజ్జ వేదేమి, కణ్టకేన సమప్పితో.

౩౪౪. జిణ్ణో దుబ్బలచక్ఖూసి, న రూపం సాధు పస్ససి;

కిం తత్థ బ్రహ్మదత్తస్స, యం తం మగ్గేయ్య [మగ్ఘేయ్య (పీ.)] కణ్టకో [కణ్డకో (సీ. స్యా. పీ.)].

౩౪౫. బహ్వేత్థ బ్రహ్మదత్తస్స, సోహం [యోహం (సీ. స్యా. పీ.)] మగ్గస్మి [మగ్గోస్మి (పీ.)] బ్రాహ్మణ;

అరక్ఖితా జానపదా, అధమ్మబలినా హతా.

౩౪౬. రత్తిఞ్హి [రత్తిఞ్చ (సీ.)] చోరా ఖాదన్తి, దివా ఖాదన్తి తుణ్డియా;

రట్ఠస్మిం కూటరాజస్స, బహు అధమ్మికో జనో.

౩౪౭. ఏతాదిసే భయే జాతే [తాత (సీ. పీ.)], భయట్టా తాత [తావ (సీ. పీ.)] మాణవా;

నిల్లేనకాని కుబ్బన్తి, వనే ఆహత్వ కణ్టకం.

౩౪౮.కదాస్సు నామయం రాజా, బ్రహ్మదత్తో మరిస్సతి;
యస్స రట్ఠస్మి జియ్యన్తి, అప్పతికా కుమారికా.

౩౪౯.దుబ్భాసితఞ్హి తే జమ్మి, అనత్థపదకోవిదే;
కుహిం రాజా కుమారీనం, భత్తారం పరియేసతి.

౩౫౦.న మే దుబ్భాసితం బ్రహ్మే, కోవిదత్థపదా అహం;
అరక్ఖితా జానపదా, అధమ్మబలినా హతా.

౩౫౧.రత్తిఞ్హి చోరా ఖాదన్తి, దివా ఖాదన్తి తుణ్డియా;
రట్ఠస్మిం కూటరాజస్స, బహు అధమ్మికో జనో;
దుజ్జీవే దుబ్భరే దారే, కుతో భత్తా కుమారియో.

౩౫౨.ఏవం సయతు పఞ్చాలో, సఙ్గామే సత్తియా హతో;
యథాయం కపణో సేతి, హతో ఫాలేన సాలియో.

౩౫౩. అధమ్మేన తువం జమ్మ, బ్రహ్మదత్తస్స కుజ్ఝసి;
యో త్వం సపసి రాజానం, అపరజ్ఝిత్వాన అత్తనో [అత్తనా (పీ.)].

౩౫౪.ధమ్మేన బ్రహ్మదత్తస్స, అహం కుజ్ఝామి బ్రాహ్మణ;
అరక్ఖితా జానపదా, అధమ్మబలినా హతా.

౩౫౫.రత్తిఞ్హి చోరా ఖాదన్తి, దివా ఖాదన్తి తుణ్డియా;
రట్ఠస్మిం కూటరాజస్స, బహు అధమ్మికో జనో.

౩౫౬.సా నూన పున రే పక్కా, వికాలే భత్తమాహరి;
భత్తహారిం అపేక్ఖన్తో, హతో ఫాలేన సాలియో.

౩౫౭.ఏవం హఞ్ఞతు పఞ్చాలో, సఙ్గామే అసినా హతో [దళ్హం (పీ.)];
యథాహమజ్జ పహతో, ఖీరఞ్చ మే పవట్టితం.

౩౫౮.యం పసు ఖీరం ఛడ్డేతి, పసుపాలం విహింసతి [పసుపాలఞ్చ హింసతి (సీ.), పసు ఫాలఞ్చ హింసతి (పీ.)];
కిం తత్థ బ్రహ్మదత్తస్స, యం నో గరహతే [గరహతో (పీ.)] భవం.

౩౫౯.గారయ్హో బ్రహ్మే పఞ్చాలో, బ్రహ్మదత్తస్స రాజినో;
అరక్ఖితా జానపదా, అధమ్మబలినా హతా.

౩౬౦. రత్తిఞ్హి చోరా ఖాదన్తి, దివా ఖాదన్తి తుణ్డియా;

రట్ఠస్మిం కూటరాజస్స, బహు అధమ్మికో జనో.

౩౬౧. చణ్డా అటనకా [అటనక (పీ॰), అకటనా (క॰)] గావీ, యం పురే న దుహామసే;

తం దాని అజ్జ దోహామ, ఖీరకామేహుపద్దుతా.

౩౬౨. ఏవం కన్దతు పఞ్చాలో, విపుత్తో విప్పసుక్ఖతు;

యథాయం కపణా గావీ, విపుత్తా పరిధావతి.

౩౬౩. యం పసు పసుపాలస్స, సమ్భమేయ్య [పబ్భమేయ్య (సీ॰ పీ॰)] రవేయ్య వా;

కో నీధ అపరాధత్థి, బ్రహ్మదత్తస్స రాజినో.

౩౬౪. అపరాధో మహాబ్రహ్మే, బ్రహ్మదత్తస్స రాజినో;

అరక్ఖితా జానపదా, అధమ్మబలినా హతా.

౩౬౫. రత్తిఞ్హి చోరా ఖాదన్తి, దివా ఖాదన్తి తుణ్డియా;

రట్ఠస్మిం కూటరాజస్స, బహు అధమ్మికో జనో;

కథం నో అసికోసత్థా, ఖీరపా హఞ్ఞతే పజా.

౩౬౬. ఏవం ఖజ్జతు పఞ్చాలో, హతో యుద్ధే సపుత్తకో;

యథాహమజ్జ ఖజ్జామి, గామికేహి [గామకేహి (సీ॰ పీ॰)] అరఞ్ఞజో.

౩౬౭. న సబ్బభూతేసు విధేన్తి [విదన్తి (క॰)] రక్ఖం, రాజానో మణ్డూక మనుస్సలోకే;

నేత్తావతా రాజా అధమ్మచారీ, యం తాదిసం జీవమదేయ్యు ధఙ్కా.

౩౬౮. అధమ్మరూపో వత బ్రహ్మచారీ, అనుప్పియం భాససి ఖత్తియస్స;

విలుప్పమానాయ పుథుప్పజాయ, పూజేసి రాజం పరమప్పమాదం [రాజం పరమప్పవాదం (సీ॰), రాజా పరమప్పవాదిం (స్యా॰)].

౩౬౯. సచే ఇమం బ్రహ్మే సురజ్జకం సియా, ఫీతం రట్ఠం ముదితం [పూరితం (క॰)] విప్పసన్నం;

భుత్వా బలిం అగ్గపిణ్డఞ్చ కాకా, న మాదిసం జీవమదేయ్యు ధఙ్కాతి.

గన్ధతిన్దుకజాతకం దసమం.

తస్సుద్దానం –

కింఛన్ద కుమ్భ జయద్దిస ఛద్దన్త, అథ పణ్డితసమ్భవ సిరకపి;
దకరక్ఖస పణ్డరనాగవరో, అథ సమ్బుల తిన్దుకదేవసుతోతి.

తింసనిపాతం నిట్ఠితం.

జాతకపాళియా పఠమో భాగో నిట్ఠితో.